

GENERALNI URBANISTIČKI PLAN GRADA RIJEKE

("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 7/07, 14/13 i
"Službene novine Grada Rijeke" broj 8/14, 3/17, 21/19 i 11/20-ispr.)

I OBRAZLOŽENJE

- neslužbeni pročišćeni tekst -

SADRŽAJ:**I OBRAZLOŽENJE**

1.	POLAZIŠTA	3
1.1.	Položaj, značaj i posebnost grada Rijeke u odnosu na prostor	3
	i sustave Primorsko-goranske županije i države	
1.1.1.	Osnovni podaci o stanju u prostoru	4
<i>1.1.1.1.</i>	<i>Prirodni sustavi</i>	<i>4</i>
<i>1.1.1.1.1.</i>	<i>Geomorfologija i geologija</i>	<i>4</i>
	A. Stratigrafsko-litološki sastav stijena	5
	B. Tektonske osobitosti područja	5
	C. Hidrogeološka svojstva stijena	5
	D. Inženjerskogeološka svojstva stijena	6
<i>1.1.1.1.2.</i>	<i>Hidrološke značajke</i>	<i>6</i>
<i>1.1.1.1.3.</i>	<i>More</i>	<i>7</i>
	A. Morske struje	7
	B. Morske mijene	7
	C. Temperatura mora	8
	D. Vjetreni valovi	8
<i>1.1.1.1.4.</i>	<i>Klima</i>	<i>8</i>
	A. Klasifikacija klime	8
	B. Temperatura zraka	8
	C. Oborine, vlažnost, oblačnost, magla, snijeg	8
	D. Vjetar	8
<i>1.1.1.1.5.</i>	<i>Tlo</i>	<i>9</i>
<i>1.1.1.1.6.</i>	<i>Živi svijet (flora, fauna, vegetacija)</i>	<i>9</i>
	A. Biljne zajednice na području grada Rijeke	9
	B. Fauna kopnenih područja	10
	C. Biljni i životinjski svijet u moru	10
<i>1.1.1.2.</i>	<i>Stanovništvo</i>	<i>11</i>
<i>1.1.1.2.1.</i>	<i>Demografski procesi ugradu rijeci u razdoblju 1991-2001.</i>	<i>11</i>
	A. Demografska struktura i kretanje ukupnog broja stanovnika	11
	B. Struktura stanovništva po dobi i spolu	14
	C. Narodnosni sastav	14
	D. Radni kontigent stanovništva	15
	E. Obrazovna struktura	16
	F. Stanovništvo po aktivnosti	17
	G. Prirodno kretanje stanovništva	19
	H. Migracija	21
<i>1.1.1.2.2.</i>	<i>Demografski procesi u razdoblju 1991-2001. u gradovima i općinama riječkog prstena</i>	<i>21</i>
	A. Osnovne demografske promjene	21
	B. Prirodno kretanje stanovništva	22

1.1.1.3.	<i>Osnovni pokazatelji stanja u prostoru</i>	23
A.	Analiza građevinskog područja	24
B.	Analiza površine, broja stanovnika i gustoće stanovanja	27
C.	Građevinska područja za izdvojenu namjenu	27
D.	Mreža centara	28
E.	Gradska pejzažna slika	29
F.	Oblikovanje panorame grada - urbana fizionomija Rijeke	30
1.1.1.4.	<i>Sadržaji javnih i društvenih funkcija</i>	31
1.1.1.4.1.	Uprava i pravosuđe	33
1.1.1.4.2.	Socijalna skrb	36
1.1.1.4.3.	Zdravstvena namjena	37
1.1.1.4.4.	Odgoj i obrazovanje	38
1.1.1.4.5.	Kultura	44
1.1.1.4.6.	Vjerske ustanove	46
1.1.1.4.7.	Sportsko-rekreacijska namjena	47
1.1.1.5.	<i>Javne zelene površine</i>	50
A.	Postojeći javni parkovi (perivoji)	50
B.	Drvoredi	51
C.	Postojeća dječja igrališta	52
D.	Odmorišta, vrtovi	53
E.	Vanjske slobodne i rekreativne zelene površine –	53
1.1.1.6.	<i>Gospodarstvo</i>	53
1.1.1.6.1.	Osnovna obilježja	53
1.1.1.6.2.	Struktura gospodarstva	55
A.	Proizvodnja	56
B.	Poslovna djelatnost	57
C.	Ugostiteljstvo i turizam	58
D.	Luke nautičkog turizma	60
E.	KVartarni sektor	60
F.	Zaposlenost	61
1.1.1.7.	<i>Prometni sustavi</i>	62
1.1.1.7.1.	Promet	62
A.	Ulična/cestovna mreža	62
B.	Opterećenje cestovne/ulične mreže	65
C.	Motorna vozila i stupanj motorizacije	71
D.	Automatsko upravljanje prometom	72
1.1.1.7.2.	Javni prijevoz	72
A.	Značajke sustava	72
B.	Prostorna pokrivenost linijama javnog prijevoza	73
C.	Prometna potražnja i ponuda linija javnog prijevoza	74
D.	Terminali	76
1.1.1.7.3.	Parkirališta i garaže	77
1.1.1.7.4.	Pješački promet	80
A.	Pješački promet na prilazima središtu	80
B.	Pješačke komunikacije na relacijama javnog prijevoza	81
1.1.1.7.5.	Daljinski putnički promet i terminali	81
A.	Autobusni promet	82
B.	Međugradski autobusni terminal Žabica	83
1.1.1.7.6.	Željeznički promet	84
A.	Promet putnika	84
B.	Željeznički kolodvor Rijeke	84

1.1.1.7.7.	Pomorski putnički promet	85
A.	Linije i promet putnika	85
B.	Pomorski putnički terminal - putnička luka	87
C.	Ocjena međuodnosa terminala daljinskog putničkog prometa	87
1.1.1.7.8.	Teretni cestovni promet	88
A.	Promet teretnih vozila	88
B.	Privremeni kamionski terminal na Srdočima	91
1.1.1.7.9.	Željeznički teretni promet	91
A.	Željeznička infrastruktura	92
B.	Kolosječni kapaciteti	92
C.	Ostali kolodvorski kapaciteti u funkciji potreba teretnog prometa	93
D.	Pruga preko Rive (pruga Rijeka – Rijeka-Brajdica)	93
E.	Promet željeznicom	93
1.1.1.7.10.	Lučki promet	94
A.	Osvrt na razvoj riječke luke	94
B.	Lučka infrastruktura	95
C.	Namjena luke	95
D.	Unutarnji promet luke	95
E.	Količine prometa	96
1.1.1.7.11.	Telekomunikacije	98
A.	Komutacijska mreža	98
B.	Prijenosni sustavi	98
C.	Pristupne mreže	99
D.	Mobilne komunikacije	99
1.1.1.7.12.	Pošta	99
1.1.1.8.	<i>Vodno gospodarstvo</i>	100
1.1.1.8.1.	Vodoopskrba	100
A.	Izvori i njihova izdašnost	101
B.	Kakvoća vode za piće i njeno čišćenje	104
C.	Zahvaćena, isporučena, prodana i izgubljena voda u razdoblju 1990 – 2004. ...	106
D.	Funkcioniranje vodoopskrbe i objekti	108
E.	Crpne stanice	109
F.	Vodospreme	109
G.	Cjevovodi	110
H.	Upravljanje	110
1.1.1.8.2.	Otpadne vode	110
A.	Sanitarne otpadne vode	110
B.	Industrijske otpadne vode	112
C.	Oborinske otpadne vode	112
D.	Kakvoća otpadnih voda	113
E.	Odvodnja otpadnih voda u razdoblju 1990-2004.	114
F.	Upravljanje	115
1.1.1.8.3.	Uređenje vodotoka i voda	117
1.1.1.9.	<i>Energetika</i>	117
1.1.1.9.1.	Elektroenergetika	117
A.	Proizvodnja elektroenergije	117
B.	Distribucija	118
C.	Javna rasvjeta	119
1.1.1.9.2.	Plinoopskrba i opskrba toplinskom energijom	119
A.	Proizvodnja i cijevni transport plina	119
B.	Opskrba toplinskom energijom	121
1.1.1.9.3.	Proizvodnja nafte i naftnih derivata	122

1.1.1.10.	<i>Zaštita prostora</i>	123
1.1.1.10.1.	<i>Tlo</i>	123
1.1.1.10.2.	<i>Površinske vode</i>	123
1.1.1.10.3.	<i>Podzemne vode</i>	124
1.1.1.10.4.	<i>More</i>	125
1.1.1.10.5.	<i>Zrak</i>	128
1.1.1.10.6.	<i>Buka</i>	131
1.1.1.10.7.	<i>Postupanje s otpadom</i>	136
1.1.1.11.	<i>Kulturno - povijesna baština</i>	139
1.1.1.12.	<i>Prirodna baština</i>	143
1.1.2.	Prostorno razvojne i resursne značajke	144
1.1.2.1.	<i>Prostorne značajke</i>	144
1.1.2.2.	<i>Razvojne značajke</i>	146
1.1.2.3.	<i>Resursne značajke</i>	146
1.1.2.3.1.	<i>Mineralne sirovine</i>	146
1.1.2.3.2.	<i>Obradivo tlo</i>	146
1.1.2.3.3.	<i>Šume</i>	147
1.1.2.3.4.	<i>Površinske vode</i>	147
1.1.2.3.5.	<i>Podzemne vode</i>	148
1.1.2.3.6.	<i>More</i>	148
1.1.2.3.7.	<i>Obalno područje mora</i>	148
1.1.2.3.8.	<i>Pomorsko dobro</i>	149
1.1.3.	Obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova	151
A.	<i>Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske</i>	151
B.	<i>Program prostornog uređenja Republike Hrvatske</i>	152
C.	<i>Prostorni plan Primorsko-goranske županije</i>	153
D.	<i>Prostorni plan uređenja grada Rijeke</i>	153
E.	<i>Prostorni planovi užeg područja</i>	154
1.1.4.	Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje	157
1.1.4.1.	<i>Ocjena demografskih podataka</i>	157
1.1.4.2.	<i>Ocjena stanja gospodarstva</i>	158
1.1.4.3.	<i>Ocjena stanja javnih i društvenih djelatnosti</i>	159
1.1.4.4.	<i>Ocjena stanja prometnog sustava</i>	160
1.1.4.5.	<i>Ocjena stanja infrastrukturnih sustava</i>	162
1.1.4.5.1.	<i>Vodoopskrba i odvodnja</i>	162
1.1.4.5.2.	<i>Energetika</i>	163
1.1.4.6.	<i>Ocjena prirodnih sustava i prihvatnog kapaciteta okoliša</i>	163
1.1.4.7.	<i>Ocjena stanja kulturno – povijesne baštine</i>	165
1.1.4.8.	<i>Ocjena stanja prostornih uvjeta</i>	167
2.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	169
2.1.	Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja	169
2.1.1.	Opći ciljevi razvitka grada Rijeke	170

2.1.2.	Posebni ciljevi prostornog razvitka grada Rijeke	171
	A. Ciljevi razvoja stambene namjene	171
	B. Ciljevi prostornog razvoja javne i društvene namjene, športa i rekreacije	171
	C. Gospodarstvo	172
	D. Ciljevi razvoja i uređenja javnih zelenih površina	175
	E. Ciljevi zaštite kutlurno-povijesnog nasljeđa, prirodnih i krajobraznih vrijednosti	175
2.1.3.	Značaj posebnih funkcija grada	176
	A. Vanjske vlastite funkcije	176
	B. Vanjske prostorne funkcije	176
	C. Unutrašnje funkcije	177
2.1.4.	Odabir prostorne i gospodarske strukture	178
2.1.4.1.	<i>Prostorna struktura</i>	178
	A. Generalni plan kao plan kontinuiteta	178
	B. Generalni plan kao plan jasnog koncepta	178
	C. Generalni plan kao plan kompromisa	179
	D. Prostorni model grada - razgraničenje namjena	179
	E. Razrada modela	180
2.1.4.2.	<i>Gospodarska struktura</i>	183
2.1.5.	Infrastrukturna opremljenost	186
2.1.5.1.	<i>Vodno gospodarstvo</i>	186
2.1.5.2.	<i>Vodoopskrba</i>	186
2.1.5.3.	<i>Odvodnja</i>	186
2.1.5.4.	<i>Zaštita vodonosnika</i>	187
2.1.5.5.	<i>Zaštita od štetnog djelovanja voda</i>	187
2.1.5.6.	<i>Elektroenergetika</i>	187
2.1.5.7.	<i>Plinifikacija</i>	188
2.1.5.8.	<i>Proizvodnja naftnih derivata</i>	188
2.1.5.9.	<i>Telekomunikacije</i>	189
2.1.6.	Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša	189
2.1.6.1.	<i>Zaštita tla i podzemlja</i>	189
2.1.6.2.	<i>Zaštita kopnenih voda</i>	190
2.1.6.3.	<i>Zaštita mora</i>	190
2.1.6.4.	<i>Zaštita zraka</i>	191
2.1.6.5.	<i>Zaštita prirode</i>	191
2.2.	Ciljevi prostornog uređenja grada	191
2.2.1.	Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planiran broj stanovnika, gustoću stanovanja, obilježja izgrađene strukture, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina	199
	A. Odnos postojećeg i planiranog broja stanovnika	199
	B. Stambena funkcija i gustoća stanovanja	200
	C. Obilježja izgrađene strukture	200
	D. Vrijednosti i posebnosti krajobraza	201
	E. Vrijednosti i posebnosti prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina	201

2.2.2.	Unaprjeđenje uređenja grada i komunalne infrastrukture	202
A.	Kategorije uredenosti građevinskog zemljišta	202
B.	Uređenje prirodnog okoliša	203
C.	Unaprjeđenje komunalne infrastrukture	203
D.	Zaštita od buke	204
E.	Drugi ciljevi uređenja grada	204
3.	PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	206
3.1.	Temeljna organizacija prostora grada u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu	206
3.1.1.	Temeljna organizacija prostora grada u odnosu na prostornu strukturu	206
3.1.2.	Temeljna organizacija prostora grada u odnosu na gospodarsku strukturu	213
A.	Odnos građevinskih područja naselja i građevinskih područja za izdvojenu namjenu – razrada namjene površina	213
B.	Primarni sektor	213
C.	Sekundarni sektor	214
D.	Tercijarni sektor	214
E.	Kvartarni sektor	215
3.2.	Organizacija, korištenje, namjena, uređenje i zaštita površina	215
A.	Stambena namjena	216
B.	Mješovita-pretežito stambena namjena M1, i mješovita-pretežito poslovna namjena M2	217
C.	Javna i društvena namjena	220
D.	Gospodarska namjena	221
E.	Javne zelene površine	221
3.2.1.	Prikaz gospodarskih djelatnosti	223
<i>3.2.1.1.</i>	<i>Smještaj građevina gospodarskih djelatnosti unutar građevinskog područja naselja</i>	<i>228</i>
3.2.2.	Prikaz mreža društvenih djelatnosti	230
<i>3.2.2.1.</i>	<i>Mreža upravnih građevina</i>	<i>230</i>
<i>3.2.2.2.</i>	<i>Mreža socijalnih građevina</i>	<i>232</i>
<i>3.2.2.3.</i>	<i>Mreža zdravstvenih ustanova</i>	<i>233</i>
<i>3.2.2.4.</i>	<i>Mreža predškolskih ustanova</i>	<i>235</i>
<i>3.2.2.5.</i>	<i>Mreža osnovnih škola</i>	<i>238</i>
<i>3.2.2.6.</i>	<i>Mreža srednjoškolskih građevina</i>	<i>240</i>
<i>3.2.2.7.</i>	<i>Mreža visokoškolskih građevina</i>	<i>242</i>
<i>3.2.2.8.</i>	<i>Mreža građevina za kulturne potrebe</i>	<i>243</i>
<i>3.2.2.9.</i>	<i>Mreža vjerskih građevina</i>	<i>245</i>
<i>3.2.2.10.</i>	<i>Mreža sportskih građevina</i>	<i>247</i>
3.2.3.	Prikaz prometne i telekomunikacijske mreže	254
<i>3.2.3.1.</i>	<i>Prikaz prometne mreže</i>	<i>254</i>
<i>3.2.3.1.1.</i>	<i>Cestovna/ulična mreža</i>	<i>254</i>
A.	Gradska autocesta - G _{AC}	254

B.	Gradske brze ceste - G_{BCZ} i iG_{BCI}	255
C.	Tunelska obilaznica gradskog središta GU_T	255
D.	Spojna prometnica Žabica – putnički terminal – Mlaka - GU_{XXIV}	255
E.	Ostale ceste od velikog gradskog značaja	255
F.	Postojeće prometnice od gradskog značaja	256
3.2.3.1.1.1.	Kategorizacija ulica	257
3.2.3.1.1.2.	Koridori prometnica i dimenzioniranje prometnica	260
3.2.3.1.1.3.	Čvorišta i raskrižja	262
3.2.3.1.1.4.	Sustav automatskog upravljanja prometom	262
3.2.3.1.1.5.	Benzinske postaje	263
3.2.3.1.2.	Javni gradski prijevoz	263
3.2.3.1.2.1.	Određivanje trasa (ruta) javnog prijevoza	264
A.	Autobusni prijevoz	265
B.	Prijevoz minibusima	265
C.	Gradska (prigradska) željeznica	265
D.	Uspinjača	265
3.2.3.1.2.2.	Reorganizacija javnog gradskog prijevoza	266
A.	Prijelazne točke sustava	266
B.	Gravitacione zone autobusnih postaja i pokrivenost prostora grada	267
C.	Opterećenje pojedinih dionica po rutama	267
3.2.3.1.2.3.	Tehnički elementi linija	272
A.	Prometnice i prijevozne jedinice	272
B.	Postaje	272
C.	Mjere za povećanje atraktivnosti javnog prijevoza	272
D.	Autobaza	273
E.	Pomorski promet u sustavu javnog prijevoza grada	273
3.2.3.1.3.	Parkiranje	274
A.	Potrebe gradskog središta	275
B.	Potrebe drugih gradskih područja	277
C.	Gradska područja posebnih aktivnosti	277
D.	Gradska područja više gustoće stanovanja	277
E.	Gradska područja srednje gustoće stanovanja	277
F.	Gradska područja niže gustoće stanovanja	278
G.	Parkirna mjesta u funkciji ostvarivanja park&ride sustava	278
H.	Uvjeti za izgradnju garaža	279
3.2.3.1.4.	Posebne kategorije prometa	280
3.2.3.1.4.1.	Biciklistički promet	280
A.	Ograničenja uvođenju biciklističkog prometa u Rijeci	280
B.	Planiranje biciklističkog prometa	281
C.	Kategorije biciklističkih prometnica	281
D.	Vođenje biciklističkog prometa	281
3.2.3.1.4.2.	Pješački promet	282
A.	Vođenje pješačkog prometa na prostoru šireg gradskog središta	282
B.	Vođenje pješačkog prometa u ostalim gradskim područjima	284
C.	Pješačke “zelene” magistrale	284
3.2.3.1.5.	Mjere praćenja veličina u gradskom prometnom sustavu	284
3.2.3.1.5.1.	Istraživanja u prometu	285
3.2.3.1.5.2.	Katastri	286
3.2.3.1.6.	Daljinski putnički promet	286
3.2.3.1.6.1.	Autobusni promet	286
3.2.3.1.6.2.	Željeznički promet	286
3.2.3.1.6.3.	Pomorski promet	288

3.2.3.1.6.4.	Integrirani zemaljsko pomorski putnički terminal daljinskog putničkog prometa ...	288
A.	Autobusni terminal	289
B.	Željeznički terminal	289
C.	Pomorski terminal	289
3.2.3.1.6.5.	Zračni promet	290
A.	Prognoza zračnog prometa do 2010.	290
B.	Potrebe lociranja helidroma na području Grada Rijeke	290
3.2.3.1.6.6.	Teretni promet	291
3.2.3.1.6.6.1.	Pomorski promet	291
A.	Pretpostavke i projekcija razvoja luka	291
B.	Plan nove organizacije lučkog akvatorija bazena Rijeka i bazena Sušak	291
3.2.3.1.6.6.2.	Željeznički promet	292
3.2.3.1.6.6.3.	Cestovni promet	292
3.2.3.1.7.	Etape razvitka prometnog sustava grada i definiranje programa realizacije	293
3.2.3.2.	Telekomunikacijska mreža	297
A.	Telekomunikacije	297
B.	Mobilne komunikacije	298
3.2.3.3.	Pošta	298
3.2.4.	Prikaz komunalne infrastrukturne mreže	298
3.2.4.1.	Vodoopskrba	298
3.2.4.1.1.	Temeljne postavke razvoja do 2020. g.	298
A.	Vrsta i broj potrošača te normativi potrošnje	298
B.	Veći industrijski i privredni potrošači	299
C.	Izračun potrebnih količina za vodoopsrbu	301
3.2.4.1.2.	Mogućnost korištenja novih izvora pitke vode	301
3.2.4.1.3.	Dimenzioniranje mreže i vodospreme	302
A.1.	Opskrbna mreža	302
A.2.	Vodospreme	302
A.3.	Planirani zahvati na vodoopskrbnom sustavu u Rijeci	302
3.2.4.2.	Odvodnja otpadnih voda	304
A.1.	Sanitarne otpadne vode	304
A.2.	Industrijske otpadne vode	305
A.3.	Račun mjerodavnih količina oborinskih voda	305
A.4.	Ukupno opterećenje mreže i centralnog uređaja za pročišćavanje, projekcija 2020. g.	307
B.	Izgradnja novih građevina sustava odvodnje “Rijeka”	308
C.	Dogradnja Centralnog uređaja za pročišćavanje	309
D.	Alternativne mogućnosti dogradnje i smještaja Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	310
3.2.4.3.	Regulacijski i zaštitni sustavi	311
3.2.4.3.1.	Površine za održavanje i poboljšanje vodnog režima	311
3.2.4.3.2.	Zahvati uređenja vodotoka i voda	311
3.2.4.4.	Energetski sustav	312
3.2.4.4.1.	Elektroenergetika	312
A.	Proizvodnja	312
B.	Distribucija	313
C.	Javna rasvjeta	313
3.2.4.4.2.	Plinoopskrba i opskrba toplinskom energijom	314
3.2.4.4.2.1.	Plinoopskrba	314
3.2.4.4.2.2.	Opskrba toplinskom energijom	314

3.2.4.4.2.3.	Proizvodnja naftnih derivata	314
3.2.5.	Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina i građevina	315
3.2.5.1.	<i>Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite dijelova prirode i javnih zelenih površina</i>	315
3.2.5.1.1.	Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite dijelova prirode	315
3.2.5.1.2.	Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite javnih zelenih površina	317
3.2.5.1.2.1.	Javni park (Z1)	317
3.2.5.1.2.2.	Dječje igralište (Z2)	320
3.2.5.1.2.3.	Odmorište i vrt (Z3)	321
3.2.5.1.2.4.	Drvoređi i šetališta	322
3.2.5.2.	<i>Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite povijesnih sklopova i građevina</i>	324
3.2.5.3.	<i>Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite krajobraza</i>	326
3.2.5.4.	<i>Zaštitne zelene površine (Z)</i>	328
3.2.6.	Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite	328
3.2.6.1.	<i>Uređenje zemljišta</i>	328
A.	Pošumljavanje	329
B.	Ozelenjavanje	329
C.	Oblikovanje zemljišta uz infrastrukturne koridore	329
D.	Preparcelacija i komasacija	329
3.2.6.2.	<i>Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja</i>	330
3.2.6.2.1.	Područja, cjeline i dijelovi ugrožena okoliša	330
A.	Zagađeno tlo i podzemlje	330
B.	Onečišćene površinske vode i sedimenti	331
C.	Područja onečišćenog zraka	331
D.	Područja ugrožena bukom	331
E.	Područja svjetlosnog zagađenja	332
F.	"Toplinski otoci"	332
G.	Izloženost djelovanju elektromagnetskog polja	332
3.2.6.2.2.	Redoslijed i uvjeti sanacije područja ugroženog okoliša	332
A.	Sanacija zagađenog tla i podzemlja	332
B.	Sanacija kopnenih voda, mora i sedimenta	333
C.	Sanacija područja onečišćenog zraka	333
D.	Sanacija područja ugroženih bukom	333
E.	Sanacija svjetlosnog zagađenja	334
F.	Sanacija "toplinskih otoka"	334
G.	Smanjenje izloženosti djelovanju elektromagnetskog polja	335
3.2.6.3.	<i>Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite</i>	335
3.2.6.3.1.	Zahvati potrebne procjene utjecaja na okoliš	335
3.2.6.3.2.	Područja obvezne izrade prostornih planova užeg područja	335
3.2.6.4.	<i>Planiranje prostora sukladno Uredbi o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora (NN 128/04)</i>	335
3.2.7.	Način i uvjeti gradnje – Urbana pravila	336
3.2.7.1.	<i>Plan procedura</i>	339
3.2.7.2.	<i>Uvjeti smještaja i gradnje unutar građevinskog područja naselja</i>	341
3.2.7.2.1.	Opći i zajednički uvjeti smještaja i gradnje unutar stambene namjene S	341
A.	Opći uvjeti za smještaj i gradnju obiteljskih i višeobiteljskih građevina	341
B.	Opći i zajednički uvjeti smještaja i gradnje višestambenih građevina	343

C.	Opći i zajednički uvjeti rekonstrukcije, dogradnje, nadogradnje, zamjene i pojedinačne interpolacije	344
3.2.7.2.2	Uvjeti smještaja i gradnje unutar mješovite namjene M1 (pretežito stambene) i M2 (pretežito poslovne)	344
A.	Stambeno-poslovna građevina	344
B.	Poslovno-stambena građevina	345
C.	Opći i zajednički uvjeti gradnje građevina unutar područja Mikrocentara	346
3.2.7.2.3.	Uvjeti smještaja i gradnje unutar javne i društvene namjene D	347
3.2.7.2.3.1.	Upravne i pravosudne građevine (D1)	350
3.2.7.2.3.2.	Socijalne građevine (D2)	350
3.2.7.2.3.3.	Zdravstvene građevine (D3)	350
3.2.7.2.3.4.	Predškolske građevine (D4)	350
3.2.7.2.3.5.	Osnovnoškolske građevine (D5)	351
3.2.7.2.3.6.	Srednjoškolske građevine (D6)	352
3.2.7.2.3.7.	Visoko učilište (D7)	352
3.2.7.2.3.8.	Građevine za kulturu (D8)	353
3.2.7.2.3.9.	Vjerske građevine (D9)	354
3.2.7.2.4.	Uvjeti smještaja i gradnje unutar gospodarske namjene	354
3.2.7.2.4.1.	Poslovna namjena-pretežito uslužna K1, pretežito trgovačka K2 i komunalno-servisna K3)	304
3.2.7.2.4.2.	Ugostiteljsko-turistička namjena-hotel T1	355
3.2.7.2.5.	Uvjeti smještaja, gradnje i uređenja unutar sportsko-rekreacijske namjene R	355
3.2.7.2.5.1.	Uvjeti smještaja i gradnje sportskih građevina unutar namjene šport-R1	356
3.2.7.2.5.2.	Uvjeti smještaja i gradnje i uređenja rekreacijskih površina unutar namjene R2	357
3.2.7.2.6.	Uvjeti gradnje i uređenja javnih zelenih površina	357
3.2.7.2.6.1.	Javni park (Z1)	357
3.2.7.2.6.2.	Dječje igralište (Z2)	359
3.2.7.2.6.3.	Odmorište i vrt (Z3)	360
3.2.7.2.6.4.	Zaštitno zelenilo (Z)	360
3.2.7.3.	<i>Uvjeti smještaja i gradnje unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu</i>	361
3.2.7.3.1.	Uvjeti smještaja i gradnje unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu-gospodarska namjena	361
3.2.7.3.1.1.	Proizvodna i poslovna namjena (planske oznake I i K)	361
3.2.7.3.1.2.	Ugostiteljsko-turistička namjena	362
3.2.7.3.1.3.	Luke nautičkog turizma (LN), ribarske luke (LR) i luke u funkciji brodogradilišta (LB)	363
3.2.7.3.2.	Uvjeti smještaja i gradnje unutar građevinskog područja za izdvojenu-sportsko-rekreacijsku namjenu	363
3.2.7.3.2.1.	Šport (R1)	363
3.2.7.3.2.2.	Rekreacija (R2)	364
3.2.7.3.2.3.	Kupališta (R3)	364
3.2.7.3.2.4.	Sportske luke (LS)	365
3.2.7.4.	<i>Uvjeti smještaja i gradnje izvan građevinskog područja naselja</i>	365
	Detaljna pravila za gradnju-urbana pravila	366
3.2.8.	Visokokonsolidirana područja - urbana pravila	366
3.2.8.1.	<i>Povijesne gradske cjeline,urbano pravilo broj 1</i>	<i>366</i>
3.2.8.2.	<i>Gradsko središte-urbano pravilo broj 2</i>	<i>367</i>
3.2.8.3.	<i>Osobito vrijedni predjeli pretežito višeobiteljske izgradnje-urbano pravilo broj 3</i>	<i>369</i>
3.2.8.4.	<i>Dovršena područja pretežite višestambene izgradnje-urbano pravilo broj 4</i>	<i>371</i>

3.2.9.	Konsolidirana područja – urbana pravila	372
3.2.9.1.	<i>Prostorno izdvojena gradska područja pretežito obiteljske gradnje-urbano pravilo broj 5</i>	372
3.2.9.2.	<i>Područja obiteljske i višeobiteljske izgradnje-urbano pravilo broj 6</i>	373
3.2.9.3.	<i>Područja obiteljske gradnje-urbano pravilo broj 7</i>	374
3.2.9.4.	<i>Prostorno izdvojena područja obiteljske i višeobiteljske gradnje-urbano pravilo broj 8</i>	374
3.2.9.5.	<i>Područja mješovite gradnje-urbano pravilo broj 9</i>	377
	A. višestambena izgradnja	377
	B. obiteljska i višeobiteljska gradnja	378
3.2.9.6.	<i>Područja višeobiteljske gradnje-urbano pravilo broj 10</i>	378
3.2.9.7.	<i>Područja planski građenog socijalnog stanovanja-urbano pravilo broj 11</i>	379
3.2.9.8.	<i>Kompleksi jedne namjene-urbano pravilo broj 12</i>	380
3.2.10.	Niskokonsolidirana područja – urbana pravila	381
3.2.10.1.	<i>Osobito vrijedni prostori pretežito obiteljske i višeobiteljske gradnje-urbano pravilo broj 13</i>	381
3.2.10.2.	<i>Podgrađena područja za novu regulaciju i rekonstrukciju-urbano pravilo broj 14</i>	383
3.2.10.3.	<i>Zone unutar gradskog centra predviđene za transformaciju i rekonstrukciju-urbano pravilo broj 15</i>	384
3.2.10.4.	<i>Kompleksi za rekonstrukciju-urbano pravilo broj 16</i>	386
3.2.10.5.	<i>Područja širenja višestambene i višeobiteljske gradnje-urbano pravilo broj 17</i>	388
3.2.10.6.	<i>Potezi urbaniteta -urbano pravilo broj 18</i>	389
3.2.10.7.	<i>Gradski projekti -urbano pravilo broj 19</i>	391
3.2.10.7.1.	Delta (4-5-19.1)	391
	A. Sjeverna Delta	392
	B. Južna Delta	393
3.2.10.7.2.	Sveučilišni kampus na Trsatu (s Kliničkim bolničkim centrom) (4-9-19.2)	395
3.2.10.7.3.	Sekundarno gradsko središte Rujevica, (4-10-19.3.)	396
3.2.10.7.4.	Stambeno područje Rujevica, (4-10-19.4.)	398
3.2.10.7.5.	Sportsko područje Rujevica, (4-10-19.5.)	400
3.2.10.7.6.	Torpedo, (4-3-19.6)	401
3.2.10.7.7.	Ugostiteljsko-turističko područje Preluk, (4-0-19.7.)	401
3.3.	Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina	402
3.4.	Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš	402
3.4.1.	Planirana kakvoća okoliša	402
3.4.2.	Predviđanje nepovoljnih utjecaja zahvata u okoliš	405
3.4.3.	Izbor i smještaj zahvata	405
3.4.3.1.	<i>Rizični zahvati i zahvati koji mogu pogoršati planiranu kakvoću okoliša</i>	405
3.4.3.2.	<i>Osjetljiva građevinska područja</i>	406
3.4.4.	Opremanje zemljišta neophodnom komunalnom infrastrukturom	408
3.4.5.	Mjere ograničenja ispuštanja/odlaganja onečišćujućih tvari	408

3.4.6.	Mjere zabrane i ograničenja zahvata	409
3.4.7.	Rekonstrukcija, premještanje i prekid postojećih zahvata	413
3.4.8.	Uspostava sustava za gospodarenje otpadom	413
3.4.9.	Praćenje održivog razvoja	414
3.4.10.	Praćenje kakvoće okoliša i nepovoljnih utjecaja na okoliš (monitoring)	415
3.5.	Mjere posebne zaštite	417
3.5.1.	Zone i razine ugroženosti od izvanrednih događaja	418
3.5.1.1.	<i>Zone i razine ugroženosti od potresa</i>	418
3.5.1.2.	<i>Zone i razine ugroženosti od olujnih i orkanskih vjetrova</i>	418
3.5.1.3.	<i>Poplavna područja i područje ugroženo pucanjem hidroakumulacijske brane</i>	418
3.5.1.4.	<i>Prostori na kojima se može očekivati požar većih razmjera i razine ugroženosti od požara</i>	419
3.5.1.5.	<i>Zone ugroženosti tehničko – tehnološkim nesrećama sa opasnim tvarima</i>	420
3.5.1.6.	<i>Zone ugroženosti od razornih ratnih i terorističkih djelovanja</i>	420
3.5.2.	Mjere posebne zaštite od izvanrednih događaja	420
3.5.2.1.	<i>Mjere zaštite od rušenja i mehaničkih oštećenja građevina</i>	421
3.5.2.2.	<i>Mjere zaštite od poplave i razornog djelovanja vodnog vala</i>	422
3.5.2.3.	<i>Mjere zaštite od požara i tehničko – tehnoloških nesreća sa ispuštanjem opasnih tvari</i>	423
3.5.2.4.	<i>Mjere za osiguranje provedbe zaštite i spašavanje od katastrofa i većih nesreća</i>	425
II.	ODREDBE ZA PROVOĐENJE	431
III.	ODLUKA O DONOŠENJU GUP-a	515

KARTOGRAMI

1. Mjesta analiziranih opterećenja
2. Kategorizacija gradskih cesta
3. Shema postaja brze gradske željeznice
4. Shema smještaja garažnih građevina
5. Bilans površina GUP-a
6. Prostorne cjeline

GRAFIČKI PRIKAZI

1.	<i>Korištenje i namjena prostora</i>	M1:5 000
2.	<i>Mreža gospodarskih i društvenih djelatnosti</i>	M1:10 000
3.	<i>Prometna i komunalna infrastrukturna mreža</i>	
3.1.	Prometna mreža-cestovna i željeznička mreža, pomorski promet	M1:10 000
3.2.	Komunalna infrastrukturna mreža	
3.2.1.	Proizvodnja, cijevni transport plina, toplane i toplovodi	M1:10 000*
3.2.2.	Elektroenergetika	M1:10 000*
3.2.3.	Javna rasvjeta	M1:10 000*
3.2.4.	Telekomunikacije i pošta.....	M1:10 000*
3.2.5.	Vodnogospodarski sustav-korištenje voda	M1:10 000*
3.2.6.	Vodnogospodarski sustav-otpadne vode	M 1:10 000*
4.	<i>Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora</i>	
4.1.	Područja posebnih uvjeta korištenja i područja posebnih ograničenja u prostoru	M1:10 000
4.1.1.	Područja posebnih uvjeta korištenja i područja posebnih ograničenja u prostoru-vode i more	M1:10 000*
4.1.2.	Područja posebnih uvjeta korištenja i područja ograničenja u prostoru-zaštita od potresa posebnih	M1:10 000*
4.2.	Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite-uređenje zemljišta ...	M1:10000*
4.3.	Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite	M1:10 000*
	– zaštita posebnih vrijednosti i obilježja	M1:10 000
4.4.	Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite – Područja i dijelovi primjene planskih mjera – Plan procedura	M1:10 000
4.5.	Oblici korištenja i način gradnje-Oblici korištenja	M1:10 000
4.6.	Oblici korištenja i način gradnje- Način gradnje	M1:10 000
4.7.	Oblici korištenja i način gradnje-Urbana pravila	M1:10 000

Napomena:

Grafički prikazi označeni zvjezdicom (*) nisu izmjenjeni ni dopunjeni.

1. POLAZIŠTA

Poglavlje 1. POLAZIŠTA Obrazloženja Generalnog urbanističkog plan grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 7/07, 14/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 8/14, 3/17) nije izmijenjeno ni dopunjeno.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

Poglavlje 2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJ, Obrazloženja Generalnog urbanističkog plan grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 7/07, 14/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 8/14, 3/17) nije izmijenjeno ni dopunjeno.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Temeljna organizacija prostora grada u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu

3.1.1. Temeljna organizacija prostora grada u odnosu na prostornu strukturu

U sagledavanju mogućnosti prostornog razvoja grada Rijeke, osim prirodnih (konfiguracijskih i topografskih) i povijesnih uvjetovanosti, kao i uvjetovanosti nastalih kontinuitetom prostornog i urbanističkog razvoja grada i njegovog metropolskog područja tijekom posljednjih pola stoljeća; veoma je važno savladati svojevrstan raskorak koji nastaje kao posljedica nužnosti izrade planskih rješenja unutar administrativne granice Grada i potrebe postavljanja takvih prostornih i razvojnih rješenja koja sadrže nužne refleksije na širi prostor, na koji zbog administrativne podjele ne mogu „računati”, ali bez kojega ne može biti postavljena vizija razvoja.

Grad Rijeka ima nekoliko razvojnih pravaca i nekoliko prepoznatljivih funkcijskih točaka odnosno prostora. Ukratko, šire gradsko središte prostor je povijesnog kontinuiteta razvoja, posljedica kojeg je koncentracija niza funkcija javnog i društvenog značenja pri čemu je duljina trajanja povijesnog razvoja izazvala dominaciju sadržaja na površini od desne strane Rječine prema zapadu. Međutim, u istom kontekstu razmatranja, nezaobilazna je uloga gradskog područja Sušaka, posebno u onom opsegu funkcija, sadržaja, izgrađenih prostora i razvoja urbane kulture uopće, koji je stečen u razdoblju trajanja razvoja Rijeke i Sušaka kao dvojnih gradova. Riječka luka i njoj rubne sjeverne zone daju gradu ono markantno lučko-industrijsko-prometno obilježje. Vertikale stambenih tornjeva Sušaka predstavljaju dojmljivu urbanu fakturu unutar jedne razvojne faze grada koja je u najvećoj mjeri konzumirala prostor koji je stajao na raspolaganju.

Urbanizacija koja traje od pedesetih do danas otvorila je niz novih razvojnih pravaca, dominantno u funkciji stanovanja, manje u funkciji rada, još manje sporta, i td. Ostvarenja ideje o policentričnom razvoju proizvela su od kraja sedamdesetih i početka osamdesetih bitne pomake poput otvaranja nove radne zone na istočnom dijelu grada (Kukuljanovo), izgradnja novih lučkih bazena (terminal za rasute terete Bakar, stočni terminal Bršica, naftni terminal Omišalj, kontejnerski terminal Brajdica), otvaranje novih stambenih zona i dr. Ipak, ishodište osnovnog urbanog problema već cijeli niz desetljeća proizlazi iz preklapanja vizija razvoja grada i razvoja lučko-industrijskog kompleksa na istom ili vrlo sličnom prostoru, kao i različitom shvaćanju ideje što u sadržajnom smislu čini grad. Stoga su razvojni procesi gotovo uvijek bili u funkciji angažiranja obalnog ruba i nisu jednako kvalitetno penetrirali u dubinu prostora, nego su, posebno na području stanovanja, proizvodili periferijske učinke i prostorno-socijalnu segregaciju čije su posljedice vidljive i danas.

U ideji osnovnog prostornog razvoja grada ne možemo se stoga odreći nekih bitnih dosega proizašlih iz dosadašnjeg razvoja. Na dijelu tih dosega, posebno u segmentu prometnih i infrastrukturnih /uključujući i lučki sustav/ rješenja, prostorne koncepcije šireg područja riječkog prostora, kao pretpostavkama, građena je koncepcija Prostornog plana uređenja grada Rijeke prema kojoj se područje obuhvata Plana dijeli na sljedeći način:

- A. Površine za razvoj i uređenje naselja,
- B. Površine izvan naselja za izdvojene namjene,
- C. Poljoprivredne i šumske površine,
- D. Vodne površine

Kako Prostorni plan uređenja Grada Rijeke u domeni kopnenog dijela obuhvata u potpunosti koincidira sa Generalnim urbanističkim planom grada Rijeke, potrebno je ovim Planom prostornu strukturu dijelom razraditi, a dijelom samo preuzeti.

A. Površine za razvoj i uređenje naselja određene su i definirane kao *građevinsko područje naselja* te predstavljaju primarno područje dalje tematske analize GUP-a; površine izvan naselja za izdvojene namjene utvrđene su već PPUGR kao *građevinsko područje izvan naselja za izdvojenu namjenu*.

Površina *građevinskog područja naselja* namijenjena je rekonstrukciji, gradnji i uređenju građevina i površina unutar područja sljedećih planski utvrđenih namjena :

- stambena namjena planske oznake S (građevina obiteljske, višeobiteljske i višestambene tipologije);
- mješovita-pretežito stambena namjena M1 (stambene, stambeno-poslovne i poslovno-stambene građevine);
- mješovita-pretežito poslovna namjena M2 (stambene, stambeno-poslovne i poslovno-stambene građevine);
- javna i društvena namjena (D1-upravna namjena, D2-socijalna, D3-zdravstvena, D4-predškolska, D5-osnovnoškolska, D6-srednjoškolska, D7- visokoučilište, D8-kulturna, D9-vjerska);
- gospodarska namjena, (poslovna-pretežito uslužna K1, poslovna-pretežito trgovačka K2, poslovna-komunalno servisna K3, ugostiteljsko-turistička-hotel T1) ;
- sportsko-rekreacijska namjena (R1-sport, R2-rekreacija, R3-kupalište);
- javne i zelene površine (Z1-javni parkovi, Z2-igralište, Z3-odmorište,vrt, Z-zaštitne zelene površine);

Unutar građevinskog područja naselja moguće je planirati i:

- prometne građevine;

- građevine pošta i telekomunikacija;
- građevina infrastrukturnih sustava i mreža u funkciji naselja te građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku i Primorsko-goransku županiju,
- te druge, ovdje nespomenutih, sadržaja koji su u funkciji građevinskog područja naselja.

Građevinska područja naselja čine 48 % površine grada i približno 76 % ukupnog građevinskog područja. Ukoliko se iz razmatranja isključe površine namijenjene infrastrukturnim koridorima, tada udio građevinskog područja naselja raste na 81 %.

Drugi važan pokazatelj predstavlja izgrađenost građevinskog područja naselja, a ona iznosi 80%.

Čak i uz pretpostavku mogućih i potrebnih rekonstrukcija pojedinih struktura, kompleksa ili čak dijelova grada, iz ovih je odnosa razvidno koliko je razrada namjene površine unutar samog građevinskog područja naselja složena posebno u uvjetima kada svi pokazatelji upućuju na poddimenzioniranost mnogih mreža, javnih površina, prometnica i sl.

Ukoliko se iz razmatranja isključe površine namijenjene infrastrukturnim sustavima, tada udio građevinskog područja pada na svega 9,5 % površine Grada, odnosno tek 15 % ukupnog građevinskog područja.

Iz ovih razloga Generalnim urbanističkim planom i unutar građevinskog područja naselja utvrđuju se površine za gospodarsku namjenu, no isključivo poslovnu (pretežito uslužnu planske oznake K1, pretežito trgovačku planske oznake K2 i komunalno-servisnu planske oznake K3), te ugostiteljsko-turističku namjenu (T1- hotel). Ovo je posebno važno u kontekstu planskog opredjeljenja kojim se pojedini dijelovi naselja usmjeravaju prema centralnim ili drugim urbanotvornim sadržajima potrebnim pojedinom gradskom području za njegovo daljnje profiliranje.

U svrhu lakše distinkcije površina za gospodarsku namjenu unutar naselja utvrđenih GUP-om, spram onih utvrđenih već PPUGR i lociranih unutar građevinskih područja za izdvojenu namjenu, potonja se u grafičkom dijelu označavaju istom bojom ali prugastim vertikalnim uzorkom.

Detaljniji zahvati u organizaciji, namjeni, uređenju i zaštiti građevinskog područja naselja

- Upotpunjavanje gradskih područja

Dio gradskih područja, posebno onih konsolidiranih, posjeduje prostore izraženih centralnih funkcija, no iste je potrebno dodatno oplemeniti funkcijski tj. novim sadržajima, fizionomski, tj. uređenjem samih površina, te zaštitom površina i građevina unutar njih posebno u središtima gradskih područja, kao i površina izvan područja. To su gradska područja:

- Školjić – transformacija cjeline gradskog područja s posebnim naglaskom na područje ex Tvornice papira, postojeće komunalne garaže javnog prijevoza i provođenje novih prometnih komunikacija (3. Koridor i gradska željeznica)
- Trsat – uređenje povijesne jezgre kao pješačke zone i središta koje funkcionira kao izrazit i specifičan kulturno-povijesno-vjerski centralni prostor grada, a na osnovi svetišta Majke Božje Trsatske s posebnim naglaskom na sadržaje unutar areala gradine, te njezine rekonstrukcije,
- Podvežica – uređenje zone postojećih građevina i površina oko crkve i tržnice do bočarskog doma, kao prostora već izraženih centralnih obilježja i potencijalne pješačke zone, posebno na osi Vežica-Ulica Brdo-Bočarski dom-zelene i sportske površine uza nj. Važeći detaljni plan sasvim je u kontekstu koncepcije ovog Plana, posebno u dijelu u kojem se planira izgradnja novih struktura na mjestu danas posve neprimjerenog montažnog marketa,
- Belveder-Kozala - uređenje zone postojećih građevina i površina od crkve do tržnice, kao prostora već izraženih centralnih obilježja, s posebnim naglaskom na rješavanje prometnih tokova i parkirališta, uspostave centralnog prostora, tj. trga ispred Doma, kao i uklanjanje posve neprimjerenog montažnog marketa,
- Donja Drenova – uređenje i dogradnja već postojećih centralnih prostora kod tkzv. stare škole i novog centra oko osnovne škole, s posebnim naglaskom na uređenju površine trgova i penetracijom u dubinu prostora iza tkzv. stare škole, kako bi se dobilo veće gravitaciono područje i uredio pristup u zelenilo prema Velom vrhu,
- Podmurvice – uređenje centralnih prostora na potezu T.C. „Andrea”-osnovna škola-ex Benediktinski samostan-Cavtatska ulica, te preseljenje benzinske crpke iz središta gradskih područja,
- Krnjevo-Turnić – uređenje i upotpunjavanje centralnih sadržaja i površina na potezu uz Čandekovu ulicu između raskrižja iste s Ul. A. Barca i Ulicom Krnjevo, uključujući školski kompleks, te formiranje kompleksnog centra Krnjeva uz Zametsku cestu uključujući i lokaciju škole uz Novu cestu,
- Srdoči – ekstenzija centralnih sadržaja na nove površine, te uređenje postojećih površina i prostora, uključujući i sportske površine u kompleksu škole.

Izuzevši Trsat, svi navedeni centri u visokom su funkcionalnom stupnju odnosa prema područjima unutar kojih su se razvili. Cilj njihova daljnjeg osmišljavanja sastoji se u sadržajnom obogaćenju, te tipologijskom određenju: koncentrirani, razvedeni, ulični, trgovni i sl., odnos prema organizaciji javnih uličnih, trgovnih i parkovnih površina, odnos prema potrebama prometa u mirovanju, integracija sadržaja i površina posebno glede „uvlačenja” u centar površina škola, zdravstvenih, sakralnih i sl. Radi nejasnog tipološkog određenja smanjuje se njihova atraktivnost, mogućnost kvalitativnog pomaka u prostornoj organizaciji a time i jasnoća korištenja.

- Izgradnja unutar gradskih područja

Dio gradskih područja posjeduje fragmentarno centralne sadržaje, ali i prostore značajnog potencijala za razvoj centralnih sadržaja i sadržaja prema kojima se područja mogu tipološki dominantno odrediti.

Glede izgradnje centralnih sadržaja, posebno u konsolidiranim i djelomično konsolidiranim područjima, osim zahvata fizionomskog karaktera, u ovim je gradskim područjima naglasak na izgradnji (koja se mora zasnivati ne isključivo na građenju građevina, nego izgradnji i uređenju javnih površina tj. ulica-pješačkih ulica i trgova, parkova i sl), uklapanju i integraciji novih sadržaja s postojećim. Ta su gradska područja:

- Grpci-Pilepići – izgradnja centralnih sadržaja i površina u sklopu tkzv. centra Gornjeg Zameta uz Primorsku ulicu, za ovo i gradsko područje Gornji Zemet. U sklopu opremanja naselja nedostajućim sadržajima neophodno riješiti potrebe za osnovnom školom, vrtićem, javnim zelenim površinama te formiranju javnih pješačkih površina uopće.
- Pehlin – planiranje centralnog područja u svrhu jače prostorne integracije sadržaja unutar gradskog područja,
- Zemet – izgradnja centralnih sadržaja i površina uz Ul. Bože Vidasa, s prostornom integracijom već postojećih, ali i ispitivanje mogućnosti povezivanja ovog prostora sa širim područjem postaje brze gradske željezničke u Liburnijskoj ulici kao potencijalno prostora centralnih sadržaja (s tendencijom pokrivanja područja Knatride),
- Rujevica – planiranje potpune transformacije područja s pratećim centralnim sadržajima,
- Mlaka – potencijalni prometni „Hub“ grada tj. spoj cestovnog i željezničkog prijevoza, zahtijeva adekvatnu prostornu transformaciju. Zahvat je bez sumnje složen, ali daljnji odnosi u prostoru nalagat će ozbiljno bavljenje ovim mikropodručjem.
- Gornja Drenova – planiranje i izgradnja centralnih sadržaja potrebnih širem području,
- Škurinje – upotpunjavanje školskog kompleksa izgradnjom športskih sadržaja. Nova stambena izgradnja mora se razviti unutar tipologije koja bolje korespondira s konfiguracijom (terasasta izgradnja i dr.), te istu upotrijebiti građevinama i sadržajima javne namjene.

Izvan građevinskog područja bitno je uređenje negrađevnog područja u obliku parkovnih i rekreativnih površina koje se pružaju prema području Donja Drenova.

- Rastočine – osmišljavanje i izgradnja centralnih sadržaja unutar bloka između ulica Mihačeva draga-Osječka do PIK-a Rijeka, te rješavanje parkirnih potreba. Neophodno je preseljenje dječjeg vrtića na prikladniju lokaciju. Kroz rješavanje područja „Instalatera“ kompenzirati dio potreba (problema) gradskog područja.
- Lukovići – planiranje i izgradnja centralnih sadržaja potrebnih širem području (Brašćine-Pulac), trgovačkih unutar područja spoja s gradskom auto-cestom, a dimenzioniranih za šire gravitacijsko područje (Kozala),
- Lukovići-Sveta Katarina – realizacija projekta stambene cjeline riješene natjecajem „Europana“,
- Strmica - Sveučilišni kampus – planiranje i izgradnja nove prometne mreže koja će udovoljiti prometnoj potrebi novih sadržaja koji se lociraju (Sveučilišni kampus, KBC),
- Vežica – osmišljavanje i izgradnja centralnih sadržaja i površina na odsjčku RK „Vežica“-osnovna škola-Hrvatski dom, a izvan područja uređenje parka na brdu Sveti križ,
- Bulevard – rekonstrukcija Trga braće Mažuranić kao centralnog prostora područja i javnog prostora ustanove kakva je Rektorat sveučilišta, te ekstenzija parkovne površine od Šet. I.G. Kovačića do Kumičićeve ulice,
- Razvojem nespomenutih gradskih područja, bit će potrebno postupno formirati i njihove centralne prostore i sadržaje.

- Tipologijsko određenje gradskih područja

Iz ovog određenja proizlaze neposredno uvjeti buduće izgradnje. U tom smislu moguće je dati sljedeće naznake planiranog sadržaja po gradskim područjima:

- Gradska područja s dominantno višestambenom izgradnjom jesu Rujevica, Srdoči, Lukovići, Škurinje,
- Gradska područja s dominantnom (više)obiteljskom izgradnjom jesu: Pavlovac, Turanj-Kostabela, Martinkovac, Gornji Zemet, Pašac, Svilno, Orehovica,
- Stanovanje u centrima gradskih područja planira se u višestambenim građevinama,
- Gradska područja dominantno poslovnog (i javnog karaktera) karaktera jesu: Centar i Poslovni centar Rujevica,
- Gradska područja posebne profilacije u segmentu društvene namjene jesu gradsko područje Sveučilišni kampus te Centar,
- Snažna koncentracija lokacija i građevina društvene namjene izražena je u područjima Plase-Banderovo i Podmurvice.

Postojeći detaljni i urbanistički planovi u najvećoj mjeri uklapaju se u tipologijsko određenje pojedinih gradskih područja prema prijedlogu ovoga Plana. U tom smislu sukladni su i njima propisani uvjeti gradnje. Prihvaćanjem prijedloga prostorne organizacije grada, dodatno su razmotreni, revidirani i propisani opći i detaljni uvjeti gradnje i uređenja prema tipologiji gradskih područja.

B. Građevinska područja za izdvojenu namjenu već Prostornim planom uređenja Grada Rijeke razgraničena su na:

- Gospodarsku namjenu:
 - proizvodnu-pretežito industrijsku (I1),

- proizvodnu – brodogradilište (I3),
- proizvodna-tehnološko-poslovna (I4),
- poslovnu – pretežito uslužna namjena (K1),
- poslovna – pretežito trgovačka namjena (K2),
- poslovna – komunalno-servisna (K3),
- ugostiteljsko-turistička namjena – hotel (T1),
- luka nautičkog turizma (LN),
- Športsko-rekreacijska namjena:
 - šport (R1),
 - rekreacija (R2),
 - sportska luka (LS),
- Površina infrastrukturnih sustava (IS), za dio linijskih i površinske građevine državnog i županijskog značaja,
- Površine groblja.

Građevinska područja za izdvojenu namjenu zauzimaju tek 15 % površine Grada.

C. Poljoprivredne i šumske površine

Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene i šuma isključivo osnovne namjene, već Prostornim planom uređenja Grada Rijeke razgraničava se na:

- vrijedno obradivo tlo (P2),
- gospodarska šuma (Š1),
- zaštitna šuma (Š2),
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ),

D. Vodne površine također se Prostornim planom uređenja Grada Rijeke razvrstavaju kako slijedi:

- more,
- Rječina (V),
- bujični vodotoci (Vb)
- retencije (Vr),
- akumulacija hidroelektrane (AH),

Ova koncepcija (opisana točkama B,C i D) nije u Generalnom urbanističkom planu doživjela bitnu dopunu, nego je ista razrađena do razine prepoznatljive fizionomije grada odnosno njegovih *pojedinačnih* urbanih prostora.

Unutar temeljne organizacije grada koja participira s prethodno rečenim, potrebno je odrednice postavljene Prostornim planom uređenja promatrati u novom, integralnom svjetlu. U tom smislu, a primarno unutar površina za razvoj i uređenje naselja naglašavaju se sljedeće bitne odrednice i prostorni pravci razvoja:

- *Otvaranje razvojne, identifikacijske i fizionomske fronte grada duž trase gradske auto-ceste*

Prometnica koja je u razdoblju planiranja i projektiranja bila položena gradskim rubom, u međuvremenu je postala njegovom središnjom (geometrijski i prometno) prometnicom. Prometni čvorovi, iako po svojoj tipologiji ne pripadaju gradskom miljeu, prostorno su distribuirani tako da u sustav povezuju sve gradske radijale i sva važna gradska područja, a time i sadržaje. Iako nije bilo posve planirano, tranzicijski procesi utjecali su na prenamjenu dijela područja ex radnih zona u područja trgovine upravo na onim mjestima gdje su postojale ili se uspostavile najbolje veze tkzv. „zaobilaznice” s gradskim radijalama tj. u području Škurinjske drage, a izvan gradskog područja na početku Privredne zone.

Razvojni procesi tijekom posljednjih dvaju desetljeća daju nam za pravo planirati, ne isključivo prometnu, nego i funkcijsku transformacijsku zaobilaznice u gradsku auto-cestu, kao i potpunu transformaciju njoj gravitirajućih površina na svim lokacijama

- na kojima su te površine neizgrađene ili podizgrađene,
- na kojima je vrijednost postojeće tipologije i morfologije takva da je razvojni proces može apsorbirati i amortizirati,
- čijim se razvojem podiže ukupna urbana kvaliteta i slika grada.

Mogućnosti za realizaciju prethodnih postavki prepoznate su kroz razvoj i izgradnju:

- sekundarnog gradskog središta Rujevica sa sportskim kompleksom u dubini područja,
- višestambenog gradskog područja Rujevica u istočnom nastavku sekundarnog gradskog središta,
- pretežito trgovačkog područja Lukovići, u zoni planiranog čvora „Kozala”, kao i profiliranju ukupnog građevinskog područja u ovoj zoni,
- rekreacijskog područja Draga kao glavnog sportsko-rekreacijskog područja Sušaka, posebno tijekom i nakon izgradnje Sveučilišnog kampusa,

- gradskoj auto-cesti kontaktnih područja koja, iako nisu u izravnoj vezi s njom, stoje u području utjecaja navedenih područja i njihovih sadržaja.

Posebno je značajno napomenuti da gradska auto-cesta postaje mjesto fizionomskog susreta s gradom, te je stoga stvaranje slike grada i na ovom mjestu izuzetno značajno. Slika grada, tj. spoj urbanističkog rješenja, arhitekture i načina uređenja tih područja sastavni su dio razvojnog procesa, te su provedbe javnih natječaja i izrada prostornih planova područja jamstvo da će postavljeni pristup rezultirati i kvalitetom.

- *Longitudinalni razvojni pravac – zapadno, središnje i istočno područje grada*

Longitudinalni razvojni pravac, u najvećoj je mjeri konzumiran. Ipak, u kontekstu ne samo ovoga Plana, riječ je o području koje ima značajno mjesto u naslijeđenom stanju kao i budućem razvoju.

Ponajprije, pod longitudinalnim razvojnim pravcem podrazumijevamo prostor od (uvjetno) gradske auto-ceste do morske obale, s naglaskom na donjoj polovici ovog područja i na samom obalnom području.

Zapadni dio razvojne longitudinalne značajan je radi litoralnih, prostornih, ambijentalnih i drugih vrijednosti na kojima se mogu graditi razvojni programi i karakterizacija ovog dijela grada. Ovakav pristup posebno je važan u svijetlu sadržajnog, ali i komplementarnog nadovezivanja na turistički karakter Opatijske rivijere: primjerice prostorni potencijal Preluka, sportsko-rekreacijska područja (građevine i prostori-plaže) i dr.

Međutim, unutar ovog područja Generalni urbanistički plan uočava i naglašava promjene onih dijelova na kojima ne postoji jasna slika grada. Nije riječ o tome da se ta slika postigne isključivo građenjem, nego je riječ, prvenstveno, o izostanku bilo kakve fizionomske slike iz koje bi bilo jasno o kakvom je karakteru prostora riječ.

Unutar ovog poteza naglašavamo sljedeće prostore urbane transformacije:

- potezi uz Zvonimirovu (južna strana) i Liburnijsku ulicu (s obje strane), kao i poprečne veze (kolne i pješačke) posebno u zoni pristupa ex Torpedu kao planiranom izlazu grada na more.
- Također, sam prostor Torpeda, sa širim kontaktnim područjem (Metis, remiza) pruža značajne prostorne i komunikacijske mogućnosti waterfronta.
- područje Mlake pruža izuzetne mogućnosti rekonstrukcije i stvaranja prostora vrhunskog urbanog ugođaja i zapadnog *gatea* u uže gradsko središte. Koncentracija postojećih (Krešimirova i Zvonimirova ulica, željeznica) i planiranih (3. koridor, cesta D-403, brza gradska željeznica) prometnih građevina i pravaca na ovom mjestu postaje prednošću a nikako manom prostora. Integracija užeg područja lokacije po horizontali i vertikalni u složenu strukturu raznovrsnih namjena i tipoloških pojavnosti stvara bogatstvo ponude i u dobroj mjeri funkcijski i prometno rasterećuje pretrpano uže gradsko središte.
- područje budućeg autobusnog kolodvora nije samo lokacija nedostajućeg prometnog sadržaja nego i izazov prestrukturiranju zatečene morfologije rubnih željezničarskih skladišta zatvorenih u komunikaciji prema gradu, u gradsku insulu otvorenog tipa i realizacijom koje se produžuje aktivno pročelje grada prema lučkom području.
- Formiranje autobusnog kolodvora kao gradske insule u cijelosti utječe na dovršenje pročelja Krešimirove ulice ali i na buduće pješačke i komunikacijske tokove uopće. Koncentracija sadržaja u terminalu u rasponu od onih usko vezanih na uslugu putnicima pa do onih koji koriste i druge lokacijske osobine i prednosti građevnog sklopa, utječu na sadržajno oživljavanje korijena Krešimirove ulice koji je sada primarno obilježen kolosječnim ulazom u zonu kolodvora.
- Označen u prostornom planu kao gradski projekt, prostor Južne Delte je naglašen u svojoj razvojnoj ulozi prostorne ekstenzije gradskog središta unutar koje se treba postići kvalitativni i sadržajni karakter waterfronta, u skladu s recentnim svjetskim primjerima i iskustvima.
- U sjeni prethodnog, još uvijek se nalazi prostor Sjeverne Brajdice. Riječ je o površini koja će, nakon prolaska ceste D-404, pokazivati sve više osobine samostalnog područja, a sve manje osobine skladišne retencije obližnjeg kontejnerskog terminala, budući je dugoročno neodrživa prometno-manipulativna komunikacija preko samog istočnog ruba Brajdice. Formiranje Brajdice kao novog gradskog područja višestruko je osjetljivo jer s jedne strane novu urbanu matricu i gradnju treba pomiriti s matricom centra Sušaka s kraja 19. i početka 20. stoljeća, a s druge strane anticipirati buduća rješenja područja terminala ili im barem ostaviti slobodu nadovezivanja.

Svim navedenim primjerima zajedničko je da se njihovim rješavanjem stvaraju *potezi urbaniteta*, tj. oblikovanje gradske slike na mjestima gdje je ona izostala, a kroz takvo oblikovanje postiže se redistribucija urbanih funkcija i oblikovanje javnih prostora i površina. Osim toga, većem broju zahvata imanentno je rješavanje prometnih potreba u rasponu od rekonstrukcije prometnica preko parkiranja i osiguravanje boljeg pristupa i odvijanja javnog prijevoza.

Iako naizgled razdvojen tektonskim rasjedom Martinšćice te upravnim granicama Grada, poluotok susjedne općine Kostrena i razvojni procesi na njemu višestruko su važni za grad Rijeku. Na ovom prostoru, čije je težište udaljeno od gradskog središta jednako kao i na pr. gradsko područje Kantrida, smješten je značajan gospodarski potencijal visoke razine utjecaja na ukupni eko-sustav, a veliki dio populacije gravitira ukupnim sadržajima grada.

- *Radijalni pravac koji aktivira dubinu zapadnog prostora grada, od čvora Rujevica prema Viškovu.*

Osim oslanjanja dijela sadržaja sekundarnog gradskog središta, ovaj pravac, čija će se elementarna materijalizacija dogoditi izgradnjom prometnice, na sebe vezuje niz potencijalnih funkcija i prostora koji će postupno doći do izražaja. Primjerice, odlagalište Viševac, koje cesta tangira, s perspektivom sanacije otvara mogućnosti različitih sadržaja. Jednako tako postaju zanimljivi i dostupni (pa stoga i mogućnost i potreba njihovog profiliranja), stambeni, šumski i sportski kompleksi općine Viškovo i njemu pripadajućeg sustava naselja.

Aktiviranjem radne zone proizvodnog i komunalno-servisnog sadržaja na Srdočima, također se potiče aktiviranje dubine prostora i pružanje višeg standarda u javnom prijevozu putnika jer se u ovoj zoni ovim Planom predviđa izgradnja garaže vozila javnog prijevoza.

Izgradnja ovog pravca bitno pomaže urbanoj obnovi gradskog područja Pehlin i dijelova gradskog područja Martinkovac-Drnjevići. Naime, nakon izgradnje ovog pravca realno je očekivati bitno smanjenje tranzitne komponente na Pehliškoj cesti, pa stoga i otvaranje mogućnosti rekonstrukcije i izgradnje centralnih sadržaja i prostora (time i javnih površina pješačkog karaktera), čime bi se konačno dobili prostori identitetskog uporišta ovog područja grada, posebno s obzirom na elemente prostorne organizacije koji omogućuju dovoljnu koncentraciju građevina i sadržaja javnog značenja na relativno bliskom prostoru, a koje treba sustavno nadograditi.

Unutar gradskog područja Martinkovac-Drnjevići moguće je očekivati slične učinke, ali ponukane realizacijom upravo suprotne prometne koncepcije. Naime, izgradnjom poprečnih veza od spomenute radijale, šire područje Drnjevića tj. Gornjeg Zameta dobiva više poželjnih (s obzirom na oblik i površinu) kontaktnih točaka i prometnih pravaca, te se tako, pod pretpostavkom korektnog dimenzioniranja novih trasa, stvaraju mogućnosti za promjene prometnih režima poddimenzioniranih dijelova prometne mreže i, kao i na Pehlinu, stvaranja primarno pješačkih površina, kao identitetskih točaka pojedinih dijelova ovog područja koji se tek potom mogu razviti i do razine identitetskih prostora. Naime, u situaciji Gornjeg Zameta još uvijek nema dovoljne koncentracije građevina, sadržaja i prostora primarno javnog značenja, te ne postoji dovoljna kohezija prostora oko takvog centra ili takvih pojedinačnih točaka. Planiranje ovog područja došlo je prekasno da bi onemogućilo učinke nastale potrošnjom prostora za stambenu funkciju u izuzetno neprimjerenoj morfologiji nastaloj spontanom, mahom bespravnom gradnjom. Zgušnjavanje prostornih silnica nastupilo je na samom južnom rubu ovog velikog područja (višestambene zgrade branitelja, groblje, crkva), te je stoga i učinak relativno periferan.

- *Radijalni pravac koji aktivira dubinu istočnog prostora grada dolinom Drage preko krasičkog platoa do Križišća*

Ovaj pravac u relativno plitkom luku angažira dubinu istočnog riječkog prstena od gradskog središta (D-404) preko Sušačke drage (čvor „Draga“) do Križišća. Vrijednost ovog prostora kao stambenog područja izraženih cjelina naselja, te važnost radne zone Kukuljanovo, posebno će doći do izražaja izgradnjom brze ceste ovim pravcem. Štoviše, podizanje cestovnog standarda na najkritičnijem komunikacijskom pragu grada s naseljima od Svetog Kuzma do Križišća, tj. dolinom Sušačke drage, povećava se dostupnost i integracija kako tih naselja tako i radne zone u urbani prostor grada i njegovu prometnu matricu, pa time i privlačnost za rad i stanovanje.

Spajanje radne zone preko čvora „Čavle“ na auto-cestu, dodatno povećava njezinu pristupačnost, te se tako stvara komunikacijski prsten u pristupu užem gradskom području.

U kombinaciji s trasom gradske auto-ceste, s kojom se ovaj radijalni pravac siječe u čvoru „Draga“, ovoj radijali gravitiraju područja izražene javne funkcije: Sveučilišni kampus, Klinički bolnički centar, rekreacijsko područje Draga, ali i ukupno gradsko područje Sušaka.

Druga, ponajprije prometna posebnost ovoga pravca, ogleda se u objedinjavanju u gotovo isti koridor cestovnog prijevoza i prijevoza gradskom željeznicom što otvara brojne mogućnosti, komfor i jednostavnost pristupa.

- *Radijalni pravci značajni za karakterizaciju pojedinih gradskih područja*

Unutar rastera grada moguće je prepoznati još nekoliko značajnih radijala oko kojih se već strukturiralo urbano tkivo funkcijski, tipološki i morfološki, ili su za takvu strukturaciju ostvorene mogućnosti. Riječ je o sljedećim pravcima:

- Škurinjski pravac tj. potez Ulica 1. maja-Osječka-(čvor Škurinje)-Škurinjska cesta,
- Zametski pravac tj. potez s ishodištem na raskrižju Krnjevo, Zametskom cestom prema granici Grada (do Kastva),
- Pravac Krnjevo (Nova cesta) - Gornji Zemet (Primorska ulica) – Srdoči (i dalje Marinići – Kastav),
- Sušački pravac tj. potez od Piramida-Kumičićeva-Stržićeva-Kačjak (Orehovica/Draga).

Škurinjski pravac značajno je profiliran radnim i trgovačkim građevinama, no još uvijek posjeduje prostorni potencijal za daljnje zahvate u prostoru, pri čemu će rast prometne komponente zahtijevati izgradnju nove prometnice od čvora „Škurinje“ do Potoka i od istog čvora do „Getro-a“.

Zametski pravac prolazi gusto izgrađenim područjem kojim dominira stambeni sadržaj, bez strukturiranih područja centara područja Zameta i Srdoča, odnosno s rudimentarnim centralnim sadržajima. Međutim, osim jačanja stambene funkcije (Martinkovac) i centralnih sadržaja, svakako je nužno i stvaranje javnih površina i prostora.

Pravac Krnjevo-Gornji Zemet-Srdoči prolazi izgrađenim područjem kojim također dominira stambeni sadržaj, bez strukturiranih područja centara područja Krnjeva i Gornjeg Zameta. Međutim, za razliku od prethodnog, morfologija uz

ovaj pravac ne posjeduje elementarne urbane vrijednosti, te bi bili nužni zahvati postupne urbane transformacije u tipološkom i morfološkom smislu.

Sušački pravac desetljećima je obilježen prometnom komponentom. Međutim, izgradnjom ceste D-404 moguće je očekivati značajno smanjenje prometnog volumena, a nova točka prometnog povezivanja u raskrižju D-404-Ulica Z. Kućića generirati jači tangencijalni pristup području u odnosu na današnji radijalni (preko gradskog središta). Ovakve promjene otvaraju mogućnost značajnije valorizacije pješačkih tokova i površina, odnosno javnih prostora uopće, kao i generiranja novih sadržaja i urbane transformacije dijela područja, posebno u svijetlu izgradnje Sveučilišnog kampusa i Kliničke bolnice.

- *Jačanje i disperzija javnih i društvenih sadržaja s naglaskom na stvaranje Sveučilišnog kampusa i integraciju bolničkih kapaciteta*

Osnovni konceptijski pristup Prostornog plana, koji se u Generalnom planu razrađuje, sadrži prijedloge koji pridonose ne samo zadovoljenju nedostajućih prostornih potreba, nego i stvaranju preduvjeta razvoja različitih mreža javne i društvene namjene.

Za razliku od prijašnjih, aktualna razmišljanja polaze od sagledavanja građevina javne i društvene namjene ne samo kao konstitutivne tipologijske i morfologijske jedinice u stvaranju centralnih područja ili prepoznatljivih točaka stambenih područja uopće, nego i kao temelj niza aktivnosti stanovništva (edukacija, kultura, sport, rekreacija i sl.) Činjenica da dio građevina primjerice trgovačke namjene, dijelom sadržaja poput cineplexa, zabavnih salona i sl. doista pokriva dio potreba stanovnika, ne umanjuje potrebu ovakvog promišljanja, posebno imajući na umu reduciranu prostornu osnovu koja, u pravilu, ne pogoduje prostornim potrebama i programima trgovačkih centara.

U tom smislu, buduće planiranje gradskih područja mora početi od ove premise, tj. raspoložive prostore ponajprije vrednovati u svijetlu nedostajućih potreba stanovnika u segmentu centralnih sadržaja, javne i društvene namjene te javnih površina i prostora, a tek potom „ostatak“ prostora namjenjivati „drugim“ sadržajima.

Unutar stvaranja jasnog zoniinga za potrebe javne i društvene namjene posebno se ističe zona Sveučilišnog kampusa i Sveučilišne bolnice kao prva pretpostavka budućeg znanstvenog, istraživačkog, tehničko-tehnološkog i stručnog razvoja, što je jasan cilj svakog suvremenog urbanog središta. U užem smislu, disperzija javnih i društvenih sadržaja potiče distribuciju funkcija na širem gradskom području, s izraženim utjecajem na komunikacijsku matricu, ali i redistribuciju drugih sadržaja u prostoru.

- *Razina urbane i arhitektonske kvalitete budućih zahvata*

Svakako će pojačati ili umanjiti urbanu percepciju grada. Niz područja, odnosno sadržaja, čiji je budući razvoj obilježen pojmom „gradskog projekta“ obuhvaća različite dijelove grada u rasponu od teme Delte do teme budućeg sekundarnog gradskog središta na Rujevici.

Javni natječaji, kao način otvaranja teme širokoj stručnoj javnosti, a posebno njihov rezultat uvijek u sebi nosi potencijal prihvaćanja i svojevrstnog oponašanja u drugim, posebno bliskim, sredinama ili opasnost odbacivanja. Stoga je veoma bitno da značenje zahvata, kao i njegove neposredne i posredne koristi budu prepoznati barem u metropolskom području, unutar kojeg se mogu nadovezati i drugi, kompatibilni programi razvoja.

- *Oblikovanje panorame grada*

Panorama grada viđena s mora predeterminirana je mahom stambenom izgradnjom. Danas tu izgradnju pretežito predstavljaju, u površinskom smislu a ne toliko u količinskom, obiteljske kuće, nažalost u dosta nesređenom rasporedu i na nesređenoj parcelaciji. Međutim, trećom dimenzijom vladaju veoma visoki stambeni neboderi, grupirani s istočne i zapadne strane dajući tako silueti grada oblik konkavne krivulje s tjemonom u gradskom centru. To je bio koncept dosadašnje izgradnje koji je u svom vremenu bio opravdan dok danas previsoke zgrade generiraju probleme održavanja istih. Stoga koncepcija GUP-a reducira potrebu planiranja ovakve tipologije građevina, što je u skladu i s opredjeljenjem javnog mnijenja iskazanog kroz sociološku studiju. Ipak, gradnja visokih kuća – poslovnih ali i stambenih tornjeva, ostaje mogućnošću, posebno kada ovakva tipologija može postati *landmarkom*, tj. prostornim obilježjem/akcentom nekog dijela grada. U tom smislu, toranj je prikladna tipologija za formiranje poteza urbaniteta, kao i za područje sekundarnog središta na Rujevici.

3.1.2. *Temeljna organizacija prostora grada u odnosu na gospodarsku strukturu*

A. Odnos građevinskih područja naselja i građevinskih područja za izdvojenu namjenu –razrada namjene površina

Koncepcija razvoja ograničava se samo na najvažnije gospodarske djelatnosti koje imaju povoljne uvjete za razvoj i pokretačku ulogu. Pritom se mora uzeti u obzir da svaka od tih djelatnosti pa i njihovih grana ima svoje posebne

standardne zahtjeve za svoj prostorni smještaj (dovoljan prostor, komunalnu opremu, prometnu povezanost, vodu, kvalificiranu radnu snagu, pristup tržištu i dr.).

U kontekstu uloge i značenja koje grad ima kao županijsko i makroregionalno središte, funkcija koje centar takvog značenja mora razvijati te prostornih mogućnosti grada, ovim se Planom daljnji gospodarski razvoj promatra kroz razvoj dominantno *tercijarnog i kvartarnog sektora*, te potom sekundarnog i primarnog sektora.

B. Primarni sektor

Primarni sektor u gradu Rijeci izgubio je svoju prijašnju važnost. Mogućnosti za razvoj poljoprivrede i šumarstva nema. Manji dio površine se pošumljuje, a u budućem razvoju ograničavat će se komercijalno iskorištavanje šuma, a povećavati njihove općekorisne i rekreativne funkcije te njihova zaštita.

U ribarstvu, pozicija grada svodi se na mjesto trgovanja i distribucije ulova kroz ribarsku luku. Ukupna dužina i razvedenost obale ne omogućuju razvoj marikulture. sa svim potrebnim sadržajima, unutar koje se smješta veletržnica za promet ribe.

C. Sekundarni sektor

Tradicionalna riječka industrija postala je tehnički zaostalom, izgubila je prijašnje tržište, bilježi gubitke i većinom je otišla pod stečaj. Drugi dio industrije bori se s velikim teškoćama (brodogradnja, INA, RIO, MGK Pack i dr.).

Nedvojbeno, treba održati industrije važne za opskrbu domaćeg tržišta (prehrambena, tekstilna, grafička, neki proizvodi drvne i metalne industrije), te brodogradnju i razne dorađivačke, oplemenjivačke i skladišne djelatnosti u luci odnosno u slobodnim zonama za izvoz.

Međutim, unutar sekundarnog sektora prerađivačka industrija će zadržati svoj karakter propulzivnog nositelja razvoja, ali će se njen novi razvojni zamah moći ostvariti napuštanjem tradicionalnih grana i orijentacijom na znanstveno-tehnološki intenzivne moderne grane koje će imati osiguranu prođu svojih proizvoda i na domaćem i na svjetskom tržištu poput: strojogradnje raznih specijalizacija, elektronike, kemijske i farmaceutske industrija, ekološke industrije, proizvodnja hrane i pića, i sl..

Malo i srednje poduzetništvo može odigrati bitnu ulogu u transformaciji sekundarnog sektora, posebno u onim djelatnostima koje se, s obzirom na prostorne uvjete i ograničenja, mogu situirati unutar samog grada (tekstilna, grafička, neki proizvodi drvne i metalne industrije i sl.). Međutim, razvoj poduzetništva treba sagledavati i u širem prostornom obuhvatu, tj. unutar metropolskog područja grada Rijeke i još šire, pri čemu dio njegove proizvodnje stoji u funkcijskoj vezi s industrijskim, lučkim i trgovačkim kompleksom grada Rijeke.

Ukratko, prijašnji industrijski kapaciteti u Rijeci, usmjereni na reproduksijske materijale i opremu za šire tržište i dijelom za izvoz, neće se više moći revitalizirati na prijašnjim proizvodnim programima i zastarjelim tehnologijama, nego će se morati prebaciti na pretežno nove programe i proizvode visokih tehnologija sposobne za međunarodnu konkurenciju.

Unutar sekundarnog sektora, važnu ulogu ima održavanje razine komunalne usluge (proizvodnja vode, energenta i drugih komunalnih usluga) i njezino tehničko-tehnološko unaprjeđenje.

O oživljavanju ulaganja u nove gospodarske objekte i izgradnju stanova i objekata gospodarske i komunalne infrastrukture značajno ovisi i *razvoj građevinarstva*.

D. Tercijarni sektor

U posljednjih 10-ak godina tercijarni sektor preuzeo je dominantno mjesto u gospodarskoj strukturi grada Rijeke poglavito zbog povećanja udjela trgovine, financijskog posredovanja, prometa nekretninama i raznih poslovnih i osobnih usluga. No taj će se sektor u budućem razdoblju razvijati sporijim tempom, jer njegov razvoj pretežno zavisi o tempu rasta stanovništva i ukupnog obujma proizvodnje dobara, a mnogo manje o svojoj izvornoj dinamici.

U *budućem razvoju prometa* trebat će uložiti velike napore, sredstva i vrijeme da se riječki prometni sustav, uključujući i luku, čija je revitalizacija u tijeku, uskladi s rastućim domaćim i međunarodnim potrebama, te da se u investicijski ciklus uključe i projekti modernizacije željeznice (u prvoj fazi do 2015. modernizirati prugu Rijeka-Zagreb i Rijeka-Ljubljana), ali i izgradnje nedostajućih dijelova cestovnog sustava (auto-cesta, priključci na luku) te izgradnja nove željezničke pruge Rijeka-Zagreb s potrebnim teretnim i putničkim terminalima.

U *daljnjem razvoju trgovine* treba provesti racionalizaciju trgovinske mreže, uz istovremenu specijalizaciju, modernizaciju opreme i proširenje asortimana.

Može se očekivati daljnji pritisak za izgradnjom trgovačkih centara, no poželjni su samo oni specijaliziranog tipa (odjeća, tekstil, namještaj, audio-video tehnika i sl.). Budući da lokacijski, prostorni i tehničko-tehnološki standard trgovačkih centara nameće lokacije izvan gradskog središta, a radi svoje organizacije i drugih faktora postiže vrlo konkurentne cijene, nameće se potreba neophodne profilacije trgovačkih prostora u gradskom središtu. Ono ostaje atraktivno radi velike koncentracije niza drugih sadržaja i samih ambijenata (pješačke zone, povijesne građevine, visok broj korisnika), pa upravo stoga treba iskoristiti te lokacijske prednosti za plasman robe koje neće biti u trgovačkim centrima, odnosno prodaju robe provjerenih marki, odnosno formiranje trgovina koje će nuditi specijaliziran ali širok

asortiman proizvoda. Ovakav pristup može nametati i djelomično okrupnjavanje trgovačkih kapaciteta, no ne na način oponašanja trgovačkih centara izvan gradskog središta. Skladišne površine iz gradskog središta nužno je dislocirati na rubne dijelove grada i na područja susjednih općina. Specijalizacija i modernizacija nameće potrebu obrazovanja prodavačkog, skladišnog i menadžerskog kadra, razvijanja tržišnih ustanova (sajmovi, izložbe, tržnice, robni terminali), osnivanje robne i novčane burze.

Budući razvoj turizma treba osmisliti kompleksnim programom raznovrsnih kulturnih, sportskih, zabavno-rekreativnih i drugih događanja te privlačnih gradskih manifestacija (festivala, kongresa, međunarodnih sportskih natjecanja, izložbi, zabavnih priredbi, izleta i sl.), osigurati izvore i sustav financiranja te potrebnu infrastrukturu i logistiku, više uključiti privatno poduzetništvo i glavne subjekte turističke ponude te postupno izgraditi specifičan turistički imidž Rijeke kao turističke destinacije.

Osim postojećih građevina hotelskog smještaja, turizam temeljiti i na razvoju planiranih ugostiteljsko-turističkih područja (Preluk i dr.) i površina (Kostabela), te područja luka nautičkog turizma: marine Baroš i ostalih luka nautičkog turizma. Razvoj turizma u gradu bitno će se temeljiti i na drugim prirodnim, kulturnim i drugim resursima šireg prostora Županije i susjednih županija.

U *djelatnosti financijskog posredovanja* očekuje se daljnje širenje mreže banaka, osiguravajućih društava, financijskih fondova i agencija te podružnica stranih banaka.

E. Kvarterni sektor

Kvarterne djelatnosti potrebno je razvijati stvaranjem prostornih i kadrovskih uvjeta te trajnim opremanjem obrazovnih, zdravstvenih, znanstvenih, informatičkih i drugih ustanova, kako bi iste mogle ispuniti ne samo svoju ulogu nego i podršku tehničko-tehnološkom razvoju Grada, Županije i šire. Ulaganje u razvoj ovog sektora, poticano u vertikali od državne razine do kruga izravno zainteresiranih tvrtki, potrebno je trajno povećavati broj istraživača unutar znanstvenoistraživačkog kadra i broj njihovih projekata i inovacija. Današnji omjer od približno 25 istraživača/10.000 stanovnika, kakav je u Rijeci, veći je od državnog prosjeka, no bitno manji od europskog (40 istr./10.000 stanovnika), te bi ga do 2015. trebalo dostići. (Izvor: Dugoročni gospodarski razvitak grada Rijeke, Ekonomski fakultet Rijeka, Rijeka, 1997.) U segmentu znanstvenoistraživačkog rada izuzetno je mjesto biotehnologije, kao jedne od sedam „megatehnologija” od kojih se očekuje radikalni doprinos budućem tehničko-tehnološkom razvoju.

Tako određena gospodarska razvojna struktura treba biti okosnica za daljnje planiranje užih područja, kako bi se onemogućila parcijalna i nepoželjna potrošnja prostornih potencijala, u gradu koji je već ionako dovoljno preopterećen neprimjerenim korištenjem prostora.

3.2. Organizacija, korištenje, namjena, uređenje i zaštita površina

Polazeći od činjenice da je grad Rijeka najprivlačnije i središnje žarište prostora Županije koje je, po broju i značenju funkcija, po sadržajima i aktivnostima, po broju stanovnika i gustoći stanovanja, po gustoći i intenzitetu javnih i društvenih sadržaja, istovremeno i izrazito makroregionalno središte Hrvatske, *Prostorni plan uređenja grada Rijeke*, u odnosu na nekadašnja planska rješenja, afirmirao je prostornu organizaciju područja grada koristeći se različitim planerskim sredstvima: određivanjem ciljeva prostornog i gospodarskog razvoja, utvrđivanjem poželjnog profila prostorne transformacije urbanog modela i gospodarskih aktivnosti, određivanjem građevinskog područja naselja i građevinskog područja za izdvojenu namjenu, redefiniranjem prostorno-prometnog modela, definiranjem kriterija i smjernica razvoja mreže javne i društvene namjene i dr.

Sukladno temeljnoj prostornoj strukturi utvrđenoj već *Prostornim planom uređenja grada Rijeke*, gradski se prostor, tj. područje obuhvata Plana, dijeli na sljedeći način:

- Površine za razvoj i uređenje naselja,
- Površine izvan naselja za izdvojene namjene,
- Poljoprivredne i šumske površine,
- Vodne površine.

Generalnim urbanističkim planom dodatno se razrađuje postavljeni urbani model utvrđivanjem prostorne organizacije, površine pojedinačne namjene i njihovu distribuciju unutar područja grada, a u nastojanju da se i napretkom urbanog modela i razvojem njegove kvalitete potvrdi i unaprijeđuje uloga grada kao županijskog i makroregionalnog središta.

Prikaz organizacije, korištenja i namjene površina unutar površina za razvoj i uređenje naselja unutar građevinskog područja naselja daje se u nastavku prema glavnim grupama planski utvrđene namjene i sadržaja:

- stambena namjena planske oznake S (građevine obiteljske, višeobiteljske i višestambene tipologije);
- mješovita-pretežito stambena namjena M1 (stambene, stambeno-poslovne i poslovno-stambene građevine);
- mješovita-pretežito poslovna namjena M2 (stambene, stambeno-poslovne i poslovno-stambene građevine);
- javna i društvena namjena (D1-upravna namjena, D2-socijalna, D3-zdravstvena, D4-predškolska, D5-osnovnoškolska, D6-srednjoškolska, D7- visokoučilište, D8-kultura, D9-vjerska);

- gospodarska namjena, (poslovna-pretežito uslužna K1, poslovna-pretežito trgovačka K2, poslovna-komunalno servisna K3, ugostiteljsko-turistička-hotel T1) ;
- sportsko-rekreacijska namjena (R1-sport, R2-rekreacija, R3-kupalište);
- javne i zelene površine (Z1-javni parkovi, Z2-igralište, Z3-odmorište, vrt, Z-zaštitne zelene površine);

Unutar građevinskog područja naselja moguće je planirati i:

- prometne građevine;
- građevine pošta i telekomunikacija;
- građevina infrastrukturnih sustava i mreža u funkciji naselja te građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku i Primorsko-goransku županiju,
- te druge, ovdje nespomenutih, sadržaja koji su u funkciji građevinskog područja naselja.

A. Stambena namjena

Prostorni pokazatelji temelje se na očekivanom broju od 160.000 stanovnika 2015. godine. Međutim, prostorni model stanovanja i distribucija stambenog sadržaja unutar gradskog područja ne mogu se vezivati jedino na demografske pokazatelje. Stambena funkcija „tržišta” evidentna je u apsolutnim i relativnim pokazateljima. Naime, na tržištu nekretninama ravnopravno se nudi stambeni fond izgrađen tijekom ranijih razvojnih razdoblja, kao i stanovi namjenski građeni za tržište, a koji predstavljaju realizaciju novijih dokumenta prostornog uređenja. Vidljiv je izostanak realizacije većih i kompaktnijih stambenih cjelina, izuzevši one koje su nastale u okviru programa poticane izgradnje, dakle kao rezultat organiziranih i objedinjenih napora državne uprave i lokalne samouprave.

Daljnja afirmacija makroregionalne uloge grada zahtijeva postojanje niza prostornih opcija upravo u ponudi mjesta stanovanja unutar samog gradskog područja, reafirmirajući ujedno atraktivnost stanovanja u gradu.

U razvojnom razdoblju koje je pred nama potrebno je računati na postupni rast prostornog standarda stana i porast kvalitete samog stambenog područja (pojačani stupanj opremljenosti javnim i zelenim površinama, sadržajima i građevinama javne i društvene namjene), na daljnje raslojavanje strukture obitelji koja će utjecati na daleko raznovrsniju strukturu stambene potrebe, na povećani mobilitet stanovništva, na socijalni zoning unutar stambenih područja, što sve zajedno izaziva potrebu za ozbiljnim planiranjem stambene namjene u strukturi namjene površina.

Temeljem opisanih razloga, Generalnim urbanističkim planom potvrđuje se potreba planiranja površine za izgradnju oko 3000 stanova, kako je iskazano i u Prostornom planu uređenja grada Rijeke, što odgovara populaciji od oko 7000-8500 stanovnika. Uz prosječnu bruto gustoću od oko 80 st/ha, ovaj broj stanova traži površinu od oko 100 –110 hektara jer se u nju uključuju dodatne površine za lokalne prometnice kao i stanovanju preteče sadržaje poput mikrocentara, vrtića, osnovnih škola, javne zelene površine, dječja igrališta, sportski sadržaji i dr.

Ovim se Planom planiranje višestambene gradnje potiče iz više razloga.

Jedan od osnovnih svakako je onaj koji se ogleda u stvaranju dovoljnog broja stambenih jedinica koje brojem, strukturnom, lokacijom i pratećim sadržajima predstavljaju atraktivnu ponudu na tržištu i na jednako atraktivan način učestvuju u stvaranju različitog gradskog prostora.

Drugi osnovni razlog ogleda se u stvaranju povoljne situacije i ponude koja će, uz ostale pogodnosti grada (radna mjesta i njihova struktura, kvaliteta mreže javne i društvene namjene kao i drugih gradskih servisa), poticati „postojeće“ stanovništvo na odluku da ostanu živjeti u gradu, a ujedno djelovati privlačno za dolazak novog stanovništva u grad.

Konačno, višestambena izgradnja povoljnija je s aspekta ekonomije prostora u smislu cijene imovinsko-pravne pripreme i komunalnog opremanja (po jedinici gradnje), kao i dovoljnog broja korisnika građevina unutar područja gravitacije pojedine mreže javne i društvene djelatnosti (tj. vrtića, škola, kulture, socijale, crkava i dr..

Polazeći od ove pretpostavke, ovim se Planom naglašava nužnost daljnjeg razvoja tj. planiranja i gradnje višestambenih građevina okupljenih unutar gradskih četvrti kao prepoznatljivih cjelina odnosno njihovih dijelova. Unutar područja Grada Rijeke moguće je višestambenu gradnju locirati unutar sljedećih gradskih četvrti:

- Rujevica, s raspoloživih 40-50 ha neizgrađenog građevinskog područja naselja,
- Lukovići-Braščine, s raspoloživih 70-80 ha neizgrađenog građevinskog područja naselja,
- Martinkovac, s raspoloživih 20-30 ha neizgrađenog građevinskog područja naselja,
- Gornja Drenova, s raspoloživih oko 100 ha neizgrađenog građevinskog područja naselja.

Dok se u potonja dva gradska područja zone višestambene gradnje mogu planirati u kombinaciji s obiteljskom i višeobiteljskom gradnjom, dotle se područje Rujevice ovim Planom tretira kao područje isključivo višestambene gradnje, a područje Lukovića i Braščina kao područje pretežito višestambene gradnje.

Tipologiju (više)obiteljske izgradnje treba planirati unutar već dijelom tako izgrađenih zona gdje postoje usitnjene ali raspoložive površine; dok višestambenu izgradnju treba razvijati kao pretežito rezidencijalni tip na površinama srednjih veličina, još relativno neizgrađenim ili na posve neizgrađenim.

Kartografski prikaz br. 4.6. Način gradnje obrađuju detaljnije sva gradska područja u svijetlu pretežitog načina izgradnje.

Svakako je potrebno upozoriti da u tipološkom i morfološkom smislu višestambena gradnja ima veliki spektar pojavnosti tj. od samostojećih višekatnih građevina relativno male katnosti (na pr. P+3) do stambenih tornjeva, kao i od samostojećih građevina preko nizova, grozdova i niza drugih formi.

Osim unutar navedenih gradskih područja, ovim Planom potiče se korištenje višestambene gradnje i građevine kao poticajne forme i strukture u planiranju područja mikrocenatara, kao i unutar poteza urbaniteta.

Prilikom planiranja gradskih područja u cijelosti ili pojedinačnim dijelovima, ovim se Planom ocjenjuje pogodnim i prikladnim provođenje javnih urbanističko-arhitektonskih natječaja, kao sredstva traženje najboljeg rješenja prostorne i tipološke organizacije pojedinačnog područja gradnje. Naime, razvoj ekološke svijesti, pokret zdravog planiranja, kao i stvaranje prostora nove urbane vrijednosti koje postavljamo pred sebe kao cilj kojemu težimo, najbolje dolaze do izražaja i najteže se rješavaju (kao i saniraju) upravo unutar područja višestambene gradnje. Stoga je opravdano takva područja izložiti javnom interesu već u planerskoj fazi njihove realizacije.

B. Mješovita-pretežito stambena namjena M1, i mješovita-pretežito poslovna namjena M2

Navedena namjena utvrđena je primarno unutar *Gradskih centara* i područja namjenjenih središnjoj funkciji naselja.

Gradski centri i središnje funkcije naselja ovim se Planom promatraju na sljedećim razinama:

- Postojeće, tradicionalno gradsko središte,
- Sekundarno gradsko središte Rujevica,
- Delta i Brajdica, kao područje širenja gradskih sadržaja i gradskog središta,
- Mikrocentri,
- Potezi urbaniteta.

Postojeće gradsko središte,

pod kojim se u smjeru Zapad-istok podrazumijeva područje od Mlake do Piramide, a u smjeru Sjever-jug područje od Potoka, Belvedera i ex Tvornice papira do mora, „tradicionalno” je područje razvoja centralnih gradskih funkcija. Iako je, s jedne strane, koncentriranje gradskih funkcija poželjno i pridonosi identitetu prostora u kolektivnoj i pojedinačnoj svijesti građana, ipak je tijekom razvoja pokazao i nekoliko negativnosti koje bi u sljedećim razvojnim razdobljima trebalo kako izbjeći, tako i sanirati.

Prva i temeljna negativnost ogleda se u daljnjoj saturaciji gradskog središta onim sadržajima koji po svojim prostornim potrebama nadilaze prostorne mogućnosti lokacije unutar njega, ali ih „održivim” čini nedostatak razvojnih odluka kao i nedostatak uređenih zamjenskih lokacija. Veći dio tih sadržaja odnosi se na područje javne i društvene djelatnosti, ali isto tako i na dio poslovnih, trgovačkih i drugih sadržaja koji se po logici svog unutarnjeg ustrojstva ne trebaju nužno locirati unutar gradskog središta.

Druga temeljna negativnost ogleda se u transformaciji dijela stambenog fonda u poslovni prostor. Iako je u mnogim slučajevima aktiviranje prizemlja pridonijelo kvaliteti urbanih poteza, ipak se daljnje širenje unutar stambenih jedinica pokazalo u mnogim aspektima nepovoljnim.

Treća temeljna negativnost ogleda se u povećanom generiranju promentog volumena i potrebe za parkiranjem koja se, radi naslijeđenih prostornih odnosa, nije mogla i ne može adekvatno riješiti.

Iz ovih razloga ovim se Generalnim planom potvrđuje potreba iskazana i Prostornim planom uređenja grada Rijeke da se na području Rujevice planira i postupno oformi novo, sekundarno gradsko središte.

Područje gradskog središta ovim je Planom definirano kao pretežito visokokonsolidirano područje s podgrađenim fragmentima za rekonstrukciju. Naime, potrebno je uočiti njegovo mjestimično loše fizionomsko, morfološko i funkcijsko stanje koje je doseglo razinu hitne intervencije. Dijelovi struktura i prostora unutar Staroga grada, Vodovodne i Ružičeve ulice, Štrange, Mlake, ali i već izgrađenih blokova, zahtijevaju urbanu sanaciju i rekonstrukciju. Ipak, potrebno je naglasiti da se ovim Planom urbana sanacija i rekonstrukcija promatra:

- kroz planiranje novih urbanih formi i uređenje prostora,
- kroz planiranje uređenja javnih površina (parkova, trgova i dr.), jer je u gradskom središtu evidentan drastičan nedostatak upravo takvih sadržaja,
- kroz mjere prelociranja pojedinih sadržaja unutar gradskog središta i izvan njega,
- kroz donošenje raznovrsnih gradskih odluka i mjera kojima će se ovi planski prijedlozi poduprijeti u provedbi.

Konkretna primjena prethodnih opredjeljenja znači potrebu da se u užem gradskom središtu mora očuvati stanovanje u odnosu od barem 50% prema ostalim sadržajima na način da poslovno-trgovačkim sadržajima mogu biti namijenjena sva prizemlja, kao i izdvojene zgrade javne namjene koje su u cijelosti namijenjene svojoj funkciji. Sličan je režim i u zoni šireg središta unutar kojeg stanovanje treba biti zastupljeno s barem 70% ukupne izgrađene površine grada. Obje su zone centralnog dijela podvrgnute režimu zaštite u smislu čuvanja urbanog identiteta grada pa svaki zahvat u prostoru iziskuje i odgovarajuću proceduru.

Unutar šireg gradskog središta smješten je veći dio struktura vrijednog industrijskog nasljeđa. Dio njih moguće je očuvati i koristiti za nove namjene, kako je već započeto (smještaj Muzeja moderne i suvremene umjetnosti unutar

područja ex „Benčić“), međutim dio njih traži dodatne napore ne samo oko očuvanja (primjerice lučka skladišta) nego i glede namjene. Ovaj se Plan zalaže za očuvanja građevina industrijskog nasljeđa koristeći se kriterijem trajne i unikatne graditeljske i povijesno-kulturne vrijednosti, ambijentalne vrijednosti te stupnjem očuvanosti (u korelaciji s prethodnim kriterijima), kao i dosad stručno i znanstveno priznatim tehnikama zaštite, obnove i prezentacije. U svakom slučaju, postmodernom vrijeme ujedno je razdoblje pojačanog senzibiliteta prema nasljeđu te se stoga istom ne može pristupiti nekritički.

Sekundarno gradsko središte Rujevica

Područje Rujevice udaljeno je od gradskog središta svega oko 3 km, gotovo centralno položeno u odnosu na gradsku os istok-zapad, te smješteno uz gradsku auto-cestu s kojom je povezano istoimenim planiranim čvorom. Oblik nepravilnog trokuta čiji sjeverni vrh seže oko 1 km u dubinu prostora Hosti te veličina neizgrađene površine od nekoliko desetaka hektara; stvara jedinstvene lokacijske pogodnosti unutar grada Rijeke koje opravdavaju ovakav tretman područja.

Ovim se Planom potvrđuje namjena područja za planiranje i gradnju poslovnih građevina visokog prostornog, (trgovački centri i sl.) i tehničko-tehnološkog standarda (poslovne građevine, sajamske građevine i sl.), koji se mogu dopuniti i stambenim, javnim i društvenim kao i svakim drugim sadržajem i uređenjem kako bi se i fizionomski i ambijentalno stvorio prostor centralnog gradskog značaja.

Izbor sadržaja koje treba poticati da se smjeste u sekundarnom središtu predstavljat će rasterećenje i za druga gradska područja, a posebno za šire gradsko središte. Razvojem gradskog središta značajno će se utjecati i na preraspodjelu prometnih tokova budući će dio njih, koji radi postojeće distribucije sadržaja značajno opterećuje centar, biti usmjeren na ovo područje, pa time i na gradsku auto-cestu.

Sekundarno gradsko središte svojim dimenzionalnim i makroloakcijskim osobitostima prikladno je za planiranje raznovrsne tipologije i morfologije. Na ovom mjestu potrebno je naglasiti temeljni cilj procesa urbanizacije gradskog središta, a on se iskazuje u sljedećem: sekundarno središte mora postati mjestom *planirane fizionomije i urbanih formi*, dakle prostorom čija urbana pojavnost ne može biti samo zbroj pojedinačnih građevina čija tipologija građevine i organizacija prostora kao i arhitektonska pojavnost proizlaze iz prepoznatljivosti investitora, nego upravo suprotno, mjesto koje će u kontekstu širih prostornih odnosa postati prepoznatljivo pa time i privlačno na način da će se pojedinačni prostorni zhatjevi potčiniti temeljnom cilju. U tom smislu dozvoljen je tipološki spektar planiranja i gradnje od tipologije trgovačkog centra do poslovnog tornja, ali i obveza planiranje i uređenja javnog prostora u tipološkom rasponu od ulice do javne zelene površine.

U ovom kontekstu opravdano je u nastavku istog područja locirati sportsko područje s centralnim stadionom i sportskom dvoranom, budući da prostorno-prometna organizacija šireg područja stvara izrazito pogodne lokacijske uvjete za sportske sadržaje, a ujedno predstavlja i prostornu ekstenziju centralnih gradskih sadržaja u njihovom vrlo uskom i specifičnom dijelu.

Delta i Brajdica, kao područje širenja gradskih sadržaja i gradskog središta

Širenje gradskih sadržaja na područje Delte i Brajdice ne potire potrebu rasterećenja gradskog središta niti potrebu planiranja i realizacije novog, sekundarnog gradskog središta Rujevica, jer je riječ o upravo suprotnim procesima.

Naime, područje Delte, kao područje prioriteta prostorne, fizionomske i funkcijske transformacije, u profiliranju svoje buduće namjene i prostornih i deimnezionalnih bitno je obilježeno samim centralnim položajem te smještajem uz tri vodna lica i urbani ambijent: već formiran (riječki) odnosno djelomično formiran (sušački). Ove predispozicije upućuju na potrebu planiranja Delte kao mjesta smještaja onih sadržaja koji nigdje drugdje ne mogu valorizirati svoje centralno značenje za grad (poput primjerice koncertne dvorane, centralnog gradskog trga i parka i sl.), onih sadržaja koji valoriziraju fenomen vode i mora (hoteli, šetališta, marinski sadržaji u širokom smislu te riječi), te u tom svijetlu treba biti razmatran i prateći poslovni i trgovački sadržaj (koji potpuno isključuje planiranje šoping centra (centara) ili malla), kao i obveza planiranja stambenog sadržaja koji, bez obzira na svoju ekskluzivu (ili upravo radi toga) jamče određenu stalnu životnost i dodatni smisao i humanu dimenziju ovog prostora. Humanu dimenziju jamče i ograničenja rasta u visinu jer se nova gradnja na Delti ne može nametnuti svojim mjerilom već formiranoj slici grada na njegovom širem centralnom području.

Za razliku od Delte, područje Brajdice u neposrednoj je vezi s urbanom strukturom Sušaka na koju se nadovezuje, pa u tom smislu postoji nešto veći spektar namjena i variranja dimenzionalnih mogućnosti. Osnovna poteškoća planiranja Brajdice leži u neizvjesnosti vremenskog oslobađanja njezinog južnog dijela, tj. površine koja će još neko vrijeme egzistirati u svojoj lučkoj namjeni, a čije su površina i značaj takvi da se tek njihovom rekonstrukcijom postiže pravi smisao urbane i svake druge transformacije planirane unutar gradskog središta kao i učinci trajne vrijednosti koje takve transformacije postižu u cjelini gradskog područja i njegovog šireg prostora.

Mikrocentri

Ovim se Planom unutar već izgrađenih gradskih područja prepoznaju, a unutar novih gradskih područja se planiraju i predlažu kao potrebni, prostori odnosno područja tkzv. mikrocentara. Pod mikrocentrom se, u svijetlu ovoga Plana,

podrazumijevaju prostori objedinjavanja različitih funkcija i sadržaja koji su, osim građevinama koje su izgrađene ili se planiraju kao tipologijski programirane jedinice, podržani i javnim prostorima i površinama.

Mikrocentri se mogu različito sadržajno i prostorno dimenzionirati te u tom smislu i okupljati različite sadržaje i u različitom opsegu. Gdje god prostorne mogućnosti dozvoljavaju, unutar već izgrađenih gradskih područja potrebno je težiti (pre)oblikovanju mikrocentara u prepoznatljive pješačke prostore i zone, a u gradskim područjima koja se imaju planirati, mikrocentre je potrebno planirati tako da se osigura najveća moguća pješačka dostupnost, te tako samnji nepotrebno korištenje automobila u pristupanju javnim i drugim sadržajima.

Unutar područja mikrocentra neophodno je planirati i stambenu funkciju, a ista može biti i tipološki planirana tako da istakne centralitet područja.

Potezi urbaniteta

Za razliku od mikrocentara unutar kojih su centralni sadržaji okupljeni na relativno kompaktnoj površini, potezi urbaniteta okupljaju centralne ali i druge sadržaje u linearnom pružanju, u pravilu usmjerenom tako da se potezima urbaniteta integrira više područja centralnih sadržaja koja su međusobno razdvojena. Potezi urbaniteta u pravilu se vezuju uz glavne gradske prometnice, postojeće ili planirane, kod kojih postoji opasnost erozije fizionomske i funkcijske kvalitete (u pravilu kod postojećih) odnosno potpuni izostanak bilo koje druge osim prometne funkcije (planirane prometnice).

Planiranje poteza urbaniteta ima više razloga:

- smanjivanje pritiska u smještaju funkcija unutar prepoznatljivih centralnih područja,
- podizanje fizionomske kvalitete pojedinih gradskih područja,
- distribucija funkcija na širem području uz istovremeno dovoljan broj potencijalnih korisnika.

Ovim planom prepoznato je više poteza urbaniteta između kojih se kvalitetom i prostornim potencijalom posebno ističu:

- Zvonimirova ulica (od Mlake do Krnjeva), odnosno njezin južni segment,
- Liburnijska ulica (od raskrižja Krnjevo do stadiona), mjestimično njezin južni segment, mjestimično obostrano,
- Potez ulica: Frankopanski trg – Krautzekova – Kontuševa (posebno u spoju s mikrocentrom na potezu “Orijent”- “Istravino”) – centar Podvežice, kao „korzo“ sušačkog platoa,
- prostori uz planiranu prometnu preko Rujevice, od čvora Rujevica do granice grada,
- prostori uz Zametsku ulicu, od čvora Dirača do Martinkovca,

i drugi potezi sličnih osobina.

Potezi urbaniteta ovim se Planom prepoznaju i kao područja primjene slobodnije tipogije (tornjevi, neboderi), naravno, ukoliko prostorne osobine, prometna pristupačnost i mogućnosti rješenja parkirnih potreba to dozvoljavaju. Potezi urbaniteta ne moraju se nužno graditi, oni se mogu urediti i kao javni prostori tj. javne zelene površine, trгови za okupljanje i sl. Ukoliko se grade, potezi urbaniteta moraju sadržavati i javne i zelene površine.

Između prethodno navedenih, svaki potez urbaniteta posjeduje posebnu specifičnost i zahtjeve u planiranju.

Potez urbaniteta uz Zvonimirovu potrebno je planirati tako da se očuva vrijednost vizura na Riječki zaljev te stvori aktivno ulično pročelje, a u smislu gradnje planiraju građvine koje mogu privući one sadržaje kojima je blizina središta važna, ali ne i presudna osobina.

Potez urbaniteta uz Liburnijsku ulicu (od raskrižja Krnjevo do stadiona), formirat će mjestimično njezin južni segment, a mjestimično obostrano ulično pročelje. U tom smislu izuzetno je važno sačuvati vizure na Riječki zaljev u samom raskrižju, a u potezu duž brodogradilišta „3. maj” stvoriti obostrano ulično pročelje. „Izvlačenje” poslovnih sadržaja samog brodogradilišta na površinu duž južnog ruba Liburnijske ulice djelovalo bi stimulativno na stvaranje ukupne fizionomije tj. daljnje zahvate u ovom prostoru.

Svakako je važno, duž oba poteza, stvaranje konačnog „bulevarskog” ugođaja.

Potez ulica: Frankopanski trg – Krautzekova – Kontuševa – centar Podvežice, iako raznovrsne (pa čak i raznorodne) tipološke i morfološke pojavnosti doista posjeduje potencijal „korza“ sušačkog platoa. Taj će potencijal dodatno doći do izražaja postupnom izgradnjom Sveučilišnog kampusa i KBC-a. Međutim, na ovom potezu postoji još nekoliko površina izuzetnog prostornog i urbanog potencijala između kojih je potrebno naglasiti područje trsatske povijesne jezgre, područje trgovačkog centra u Kontuševoj ulici, područje stadiona „Orijent” i mikrocentar Donje Vežice. Smisao uobličavanja ovog urbanog poteza ponajprije se ogleda u njegovoj promenadnoj ulozi te daljnjem planiranju koje će istaknuti urbane (prostori, ambijenti), oblikovne (stara i nova arhitektura) i ekološke (parkovi, šetališta, vidikovci, korištenje alternativnih transporta i sl.) vrijednosti i njihovu dostupnost za građane uopće (uspinjača).

Prostori uz planiranu prometnicu preko Rujevice, od čvora Rujevica do granice grada potrebno je oblikovati tako da se naglasi urbana vrijednost područja kojim prometnica prolazi. Potrebno je, naime, izbjeći učinak sukoba urbanog i periferijskog. Stoga je na ovom potezu neophodno, kombinacijom pojedinačnih značajnih građevina i sadržaja, te uređenjem okoliša uz prometnicu, naglasiti kontinuirani urbani karakter prostora kojim ista prolazi, unutar kojeg „manjak” gradnje ne znači i manjak intenziteta urbanog ugođaja u ukupnom gradskom području.

Ovakvih se opisa i uputa može dati za niz drugih gradskih područja i poteza urbaniteta unutar njih, a ovisno o intenzitetu značaja koji za pojedino gradsko područje isti imaju. Međutim, cilj ovoga Plana nije detaljno propisivanje

nego postavljanje kriterija temeljem kojih će se, neposrednom provedbom ovoga Plana ili izradom prostornog plana užeg područja, na adekvatan način prepoznati, a onda i planirati i rješavati konkretni problemi i stvoriti skladne cjeline.

C. Javna i društvena namjena

U analitičkom dijelu ovoga Plana nedvojbeno je utvrđen manjak građevina, prostornog standarda i kvalitete unutar pojedinačnih mreža javne i društvene namjene. Smjernice organizacije mreža dane u Prostornom planu uređenja grada Rijeke, ovim su Planom provedene do razine detaljnijeg lokacijskog određenja unutar svake mreže pojedinačno, kroz određivanje mreže singularnih lokacija, te određivanja uvjeta za ona gradska područja za koja se ovim Planom ne mogu utvrditi jednoznančne lokacije.

U utvrđivanju mreže lokacija građevina javne i društvene namjene ovim je Planom istaknut sljedeći pristup:

- Planom je naglašena uloga lokacije Sveučilišnog kampusa i Kliničkog bolničkog centra jer su te lokacije svojom veličinom, opsegom programa i brojem korisnika najznačajniji segmenti mreže.
- Planom se utvrđuju sve postojeće lokacije koje ima opravdanja zadržati unutar svake mreže pojedinačno,
- Planom se utvrđuju sve nove (singularne) lokacije koje svojim smještajem djeluju izrazito urbanotvorno odnosno bitno pridonose funkcioniranju svake mreže pojedinačno, a moguće ih je utvrditi u svijetlu provedivosti Plana,
- Planom se utvrđuju prostorni pokazatelji i uvjeti gradnje u svrhu planiranja onih segmenata mreže koje je moguće i potrebno utvrditi posrednom provedbom Plana.

Unatoč svim provedenim analizama potrebno je ukazati da će lokacije pojedinačnih građevina, posebno onih za koje je ovim planom istaknuto više opcijskih rješenja, biti potrebno tražiti dodatnim studijama i prostornim analizama. Ovo jednostavno stoga jer u zadanim prostornim i drugim okvirima, temeljem zatečenih odnosa (primjerice, mehanizam donošenja potrebne odluke, sagledivost materijalne osnove za rješenje postavljenog problema i sl.), nije moguće jednoznačno utvrditi rješenje prostorne potrebe (na pr. smještaj zatvora, smještaj Muzeja grada Rijeke, Prirodoslovnog muzeja sa ili bez akvarija i sl.).

Iako se dobar dio mreža javne i društvene namjene promatra u svijetlu financijske neproduktivnosti, ipak je potrebno upozoriti na činjenicu da u onoj mjeri u kojoj te djelatnosti angažirano ispunjavaju svoju misiju (kultura, sport, školstvo i sl.) u tolikoj mjeri društvo nema potrebe financijskog angažmana u sanaciji štetnih i devijantnih posljedica (droga, nasilje i sl.). Stoga se ovaj Plan zalaže za stvaranje adekvatno dimenzioniranih i prostorno distribuiranih sadržaja, za što ravnomjerniju pokrivenost posebno postojećih (kao i planiranih) gradskih područja u kojima je takava sadržaj izostao, kao i za urbanotvornost (dostupnost, otvorenost, polivalentnost), posebno onih segmenta koji takav karakter posjeduju po samoj logici svojeg postojanja (kultura, školstvo, sport i dr.).

Adekvatan pristup daljnjoj realizaciji kriterija, ciljeva i rješenja postavljenih ovim Planom sasvim je u skladu s opredjeljenjem transformacije gospodarske strukture grada Rijeke prema jačanju udjela tercijarnog i kvartarnog sektora. U tom smislu pojedinačno najvećom površinom dimenzionirane su potrebe za Sveučilišnim kampusom i Kliničkim bolničkim centrom. Ovi su sadržaji najače usmjereni na znanstveni i istraživački segment kao i aplikaciju novih stručnih i znanstvenih dostignuća.

Sveučilišni kampus planiran je na sušačko-trsatskoj strani, na terenima nekadašnje vojarne. Tu se predviđaju nove zgrade fakulteta (ponajprije onih s izrazitim manjkom prostora, ali postupno i onih koji se nadovezuju na susjedne funkcije, kao što je Medicinski fakultet), Sveučilišna knjižnica, studentski domovi, sportsko-rekreacijski tereni, domovi i stanovi za gostujuće nastavnike, u rahloj izgradnji, uklopljenoj u zonu sveučilišnog parka.

Cijeli sveučilišni kompleks ima površinu od oko 20-25 ha, što bi uz broj studenata Riječkog sveučilišta, (12 000), iznosilo 17-20 m²/ studentu terena. Računajući na bazi 16 ha, s koeficijentom izgrađenosti tla 0.4 i s visinama 3-4 etaže, te odbivši 30% od bruto površine zgrada, dobiva se za 12 000 studenata 11-15 m²/ studentu neto površine. Uzimajući u obzir određen broj studenata koji ne bi bili locirani na kampusu (oko 2.000), ovaj se odnos poboljšava na oko 14 –18 m²/studentu neto površine nastavno-istraživačkih zgrada te bi se tako dosegao uvriježeni normativ a ujedno osigurale dovoljne rezerve za razvitak Sveučilišta, obzirom da je riječ o normativu koji se ne mora odmah doseći. Tu nisu ubrojene površine manjih sveučilišnih lokaliteta poput Teološkog fakulteta, lokacije današnjeg Medicinskog fakulteta, Pravnog fakulteta, jer to nije primarna zadaća Plana.

Perspektivno, barem u segmentu razvoja Sveučilišta, granice grada nisu i granice budućih prostornih potreba, no ovim se Planom stvara korektna prostorna osnova za daljnji rast i razvoj u promatranom vremenskom razdoblju od 15-20 godina (koja se čak i ne ograničava samo na lokaciju kampusa).

U segmentu zdravstva, osim lokacije novog Kliničkog bolničkog centra, ovim se Planom naglašava potreba očuvanja postojeće lokacije u gradskom središtu za potrebe (prvenstveno) primarne zdravstvene zaštite. Ovakav stav proizlazi iz velike usitjenosti mreže na neadekvatnim lokacijama i mogućnosti da lokacija s „tradicijom” osigura i nove mogućnosti razvoja primarne zaštite (a unutar segmenta obveznog osiguranja).

U segmentu športa i rekreacije, ovim su Planom potvrđene sve postojeće lokacije te neke nove. Unutar prostornih mogućnosti gradskih područja ne mogu se jednoznačno utvrditi sve potrebne lokacije, posebno ne na područjima za koja je potrebno pristupiti izradi prostornih planova užeg područja.

D. Gospodarska namjena

Prostornim planom uređenja grada Rijeke utvrđena su građevinska područja izvan naselja za izdvojenu namjenu unutar kojih je gotovo u cijelosti konzumiran segment gospodarskih potreba. Međutim, potrebno je naglasiti da se i unutar građevinskog područja naselja nalazi određen broj lokacija koji posjeduje određeni gospodarski potencijal, ali je isti usmjeren na uže područje gravitacije (jedno ili više gradskih područja u okolini lokacije) ili specifični segment korisnika. S prostornog aspekta, riječ je o lokacijama koje pokazuju izrazitu uklopljenost u gradsko područje unutar kojeg su smješteni, bez obzira da li su prema njemu izgradili afirmativne urbane odnose ili ne.

Neke od lokacija naglašenih ovim Planom već su urbano definirane (Krnjevo), neke su izgrađene ali će zahtijevati urbanu rekonstrukciju (Martinkovac, Srdoči, Osječka), a neke tek treba urbano osmisliti (Mlaka, Lukovići). Svakako je nazahtjevnija lokacija Centralnog uređaja za pročišćavanje, jer o mogućnosti njegovog, makar i djelomičnog preseljenja odnosno razvoja na novoj lokaciji, bitno ovisi uspješnost urbane transformacije područja Delte.

U širem smislu, poseban segment gospodarskih aktivnosti vezani su za područja gradskog središta, mikrocentara i poteza urbaniteta, međutim isti su prethodno opisani.

Specifičan segment gospodarstva predstavlja hotelski segment. Unutar gradskog područja naselja ovim Planom nisu posebno specificirane postojeće hotelske građevine, iako se njihovo postojanje prihvata. Naime, hotelska namjena podložna je nastajanju ali i nestajanju. Ipak, ovim je Planom utvrđena površina ugostiteljsko-turističke namjene – hotel unutar područja Kostabele, a u cilju jačanja rekreativne uloge obalnog područja od Preluke do Kantride. Ovim se Planom dozvoljava i mogućnost kreiranja hotelskog sadržaja na ukupnom području grada, a ovisno o konkretnom investitorskom interesu, prostornim osobinama lokacije i drugim uvjetima značajnim za odvijanje hotelske funkcije.

E. Javne zelene površine

Analiza postojeće namjene površina pokazuje neprihvatljivo malen postotak parkovnih i zelenih površina od ukupne gradske površine.

Prostorni plan uređenja grada Rijeke usredotočio se na utvrđivanje područja zelenila izvan građevinskog područja naselja te javnih zelenih površina unutar građevinskog područja naselja koje je potrebno zaštititi radi izrazitih vrijednosti koje posjeduju. Međutim, naglasak ovoga Plana postavljen je na javne zelene površine koje se nalaze ili se trebaju planirati unutar građevinskog područja naselja (kao i građevinskog područja za izdvojenu namjenu) i koje sa zelenim površinama izvan građevinskog područja naselja, bez obzira na stupanj njihove zaštite, trebju činiti jedinstven sustav zelenih površina.

Ovim se, dakle, Planom inzistira na stvaranju sustava prirodnih, pejzažnih i zaštitnih slobodnih zelenih površina sustava različite parkovne ponude za različite načine korištenja te sustava rekreativnih površina namijenjenih boravku. Samo takva sadržajna ponuda privlačit će građane da te prostore stvarno i koriste. Potrebno je osigurati pristupačnost, preglednost, sigurnost, uz već uvriježeni parkovni komfor (informacije, odmorišta, ugostiteljska ponuda, parkirališta). Posebno treba nastojati da se zelene površine ne stvaraju u zaleđu zona izgradnje već treba težiti njihovoj pristupačnosti spram glavnih gradskih ulica koje će omeđivati s jedne strane izgradnju a s druge te iste zelene površine.

Uspostava opisanog sustava podrazumijeva planiranje i provođenje:

- obnove i uređenja postojećih parkovnih površina, pa čak i onih najmanjih ili samo drvoreda;
- oblikovanja grada potezima drvoreda i aleja;
- podizanja i oblikovanja novih parkovno-rekreativnih površina;
- mreže pješačkih glavnih puteva i šetališta, te poprečnim vezama među djelovima grada;
- oplemenjivanja slobodnih, parkirališnih i dvorišnih prostora sadnjama niskog raslinja i drveća.

U cilju realizacije postavljenih ciljeva, ovim Planom utvrđena je mreža parkovnih površina koju čine postojeće i planirane javne zelene površine u propisanoj gradaciji namjene, odnosno uvjeti utvrđeni za njezinu daljnju razradu. U daljnjem tijeku planiranja potrebno je zadanu mrežu razrađivati, dopunjavati i povećavati. No u suočavanju sa stvarnim mogućnostima, potrebno je upozoriti da osim stvaranja pretpostavki za zasnivanje velikih parkovnih površina, uređenje svake, pa i najmanje zelene površine predstavlja bitan i višestruk doprinos kako ambijentalnoj i mikroklimatskoj kvaliteti šireg područja zahvata, tako i kvaliteti života i kulturi korištenja gradskog prostora.

U daljnjem planiranju bitni se pomaci trebaju učiniti u planiranju sustava zelenih površina i njihovom okrupnjavanju, te dimenzioniranju prometne mreže i javnih površina uopće na način da se omogući sadnja drvoreda jer isti bitno pridonose smanjenju negativnih učinaka zagađenja.

Ovim se Planom posebno fokusira na kontaktno područje građevinskog područja naselja i negrađevnog područja. U većem broju slučajeva, negrađevno područje sastoji se od zona posve degradiranog zelenila, te bi uređenje kontaktnih pojaseva bitno pridonijelo podizanju ambijentalne i mikroklimatske kvalitete u širem okruženju gradskih područja. Značajne površine negrađevnog područja koje se prostire gotovo do središta grada (primjerice obronci Škurinjske drage, Rastočina i sl.) potrebno je ozeleniti, odnosno pošumiti, te takvi zahvati otvaraju mogućnost uklapanja gradskih šetnica, uspostavu povezanih promena, kao i kolne pristupačnosti (primjerice lokvi Mistraž).

Vrhunci i istaknute morfološke glavice, koje su kao vrijednost istaknute u Prostornom planu, valorizirane su i očuvane od izgradnje u izvornom prirodnom obliku. Nekadašnje gradine kao Veli vrh, Katarina, Trsat i Sveti Križ upućuju na povijesno naseljavanje a ti su vrhunci i danas vrijedni usponi, vidikovci, razgledne točke cijelog Kvarnera i treba ih povezati ne samo vizurno već i pješačkim putevima. Neke će se prostore obogatiti novim parkovnim sadržajima kako bi bili bolje korišteni i trajno očuvani, npr. botanički vrt na Katarini, a na brdu Sv. Križ, park zvjezdarnice.

Unutar sustava javnih parkova, ovim se Planom posebno inzistira na realizaciji:

- novog parka na Sjevernoj Delti,
- novog parka uz Pehlinску cestu u gradskom području Rujevica,
- nastavka parkovnog uređenja Trsatskog parka od njegovog današnjeg završetka do početka Kumičićeve ulice („Istočni izlaz”).

Navedeni parkovi višestruko su značajni.

Park na Sjevernoj Delti predstavlja uvođenje kanjonskog zelenila u gradsko središte i bitno pridonosi reguliranju njegove mikroklimе i urbanog ambijenta. Park uz Pehlinску cestu u gradskom području Rujevica treba objediniti novoplanirano i postojeće gradsko tkivo. On se pješačkim vezama nastavlja na postojeću stambenu zonu velike gustoće Podmurvice i vodi obronkom prema sjevernim naseljima te se tako oblikuje i stvara novo gradsko lice i nov pejzažni doživljaj grada i cijelog Kvarnera, jer njegova pozicija predstavlja svojevrsnu protutežu Trsatskom parku. Konačno, uređenjem površine u južnom nastavku Trsatskog parka do početka Kumičićeve ulice („Istočni izlaz”) pridonosi se uspostavljanju parkovnog sustava na način uvođenja parkovanog zelenila što dublje i bliže gradskom središtu.

3.2.1. Prikaz gospodarskih djelatnosti

U temeljnoj organizaciji prostora, područja i površine za gospodarske djelatnosti na području grada Rijeke planirane su prema stečenim i mogućim lokacijskim uvjetima, uvažavajući prostorno-prometnu komponentu organizacije gradskog područja i njemu gravitirajućeg prostora, te se naročito vodilo računa o:

- opravdanosti zadržavanja smještaja na naslijeđenim lokacijama uz morsku obalu i obalu Rječine,
- neophodnoj disperziji dijela gospodarskih sadržaja iz centra grada (osim onih koje su vezane za morsku obalu),
- započetim procesima razvoja na pojedinim pravcima na kojima su se uz stanovanje koncentrirale razne gospodarske djelatnosti, na kojima je osigurana infrastrukturna i prometna opremljenost područja te je razvoj moguć na neizgrađenim i neopremljenim dijelovima građevinskog područja,
- provođenju principa nosivosti prostora, prema kojem planirane djelatnosti i njihov smještaj trebaju biti kompatibilne i na pravcima razvoja i na kontaktnim područjima,
- mogućnosti racionalne organizacije funkcija područja zona s radnim mjestima iste ili slične strukture, radi lakšeg prilagođavanja promjenama tehnoloških programa, konfiguraciji terena i zaštita izvorišta pitke vode.

Budući da su mogućnosti uspostavljanja novih radnih područja, površina i lokacija na području grada izuzetno ograničene, organizacija gospodarskih djelatnosti ovim planom riješena je na sljedećim principima:

- A. preuzimanjem građevinskih područja za izdvojenu namjenu određenih Prostornim planom uređenja grada Rijeke,
- B. određivanjem površina za gospodarsku namjenu unutar građevinskog područja naselja isključivo za *poslovnu namjenu-pretežito uslužnu K1*, te *poslovnu namjenu-pretežito trgovačku K2*,
- C. određivanjem površina za *mješovitu namjenu-pretežito poslovnu M2*, te mogućnosti lociranja površine *ugostiteljsko-turističke namjene -hotel T 1* unutar građevinskog područja naselja,
- D. ostavljanjem mogućnosti da se neka od gospodarskih aktivnosti, kao prateća, dogodi i unutar područja i građevina drugih namjena (primjerice javne i društvene namjene, sporta, rekreacije i sl.).

Osovine razvoja gospodarskih djelatnosti u strukturi namjene površina grada, određeni su u nekoliko pravaca i to:

- Longitudinalni razvojni pravac, dominantno uz morsku obalu, od brodogradilišta „3. Maj” do Martinšćice, na kojem:
 - se nalaze tradicijska brodograđevna i prerađivačka industrija, lučka postrojenja, željeznički teretni i putnički terminali,
 - su planirane nove površine lučkih teretnih (Zagrebačka obala) i putničkog terminala,
 - su unutar gradskog središta locirani vitalni poslovni i sadržaji javne društvene namjene,
 - su planirane transformacije gospodarskih aktivnosti pojedinim područja (luka Baroš, Delta, Sjeverna Brajdica) u gradskom središtu i na području Pećina (trgovačko područje Pećine, područje ex tvornice „Vulkan”),
- Pravac uz gradsku auto-cestu- od čvora Rujevica

Na tom su potezu smješteni:

 - postojeći poslovni i trgovački sadržaji uz rubove gradske auto-ceste, a koji nisu orijentirani isključivo prema gradskim područjima unutar kojih su smješteni,
 - planirani sadržaji sekundarnog gradskog središta Rujevica, koji u sebi treba integrirati poslovne, trgovačke i sadržaje javnih i društvenih djelatnosti, kao posve novo i suvremeno poslovno područje grada,
- Radijalni pravac koji aktivira dubinu zapadnog prostora grada, od čvora Rujevica prema Viškovu
 - poslovni i centralni sadržaji uz planirani (prometnica nekadašnje planske oznake GSP 103) odnosno Vukovarska ulica prema gradskom središtu
 - poslovni i centralni sadržaji uz novu cestu GSP 233,

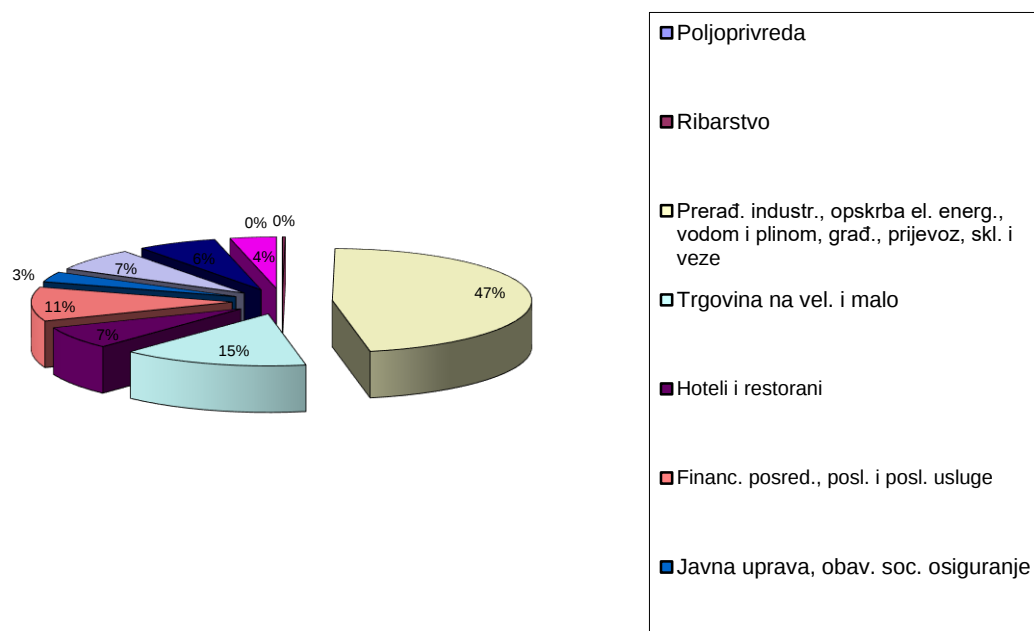
- planirane proizvodne, poslovne i komunalno-servisne zone na rubnom području (Srdoči),
- Radijalni pravci značajni za karakterizaciju pojedinih gradskih područja
 - *Škurinjski pravac*; od raskrižja Ul. 1. maja - Tizianova ulica - Osječka ulica, dolinom Rastočina i Škurinja, na kojem su smješteni:
postojeći proizvodni, poslovni, trgovački i komunalno – servisni sadržaji koji zadržavaju namjenu, planirani trgovački i komunalno-servisni sadržaji te površine vrijednog poljoprivrednog tla.
 - *Zametski pravac* tj. potez s ishodištem na raskrižju Krnjevo, Zametskom cestom prema granici Grada (do Kastva),
Postojeći i planirani trgovački, javni i društveni sadržaji,
 - *Pravac Krnjevo (Nova cesta) - Gornji Zamet – Srdoči*,
Postojeći i planirani trgovački, javni i društveni te komunalno-servisni sadržaji,
 - *Sušaćki pravac*
Postojeći i planirani trgovački, javni i društveni sadržaji.
- Pravac gradsko središte - Svilno
postojeća proizvodna i poslovna područja u postojećem ili planiranom opsegu sadržajne i funkcijske prenamjene,
Za potrebe ovoga Plana, važno je procijeniti nekoliko grupa pokazatelja u segmentu gospodarstva. Te su grupe sljedeće:
 - A. očekivana gospodarska struktura do 2020. godine,
 - B. odnos broja radnih mjesta i broja (aktivnih) stanovnika grada,
 - C. odnos broja radnih mjesta na području grada i u njegovom metropolskom području,
 - D. razmještaj radnih mjesta unutar područja grada,

Gibanja unutar gospodarstva u razdoblju (od najmanje) proteklih 10-ak godina onemogućuju stvaranje pouzdanih analiza iz kojih bi se interpolacijom trendova, kao u nedavnom razdoblju planiranja ekonomskog i društvenog razvoja uopće, mogli primijeniti za izradu projekcije budućeg stanja. U nemogućnosti ovakvog pristupa, moguće je dati određene *scenarije razvoja* koje, kao poželjne, prihvaća jedinica lokalne (samo)uprave u cilju njihove provedbe.

Scenarij gospodarskog razvoja, iako ne posve eksplicite, prisutan je u ovom Planu u rasponu od ciljeva preko namjene površina iz plana. Naime, namjena površina osnova je za procjenu mogućeg kapaciteta radnih mjesta, a temeljem podataka o načinu korištenja pojedinih radnih površina i prostornih normativa, budući da su raspoživši podaci o broju i strukturi postojećih radnih mjesta varijabilni. Kombinacijom raspoloživih podataka postavljena je i moguća mreža i struktura radnih mjesta na području Grada Rijeke.

Tablica 101. Struktura radnih mjesta po djelatnostima

Djelatnost		Radnih mjesta
A	Poljoprivreda	0
B	Ribarstvo	150
D	Prerađivačka industrija	32750
E	Opskrba el. energ., vodom i plinom	
F	Građevinarstvo	
I	Promet, skladištenje i veze	
G	Trgovina na vel. i malo	10500
H	Hoteli i restorani	4920
J	Financijsko posredovanje	7430
K	Poslovanje nekretninama i poslovne usluge	
L	Javna uprava, obav. soc. osiguranje	2200
M	Obrazovanje	4950
N	Zdravstvo i socijalna skrb	4500
O	Ostale društvene, socijalne i osobne usluge	2600
	UKUPNO	70000

U odnosu na strukturu iz 1998. godine, očekuje se porast broja radnih mjesta u djelatnostima D, E, F i I, za gotovo trećinu, povećanje broja radnih mjesta u djelatnostima trgovine za otprilike trećinu, financijskog poslovanja i poslovnih usluga za skoro polovicu te u ugostiteljstvu i obrazovanju.

Očekivani broj radnih mjesta na području grada Rijeke 2015. godine iznosi približno 70.000. U odnosu na stanje 2003. godine, planiran je porast broja radnih mjesta za 20%. Broj radnih mjesta koji iznosi približno polovicu ukupnog stanovnika neke jedinice, procjenjuje se prihvatljivim. I u našem primjeru pokazuje se da je očekivani broj radnih mjesta u korelaciji s brojem aktivnih stanovnika koji se procjenjuje na oko 74.000 od ukupnog broja stanovnika koji bi, uz različite mjere poticaja rasta, mogao iznositi oko 160.000. (Broj aktivnih stanovnika izračunat je temeljem aktualnih podataka iz posljednjeg popisa stanovništva.)

Tablica 102. Distribucija broja radnih mjesta i demografskih pokazatelja prema prostornim cjelinama

Prostorna cjelina	Broj stanovnika - aprox.-	Radni Kontigent* - aprox.-	Broj aktivnih stanovnika - aprox.-	Broj radnih mjesta - aprox.-	Gustoća radnih mjesta po ha	Gustoća radnih mjesta po stanovniku
PC- 1	29000	19100	13400	34425	87,4	2,90
PC- 2	43250	27200	19900	14245	21,4	0,72
PC- 3	31000	20400	14300	8150	17,3	0,57
PC- 4	6000	3920	2700	550	2,2	0,20
PC- 5	14700	9600	6600	5450	13,2	0,83
PC- 6	10000	6930	4750	2600	8,8	0,55
PC- 7	11800	8200	5800	2550	8,2	0,44
PC- 8	10300	7150	4900	1100	3,1	0,22
PC-10	2200	1550	1100	765	1,7	0,70
PC-11	1750	1100	800	165	0,5	0,21
Ukupno	160000	105150	74250	70000	16,4	0,94

* radni kontingent obuhvaća stanovništvo od 15 do 64 /muškarce/ i od 15 do 59 godine /žene/

U *gradskom središtu* nalazi se polovica od ukupnog broja radnih mjesta. Ovaj broj je očekivan i s obzirom na zatečene procese i s obzirom na očekivane zahvate rekonstrukcije i promjene namjene velikih dijelova gradskog središta (Delta, Sjeverna Brajdica, Školjić, lučki i prometni terminali uopće). U odnosu na broj aktivnog stanovništva, ova prostorne cjelina ima najveću gustoću radnih mjesta, što znači da gradsko središte ostaje područjem u kojem su zaposleni dnevni migranti iz drugih gradskih područja i izvan grada uopće.

Sekundarno gradsko središte Rujevica (PC-6) pokazuje slične planirane osobine, iako je očekivani broj radnih mjesta daleko manji. Međutim, potrebno je naglasiti da se unutar sekundarnog gradskog središta može postići i znatno veća koncentracija broja radnih mjesta (čak do 5.000), naravno ukoliko razvojni procesi budu išli u smjeru jake profilacije sekundarnog središta kao trgovačko-poslovno-financijskog centra grada.

Visoka gustoća radnih mjesta očekuje se još u području PC 2 (Preluk – Podmurvice) i PC 5 (Martinkovac – Drnjevići). U PC-2 porast broja radnih mjesta vezan je uz jačanje brodogradnje, upotpunjavanje sadržaja pojedinačnih gradskih središta (Zamet, Krnjevo, Turnić), te pogotovo uz realizaciju programa gradnje turističkih (Preluk, Kantrida) i sportskih sadržaja na obali.

U prostornoj razdiobi radnih mjesta značajnu ulogu imaju i prometna infrastruktura, posebno njezine terminalne točke: pomorski terminal, autobusni i željeznički terminal, ali i ukupna trasa brze gradske željeznice, unutra koje će se neke postaje postupno profilirati kao bitne terminalne točke poput: Delta, Školjića, Željeznički kolodvor, Mlaka, Istravino, Zamet. Naime, na nekim se postajama očekuje povećani ili čak i ključni transfer između različitih prijevoznih sredstava te prometnih pravaca (Željeznički kolodvor, Mlaka), dok se na drugima očekuje povećani broj putnika/korisnika (Školjić, Delta, Istravino, Krnjevo, Zamet) u odnosu na neke druge postaje. U svakom slučaju, iz oba razloga realno je očekivati pružanje povećanog opsega usluga, a time i broja i raznovrsnosti radnih mjesta.

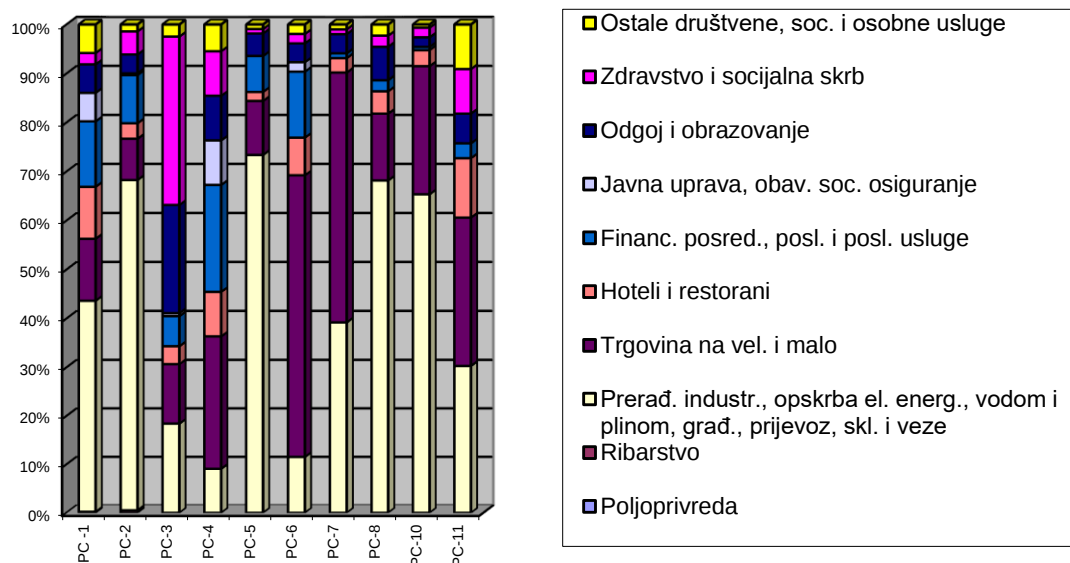
Sva ostala područja pokazuju da broj radnih mjesta iznosi od četvrtine do polovine broja aktivnog stanovništva, što znači da su i takva područja emitivna, tj. njihovo stanovništvo mora putovati na rad izvan mjesta stanovanja. Unutar ovih područja potrebno je naglasiti da će jači zamah davati realizacija novih programa komunalnog značenja (autobaza), odnosno planova uređenja većih novih područja (Brašćine-Pulac, Gornja Drenova), temeljem čega će jačati barem neki segmenti koji su danas potpuno izostali (trgovina, usluge, obrazovanje i sl.)

U odnosu na svoju površinu, prosječna gustoća radnih mjesta na području Grada Rijeke iznosi 16 radnih mjesta po ha.

Međutim, najveća gustoća radnih mjesta u odnosu na površinu zadržava područje gradskog središta sa 87 RM/ha. Bitno manja gustoća očekuje se u PC-2 (Preluk – Podmurvice, postojeće industrijske i druge slične zone) i ona iznosi 21 RM/ha, dok se radi izgradnje Sveučilišnog kampusa i kliničke bolnice bitno povećava gustoća radnih mjesta u PC-3 (Sušačko područje) tj na 17 RM/ha. Ostale cjeline imaju bitno manju gustoću jer je u njima uglavnom planiran prateći poslovni, javni i drugi sadržaj vezan uz stanovanje.

Tablica 103. Broj radnih mjesta po djelatnostima i njihov prostorni razmještaj po gradskim cjelinama

Djelatnost	PC-1	PC-2	PC-3	PC-4	PC-5	PC-6	PC-7	PC-8	PC-10	PC-11	Ukupno
Poljoprivreda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ribarstvo	75	75	0	0	0	0	0	0	0	0	150
Prerađ. ind., opskrba el. energ., vodom i plinom, građ., prijevoz, skl. i veze	14950	9650	1500	50	4000	300	1000	750	500	50	32750
Trgovina na vel. i malo	4350	1200	1000	150	600	1500	1300	150	200	50	10500
Hoteli i restorani	3650	450	300	50	100	200	75	50	25	20	4920
Financ. posred., posl. i posl. usluge	4600	1400	500	120	400	350	25	25	5	5	7430
Javna uprava, obav. soc. osiguranje	2000	50	50	50	0	50	0	0	0	0	2200
Odgoj i obrazovanje	2000	550	1800	50	250	100	100	75	15	10	4950
Zdravstvo i socijalna skrb	800	670	2800	50	50	50	25	25	15	15	4500
Ostale društvene, soc. i osobne usluge	2000	200	200	30	50	50	25	25	5	15	2600
UKUPNO	34425	14245	8150	550	5450	2600	2550	1100	765	165	70000

Gospodarske aktivnosti na području grada Rijeke lociraju se na površinama koje su Prostornim planom uređenja utvrđene kao građevinska područja za izdvojenu namjenu, ukupne površine 290 ha, a razradom namjene površina unutar građevinskog područja naselja, za gospodarske potrebe ovim se Generalnim planom aktivira dodatnih svega 21 ha. Unutar ovakvih odnosa može se utvrditi i značenje pojedinih područja. Područja namijenjena odvijanju gospodarskih aktivnosti na izdvojenim građevinskim područjima imaju prvenstveno državno i županijsko/regionalno značenje.

Tablica 104. Pregled oznaka, površina i radnih naziva građevinskih područja za izdvojene namjene, K1, K2, K3 i T1 utvrđenih Prostornim planom uređenja grada Rijeke

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radni naziv
PC-1	K1-2	28.000	2,18	Uslužno područje Školjić
	K1-9	40.183		Trgovačko područje Hartera
PC-2	K3-9	43.146	2,86	Komunalno-servisno područje Pod Jelšun
	K2-7	111.952		Trgovačko područje „Torpedo”
	K2-8	34.946		Trgovačko područje Zvonimirova
	T1-1	62.912	1,76	Ugostiteljsko-turističko područje Preluk
	T1-2	54.800		Ugostiteljsko-turističko područje Kuk
PC-3	K2-14	21.918	3,81	Trgovačko područje Sušak
	K2-3	55.460		Trgovačko područje Plumbum
	K2-9	28.352		Trgovačko područje Pećine
	K3-2	37.400		Komunalno-servisno područje Draga
	K1-8	37.000		Uslužno područje Sušak
PC-6	K2-1	164.000	12,91	Sekundarno gradsko središte Rujevica
	K2-2	225.455		
PC-7	K1-1	57.167	10,72	Uslužno područje Bodulovo
	K2-4	27.050		Trgovačko područje Rastočine
	K2-5	65.643		Trgovačko područje Škurinjska draga
	K2-10	24.321		Trgovačko područje Gornje Škurinje
	K2-11	83.162		Trgovačko područje Škurinjsko plase
	K2-12	35.964		Trgovačko područje Škurinje
	K3-8	122.204		Komunalno-servisno područje Mihačeva draga
PC-11	K3-3	81.817	2,23	Komunalno-servisno područje Pod ohrušvom

Ukupno	21	144,29 ha	3,28	
--------	----	-----------	------	--

Detaljnija analiza pokazuje da se unutar građevinskog područja lociralo više površina mješovite namjene-pretežito poslovne. Budući da je ovakva namjena uvijek povezana sa stanovanjem i drugim njemu kompatibilnim sadržajima (javna i društvena namjena), riječ je zapravo, o stvaranju područja mikrocentara unutar kojih se, korištenjem planerskih mjera organizacije prostora, teži koncentraciji svih vitalnih sadržaja unutar već izgrađenih (ali neopremljenih) kao i neizgrađenih gradskih područja.

B. Odnos broja radnih mjesta na području grada i u njegovom metropolskom području

Broj od 70.000 radnih mjesta na području grada Rijeke, potrebno je sagledavati u okviru očekivanja da se unutar gradova i općina riječkog prstena ostvari dodatnih 28 –30.000 radnih mjesta. U odnosu na nešto više od 18.000 mjesta koliko ih je u tom području bilo 1998. godine, očekivan broj predstavljao bi gotovo udvostručenje.

Prema podacima popisa stanovništva iz 2001. godine, na području prstena (bez općine Omišalj) živi približno 70.000 stanovnika. S obzirom na neke pokazatelje vitalne statistike koji su povoljniji unutar prstena, radni kontingent iznosi približno polovicu tog broja, odnosno približno 35.000 stanovnika, što ukazuje na manjak broja radnih mjesta u odnosu na radni kontingent.

Otvaranje novih radnih mjesta vezano je uz aktivnosti unutar postojećih i novih radnih zona koje postoje ili su planirane, posebno uz cestovne i prometne koridore uopće, kao i u ugostiteljstvu i turizmu. Za razliku od Rijeke, proizvodne djelatnosti su jače zastupljene, jer postojeće i nove zone svojim lokacijskim i prostornim pokazateljima pogoduju gradnji takvih građevina.

Prostorni razmještaj planiranih radnih mjesta pokazuje da se najveći broj očekuje na području općina Bakar (radna zona Kukuljanovo), Viškovo (obrtničke aktivnosti), te Matulji (više specijaliziranih zona, posebno zbog blizine državne granice).

3.2.1.1. Smještaj građevina gospodarskih djelatnosti unutar građevinskog područja naselja

Unutar građevinskog područja naselja ovim Planom dozvoljava se formiranje gospodarskog sadržaja u obliku:

- *stambeno-poslovne i poslovno-stambene građevine*, smještene unutar površine mješovite namjene ili druge površine određene odredbama ovoga Plana,
- *gospodarske građevine - pretežito uslužne (K1) i pretežito trgovačke (K2) namjene*, ili smještene unutar površine druge površine određene odredbama ovoga Plana,
- *građevine komunalno-servisne (K3) namjene*,
- *građevine hotela*, smještenog unutar površine *ugostiteljsko-turističke namjene (T1)*, *mješovite namjene* ili druge površine unutar građevinskog područja naselja,
- *građevine s prostorom i opremom za prikupljanje, sortiranje i preradu korisnog otpada.*

Uvjeti gradnje građevina i uređenja zemljišta dani su u poglavlju 3.2.7.2.4.1. ovoga Plana.

Unutar građevinskog područja naselja ovim Planom locirano je više površina mješovite namjene-pretežito poslovne. Budući da je ovakva namjena uvijek povezana sa stanovanjem i drugim njemu kompatibilnim sadržajima (javna i društvena namjena), riječ je, zapravo, o stvaranju područja mikrocentara unutar kojih se, korištenjem planerskih mjera organizacije prostora, teži koncentraciji svih vitalnih sadržaja unutar već izgrađenih (ali neopremljenih) kao i neizgrađenih gradskih područja.

Tablica 105. Distribucija područja mješovite namjene-pretežito poslovne na području grada Rijeke

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Napomena
PC-1	M2	593.660	15,10	Centralno gradsko područje
PC-2	M2	197.263	2,63	Više mikrocentara područja Podmurvice-Preluk
PC-3	M2	7.717	0,15	Više mikrocentara Sušačkog područja
PC-4	M2	20.278	0,81	Mikrocentar područja Kozala-Pulac
PC-5	M2	70.775	1,71	Više mikrocentara područja Martinkovac-Drnjevići
PC-6	M2	60.060	2,02	Više mikrocentara područja Martinkovac-Drnjevići

PC-7	M2	30.953	1,00	Mikrocentar rastočine unutar područja Škurinje
PC-10	M2	4.884	0,11	Mikrocentar područja Orehovica-Pašac
Ukupno		98,56 ha	2,26	4,71% od ukupnog građevinskog područja naselja

Tablica 106. Pregled oznaka, površina i radnih naziva površina gospodarske namjene, K1, K2, K3 i T1 utvrđenih Generalnim urbanističkim planom grada Rijeke

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radni naziv
PC-1	K1-4	14.628	1,53	Trgovačko područje Mlaka
	K1-5	6.841		Uslužno područje Krešimirova
	K3-5	8.427		Komunalno-servisno područje Podmurvice
	K3-6	22.000		UPOV
	K3-7	0		UPOV – alternativna galerijska lokacija
PC-2	K2-17	13.950	0,47	Trgovačko područje Podmurvice
	K2-18	12.968		Trgovačko područje Krnjevo
	K3-10	2.728		Komunalno-servisno područje „3.maj“
	K3-12	2.170		Komunalno-servisno područje „RIO“
	T1-3	32.016	0,75	Ugostiteljsko-turističko područje Kantrida
	T1-5	18.000		Turističko područje Kostabela
PC-3	T1-4	11.458	0,24	Ugostiteljsko-turističko područje Plumbum
PC-4	K1-3	36.080	1,44	Trgovačko područje Lukovići
PC-5	K2-15	27.312	1,79	Trgovačko područje Martinkovac
	K2-16	27.130		Trgovačko područje Srdoči
	K3-4	11.856		Komunalno-servisno područje Martinkovac
	K1-7	7.580		Uslužno područje Srdoči
PC-7	K2-19	15.376	0,76	Trgovačko područje Osječka
	K2-20	7.906		Trgovačko područje Osječka II
PC-10	K1-6	1.544	0,03	Trgovačko područje Orehovica
Ukupno	20	27,99 ha	0,64	

Iz tablice 105. razvidno je da najveći dio površina mješovite - pretežito poslovne namjene unutar građevinskog područja naselja lociran u „tradicionalnom” gradskom središtu. U kvalitativnom smislu, ove su površine obogaćene potencijalnom područja Delte i Sjeverne Brajdice koje se vrlo brzo mogu aktivirati planskom urbanizacijom i namjenskom gradnjom, čime se, u sprezi s kvalitetnim prometnim rješenjem, bitno podiže razina funkcionalnosti i atraktivnosti ukupnog gradskog središta.

Značajan pomak predstavlja i rezervacija površina za manje cjeline mikrocentara na ukupnom gradskom području. U sprezi s izdvojenim građevinskim područjem, ove cjeline značajno pridonose distribuciji radnih mjesta ne samo na ukupnom gradskom području nego i u njegovom gravitacijskom području.

Unutar građevinskog područja naselja ovim Planom locirano je više površina poslovne – pretežito uslužne, pretežito trgovačke i komunalno-servisne namjene, te tri površine ugostiteljsko-turističke namjene – hotel. Utvrđivanje navedenih površina, od kojih su neke već u nastajanju, izvršeno je u cilju disperzije poslovnog sadržaja unutar građevinskog područja naselja, a u funkcij pokrivanja više gradskih područja poslovnim sadržajem u prepoznatljivim cjelinama.

Unutar područja Kostabele ovim je planom utvrđena površina ugostiteljsko-turističke namjene – hotel. Riječ je o namjeni kojom se želi ojačati rekreativna uloga obalnog područja od Preluke do Kantride.

3.2.2. Prikaz mreža društvenih djelatnosti

Pod mrežama društvenih djelatnosti, porazumijevaju se mreže sljedećih djelatnosti :

- 3.2.2.1. upravna, D1,
- 3.2.2.2. socijalna, D2,
- 3.2.2.3. zdravstvena, D3,
- 3.2.2.4. predškolska, D4,
- 3.2.2.5. osnovnoškolska, D5,

- 3.2.2.6. srednjoškolska, D6,
- 3.2.2.7. visokoučilišna, D7,
- 3.2.2.8. kulturna, D8,
- 3.2.2.9. vjerska, D9,
- 3.2.2.10. sportska i rekreativna, R1, R2,

Navedene mreže čini određen broj ustanova s pripadajućim lokacijama, a one se u prostoru pojavljuju smještene na postojećim lokacijama (na kojima je izgrađena jedna ili više građevina, s pripadajućim zemljištem), te lokacijama koje se ovim Planom određuju za daljnji razvoj svake od mreža (a na kojima se ovim Planom dozvoljava izgradnja jedne ili više građevina, s pripadajućim zemljištem), bilo kao nove bilo kao zamjenske lokacije.

U cilju izrade sveobuhvatne mreže društvenih djelatnosti, prilikom izrade ovoga Plana primjenjivani su sljedeći principi organizacije mreže:

- A. određivanje konkretne lokacije u prostoru, gdje god je u svijetlu namjene moguće pretpostavljenu lokaciju promatrati kao izdvojenu površinu. Ovo je rješenje primijenjeno i kod postojećih i kod planiranih dijelova mreže.
- B. unutar područja na kojem će detaljna namjena površina biti određena prostornim planom užeg područja (u pravilu urbanističkim planom uređenja), uvrštavanje potrebne namjene te dimenzioniranje iste,
- C. dijelovi mreže koji nisu posebno specificirani, mogu se locirati slobodno unutar građevinskog područja i bez obzira na razinu (budućeg) prostornog plana užeg područja. Naime, postoje dijelovi mreže čije bi lociranje GUP-om ujedno predstavljalo prejudiciranje budućeg stanja (dio upravnih sadržaja, vjerske namjene, medija i sl.)

Bez obzira na primijenjeno rješenje, ovim se Planom detaljno određuju uvjeti kojima lokacije i građevine mreže moraju udovoljiti. Projekcije prostornih potreba određivane su primarno temeljem uvjeta koje je potrebno ostvariti za pojedinu vrstu djelatnosti i broj njezinih korisnika. Stoga Generalni plan ne ulazi niti prejudicira osjetljivo pitanje pravnog subjektiviteta ustanova koje navodi unutar pojedinih iskaza. Kada se ovaj Plan koristi nazivom bilo koje od postojećih ustanova, onda se naziv koristi samo u svrhu rješavanja problema prostora, kapaciteta, potreba i drugih parametara potrebnih za određivanje rješenja pojedine mreže.

Ovim Planom dozvoljava se u sklopu građevina javne i društvene namjene planirati i graditi i prostore za sadržaje koji upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja u tim građevinama. Međutim, na površinama namijenjenim javnoj i društvenoj namjeni nije moguće graditi stambene i poslovne građevine, (osim stana za domara i sl.).

U tabličnim prilogima, dani su kvantificirani pokazatelji svake od predloženih mreža.

NAPOMENA: U tabličnom prilogu u stupcu „Površina” dan je iskaz površine postojeće i planirane lokacije koja je unesena i u kartografskom prikazu *Korištenje i namjena prostora*. Ukoliko je površina za neku namjenu planirana kao potreban dio mreže i kao takva dimenzionirana, ali nije unesena u spomenuti kartografski prikaz, tada je takva površina iskazana u stupcu *Radna namjena*. Ovako iskazane površine odnose se na područja koja su ovim Planom predviđena za posrednu provedbu, u pravilu izradom urbanističkog plana uređenja.

3.2.2.1. Mreža upravnih građevina

A. Mrežu upravnih građevina čine građevine odnosno površine namijenjene za smještaj tijela državne uprave (regionalne jedinice različitih ministarstava poput MORH, MUP-Policijska uprava PGŽ, Vatrogasna jedinica MUP-a, Ministarstvo kulture-Konzervatorski odjel u Rijeci, Ministarstvo financija - Zavod za platni promet i dr.), institucije pravosuđa (Općinski i županijski sud), te različite druge institucije u sustavu uprave poput Lučke uprave, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, županijske i lokalne uprave i samouprave.

B. Ovim Planom *zadržavaju se* u upravnoj namjeni građevine koje se već koriste s izuzetkom: sjedišta Primorsko-goranske županije u Adamićevoj ulici, zgrade Okružnog zatvora u Ulici žrtava fašizma, zgrade policijskih postaja u Vukovarskoj i Gajevoj ulici. Na navedenim lokacijama notiraju se prometni, razvojni i sigurnosni nedostaci, dok su policijske postaje smještene polarizirano u odnosu na područje koje pokrivaju.

C. Analizirajući postojeće stanje i uvjete funkcioniranja pojedinačnih lokacija, kritičnima se mogu ocijeniti lokacije: Ministarstva unutarnjih poslova u Ulici žrtava fašizma - službe za građanstvo, te dio lokacije 1. Policijske postaje u Šporerovoj ulici, prvenstveno radi neodgovarajućeg pristupa sredstvima javnog prijevoza te izuzetno poddimenzioniranog broja parkirnih mjesta za same djelatnike te korisnike. Stoga se na ovim lokacijama ne dozvoljava povećanje prostornih kapaciteta i ne preporuča se povećanje broja zaposlenih.

Lokacija Prometne policije u Ciottinoj ulici nije najpovoljnija jer se njezina prometna povezanost oslanja na ionako najfrekventniji dio sekundarnog prometnog koridora, što utječe na stupanj mobilnosti.

D. Lokacija zatvora potpuno je neprimjerena najužoj povijesnoj jezgri i s aspekta same namjene i s aspekta sigurnosnih uvjeta kojima takav sadržaj treba udovoljiti. U nedostatku dosadašnjeg planskog sagledavanja ovog realnog problema, GUP predlaže neku novu lokaciju za smještaj zatvora na području prigrada ili izvan grada, ali ta nova lokacija mora udovoljavati osnovnim uvjetima postizanja sigurnosne razine, humanih uvjeta života zatvorenika, što bi se trebalo riješiti Prostornim planom Primorsko-goranske županije.

Realizacijom preseljenja zatvora, ostvarili bi se uvjeti okupljanja pravosuđa oko postojeće građevine Suda. Prometne potrebe koncentracija ove funkcije mogu perspektivno biti riješene unutar javne garaže Gomila u Starom gradu.

E. Ne zanemarujući sigurnosne i druge kriterije, građevine uprave mogu se locirati unutar građevinskog područja naselja kao konstitutivni dijelovi njegovog urbaniteta. Ovaj Plan, stoga, preporučuje da se nove odnosno zamjenske građevine lociraju unutar *poteza urbaniteta* (Zvonimirova, Liburnijska i sl.), kao dio programa izgradnje *sekundarnog gradskog središta Rujevica*, odnosno drugih gradskih područja unutar kojih lokacije mogu udovoljiti kriterijima pristupačnosti, rješenja parkiranja i kompatibilnosti s drugim sadržajima. Preporučuje se planiranje i projektiranje kompleksnih građevina koje mogu udovoljiti tehničko-tehnološkim uvjetima odvijanja specifičnih radnih procesa, a čija će lokacija djelovati urbanotvorno, tj. pomoći širenju gradskog središta, odnosno disperziji centralnih sadržaja izvan najužeg gradskog središta.

Ovim Planom predlaže se zamjenska lokacija za smještaj Profesionalne vatrogasne jedinice između Vukovarske i Dubrovačke ulice, a kao alternativna, lokacija unutar Sekundarnog gradskog središta.

Tablica 107. Mreža upravnih građevina

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radna namjena
PC-1	D1-1	930	0,47	Gradska uprava
	D1-2	1.320		Hrv. zavod za mirovinsko i zdravstveno osiguranje
	D1-3	1.430		Lučka uprava
	D1-4	2.990		MUP
	D1-5	565		Ministarstvo kulture
	D1-6	725		MORH ili drugo upravno tijelo
	D1-7	2.360		Policijski dom
	D1-8	1.650		Županijski i općinski sud
	D1-9	2.630		Uredi državne i lokalne uprave
	D1-10	1.705		Zavod za platni promet
	D1-11	835		Zavod za platni promet
	D1-12	1.495		Gradska uprava – uprava mjesnog područja
PC-5	D1-13	5.556	0,10	MUP – vatrogasna postaja
	D1-14	1.005		Gradska uprava – uprava mjesnog područja
PC-3	D1-15	880	0,21	Hrvatska gospodarska komora
	D1-16	1.080		Hrvatski zavod za zapošljavanje
	D1-17	3.440		Planirana upravna namjena
	D1-18	4.620		MUP – vatrogasna postaja Vežica
PC-4	D1-19	22.830	3,69	Zatvor
	D1-20	6.745		Planirana upravna namjena
	D1-21	62.870		
Ukupno	21	12,77 ha	0,29	

F. U smislu prethodnog, potrebno je što skorije preseljenje dijelova uprave u segmentu financija i obrane, budući ti segmenti imaju vrlo ciljani korisnički segment, a postojeći smještaj (posebno financijske i porezne službe) generira veliki broj dnevnih posjeta koji ima jak superponirajući učinak.

Vrlo slične preporuke odnose se i na lokacije županijske samouprave, čiji dijelovi, raspršeni unutar najužeg gradskog središta, trebaju biti okupljeni, ali na području šireg središta grada, budući da i oni generiraju veliki broj dnevnih korisnika.

G. U segmentu upravnih građevina grada Rijeke, posebnu pažnju obratiti na građevine domova kulture budući da isti posjeduju značajne prostorne mogućnosti za poticanje društvenog života područja kojoj pripadaju, te s načinom njihova korištenja podići razinu sadržaja područja.

H. Osim unutar lokacija planiranih ovim Planom, upravni sadržaj može se locirati i na drugim lokacijama unutar građevinskog područja naselja, posebno unutar poteza urbaniteta i mikrocentara te površina mješovite namjene, uz uvjet da se na tim lokacijama postigne optimalno rješenje programa gradnje, pješačkog i kolnog pristupa te parkirnih potreba.

3.2.2.2. Mreža socijalnih građevina

Mrežu socijalne skrbi tvore odgovarajuće ustanove državnog, županijskog i gradskog značenja koje organizirano provode aktivnosti socijalne skrbi za sve socijalno ugrožene građane. Ovu mrežu tvore domovi za starije i nemoćne osobe, domovi za brigu o osobama s poteškoćama u razvoju i građevine ustanova u navedenim oblastima. Ovim Planom određuje se sljedeći opseg i sadržaj u usmjeravanju razvoja:

A. Zadržavaju se u mreži postojeće građevine Centra za socijalnu skrb, Hrvatskog crvenog križa-gradskog društva Rijeka, Doma za starije i nemoćne osobe Kantrida, Doma za psihički bolesne osobe na Turniću, Centra za rehabilitaciju odnosno doma za brigu o osobama s poteškoćama u razvoju na Lukovićima.

B. Ovim Planom zadržavaju se postojeće građevine odnosno lokacije domova za starije i nemoćne osobe, a područje Doma na Kantridi povećano je u odnosu na postojeće stanje. Mrežu domova moguće je i potrebno dograđivati gradnjom jedinica manjeg kapaciteta unutar građevinskog područja naselja, u blizini centralnih sadržaja pojedinih područja, a u cilju postizanja trajne socijalne integracije i mobilnosti osoba koje koriste domski smještaj. U tom smislu ovaj Plan ne preporuča daljnju prostorno-socijalnu segregaciju.

C. Smještaj Doma za odgoj djece i mladeži potrebno je planirati u prostornoj cjelini PC-4 (Kozala-Pulac), a konkretnu lokaciju odrediti u sklopu izrade Urbanističkog plana uređenja tog područja.

Postojeće građevine u Čandekovoj odnosno Vukovarskoj ulici potrebno je prenamijeniti za potrebe druge javne i društvene namjene primjerice, za povećanje kapaciteta učeničkog ili studentskog smještaja. Iznimno, ukoliko prostorne analize lokacije i samih građevina budu ukazivale na neodrživost zadržavanja tih građevina za javnu i društvenu namjenu, iste se mogu prenamijeniti za stanovanje, odnosno mješovitu-pretežito stambenu namjenu, uz poštovanje ostalih uvjeta ovoga Plana.

Centar za autizam prikazan je u mreži školskih objekata, a Centar za odgoj i obrazovanje djece s poteškoćama u razvoju u mreži srednjoškolskih objekata.

D. Lokacija ustanove/komune za liječenje ovisnosti predviđena je u prostornoj cjelini PC-4 (Kozala-Pulac), u zapadnoj polovini ex vojame Pulac.

E. Osim na predloženim lokacijama, dijelove mreže moguće je rješavati i unutar drugih površina određenih za javnu i društvenu namjenu, kao i na drugim lokacijama unutar građevinskog područja naselja, poštujući odredbe ovog Plana i zakonske propise koji reguliraju ovaj segment.

Tablica 108. Mreža socijalnih građevina

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radna namjena
PC-1	D2-1	1.145	0,03	Centar za socijalnu skrb
PC-2	D2-2	2.600	0,39	Dom za psihički bolesne osobe
	D2-3	23.220		Dom za starije i nemoćne osobe Kantrida
PC-3	D2-4	2.250	0,05	Hrvatski crveni križ
PC-4	D2-5	6.465	2,24	Centar za rehabilitaciju
	D2-6	1.200		Dom za nezbrinutu djecu – planirana lokacija
	D2-7	0		Centar za odgoj djece i mladeži – planirana lokacija 5.000 m ²
	D2-8	42.565		Centar za liječenje ovisnosti – planirana lokacija
Ukupno	8	7,94 ha	0,20	

3.2.2.3. Mreža zdravstvenih ustanova

Mreža zdravstvenih ustanova obuhvaća lokacije i građevine primarne zdravstvene zaštite, sekundarne zdravstvene zaštite i tercijarne zdravstvene zaštite, ali ne obuhvaća i mrežu ljekarni.

A. Ovim Planom se potvrđuje mreža primarne zdravstvene zaštite (uključujući i hitnu medicinsku pomoć) na svim lokacijama na kojima su građevine izgrađene kao samostalne građevine i programske cjeline.

Plan ocjenjuje neprimjerenim smještaj jedinica opće medicine u sklopu poslovno-stambenih građevina, posebno u gradskom središtu, na lokacijama izvan dosega javnog prijevoza te lokacijama teško pristupačnim invalidima i osobama

s teškoćama u kretanju, kako radi općih uvjeta funkcioniranja zdravstvenog sadržaja u sklopu s poslovnim i stambenim, tako i glede dostupnosti (zgrade često bez liftova), troškova poslovanja i održavanja građevina, raspršenosti i rascjepkanosti mreže. Primjeri takvih rješenja jesu sljedeći dijelovi mreže:

- Centar za dijagnostiku TBC i ostalih plućnih bolesti, te druge ordinacije opće medicine, smješteni u Parku N. Hosta,
- Dermatovenerološke ordinacije u Trpimirovoj ulici,
- Centar za predškolsku djecu u Cambierijevoj ulici,
- Služba školske medicine u Studentskoj ulici,
- Centar za estetsku medicinu na Trgu Republike,
- Ginekološke ordinacije u Strossmayerovoj ulici,

čiji smještaj po višekriterijalnoj analizi ne udovoljava. Inkompatibilnost se ogleda u karakteru građevina (stambena vila ili stambeno-poslovna građevina: Strossmayerova, Trpimirova, Trg Republike), položaju u prizemlju u frekventnim i zagađenim ulicama (Studentska, Cambierijeva), u statusu građevine (denacionalizirani ili u procesu denacionalizacije), kao i prometnoj (ne)dostupnosti glede uvjeta parkiranja, odgovarajućeg pješačkog i kolnog pristupa, i sl. Na nekim lokacijama prisutno je više faktora istovremeno.

C. U smislu navedenog, GUP preporučuje ili postupno seljenje s pojedinih lokacija na nove ili, tamo gdje je moguće, okrupnjavanje kapaciteta unutar jedinstvene građevine, kako bi se ista u cijelosti mogla rekonstruirati prema zahtjevima medicinske struke.

D. Lokacija Hitne medicinske službe zadržana je na postojećoj lokaciji radi gustoće stanovanja i kvalitete budućeg prometnog pristupa preko čvora „Rujevica”.

Tablica 109. Mreža zdravstvenih građevina

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radni naziv i namjena
PC-1	D3-1	5,149	2,64	Dom zdravlja, Zavod za javno zdravstvo
	D3-2	88,460		Zdravstveni centar
	D3-3	2,000		Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-4	1,410		Veterinarska stanica
	D3-5	875		Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-6	1,673		Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-7	3,670		Veterinarski zavod
	D3-8	560		Centar primarne zdravstvene zaštite
PC-2	D3-9	4,040	0,69	Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-10	1,330		Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-11			Centar prim. zdrav. zaštite – planirano 2,000 m ²
	D3-12	480		Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-13	3,660		Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-14	995		Zdravstveni centar
	D3-15	35,560		Zdravstveni centar
PC-3	D3-16	80.985	1,77	Klinički bolnički centar
	D3-17	1,385		Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-18	1,235		Centar primarne zdravstvene zaštite
PC-4	D3-19		0,08	Centar prim. zdrav. zaštite – planirano 2,000 m ²
PC-5	D3-20	2,115	0,05	Zdravstveni centar – planirano
PC-6	D3-21	2,820	0,10	Centar primarne zdravstvene zaštite
	D3-22			Centar prim. zdrav. zaštite – planirano 2,000 m ²
PC-7	D3-23	2,800	0,09	Centar primarne zdravstvene zaštite
PC-8	D3-24		0,04	Centar prim. zdrav. zaštite – planirano 2,000 m ²
	D3-25	1,420		Centar primarne zdravstvene zaštite
PC-10	D3-26	700	0,02	Centar primarne zdravstvene zaštite
Ukupno	26	25,76 ha	0,56	

E. Mreža građevina i lokacija primarne zdravstvene zaštite, dana ovim Planom, temeljena je na sljedećim principima organizacije:

E.1. Za razvoj mreže primarne zdravstvene zaštite jedini je prihvatljiv model upotpunjavanje mreže centara primarne zdravstvene zaštite koji pokrivaju potrebe jednog ili više gradskih područja. U tom smislu mreža se dopunjuje lokacijama unutar prostornih cjelina: PC-5 (Martinkovac-Drnjevići) s dvije lokacije, te PC-3 (Sušačko područje) s lokacijom koja pokriva područje Trsata i Sveučilišnog kampusa. Gradnju na ovim lokacijama potrebno je planirati i projektirati kao sastavni dio centralnih sadržaja tih područja. Ovaj princip potrebno je poštovati i u onim područjima u kojima se sadržaj primarne zdravstvene zaštite ne pojavljuje kao samostalna građevina i programska cjelina. U tim slučajevima potrebno ga je uklopiti u građevine koje su planirane za smještaj centralnih sadržaja pojedinog gradskog područja.

E.2. Sistematizacijom bolničkog zdravstva, posebno gradnjom Sveučilišne bolnice uz Sveučilišni kampus, unutar PC-3 (Sušačko područje), postojeći lokalitet „Rijeka” KBC-a potrebno je prenamijeniti za prihvata dijelova mreže primarne zdravstvene zaštite, opće i specijalističke, (na pr. segmenti zaštite djece predškolske i školske dobi odnosno druge specifične korisničke skupine, rentgenologija i sl.), koje su smještene u nepovoljnim uvjetima i na lokacijama koje nemaju mogućnost razvoja, te tako na ovoj lokaciji, radi njezine prepoznatljivosti, opremljenosti i navika korištenja, postići okrupnjavanje segmeta primarne zaštite unutar gradskog središta.

E.3. Prilikom izrade prostornog plana užeg područja, čija je izrada određena Prostornim planom odnosno ovim Planom, program primarne zdravstvene zaštite dodatno ispitati i prostorno optimalno locirati, rukovodeći se principima prostorne organizacije. Ovaj princip posebno je važno poštovati u onim područjima u kojima je planiran opsežniji program izgradnje novih stambenih jedinica u odnosu na postojeće stanje, kao što su gradska područja Rujevica, Gornja Drenova, Lukovići, Brašćine i Pulac te u već izgrađenim, ali nedovršenim gradskim područjima kao što su Srdoči, Martinkovac, Grpci-Pilepići, Gornji Zamet, koja po broju stanovnika trebaju jedinicu primarne zdravstvene zaštite.

E.4. Osim navedenih, moguća su i druga prostorna rješenja, međutim uvijek je potrebno poštovati princip nemiješanja zdravstvene s drugim funkcijama unutar iste građevine, a ako to nije moguće, tada omogućiti autonomnost pristupa zdravstvenom sadržaju u odnosu na pristupe drugim sadržajima na lokaciji, osigurati nesmetan kolni pristup i parkirne površine unutar čestice, odnosno građevine.

F. Ovim Planom predlaže se razvoj zdravstvene djelatosti na tercijarnoj razini primarno kroz utvrđivanje kriterija i lokacija namijenjenih bolnicama:

F.1. Pretpostavlja se bolnički kapacitet od 900 do najviše 1200 bolničkih kreveta, odnosno kapacitet u skladu s Mrežom zdravstvene djelatnosti, kako je propisuje Ministarstvo zdravstva.

F.2. Ovim Planom zadržava se lokalitet Rijeka Kliničkog bolničkog centra na lokaciji između Vukovarske i Krešimirove ulice, te Cambierijeve i ulice Pod Jelšun, površine oko 7.4 ha, a s planiranim proširenjem prema Podpinjolu 8.7 ha,

F.3. U svrhu stvaranja prostornog standarda KBC-a, te integracije sa sadržajima Sveučilišnog kampusa, predviđeno je proširenje lokaliteta Sušak sa sadašnjih 4,9 ha na oko 8,1 ha, kapaciteta do 1000 kreveta.

Ukoliko se između navedenih, pretpostavi samo jedan lokalitet za jezgru razvoja, tada je potrebno drugi lokalitet i dalje zadržati u zdravstvenoj namjeni, te osim bolničkog sadržaja, lokalitet usmjeriti na primarnu odnosno sekundarnu zdravstvenu zaštitu specijalističko-konzilijarne djelatnosti i/ili drugog vida zdravstvene djelatnosti.

F.4. Dječja bolnica na Kantridi zadržava se u bolničkoj namjeni do privođenja namjeni određenoj Planom. Zahvate održavanja i rekonstrukcije provoditi u skladu s odredbama ovog Plana.

F.5. Unutar prostorne cjeline PC-2 (Preluk-Podmurvice), zdravstvenu djelatnost na sekundarnoj razini (specijalističko-konzilijarna i bolnička djelatnost), kao i njoj srodne prateće sadržaje (poput wellnes i sl. centra) moguće je razvijati na lokaciji oznake D3-15, sjeverno od Istarske ulice, površine oko 4 ha.

G. Osim unutar lokacija planiranih ovim Planom, zdravstveni sadržaj (posebno primarna zdravstvena zaštita, ali i drugi ovdje nespomenuti poput hospicija i sl.) može se locirati i na drugim lokacijama unutar građevinskog područja naselja, posebno unutar površina mješovite namjene, poteza urbaniteta i mikrocentara, uz uvjet da se na tim lokacijama postigne optimalno rješenje programa gradnje, pješačkog i kolnog pristupa te parkirnih potreba.

3.2.2.4. Mreža predškolskih ustanova

Generalnim urbanističkim planom utvrđuje se sljedeći opseg mreže predškolskih ustanova:

A. Građevine mreže planiraju se i grade prema *teritorijalnom* principu, tj. za jedno i/ili više gradskih područja koja brojem djece u populaciji unutar gravitacijskog područja, tj. područja u radijusu od 1 km, opravdava postojanje dječjeg vrtića.

Gradnja predškolskih ustanova moguća je unutar površine javne i društvene namjene planske oznake D4 – predškolska namjena te unutar stambene namjene planske oznake S ako se zadovolje drugi uvjeti iz ovoga Plana te posebni uvjeti koji se propisuju za gradnju ovih građevina.

B. Mreža građevina predložena GUP-om temelji se na pretpostavljenom udjelu djece od 1-6 godina od oko 4% od ukupnog broja stanovnika, te na očekivanju da će u predškolskim ustanovama biti smješteno oko 75 % djece.

C. Lokacije i građevine dječjih vrtića planirane su primjenom sljedećih normativa:

- 3 m² zatvorenog prostora (dnevni boravak, svlačionice i sanitarije),
- 15 m² otvorenog prostora (igrališta, zelene površine) po djetetu,
- 40 m² čestice/djetetu, odnosno 35 m² čestice/djetetu za građevine kapaciteta 100 i više mjesta,
- najmanja površina čestice vrtića 2000 m² (površina manja od navedene moguća je samo za lokacije koje su ovim Planom utvrđene kao dio mreže, a za druge lokacije u ovisnosti o kapacitetu vrtićke građevine),
- na novoplaniranim lokacijama, građevine vrtića opremiti polivalentnom dvoranom (za sport, priredbe, sastanke, radionice i sl.)

D. Mreža predškolskih ustanova planirana ovim Planom, predviđa 46 građevina, od kojih je 25 postojećih i 21 planirana, ukupnog kapaciteta približno 5100 korisnika, te angažira 15 ha površine građevinskog područja naselja.

Mreža predškolskih ustanova prikazana je u tablici broj 110.

U posrednoj i neposrednoj provedbi ovoga Plana, iskazane površine mogu varirati na višu ili nižu vrijednost, ovisno o stvarnim vlasničkim odnosima, prostornim mogućnostima, primjeni prostorno-pedagoškog standarda propisanog na razini države, kao i primjeni drugih odredaba ovoga Plana.

Temeljem analize i primjene planerskih kriterija, ovim Planom zadržavaju u mreži lokacije vrtića: Delfin, Kvarner, Potok, Vidrice, Zvezdica Mira, Belveder, Mlaka, Podmurvice, Zvonimir Cvijić, Gardelin, Krnjevo, Turnić, Pinokio, Đurđice, Morčić, Maza, Galeb, Vežica, Veseljko, Maestral, Nazaret i Drenova.

E. Mreža predložena GUP-om ne potvrđuje i ne zadržava u mreži vrtiće:

- smještene u višestambenim građevinama (pr. „Pčelice“),
- koji dijele prostor s drugom odgojno-obrazovnom ustanovom (pr. „Topolino“, „Gabiano“),
- koji ne zadovoljavaju pedagoške i prostorne standarde, tj. vrtiće smještene na lokacijama čije otvorene i zatvorene površine ne udovoljavaju postavljenim normativima (pr. „Oblačić“, „Pehlin“ i „Bulevard“).

Izuzetno od opisanih kriterija, predlaže se napuštanje vrtića „Rastočine“ i izgradnja zamjenske građevine, radi ekološki nepovoljne lokacije (građevina i čestica vrtića okruženi jakim prometnicama) koja je usto izložena stalnom oštećivanju radi manjka slobodnih površina za igru i razonodu mladih.

Tablica 110. Mreža predškolskih građevina

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Građevina
PC-1	D4-1	1,560	0,42	Delfin
	D4-2	1,220		Kvarner
	D4-3	6,370		Potok
	D4-4	1,995		Vidrice
	D4-5	1,315		Zvezdice mira
	D4-6	3,415		Belveder
	D4-7	745		Mlaka
PC-2	D4-8	4,400	0,80	Podmurvice
	D4-9	3,565		Zvonimir Cvijić
	D4-10	4,185		Planirana lokacija
	D4-11	4,160		Gardelin
	D4-12	5,400		Krnjevo
	D4-13	4,530		Turnić
	D4-14	4,255		Planirana lokacija
	D4-15	1,040		Pinokio
	D4-16	10.025		Zamet
	D4-17	4,355		Planirana lokacija
	D4-18	2,780		Krijesnica
	D4-19	4,860		Mirta
	D4-20	0		Planirana lokacija, 3,600 m ²

PC-3	D4-21	2,630	0,62	Planirana lokacija
	D4-22			Planirana lokacija, 5,200 m ²
	D4-23	4,600		Đurđice (uz nadogradnju)
	D4-24	4,745		Morčić (uz nadogradnju)
	D4-25	615		Maza
	D4-26	7,060		Galeb
	D4-27	3,832		Vežica
	D4-28	1,500		Veseljko
PC-4	D4-29	5,290	0,25	Maestral
	D4-31	0		Planirana lokacija, 875 m ²
PC-5	D4-31	4,250	0,39	Planirana lokacija
	D4-32	4,175		Planirana lokacija
	D4-33	4,040		Planirana lokacija
	D4-35	6,370		Planirana lokacija
PC-6	D4-37	4,670	0,47	Planirana lokacija
	D4-38	4,760		Planirana lokacija
	D4-39	0		Planirana lokacija, 995 m ²
	D4-40	0		Planirana lokacija, 3556 m ²
PC-7	D4-41	0	0,45	Planirana lokacija, 8,100 m ²
	D4-42	0		Planirana lokacija, 1,385 m ²
	D4-43	4,630		Planirana lokacija
PC-8	D4-44	1.405	0,26	Nazaret II
	D4-45	5.660		Drenova
	D4-46	0		Planirana lokacija, 2,820 m ²
PC-10	D4-47	3,070	0,07	Planirana lokacija
PC-11	D4-48	0	0,07	Planirana lokacija, 2,800 m ²
<i>Ukupno</i>	<i>46</i>	<i>15,31 ha</i>	<i>0,36</i>	

F. Mreža predložena GUP-om pretpostavlja, osim postojećih, izgradnju novih odnosno zamjenskih građevina u sljedećim gradskim područjima: Podmurvice, Krnjevo, Srdoči, Martinkovac, Grpci-Pilepići, Gornji Zamet, Pehlin, Škurinje, Rastočine, Gornja Drenova, Bulevard, Turanj-Kostabela, Strmica, Krimeja-Vojak, Brašćine, Svilno i Draga.

Između navedenih, primjenom planskih kriterija, prioritetnom se ocjenjuje potreba izgradnje vrtića u gradskim područjima Srdoči, Gornji Zamet, Grpci-Pilepići, Pehlin, Škurinje u kojima ne postoje potrebni kapaciteti unatoč dovoljnom broju djece, te se djeca smještaju u ustanove izvan gravitacijskog područja.

Predškolske ustanove „Đurđice” i „Morčić” ovim se Planom predlažu za dogradnju jer u gradskim područjima nema slobodnih površina za izgradnju novih građevina.

G. Tijekom daljnjeg razvoja grada moguće je očekivati procese usmjeravanja dijela postojećih vrtića prema posebnim odgojnim metodama (Waldorfski, Montessori i sl.), odnosno specijalizaciji, što nije predmet ovoga Plana. Također, moguće je očekivati da će predškolske ustanove biti osnivane i od drugih pravnih subjekata, čime se utječe na prognošavanje mreže, odnosno kapacitete pojedinačnih lokacija unutar postavljene mreže. Budući da je svaka postavljena mreža dinamička, ovaj Plan otvoren je prema realizaciji i takvih zahtjeva, ali uz uvjet poštovanja planerskih kriterija smještaja (ne locirati vrtiće uz brze i glavne gradske prometnice i druge sredine nepovoljnih ekoloških utjecaja i zagađenja bukom i dr.) te normativa za dimenzioniranje građevine i čestice.

3.2.2.5. Mreža osnovnih škola

Generalnim urbanističkim planom utvrđuje se sljedeći opseg mreže osnovnoškolskih ustanova:

A. Građevine mreže planiraju se i grade prema *teritorijalnom* principu, tj. za jedno i/ili više gradskih područja koja brojem djece u populaciji unutar gravitacijskog područja opravdava postojanje osnovne škole.

Gradnja osnovne škole moguća je unutar površine određene za javnu i društvenu namjenu D5–školska namjena, a iznimno i unutar stambene namjene oznake S, a poštujući uvjete za dimenzioniranje, planiranje i gradnju osnovne škole utvrđene ovim Planom.

B. Mreža osnovnih škola, predložena ovim Planom, temelji se na pretpostavljenom udjelu djece od 7-14 godina od oko 8% od ukupnog broja stanovnika.

C. Lokacije i građevine osnovnih škola planirane su primjenom sljedećih normativa:

- 30 učenika u učionici (poželjno 20-25),
- 30-50 m² čestice/učeniku,
- odvijanje nastave u jednoj smjeni (samo izuzetno u dvije).
- najveći kapacitet građevine iznosi 720 mjesta odnosno 24 učionice,
- optimalni kapacitet građevine iznosi 480-600 učeničkih mjesta (16-20 učionica).

D. Mrežu osnovnih škola, predloženu ovim Planom, čini 34 lokacije osnovnih škola, od kojih 25 postojećih, 8 novoplaniranih te 2 zamjenske lokacije, ukupnog kapaciteta oko 14.800 učenika.

Mreža osnovnih škola prikazana je u tablici broj 111.

U posrednoj i neposrednoj provedbi ovoga Plana, iskazane površine mogu varirati na višu ili nižu vrijednost, ovisno o stvarnim vlasničkim odnosima, prostornim mogućnostima, primjeni prostorno-pedagoškog standarda propisanog na razini države, kao i primjeni drugih odredaba ovoga Plana.

E. Ovim Planom za mrežu osnovnih škola osigurano je približno 38 hektara površine građevinskog područja naselja. Debalans između kapaciteta i potrebne površine mreže škola proizlazi iz velikog broja postojećih škola izgrađenih na lokacijama površina kojih je bitno niža od zadanog prostornog normativa, a koje nemaju mogućnost povećanja površina zbog izgrađenosti okolnog prostora.

F. Građevine osnovnih škola, prema njihovu sadržaju, posebno zatvorenim i otvorenim sportskim površinama, ovaj Plan tretira, a svakodnevni život trebao bi usmjeravati i potvrđivati, kao sastavni dio centralnih sadržaja naselja, mjesto okupljanja oko različitih programa izvannastavnih aktivnosti ne samo učenika, nego i stanovnika gradskog područja.

Tijekom daljnjeg razvoja grada moguće je očekivati osnivanje osnovnih škola prema posebnim odgojnim metodama (Waldorfska i sl.) i od drugih pravnih subjekata, čime se utječe na proglašavanje mreže, odnosno kapacitete pojedinačnih lokacija unutar postavljene mreže. Ovaj Plan otvoren je prema realizaciji i takvih zahtjeva, ali uz uvjet poštovanja planerskih kriterija smještaja i normativa za dimenzioniranje građevine i čestice.

G. Mreža predložena GUP-om pretpostavlja rekonstrukciju postojećih (posebno u segmentu sportskih sadržaja) te izgradnju novih osnovnoškolskih građevina u područjima Grpci-Pilepići, Lukovići-Brašćine-Pulac, Turanj-Kostabela, Rujevica, Gornja Drenova, a sukladno potrebama koje se očekuju u odnosu na postupno povećanje broja stanovnika.

Uvažavajući planerske kriterije, prioritetnom se može ocijeniti potreba izgradnje školske građevine za djecu gradskih područja Grpci-Pilepići i Gornji Zamet.

H. Ukoliko se lokacija planirana ovim Planom za gradnju osnovne škole ne realizira u planiranoj namjeni, lokacija se zadržava za potrebe realizacije programa druge javne i društvene namjene čije se potrebe mogu zadovoljiti na planiranoj površini.

I. Uz školske građevine planirani su korektno dimenzionirani zatvoreni i otvoreni sportski sadržaji (dvorane i igrališta), te rekonstrukcija postojećih gdje god prostorne mogućnosti to dopuštaju. Na lokacijama površina kojih je veća od 1.5 ha, moguće je osim dvorana i igrališta planirati i izgradnju školskih plivačkih bazena, posebno u područjima udaljenim od morske obale.

Tablica 111. Mreža osnovnih škola

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Građevina
PC-1	D5-1	3,060	0,88	Nikola Tesla
	D5-2	6,675		Brajda
	D5-3	2,820		Dolac
	D5-4	0		Glazbena škola
	D5-5	0		Centar za odgoj i obrazovanje
	D5-6	1,945		Centar za autizam
	D5-7	10,460		Kozala
	D5-8	3,110		Gelsi
	D5-9	6,470		Podmurvice
PC-2	D5-10	15,465	0,95	Eugen Kumičić
	D5-11	8,065		Turnić
	D5-12	3,910		San Nicolo
	D5-13	13,180		Zamet

	D5-14	11,171		Kantrida
	D5-15	0		Planirana lokacija, 12,000 m ²
PC-3	D5-16	3,745	1,00	Trsat
	D5-17	12,705		Vladimir Gortan
	D5-18	14,090		Gornja Vežica
	D5-20	10,865		Vežica
	D5-21	4,775		Pećine
PC-4	D5-22	4,070	0,67	Belveder
	D5-23	0		Planirana lokacija, 12,800 m ²
PC-5	D5-24	24,780	0,96	Srdoči
	D5-25	15,200		Planirana lokacija
PC-6	D5-27	10,030	1,67	Pehlin
	D5-28	0		Planirana lokacija, 9,000 m ²
	D5-29	0		Planirana lokacija, 28,800 m ²
PC-7	D5-30	24,835	1,19	Ivana Zajca
	D5-31	12,065		Škurinje
PC-8	D5-32	0	1,29	Planirana lokacija, 21,600 m ²
	D5-33	25,090		Fran Franković
PC-10	D5-34	1,072	0,14	Pašac
	D5-35	5,465		Orehovica
PC-11	D5-36	11,630	0,32	Planirana lokacija
<i>Ukupno</i>	35	35,09ha	0,81	

J. Do donošenja prostorno-pedagoškog standarda za osnovne škole, ovim se Planom sugerira planiranje i projektiranje građevine osnovne škole prema uputama „Osnovne škole – Upute za programiranje, planiranje i projektiranje“, koje je 1995. godine izdao Arhitektonski fakultet sveučilišta u Zagrebu. Također, u cilju postizanja uvjeta za redovni proces odgoja i obrazovanja djece s oštećenjem sluha i vida i tjelesnim invaliditetom, građevinu osnovne škole projektirati prema „Pravilniku o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću“ („Narodne novine“ broj 78/13.).

K.1. Ovim Planom u mrežu lokacija nisu uvrštene lokacije osnovne škole „Centar“ i područne škole „Draga“ jer ne zadovoljavaju najosnovnije pedagoške i prostorne standarde, nemaju dvoranu za TZK niti vanjske sportske površine; te osnovna škola „Grivica“ i osnovna glazbena škola „A.M. Jug“ iz jednakih razloga. Također, u mrežu lokacija nije uključena ni postojeća lokacija i građevina osnovne i srednje glazbene škole „Ivan Matetić Ronjgov“, jer ista ne udovoljava prostornim potrebama, te se predlaže preseljenje istih. (Jedna od opcija može biti preseljenje u zgradu današnje Sveučilišne knjižnice jer bi se na ovoj lokaciji, integracijom s dvoranom „Filodrammatice“ mogao formirati glazbeni i umjetnički centar uopće u rasponu od osnovne glazbene škole do akademije.)

K.2. Iseljenjem Visoke učiteljske škole, tj. njezinim preseljenjem u Sveučilišni kampus, osnovna škola „Nikola Tesla“ posjedovat će dovoljan prostorni kapacitet za organizaciju nastave za 720 učenika (24 učionice/30 učenika), čime će se njezin kapacitet moći povećati za 300 učenika (te tako pokriti „gubitak“ lokacije O.Š. „Centar“). Iako ni ova škola ne posjeduje potrebnu kvalitetu unutrašnjih, a posebno vanjskih prostora za odvijanje nastave TZK, ipak je održavanje kontinuiteta njezina postojanja imperativ za normalno odvijanje života u gradskom središtu, a njezin položaj na rubu Staroga grada i u specifičnom okruženju niza građevina javne i društvene namjene te javnih površina, daje joj specifičnu kulturološku dimenziju.

L.1. Nove lokacije osnovnih škola ovim su Planom određene u gradskim područjima: Grpci-Pilepići, Gornji Zamet, Brašćine-Pulac, Gornja Drenova, Sušačka draga, Turanj-Kostabela, Rujevica. Na lokaciji postojeće područne škole „Orehovica“ predložena je škola većeg kapaciteta koja, zahvaljujući centralnom smještaju i prostornim mogućnostima lokacije, pokriva potrebe gradskih područja Svilno, Pašac i Orehovica. Na Gornjoj Vežici planiran je manji centar za odgoj i obrazovanje djece s cerebralnim problemima.

L.2. Između navedenih, prioritet realizacije imaju škole u gradskim područjima Grpci-Pilepići i Gornji Zamet, u kojima već danas postoji dovoljan broj učenika.

3.2.2.6. Mreža srednjoškolskih građevina

Gradnja srednje škole moguća je unutar površine određene za javnu i društvenu namjenu D6–školska namjena, a samo iznimno i unutar stambene namjene oznake S, a poštujući uvjete za dimenzioniranje, planiranje i gradnju osnovne škole utvrđene ovim Planom.

Temeljem odredbe članka 35. Odluke o donošenju Prostornog plana Primorsko-goranske županije, srednje škole predstavljaju građevine od interesa za Primorsko-goransku županiju. Vrsta i broj srednjoškolskih ustanova utvrdit će se „Planom mreže srednjih škola” koji donosi Vlada RH. Do donošenja narečenog Plana, Prostornim planom uređenja grada Rijeke utvrđena je osnovna koncepcija prostornog razmještaja srednjih škola. Generalnim urbanističkim planom utvrđuje se opseg mreže srednjih škola kako je prikazan u tablici 112.

Prijedlog organizacije mreže ne podrazumijeva atribuiranje lokacija pojedinim ustanovama kao pravnim subjektima.

U posrednoj i neposrednoj provedbi ovoga Plana, iskazane površine mogu varirati na višu ili nižu vrijednost, ovisno o stvarnim vlasničkim odnosima, primjeni prostorno-pedagoškog standarda propisanog na razini države, kao i primjeni drugih odredaba ovoga Plana.

A. Mreža lokacija i građevina srednjih škola *ne temelji se na teritorijalnom principu,*

B. Mreža lokacija i građevina temelji se na primjeni sljedećih *normativa i kriterija prostornog standarda građevina i lokacija:*

- najmanje 20-25 m²/učeniku za postojeće, te 30-50 m²/učeniku za nove lokacije, odnosno oko 10 m²/učeniku razvijene površine građevine,
- lokacija treba imati (barem minimalne) prostorne rezerve za daljnji razvoj,
- svaka srednjoškolska građevina treba imati športsku dvoranu i otvorene sportske površine dimenzionirane prema broju učenika/korisnika, a ovisno o uvjetima lokacije, iste mogu koristiti i građani, sportske udruge i dr.,
- građevine locirati u područjima pokrivenim linijama javnog prijevoza.

C. Ciljevi uspostave planirane mreže lokacija srednjih škola jesu:

- djelomična disperzija iz najužeg gradskog središta i koncentracija srednjih škola na njegovom rubu, što je bolje u odnosu na prostorni razmještaj stanovništva,
- srednjoškolska funkcija kao urbanotvorni sadržaj planiranih novih centralnih dijelova grada (Krnjevo, izlaz grada
- na more u području ex „Torpedo” i dr.),
- homogenizacija mreže sa smještajnim kapacitetima u postojećim i budućim učeničkim domovima,
- izbalansirati ulaganja u nove građevine s postojećim kapacitetima, odnosno prilagodbe postojećih građevina odgovarajućim korisnicima,
- ulaganjem u bilo koji dio mreže postići korisne učinke i u drugim njezinim dijelovima (tkzv. „Domino-učinak”).

Tablica 112. *Mreža srednjih škola*

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radna namjena
PC-1	D6-1	2,205	2,06	Centar za odgoj i obrazovanje
	D6-2	10,305		Ekonomska škola
	D6-3	0		Planirana lokacija, 1,360
	D6-4	1,240		Srednja škola
	D6-5	1,090		Srednja škola
	D6-6	3,315		Srednja škola
	D6-7	10,460		Srednja talijanska škola
	D6-8	4,250		Trgovačka i tekstilna škola
	D6-9	10,190		Elektroindustrijska i obrtnička škola
	D6-10	30,350		Politehnika
	D6-11	1,930		Učenički dom/srednja škola
	D6-12	4,555		Srednja škola
PC-2	D6-13	11,470	0,92	Salezijanska klasična gimnazija
	D6-14	18,160		Učenički dom
	D6-15	15,005		Planirana lokacija
	D6-16	16,800		Škola za industrijska i obrtnička zanimanja
PC-3	D6-17	14,960	0,44	Prva sušačka hrvatska gimnazija
	D6-18	4,350		Srednja škola
	D6-19	1,370		Učenički dom
PC-6	D6-20	18,640	0,22	Planirana lokacija
Ukupno	20	18,20 ha	0,42	

NAPOMENA: Navedeni nazivi škola koriste se za pojašnjenje ideje i ni u kojem slučaju ne prejudiciraju postojeći pravni subjektivitet ili buduće organizacijske oblike srednjoškolskih ustanova.

D. Mreža lokacija zasniva se na sljedećim kriterijima prostorne organizacije:

D.1. Zadržavanje dijela postojećih lokacija

poput lokacija Ekonomske škole „Mije Mirkovića“, Prve sušačke hrvatske gimnazije, Trgovačke i tekstilne škole, Salezijanske klasične gimnazije, Srednje talijanske škole, Škole za primijenjenu umjetnost. Ove škole i dalje bi funkcionirale na sadašnjim lokacijama, uz nužne zahvate usmjerene na podizanje kvalitete prostornih uvjeta za odvijanje nastavnog rada.

D.2. Okrupnjavanje dijela postojećih lokacija s ciljem poboljšanja uvjeta odvijanja srednjoškolske nastave:

a) Formiranje politehničkog centra kao središnje lokacije za obrazovanje kadrova tehničkog profila.

Lokaciju politehničkog centra potrebno je razvijati na prostoru i građevinama današnje Tehničke škole za strojarstvo i brodogradnju i Kemijsko-grafičke škole u Vukovarskoj ulici, te perspektivno Tehničkog fakulteta. Lokacija posjeduje prostorni potencijal, a njegovo jačanje potrebno je i moguće provesti napuštanjem dijela građevina od strane visokog školstva (urgentno preseljenje dijela Veleučilišta iz prostorija ex Ekonomskog fakulteta i perspektivno seljenje Tehničkog fakulteta), uklanjanjem postojećih prizemnih građevina/radiona i praktikuma (kojima se koristi Kemijsko-grafička škola), niske građevne i uporabne vrijednosti, te gradnjom nove(ih) nastavne građevine(a) za postupno funkcioniranje tehničkih orazovnih programa na ovoj lokaciji.

b) Okrupnjavanje lokacije za programe industrijskih i obrtničkih zanimanja, koje je moguće na današnjoj lokaciji u Ulici J. Vlahovića.

D.3. Planiranje novih lokacija

Ovim Planom određena je nova lokacija za gradnju srednje škole u gradskom području Krnjevo, na neizgrađenoj lokaciji zapadno od njegovog centra. Analizom postojećeg stanja i prostornih mogućnosti lokacije, ovim se Planom sugerira korištenje lokacije za formiranje gimnazijskog centra, kao osnovne lokacije kojoj gravitira zapadni dio grada i u najvećoj mjeri zamjenske lokacije za današnji gimnazijski centar u Kurelčevoj ulici koji ne posjeduje potrebne uvjete za rad 1200 učenika.

Poseban problem predstavlja smještaj Srednje glazbene škole „Ivan Matetić Ronjgov“ koja dijeli lokaciju s osnovnom glazbenom školom, a koja je jednako neprimjerena za obje. Dugoročno, smještaj je moguć preseljenjem u prostore Sveučilišne knjižnice kada ista preseli u Sveučilišni kampus. Povezivanjem s dvoranom i prostorima „Filodrammatice“ stvorio bi se atraktivan sklop visokog stupnja fleksibilnosti organizacije prostora. Svakako, moguća su i drugačija prostorna rješenja poput preseljenja u postojeću gimnazijsku građevinu u Kurelčevoj ulici po iseljenju gimnazija i sl.

D.4. Rasterećenje dijela postojećih lokacija preseljenjem dijela škola koje dijele isti prostor i lokaciju.

Ovo se prvenstveno odnosi na preseljenje Medicinske škole iz zgrade Sušačke gimnazije (poželjno u Ul. Braće Branchetta radi blizine KBC-a, perspektivno u nekadašnju zgradu, sadašnju zgradu Građevinskog fakulteta i sl.), perspektivno seljenje Elektrotehničke škole na lokaciju Politehnikuma i rasterećenje sadašnje lokacije za isključivo Elektroindustrijsku i obrtničku školu.

Graditeljska škola trebala bi ostati na sadašnjoj lokaciji, ali s perspektivnom izgradnjom nove školske zgrade unutar nove strukture koja se ima planirati na području Sjeverne Brajdice i u svijetlu rasterećenja osnivanjem zasebne poljoprivredne škole, što je intencija iskazana u recentnim dokumentima razvoja srednjeg školstva na području Županije.

E.1. Mreža učeničkih domova održava se na postojećoj razini najduže dok se ne izgrade zamjenski kapaciteti studentskog smještaja unutar Sveučilišnog kampusa. Izgradnjom novih kapaciteta u sklopu kampusa, moguće je postojeće Studentsko naselje sadržajno prenamijeniti u smjeru objedinjavanja učeničkog smještaja na jednoj (ili dvije lokacije, ukoliko se uzme u obzir i lokacija doma u Vukovarskoj ulici).

E.2. Lokaciju postojećeg učeničkog doma „Podmurvice“, smještenog u sklopu ex Bendiktinskog samostana, GUP ne potvrđuje kao trajnu. Radi njegove urbanističko-arhitektonske vrijednosti, namjenu i uređenje kompleksa (tj. građevina i njenog ukupnog okoliša) potrebno je usmjeriti prema smještaju srednjoškolskog ili visokoškolskog sadržaja tipa kolegija (koledža), civilne ili crkvene provenijencije, posebno radi prednosti blizine smještajnih kapaciteta.

3.2.2.7. Mreža visokoškolskih građevina

A. Organizacija mreže visokoškolskih građevina temelji se na sljedećim principima:

- Izgradnji sveučilišnog kampusa na Trsatu,
- Zadržavanje dijela sadašnjih lokacija,

- Postupnom napuštanju dijela sadašnjih lokacija, te njihovom prepuštanju drugim korisnicima, primarno u segmentu srednjeg školstva.

B. Normativi korišteni za dimenzioniranje i lociranje mreže jesu:

- Postizanje površine od barem 6 m²/studentu za fakultete društveno-humanističkog područja,
- Postizanje površine od barem 15 m²/studentu za fakultete tehničkih područja,
- Podizanje standarda odvijanja nastavnih i izvannastavnih programa za studentske potrebe u športu i kulturi,
- Izgradnja pratećeg športskog sadržaja unutar Sveučilišnog kampusa i drugih lokacija visokog školstva.

Prijedlog mreže podrazumijeva:

- Gradnju Sveučilišnog kampusa s fakultetskim građevinama, Sveučilišnom knjižnicom, smještajem kapaciteta 1500-2000 studentskih ležajeva, pratećim kulturnim i sportskim sadržajima, građevinama za smještaj dijela sveučilišnog nastavnog osoblja, zgrade istraživačkih centara, instituta i sl.
- Zadržavanje dijela postojećih lokacija poput: Pravnog fakulteta, Medicinskog fakulteta i Filozofskog fakulteta, s prenamjenom dijela istih za potrebe drugih visokoškolskih ustanova. Funkcioniranje drugih visokoškolskih ustanova na postojećim lokacijama samo u razdoblju do preseljenja u Kampus.

Mreža visokoškolskih građevina prikazana je u tablici broj 113.

U posrednoj i neposrednoj provedbi ovoga Plana, iskazane površine mogu varirati na višu ili nižu vrijednost, ovisno o stvarnim vlasničkim odnosima, primjenom prostorno-pedagoškog standarda propisanog na razini države, kao i primjenom drugih odredaba ovoga Plana.

Tablica 113. Mreža visokoškolskih građevina

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radna namjena
PC-1	D7-1	0	1,07	Fakultet
	D7-2	25,180		Medicinski fakultet
	D7-3	12,800		Teološki fakultet
	D7-6	4,050		Visoko učilište
PC-3	D7-5	262,990	5,58	Sveučilišni kampus
PC-6	D7-4	9,215	0,31	Pravni fakultet
Ukupno	6	31,42 ha	0,72	

NAPOMENA: Navedeni nazivi škola koriste se za pojašnjenje ideje i ni u kojem slučaju ne prejudiciraju postojeći pravni subjektivitet ili buduće organizacijske oblike srednjoškolskih ustanova.

D. Nejasnoće koje prate status i funkcioniranje Veleučilišta u budućnosti, onemogućuju razvijanje jasnih smjernica njegovog prostornog smještaja. U svakom slučaju, zadržavanje subjektiviteta Veleučilišta treba biti popraćeno i s njegovom prostornom autonomijom, koja bi se mogla postići na jednoj ili više lokacija između onih koje će se osloboditi izgradnjom kampusa. Primjerice, iseljenje Ekonomskog fakulteta s postojeće lokacije otvara jednu od takvih mogućnosti. U svakom slučaju, ovaj Plan ne podržava daljnje funkcioniranje u prostorima ex Ekonomskog fakulteta u Vukovarskoj ulici, jer se time onemogućuje kvalitetno i cjelovito korištenje lokacije za potrebe razvoja srednjeg školstva.

3.2.2.8. Mreža građevina za kulturne potrebe

A. Organizacija mreže građevina za potrebe kulture temelji se na sljedećim kriterijima:

- Podizanje prostornog standarda postojećih kulturnih ustanova,
- Podizanje lokacijskih kvaliteta ustanova,
- Osiguranje lokacija za razvoj mreže građevina za kulturne potrebe,
- Disperzija mreže i tretiranje građevina kao bitnog urbanotvornog čimbenika u stvaranju novih urbanih struktura.

B. Prijedlogom mreže građevina za potrebe kulture potvrđuju se postojeće lokacije Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja, HNK „Ivana pl. Zajca”, Hrvatskog kulturnog doma na Sušaku, te lokacija Muzeja grada Rijeke i Gradskog kazališta lutaka (iako ove potonje ne primarno i dugoročno za spomenute ustanove).

U kontekstu uređenja i cjelovitog osmišljavanja lokacije Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja i Muzeja grada Rijeke, neophodno je iseljenje Centra za obavješćivanje jer njegovi prostori onemogućuju izravnu vezu prostora ovog Muzeja s lapidarijem i građevinom Muzeja grada Rijeke u jedinstveni kulturni kompleks.

Za dislocirane radionice i depoe HNK „Ivana pl. Zajca, koje se nalaze u zoni namijenjenoj za širenje KBC-a, određuje se smještaj primarno unutar komunalno-servisne zona Draga odnosno Pod ohrušvom.

Tablica 114. Mreža građevina i lokacija kulture

	<i>Planska oznaka</i>	<i>Površina (m²)</i>	<i>Od površine PC (%)</i>	<i>Namjena</i>
PC-1	D8-1	9,110	1,13	Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja
				Muzej grada Rijeke
	D8-2	1,720		Planirani muzejski prostor
	D8-3	10.720		Muzej moderne i suvremene umjetnosti
	D8-4	1,930		Gradska knjižnica Rijeka
	D8-8	2,135		HNK „Ivana pl. Zajca“
	D8-9	0		Koncertna dvorana – planirana lokacija
	D8-10	0		Kulturni centar Hartera
	D8-11	995		Državni arhiv Rijeka
	D8-12	705		HAZU
	D8-13	1,505		Hrvatski kulturni dom
	D8-14	665		„Filodrammatica“
	D8-17	1,720		Teatro Fenice
	D8-19	9.415		Planirani kulturni centar
	D8-20	3,745		Dom mladih
PC-2	D8-21	7,450	0,11	Projekt kulture Kostabela
PC-3	D8-5	665	0,30	Planirana knjižnica
	D8-15	1,195		Hrvatska čitaonica Trsat
	D8-16	2,560		Hrvatski dom Vežica
	D8-18	9,700		Trsatska gradina
PC-6	D8-6	785	0,03	Planirani knjižnični ogranak
PC-11	D8-7	535	0,01	Planirani knjižnični ogranak
<i>Ukupno</i>	<i>21</i>	<i>6,73 ha</i>	<i>0,15</i>	

NAPOMENA: Navedeni nazivi škola koriste se za pojašnjenje ideje i ni u kojem slučaju ne prejudiciraju postojeći pravni subjektivitet ili buduće organizacijske oblike srednjoškolskih ustanova.

C. Prijedlog mreže prepoznaje sljedeće lokacije za razvoj mreže kulture:

- Tkzv. „T-građevina“ u sklopu ex kompleksa „Benčić“ – rekonstrukcija u Muzej moderne i suvremene umjetnosti,
- Stari grad – smještaj Gradske knjižnice Rijeka,
- Južna Delta – lokacija nove koncertne dvorane (u sklopu realizacije waterfronta tj. gradskog projekta),
- Južna Delta, alternativno Sjeverna Brajdica, alternativno ex „Torpedo“ – akvarij kao samostalna jedinica ili s Prirodoslovnim muzejom,
- dio struktura ex Tvornice papira – alternativna lokacija za smještaj Prirodoslovnog muzeja kao samostalne jedinice ili s akvarijem,
- dio struktura ex Tvornice papira izvan građevinskog područja – Marganovo – multimedijalni prostor za mlade,
- postojeći i planirani centri gradskih područja - područni knjižnični ogranci,
- Uključivanje zgrade današnje glazbene škole u cjeloviti kulturni kompleks uz ex Guvernerovu palaču,
- Gradsko područje Rujevica, alternativno ex „Končar“ – Gradsko kazalište lutaka,
- Šire područje gradskog središta – jedna ili više lokacija za smještaj Muzeja grada Rijeke,
- Studentski kulturni centar - Sveučilišni kampus,
- Lokacija Kostabela – kulturni projekt likovnog, glazbenog odnosno edukativnog karaktera koji se razvija na ideji integracije namjenski projektirane građevine i njezinog okoliša s potencijalom prirodnog ambijenta park-šume.

D. Osim prethodno navedenih, izuzetan kulturni potencijal posjeduju i sljedeće lokacije:

- Trsatska gradina i njoj pripadajuće površine i građevine – uz uvjet uklanjanja neprimjerenih sadržaja i građevina (bočalište s pripadajućom građevinom, parkiralište), te sustavno uređenje i prezentaciju Nugentove palače, perivojnih površina i dr.),
- Sklop ex Municipija sa sklopom klaustara i kapela ex Augustinskog/dominikanskog samostana – uz uvjet obnove i prezentacije dijelova odnosno cjeline sklopa,
- „Filodrammatica“,
- upravna zgrada ex „Benčić“,

- Dio kompleksa ex „Torpedo”, s posebnim naglaskom na lansirnu rampu,
- Dio kompleksa Tvornice papira, kompleks „ViR“, staro vodocrpilište Zvir i sl.,
- Šire područje Parka Nikole Hosta.

Kulturni potencijal navedenih lokacija moguće je ostvariti njihovim korištenjem u rasponu od korištenja za muzejske i izložbene potrebe do smještaja neke od kulturnih ustanova (Trsatska gradina, sklop ex „Municipij”, upravna zgrada ex „Benčić”, ex „Torpedo”, i sl.), za rad udruga, zabavu, edukativne i druge radionice (ex Tvornica papira), glazbene i scenske (klaustar Dominikanskog samostana, „Filodrammatica”, kompleks Marganovo), odnosno druge namjene, kombinaciju više namjena unutar istih građevina i prostora i td.

Kao nastavak akropolskog sklopa ex Guvernerove palače, a u kontekstu zadržavanja i naglašavanja kulturne karakterizacije ovog dijela gradskog središta, nužno je osmisliti šire područje Parka Nikole Hosta, posebno u segmentu preseljenja sadašnjih zdravstvenih sadržaja iz građevina na njegovu rubu, te njihovu sadržajnu transformaciju. U kontekstu reprezentativne palače Arhiva, sadržajna transformacija može se kretati u širokom rasponu od kulturne do upravne funkcije, uvijek vodeći računa o zadržavanju otvorenog karaktera ukupnog prostora. U sklopu osmišljavanja nije moguće zadržavanje Prirodoslovnog muzeja, jer postojeća građevina ima građevne i oblikovne odlike gradske vile koju, kao takvu, treba i valorizirati (mogućnost transformacije za diplomatsku namjenu, kulturni centar i sl.)

E. Razvojem mreže, moguće je rješenje prostornih potreba pojedinih ustanova i unutar lokacija spomenutih u t. C, ali i unutar ovdje nespomenutih gradskih područja ili lokacija, ukoliko lokacijski uvjeti udovoljavaju kriteriju programskih i prostornih potreba.

F. U dimenzioniranju novih građevina poštovati propisane normative i uzance struke, kako bi svaka lokacija mogla zadovoljiti ne samo svoje potrebe nego i imati prostornu rezervu razvoja.

G. Osim unutar lokacija određenih ovim Planom, kulturni sadržaj može se locirati i na drugim lokacijama unutar građevinskog područja naselja, posebno unutar površina i građevina mješovite namjene, poteza urbaniteta i mikrocentara, uz uvjet da se na tim lokacijama postigne optimalno rješenje programa gradnje, pješačkog i kolnog pristupa te parkirnih potreba. U tom smislu potrebno je adekvatno riješiti potrebu za ljetnom pozornicom kapaciteta oko 600 mjesta, ali i dodatno istraživati lokacije za novu građevinu Kazališta lutaka.

H. Iako ne pripadaju u područje kulture u njezinom užem pojmovnom određenju, svojom društvenom ulogom građevine medija bitno utječu na oblikovanje kulturne razine društva i istu reflektiraju, te se stoga razmatraju kao rubni dio ovog segmenta.

Ovaj Plan ne može potvrditi postojeće lokacije građevina elektroničkih medija, budući su gotovo sve smještene unutar središnje pješačke zone. Daljnji razvoj potrebno je provoditi na novim, prostorno istaknutim i urbanotvornim lokacijama, na kojima će nove građevine zadovoljiti funkcionalnim potrebama te biti kvalitetno estetski oblikovane. Kao posebno povoljne, ovim se Planom predlažu lokacije unutar novog gradskog središta na Rujevici, istaknutih poteza urbaniteta, mikrocentara pojedinih gradskih područja, uz uvjet postizanja potpune prometne pristupačnosti, tj. povezanosti na mrežu glavnih gradskih prometnica.

3.2.2.9. Mreža vjerskih građevina

Generalnim urbanističkim planom, mreža vjerskih građevina potvrđuje se u opsegu angažiranih lokacija, kako postojećih tako i onih sadržanih u planovima užih područja. Kao nove, uključuju se lokacije predložene za izgradnju vjerskih građevina:

- Katoličke crkve unutar gradskog područja Gornja Vežica, Lukovići-Pulac, Orehovica, Vežica te perspektivno Turanj-Kostabela,
- Islamske vjerske zajednice unutar gradskog područja Grpci-Pilepići, odnosno Sekundarnog gradskog središta Rujevica,
- Drugih vjerskih zajednice na raspoloživim lokacijama unutar gradskih područja, nespecificiranim ovim Planom, a temeljem programa koje tek treba osmisliti.

Planovima užeg područja rješavat će se prostorne ekstenzije postojećih lokacija, odnosno buduća namjena ako se dio postojećih lokacija nadomješta novom.

Program gradnje vjerske građevine obuhvaća sakralni prostor, prostor za upravu i pastoralni rad, te prostore za odvijanje rekreativnih, nastavnih, karitativnih, a ukoliko potrebe i prostorne mogućnosti dozvoljavaju, i za odgojno-obrazovne aktivnosti.

Mreža vjerskih građevina prikazana je u tablici broj 115.

U posrednoj i neposrednoj provedbi ovoga Plana, iskazane površine mogu varirati prilikom na višu ili nižu vrijednost, ovisno o stvarnim vlasničkim odnosima, prostornim mogućnostima, kao i primjenom drugih odredaba ovoga Plana.

Tablica 115. Mreža vjerskih građevina

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Namjena
PC-1	D9-1	1,465	0,75	Katedrala svetog Vida
	D9-2	3,450		Crkva Gospe lurske i Kapucinski samostan
	D9-3	1,915		Crkva uznesenja Blažene Djevice Marije
	D9-4	5,685		Riječka nadbiskupija - ordinarijat
	D9-5	1,115		Crkva svetog Jeroima i Dominikanski samostan
	D9-6	6,445		Hram svetog oca Nikole
	D9-7	1,805		Samostan presvetog Srca Isusovog
	D9-8	130		Crkva svetog Sebastijana
	D9-9	770		Židovska općina i sinagoga
	D9-10	3,680		Crkva svetog Romualda i Svih svetih
	D9-11	3,200		Samostan sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
PC-2	D9-12	17,710	0,58	Crkva svetog Josipa
	D9-13	450		Samostan sestara Marije Pomoćnice
	D9-14	6,435		Crkva Marije Pomoćnice i Salezijanski samostan
	D9-15	2,900		Crkva sv. Nikole Tavelića I Franjevački samostan
	D9-16	3,610		Crkva sv. Nikole biskupa
	D9-17	930		Crkva Srca Isusova
	D9-18	1,670		Crkva sv. Antuna Padovanskog
	D9-19	0		Planirana lokacija, 3,000 m ²
	D9-20	4.800		Planirana lokacija
PC-3	D9-21	410	0,94	Kršćanska adventistička crkva
	D9-22	2,480		Crkva sv. Ćirila i Metoda
	D9-23	805		Samostan sestara Svetoga Križa
	D9-24	1,820		Hram svetog Đorđa
	D9-25	31,120		Svetište Gospe Trsatske i franjevački samostan
	D9-26	1,430		Crkva svetog Jurja
	D9-28	2,305		Crkva sv. Terezije od djeteta Isusa
	D9-29	1,250		Crkva svete Obitelji
PC-4	D9-30	3,000	0,12	Planirana lokacija
PC-5	D9-31	5,030	0,19	Crkva svetog Križa
	D9-32	2,670		Planirana lokacija
	D9-33	*11.080	0,56	Planirana lokacija
PC-6	D9-34	5,400		Crkva sv. Franje Asiškog i franjevački samostan
PC-7	D9-35	3,280	0,12	Crkva sv. Ivana Krstitelja i sjedište „Caritasa”
	D9-36	565		Kapela sv. Marije
PC-8	D9-37	2,090	0,19	Crkva svetog Jurja
	D9-38	3,785		Crkva Blažene Djevice Marije Karmelske
	D9-39	1,245		Samostana sestara Presvetog Srca Isusovog
PC-10	D9-40	4,035	0,09	Planirana lokacija
PC-11	D9-41	840	0,05	Crkva sv. Kuzma
	D9-41	630		Crkva sv. Antona
	D9-43	415		Crkva sv. Jakova
Ukupno	43	15,69 ha	0,36	

* Napomena: unutar ove površine dozvoljena površina sakralne namjene iznosi 4.000 m².

3.2.2.10. Mreža sportskih građevina

Mreža sportskih građevina koja se utvrđuje ovim Planom sastoji se četiri (4) sadržajne cjeline koji se na odgovarajući način reflektiraju i u prostornoj koncepciji, a one su:

- A. Mreža sportskih građevina planiranih unutar *građevinskih područja za izdvojenu namjenu- šport (RI)*, utvrđenih Prostornim planom uređenja grada Rijeke,

- B. Mreža sportskih građevina planiranih unutar *površina za sportsku namjenu (R1)*, utvrđenih ovim Planom,
- C. Mreža sportskih građevina vezanih za mrežu osnovnih i srednjih škola te visokoškolskih ustanova,
- D. Mreža sportskih sadržaja koji se neovisno o prethodnim sustavima mogu realizirati unutar građevinskog područja naselja (prvenstveno u obliku sportskih građevina), odnosno *građevinskih područja za izdvojenu namjenu-rekreacija (R2)*, utvrđenih Prostornim planom uređenja grada Rijeke, (prvenstveno u obliku sportsko-rekreacijskih površina).

Pojedinačne mreže, ovisno o njihovom karakteru tj. ulozi unutar ukupne mreže sportskih građevina, odnosno sve mreže zajedno dimenzionirane su prema potrebnom broju jedinica sportskih građevina. Osnovni izračun potrebnog broja jedinica sportskih građevina dan je Prostornim planom uređenja grada Rijeke. Veličine dobivene proračunom, koji je izvršen za svaku sportsku disciplinu odnosno grupu po svakoj prostornoj cjelini, pokazuje globalne odnose kojima treba težiti prilikom planiranja pojedinog gradskog područja. Ipak, uzimajući u obzir prostorne mogućnosti grada, karakter pojedinih *građevinskih područja za izdvojenu namjenu - sport (R1)*, utvrđenih Prostornim planom uređenja grada Rijeke, odnosno *površina za sportsku namjenu* utvrđenih ovim Planom, kao i izraženiju sportsku orijentaciju, tj. sklonost pojedinim sportovima u odnosu na druge, u sljedećoj tablici dane su aproksimativne vrijednosti broja jedinica sportskih građevina koje je potrebno realizirati.

Povećanje broja dvorana u najvećem broju se odnosu na izgradnju novih odnosno rekonstrukciju postojećih školskih sportskih dvorana, bez obzira da li je riječ o dvoranama uz osnovne i srednje škole ili fakultete. U još neizgrađenim gradskim područjima (Brašćine-Pulac, Srdoči, Gornja Drenova) poželjeno je planirati i posve nove sportske dvorane kao neovisne građevine.

Povećanje broja *otvorenih i zatvorenih plivačkih bazena* ponajviše se planira u sklopu izrazitih sportskih centara poput: plivačkog kompleksa na Kantridi, sportskog centra Rujevica, u sklopu sportskog centra Sveučilišnog kampusa, te jedan zatvoreni bazen u sklopu gradskog središta kao nadomjestak nekadašnjem zimskom bazenu Školjić. Otvoreni bazeni, primarno unutar gradskih područja Brašćine-Pulac, Srdoči, Gornja Drenova, Gornja Vežica, planiraju se s dimenzijama 12,50/25,0 i pratećim sadržajima planiraju se radi relativno velike udaljenosti pojedinih gradskih područja do jakih sportskih centara kao i radi očekivanog broja korisnika unutar gravitacijskog područja. Planirane bazene potrebno je locirati tako da s drugim sportskim građevinama čine jedinstvenu, odnosno što izraženiju sportsku cjelinu.

Planiranje nogometnih terena kao i drugih terena za rukomet, košarku i odbojku, kao i *drugih otvorenih sportskih sadržaja* (na pr. karting, ali i tenis i dr.), osim zadržavanja na postojećim lokacijama, odnosno upotpunjavanja mreže unutar građevinskog područja naselja, potrebno je primarno usmjeriti na građevinska područja izvan naselja namijenjena rekreaciji. Naime, riječ je o velikom broju relativno prostranih područja na kojima se može izvršiti okrupnjavanje sportsko-rekreacijskog sadržaja, a budući da je za svako rekreacijsko područje potrebno izraditi urbanistički plan uređenja, istim je potrebno planirati funkcionalno-fizionomsku transformaciju na način poticanja stvaranja prepoznatljivog sportsko-rekreacijskog kompleksa za svako gradsko područje.

Planiranje drugih *zatvorenih sadržaja* primarno se odnosi na rjeđe sportske discipline i aktivnosti čiji se dimenzionalni zahtjevi mogu rješavati i u sklopu građevina koje se izvorno nisu gradile ili se ne grade kao sportske, a u sklopu svojih sadržaja nude i sportski (teretane, kuglane u na pr. trgovačkim centrima, šah, stolni tenis, squash, bilijar i sl.) Stoga se ovim Planom za takve i slične sadržaje ne propisuje poseban smještaj u smislu lokacije odnosno broja potrebnih jedinica.

Dodatnim prostornim, ekonomskim i sličnim istraživanjima potrebno je odrediti konačnu lokaciju i opravdanost izgradnje *klizališta* koje, s obzirom na potrebne dimenzije i specifičnost pogona, zahtijeva vrlo veliku i prometno veoma pristupačnu lokaciju, posebno u svjetlu činjenice da bi takva građevina privlačila sportski potencijal i publiku unutar vrlo širokog gravitacijskog područja. U prijelaznom razdoblju prihvatljivo je i rješenje privremenog klizališta, više rekreacijskog nego li sportskog karaktera, korištenje kojeg bi bilo indikativno za donošenje konačne odluke o gradnji takvog sadržaja.

Konačno, iako nije posebno specificirano, posebnu pažnju potrebno je usmjeriti na sportski sadržaj koji je imanentno vezan uz morsku obalu poput veslanja, jedrenja, ronjenja i sl. Lokacije građevina za ove sportove nisu posebno utvrđene ovim Planom, već je iste moguće odrediti temeljem pojedinačnih studija i unutar građevinskog područja izvan naselja namijenjenog sportu, odnosno rekreaciji (R2, R3) kao i unutar luka posebne namjene.

Prilikom planiranja sportskih građevina i površina, iste je potrebno podržati što većom površinom parkovnog zelenila koje mora imati javni karakter. Parkovno zelenilo ima dvojaku ulogu: s jedne strane ono stvara ugodan mikroambijent i kvalitetne ekološke uvjete, a s druge strane može primiti različite ekstenzije sporta i rekreacije unutar područja gdje su locirani.

Također, prilikom planiranja sportskih građevina i površina, iste je potrebno podržati potrebnim brojem parkirnih mjesta. Ukoliko konfiguracija terena omogućuje, parkirna mjesta poželjno je osigurati i kroz izgradnju garažnih građevina (jedno i višetažnih), polu ili potpuno ukopanih, jer takve građevine omogućuju korištenje krovnih konstrukcija kao javnih i zelenih površina, što je svakako poželjna kvaliteta u obradi i korištenju svakog sportskog područja i građevine.

Tablica 116. Distribucija sportskih građevina i sadržaja temeljem prostornih mogućnosti

Jedinica korištenja	PC-1	PC-2	PC-3	PC-4	PC-5	PC-6	PC-7	PC-8	PC-10	PC-11	UKUPNO
Dvorana - potrebno	16,82	25,00	15,46	0,80	8,44	3,99	7,92	19,86	1,12	0,97	100,38
- postoji	11,50	10,10	7,25	2,85	1,80	1,00	1,70	0,70	0,30	-	37,20
- moguće dograditi	5,50	14,95	6,35	2,00	5,35	7,35	3,55	5,40	1,00	1,00	52,45
UKUPNO	17,00	25,05	13,60	4,85	7,15	8,35	5,25	6,10	1,30	1,00	89,65
Zatvoreni bazen	0,81	1,21	0,75	0,03	0,39	0,18	0,37	0,65	0,02	0,01	4,42
- postoji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- moguće dograditi	1,00	2,65	1,90	-	-	-	-	-	-	-	5,55
Otvoreni bazen	1,59	2,32	1,40	0,09	0,77	0,35	0,73	1,58	0,08	0,05	8,96
- postoji	-	2,70	-	-	-	-	-	-	-	-	2,70
- moguće dograditi	-	0,33	1,50	0,75	0,75	0,33	0,75	0,75	0,75	-	5,91
Zračna streljana	15,60	24,06	15,89	0,40	7,40	3,49	7,12	9,92	1,06	0,92	85,86
- postoji	49	36	8	-	-	-	-	-	-	-	93,00
- moguće dograditi	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	10,00
Streljane ostale	5,47	8,44	5,59	0,12	2,70	1,28	2,55	4,16	0,38	0,33	31,02
- postoji	-	-	-	36	-	-	-	-	-	-	36,00
- moguće dograditi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuglana	17,87	28,30	19,39	0,19	8,23	3,93	7,96	5,87	1,24	1,07	94,05
- postoji	18,00	6,00	-	-	-	-	-	-	-	-	24,00
- moguće dograditi	6	6	12	6	6	6	6	6	-	-	54,00
Klizalište	0,27	0,40	0,22	0	0,12	0,05	0,12	0,29	0	0	1,47
- postoji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- moguće dograditi	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ostali zatvoreni	2,80	4,06	2,65	0,05	1,32	0,62	1,24	1,40	0,19	0,14	14,47
- postoji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*
- moguće dograditi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*
Atletika	0,38	0,60	0,35	0,02	0,19	0,08	0,20	0,65	0,01	0,01	2,49
- postoji	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1,00
- moguće dograditi	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2,00
Nogomet	6,23	9,33	6,07	0,18	3,19	1,70	2,89	4,59	0,44	0,34	34,96
- postoji	2	3	1,50	-	-	2	-	-	-	-	8,50
- moguće dograditi	-	-	1,00	1,0	1,0	-	1,0	2,0	2,0	-	8,00
Rukomet, odbojka, košarka, mali nogomet	65,82	98,82	58,24	3,81	33,60	15,77	31,51	71,10	4,33	3,58	365,58
- postoji	8,40	27,0	15,2	2,2	4,8	1,0	2,8	3,4	0,5	2,0	67,30
- moguće dograditi	6,00	5,00	10,0	10,0	15,0	15,0	10,0	25,0	30,0	2,0	128,00
Tenis	17,07	26,78	18,47	0,27	7,54	3,61	7,55	7,53	1,12	1,00	90,94
- postoji	-	6	3	6	-	-	-	-	-	-	15,00
- moguće dograditi	-	22	14	6	6	12	-	6	12	-	78,00
Boćanje	9,98	15,83	11,39	0,10	4,04	1,96	4,24	2,56	0,63	0,41	51,14
- postoji	10	13	13	-	3	-	2	2	2	-	45
- moguće dograditi	-	2	-	4	4	4	2	2	2	-	18
Ostali otvoreni	9,20	13,74	8,61	0,43	4,54	2,15	4,39	9,87	0,61	0,54	54,08
- postoji	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
- moguće dograditi	-	1	1	1	-	-	-	-	10	-	13
Alpsko skijanje	1,73	2,60	1,83	0,06	0,87	0,43	0,81	1,43	0,11	0,09	9,96

A. Mreža sportskih građevina planiranih unutar građevinskih područja za izdvojenu namjenu- šport (R1), utvrđenih Prostornim planom uređenja grada Rijeke

Mreža sportskih građevina koja se utvrđuje ovim Planom, izravno se nadovezuje na građevinska područja za izdvojenu namjenu-šport (R1), utvrđenu Prostornim planom uređenja grada Rijeke, a koju čine sljedeća područja:

Tablica 117. *Građevinska područja za izdvojenu namjenu- šport (R1), utvrđena Prostornim planom uređenja grada Rijeke*

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radni naziv
PC-6	R1-4	188.000	6,33	Sportsko područje Rujevica
PC-8	R1-5	19,785	0,53	Sportsko područje Streljana
<i>Ukupno</i>	<i>2</i>	<i>20,78 ha</i>	<i>0,48</i>	

Unutar navedenih sportskih područja, Prostornim planom utvrđena je vrsta sporta za koju je pojedino područje namijenjeno, a ovim se Planom detaljnije utvrđuje program gradnje i uređenja pojedinih područja kako slijedi:

A.1. Sportsko područje Streljana namijenjeno je:

- rekonstrukciji postojećih sportskih građevina, te upotpunjavanju građevina streljačkog sporta,
- prometnica, parkirališta (garaže), građevina infrastrukture, središnjeg trga za sportske manifestacije i drugih javnih i pješačkih površina i sl.,

A.2. *Sportsko područje Rujevica* namjenjuju s planiranjem i gradnji:

- Gradskog stadiona na Rujevici prema sljedećem programu: nogometno igralište, kapacitet 25.000 (najviše 30.000) gledatelja, pomoćna dvorana 14/14, trim-kabinet, teretana i drugi sadržaji igrača.
- Glavne gradske sportske dvorane prema sljedećem programu:
- dvorana 27/45, dvorana 15/27 i 14/14, gledalište kapaciteta oko 8.000 mjesta. Moguća je i izgradnja bazena 12.5/16.67 m (alternativno 16,66x25 m), kuglane, zračene streljane s 12 pucačkih mjesta i drugih sadržaja, posebno na otvorenom.
- prometnica, parkirališta (garaže), građevina infrastrukture, središnjeg trga za sportske manifestacije i drugih javnih i pješačkih površina i sl.,
- javnih zelenih površina.

Sportske građevine unutar navedenih sportskih područja (s izuzetkom sportskog područja A.4. gdje to nije uvjet), dimenzionirati za međunarodna natjecanja.

Unutar navedenih sportskih područja, u sklopu sportskih građevina ili neovisno o njima, što se prepušta urbanističkom rješenju sportskog područja, dozvoljeno je, osim pratećih sadržaja za sportaše i natjecatelje, planirati i sadržaje za posjetitelje poput ugostiteljskih sadržaja (pr. restoran-vidikovac), teretana, specijaliziranih trgovina i sl. Također se dozvoljava podtribinske prostore stadiona odnosno dvorana koristiti i za održavanje različitih manifestacija od skupova do sajamskih izložaba.

Specifičnost smještaja građevinskih područja uz obalu potrebno je naglasiti i njihovim planiranjem tako da se sportski sadržaji prožimaju s obalnim sadržajima poput: šetnice, luke nautičkog turizma, uređenja obale kao rekreativnog pojasa, i dr., te u tom smislu planirati horizontalnu i poprečnu dostupnost sadržaja.

B. Mreža sportskih građevina planiranih unutar površina za sportsku namjenu (R1), utvrđenih ovim Planom

Ovim Planom, mreža građevinskih područja namijenjenih izgradnji sportskih građevina, dopunjuje se *površinama* na kojima već jesu izgrađene ili se ovim Planom utvrđuje mogućnost gradnje sportskih građevina i sadržaja.

Tablica 118. *Površine sportske namjene (R1), utvrđene ovim Planom*

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Namjena
PC-1	R1-11	13,226	0,37	Omladinsko igralište
	R1-18	1,434		Košarkaško igralište („Nafta”)
PC-2	R1-1	38,951	2,51	Sportsko područje Marčeljeva draga
	R1-2	26,592		Sportsko područje Podkoludricu
	R1-3	57,204		Sportsko područje Kantrida

	R1-7	9,560		Dvorana „Zamet“ – planirana lokacija
	R1-8	6,650		Dvorana „3.maj“
	R1-9	16,800		Streljački centar – planirana lokacija
	R1-10	11,752		Nogometno igralište Podmurvice
PC-3	R1-6	19,985	1,30	Sportsko područje Krimeja
	R1-13	1,029		Boćalište Trsat – planirana lokacija
	R1-14	23,345		Dvorana mladosti – s planiranim proširenjem
	R1-15	6,974		Sportski centar Pećine
	R1-16	10,398		Boćalište „Rikard Benčić“
PC-4	R1-17	17,597	0,70	Sportski centar s dvoranom „Dinko Lukarić“
<i>Ukupno</i>	<i>15</i>	<i>26,14 ha</i>	<i>0,59</i>	

B.1. *Omladinsko igralište - planirana lokacija R1-11* namjenjuje se osim postojećem sadržaju, transformaciji prema sportskim sadržajima koji zahtijevaju manje dimenzije površina.

B.2. Sportsko područje Marčeljeva draga namjenjuje se:

- izgradnji teniskog centra s 8-10 tenis igrališta, glavnim i pomoćnim teniskim stadionom,
- izgradnji sportske građevine za potrebe igrača (garderobe, teretane i sl.), uprave, održavanja i dr.,
- izgradnji smještajne građevine-sportskog hotela,
- izgradnji prometnica, parkirališta (garaže), građevina infrastrukture, središnjeg trga za sportske manifestacije i drugih javnih i pješačkih površina i sl.

B.3. Sportsko područje Podkoludricu namjenjuje se:

- izgradnji zatvorenog plivačkog bazena 25/50 m, s gledalištem kapaciteta, bazena za skokove u vodu, manjih bazena za rasplivavanje,
- smještaju pratećih sportskih sadržaja za potrebe igrača (garderobe, teretane i sl.), uprave, održavanja, publike (kafetrije, trgovine sportskih artikala, restorani i sl.) i dr.,
- vanjskih sportskih terena,
- izgradnji prometnica, parkirališta (garaže), građevina infrastrukture, središnjeg trga za sportske manifestacije i drugih javnih i pješačkih površina i sl.

B.4. Sportsko područje Kantrida namjenjuje se:

- transformaciji postojećeg nogometnog stadiona „Kantrida“ u stadion za održavanje međunarodnih natjecanja,
- izgradnji građevine na obalnom području (na potezu od lučice Kantrida do Vele sten), s pratećim sadržajima,
- izgradnji prometnica, parkirališta (garaže), građevina infrastrukture, središnjeg trga za sportske manifestacije i drugih javnih i pješačkih površina i sl.
- podizanju javnog zelenila.

B.5. *Dvorana „Zamet“ – planirana lokacija R1-7*, namjenjuje se planiranju i gradnji:

- dvorane dimenzija 27/45, s mogućnošću podjele u manje dvorane namijenjene treningu, s gledalištem kapaciteta do 2,500 mjesta,
- parkirališta/garaže za smještaj vozila,
- pratećih sadržaja za sportaše i natjecatelje, sadržaja za posjetitelje poput ugostiteljskog sadržaja (pr. restoran-vidikovac), teretana, specijaliziranih trgovina i sl.

Sportsku građevinu dimenzionirati za međunarodna natjecanja.

B.6. Streljački centar – planirana lokacija R1-9, namjenjuje se planiranju i gradnji:

- streljačkog centra sa 6 pucačkih mjesta na 50 i 100 m,
- prateće sportske građevine za smještaj sportaša i uprave,
- pristupne prometnice i parkirnih površina.

B.7. Sportsko područje Krimeja namjenjuje se:

- rekonstrukciji stadiona uključujući i njegovo zaokretanje,
- prometnica, parkirališta (garaže), građevina infrastrukture, središnjeg trga za sportske manifestacije i drugih javnih i pješačkih površina i sl.,

Unutar podtribinskog prostora stadiona Krimeja dozvoljeno je, osim pratećih sadržaja za sportaše i natjecatelje, planirati centralne sadržaje gradskog područja Vojak-Krimeja. B.8. Boćalište Trsat – planirana lokacija R1-13, namjenjuje se planiranju i gradnji kao zamjenska lokacija za današnje boćalište smješteno unutar perimetra Trsatske gradine.

B.9. Dvorana mladosti – s planiranim proširenjem, lokacija R1-14, namjenjuje se planiranju i :

- dogradnji postojeće dvorane manjom dvoranom za zagrijavanje i treninge s pratećim sportskim sadržajima,
- gradnji dopunskih komplementarnih javnih sadržaja: specijalizirani trgovački sadržaj, ugostiteljsko-zabavni, upravni prostori sportskih klubova i sl.,
- gradnji i uređenju javne površine (trgovi, stepeništa, zelene površine i sl.),
- gradnji prometnica, parkirališta i podzemnih garaža.

B.10. Sportski centar Pećine – lokacija R1-15, namjenjuje se planiranju i gradnji:

- igrališta na otvorenom (tenis, rukomet, košarka, odbojka i sl.),
- pratećih sportskih sadržaja,
- parkirališta i/ili garaže.

B.11. Sportski centar s dvoranom „Dinko Lukarić“ –lokacija R1-17 namjenjuje se planiranju :

- dogradnji postojeće dvorane manjom dvoranom za zagrijavanje i treninge s pratećim sportskim sadržajima,
- gradnji i uređenju javne površine (trgovi, stepeništa, zelene površine i sl.),
- gradnji prometnica, parkirališta i/ili podzemnih garaža.

C. Mreža sportskih građevina vezanih za mrežu osnovnih i srednjih škola te visokoškolskih ustanova

Programi obrazovanja svrstani su u okviru javne i društvene namjene u četiri kategorije: *predškolski, osnovnoškolski, srednjoškolski i visokoškolski*.

Obrazovni programi obuhvaćaju najveći dio populacije koja koristi sportske i rekreacijske programe. Zato je od osobite važnosti prostorni raspored obrazovnih programa u odnosu na sport i rekreaciju, tj. njihova što tješnja ili potpuna povezanost. Svi obrazovni programi unutar svojih domena sadrže određene oblike i sadržaje sporta i rekreacije. Oni su na određeni način proširenja i nadopune osnovnim javnim sportskim i rekreacijskim programima koji su od općeg ili lokalnog značenja za grad. U operiranju modelom ISSI javljaju se kao regulatori i korektori u procesu programiranja a njihov se razvoj izravno uključuje u modele ISSI. U tom smislu, unutar postojeće mreže potrebno je:

- Obogaćivati sportske sadržaje u sklopu osnovnih škola izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih dvorana, školskih plivačkih bazena i sl.,
- Rekonstruirati postojeće i/ili dograđivati nove sportske sadržaje u mreži srednjih škola,
- Prilikom gradnje novih obrazovnih građevina, sportski sadržaj dimenzionirati tako da, osim potrebama školskih, može udovoljiti i realizaciji sportskih programa sportskih klubova kao i organizaciji građana.

Unutar gradnje/dogradnje sportskih sadržaja unutar mreže obrazovnih ustanova, posebnu pažnju potrebno je posvetiti gradnji studentskog sportskog centra unutar Sveučilišnog kampusa koji sadrži minimalno:

- dvorane 27/45+14/14, te 20/30+14/14,
- zatvoreni bazen 16.67/25,
- tenis igrališta s rasvjetom,
- otvorena igrališta za mali nogomet , rukomet, odbojku, košarku, potpuno atletsko borilište i boćališta,
- plivačkih bazena 16.67/25 ili 12,5/25 (16,9) m (otvorenih ili zatvorenih), za što prostorne mogućnosti posjeduju postojeće osnovne škole Srdoči, Gornja Vežica, Škurinje, Drenova, i dio lokacija planiranih škola.

D. Mreža sportskih sadržaja unutar građevinskog područja naselja, odnosno građevinskih područja za izdvojenu namjenu-rekreacija (R2)

Unutar građevinskog područja, neovisno o sportskim sadržajima u opsegu utvrđenom prethodnim točkama, za rad sportskih klubova, posebno onih koji razvijaju sportove koji okupljaju manji broj sportaša ili su po nekom svom obilježju specifični (na pr. kuglanje, streljački sport i dr. koji zahtijevaju kvalitetnu akustičku izolaciju), te onih sportova koji po svojim dimenzionalnim potrebama ne moraju nužno koristiti dvoranske kapacitete (na pr. šah, stolni tenis, neki borilački sportovi) kao i za rekreaciju građana, potrebno je unutar građevinskog područja naselja planirati gradnju građevina odnosno uređenje površina.

Tablica 118a. Građevinska područja za rekreacija utvrđena ovim Planom

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radni naziv
PC-3	R2-27	1.261	0,03	Podvežica
PC-5	R2-19	14.405	0,35	Pilepići
PC-6	R2-20	17.515	2,16	Pehlin

	R2-21	5.975		Pehlin
	R2-23	3.490		Pehlin
	R2-24	16.835		Pehlin
	R2-26	20.244		Pehlin
PC-10	R2-22	3.705	0,12	Orehovica sjever
	R2-25	1.805		Orehovica jug
Ukupno	9	8,52 ha	0,19	

D.1. *Unutar građevinskog područja naselja*, prilikom planiranja realizaciju ovih potreba potrebno je pridržavati se sljedećih principa:

- ako prostorni uvjeti omogućuju, građevine i površine okupljati u prostorno prepoznatljivu cjelinu,
- okupljanje provesti ili na način *grupiranja u prostoru istog sportskog sadržaja* (na pr. tenis tereni), *istog tipa sportskih građevina* (na pr. otvorena igrališta za mali nogomet, rukomet, košarku i sl.) ili *uz građevine/lokacije koji imaju integrativni učinak* u prostoru (smještaj uz školsku građevinu, sjedište Mjesnog područja i sl.), kao i kombinacijom navedenih principa,
- smještajem sportskog programa unutar građevina industrijskog nasljeđa kojima se mijenja namjena.

Osim unutar građevinskog područja naselja, sportski sadržaj moguće je i potrebno planirati i unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu poput hotelske i poslovne- pretežito trgovačke namjene. Naime, unutar spomenutih područja prostornim planom užeg područja moguće je planirati pojedinačne građevine i komplekse unutar kojih se sportski sadržaj može odrediti, dimenzionirati i koristiti kao samostalan sadržaj ili povezan sa širim wellness sadržajem, a ovisno o ukupnom profilu građevine/kompleksa kao i gravitacijskog područja.

D.2. *Unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu-rekreacija (R2)* moguća je gradnja i uređenje rekreativnih površina za potrebe građana jednog ili više gradskih područja: odbojka, košarka, rukomet, tenis, stolni tenis, boćanje, trim staza, biciklističke staze, karting staze i slično.

Tablica 118b. *Građevinska područja za izdvojenu namjenu - rekreacija (R2), utvrđena Prostornim planom*

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radni naziv
PC-2			0,05	
	R2-6	3.497		Ploče
PC-3	R2-15	30.697	0,65	Dolac
PC-4	R2-14	18.384	0,73	Lukovići
PC-5	R2-7	59.497	1,44	Grpci
PC-6	R2-11	50.478	1,70	Pehlin
PC-8	R2-12	104.249	2,77	Skudarevo
PC-9	R2-13	28.919	0,83	Na Šternah
PC-10			6,77	
	R2-16	18.400		Tutnovo
	R2-17	292.895		Draga
Ukupno	8	60,70 ha		

Dio građevinskih područja za izdvojenu namjenu – rekreacija (R2), oznake R2-1, R2-2, R2-3, R2-9 i R2-1, utvrđena Prostornim planom uređenja grada Rijeke na samom obalnom rubu, ovim je Planom potvrđen u temeljnoj rekreativnoj namjeni, ali s namjenom kupališta, te je za ta građevna područja uvedena oznaka R3-kupalište. Unutar ovih područja ovim se Planom dozvoljavaju obimniji zahvati uređenja obalnog pojasa u svrhu rekreacije nasipavanjem mora, povezivanjem više kupališta/plaža u kontinuirani plažni pojas i uređenjem pristupa plažama, kao i mogućnošću smještaja građevina pratećih sadržaja, postavi plažne rekreativne opreme (sprave za rekreaciju na moru i sl.), izgradnja obalnih utvrdica za privez čamaca i sl.

Tablica 118c. *Građevinska područja za izdvojenu namjenu - kupalište (R3)*

	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Radni naziv
PC-2	R3-1	22.803	1,97	Preluk

	R3-2	19.525		Kostabela
	R3-3	76.330		Bivio
	R3-4	15.965		Kantrida
PC-3	R3-5	21.023	0,44	Pećine
<i>Ukupno</i>	5	15,56	-	

Ovim se Planom također potvrđuje rekreativna namjena građevinskog područja za izdvojenu namjenu oznake R2-17, ali se u kontekstu njegovog smještaja u zavalu između Orehovice i Sušačke drage, a duž značajnog koridora gradske auto-ceste, ocjenjuje potrebnim dodatno istaknuti spektar uloga koje je moguće i potrebno unutar njega realizirati. Osim gradnje i uređenja sportskih igrališta, unutar rekreacijskog područja moguće je locirati staze za hodanje i trčanje, biciklističke staze, površine za smještaj vozila (na kontaktnim točkama s cestovnom mrežom) a koje je istovremeno moguće koristiti i kao prometni poligon i sl., planirati smještaj građevina pratećih sadržaja, te gradnju servisnih cesta unutar područja i uređaja i objekata komunalne infrastrukture. Također, cjelinu područja potrebno je urediti i podizanjem i uređenjem javnih parkovnih i zelenih površina koje istovremeno djeluju ekološki kako u kontekstu obližnjeg zaštićenog staništa tako i u kontekstu ublažavanja utjecaja gradske auto-ceste.

3.2.3. Prikaz prometne i telekomunikacijske mreže

3.2.3.1. Prikaz prometne mreže

Obzirom na geoprometni položaj grada, njegove topografske i morfološke karakteristike, postojeću prometnu infrastrukturu i izgrađenost, u prometnom dijelu ovog plana definirano je funkcioniranje kopnenog tj. željezničkog i cestovnog prometa, te pomorskog prometa u međusobnoj usklađenosti unutar gradskog prostora, te integriranog u širi prostor županije i države.

3.2.3.1.1. Cestovna/ulična mreža

Planirana cestovna mreža grada rezultat je osmišljavanja riječkog gradskog prometnog prostora u interakciji sa širim prostornim okvirima, zatim definiranja cestovnog dijela čvorišta kao sastavnog dijela cjeline riječkog prometnog čvorišta, te potrebe funkcioniranja grada kroz postizanje optimalnog odnosa dva složena sustava – grada i luke. Najvažnije prometnice u gradskoj mreži određene su već prostornim planovima višeg reda, te osnova cestovnog sustava grada čine prometnice koje imaju istaknuti značaj na razini županije i države. Ovim se Planom utvrđuje značaj cestovne/ulične mreže unutar i u funkciji prostora grada, što je zadano već i obveznim elementima koje propisuje *Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova* („Narodne novine“ broj 106/98., 39/04., 45/04., 163/04., 148/10. (prestao važiti), 9/11.).

A. Gradska autocesta - G_{AC}

Okosnicu cestovne mreže grada čini glavna mjesna cesta - gradska autocesta - planske oznake G_{AC}, tzv. obilaznica grada, koja je prostornim planovima više razine kategorizirana kao prometnica od državnog značenja. Iako nema tehničke karakteristike potrebne za rang autoceste, unutar prostora grada ona predstavlja prometnicu s najkvalitetnijim tehničkim elementima, pa je tako nazvana gradskom autocestom. Upitan je i sam naziv obilaznica, jer ne obilazi grad, već prolazi njime gotovo po sredini gradskog područja. Možemo reći da ona privremeno, do izgradnje vanjske obilaznice na potezu Permani – Soboli – Grobnik, mora preuzimati ulogu autoceste. Dionica od Orehovice do naplatne postaje autoceste Rijeka – Zagreb što se tiče tehničkih elemenata propisanim važećim pravilnicima kategorizirana je kao brza cesta, kao i potez od Matulja do Svetog Kuzma.

Gradska autocesta predstavlja okosnicu cestovnog prometa grada i integrira nekoliko prometnih funkcija: tranzitnu, izvorno-ciljnu i lokalnu. Njezina uloga u gradskoj mreži je dvojaka:

- prometnica je najvišeg ranga preko koje je grad integriran na državnu cestovnu (autocestovnu) mrežu;
- na razini odvijanja gradskih prometnih tokova, to je najznačajnija prometnica. Preko čvorišta „Orehovica“, „Škurinje“, „Rujevica“ i „Dirače“, te planirati čvor na lokaciji Kozala, na nju su povezane najvažnije radijalne gradske prometnice (i razvojni pravci uopće), koje u nastavku povezuju sve dijelove grada međusobno te ovaj brzi cestovni pravac s gradskim središtem.

Potrebno ju je dograditi u punom profilu od četiri prometna traka, izgraditi ranije predviđeni čvor Rujevica i interpolirati nove planirane čvorove na lokaciji Kozala. Prema koncepciji plana ona preuzima ulogu okosnice razvoja grada, te se uz nju formiraju novi značajni sadržaji (poslovni, sportski, stambeni).

Radi ostvarivanja njene osnovne funkcije u gradskoj mreži, potrebno je omogućiti kvalitetnu povezanost s gradom odnosno gradskom cestovnom mrežom, te je potrebno dati poseban značaj ispravnom definiranju čvorišta kao mjestima gdje se ta veza ostvaruje. Posebno se to odnosi na čvor Orehovicu, kao postojeće čvorište, te planirani čvor Kozala.

Međutim, Prostornim planom uređenja Grada Rijeke (Sl.N. 31/03 i 26/05) je predviđena, a ovim Planom potvrđena, interpolacija novog čvora na lokaciji Lenci. Dosadašnjim ispitivanjem prometno - prostornih uvjeta ustanovljena je mogućnost izgradnje čvora unutar površine infrastrukturnog sustava određenog Prostornim planom uređenja Grada Rijeke. Navedeno rješenje nije prikazano u grafičkom dijelu Plana na karti prometa obzirom da je potrebna odgovarajuća verifikacija kroz izradu projektne dokumentacije te usklađenje iste s dokumentima prostornog uređenja šireg područja, prvenstveno Prostornim planom Primorsko goranske županije.

Čvor Orehovica potrebno je dograditi i to na način da se omogući povezivanje gradske cestovne mreže na čvor a rješenje kojim je čvor isključen iz sustava nije u skladu s potrebama grada. Čvor Orehovica ima i obilježje povijesnog ulaza u grad preko Banskih vrata, a danas ima nezamjenjivu prometnu ulogu u lokalnom povezivanju grada na sustav brzih cesta i autocesta. Uz čvor Škurinje to je najbliži čvor od obilaznice do centra grada, a zbog planirane i skore izgradnje vrlo značajnih gradskih sadržaja na području Trsata (sveučilišni kampus, novi klinički bolnički centar) značajno će porasti i prometna potražnja na toj lokaciji. Ispitivanjem prometno – prostornih elemenata čvora i dionice trase uz čvor ustanovljeno je da postoji mogućnost ostvarivanja lokalnog povezivanja na čvoru, osiguravanjem trajno kvalitetnog i prometno sigurnog rješenja, i to unutar Planom predviđene površine infrastrukturnog sustava i manje površine pripadajuće kontaktne zone. Navedeno rješenje nije prikazano u grafičkom dijelu Plana na karti prometa obzirom da je potrebna odgovarajuća verifikacija kroz izradu projektne dokumentacije i upravne postupke. Međutim, ovim se Planom utvrđuje obveza ispunjenja navedene funkcije čvora.

B. Gradske brze ceste - G_{BCZ} i G_{BCI}

Gradske brze ceste predstavljaju dvije spojne prometnice između gradske auto-ceste (i preko nje kvalitetnu cestovnu vezu luke s državnom i europskom autocestovnom mrežom) i lučkih bazena:

- od čvora Škurinje do planiranog lučkog terminala na zapadnom dijelu lučkog područja (Zagrebačka obala) - G_{BCZ};
- od čvora Draga do terminala Brajdica na istočnom dijelu lučkog područja, te gradskom središtu - G_{BCI}.

Kako je u dugoročnom razdoblju planirano preseljenje terminala na Zagrebačko pristanište, ova će prometnica imati ulogu vrlo značajne poveznice gradske autoceste, istočnog dijela grada i gradskog središta.

Obje prometnice također imaju značajnu ulogu u odvijanju lokalnog gradskog prometa. Po svojim tehničkim karakteristikama one su predviđene kao dvo/tro/četverotračne brze ceste.

C. Tunelska obilaznica gradskog središta GU_T

To je nova, najvećim dijelom tunelska prometnica – koja „zaobilazi” širi centar grada, a na cestovnu mrežu grada spaja se na čvornim točkama gradskog središta: Brajdica, Školjić, Potok i Mlaka. U Plan je prenesena trasa prema idejnom rješenju i temeljem važećih prostornih planova u kojima su provedena usklađenja trase s prostornim mogućnostima, a koja nisu u suprotnosti s ovim Planom.

U ovom i drugim prostornim planovima, koristi se i radni planerski naziv ove prometnice: *treći prometni koridor*. Zapadna dionica ovog koridora – od čvora Potok do čvora Mlaka – podložna je dodatnom ispitivanju u smislu određivanja mikrolokacije zapadnog čvorišta. Iako je u konačnici predviđena kao četverotračna prometnica (odnosno s dvije tunelske cijevi), izgradnja profila i pojedinih segmenata predviđa se fazno, pri čemu se odmah može ukazati na hitnu potrebu izgradnje prvog segmenta tj. dionice od Potoka do Školjića koju čini jedna tunelska cijev dvotračnog profila s pripadajućim čvorištima „Potok” i „Školjić” u kojima se obilaznica gradskog središta povezuje na prometnu mrežu. Daljnji tijek izgradnje ovisit će o prometnim potrebama koje će se ocjenjivati i verificirati tijekom praćenja i ispitivanja prometnog volumena i trendova gradskih prometnih tokova.

Daljnja projektna ispitivanja prometnog čvorišta na Školjiću ukazala su na nužnost da se u Planu predvidi i alternativni koridor ove prometnice koji prostorom Školjića prolazi sjevernije i daje znatno povoljnije prostorne elemente.

D. Spojna prometnica Žabica – putnički terminal – Mlaka - GU_{XXIV}

Ova spojna prometnica služi funkcioniranju novoplaniranog integriranog putničkog terminala i njegovog povezivanja na gradsku uličnu mrežu. Ujedno, ova prometnica predstavlja dio državnog pravca koji se pruža od čvora Draga na gradskoj autocesti preko Krnjeva do Grada Kastva, kako je to određeno PPPGŽ i PPUGR. Prometnica predstavlja produžetak ulice Riva na zapad, a predviđena je kao četverotračna. Gotovo polovinom trase ova je prometnica denivelirana i prolazi ispod željezničkih kolosjeka kolodvora Rijeke, a spaja se na Krešimirovu ulicu.

E. Ostale ceste od velikog gradskog značaja

Grad Rijeka, kao regionalni i županijski centar u čijem se gravitacijskom području razvija aglomeracija konurbacijskog karaktera, ima razvijenu i radijalnu mrežu cesta s ishodištem u samom gradskom središtu. Oblik, ulogu i kvalitetu pojedine radijale određuju topografske osobine terena, namjena površina i proces urbanizacije unutar grada i gravitacijskog područja. Posljednjih je desetljeća urbanizacijom bilo vrlo intenzivno zahvaćeno zapadno i sjeverozapadno gradsko i prigradsko područje, te se upravo na tom dijelu očitovao nedostatak kvalitetnih cestovnih veza.

Dva koridora, s postojećim i/ili planiranim prometnicama izrazito ispunjavaju funkciju povezivanja gradskih područja prema gradskoj autocesti i dalje do gradskog središta, a oni su:

- prometnica kroz Škurinje GU_{IV} – vodi od zapadne spojne lučke ceste do čvora Potok na tunelskoj obilaznici centra grada. To je nova četvertračna prometnica koja se vezuje na preostali dio gradske ulične mreže u dvjema zonama: zoni raskrižja Osječka – Kresnikova – Tizianova ul. – Ul. 1. maja, te u raskrižju sa spojnom lučkom cestom, što je zapravo ishodišna točka ove veze. Vrlo je bitno ovu prometnicu primjereno oblikovati, svakako oplemeniti drvoredom, obzirom da prolazi dolinom Škurinja koja je već saturirana brojnim sadržajima.
- prometnica koja od čvora Rujevica na gradskoj autocesti vodi prema Viškovu i sjeverozapadnim dijelovima prigradskog područja – dio GU_{III}, a unutar grada predstavlja izuzetno kvalitetnu vezu velikih gradskih područja (Pehlin, Gornji Zamet). Ova je prometnica vrlo značajna u planiranom razvoju grada, jer predstavlja okosnicu uz koju se formira novi sekundarni gradski centar s poslovnim, stambenim i sportskim sadržajima. Izvan gradskih granica, na području Viškova, predviđeno je njezino spajanje na planiranu vanjsku obilaznicu grada (na čvoru Marčelji). Veza na gradsku mrežu Pehlina i Gornjeg Zameta uspostavljena je na poludeniveliranom čvorištu Hosti, pa će u budućnosti ovo biti najkraća veza spomenutih gradskih naselja do gradskog središta. Planira se izvesti u poprečnom profilu od četiri (dionica čvor Rujevica - čvor Hosti) odnosno tri prometna traka (dionica čvor Hosti - granica grada).

Planom je postavljena i značajno razrađenija mreža prometnica u rubnim, primarno stambenim područjima, naročito na zapadnom dijelu grada. Između ostalog planiran je spoj Drenove i Pehlina preko Škurinja, nove prometnice na Pehlinu i Gornjem Zametu, produženje prometnica do Srdoča, Turnja i Pavlovca. Mreža se nadopunjava i na istočnom i sjevernom dijelu grada (Pulac, Brašćine, Lukovići, Strmica). Od značajnijih zahvata na uličnoj mreži naglašavamo i slijedeće:

- izgradnju nove gradske ulice za prilaz i distribuciju prometa prema području Sveučilišnog kampusa OU_{xxx};
- izgradnju nove prometnice koja od čvora Škurinje nastavlja sjeverozapadnom stranom škurinjske udoline (tj. rubno uz trgovačko područje *Škurinjsko plase*) GU_{XI}. Spoj ove ceste s Osječkom ulicom planiran je u obliku kružnog raskrižja kao povoljnog prostorno-prometnog rješenja;
- izgradnju produžetka nove Ciottine ulice do njezinog spoja s Ulicom I. Dežmana (čime se potvrđuje prometni pravac iz prostornog plana užeg područja) – dio GU_{II}. Ova veza predstavlja dopunu izrazito nedostatne cestovne mreže u gradskom središtu;
- izgradnju nove dionice Zametske ulice, kao nove spojne cestu od Vidasove do Lozičine ulice – dio GU_V;
- izgradnju nove cestovne veze od Banderova do Rujevice, hrptom Smučenog brega OU_{XIV};
- rekonstrukciju Vukovarske ulice širenjem uličnog profila (u jugoistočnom dijelu na barem tri, a u sjeverozapadnom dijelu na četiri prometna traka) – dio GU_{III};
- izgradnju kružnog čvorišta na lokaciji Vežica – Sv. Ana;
- izgradnju novog mosta preko Rječine koji u presjeku ex Tvornica papira-ViR spaja Ružićevu ulicu s Vodovodnom ulicom;
- rekonstrukcija raskrižja Ulica žrtava fašizma - Supilova ulica - Tizianova ulica, u cilju stvaranja pravilnog četverkrakog raskrižja;
- izgradnju galerijskog spoja Ulice Joakima Rakovca s Ulicom Stjepana Radića, u cilju oslobađanja povijesne jezgre Trsata od individualnog prometa.

F. Postojeće prometnice od gradskog značaja

Važan funkcionalni prometni pravac na kojem se temelji prometni sustav grada je tzv. prvi (longitudinalni) prometni koridor, položen paralelno i neposredno uz obalnu crtu, te u prostoru šireg gradskog središta preuzima glavna prometna opterećenja gradskog prometa. Ovaj postojeći koridor bitno dopunjavaju i prometnice čija izgradnja (ili dogradnja) tek predstoji. Na ovaj se koridor spaja velik broj poprečnih ulica, gdje su te poprečne veze ostvarene preko raskrižja u nivou. Upravo su te točke raskrižja kritične točke ovog koridora, te ih je potrebno rekonstruirati tako da udovoljavaju prometno-tehničkim kriterijima.

Drugi longitudinalni prometni koridor je glavna uzdužna prometna veza koja sa sjeverne strane omeđuje gradsko središte. Karakterizira ju velika količina prometa te izrazita prometna prekapacitiranost. Uzimajući u obzir postojeću izgradnju koja vrlo određeno tvori ulice na ovom potezu, ovim Planom nisu predviđeni opsežniji rekonstrukcijski zahvati. Najveći rekonstrukcijski zahvat predstavlja izgradnja tunelske zaobilaznice na dionici Školjić-Potok, jer se izgradnjom te prometnice uklanja velika tranzitna komponenta i koridor u značajnoj mjeri prepušta lokalnom i javnom prometu.

3.2.3.1.1.1. Kategorizacija ulica

Gradske cestovne prometnice čine mrežu koja se radi funkcija kojima ima udovoljiti, mora razvijati u hijerarhijskom slijedu. Naime, zahtjevi prometne potražnje, visoki prometni komfor za daljinska putovanja, sigurnost učesnika u prometu, odvajanje pješačkih kretanja, odvajanje kretanja različitih prijevoznih sredstava, prostorno odvajanje pojedinih gradskih funkcija od štetnog djelovanja prometa, razlozi su određivanja hijerarhije gradskih cestovnih prometnica.

Sukladno tome, na razini kategorizacije prema zahtjevima za prostorne planove („Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova” („Narodne novine“ broj 106/98., 39/04., 45/04., 163/04., 148/10. (prestao važiti), 9/11.) provedena je kategorizacija na slijedeći način:

- glavne mjesne ulice/ceste; u ovu kategoriju su ušle sve javne ceste (kategorija državnih cesta) i dio nerazvrstanih cesta; glavne mjesne ulice/ceste dijele se na: *gradsku autocestu, gradske brze ceste i glavne ulice*
- sabirne ulice: su one važnije ulice u prometnom sustavu grada koje su nositelji još uvijek srednjih prometnih veličina, ali nisu ušle u okvir prethodne kategorizacije. One objedinjuju promet određenog broja ostalih ulica i dovode ih do primarne prometne mreže na kontroliranim mjestima (raskrižjima).
- ostale ulice: nose male količine prometa i nemaju značajke objedinjavanja većeg broja ulica/cesta. U ovom Planu prikazan je samo dio ostalih ulica, koje je moguće sagledati na razini generalnog plana, a ova se kategorija može dopunjavati i razrađivati u prostornim planovima užeg područja.

Tablica 119. Kategorizacija glavnih mjesnih cesta/ulica u gradu Rijeci

Oznaka	Podkategorija	Dionica	Planski status
<i>Glavna mjesna cesta/ulica</i>			
G AC	gradska autocesta	Tkzv. zaobilaznica grada i dio autocestovnog pravca prema Zagrebu	postojeća
G BC _z	gradska brza cesta	zapadna spojna cesta od čvorišta Škurinje gradske autoceste do zapadnog lučkog bazena (Zagrebačke obale)	planirana
G BC _i	gradska brza cesta	istočna spojna cesta od čvorišta Draga gradske autoceste do Ul. Ivana Zajca;	planirana
G U T		tunelska obilaznica gradskog središta	planirana
glavne ulice:			
GU I		od granice s Gradom Opatija (Preluk) – Opatijska cesta – Istarska ulica – Liburnijska ulica – Zvonimirova ulica – Krešimirova ulica – Riva – Ulica Ivana Zajca – Ribarska ulica – Fiumara - Ulica Andrije Kačića Miošića – Cindrićeva ulica – Šetalište XIII divizije – Ulica Janka Polić Kamova – Strossmayerova ulica – srednji most na Rječini	postojeća
GU II		Ulica Nikole Tesle – Ulica Viktora Cara Emina – Ulica Fiorello la Guardia – Pomerio – Ciottina ulica (postojeći i planirani dio) – Dežmanova ulica – Ulica Frane Supila (sjeverni dio) - Ulica žrtava fašizma – Ulica Ivana Grohovca	postojeća
GU III		od granice s Općinom Viškovo – Pehlin – Rujevica (planirani dio) – Ulica Antuna Barca – Vukovarska ulica – Ulica Viktora Cara Emina	djelomično planirana
GU IV		od zapadne brze gradske ceste do čvora Potok na tunelskoj obilaznici gradskog središta	planirana
GU V		od granice Grada Kastva – Ulica Ivana Čikovića Belog (s planiranom silaznom dionicom) – Zametska ulica	postojeća
GU VI		Ulica Bože Vidasa – Ulica Ivana Zaviđića – Ulica Mate Balote – Turanj (planirani dio);	djelomično planirana
GU VII		od granice grada s Općinom Matulji – Ljubljanska cesta	
GU VIII		Čandekova ulica – Nova cesta – Primorska ulica – gornji Zamet – Srdoči – do granice s Gradom Kastvom	djelomično planirana
GU IX		Minakovo – Ulica Bogomira Čikovića Marčeva – Ulica Josipa Mohorića – Gornji Zamet – Srdoči – do granice s Gradom Kastvom	djelomično planirana
GU X		Vukovarska ulica – Pehlin – do granice s Općinom Viškovo	postojeća
GU XI		od čvora Škurinje na gradskoj autocesti (planirani dio) – Osječka ulica – Škurinjska cesta – Tibljaška cesta – do granice s Općinom Viškovo	djelomično planirana
GU XII		Pehlin – Bodulovo – Škurinjsko plase (planirani dio) – Ulica Ive Lole Ribara	djelomično planirana
GU XIII		Ulica Prvog maja – Osječka ulica	postojeća
GU XIV		Tizianova ulica-Baštijanova ulica - Ulica Kozala - Drenovski put - Ulica svetog Jurja - do granice grada s općinom Viškovo	postojeća

GU XV		Laginjina ulica	postojeća
GU XVI		Ulica Balde Fućka – Grohovski put – Kablarska cesta	djelomično planirana
GU XVII		Grohovski put – do granice s Općinom Jelenje	postojeća
GU XVIII		Ulica Franje Račkog	postojeća
GU XIX		Kumičićeva ulica – Ulica Tome Strižića – rotor Sv. Ana (planiran)	postojeća
GU XX		Ulica Slavka Krautzeka	postojeća
GU XXI		Ulica Zdravka Kučića	postojeća
GU XXII		Kačjak – Grobnička cesta – do granice s Općinom Čavle	postojeća
GU XXIII		dionica državne ceste D40 kroz Sveti Kuzam	djelomično planirana
GU XXIV		produžena Ulica Riva (Žabica – Mlaka)	planirana

Tablica 120. Kategorizacija sabirnih ulica u gradu Rijeci

Oznaka	Dionica	Planski status
SU I	Labinska ulica – Turan - Martinkovac	djelomično planirana
SU II	Marčeljeva Draga (GU VI) – Martinkovac (GU VIII)	djelomično planirana
SU III	Ulica Ante Modrušana (od GU V do GU X)	postojeća
SU IV	Gornji Zamet – Srdoči (GU IX) – Ulica Mate Lovraka – Ulica Bartola Kašića (SU III)	djelomično planirana
SU V	Gornji Zamet (GU IX) – Dražićka ulica – Srdoči (GU IX)	djelomično planirana
SU VI	Labinska ulica – Ulica Ante Pilepića – Ulica Bože Vidasa (GU VI)	postojeća
SU VII	Ulica Vladivoja i Milivoja Lenca – Ulica Milice Jadrančić – do granice s Općinom Viškovo	postojeća
SU VIII	Hosti (GU IX) – Pletenci – Gornji Zamet (SU VII)	djelomično planirana
SU IX	Pehlin (GU X) – Androv breg – Baretićevo – (GU XII)	djelomično planirana
SU X	Rujevica (GU XII) – Ulica Branimira Markovića	djelomično planirana
SU XI	Gornji Zamet (SU VII) – sportsko područje Rujevica – Ulica Rujevica – (GU X)	djelomično planirana
SU XII	Gornji Zamet (SU XI) – Rujevica – Ivekovićeva ulica – Ulica Giuseppe Carabino – Ulica Antuna Barca – (GU III)	djelomično planirana
SU XIII	Krnjevo (GU I) – Ulica Jože Vlahovića – Ulica Milutina Barača – Mlaka (GU I)	postojeća
SU XIV	od zapadne brze spojne ceste – (GU I)	planirana
SU XV	Škurinje (rotor – GU XI) – Bodulovo (GU XII)	planirana
SU XVI	Drenova (GU XII) – (GU XIV)	planirana
SU XVII	Adamićeva ulica – Scarpina ulica	postojeća
SU XVIII	Lukovići (GU XIV) – do spojne ceste čvora Kozala	planirana
SU XIX	Brašćine (GU XIV) – Kvarnerska ulica – Sv. Katarina – Pulac	djelomično planirana
SU XX	Trsat (Dvorana mladosti) – Strmica – Ulica Kačjak (GUXXII)	djelomično planirana
SU XXI	Krimeja (GU XIX) – Ulica Krimeja – Šetalište Joakima Rakovca – galerijski spoj – Ul. Stjepana Radića – Ul. V. Valkovića Poleta – do Ul. Slavka Krautzeka (GU XX)	djelomično planirana
SU XXII	Kvaternikova ulica	postojeća
SU XXIII	Krimeja (GU XIX) – Radnička ulica – Plumbum (GU I)	djelomično planirana
SU XXIV	Vežica (GU XIX – rotor) – Ulica Franje Belulovića – (GU XXI)	postojeća
SU XXV	Vežica (GU XIX – rotor) – Sušačka Draga - Sveti Kuzam	djelomično planirana

Tablica 121. Kategorizacija ostalih ulica u gradu Rijeci

Oznaka	Dionica	Planski status
OU I	cesta kroz Pavlovac – do granice Općine Matulji	postojeća
OU II	SU II – do rekreacijske zone R2-5	planirana

OU III	SU IV – Bačiči – GU V	postojeća
OU IV	GU IX – Markovići – GU VIII	djelomično planirana
OU V	Srdoči SU III – SU V	djelomično planirana
OU VI	Martinkovac SU II – GU V	planirana
OU VII	Zamet GU VI – GU V – SU V Gornji Zamet	djelomično planirana
OU VIII	Zamet OU VII – GU VIII	djelomično planirana
OU IX	Pletenci SU VIII – GU X	postojeća
OU X	Pehlin SU IX – SU IX	postojeća
OU XI	Turnić GU VIII – SU XII	postojeća
OU XII	Krnjevo GU I – GU VIII (Ulica Vinka Benca)	postojeća
OU XIII	Mlaka GU I – GU VIII (Ulica Rikarda Benčića)	postojeća
OU XIV	Rujevica SU X – OU XV Banderovo	djelomično planirana
OU XV	Podmurvice GU III – GU XIII Škurinje	postojeća
OU XVI	Škurinje GU XIII – rekreacijska zona R2-10	djelomično planirana
OU XVII	Škurinje GU XI – GU XII Donja Drenova	postojeća
OU XVIII	Drenova GU XIV – GU XVI Kablari	planirana
OU XIX	Gornja Drenova GU XIV – OU XVIII	planirana
OU XX	Gornja Drenova GU XVI – GU XIV	planirana
OU XXI	Drenova GU XIV – GU XIV Gornja Drenova	postojeća
OU XXII	Škurinje GU XIII – SU XVIII Lukovići	djelomično planirana
OU XXIII	Škurinje SU XXII – GU XIV Kozala	postojeća
OU XXIV	Školjić GU XXV – GU T (Ulica braće Ružić – Vodovodna ulica)	postojeća
OU XXV	spoj GU I – GU I (Ulica Rade Šupića – Ulica Milana Smokvine Tvrdog)	postojeća
OU XXVI	GU I – GU XIX (Bulevar oslobođenja – Šetalište Ivana Gorana Kovačića - Mihanovićeve ulica)	postojeća
OU XXVII	OU XXVI – GU XX (Marohnićeva ulica)	postojeća
OU XXVIII	OU XXVII – SU XXI (Ulica Drage Šćitara)	postojeća
OU XXIX	OU XXX – GU XIX (Ulica Vjekoslava Dukića)	djelomično planirana
OU XXX	GU XX – SU XX (Sveučilišna aleja)	planirana
OU XXXI	GU XIX – SU XXII (Ulica Martina Kontuša)	postojeća
OU XXXII	Orehovica OU XXXIII – rekreacijska zona R2-17	planirana
OU XXXIII	Orehovica GU XXII - Svilno	djelomično planirana
OU XXXIV	Sv. Ana GU XIX – GU XXI	planirana
OU XXXV	Suščka Draga SU XXV – SU XXV (kroz naselje)	postojeća

3.2.3.1.1.2. Koridori prometnica i dimenzioniranje prometnica

Koridor većine prometnica koje su sastavni dio gradske cestovne mreže, naročito glavnih cesta/ulica, već je određen Prostornim planom uređenja Grada Rijeke za onaj dio prometnica koje se preuzimaju ovim Planom. Ovim se Planom određuje ukupna širina koridora za projektiranje i izgradnju cesta/ulica, kako slijedi:

- glavne ceste/ulice i sabirne ulice 40 metara
- ostale ulice 30 metara

Za glavnu mjesnu cestu – gradsku autocestu G_{AC} širina koridora za cjelovitu izgradnju prometnice - odnosno dogradnju južnog kolnika i izgradnju planiranih čvorova - utvrđena je površinom infrastrukturnog sustava sukladno kartografskom prikazu broj 1.

Na tunelskim dijelovima trasa cesta/ulica ne primjenjuje se odredba o zaštitnom koridoru.

Podloga za određivanje građevne parcele prometnice mora se izraditi najmanje na nivou idejnog projekta s trasom obrađenom karakterističnim poprečnim presjecima na geodetskoj snimci postojećeg stanja.

Izgradnja novih cesta/ulica

Dimenzije prometnica koje je potrebno primjenjivati prilikom planiranja/projektiranja sistematizirane su u tablici 122.

Tablica 122. Preporučeni elementi za dimenzioniranje novoplaniranih prometnica

širina a prom	srednja širina zelen	rubna a zelen	rubna a zelen	Dimenzioniranje prometnica
---------------------	----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------

				Pješački nogostup	Režim prometa	Broj prometnih trakova	Razine uslužnosti RU		
							Početak planskog razdoblja	Kraj plan. razdoblja	
Glavne mjesne ceste/ulice							A do B	C do D	
3.5	2.5 - 4.0	3.0	2.0 - 3.0		dvosmjerni	2+2 ili više			
				1.60 – 2.25		1+1			
					jednosmjerni	2			
Sabirne ulice							A do B	D do E	
3.25	1.0 - 1.5	3.0	1.5 - 2.0	1.60 – 2.25	dvosmjerni	2+2			
						2+1			
						1+1(izmjenični) +1 prometni trak			
						1+1			
						jednosmjerni			2
									1
Ostale ulice							B do C	D do E	
3.0	1.0 - 1.5	3.0	1.5	1.60 – 2.25	dvosmjerni	2+1			
						1+1(izmjenični) +1 prometni trak			
						1+1			
						jednosmjerni			2
									1

Ukoliko na cesti/ulici nije predviđeno vođenje pješačkog prometa, što je moguće u slučaju glavnih mjesnih cesta/ulica: podkategoriji gradske autoceste G_{AC} i gradskih brzih cesta G_{BCI} i G_{BCZ} , tada nije potrebno izvoditi pješački nogostup. U tom se slučaju poprečni profil formira sukladno tehničkom rješenju cestovne građevine.

Jednosmjerna ulica koje se izvodi s jednim prometnim trakom minimalne je širine kolnika 4.5 metara. Cesta/ulica može biti izvedena kao slijepa, ali je ograničene dužine do 250 metara te je potrebno izvesti okretište za komunalna i ostala vozila.

Planom se predviđa i izgradnja kolno-pristupnog puta za izvedbu pristupa najviše četiri građevinske čestice. Kolno-pristupni put minimalne je dozvoljene širine 4.50 metara, najveće dozvoljene dužine 50 m. Dužina kolno-pristupnog puta računa se od spoja na glavnu prometnicu do okretišta. Kolno pristupni put ne može se spojiti na drugi kolno pristupni put.

Iz navedenog je razvidno da bilo koja nova cesta/ulica odnosno javna prometna površina koja se treba izgraditi, a da se ne radi o kolno-pristupnom putu, mora imati širinu kolnika od 6.0 metara te obostrane pješačke nogostupe, svaki minimalne širine 1.60 metara (ukupno 9.20 metara, bez potpornih, obložnih zidova i sličnih dijelova cestovne građevine).

Zelene površine nisu obavezni dio poprečnog profila prometnice već se planiraju / projektiraju ukoliko to prostorni i drugi uvjeti to omogućavaju.

Rekonstrukcija cesta/ulica i drugih javnih prometnih površina

Prilikom rekonstrukcije postojećih cesta/ulica potrebno je poštivati slijedeće uvjete:

- najmanja dozvoljena širina prometnog traka ceste/ulice iznosi 3,0 m,
- izuzetno najmanja dozvoljena širina prometnog traka ostale ulice iznosi 2.75 m u stambenim zonama u slučaju osiguravanja prilaza do postojećih stambenih objekata,
- ako se cestom/ulicom odvija javni gradski autobusni prijevoz širina prometnog traka iznosi minimalno 3,25 m,
- najmanja dozvoljena širina jednosmjerne ulice s jednim prometnim trakom iznosi 4.5 m.

Nogostup glavne mjesne ceste i/ili sabirne ulice potrebno je izvesti kao dvostrani, a nogostup ostale ceste dozvoljeno je izvesti kao jednostran, a najmanja dozvoljena širina nogostupa iznosi 1,6 m.

U slučaju kada se izvodi jednostrani nogostup, na drugoj strani poprečnog profila potrebno je izvesti proširenje u nivou kolnika (bankinu) minimalne širine 0.5 m.

Prilikom rekonstrukcije prometnica, gdje god prostorni i drugi uvjeti to omogućuju, potrebno je postojeće dvotračne prometnice ranga (barem) glavnih i sabirnih, a koje imaju uzdužni nagib veći od 9 %, planirati s trećim prometnim trakom na dionici uspona.

U izgrađenim dijelovima naselja ovaj Plan prepoznaje kategoriju kolno-pješačkih prilaza. Kolno-pješačkim prilazima podrazumijevaju se prometne površine namijenjene kretanju vozila i pješaka koje su nastale parcelacijom

temeljenom na prostornom planu koji je prestao vrijediti ili za koje je ishodovana lokacijska dozvola. Uvjeti za rekonstrukciju takvih kolno-pješačkih prilaza su sljedeći:

- najveća dozvoljena dužina kolno-pješačkog prilaza iznosi 150 metara, s tim da se dužina mjeri od spoja na glavnu prometnicu do okretišta,
- najmanja dozvoljena širina kolno pješačkih prilaza iznosi 5.50 metara, nije potrebno izvoditi nogostup jer pješaci i vozila koriste istu površinu za kretanje, ali je potrebno naglasiti vertikalnom i horizontalnom signalizacijom da se radi o zoni smirenog prometa,
- kolno pješački prilaz ne može se priključiti na drugi kolno-pješački prilaz ili kolno-pristupni put.

Iz navedenog je razvidno da bilo koja postojeća cesta/ulica odnosno javna prometna površina koja se treba rekonstruirati, a da se ne radi o kolno-pješačkom prilazu ili kolno-pristupnom putu, mora imati širinu kolnika od 6.0 metara (odnosno 5.5. metara ako se radi o prometnici u stambenom naselju), jednostrani pješački nogostup širine 1.60 metara te na drugoj strani poprečnog profila proširenje (bankinu) širine 0.50 metara. Ukupna širina poprečnog profila (bez potpornih i obložnih zidova te drugih dijelova cestovne građevine) za rekonstruiranu cestu/ulicu iznosi 8.10 (7.60) metara.

Urbanu opremu, kioske i slične objekte nije dozvoljeno postavljati unutar slobodnog profila ceste/ulice ili druge javne prometne površine, već je potrebno osigurati zasebnu – dodatnu – površinu koja se može nalaziti neposredno uz slobodni profil. Međutim, nadstrešnice javnog gradskog prijevoza dozvoljeno je postaviti i na pješačkoj površini ako je omogućen nužan pješački prolaz širine 1.50 metara.

Putokaznu i svjetlosnu signalizaciju na glavnim gradskim četvertračnim ulicama potrebno je smjestiti na odgovarajuće portalne nosače.

3.2.3.1.1.3. Čvorišta i raskrižja

Prilikom izgradnje novih te rekonstrukcije postojećih raskrižja, potrebno je voditi računa o veličinama prometnih tokova, te sukladno tome dimenzionirati čvorišta i raskrižja, a uz primjenu odgovarajućih tehničkih normativa. Raskrižja na novim cestama/ulicama prikazanim potrebno je projektirati sa formiranjem trakova za lijevo skretanje.

Na pojedinim lokacijama unutar gradske cestovne mreže preporuča se točke raskrižja rekonstruirati i preoblikovati u raskrižja kružnog tipa, naročito tamo gdje je potrebno smirenje prometa ili prostorno-prometno naglašavanje lokaliteta. Takvo rješenje preporučamo na pozicijama kao što raskrižja Kantrida - stadion, Krnjevo, Škurinje kod benzinske crpke, Plumbum, Vežica – Sv. Ana i sl.

Planirana nova čvorišta na gradskoj autocesti poželjno je projektirati u vidu dijamantnih čvorišta, koja uz zadovoljenje prometnih zahtjeva omogućavaju manje zauzimanje vrijednog gradskog prostora. Sva ostala raskrižja na novim prometnicama treba projektirati uz formiranje trakova za lijevo skretanje, te zadovoljenje i drugih tehničkih normativa.

3.2.3.1.1.4. Sustav automatskog upravljanja prometom

Planovi koji se odnose na dovršenje uspostave sustava upravljanja prometom vrlo su konkretni i trebali bi biti realizirani u srednjoročnom razdoblju. U sklopu 2. faze opremit će se raskrižja na I. prometnom koridoru (ulice Fiumara, Scarpina, Adamićeva, trg Žabica, Riva i Cindrićeva) i projekt uputnog parkirno-garažnog sustava. Video kamere postavljaju se na 7 lokacija, uz izravno povezivanje s dežurnom službom Prometne policije.

Planirana dinamika realizacije je sljedeća:

- u 2005/2006.. godini provest će se 3. faza koja ima za cilj opremanje prometne zone 4 (zapadni dio grada),
- u 2006/2007. godini planirana je 4. faza u sklopu koje će se opremiti prometna zona 5 (istočni dio grada), čime bi sustav bio zaokružen kao cjelina, ali otvoren za daljnju nadogradnju podsustavima ako se ukaže potreba.

3.2.3.1.1.5. Benzinske postaje

Planom je predviđena gradnja i uređenje novih te rekonstrukcija postojećih benzinskih postaja s manjim pratećim sadržajima u funkciji cestovnog prometa, osiguranjem sigurnosti svih sudionika u prometu i zaštite okoliša.

Mreža benzinskih postaja prikazana je u grafičkom dijelu Plana, a pored prikazanih postaja koje bi trebale predstavljati nužno potrebnu mrežu, moguće je prilikom izrade prostornih planova užeg područja predvidjeti izgradnju i drugih benzinskih postaja.

Gradnja benzinskih postaja dozvoljena je neposrednom provedbom ovoga Plana, a benzinske postaje planirane obostrano uz gradsku brzu cestu oznake G_{BC I} na području Brajdice mogu se graditi isključivo temeljem prostornog plana užeg područja.

3.2.3.1.2. Javni gradski prijevoz

Razvojno opredjeljenje grada predstavlja orijentacija na maksimalno korištenje sustava javnog prijevoza, što predstavlja ne samo razvojni, već i pravi kvalitativni pomak. Takvo je opredjeljenje posljedica situacije koja proizlazi iz

(ne)mogućnosti znatnije dogradnje postojeće mreže cesta, kao i prostornih i ekonomskih nemogućnosti za gradnju parkirališnih i garažnih građevina na području grada, a naročito na području gradskog centra. Naravno da tu treba pridodati i ekološke i energetske prednosti kao vrlo bitne odrednice za postizanje kvalitetnijeg života u gradu, a naročito u gradskom središtu, gdje je u tom pogledu i najlošija situacija kao posljedica vrlo velikog prometa.

Temeljno opredjeljenje koncepcije Generalnog urbanističkog plana Grada Rijeke sadržano je u razvoju kvalitetnog sustava gradskog prijevoza, kojemu se daje veći značaj u odnosu na individualni promet. Prednosti koje se na taj način ostvaruju su vrlo bitne:

- ekonomske: smanjena je potreba za gradnjom novih prometnica kao i garažnih građevina;
- ekološke: bitno se smanjuje zagađenje (cestovni promet je najveći zagađivač zraka u gradovima);
- ambijentalne: gradski se prostor opterećuje od sve većeg broja individualnih vozila; grad se u većoj mjeri doživljava kao „slobodan” prostor;
- energetske: postižu se znatne energetske uštede.

U tom smislu i stečene navike današnjih sudionika u prometu, naročito onih koji se koriste osobnim vozilom za dolazak u sam centar grada i po mogućnosti besplatno ili za što manju cijenu parkiraju, morat će se izmijeniti. Naglasak će biti na korištenju javnog prijevoza, i to na način da se osobno vozilo koristi do određene lokacije na obodu gradskog centra, gdje se vozilo ostavlja u odgovarajućoj garažnoj građevini, a putovanje nastavlja javnim prijevozom. Kada bi se potrebe grada za parkirnim prostorom dimenzionirale prema današnjem poželjnom načinu putovanja do centra grada, isti bi trebalo dijelom srušiti da bi se izgradio potreban broj cesta i garaža (broj potrebnih parkirnih mjesta u centru grada, prema Prometnoj studiji Plana, na kraju planskog razdoblja, kod pretežnog korištenja individualnog prijevoza, penje se na preko 30.000!).

U izradu Prometne studije Plana ušlo se s tri različite osnovne pretpostavke omjera korištenja individualnog i javnog prijevoza. Kao najpovoljnija, predložena je inačica koja predstavlja opredjeljenje za razvoj javnog prometa kao atraktivnog prometnog sredstva u odnosu na individualni promet. Omjer u korištenju javnog i individualnog prometa koji treba postići iznosi: 60% javni : 40% individualni, što je ambiciozan plan koji neće biti lako postići, ali je to jedini način da se optimiziraju ulaganja u prometni sustav i amortizira nekoliko desetljeća dugo zaostajanje kapitalnih investicija u njega.

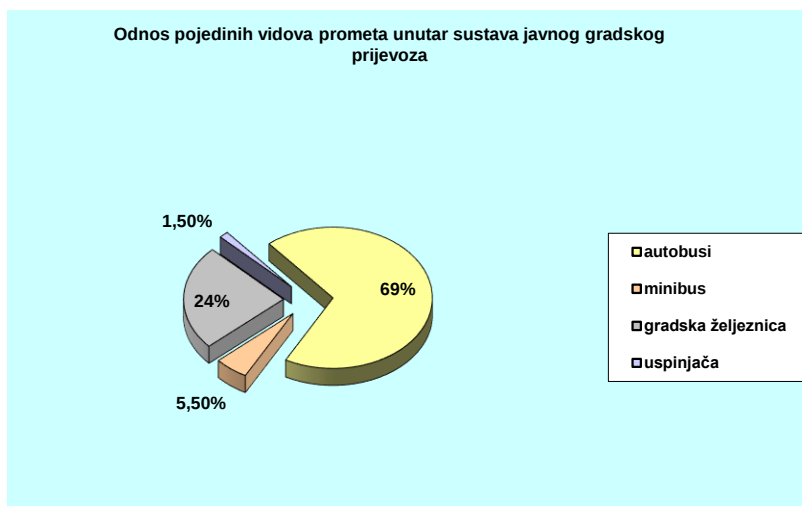
Javni gradski prijevoz organizira se autobusima, a kao novi dio sustava pojavljuje se (pri)gradska željeznica što predstavlja razvojno opredjeljenje koje treba realizirati u terminima ovog plana. Postojeća željeznička pruga u tom smislu je vrlo dobro položena unutar prostora grada, ona je vrijedan ali danas nedovoljno iskorišten prostorni i infrastrukturni resurs. Uz određeni broj stajališta koja su postojeća i koja treba prilagoditi novim potrebama, planiran je i veći broj novih, tako da bi u konačnici bilo dvadesetak stajališta unutar grada. Tamo gdje prostorne mogućnosti to dozvoljavaju, u neposrednoj blizini stajališta predviđaju se parkirni prostori za uspostavljanje park&ride sustava. Putnički promet željeznicom bi trebalo organizirati unutar šireg dijela gravitacijskog područja od Jurdana do Škrleja, te se zapravo radi o prigradskoj željeznici, ali ovim se Planom analizira samo prostor unutar gradskih granica.

Uvođenje minibusa ima svoje opravdanje na dijelu linija koji su manje opterećene. Naime, minibusi imaju veliku prednost pred autobusima u manjim nabavnim i eksploatacionim troškovima, dok se optimizacija svodi na podešavanje intervala (voznog reda) u čemu su zbog manjeg kapaciteta fleksibilniji od autobusa.

Od novih sustava bitnu ulogu može preuzeti i prijevoz uspinjačom koja se planira za povezivanje Školjića i Trsata te eventualno Kozale.

Od ostalih prijevoznih sredstava koji mogu biti korišteni u sustavu javnog gradskog prijevoza određena uloga može biti namijenjena trolejbusu. Trolejbus bi, u uvjetima brige za zaštitu okoliša, trebao naći svoje mjesto u širem centru grada, ne samo zbog očuvanja kvalitete zraka nego i zaštite od buke.

Prilikom izrade simulacija prometa došlo se do slijedećeg odnosa između pojedinih vidova prometa: 69% prometa putnika odvija se autobusima, 24% gradskom željeznicom, 5.5% minibusima te 1.5% uspinjačom. Zamjetno je da velika količina prometa biva preuzeta od strane nove prijevozne komponente, gradske željeznice, što predstavlja vrlo dobar odnos prema autobusnom prijevozu, koji ostaje primarno prijevozno sredstvo unutar sustava javnog prijevoza.

3.2.3.1.2.1. Određivanje trasa (ruta) javnog prijevoza

Pokrivenost grada javnim prijevozom ovim je Planom zadana trasama (rutama) javnog gradskog prijevoza. Prilikom njihovog postavljanja djelomično je usvojena shema trasa linija iz studije *”Prostorno funkcionalna reorganizacija linija javnog gradskog prijevoza u gradu Rijeci”*. U navedenom elaboratu podloga su bila istraživanja putovanja temeljena na ondašnjem rasporedu stanovnika i radnih mjesta. Na te podatke pridodane su planske postavke koja se odnose na dvadesetgodišnje razdoblje u kojem bi trebalo doći do ispunjenja zadanih prostornih mogućnosti, posebno sa stanovišta planirane namjene površina koja rezultira i raspodjelom stanovništva i radnih mjesta na prostoru grada.

Trase (rute) određene su koridorima, dok su definiranje ishodišta i odredišta pojedine rute bazirani na prethodnim istraživanjima. Jedan od važnih principa prilikom definiranja koridora bio je „pokrivanje” autobusnim prijevozom onih dijelova grada koji to danas nemaju a postoji izražena prijevozna potreba. Svakako su pokriveni dijelovi grada kao Školjić, Delta, Brajdica, Potok, Podmurvice, Banderovo, Rujevica, Strmica, Podvežica (Radnička), Turanj, Pulac i sl. Ovisno o prometno-prostornoj potrebi rute su postavljene i planiranim prometnicama. Također, da bi se postigla čim veća i obuhvatnija prostorna pokrivenost i povezanost pojedinih dijelova grada, kod prijelaza sa koridora na koridor korišten je veći broj prometnica.

Po potrebi rute se vode i prometnicama koje se tek planiraju izgraditi. Kod „prijelaza“ sa koridora na koridor treba koristiti što veći broj prometnica ne bi li se omogućila što bolja povezanost određenih dijelova grada.

Javni prijevoz u gradu organizira se:

- autobusima,
- minibusima,
- (brzom) gradskom željeznicom,
- uspinjačom
- sezonskim (linijama) pomorskog prijevoza.

A. Autobusni prijevoz

Već razvijen sustav prijevoza autobusima potrebno je razviti i reorganizirati brojem linija, trasa i vrstom prijevoznog sredstva. Podvarijantu zamjene autobusa trolejbusima na trasama koje su za to primjerene treba šire istražiti kroz posebnu studiju prometno-tehničke i ekonomske opravdanosti.

B. Prijevoz minibusima

Dopuna autobusnih predstavljaju rute koje se obavljaju minibusima (to je tzv. paratranzit). Minibus linije organiziraju se na dijelovima gdje je prijevozna potreba identificirana, ali je manjeg obima, odnosno očekuje se manji broj putnika. Također, ako su linije autobusa pretežno radijalne, trase minibusu položene su na način da se međusobno povežu krajnje točke (terminusi) linija, odnosno dijelovi grada gdje postoji potreba za uvođenjem JGPP-a, ali elementi prometnica ne dozvoljavaju uvođenje autobusa.

Osim navedenih, moguće je ovisno prijevoznoj potrebi i drugim uvjetima uspostavljati i drugačije rute minibusu.

C. Gradska (prigradska) željeznica

Osim autobusnih i paratranzitnih ruta, uvode se i rute lakog tračničkog sustava – (brze) gradske odnosno prigradske željeznice. Predložena ruta odnosi se na postojeću prugu, tako da prometuje uzduž čitavog gradskog područja, s

moгуćnošću da kao krajnje točke budi korišteni kolodvori izvan gradskih granica (Matulji, Rukavac, Jušići, Jurdani, Škrljevo) te tako organiziran prijevoz ima značaj prigradskog prijevoza. Duljina ove rute unutar gradskih granica iznosi približno 18 km.

Duž koridora organiziraju se slijedeće postaje (brze) gradske željeznice:

- Pavlovac, Martinkovac, Marčeljeva Draga, Zamet, Kantrida, Krnjevo, Mlaka, Centar (Kolodvor), Zagrad, Školjić, Sušak, Pećine, Podvežica, Vežica, Draga, Sveti Kuzam.

Kraća linija (3. Maj - Torpedo – Želj. kolodvor – Delta – Pećine) kao linija koja prometuje prostorom šireg gradskog središta, organizirana kao zaseban laki tračnički sustav. Ova linija treba postati dodatni dio ponude na prostoru šireg gradskog središta, je linija koja prometuje od zapadne Mlake – zone ulaza u brodogradilište 3.maj i ex. industrijskog kompleksa Torpeda, preko Rive, Delte i Brajdice, tunelom do Pećina.

Za potrebe organiziranja ove linije se na južnom, priobalnom kraku postojeće pruge organiziraju postaje: Riva, Delta, Brajdica te na zapadnom dijelu, na postojećoj kolosječnoj infrastrukturi, organiziraju se postaje: 3. Maj, Torpedo, Pioppi.

Ukupno je ovim Planom predviđena dvadesetjedna postaja. Od toga su dvije postojeće i u funkciji (Centar - kolodvor, Pećine), dvije su postojeće ali izvan funkcije (Krnjevo, Podvežica). Navedene su postaje podložne rekonstrukciji da bi mogle prihvatiti ovaj vid prometa. Sve ostale postaje su nove i treba ih izgraditi.

Osim postaja koje su predložene ovim Planom, moguća je interpolacija postaja na dodatnim lokacijama, ukoliko se za to utvrdi potreba.

Shema planiranih postaja gradske željeznice prikazana je na kartogramu br. 3

D. Uspinjača

Kao dopuna sustava javnog prijevoza na potezu Školjić – Trsat uspostavlja se linija uspinjače, a koje osim prometne funkcije predstavlja i svojevrsnu turističku atrakciju te ima znatne ekološke prednosti pred drugim vidovima prijevoza:

Uspinjača povezuje dolinu Rječine s Trsatom. Donja (polazna) postaja uspinjače, kako je do sada utvrđeno Prostornim planom na prostoru postojeće autobaze, a gornja u blizini trsatske čitaonice. Sustav uspinjače podrazumjeva niz manjih kabina od kojih je svaki smjer vezan za svoje čelično užje. Na trasi približne dužine 500 metara treba po cijeloj duljini izvesti dva paralelna kolosjeka. Na gornjoj postaji je motor, međutim glavni dio pogona obavlja gravitaciona sila silazne kabine.

Prostornim planom su utvrđene dvije moguće trase uspinjače (žičare) prema Trsatu, a predviđena je i moguća trasa koja bi Školjić povezivala s nasuprotnom stranom kanjona Rječine – brdom Kozala.

Međutim, u odnosu na ovakav prijedlog moguće je usvojiti i drugačiju trasu i tehničko-tehnološko rješenje, ukoliko se pokaže da ima bolje prostorne, tehničke i ekonomske elemente.

Tablica 123. Organizacija i rute sustava javnog prijevoza

Sustav javnog prijevoza – prijevozna ruta	Duljina
<i>Rute javnog prijevoza autobusima**</i>	
PRELUK - Adamićeva – PEĆINE*	13,5 km
PAVLOVAC - Labinska - Čandekova - Adamićeva - TRSAT	16 km
TURANJ-Kostabela - Čandekova - Adamićeva - Radnička - TRSAT	17 km
TURANJ-Kostabela – Liburnijska – Čandekova – Pomerio - SVETI KUZAM	15,5 km
MARTINKOVAC - Zvonimirova - Pomerio - TRSAT	15 km
SRDOČI - Čandekova - Adamićeva - BRAJDICA	9,5 km
GORNJI ZAMET - Čandekova - Pomerio - PAŠAC	11 km
PEHLIN - Adamićeva - PODVEŽICA	8,5 km
GORNJA DRENOVA - Osječka - Adamićeva - GORNJA VEŽICA	15 km
BRAŠĆINE - Teslina - Adamićeva - SVEUČILIŠNI KAMPUS	13 km
TORPEDO - Adamićeva - SVILNO	12,5 km
TRSAT - Kontuševa - Kvaternikova - PEĆINE	5 km
<i>Rute javnog prijevoza minibusima</i>	
POTOK - Adamićeva - ŠKOLJIĆ	3,5 km
PAVLOVAC - Martinkovac - Srdoči – Pehlin - DONJA DRENOVA	23 km
DONJA DRENOVA - Mihaćeva draga – Plase - BANDEROVO	7 km
RUJEVICA – Grpci - Pilepići – Srdoči - Gornji Zamet- TIBLJAŠI	14,5 km
<i>Gradska (prigradska) željeznica</i>	
(Jurdani – Matulji) - PAVLOVAC - Želj. kolodvor - Školjić - Pećine - SVETI KUZAM - (ŠKRLJEVO)	

3. MAJ - TORPEDO – Želj. kolodvor – Delta – PEĆINE	„light rail”.
Uspinjača	
ŠKOLJIĆ - TRSAT	oko 0,5 km

* Velikim slovima naznačene su polazne i završne postaje. Mikrolokacije postaja određuju se zasebnim projektom reorganizacije.

** Osim navedenih, moguće je ovisno prijevoznj potrebi i drugim uvjetima uspostavljati i drugačije autobusne i minibus rute.

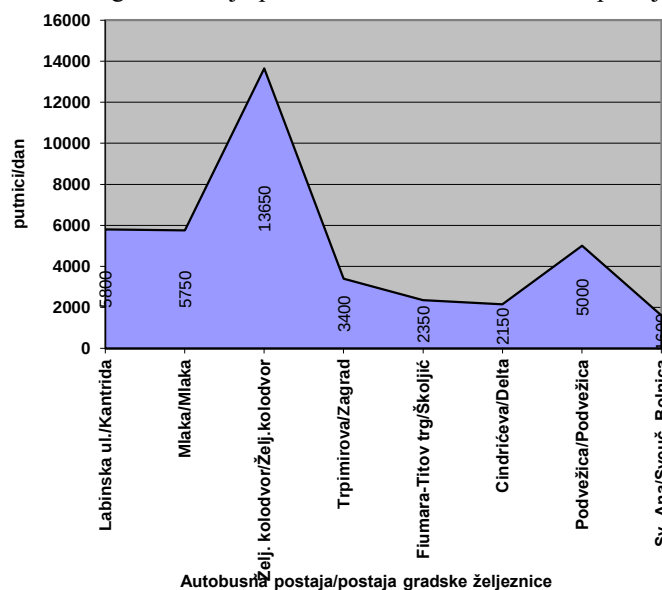
3.2.3.1.2.2. Reorganizacija javnog gradskog prijevoza

Prema načelno postavljenim rutama odnosno trasama, linije javnog gradskog prijevoza potrebno je razraditi kroz studiju javnog gradskog prijevoza koja će objediniti autobusni prijevoz s drugim vidovima kao što su željeznički prijevoz, prijevoz minibusima i uspinjačom te pomorski prijevoz, te utvrditi prijelazne točke sustava (terminuse).

A. Prijelazne točke sustava

Prilikom organizacije sustava javnog gradskog prijevoza koji se sastoji od autobusnih linija, minibus linija, linija lakog tračničkog sustava te uključivanja alternativnih vidova prijevoza, potrebno je uspostaviti nove „dodirne” točke, odnosno organizirane i opremljene lokacije, gdje dolazi do prijelaza putnika sa jednog na drugi vid prijevoza. Te su nove točke prijelazne točke sustava ili terminusi javnog gradskog prijevoza. Takva reorganizacija ima i direktnu prostornu posljedicu, koja osim što zahtjeva osiguravanje novih prostora za tu namjenu na gradskom obodu, u centru grada znači oslobađanje vrijednih površina gradskog središta od prometne funkcije, jer današnji terminali na Jelačićevom trgu i privremeni autobusni terminal na Delti neće biti zadržani u sustavu s današnjom namjenom. Naročito je značajno da se u obodnim djelovima grada (gdje je potrebno i 15 minutno pješčenje do postaje JGP-a) može nastaviti vožnja jedinicama manjeg kapaciteta. Takve se prijelazne točke mogu uspostaviti u rubnim gradskim područjima, kao što su Pavlovac, Martinkovac, Turanj-Kostabela, Srdoči, Pehlin, Gornji Zamet, Gornja i Donja Drenova, Tibljaši i Pašac.

U dijelu grada gdje se putnici mogu odlučiti između gradske željeznice i autobusa zanimljivo je promotriti podatke dobivene iz simulacija. Podatak se ogleda u broju putnika/dan u transferu između postaja.

Simulacije pokazuju da je najveći transfer na željezničkom kolodvoru. Naime o udaljenosti obaju postaja – autobusne i željezničke, eventualnim visinskim razlikama te o ukupnom obujmu putnika i njihovim linijama želja ovisi broj transfera.

Zanimljivo je promotriti i transfer s autobusnih postaja na uspinjaču za Trsat. S autobusne postaje Fiumara - Titov trg prelazi 1.400 putnika na uspinjaču, iz ulice Račkoga 480, a sa postaje Ružićeva - Vodovodna (koje su spojene mostom) cca 4.400 putnika. To je i očekivano, a ovom broju treba pridodati i putnike koji „pune” uspinjaču ostavljajući automobile u garažnoj građevini. Navedeno ukazuje na predvidivu veliku atraktivnost uspinjače kao prijevoznog sredstva.

Na specifičnim prijelaznim točkama sustava javnog prijevoza, također, osim prijelaza putnika s jednog na drugi vid javnog prijevoza dolazi do prijelaza putnika iz osobnog vozila na vozilo javnog prijevoza. U ovom slučaju radi se o lokacijama tzv. park&ride sustava, do kojih putnik dolazi osobnim vozilom, parkira vozilo na većoj organiziranoj parkirnoj (ili garažnoj) površini, te nastavlja put gradskom željeznicom, odnosno autobusom. Planirane postaje gradske željeznice u području izvan gradskog središta ujedno su i park&ride lokacije, te trebaju biti opremljene odgovarajućim parkirnim kapacitetima.

B. Gravitacione zone autobusnih postaja i pokrivenost prostora grada

Gravitacione zone autobusnih postaja u Rijeci specifičnog su oblika. Zbog konfiguracije terena, one imaju oblik elipse dužine po longitudinali 400 metara i širine oko 250 metara. Ovisno o rasporedu postaja, njihovoj međusobnoj udaljenosti, blizini različitih koridora, blizini gradskom središtu, dolazi do većeg ili manjeg preklapanja tih zona tako da su vremena pješčenja u centru najviše 5 min, a izvan i 8 min, što je respektirano u ovio Planom pri odabiru trasa i postaja. Ipak postoje dijelovi grada koji „izlaze“ iz ovih mjerila i za koje se smatra da će se stanovnici-putnici orijentirati isključivo na individualni prijevoz, koji je fleksibilniji u svladavanju loših elemenata trase ceste i sl.

Nepotpunu pokrivenost, koja se kreće između 70 i 90 %, imaju sljedeća gradska područja: *Preluk, Martinkovac, Pehlin, Sportsko-rekreacijska zona, Rujevica, Brašćine, Pulac, Grohovo, Svilno, Orehovica, Strmica*. Izuzetak od ovih vrijednosti je područje Pavlovca kao zona specifičnih obilježja gdje se može postići pokrivenost od 40 %. Sve ostale dijelove grada moguće je i potrebno u potpunosti pokriti javnim gradskim prijevozom.

C. Opterećenje pojedinih dionica po rutama

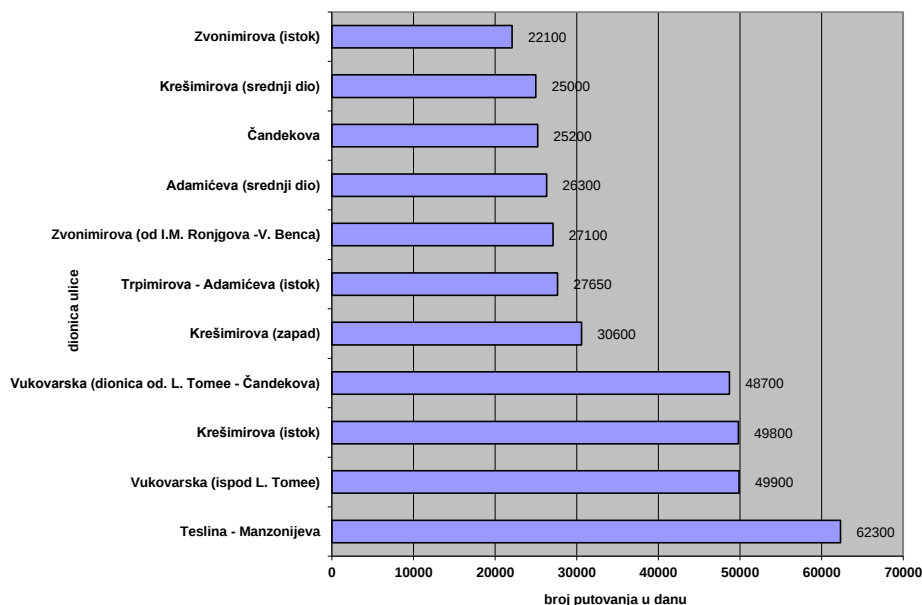
Prometnice u gradu nisu opterećene samo domicilnim, već i ishodišno-odredišnim i tranzitnim javnim prometom. Ova opterećenja pridonose promjeni slike opterećenja tako da koncentracija putnika nekih koridori ne počinju u točki ulaza u gradsko područje već ranije što vrijedi i u obratnom smjeru. Promet prema zonama: Opatija - Matulji, Kastav, Viškovo; Klana, Jelenje - Čavle, Bakar i Kostrena nije pridjeljen u simulaciji JGPP-a već je samo dodatak. Najviše putnika u danu imaju rute prema/iz Opatije - Matulji i Kastva, slijede Viškovo, Bakar i Klana dok najmanje putnika je iz Kostrene i Jelenje - Čavle.

Njintenzivniji promet između pojedinih zona, odvija se između: Bakra i Viškova, Jelenje - Čavle i Viškovo (radne zone), slijede Jelenje - Čavle s Bakrom te Kostrena s Viškovom dok su ostale veze u JGPP-u stvarno male.

U prometnoj studiji Plana nalazi se detaljan ispis podataka koji se odnose na simulaciju prometnog opterećenja linija javnog prijevoza. Dani su podaci o opterećenju pojedine dionice i faktor popunjenosti. Moguće je tako iz iste dobiti podatke u najopterećenijim dionicama u gradu, odnosno najopterećenijim dijelove pojedine linije, što ima značaj kod izvjesnih mjera poboljšanja organizacije JGPP-a.

Iz navedenih simulacija uočavaju se najopterećenije dionice prema broj putovanja u danu što je u nastavku prikazano tablično i dijagramima.

Tablica 124. Opterećenost planiranih linija javnog prijevoza prema rutama

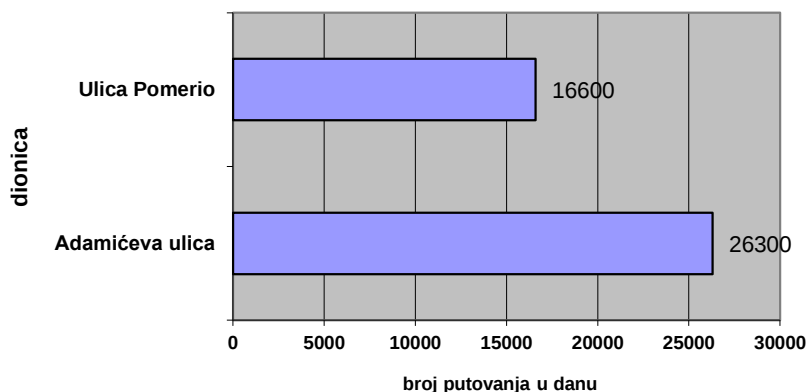

Tablica 125. Broj putnika na rutama (trasama) javnog prijevoza – autobusne i minibus rute

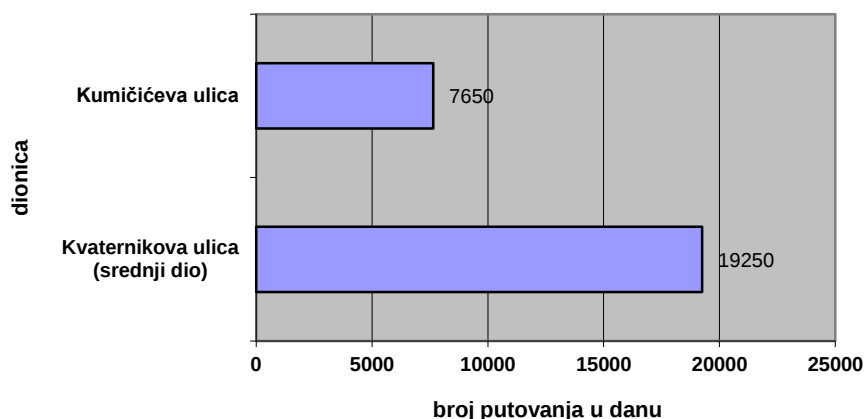
Linija	Opterećenost 3 najviše rangiranih dionica u jednom smjeru putnici/dan]					
Rute autobusa						
10	Krešimirova, zapadni dio	8430	Zvonimirova, istočni dio	5920	Krešimirova, središnji dio	5260

20	Vukovarska, do raskr. s Usponom L. Tome	5801	Vukovarska (raskr. Uspon L. Tome - raskr. Čandekova)	5674	Čandekova, istočni dio	5066
30	Ulica Brdo	7089	Bože Vidasa, istočni dio	6809	Bože Vidasa, zapadni dio	6654
40	Labinska, središnji dio	2679	Labinska, istočni dio (spoj na Liburnijsku)	2112	Čandekova, istočni dio	2024
50	Zametska, istočni dio	7503	Krešimirova, zapadni dio	7364	Zvonimirova, središnji dio	5733
60	Nova cesta, istočni dio	8277	Vukovarska, ispod raskrižja s ulicom	7275	Vukovarska (raskr. L. Tome-raskr. Čandekova)	7216
70	Fiorello la Guardia	7420	Ružićeva - Fiumara	3410	Pomerio, istočni dio	3168
80	Vukovarska, središnji dio	4812	Vukovarska, ispod raskrižja s Ul. L. Tomee	4114	Vukovarska (raskr. L. Tome - raskr. Čandekova)	4092
90	Osječka, istočni dio	7023	I. L. Ribara, istočni dio	6699	Prvomajska	6378
100	Baštijanova, središnji dio	7321	Baštijanova, zapadni dio	6906	Baštijanova, spoj na ul. Kozala	4267
110	M. Barača, istočni dio	7673	M. Barača, zapadni dio	6248	Fiumara	1496
140	Kvaternikova, središnji dio	2604	Kontuševa	2388	Marohnićeva	2219
<i>Rute minibusa</i>						
120	Cindrićeva, istočni dio	9245	Cindrićeva, zapadni dio	8307	Vodovodna	7107
410	Nova trasa na Gornjoj Drenovi (odgovara Šamburinskom putu)	3461	Grohovski put, središnji dio	2921	Grohovski put, istočni dio	2921
420	Nova trasa (Mihačeva Draga istok)	1266	Nova trasa (Mihačeva Draga zapad)	1266	Drenovski put	1132
430	Srdoči (Bartola Kašića)	2478	Nova trasa unutar Sekundar. gr. središta Rujevica	2315	Spoj Srdoči -Gornji Zamet, nova trasa	2098

Promatrajući odnose I i II koridora, moguće je uočiti znatno veću opterećenost (atraktivnost) I koridora:

Također se može ustanoviti znatno manja opterećenost istočnog dijela grada:

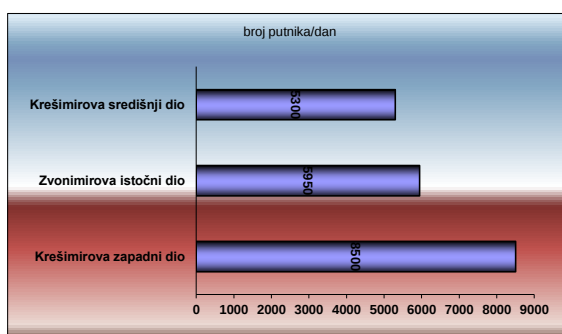
Iz prikaza broja putovanja u tzv. vevnim ulicama ističe se zapadni dio šireg gradskog središta odnosno Ulica Nikole Tesle.

Opravljanost uvođenja trolejbusa vidi se na I koridoru od dijela Zvonimirove kod spoja sa ulicom V.Benca pa do Piramide, te svakako u Čandekovoj te Vukovarskoj ulici, ali kako je već navedeno, temeljem prethodno izrađene studije opravdanosti.

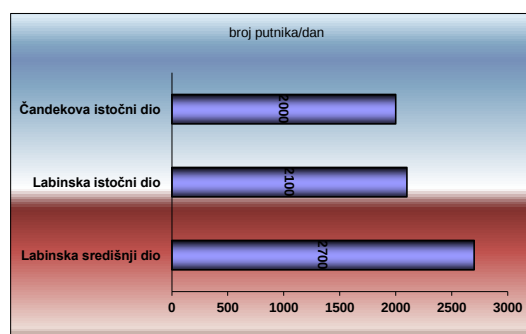
U nastavku se nalazi pregled dionica s najvećim brojem putnika u jednom smjeru (putnika/dan), a prema predloženim rutama. Podatke treba koristiti na razini sagledavanja rasporeda opterećenja javnog prijevoza na području grada, dok se prilikom izrade studije reorganizacije javnog prijevoza isti trebaju dopuniti kroz istraživanja i ažuriranje stanja.

Podaci za autobusne rute su sljedeći:

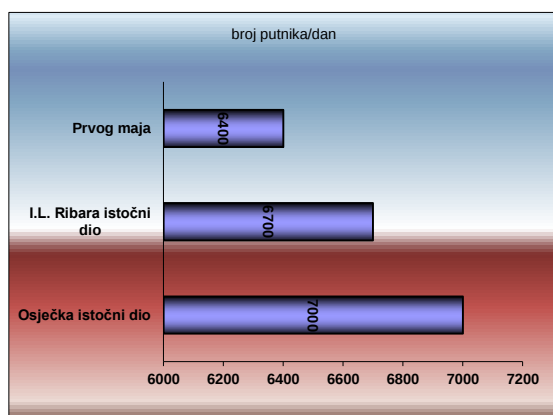
PRELUK – Adamićeva – PEĆINE

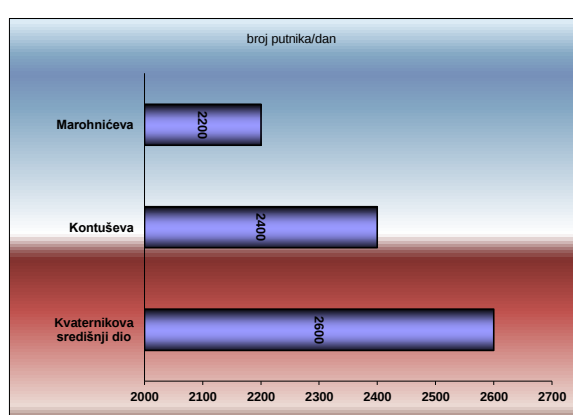
PAVLOVAC – Labinska – Čandekova – Adamićeva - TRSAT

TURANJ – Čandekova – Adamićeva – Radnička – TRSAT

Srdoči – Adamićeva - Brajdica

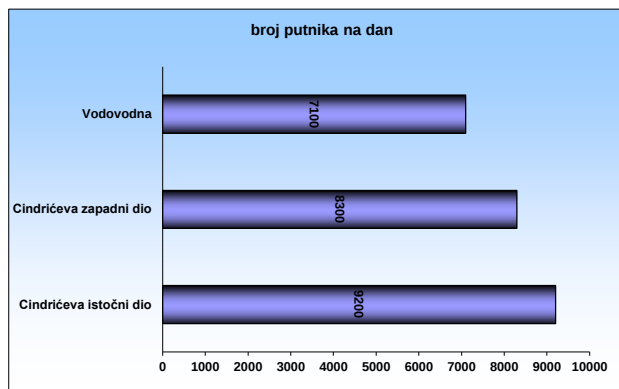

Gornja Drenova – Osječka – Gornja Vežica

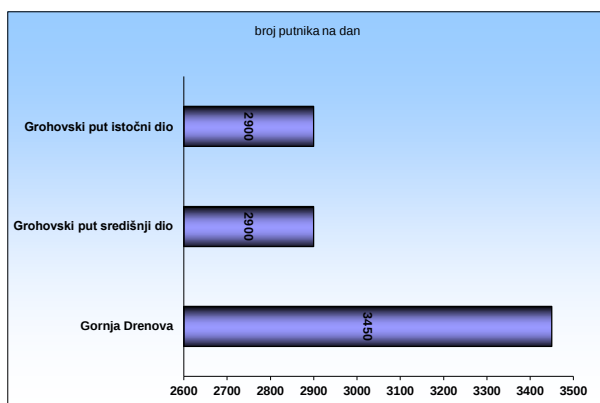
Trsat – Kontuševa - Pećine

Prikazano po rutama minibusa, podaci su sljedeći:

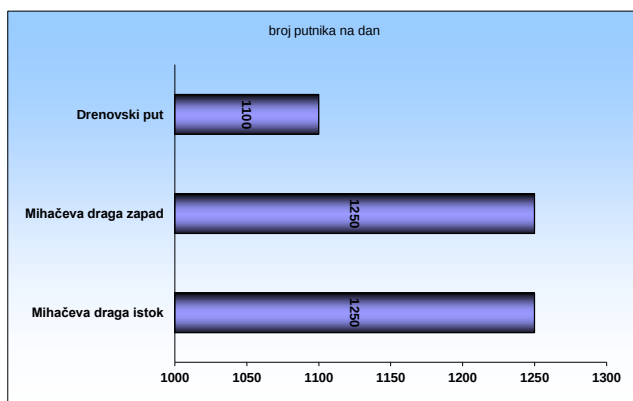
POTOK – Adamićeva - ŠKOLJIĆ

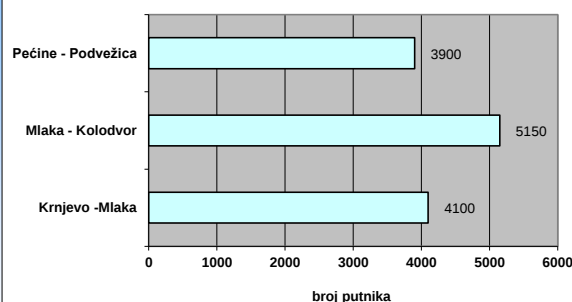
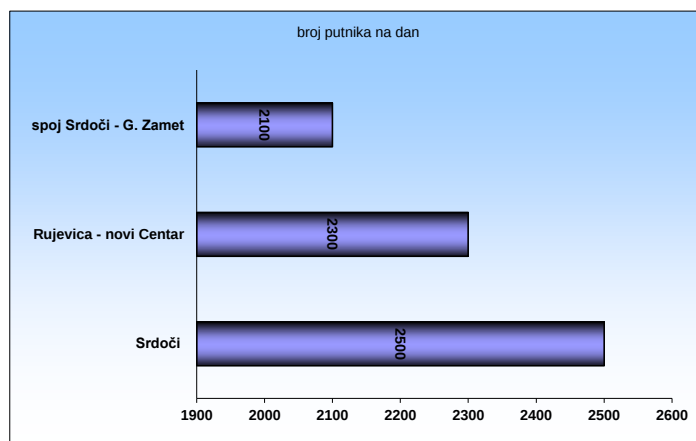
PAVLOVAC – Martinkovac – Srdoči – Pehlin – DONJA DRENOVA

DONJA DRENOVA – Mihaćeva Draga – Plase - BANDEROVO

RUJEVICA – Grpci – Pilepići – Srdoči – Gornji Zamet - TIBLJAŠI

Za laki tračnički sustav, podaci su slijedeći:

3.2.3.1.2.3. Tehnički elementi linija

A. Prometnice i prijevozne jedinice

Prometnice po kojima se odvija JGPP nisu mu posve primjerene. Nepovoljna konfiguracija terena, kao i izostanak investicijskog održavanja ili rekonstrukcije doprinose toj tvrdnji. Širine su nedovoljne, a na raskrižjima su česti premali radijusi, posebno zbog nepovoljnih kutova sječenja dviju prometnica. Prometnice u širem centru sa nedovoljnim radiusima su: Zametska, I.Č. Belog, I.Grohovca, Pomerio, F. la Guardia, R. Šupića, F. Račkog, Baštijanova, Tizianova, Laginjina, Bulevar oslobođenja, Vukovarska. Kako se očekuje izgradnja novih prometnica s povoljnijim elementima trase u gradskim četvrtima: Martinkovac, Srdoči, Grpci-Pilepići, Pehlin, Rujevica, Tibljaši, Škurinje, Drenova, Strmica, Sveučilišni kampus vođenjem autobusnih linija po tim novim prometnicama nepovoljna će se slika donekle ublažiti.

Vidovi prijevoza koji su predloženi u ovom Planu oslanjaju se na slijedeće prijevozne jedinice: standardni autobus, zglobni autobusi i trolejbusi, minibus, laki tračnički sustav, uspinjača.

B. Postaje

U planiranom stanju potrebno je postići pokrivenost postajama javnog prijevoza autobusima gotovo u potpunosti. Tako bi nove postaje trebale biti predviđene na slijedećim makrolokacijama: Kastavska cesta, Srdoči, Marinići, Tibljaši, Lučinići, Marčeljeva draga, Hosti, Liburnijska ul., Rujevica, Škurinjska cesta, Ul. I. L. Ribara, Drenovski put, Labinska ul., Zametska ul., Pulac, Ul. V. Benca, Ul. G. Carabino, Ul. A. Barca, Laginjina ul., Ul. M.Gupca, Pašac, Svilno, Lopača, Delta, Brajdica, Ul. F. Račkog, Ružićeva ul., Vodovodna ul., Bulevar oslobođenja, Krimeja, Ul. M. Kontuša, Ul. Z. Kučića, Kvaternikova ul., Strmica, Sveučilišni kampus, Sv. Ana – Kačjak, Radnička ul.

Nove postaje namijenjene minibusima (na novim prometnicama) su slijedeće: Pavlovac, Martinkovac, Srdoči, Hosti, Donja Drenova, Mihačeva draga, Rujevica, Grpci – Pilepići, Tibljaši, Gornji Zamet, Potok, Dežmanova ul., Kurelčeva ul.

U željezničkom prometu (laki tračnički sustav) prometni put već postoji, jer se radi o dvonamjenskom korištenju postojećih pruga kroz Grad. Treba dograditi (interpolirati) postaje.

C. Mjere za povećanje atraktivnosti javnog prijevoza

Jedna od vrlo značajnih mjera za postizanje kvalitete javnog prijevoza sastoji se u davanju prednosti vozilima javnog prijevoza u gradu na što većem broju ulica ili dionica. U planiranom stanju moguće je osigurati nove „žute” trake rezervirane za JGP, i to se predlaže na slijedećim dionicama:

Scarpina ulica	(1+1)	0,15 km.
Adamićeva ulica	(1+1)	0,51 km (rezervirana za JGP u oba smjera)
Trpimirova ulica	(1+1)	0,15 km.
Ul. M. Gupca	(1+1)	0,15 km
Krešimirova ulica	(1+1)	1,23 km
Zvonimirova ulica	(1+1)	0,68 km
Ul. V. Benca	(1+1)	0,33 km
Cindrićeva ulica	(1)	0,42 km
Strossmayerova ulica	(1)	0,45 km
Ul. F. Čandeka	(1+1)	1,03 km

Vukovarska ulica	(1+1)	1,66 km
Kumičićeva ulica	(1+1)	1,25 km

Osim prethodnog, javnom prometu treba osigurati čitav niz dodatnih mjera za povećanje njegove atrakcije kako bi se postigla zadana raspodjela između javnog i individualnog prometa od 60% : 40%.

Mjere koje se predviđaju za postizanja planskog cilja trebaju biti:

- osigurati prednost autobusa na raskrižjima tzv. predsignalom za javna prometna sredstva, odnosno detektorskom najavom prepoznati javno prometno sredstvo i osigurati mu prednost pred ostalim vozilima, gdje god je to moguće,
- povezati postaje širokom lepezom pješačkih komunikacija zvjezdasto usmjerenih i osigurati disperznost puteva u zonu koju pokriva, te isto nadopuniti pomičnim trakama ili pomičnim stepeništima na većim udaljenostima pješčenja, savladavanju većih visinskih razlika i većim volumenima pješaka - putnika na javnom prometu,
- dopuniti obodni P & R sustav dodatnim P & R podsustavom koji treba uspostaviti na relaciji individualno vozilo – javni gradski prijevoz (minibus koji opslužuje gradsko središte), a koji sadrži veća parkirališta i garažne građevine uz 4 čvora tunelske obilaznice centra grada: Mlaku, Potok, Školjić i Brajdicu,
- kombinirati P & R sustav s mrežom biciklističkih puteva i parkirališta na rubnim gradskim područjima koja nisu u potpunosti izgrađena,
- osigurati tarifni sustav uključujući sve moguće stimulacije, pa čak i mogućnost besplatnog prijevoza u granicama gradskog središta, koji omogućuje široku primjenu javnih prometnih sredstava i osigurava odustajanje od korištenja individualnih vozila, posebno unutar gradskog središta,
- osigurati kvalitetna i komforna prijevozna sredstva uz manju popunjenost istih (osiguranje većeg broja sjedećih mjesta u njima), primjenu niskopodnih vozila, a na peronima brze gradske željeznice primjenu visokih perona i sl.,
- osigurati odgovarajuću zaštitu putnika na postajama i atraktivne prateće sadržaje koji privlače putnike,
- osigurati redovitost, frekventnost, atraktivnu brzinu i dobru koordiniranost sustava koji se međusobno nadopunjuju (koordinacija voznih redova na mjestima prelaska putnika) javno prometnih sredstava (a sve na reorganiziranoj mreži linija).

D. Autobaza

Pod pojmom autobaze podrazumijevaju se prostor i građevine koje služe za garažiranje, parkiranje i održavanje vozila (autobusa i minibus) javnog gradskog prijevoza.

Prostornim planom uređenja Grada Rijeke predviđena je lokacija za ovu funkciju unutar građevinskog područja za izdvojenju namjenu-komunalno-servisno područje Srdoči. Mogućnost smještaja ovakvog sadržaja na navedenom prostoru ispitana je izradom prostorno-prometne studije. To je neizgrađena površina, odvojena od ostalog prostora zelenim površinama, uz planiranu novu prometnicu koja nastavlja od grada prema Kastvu. Izgrađena gradska područja nalaze se zapadno i južno, na udaljenosti 150 do 500 metara. Auto-baza se sastoji od upravno-administrativnog, servisnog, remontnog i parkirališnog dijela te pogonsko-energetskih sadržaja. Uže područje autobaze zauzima otprilike 8 ha, s mogućnošću smještaja preko dvjesto autobusa, uz kvalitetno dimenzionirane sve ostale potrebne prostore.

Međutim, osim navedenog, za smještaj auto-baze moguće je analizirati i druga područja komunalno-servisne namjene, te se temeljem rezultata ispitivanja kako u pogledu dostatnosti površine, tako i povoljnosti smještaja u odnosu na mrežu prometnica, matricu putovanja i nultih vožnji, te udovoljavanju uvjetima zaštite čovjekova okoliša, opredijeliti i za aktiviranje neke od njih. Prema sadašnjim saznanjima, smještaj auto-baze bio bi moguć i na lokaciji komunalno-servisne zone Pod ohrušvom u Dragi.

E. Pomorski promet u sustavu javnog prijevoza grada

Kako je Rijeka grad longitudinalno smješten uz more, ta se njegova karakteristika želi višestruko iskoristiti, slično kao što je slučaj sa željeznicom. Namjera je prijevozni sustav grada nadopuniti još jednom, vrlo atraktivnom, komponentom, vjerojatno sezonskog (ljetnog) karaktera, a to je pomorski promet. Planiraju se dvije pomorske linije, od kojih je jedna tzv. „kupališna” linija, koja vodi od gradskog središta (luke Baroš) prema gradskim kupališnim zonama Kantrida, Preluk, Pećine, Žurkovo). Druga linija, koju možemo nazvati „izletničkom”, iz riječke putničke luke ima odredište na Libirnijskoj rivijeri (do Opatije, Lovrana, M. Drage) ili na otoku Krku (Omišalj, Malinska). Linije trebaju održavati brzi brodići (brzine min. 20 čvorova), kapaciteta 120-150 putnika, a moguće ih je organizirati na slijedećim rutama:

Tablica 126. Prijedlog organizacije pomorskih linija javnog prijevoza

linija	ruta	trajanje vožnje
Kupališna linija ISTOK	Rijeka (luka Baroš) – Pećine – Grčevo	oko 30 minuta

<i>Kupališna linija ZAPAD</i>	Rijeka (luka Baroš) – Kantrida – Bivio - Preluk	oko 60 minuta
<i>Izletnička linija ISTOK</i>	Rijeka (putnička obala) – Omišalj – Malinska	oko 90 minuta
<i>Izletnička linija ZAPAD</i>	Rijeka (putnička obala) – Opatija – Lovran - M. Draga	oko 90 minuta

Ovakav prijedlog organizacije linija te prijevoznih kapaciteta moguće je i korigirati odnosno dopuniti ovisno o iskazanim prijevoznim potrebama te raspoloživoj infrastrukturi.

3.2.3.1.3. Parkiranje

Posljednjih godina izrazito je povećan stupanj motorizacije, kupljen je vrlo velik broj novih vozila, i takav trend nastavlja s uzlaznom karakteristikom. Naravno, to pogoršava situaciju u segmentu potrebnih parkirnih mjesta. Najteža je situacija u gradskom središtu radi izrazitog nedostatka parkirnih mjesta, a u odnosu na koncentraciju javnih, poslovnih i trgovačkih sadržaja. Međutim, slična je situacija i u drugim dijelovima grada jer gotovo u svim područjima postoji izražen nedostatak parkirnih mjesta. Naime, urbanizacija kakva je provedena sedamdesetih i osamdesetih godina, nije aspekt prometa u mirovanju adekvatno vrednovala, ili je do gradnje dolazilo stihijski bez potrebnih planova.

Potrebe kapaciteta za stacioniranje vozila analizirane su temeljem predviđenog povećanja broja stanovnika, povećanja stupnja motorizacije, povećanja mobilnosti stanovništva, te razmještaja sadržaja u prostoru. Planski se nastojalo pokriti buduće potrebe broja parkirnih mjesta po zonama, a posebno gradskog središta. Također su posebnu plansku pažnju zauzela ona područja u kojima se očekuju pojačane potrebe za parkirnim mjestima (poslovna, sportska i sl.)

Parkirna mjesta su razmatrana na razini ukupnog broja, a sumarne brojke su dobivene analizom potreba svakog područja posebno. Sva parkirna mjesta su promatrana sumarno, te na razini načina ostvarenja parkirnih mjesta pri čemu su posebno iskazane potrebe za mjestima u garažnim građevinama, na parkiralištima i u uvjetima uličnog parkiranja. Respektirala se činjenica da će se u zonama niže gustoće naseljenosti veliki dio parkiranja uz stambene građevine rješavati u okućnicama, bilo garažno ili na otvorenom.

Pri svemu tome respektirana je činjenica da Grad Rijeka, temeljem vrlo visokog stupnja motorizacije, već odavno ne može rješavati problem parkiranja uličnim parkiranjem, da u gradskom središtu više ne može rješavati ni na većim parkirališnim površinama, te da nužno mora prijeći na višeetažno garažno rješavanje tog problema.

Bitan preduvjet pristupa rješavanja problema parkiranja čini *odabir inačice razvitka prometnog sustava*. Pri tome su varijante razvoja prometne mreže tek manjim dijelom uzročnici različitosti. Prave razlike potreba se počinju javljati kod alternativnih načina rješavanja sustava javnog prijevoza. Općenito, alternative razvoja sustava bogatije rješenjima javnog prijevoza nude alternativu pristupa centru grada i time imaju daleko manju potražnju za parkirnim mjestima u njemu.

Bitan element različitosti potrebnog broja parkirnih mjesta se javlja kod pretežnog korištenja sustava javnog prijevoza. Pravu uštedu u izgradnji enormnog broja parkirnih mjesta u centru grada predstavlja varijanta razvoja sustava koja pretpostavlja znatno veće korištenje javnog prijevoza u odnosu na individualni, što je opredjeljenje ovog Plana.

Izračunata ukupna potreba parkirnih mjesta u gradu iznosi 87.000 PM. Ovdje su uključena sva parkirna mjesta po zonama, prema potrebama svake zone pojedinačno, uključivši i potrebe zona posebnih aktivnosti, ali nisu uključena parkirna mjesta vezana uz stanovanje u zonama niske gustoće stanovanja gdje se parkiranje ostvaruje vezano uz okućnice.

Prostornim planom uređenja Grada Rijeke (Sl.N. 31/03 i 26/05) već su postavljeni temelji provođenje nove parkirne politike u gradu, i to postavljanjem normativa za parkiranje kojima se utvrđuje parkirna potreba koju treba osigurati za određenu namjenu.

Jedinstveni normativi za dimenzioniranje parkirne potrebe prilikom planiranja su slijedeći:

Tablica 127. Normativi za izračun potrebnog broja parkirnih mjesta

	1 parkirno mjesto (PM)	2 PM	3 PM	4 PM
STAMBENA NAMJENA ****				
- stan	do 60 m ² neto površine (NP)			
- stan		60 - 100 m ² (NP)		
- stan			> od 100 m ² (NP)	
VRSTA DJELATNOSTI /NAMJENA				
- trgovačka – općeg tipa	na 25 m ² NP			
- trgovačka – specijaliziranog tipa	na 35 m ² NP			
- industrijska i komunalno-servisna	na 40 m ² NP			

- zanatska i uslužna	na 35 m ² NP			
- ugostiteljska djelatnost	na 20 m ² NP u ug. objektu			
	+ za pružanje usluga smještaja prema posebnom propisu za ugostiteljsku djelatnost,			
- poslovna (uredska, komercijalna i sl.)	na 30 m ² NP			
- kulturna	na 5 sjedećih mjesta u kazalištu, koncertnoj dvorani, kinu i slično			
- zdravstvena	na 5 kreveta u bolnici			
	+ na 30 m ² NP u ambulanti, poliklinici, domu zdravlja i socijalnoj ustanovi			
- vjerska (**)	na 15 sjedala			
- školska	na lučionicu			
- visoko obrazovanje	na 50 do 70 m ² NP ovisno o lokalnim uvjetima			
- predškolska		na 1 grupu djece		
- športska	na 10 sjedećih mjesta u športskoj dvorani i igralištu (***)			
- rekreativna	na 500 m ² NP i uređene površine za rekreaciju			
- kupalište	na 25,0 m dužine obalnog ruba			

NAPOMENA:

- * Moguće je primijeniti i „strože” normative koje postavlja konkretni hotelski lanac,
 ** Za ostale sadržaje (stanovanje, dvorane za vjeronauk i dr.) parkirna potreba se dimenzionira ovisno o zastupljenosti tih sadržaja,
 *** Za ostale korisnike i vidove korištenja prijevoznog sredstva (natjecatelji, autobusi, motor-kotači) primijeniti zakonom propisane normative, odnosno normative prema konkretnoj razini natezanja,
 **** U neto razvijenu površinu stana iz stavka 3. točke a. ovog članka ne računaju se površine otvorenih dijelova stana (loggia, balkon, terasa, otvoreno stubište i sl.) i izdvojenih pomoćnih dijelova stana (drvarnica, garaža, spremište i slično).

Pod neto razvijenom površinom podrazumijeva se funkcionalni radni prostor tj. površina umanjena za površine konstrukcije, hodnika, sanitarija, komunikacija svih vrsta, garderoba, odlagališta, kotlovnica, garaža, skloništa i sličnih pratećih sadržaja.

Za rekonstrukciju kojom se neto razvijena površina povećava do 10% nije potrebno osiguravati dodatna parkirališna mjesta.

Izuzetno od tablice 127., potrebno je osigurati jedno parkirališno mjesto na 120 m² neto razvijene površine namijenjene skladištu.

A. Potrebe gradskog središta

Potrebe gradskog središta za parkirnim prostorom temelje se na atrakciji centra u odnosu na ostala gradska područja, na susjedne općine i gradove. Potrebe stanovništva centra grada su pritom zanemarivo male i nemjerodavne.

Posebno su prikazane planske potrebe tzv. užeg, a posebno šireg centra, odnosno ukupno užeg i šireg centra zajedno. Pod užim središtem podrazumijevano je područje 12 centralnih gradskih zona (prostornih zona) i to unutar prostora omeđenog Mlakom, Potokom, Školjićem, Piramidom i Brajdicom. Šire područje središta uključuje gradska područja Plase - Banderovo, Belveder - Kozale, te Bulevard na Sušaku. Već danas se u tim zonama rješava parkiranje svih onih vozila koja u središtu grada nisu pronašla slobodno parkirno mjesto.

Za prostor centra grada respektirana je činjenica da nedostaje prostor za smještaj tako velikog broja parkirnih mjesta te će se taj problem rješavati na dva jedino moguća načina:

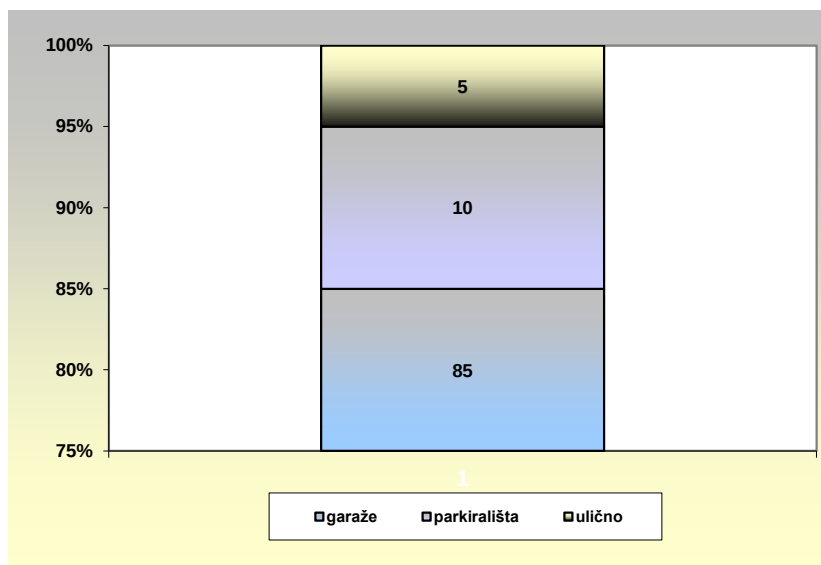
- znatnijim parkiranjem u višetažnim garažnim građevinama, minimalno rješavanje na otvorenim parkirnim površinama i uz samo simbolično, ekskluzivno i ograničeno korištenje primjene uličnog parkiranja,
- zamjenskim parkiranjem na obodu gradskog središta, tako da se potrebe za određenim brojem parkirnih mjesta rješavaju u ukupnoj potrebnoj masi, ali ne i u svakoj pojedinoj zoni, već djelomično u prvoj susjednoj zoni ali na obodu centra (pretpostavka primjene ovakvog načina rješavanja je u sinhroniziranom dobro postavljenom sustavu javnog prijevoza na relaciji obod centra - centar).

U užem središtu proračunom se iskazuje potreba za oko 10600 PM, a na prostoru šireg središta dodatnih 4000 PM, odnosno ukupno izračunata potreba iznosi 14.600 PM. Od tog broja, u garažnim građevinama treba imati oko 9000 PM u užem gradskom središtu, a zajedno sa širim središtem, oko 12.500 PM.

Garažne građevine neće trebati koristiti ograničenje vremena parkiranja, ali će se zato na njima morati primijeniti princip zonske tarife. Tako će parkiranje u takvim građevinama unutar područja užeg gradskog središta morati biti znatno skuplje (ekskluzivnost) u odnosu na one smještene na obodu centra, koji će trebati pružiti uslugu jeftinijeg parkiranja.

Za područje gradskog središta, ulazne pretpostavke određivanja potrebnog broja parkirnih mjesta jesu:

- 85% PM u javnim garažno-parkirnim objektima (od čega može do 20% PM biti privatizirano, odnosno iznajmljeno za stalne korisnike),
- 10% PM na javnim parkiralištima,
- 5% PM u uvjetima uličnog parkiranja.

Navedeni odnosi razvidni su u grafikonu u nastavku:

Pri proračunu potrebnog broja parkirnih mjesta korišteni su rezultati simulacija prometa u odnosu na ulaz/izlaz zone i unutarzonska kretanja, faktor izmjene na jednom parkirnom mjestu u danu od 4 do 5 vozila/dan, faktor neravnomjernosti potražnje u različita doba dana od 1.5, te osiguranje potrebne rezerve broja parkirnih mjesta od 10% do 15%.

Tako se predviđa da će najveću prometnu potražnju imati zona Kolodvora, a zatim Školjić. Znatnije potražnje imat će i zone Zagrad, Mlaka i Terminal. Čak 38% do 43% PM iznosi prometna potražnja vezana uz 4 čvora obilaznice centra grada. Alternativno bi bilo moguće na ovim lokacijama osigurati do 65% ukupnog broja parkirnih mjesta vezano uz potrebe užeg centra grada i do 25% potreba proširenog centra grada. To bi značilo da na ta 4 čvora treba osigurati ukupno 7.900 PM.

Parkirna mjesta uličnog parkiranja trebaju se namijeniti isključivo za namjenu kratkotrajnog parkiranja od 30 do najviše 60 minuta, a vezano uz prometne terminale i druge građevine javnog sadržaja (bolnice, ambulante, banke, šalterske službe različite namjene i sl.) ograničiti vrijeme parkiranja na 3 do najviše 15 minuta. Samo tako će ovako ograničeni broj uličnih parkirnih mjesta dati puni učinak primjene. Isto tako parkiranje na parkiralištima treba ograničiti na vrijeme od 2 do 4 sata. U garažno-parkirnim građevinama ne treba ograničavati vrijeme parkiranja.

Potreban broj parkirnih mjesta prezentiran je po zonama centra grada u prometnoj studiji Plana, a preciznija distribucija lokaliteta i kapaciteta na kojima će se ostvariti može se izraditi samo u sprezi razrade namjene prostora. Temeljem dosadašnjih sagledavanja ovog problema daje se ovdje okvirno rješenje koje je podložno mogućim promjenama na razini lokacije i broja parkirnih mjesta pojedinih objekata, ali bi se u masi odnosi trebali ostvariti. U tom smislu je potrebna odgovarajuća rezervacija prostora za tu namjenu.

Lokacije garaža komunalne namjene u širem gradskom središtu

Planirane garažne građevine komunalne namjene planirane su na lokacijama:

- A. vezano uz čvorišta tunelske obilaznice centra grada: Mlaka, Potok, Vodovodna ulica, Školjić, Ružićeva ulica, Brajdica;
- B. određene važećim prostornim planovima nižeg reda: Brajda, Zagrad, Gomila, Mažuranićev trg
- C. za pokrivanje javnih potreba specifičnih sadržaja: ex Rikard Benčić, brod garaža ili druga lokacija namijenjena potrebama pomorskog putničkog terminala, autobusni kolodvor Zapadna Žabica, Klobučarićev trg.

Shema planiranih garažnih građevina prikazana je u kartogramu br. 4. Osim prikazanih garažnih građevina moguće je planirati i druge garažne građevine prilikom izrade prostornog plana užeg područja.

B. Potrebe drugih gradskih područja

Pod pojmom potreba ostalih gradskih područja, podrazumijevamo ostale dijelove grada izvan šireg prostora gradskog centra. Ove zone dijelimo u dvije osnovne grupe:

- gradska područja većih potreba za parkiranjem – to su dijelovi grada više gustoće stanovanja u kojima se rješavaju potrebe parkiranja vezano uz višestambene građevine, uz centre naselja i one gradske četvrti u kojima su zbog posebnosti aktivnosti u njima (poslovni, sportski, sveučilišni, rekreacijski i drugi centri) pojačane potrebe za parkirnim prostorom u pretežno kratko određeno vrijeme uporabe,
- gradska područja manjih potreba za koncentriranim rješavanjem parkiranja - to su dijelovi grada srednje i niže gustoće stanovanja u kojima se pretežno rješavaju potrebe parkiranja vezano uz funkciju stanovanja s manjim koncentracijama u centrima tih stambenih naselja.

C. Gradska područja posebnih aktivnosti

Gradska područja posebnih aktivnosti jesu područja:

- *poslovnog i visokoškolskog značaja*: Torpedo, Sekundarno gradsko središte Rujevica, Škurinje, Rastočine, Sveučilišni kampus, Zapadna Mlaka,
- *kulturnog, sportskog, rekreativnog i socijalno-zdravstvenog značaja* i sl.: Kantrida, Pećine, Preluk, Turanj-Costabella, Marčeljeva Draga, Rujevica, Gornja Drenova, Trsat, Sušačka bolnica.

Za ova gradska područja ne može se, temeljem zasad nedovoljnih podataka o namjeni i njezinom opsegu, predvidjeti potreban broj parkirnih mjesta po ovom kriteriju. Broj parkirnih mjesta morat će se naknadno određivati temeljem prepoznatljivih potreba (broj i struktura radnih mjesta, broj gledatelja, posjetitelja i sl.).

D. Gradska područja više gustoće stanovanja

U gradska područja više gustoće stanovanja ubrajamo područja Podmurvice, Krnjevo, Turnić, Krimeja, Vojak, Vežica, Škurinje, Zamet, Rastočine, Podvežica,

Način rješavanja parkirnih mjesta treba podrediti slijedećim kriterijima:

- 20 do 40% PM u javnim garažnim građevinama;
- 40 do 70% PM na javnim parkiralištima,
- 10 do 20% PM u obliku uličnog parkiranja.

Temeljem ovako postavljenih kriterija, a uz primjenu faktora izmjene 3 i osiguranje 10%-ne rezerve broja mjesta, došlo se do procjene potrebe od oko 24000 PM u tim područjima. Ovi su podaci približni, a potrebna je njihova razrada kroz izradu prostornih planova užeg područja.

E. Gradska područja srednje gustoće stanovanja

U gradska područja srednje gustoće ubrajamo Pećine, Kantrida, Lukovići, Donja Drenova, Grpci - Pilepići, Srdoči, Strmica, Marčeljeva Draga.

Princip rješavanja parkiranja u područja srednje gustoće stanovanja podređen je slijedećim odnosima:

- 15 do 25% PM u javnim garažnim građevinama uz centre naselja ili uz višestambene građevine;
- 40 do 60% PM na javnim parkiralištima,
- 10 do 30% PM u uvjetima uličnog parkiranja,
- 5 do 15% PM na okućnicama stambenih građevina.

Temeljem ovako postavljenih kriterija, primjenom faktora izmjene 3 te osiguranje 10%-ne rezerve broja mjesta, iskazuje se potreba za oko 10000 PM.

F. Gradska područja niže gustoće stanovanja

Gradska područja niže gustoće stanovanja jesu sva ostala gradska područja. Potrebe smještaja parkirnih mjesta rješavaju se uz centre naselja, te u okviru stambenih susjedstva, a najveći dio prepušta se rješavanju u okviru okućnica (individualne garaže ili parkiranje na otvorenom).

Princip rješavanja parkiranja u četvrtima niske gustoće stanovanja podređen je slijedećim odnosima:

- 5 do 15% PM u javnim garažnim građevinama uz centre naselja ili uz višestambene objekte;
- 20 do 40% PM na javnim parkiralištima,
- 10 do 30% PM u uvjetima uličnog parkiranja,

- 30 do 50% PM na okućnicama stambenih građevina.

Temeljem ovako postavljenih kriterija, primjenom faktora izmjene 2,5 i osiguranje 10%-ne rezerve broja mjesta, iskazuje se potreba za oko 14000 PM.

Tipski pristup koji je ovdje prikazan može se prilagođavati različitostima i konkretnim potrebama. Potrebe broja parkirnih mjesta po pojedinom gradskom području su prikazane tabelarno u prometnoj studiji Plana.

Poseban problem unutar ovog segmenta je postizanje parkirnih normativa koji se već zadani PPUGR u dijelovima grada gdje nema dovoljno raspoloživih slobodnih površina u okućnicama niti na drugim površinama za osiguravanje potrebnog broja parkirnih garažnih mjesta. U takvim slučajevima, ovisno o zatečenim uvjetima pojedinog gradskog područja, mjere koje treba primijeniti su sljedeće:

- u svim centrima gradskih područja (mikrocentrima) planirati garažne ili parkirne prostore, koji, osim za zadovoljavanje vlastitih potreba sadržaja samog centra mogu služiti i kao dopunski kapaciteti za potrebe dijela područja unutar pripadajuće gravitacione zone;
- u zonama javnih površina, igrališta, zona rekreacije i slično, garažne površine planirati kao dijelom ili potpuno ukopane ispod sadržaja, a isto tako u svrhu zadovoljavanja potreba okolne gravitacione zone;
- ukoliko unutar gradskog područja postoji slobodna neizgrađena površina, njezina prvenstvena namjena treba biti garažni (ili parkirni), prostor u cjelini ili jednom dijelu, u kombinaciji sa nekim drugim javnim sadržajem (zelenilo, igralište i sl.) ako se radi o dijelu gradskog područja gdje nije moguće postići zadovoljenje parkirnih normativa na drugi način.

Primjena navedenih mjera svakako je potrebna u specifičnim gradskim zonama kao što je npr. povijesna jezgra Trsata, gdje se jedino uz ispunjavanje prethodno navedenih mjera može postići normativno zadovoljenje parkirne potrebe.

Također je potrebno utvrditi da, prilikom rekonstrukcije građevine na način promjene namjene, dogradnje ili nadogradnje kojom se povećava građevinska bruto površina građevine, je moguće osigurati potreban broj parkirališnih mjesta na najvećoj dozvoljenoj udaljenosti od 250 m od građevne čestice na kojoj se izvodi rekonstrukcija građevine.

G. Parkirna mjesta u funkciji ostvarivanja park&ride sustava

Za osiguranje funkcioniranja park&ride (P&R) sustava treba osigurati veći broj parkirnih mjesta na ulazu u gradsko područje, lokacije kojih su vezane uz postaje sustava javnog prometa (laki tračnički sustav i autobuse). Rješenja se temelje na otvorenim većim parkiralištima ili parkirnim građevinama (mogućnost rješenja u dvije etaže parkiranja, posebno na mjestima gdje terenske prilike to omogućuju i gdje nije moguće pronaći dovoljno raspoloživog prostora). Broj parkirnih mjesta na takvim lokacijama određen je pretežno volumenima ulaznog prometa (iz gravitacijskog područja prometnog kordiora). Sustav se temelji na vožnji individualnim prometnim sredstvima do parkirališta uz postaje, te prijelazu na javno prometno sredstvo i nastavak vožnje njime u pravcu gradskog središta.

Potencijalne lokacije za parkirališta (ili garaža) P&R sustava su vezane na dva načina putovanja unutar ovog sustava. Prvi je veza individualni prijevoz – prijevoz željeznicom, a drugi je veza individualni prijevoz – prijevoz autobusom odnosno minibusom.

Lokacije parkirališta (ili garaža) P&R sustava vezane uz željeznički sustav planirane su neposredno uz postaje (brze) gradske željeznice te prikazane u kartografskom prikazu br. 3.1.

Lokacije parkirališta P&R sustava, koje su vezane na autobusni segment, predložene su na sljedećim lokacijama (okvirno):

- *Preluk* - potencijalna lokacija uz priobalnu rekreacijsku zonu, kombinacija parkiranja P&R sustava s parkiranjem za potrebe rekreacije (sportski tereni, kupališta), koji se koriste alternativno u vremenski različitim terminima;
- *Kantrida* - potencijalna lokacija uz igrališta/plivališta, kombinacija parkiranja P&R sustava s parkiranjem za potrebe rekreacije (sportski tereni, kupališta), koji se koriste alternativno u vremenski različitim terminima;
- *Srdoči* - potencijalne lokacije vezane uz završetak gradske linije, današnji kamionski terminal;
- *Lenci* - potencijalna lokacija vezana uz novo čvorište Lenci za obilaznici;
- *Sekundarno gradsko središte* - potencijalna lokacija na parkiralištima sportskog centra, kombinacija parkiranja P&R sustava s parkiranjem za potrebe rekreacije (sportski tereni), koji se koriste alternativno u vremenski različitim terminima;
- *Škurinje* - potencijalna lokacija vezana uz čvorište Škurinje na obilaznici;
- *Orehovica* - potencijalna lokacija vezana uz čvorište na gradskoj autocesti;
- *Sv. Kuzam* - potencijalna lokacija uz čvorište Sv. Kuzam na gradskoj autocesti;
- *Kačjak / Sv. Ana* - potencijalna lokacija vezana uz kružno čvorište te postaju gradske željeznice uz područje „Istravino“;
- *Martinščica* - potencijalna lokacija na današnjem parkiralištu brodogradilišta (višeetažnost).

Osim navedenih, tijekom izrade prostornih planova užeg područja, potrebno je analizirati prostorne mogućnosti i drugih područja poput Pehlina, Gornjeg Zameta, Gornje Drenove i drugih, odnosno svih onih gradskih područja unutar kojih je opravdano uspostaviti sustav P&R.

Parkirališta na navedenim lokacijama mogu biti dvojakog kapaciteta, ovisno o funkciji i prometnoj potrebi:

- manja, jednostruke funkcije javnog prometa, tj. vezana samo uz javni autobusni prijevoz, do 500 PM;
- veća, kombinirana sa drugim funkcijama, složene funkcije javnog prometa, tj. vezana uz javni prijevoz autobusom i (laki) tračnički sustav zajedno, 600 do 1.200 (2.000) PM.

Kapacitet parkirališta ovisi o realizaciji susjednih parkirališta, kao i o realizaciji odgovarajućih parkirališta u susjednim općinama i gradovima. Upravo je realizacija parkirnih kapaciteta izvan administrativnih granica grada poželjna jer na najbolji način doprinosi učinkovitosti P&R sustava u funkciji rasterećivanja grada od individualnog prometa. Iako ovaj Plan nema stvarnog utjecaja na planove drugih administrativnih jedinica lokalne samouprave, naglašamo potrebu ostvarivanja takvih prostora i kapaciteta na području Opatije, Matulja, Kastva, Viškova, Čavli i Kostrene.

H. Uvjeti za izgradnju garaža

Opći uvjeti gradnje i smještaja garaža / garažnih građevina, utvrđuju se kako slijedi:

- garaža mora imati osiguran pristup sa ceste /ulice koja ima elemente ostale ulice ili ulice višeg ranga,
- dozvoljava se gradnja garaže kao montažne građevine, a način izvedbe nije ograničen,
- nadzemne etaže garaže moraju biti udaljene najmanje 6,0 m od javne prometne površine odnosno 4,0 m od ruba građevne čestice,
- gradnju podzemnih dijelova etaža garaže, u dijelu prema javnoj površini (pješačkoj, prometnoj i zelenoj), moguće je planirati i izvan gradivog dijela građevne čestice, do ruba građevne čestice,
- broj podzemnih etaža garaže nije ograničen, već ovisi o mjerama sigurnosti od požara i slično,
- nadzemne etaže garaže potrebno je izvesti tako da vozila nisu vidljiva te je poželjno ozelenjavanje pročelja,
- građevina mora osiguravati zaštitu od buke i svijetlosti u odnosu na susjedne stambene površine i građevine,
- prilikom dimenzioniranja parkirnih mjesta potrebno je svako parkirno mjesto proširiti za 0,25 m na strani gdje se uz parkirno mjesto nalazi zid ili stup.

Detaljni uvjeti gradnje i smještaja garaža / garažnih građevina određeni su za slijedeće garažne građevine::

- a) za planiranu garažu na lokaciji Krimeja:
 - prilaz garaži treba osigurati s južne strane građevine,
 - garaža svojom visinom ne smije prijeći visinu raskrižja na sjevernoj strani građevine,
 - najmanje 50% površine krova potrebno je ozeleniti,
 - građevina treba biti kaskadno građena,
 - na krovu garaže moguće je smjestiti sportske sadržaje (igralište, boćalište i sl.).
- b) za planiranu garažu na lokaciji Rastočine:
 - prilaz garaži treba osigurati rekonstrukcijom postojeće prometnice s južne strane građevine,
 - garažnu građevinu potrebno je ukopati s tri strane,
 - garažna građevina ne smije biti viša od visine postojećeg platoa,
 - krov građevine potrebno je koristiti za smještaj sportskih sadržaja (igrališta i slično) i javne zelene površine.
- c) za planiranu garažu na lokaciji Potok:
 - građevina je planirana u funkciji „zaustavljanja” osobnih vozila duž čvorišta tunelske obilaznice centra grada, te ju je potrebno dimenzionirati kao garažu velikog kapaciteta,
 - građevinu je potrebno izvesti tako da ne nadvisuje postojeću zelenu površinu uz raskrižje Kresnikova ulica – Ulica 1. maja – Tizianova ulica – Osječka ulica,
 - garaža može biti izvedena kaskadno tako da prati konfiguraciju okolnog prostora kao i visinu planirane prometnice,
 - krov građevine potrebno je koristiti za smještaj sportskih sadržaja (igrališta, boćališta i slično) i javne zelene površine.

3.2.3.1.4. Posebne kategorije prometa

Pod posebnim kategorijama prometa podrazumijevaju se biciklistički i pješački promet, dakle dva vida nemotoriziranog prometa koja u uvjetima suvremenog odvijanja prometa zauzimaju izdvojeno mjesto. Tendencije u suvremenom organiziranju prometa u gradovima Europe (i svijeta) posebno pozitivno valoriziraju biciklistički i pješački promet iz više razloga. Glavni razlozi proistječu iz pozitivnog učinka po stanovništvo i zajednicu uopće, jer ovi vidovi prometa doprinose očuvanju okoliša, ne zagađuju, ne stvaraju buku i doprinose zdravlju.

Infrastrukturni zahtjevi za odvijanje biciklističkog i pješačkog prometa bitno su skromniji od onih za motorni promet što je važno u uvjetima narastajuće motorizacije kada se uz velike teškoće rješavaju problemi kretanja i mirovanja vozila u gradovima. Biciklistički i pješački promet moguće je interpolirati u postojeće zelene gradske površine i manjim ulaganjima u opremanje puteva učiniti stanovništvu bitno dostupnijim i privlačnijim.

3.2.3.1.4.1. Biciklistički promet

Posljednjih se desetljeća uvođenje biciklističkog prometa u gradove može doživjeti kao trend vezan uz isto tako aktualan trend „zdravog života” i povratka zdravim navikama i načinu života u gradovima te ga stoga, kao vid prometa, u planiranju GUP-a Grada Rijeke nikako ne treba zanemarivati.

Posebno treba uzeti u obzir da se Planom zapravo postavljaju ciljevi ostvarivanjem kojih se onda determinira buduće krajnje stanje prometnog sustava iz kojeg biciklistički promet ne bi smio biti izostavljen iz više razloga:

- pozitivni učinci na zajednicu smanjenje motorizacije, smanjenje zagađenja
- pozitivni učinci na stanovništvo: rekreacija, praktičan i ekonomičan i time višestruko koristan izbor sredstva prijevoza.

A. Ograničenja uvođenju biciklističkog prometa u Rijeci

Osnovna ograničenja uvođenju biciklističkog prometa općenito su klimatski uvjeti: temperatura zraka, vjetar i oborine, nadmorska visina, nagib terena. Rijeka predstavlja pogodno područje za biciklistički promet kada se analiziraju klimatski uvjeti i nadmorska visina. Za pokazatelje klimatskih uvjeta u obzir su uzeta tri parametra: prosječna mjesečna temperatura zraka, prosječni mjesečni broj dana s kišom i snijegom te broj dana s jakim i olujnim vjetrom. Uvjeti koji proizlaze iz topografije i konfiguracije grada uopće, predstavljaju ograničenja u organizaciji cjelovitog biciklističkog sustava.

B. Planiranje biciklističkog prometa

Uobičajena je praksa da se u cilju određivanja potencijala biciklističkih putovanja provedu određena prometna istraživanja: ankete, brojenja prometa, određivanje generatora kretanja i drugo. S obzirom da se takva istraživanja za potrebe ovog GUP-a nisu provela, konkretnih podataka o potrebama za biciklističkom prometnom infrastrukturu nema.

Cilj povezivanja biciklističkim putovima je *povezivanje centraliteta*: tj. stan-centar ili u širem smislu: stan-trgovina, škola te kao sekundarni cilj *povezivanje centara* tj. gradskih područja međusobno, a na području na kojem to uvjeti konfiguracije terena i/ili izgrađenosti omogućavaju. U smislu svega ranije iznesenog, nastojalo ostvariti biciklističke veze s fakultetima, srednjim školama, đačkim i studentskim domovima te predviđenim rekreativnim područjima i pješačkim zonama u gradskom središtu.

Analiza je pokazala da najveću, uvjetnu, smetnju uvođenju biciklističkog prometa u Rijeci predstavlja konfiguracija terena (nagibi). Unutar GPU-a se nastojalo postaviti šire potencijalne koridore za unaprijed određene centre i određene kriterije.

Usvojeni su sljedeći kriteriji:

- nagib manji od 3% na neograničenoj duljini,
- nagi od 5% na ograničenoj dužini dionice do 100 m,
- nagib veći od 7% na duljini od 50 m,
- nagib veći od 10% na duljini od 20 m,

što je poslužilo kao najšira osnova za postavljanje biciklističkih puteva unutar GUP-a.

Pri postavljanju biciklističkih, putova nastojalo se iste postavljati izvan profila prometnica, vođenjem staza zelenim površinama, a u centru grada planiranim i postojećim pješačkim zonama. Kao neophodna varijanta vođenja prometa na pojedinim potezima promet je usmjeravan preko pješačkih pločnika zajedno s pješačkim prometom.

U ovakvim slučajevima potrebno je dobro označiti poteze miješanja ova dva prometa i nastojati da se za biciklističku stazu rezervira onaj pločnik uz prometnicu kojim se manje koriste pješaci.

C. Kategorije biciklističkih prometnica

Biciklističke prometnice razvrstane su u sljedeće kategorije :

- *Magistralne biciklističke prometnice*: veza između gradskih područja, veza s centrom (ukoliko ju je moguće ostvariti),
- *Primarne, sekundarne prometnice*: formiraju se unutar pojedinih gradskih područja, Primarne biciklističke prometnice povezuju gradski mikrocentar s „ostatkom” gradskog(ih) područja, a sekundarnim se biciklističkim prometnicama vodi promet do pojedinih stambenih područja/kompleksa/zgrada.
- *Biciklističke rekreativne staze*: unutar rekreacijskih područja ili većih parkovnih površina, a mogu biti uređene ili tkz. „off-road” staze. primjeri trasa ovakvih staza jesu: Preluk – Kostabela - Kantrida; Delta – Brajdica – Pećine, Dolina Rječine, Sportski park Rujevica, Trsat (park) - Sveučilišni kampus, Gornja Vežica – Draga.

D. Vođenje biciklističkog prometa

Biciklistički promet moguće je voditi na 4 osnovna načina:

- *pješačkim pločnicima* - označavanjem dijelovi pješačkih hodnika na kojima se istovremeno odvija biciklistički i pješački promet,
- *biciklističkim trakovima* - obilježenim na poseban način unutar ceste, a služe isključivo biciklističkom prometu, širina: min. 1,0 m (jednostrano ili dvostrano),
- *biciklističkim stazama* - smještena obostrano uz kolnik, za svaki smjer posebno (odvojeno visinskim rubnjakom) ili potpuno izvan gabarita postojećih prometnica, širina: min. 1,60 m (zbog mogućnosti pretjecanja)
- *biciklističkim cestama* - izvođenje izvan gusto naseljenih gradskih područja neovisno o postojećoj ili planiranoj cestovnoj mreži

3.2.3.1.4.2. Pješački promet

Pješački je promet osnovni i nezaobilazni vid prometa kojim počinje i završava svako putovanje. Vođenju pješačkog prometa kroz Rijeku potrebno je posvetiti veliku pažnju iz više razloga od kojih su neki opći, a neki specifično riječki. Posebna pogodnost ovog vida prometa u uvjetima suvremenog prometa i života uopće je njegova ekonomičnost, pozitivan učinak na okolinu i zdravlje stanovništva. Iz posljednja dva navedena razloga dobro organiziranje i sigurno vođenje pješačkog prometa doprinosi dobrobiti cijele zajednice, a u skladu je i sa suvremenim tendencijama zdravog načina života.

Pješački promet u Rijeci bitno je uvjetovan konfiguracijom terena (topografijom), područjem na kojem je izgrađeno uže gradsko središte (prosječne širine oko 400 m) i longitudinalnim pružanjem grada.

Uvjeti za odvijanje pješačkog prometa u pojedinim zonama grada bitno se razlikuju. Glavni se dio pješačkih putovanja odvija unutar užeg gradskog središta gdje su pješački tokovi ujedno i najgušći.

Pješačka putovanja unutar gradskih područja tj. na prilazima centralnim sadržajima u njima (škole, trgovački centri, sportske dvorane i sl.) također je važno razmotriti i pažljivo planirati pješačku infrastrukturu na tim dijelovima mreže.

Značajniji intenzitet pješačkog prometa uočljiv je na potezima okomitim na gradsko središte i na prilazima pješačkoj zoni najužeg centra (Korzu) s glavnih postaja javnog gradskog prijevoza. Istraživanjima je utvrđeno da svega oko 20% putovanja u gradsko središte otpada na cijela pješačka putovanja. Intenzivniji pješački promet na longitudinalnim potezima (bilo prema istoku bilo prema zapadu) do sada nije bilježen iz više razloga od kojih je najvažniji neadekvatno vođenje pješačkog prometa što rezultira neatraktivnošću istog. Pješački je promet vođen uglavnom paralelno s intenzivnim motornim prometom, na pješačkim hodnicima minimalnih širina vrlo često uz parkirana osobna vozila i bez posebne opreme/zaštite za pješake. Ovo se posebno odnosi na prometnice u smjeru zapadnog dijela grada dok je situacija na longitudinalnom potezu prema istoku (smjer Pećine) bolja jer je pješački promet vođen uz jednosmjerne prometnice uz koje postoje i drvoredi.

Denivelirani prijelazi postoje na svega dva prometna pravca u Rijeci: u Strossmayerovoj ulici i Ulici Ivana Zajca.

Mehanizirano vođenje pješačkog prometa (pokretnim trakama ili stepenicama) postoji samo na deniveliranom prijelazu Ulice Ivana Zajca i uz robnu kuću „Ri“, ali samo na strani Korza bez veze na Adamićevu ulicu i Rivu.

Stepeništa predstavljaju osnovni vid povezivanja gradskih područja smještenih na pobježju u odnosu na gradsko središte (Belveder, Kozala, Rastočine, Bulevard, Trsat), ali i gradskih područja smještenih na višim kotama s onima uz more (Zamet – Kantrida ili Podvežica-Pećine) te ih stoga u razmatranju pješačkog prometa unutar GUP-a treba posebno valorizirati.

Istraživanja su pokazala da 40% putovanja prema gradskom središtu koristi stepeništa s tim da se stepeništa za spuštanje u njega koriste nekoliko puta više nego za uspon u gradska područja što u planovima svakako treba uzeti u obzir.

A. Vođenje pješačkog prometa na prostoru šireg gradskog središta

Pješački promet unutar gradskog središta moguće je relativno jednostavno pokriti tj. dopuniti mrežom pješačkih komunikacija. Neophodno je respektirati pješački promet iz gradskih područja prostorno najbližih gradskom središtu, zatim pješački promet s postaja javnog prijevoza unutar središta grada, a za rješavanje pješačkog prometa u gradskom središtu važno je i smještanje garažno-parkirnih prostora na njegov obod i jednoznačno vođenje pješačkih tokova prema centru i najatraktivnijim sadržajima.

Na postojećem području potrebno je provesti mjere kojima bi se poticao pješački promet uz povećanje kvalitete i sigurnosti istog. Osnovne mjere za podizanje nivoa kvalitete pješačkog prometa jesu:

- proširivanje i uređivanje postojećih pješačkih hodnika,
- podizanje atraktivnosti pješačkih pravaca,
- denivelirano vođenje pješačkog prometa,
- uvođenje mehaniziranog kretanja pješaka,
- formiranje pješačkih ulica i zona.

Prema uputama o širinama pješačkih putova koje se propisuju ovim Planom, pješačke hodnike potrebno je izvoditi na svim prometnicama na kojima se izvode rekonstrukcije, a posebno na novoplaniranim prometnicama na kojima se očekuje pješački promet.

Podizanje atraktivnosti pješačkih pravaca doprinosi populariziranju pješačenja kao najzdravijeg vida prometa kako za pojedinca tako i za okolinu. Pješačke putove neophodno je redovito održavati, a za popločavanje istih, gdje to urbanistički uvjeti dozvoljavaju, koristiti posebne materijale npr. betonske elemente ili u nedostatku sredstava za nova popločavanja pješačkih hodnika obilježiti ih premazivanjem asfaltne podloge nekom prepoznatljivom bojom. Na ovaj se način pješački putovi i na križanju s motornim prometom vizualno izdvajaju te se i time doprinosi sigurnosti odvijanja pješačkog prometa.

Pješačke je putove potrebno voditi u gradskom središtu što više kroz zelene površine ili u njihovoj blizini, a svakako uz drvorede. Privlačnosti određenog pješačkog puta doprinosi i smještanje ugostiteljsko-trgovačkih sadržaja uz pješački put, a važnu ulogu ima i dobro osvijetljenje pješačkih putova. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uređivanju stepeništa na pristupnim gradskom središtu jer je vrlo često riječ o građevinama spomeničke vrijednosti koje su zapuštene i/ili mračne te stoga neatraktivne.

Poseban način vođenja pješačkog prometa je deniveliranje u odnosu na tokove drugih prometnih sredstava tj. vozila, željeznički sustav. Denivelirano je svakako potrebno voditi intenzivne pješačke tokove koji presjecaju glavne gradske prometne pravce.

Planom se predviđa denivelirano vođenje pješačkog prometa na slijedećim lokacijama:

- prijelaz preko Krešimirove ulice, uz autobusni / željeznički terminal,
- prijelaz pruge u spoju trga Školjić s Vodovodnom ulicom, odnosno s trećim koridorom (ispod pruge, a iznad nove cestovne prometnice),
- prijelaz Ulice Pomerio sa sjeverne strane kompleksa „Zagrad”,
- prijelaz Ulice Riva – produžetak nathodnika preko Adamićeve ulice,
- prijelaze željezničkih pruga koji su danas riješeni u razini: uz željezničku postaju Pećine, na Krešimirovoj ulici i dr., posebno u uvjetima uspostave postaja gradske željeznice.

Mehanizirano vođenje pješaka podrazumijeva korištenje elevatora i/ili pokretnih traka (pokretnih stepenica) na izrazito dugačkim i/ili strmim pješačkim pravcima u gradskom središtu ili na njegovim pristupima. Pokretne trake ili pokretne stepenice potrebno je predvidjeti uz stepeništa koja povezuju gradska područja s gradskim središtem kako bi se pješački putovi u potpunosti valorizirali.

Planom se predviđa ostvarivanje mehanizirane veze između:

- Belvedera i Korza: preko centra za Socijalnu skrb – Pomeria - Dežmanove ulice;
- Belvedera i Brajde: Ulica Sl. Vajnera Čiče – Filipovićeve ulica- Ulica F. la Guardia;
- Kozale i Školjića: djelomično preko Parka Vl. Nazora na Vodovodnu ulicu (odnodno nove komplekse u njoj);
- Pomerio - Dolac: preko GPO Zagrad,
- Bulevarda – Delte: preko Ulice Podhumskih Žrtava na Trg braće Mažuranić.

Horizontalne pokretne trake potrebno je predvidjeti na potezima na kojima se pojavljuje intenzivniji pješački transfer između terminala daljinskog prometa, a to su: zone terminala autobusni - željeznički terminal, autobusni - pomorski terminal.

Povećanje pješačke zone u širem gradskom središtu vrlo je značajna mjera kojom se ovaj prostor oplemenjuje i čini kvalitetnijim. Međutim, da bi se to postiglo, za formiranje pješačkih ulica, trgova i zona neophodno je da dođe do određenih režimskih promjena, preregulacija prometa kao i izgradnje garažnih građevina čime bi se ulice užeg središta znatno rasteretile prometa u mirovanju i oslobodile prostor za pješake.

Predviđa se organizacija slijedećih zona, trgova i ulica kao isključivo pješačkih zona (uz mogućnost postavljanja biciklističkih staza na način da ne ugrožavaju pješački tok):

- *Pješačke ulice*: Splitska ulica, Dolac, Strohalova, Kružna ulica, Zanonova, Henckeova, Braće Branchetta, Ive Marinkovića, Aldo Colonello;
- *Pješački trgovi*: Muzejski trg, djelomično Žabica,
- *Pješačke zone*: obale i gatovi putničke luke (posebno u dijelu ispred ulice Riva), Stari grad, ex Rikard Benčić, Kazališni blok, Sjeverna i Južna Delta, Sjeverna Brajdica, Školjić – između Vodovodne ulice i Rječine,

te pješački hodnici unutar ulica/prometnica prvog i drugog koridora, u funkciji integriranja pješačkih ulica, trgova i zona u jedinstven sustav pješačkih površina.

Organiziranje pojedinih dijelova centra kao pješačkih zona /trgova/ ulica podrazumijeva rješavanje kretanja dostavnih i interventnih vozila na tim područjima kao i rješavanja potreba korisnika prostora sa posebnim zahtjevima.

B. Vođenje pješačkog prometa u ostalim gradskim područjima

U gradskim područjima izvan gradskog središta potrebno je posebnu pažnju obratiti na pješačke putove koji predstavljaju vezu dijela(ova) područja s pripadajućim mikrocentrom, u kojem se, u pravilu, nalaze trgovački, poslovni i javni i društveni sadržaji, a posebno ako gradsko područje ima i fizionomski formirano središte unutar kojeg su ovi sadržaji objedinjeni pa privlače gusti pješački promet.

Upute za širine pješačkih hodnika na prometnicama dane su u odredbama za provođenje.

Pješačke staze potrebno je dodatno urediti sadnjom stabala, a na potezima postojećih drvoreda pješački promet voditi primarno uz drvored.

Specifičan smještaj pojedinih gradskih područja (Kozala, Trsat, Bulevard) na višim kotama, s kojih se otvaraju vizure na Kvarnerski zaljev i centar grada potrebno je valorizirati kod definiranja šetališta. U pojedinim se dijelovima grada preregulacijom prometa i rekonstrukcijom odnosno gradnjom (obilaznih) prometnica omogućava organizacija pješačkih trgova i zona. Gradska područja u kojima je moguće i potrebno ostvariti centralne pješačke površine u obliku trgova ili zona jesu:

- Trsat – povijesna jezgra do Dvorane mladosti, (rješenje sadržano u važećem DPU povijesne jezgre u cijelosti prihvatljivo u svijetlu potrebe uspostavljanja pješačke zone),
- Podvežica: pješački trg pred crkvom i opskrbnim centrom; (rješenje trga s podzemnom garažom, sadržano u važećem DPU centra Podvežica u cijelosti prihvatljivo u svijetlu potrebe uspostavljanja pješačkog trga s pješačkim radijalama),
- Bulevard: Trg braće Mažuranić, ,
- Drenova: Cvetkov trg, (rješenje trga s pješačkim radijalama, sadržano u važećem DPU centra Drenove, u cijelosti prihvatljivo u svijetlu potrebe uspostavljanja pješačke zone),
- Zamet: pješačka zona budućeg centra gradskog područja, (rješenje više trgova s podzemnom garažom, sadržano u važećem DPU u cijelosti prihvatljivo u svijetlu potrebe uspostavljanja pješačkog trga s pješačkim radijalama unutar gradskog područja),
- Srdoči: pješačka ulica s parkom, (rješenje pješačke-trgovačke ulice koja se pretapa u park, sadržano u važećem DPU područja Srdoči, prihvatljivo u svijetlu potrebe uspostavljanja prepoznatljive pješačke radijale unutar gradskog područja).

Navedeni primjeri ilustracija su mogućnosti koja se ovim Planom utvrđuje kao potreba da se u svakom gradskom području, prilikom izrade prostornog plana uređenja užeg područja, ili rekonstrukcije postojećeg stanja, prepoznaju i planiraju i projektiraju pješačke površine koje će, u sprezi s centralnim sadržajima pojedinog područja, postati prepoznatljivi prostori okupljanja građana. Ujedno, osim planiranja centralnih pješačkih površina, potrebno je planirati i druge pješačke komunikacije koje će pomoći da centralni pješački prostori postanu dostupni i ambijentalno privlačni, u što je moguće većoj mjeri, bez prepreka.

C. Pješačke „zelene” magistrale

Kao dio mreže pješačkih komunikacija predviđa se uređivanje pješačkih magistralnih prometnica koje povezuju gradske „zelene oaze” međusobno ili pojedine dijelove grada s okolnim rekreativnim i/ili kupališnim zonama. Trasa ovih tzv. „*zelenih magistrala*” najvećim dijelom prolazi kroz gradske parkove i zeleni pojas:

- Muzejski trg - Park Vladimira Nazora – Školjić – kanjon Rječine;
- Muzejski trg – Park Vladimira Nazora – Kozala – Pulac - Veli Vrh - kanjon Rječine;
- Pećine – Bulevard - Trsat (moguća veza na kanjon Rječine);
- Draga - Vežica – Kampus (Trsat) - (Rječina);
- Kantrida – Bivio – Preluk.

3.2.3.1.5. Mjere praćenja veličina u gradskom prometnom sustavu

Novi zahvati unutar gradskih područja kao i prenamjena pojedinih prostora u izgrađenim dijelovima grada, izazivaju proporcionalne promjene u prometnim tokovima cijele gradske mreže. Analizama veličina prometa izvršenim za potrebe ovog Plana, utvrđeno je, između ostalog, da je proteklih godina najveći porast obujma prometa zabilježen na potezu: Osječka – tunel „Katarina” – Orehovica, kao posljedica izgradnje i puštanja u funkciju trgovačkih sadržaja u Osječkoj ulici. Ova se promjena osjeća i na ostalim gravitirajućim raskrižjima.

Za uspješno urbanističko planiranje, unutar kojeg jedan od najvažnijih segmenata i prometno planiranje, potrebno je u svakom času raspolagati relevantnim pokazateljima prometnih veličina koje se odnose na proteklih desetak godina. Da bi postojali bazni podaci, treba ih periodično i sistematično prikupljati po unaprijed razrađenom rasporedu.

Osnovu urbanističkog i prometnog planiranja čini „matrica putovanja”, koja pokazuje narav i veličinu dnevnih migracija, broj međuzonskih putovanja u individualnom i javnom prijevozu putnika, te tranzitni promet. Rezultati matrice putovanja vezani su za broj stanovnika gradskog područja, broj radnih mjesta unutar njih po vrstama djelatnosti i broj motornih vozila.

Temeljem navedenog, ovom se Planom daje program mjera koji bi trebalo provoditi u kontinuitetu, a u cilju praćenja stanja i izrada programa unaprjeđenja odnosno zahvata u prometnom sustavu grada. Budući da je promet u gradu Rijeci

rezultanta utjecaja procesa na širokom gravitacijskom području, u njegovu realizaciju potrebno je uključiti sve subjekte koji upravljaju ili su nadležni za neki od premetnih segmenta.

3.2.3.1.5.1. Istraživanja u prometu

Prometna istraživanja koja su temelj za planiranje i prognoze, a koja se provode periodično jesu:

- *Anketiranje domaćinstava* je istraživanje koje se treba provesti svakih 10, najviše 15 godina, a kojim se obuhvaća 8-10% od ukupnog broja domaćinstava. Podaci iz ankete odnose se na nastanak (svrhu) i prostornu distribuciju putovanja i odabir prijevoznog sredstva, ovisno o značajkama domaćinstva poput: broj zaposlenih, vrsta zaposlenja, veličina primanja, broj automobila i ostalo. Ovi podaci su osnova za izradu unutrašnjih matrica putovanja.
- *Anketa vozača na mjestima oboda grada (kordonu)* treba obuhvatiti 25 – 30% vozila u svakom satu na dan anketiranja, a provodi se svakih 10 najviše 15 godina. Podaci iz ankete pokazuju izvor i cilj te svrhu putovanja. Ovi podaci su osnov za izradu matrica individualnih putovanja na kordonu (izvor ili cilj u nekoj gradskoj cjelini), i matrice cjelodnevnih tranzitnih putovanja, a vrijedni su za prometno planiranje šireg /gravitacijskog područja/. Istovremeno s anketiranjem vrši se i brojenje vozila na istim mjestima.
- *Anketa putnika na sredstvima daljinskog prijevoza* usmjerena je na dobivanje podataka o izvoru i cilju putovanja, te izradu matrice putovanja putnika javnim sredstvima prijevoza, a obuhvaća najmanje trećinu putnika i provodi se također svakih 10 najviše 15 godina. Matrice se posebno izrađuju za putovanja kojima je jedna krajnja točka grad i posebno za tranzit. Osim ankete potrebno je izvršiti brojenje svih putnika u svrhu ekspaniranja uzorka.
- *Anketa putnika u sredstvima javnog gradskog prijevoza (JGP-a)*, koja se provodi svakih 10, najviše 15 godina, služi za dobivanje tkzv. linija želja putovanja u javnom gradskom prijevozu. Ovo istraživanje treba obuhvatiti značajan uzorak svih putnika i služi za usporedbu ponude i potražnje u javnom gradskom prijevozu, posebno prilikom izrade studije njegove reorganizacije. Osim ankete, potrebno je i provesti i brojenje putnika u sredstvima JGP-a.
- *Brojenje vozila na presjecima u gradu* provodi se u cilju izračuna mjerodavnog PGDP i PLDP (prosječni ljetni dnevni promet). Danas se brojenje provodi unutar dva sustava automatskih brojača/detektora. Hrvatska uprava za ceste održava detektore neprekidnog brojenja vozila na presjecima: Pavlovac, riječka obilaznica, tunel Katarina i Kostrena Uvođenjem sustava automatskog upravljanja prometom, u gradu se odvija kontinuirano brojenje na presjecima: Krešimirova, Vukovarska, 1. maja, Laginjina i Križanićeva po usporedivim, ali ne sasvim jednakim razredima duljina kao kod Hrvatskih cesta. Proširenjem sustava automatskog upravljanja, detektorima se pokrivaju presjeci: Riva, Adamićeva i Franje Račkog. Dodatni presjeci na kojima treba kontinuirano pratiti veličinu i narav prometnog toka jesu: Istarska, Zametska, Zvonimirova, Osječka, Pomerio, Kumičićeva, Radnička, Šetalište XIII. divizije i J.P. Kamova. Broj godišnjeg dnevnog prometa (PGDP) zakonska je planska veličina. Stoga je potrebno unificirati brojenje po preporukama Hrvatske uprave za ceste iako i njihova brojenja na raznim mjestima stalnog brojenja imaju donekle neusklađene podjele pojedinih kategorija vozila ovisno o primjenjenoj tehnologiji.
- *Brojenje prometa na raskrižjima* potrebno je obavljati u dva navrata godišnje: prosječni dan izvan sezone u u sezoni, po svim privozima i smjerovima, te vrstama vozila, od 7 – 21 sat. Raskrižja koja treba brojiti svake (najviše svake dvije) godine jesu: Riječki zavoj, Krnjevo, Kolodvor, Brajda, Riva - Splitska, Jadranski trg istok, Vukovarska-Čandekova, Potok, Muzejski trg, Tizianova - 1. maja, Sjeverni most, Piramida, Plumbum i svi čvorovi zaobilaznice. U ciklusima od tri do četiri godine brojiti ostala gradska raskrižja, na taj način da se svake godine u sezoni i izvan nje obavlja brojenje trećine, odnosno četvrtine raskrižja. Ova brojenja služe za praćenje distribucije prometnog toka, kao i za primjenu poboljšanja mjera upravljanja prometom.
- *Brojenje putnika u sredstvima javnog gradskog prijevoza* potrebno je obavljati svake druge, najviše treće godine izvan sezone i u sezoni. Podaci o prodaji karata nisu u potpunoj korelaciji s brojem putnika ukupno, a važna je i distribucija putnika po trasama i u pojedinim vremenskim intervalima dana. U sklopu praćenja javnog prijevoza putnika važno je i brojenje putnika na pojedinim postajama.
- *Istraživanje popunjenosti automobila* na odabranim presjecima i u bar dva dana u godini provoditi svake dvije godine. Iz podataka se dobiva uvid u broj putnika prevezenih na pojedinim presjecima u odnosu na broj vozila.
- *Istraživanje noćnog prometa* na nekoliko odabranih presjeka koji reprezentiraju različita gradska područja, u sezoni i izvan nje. Ovo brojenje treba upotpuniti brojenja prometa u dnevnom periodu i dovoljno ih je obavljati svake 4 godine.
- *Istraživanje parkiranja*. Obuhvatiti treba pojedine dijelove grada svake godine, a sve zone treba obuhvatiti u ciklusu od 3-4 godine. Istraživanja se odnose na broj nelegalnih i legalnih parkirnih mjesta, duljinu parkiranja i vremensku popunjenost pojedinog parkirališta. Također treba izvidjeti utjecaj tarifiranja na pojedinim parkiralištima koja se naplaćuju.
- Istraživanje sigurnosti na pojedinim raskrižjima i dionicama. Potrebno je provoditi na temelju podataka MUP-a, a pogotovo obzirom na izvršene preregulacije i sl, te donositi odgovarajuće mjere.
- Istraživanje primjene kružnih raskrižja kao mjera povećanja protočnosti i sigurnost u gradu Rijeci.
- Istraživanje buke i zagađenja u centralnom gradskom području.

- Istraživanje optimizacije režima prometa. Još uvijek postoji zalihost manjeg povećanja propusne moći u postojećoj prometnoj mreži, a koja se može ostvariti prenamjenom traka na privozima raskrižja, izmjenom prometnog režima i optimizacijom rada semafora, davanjem prednosti vozilima javnog gradskog prijevoza i s tim u vezi i eventualnim povećanjem duljine žutih traka u gradskoj prometnoj mreži.

3.2.3.1.5.2. Katastri

Izrada katastra podrazumijeva njihovu izradu u pogodnom (elektroničkom) mediju, te stalno ažuriranje, kao i brigu za održavanje i noveliranje prometne signalizacije. Potreba provedbe katastra ogleda se u slijedećim segmentima:

- Izradi katastra stanardne prometne signalizacije,
- Izradi katastra putokazne prometne signalizacije,
- Izradi katastra ostale prometne signalizacije i opreme.

3.2.3.1.6. Daljinski putnički promet

3.2.3.1.6.1. Autobusni promet

Uvjeti odvijanja daljinskog putničkog autobusnog u uvjetima postojeće prometne infrastrukture kojom grad raspolaže, prvi je i ključni element koji treba doživjeti radikalnu promjenu. Dok se autobusne linije i prijevozne jedinice poboljšavaju i prilagođuju novim uvjetima i zahtjevima putnika, kao prostorno – prometno – tehnološki negativna točka u gradu ostaje autobusni kolodvor koji je po svim kriterijima ispod tehničkog minimuma funkcioniranja. Svako poboljšanje u ovom segmentu mora krenuti od izgradnje novog, modernog, opremljenog, suvremenog i udobnog autobusnog terminala za daljinski putnički promet.

Prognozirane veličine broja putnika vezane su uz razvoj i realizaciju planskih zahvata u ostalim prometnim granama, te se mogu postaviti varijantno kao optimistična, realna ili srednja varijanta, iz čega proizlazi ovakav broj putnika izražen u milijunima:

Tablica 128. Prognoza broja putnika u autobusnom prometu u Rijeci

mil. putnika

Godina	Optimistična varijanta	Srednja varijanta	Pesimistična varijanta
2010.	2,15	2,09	1,91
2020.	2,37	2,19	1,91
2030.	2,49	2,19	1,91

3.2.3.1.6.2. Željeznički promet

Prognoze porasta broja putnika, odnosno putovanja, izravno su u vezi sa realizacijom zahvata koji su strategijom državne razine planirani u dijelu koji se odnosi na željezničku infrastrukturu. Ovim je dokumentom dana prosječna godišnja stopa rasta broja prevezenih putnika na razini Hrvatske i učešće riječkog kolodvora u njemu, kako slijedi:

Tablica 129. Prognoza broja putnika željeznicom u Hrvatskoj i željezničkom terminalu Rijeka

Godina	Putnici (Hrvatska)	Putnici (Ž. T. Rijeka)	Učešće (%)
1996.	29.102.000		
2000.		677.000	2.21
2005.	36.200.000	799.000	2.09
2010.	44.700.000	936.000	
2015.		1.316.000	
2020.	52.880.000	1.752.000	3.31

Istovremeno se računa s porastom srednje duljine putovanja naročito u međunarodnom prometu jer su stope porasta putničkih kilometara veće od prethodnih i iznose:

Tablica 130. Broj prevezenih putnika željeznicom

Godina	prevezeni putnici	Prevezeni putnici
--------	-------------------	-------------------

	<i>unutarnji promet</i>	<i>međunarodni promet</i>	<i>Unutarnji promet</i>	<i>Međunarodni promet</i>
2005/1996.	3,7%	19,5%	3,2%	44,4%
2010/2005.	2,3%	7,4%	2,4%	9,6%
2020/2010.	1,5%	3,6%	1,7%	4,1%

Projekcija broja putnika na željezničkom terminalu Rijeka temelji se na podacima porasta broja stanovnika grada, njegove gravitacione zone a također i gravitacione zone istarskih pruga. Bitan je čimbenik dinamika izgradnje brze pruge do Zagreba pogotovo u uvjetima gotovosti autoceste Zagreb – Rijeka koja će u tom času dodatno privući putnike na autobusni prijevoz. Međutim, realna prognoza polazi od današnjeg stanja tj. današnjeg broja otpremljenih putnika, današnje kvalitete prijevoza željeznicom, izgrađenosti autoceste prema Zagrebu, te visoke razvijenosti autobusnog a pogotovo individualnog prometa te stalnog porasta stupnja motorizacije, činjenice da prigradsko-gradski promet na željeznici u Rijeci gotovo i ne postoji.

Osnovni uvjet za postizanje porasta broja putnika u željezničkom prometu, bilo segmentu daljinskog prometa, regionalnog ili gradsko prigradskog prometa, je značajno povišenje razine usluge, gdje se dolaze do izražaja vrijeme putovanja, vozni red odnosno intervali prometovanja prijevoznih jedinica, udobnost, točnost, sigurnost te kvaliteta pratećih sadržaja.

Planovima razvitka Hrvatskih željeznica definirane su slijedeće mjere i zahvati koji će dovesti do postavljenih ciljeva a to su:

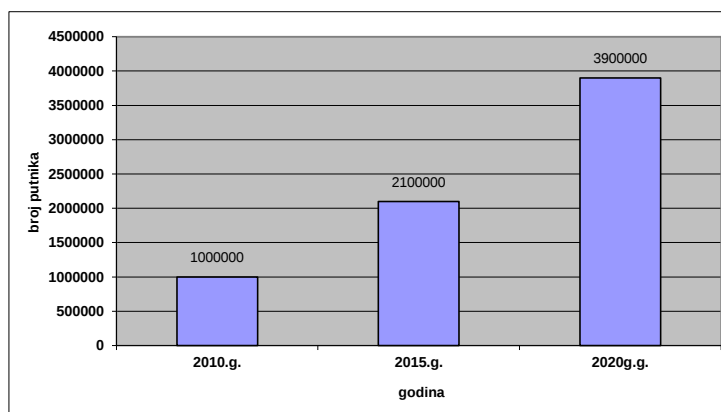
A. U srednjoročnom razdoblju:

- na pruzi Rijeka - Zagreb te Rijeka – Šapjane:
 - saniranje pojedinih objekata pruge;
 - dovršenje remonta;
 - promjena sustava elektrifikacije;
 - pripremu za uvođenje nagibnih vlakova;
- na željezničkom čvorištu Rijeka:
 - izgradnja planiranih postaja (brze) gradsko-prigradske željeznice na dionici Škrlevo- Matulji;
 - nabava i uvođenje suvremenih elektromotornih garnitura u gradsko – prigradski promet;
 - početak izgradnje drugog kolosjeka kroz gradsko područje.

B. U dugoročnom razdoblju:

- dovršetak izgradnje drugog kolosjeka na dionici Škrlevo - Matulji;
- izgradnja dvokolosječne pruge visoke učinkovitosti Rijeka – Zagreb;
- nabava odgovarajućih prijevoznih sredstava;
- uvođenje suvremene organizacije prometa.

Uz realizaciju navedenih zahvata porast broja putnika na željezničkom kolodvoru Rijeka razvidan je iz podataka nastavnog grafikona:

3.2.3.1.6.3. Pomorski promet

Povoljan geoprometni položaj grada, nove mjere na podizanju turističkih i drugih potencijala kojima grad raspolaže, dobra autocestovna povezanost sa zaleđem unutar države i europskog prostora, modernizacija i kvalitativno unaprijeđenje u segmentu željezničkog prometa, predstavljaju uvjete za pozitivan razvoj broja putnika koji će se prevoziti brodovima. Posebno se može očekivati povećanje na brzobrodskim i komercijalnim linijama. Na dužobalnim je linijama preduvjet konkurentnosti pomorskog prijevoza autocestovnoj vezi prema jugu Hrvatske prijevoz vrlo brzim brodovima koji će bitno

skratiti današnje vrijeme putovanja. Ovisno terminima realizacije predviđenih mjera, prognoze ukupnog broja putnika u putničkoj luci Rijeka kreće se u rasponu od 400.000 do 1.000.000 preveznih putnika.

Prometni putovi putničkog prijevoza imaju i međunarodni karakter, kao i karakter potrebnijeg jačeg povezivanja kvarnerskih obalnih i otočnih odredišta. U tom smislu se planiraju se slijedeće rute:

- *Međunarodne linije:* Venecija – Trst – Rijeka – Grčka;
- *Dužobalne / brze linije:* Rijeka – Split – Dubrovnik;
- *Lokalne linije s kvarnerskim otocima;*
- *Lokalne dužobalne linije* unutar Kvarnera do Dalmacije.

Putnička luka Rijeka vrlo je interesantna točka transfera putničkog prometa sa željeznice na brod i obratno.

3.2.3.1.6.4. Integrirani zemaljsko pomorski putnički terminal daljinskog putničkog prometa

Karakteristika moderne organizacije javnog prijevoza putnika je uspostavljanje učinkovitog prometnog sustava s istovremenim razvijanjem svih prometnih podsustava i njihovom vezom na ključnim točkama. Putnicima je tako omogućen veći izbor pri uporabi i promjeni prometnih sredstava. Poželjno je što veći broj putnika usmjeriti na uporabu javnih prijevoznih sredstava i uspostaviti kvalitetan sustav javnog putničkog prometa, koji će putnicima omogućavati brz, udoban i ekonomičan prijevoz, a koji će ujedno biti ekološki i energetski primjereniji od individualnog prijevoza.

Javni putnički promet mora biti sposoban privući različite kategorije putnika (dnevni migranti, poslovni putnici, turisti) i nuditi im brzo i udobno putovanje. Težnja je da se što većem broju putnika omogući izravna veza od starta do cilja. Stoga je potrebno omogućiti brzo i kontinuirano prelaženje, kako bi gubici vremena i sredstava bili što manji, a time se omogućuje kvaliteta prijevoza jer će fazno putovanje djelovati kao kontinuirano. Prijelasci putnika izvode se u ključnim točkama, koje su stjecište linija različitih prometnih podsustava ili dviju različitih razina istog prometnog sustava. Te točke moraju biti funkcionalno, organizacijski i estetski uređene.

Prijelazne točke javnog putničkog prometa - terminale - možemo opisati kao multifunkcionalne prometne, informacijske centre koji uključuju pripadajuće infrastrukturne građevine i namjenske prometne površine. Po svom položaju, konstrukciji te povezanosti s cestovnom mrežom moraju odgovarati urbanističkim, prometnim i eksploatacijskim zahtjevima, što zahtjeva temeljitu analizu prometnih događanja, promišljeno planiranje i oblikovanje te uvažavanje očekivanog razvoja u budućnosti.

Osnovna načela oblikovanja i učinkovitog djelovanja prijelaznih točaka povezana su s nekoliko faktora, od kojih su najvažniji:

- zatečena situacija, kada se radi o interpolaciji unutar već oblikovane urbane strukture,
- postojeća i planirana mreža prometnica uz koju se vezuje terminal,
- potrebe ostale prometne infrastrukture,
- zahtjevi putnika, zahtjevi prijevoznika, zahtjevi društva,
- arhitektonska usklađenost s okolicom.

Prijelazne točke kratkoročno i dugoročno utječu na razvoj urbanih središta, pa je potrebno dinamičko uređivanje kako glavnih tako i pratećih građevina - uvažavanje povećane potrebe za parkirnim prostorima za osobna vozila, prostorima za bicikle i drugih kapaciteta (pratećih sadržaja), kao i reprezentativnost rješenja (budući korzo) jer je terminal i promidžbeni punkt grada, Županije i Republike. Ovaj značajni gradski sadržaj ostvaruje se kroz planiranje i izgradnju jedinstvenog integriranog zemaljsko pomorskog putničkog terminala autobusnog, željezničkog i pomorskog putničkog prometa. On se smještava na prostoru današnje putničke luke sa Riječkim lukobranom uključivši i Gat De Franceschi, prostora željezničkih skladišta broj 31 i 32 na zapadnoj Žabici te prostora današnjeg željezničkog kolodvora. Prostor integriranog putničkog terminala predviđen je na površinama oznaka AK, ŽK i Pt prikazanim na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora.

A. Autobusni terminal

Prostor namijenjen autobusnom terminalu je lokacija današnjih željezničkih skladišta br. 31 i 32 uz koje su vezana i dva željeznička kolosjeka koja ih servisiraju. U samim skladištima danas je velik broj različitih sadržaja, isto tako vrlo velikog broja različitih korisnika. Skladišta u samom gradskom središtu predstavljaju evidentno neracionalno iskorišten gradski prostor. Za izgradnju autobusnog kolodvora nužno je ukloniti ta skladišta te ih adekvatno nadomjestiti na drugoj lokaciji.

Ulaz autobusa na kolodvor treba riješiti s južne strane sa nove gradske prometnice koja predstavlja nastavak ulice Riva planske oznake GU_{XXIV} na zapad prema Mlaci.

Autobusni terminal moguće je izgraditi etapno, gdje se u prvoj fazi postiže prostor za terminal uz omogućavanje funkcioniranja lučkog prostora (osim na dijelu ulaza/izlaza gdje je potrebna korekcija).

B. Željeznički terminal

Željeznički putnički terminal ostaje na postojećoj lokaciji, a potrebna je njegova rekonstrukcija u smislu povećanja broja i dužine perona, odvajanja putničkog od teretnog prometa, modernizacija sadržaja samog objekta, te izvedba odgovarajućih komunikacija prema centru grada i autobusnom terminalu.

C. Pomorski terminal

Sistematizacija i nova organizacija pomorskog terminala proizlazi iz prometnih, tehnoloških i maritimnih potreba. Osnovni primjenjeni principi u oblikovanju i dimenzioniranju ovog dijela unutar integralnog terminala su razdvajanje putničkog od teretnog prometa, osiguranje dovoljnog (minimalnog) broja vezova za sve vrste putničkih brodova, tehnološko razdvajanje svakog terminala i zadovoljenje specifičnih potreba na svakom od njih, maksimalna zaštićenost luke, odvajanje prometa međunarodnog terminala te selektivno odvijanje prometa.

Za proširenje putničke luke supstitucija sadržaja planirana je u dijelu današnje teretne luke, i to ukupnom restrukturacijom i sistematizacijom lučkih sadržaja, zatim prenamjenom i mogućim produženjem gata De Franceschi za putnički pomorski (međunarodni) terminal. U prvoj fazi putnička se luka proširuje na prostor korijena riječkog lukobrana, gdje se planiraju sadržaji za prihvat putnika ovog terminala, te nekoliko vezova za velike brodove.

U sklopu putničke luke važno je osigurati i prihvat brodova na kružnim putovanjima. S obzirom na dimenzije obala, dubine mora uz njih kao i opće maritimne osobine unutar akvatorija putničke i teretne luke zaštićenog lukobranom, za prihvat brodova dužih od približno 200 metara i za prihvat drugih putničkih plovila s posebnim zahtjevima, potrebno je osigurati prihvatni vez izvan opisanih prostora, te je stoga Prostornim planom uređenja izvedba namjenskog veza planirana i s vanjske strane lukobrana.

Napajanje terminala vozilima ostvareno je s ulice Riva s istoka i Krešimirove ulice sa zapada u prvoj fazi, a u konačnoj fazi preko nove prometnice južno od terminala, odnosno dalje preko gradske brze ceste G_{BCz} do čvora Škurinje na zaobilaznici.

Na obalnim površinama treba predvidjeti dovoljne površine za vozila koja čekaju na kontrolu ulaza, izlaza, carinsku kontrolu, kontrolu dokumenata, kupovinu karata ili čekanje za ukrcaj na brod. Tehnologija prometa vozila kao i putnika maksimalno je pojednostavljena.

Tablica 131. Projekcija očekivanog prometa putnika na pomorskom terminalu Rijeka

Godina	Putnici
2000.	360.860
2005.	466.481
2010.	608.820
2015.	798.713
2020.	1.054.270

U sagledavanju cjelokupnog rješenja integriranog zemaljsko-pomorskog putničkog terminala (na grafičkim prilogima označen kao IPT) treba uočiti slijedeće:

- realizacija cijele ideje započinje od segmenta autobusnog terminala koji ima prioritet zbog neadekvatnog postojećeg stanja;
- segment željezničkog putničkog terminala podložan je najmanjih zahvatima, i može funkcionirati u postojećem stanju i u kontekstu integriranog terminala;
- pomorski putnički terminal razvijen je u konačnici, ali u čitav zahvat može se krenuti u većem broju etapa.

3.2.3.1.6.5. Zračni promet

A. Prognoza zračnog prometa do 2010.

U okružju u kojem se danas nalazi sustav zračnog prometa Hrvatske, a koje karakterizira još uvijek nestabilna gospodarska i politička situacija vrlo je teško dati pouzdane prognoze. Glavnina korisnika usluga u zračnom prometu prije Domovinskog rata bili su strani turisti (oko 60% do 65%). Redoviti promet pokazuje stabilniji rast i za njega je moguće pouzdanije utvrditi trendove daljnjeg razvitka. Prema predviđanjima povratak turista u veličinama prije Domovinskog rata može se očekivati nakon 2000. godine, a povratak turista na predviđenu razinu očekuje se u razdoblju 2003-2005. godine.

Prognoze ukupnog broja putnika u odlasku, dolasku i tranzitu u hrvatskim zračnim lukama po srednjim predviđanjima do 2010. godine prikazane su u narednoj tablici (u milijunima putnika):

Da bi zračna luka Rijeka u cijelosti ostvarila svoje gospodarske, prometne, turističke, sportske i druge funkcije koje su od posebne važnosti ne samo za Županiju, nego i za Republiku Hrvatsku, potrebno je uložiti znatna sredstva u njenu modernizaciju te je osposobiti za odvijanje svih vrsta zračnog prijevoza (putnički, teretni i poštanski promet), prihvat i otpremu putnika, tereta i poštanskih pošiljaka, te za sigurnu kontrolu i vođenje zrakoplova. Brzina osuvremenjavanja i svakako će ovisiti o stanju razvoja hrvatskog gospodarstva i njegova uključivanja u europski gospodarski i prometni sustav.

Neophodno je uspostavljanje stalne veze između autobusnog i terminala za zračni promet. U tu je svrhu na terminalu potrebno osigurati jedan peron koji će služiti isključivo za prometovanje prijevoznih sredstava (autobusa, mini buseva, kombija) na liniji za ZL Rijeka.

Preko autobusnog terminala uspostavio bi se transfer putnika sa željezničkog i pomorskog terminala na zračni terminal na Krku kao stalna veza.

Pretpostavka je da bi polasci autobusa u smjeru ZL Rijeka bili vezani za red letenja zrakoplova, a da bi linije održavale zrakoplovne tvrtke ili drugi domaći prijevoznici sa područja grada Rijeke.

Tablica 132. Prognoze rasta broja prevezenih putnika po zračnim lukama

(u 000 000)

Zračna luka / broj putnika	1996.g.	2000.g.	2005.g.	2010.g.
Zagreb	1,00	1,5	2,2	3,0
Split	0,52	0,8	1,2	1,4
Dubrovnik	0,14	0,6	1,2	1,45
Pula	0,03	0,2	0,55	0,75
Zadar	0,02	0,08	0,2	0,3
Rijeka	0,01	0,05	0,1	0,2
Osijek	0,005	0,02	0,03	0,05
Brač	0,03	0,05	0,07	0,1
Lošinj	0,003	0,01	0,02	0,03
Nove male zračne luke	-	0,02	0,1	0,3
Ukupno	1,758	3,33	5067	7,58

B. Potrebe lociranja helidroma na području Grada Rijeke

Planom se predviđa smještaj helidroma za potrebe helikopterskog prijevoza bolesnika i spašavanja ljudi uslijed nesreća kao interventnih helidroma u neposrednoj blizini bolnica, te helidroma za potrebe vezane uz turističku i poslovnu namjenu.

Interventni helidromi se privremeno postavljaju na izabranim lokacijama, koje mogu biti travnate ili slične površine, posebno uređene površine ili površine sa dvonamjenskom uporabom (npr. nogometna igrališta i sl.). Primarne lokacije za smještaj interventnih helidroma je uz bolnice.

Za potrebe turističke i poslovne ponude, potrebno je osigurati helidrome na nekim za tu namjenu atraktivnim lokacijama, kojima bi se koristili turisti i poslovni ljudi, koji bi time imali direktnu helikoptersku vezu između zračne luke i odredišta u Rijeci (npr. Delta ili Brajdica).

3.2.3.1.6.6. Teretni promet

3.2.3.1.6.6.1. Pomorski promet

A. Pretpostavke i projekcija razvoja luka

Prometni kapacitet morskih luka prije Domovinskog rata iznosio je 23,1 milijuna tona godišnje za čvrste terete, a uključujući naftni terminal u luci Rijeka gotovo 40,0 milijuna tona godišnje. Većina tog prometnog kapaciteta (68%) odnosi se na luku Rijeka. Iskorištenost prometnog kapaciteta iznosila je u predratnim godinama oko 70% da bi 1994. g. iskorištenje ukupnih lučkih prometnih kapaciteta iznosilo tek 29,25%. Razloge ovakvim kretanjima treba tražiti u objektivnim okolnostima uzrokovanim ratnim događanjima koji su utjecali na porast rizika poslovanja s Hrvatskom te tranzicijskim procesima ne samo u našoj zemlji nego i u svim srednjoeuropskim zemljama koje su, tradicionalno, gravitacijsko područje naših morskih luka.

Pomorski promet ukupno gledajući, kao dio prometnog sektora koji se sukladno gospodarskim razvojnim scenarijima klasificira kao jedan od propulzivnih sektora hrvatskog gospodarstva, trebao bi u narednom razdoblju ostvarivati prosječnu godišnju stopu rasta u visini od 5% - 7,5% godišnje.

Prva stopa u skladu je sa predviđenom stopom BDP, dok je druga predviđena stopa s rastom prometa u lukama sjevernojadranskog bazena. Rezultat takve projekcije kretanja vidljiv je i u tablici datoj u nastavku.

Kako uspješan razvoj morskih luka ovisi prvenstveno o kvaliteti lučke podgradnje i nadgradnje, te kopnenim vezama luke s njenim gravitacijskim zaleđem, da bi se zaustavio dosadašnji negativan trend u djelovanju vodećih hrvatskih luka i stvorile mogućnosti za ozbiljne pozitivne pomake u poslovanju glavnih luka Rijeke i Ploča, kao i potaknuo razvitak ostalih značajnijih luka u Hrvatskoj, a time i ostvarile navedene projekcije potrebno je stvoriti tehničko-tehnološke, pravne i ekonomske preduvjete kojima bi se omogućilo jačanje i proširivanje gravitacijskih lučkih područja (neposredno zaleđe luke, nacionalno tržište, te tranzitno tržište).

Prioritet treba dati:

- izgradnji novih i modernizaciji postojećih kopnenih prometnica, te modernizaciji luka,
- izgradnji suvremenih infrastrukturnih i suprastrukturnih kapaciteta, i uvođenju novih tehnoloških procesa primjerenih potrebama razvoja integralnog i multimodalnog transporta.

B. Plan nove organizacije lučkog akvatorija bazena Rijeka i bazena Sušak

U svijetlu postavki navedenih u opisu postojećeg stanja lučkog sustava, očito je da luka u okviru svoje današnje djelatnosti mora izvršiti prenamjenu dijela tih djelatnosti tako, da se zadovolje potrebe grada, a luci otvore nove visokoakumulativne djelatnosti većeg stupnja tehnološke obrade. To se može postići na način da se izvrši sažimanje lučkog prostora za osnovne lučke djelatnosti, uvedu novi tehničko - tehnološki normativi tj. nove visokoakumulativne tehnologije u postojeće djelatnosti, te usvoje i zasnuju potpuno nove lučke djelatnosti također na principu visoko akumulativne tehnologije.

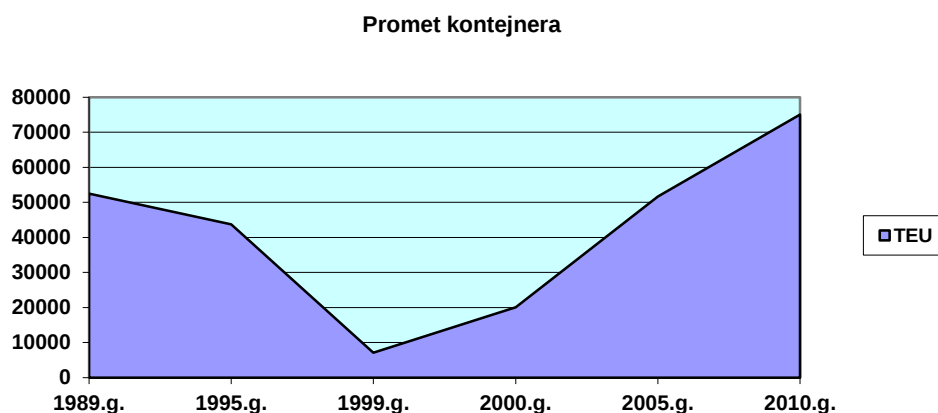
Zadovoljavanje potreba grada za grad Rijeku, znači da treba u okviru današnjih lučkih prostora trgovačke luke stvoriti mogućnosti za obavljanje djelatnosti nužnih za život grada Rijeke kao mediteranskog grada na moru. Ova se postavka danas i materijalizira kroz projekt koji je zajednički Gradu i Lučkoj upravi – projekt riječkog gradskog „waterfronta”.

Nova organizacija lučkog prostora realizira se podjelom djelatnosti na putničku luku i trgovačku luku. Unutar prostora putničke luke smještava se trajektna luka sa terminalima za međunarodni promet, terminalom za domaći trajektni promet te te pristaništima za brze linije koje će se uspostaviti u riječkoj lučkoj regiji. Preostali dio lučkog prostora dodjeljuje se gradskoj luci na korištenje. U okviru gradske luke je također gradska marina s nautičkim centrom, kao i svi ostali sadržaji primjereni životu gradske luke.

Nova trgovačka luka nastaje na novim površinama, izgradnjom nove obale zapadno od današnjih površina. Nakon proširenja Zagrebačkog pristaništa u luci Rijeka prostorno će se zaokružiti njeno širenje na postojećim lokacijama u centru grada uzimajući u obzir da je privremeni kontejnerski terminal na Brajdici u završnoj fazi, i da ga se kondicionalno izmješta nakon izgradnje novih površina.

Bazen Rijeka zapad imat će kapacitet od 3.000.000 t/godišnje.

Promet kontejnera od 1989.g. i prognoza prometa kontejnera do 2010.g. prikazani su u dijagramu. Razvidan je pad uzrokovan ratnim događanjima na našem prostoru, kao i plan da do 2010. ostvareni promet kontejnera premaši maksimalne vrijednosti koje su dosegnute pred više od dvadeset godina.

3.2.3.1.6.6.2. Željeznički promet

Prostorni planovi više razine već su odredili koncepciju razvoja željezničkog prometa na području grada Rijeke. Razvoj se treba realizirati putem nekoliko temeljnih opredjeljenja:

- ostvarivanja veze s lukom kao sustavom u zajedničkom razvoju;
- omogućavanja razvijanja javnog gradskog i prigradskog prometa željeznicom na postojećoj i planiranoj infrastrukturi;
- ostvarivanja kvalitetne veze prema Zagrebu, Istri, Kopru, Trstu i Ljubljani, te u budućnosti posredstvom jadranske željeznice prema južnoj Hrvatskoj.

Osnovnu željezničku infrastrukturu na području grada predstavlja:

- postojeća pruga za međunarodni promet: Zagreb Gk - Rijeka ,
- postojeća pruga za međunarodni promet: Rijeka – Šapjane – državna granica , (za obje pruge planira se udvostručenje kolosjeka);
- željeznička pruga za međunarodni promet: Sušak – Pećine –Rijeka Brajdica,- nova dvokolosječna željeznička pruga velikih učinkovitosti,
- željeznička pruga od značaja za lokalni promet: Rijeka Brajdica – Rijeka,

- industrijski kolosijeci i kolosijeci u gospodarskim zonama,
- planirana žičara Trsat.

Na ovoj se infrastrukturi organizira robni i putnički promet, te kolodvor i postaje gradsko – prigradskog prometa.

Unutar zaštitnog koridora predviđenog za projektiranje i izgradnju nove dvokolosječne željezničke pruge velikih učinkovitosti na površinama koje su određene kao građevinska područja naselja kao i građevinska područja za izdvojenu namjenu u zaštićenom pojasu od 50 metara sa svake strane urisane osi pruge zabranjena je bilo kakva izvedba zahvata ili izgradnja, dok u daljnjem zaštićenom pojasu od 100 metara sa svake strane urisane osi pruge dozvoljava se izvedba zahvata ili izgradnja ali samo uz posebne uvjete koje propisuje nadležno javnopravno tijelo – upravitelj željezničke infrastrukture za svaki zahvat ili izgradnju posebno.

Kako luka tako i željeznica samo zajednički mogu optimalno djelovati u razvoju oba segmenta – razvoj jednog usko je vezan na drugi i mora imati svoj povratni odnos u razvoju drugog sustava. Njihova je međusobna veza takva da svaka dogradnja lučkog sustava zahtijeva povećanu kapacitivnu moć željezničke infrastrukture. Otvaranje novih lučkih postrojenja ili preorijentacija namjene zahtijevaju odgovarajuća rješenja u željezničkom čvorištu. Željeznički je promet također u direktnoj povezanosti i s cestovnim prijevozom tereta, a zajednički razvoj podrazumijeva integriranje i nadopunjavanje oba sustava kao cjeline, što rezultira kvalitativnim pomakom prema jačanju kombiniranog prometa.

3.2.3.1.6.6.3. Cestovni promet

Prometni putovi teretnog prometa odgovaraju prometnim putovima daljinskog prometa. Na prvom mjestu su to prometni putovi iz kontinentalnog zaleđa, bilo iz naše zemlje ili iz centralne i istočne Evrope, koji se manifestiraju kroz dva osnovna prilazna prometna pravca iz Ljubljane i Zagreba, te sekundarno litoralnim pravcem preko Istre do Dalmacije, koji bi trebao dobiti svoju alternativu u morskom povezivanju na tom smjeru, u sklopu realizacije jadransko – jonskog koridora.

Ukupni promet a posebno teretni usmjeren je uglavnom na osnovnim državnim cestama te usmjeren i vezan na državne i međunarodne prometne pravce. Prometni volumeni uključujući i teretni cestovni promet raste od periferije grada prema centru; te od čvorišta gradske autoceste prema centru. Brojenjem prometa odnosno teretnih vozila i autobusa na ulazima grada ustanovljeno je da se preko 50% ulaza teretnih vozila odvija preko čvorišta "Diračje", "Škurinje" i "Orehovica" sa zaobilaznice. Prema podacima u uže gradsko područje dnevno uđe oko 4500 kamiona i isto toliko iziđe. Uz to prisutan je broj od oko 1000 ulaza i izlaza autobusa, što se odnosi na sve vrste autobusnog prijevoza.

Za adekvatno povezivanje lučkog, autobusnog i željezničkog terminala na zaobilaznicu neophodna je izgradnja planiranih spojnih cesta do lučkih bazena, koje će funkcionalno zadovoljiti osnovne potrebe i kriterije za odvijanje ove vrste prometa. Naročito je značajno povezivanje tunelskom vezom od čvorišta Škurinje do planiranog lučkog terminala na Zagrebačkom pristaništu, čija će izgradnja u konačnoj fazi omogućiti oslobađanje prostora Brajdice od kontejnerskog terminala. Ova spojna lučka cesta planirana kao brza cesta predstavlja osnovnu vezu kamiona prema luci izvan svih gradskih stambenih zona. Preko nje se ostvaruje direktno povezivanje teretnog prometa posredstvom autocestovne mreže iz svih prilaznih pravaca gradu: Zagreba, Splita, Ljubljane, Trsta i Pule. Na ovaj se način realizira zadani cilj: isključivanje kamionskog prometa iz centra grada, oslobađanje kompletne gradske mreže zapadnog dijela grada od kamiona, čime se kapacitet od 15-30% na postojećim gradskim prometnicama prepušta prometu osobnih vozila i posebno prometu javnog prijevoza putnika. Istu ovakovu ulogu ima te omogućuje postizanje istih ciljeva, ali na istočnom dijelu grada, istočna spojna cesta od autoceste do lučkog bazena Brajdica.

Funkcija čvorišta i prometni putevi

Funkcija čvorišta gradske autoceste u planiranom stanju u sustavu teretnih prometnih puteva vrlo je značajna ali i višestruka.

- Čvor Draga: novom spojnem državnim cestom koja ima ishodište u ovom čvorištu ostvarit će se prilaz Sušaku, Kostreni, gradskom središtu i istočnom lučkom bazenu preko ovog čvorišta;
- Čvor Orehovica: nakon izgradnje predviđenih cesta ovaj čvor služi za distribuciju teretnog prometa, te mjesta povezivanja gradske cestovne mreže na gradsku autocestu, posebno u kontekstu realizacije novih vrlo bitnih gradskih projekata (sveučilišna bolnica, sveučilišni kampus, rekreacijska zona i drugo);
- Čvor Sveti Kuzam: u mreži planiranih teretnih puteva ima višestruku ulogu, prije svega u preuzimanju i usmjeravanju prometa na državnu cestu D 40 (prema industrijskoj zoni na Kukuljanovu te u nastavku na autocestovni smjer prema Zagrebu). Preko ovog čvorišta se povezuje na državnu mrežu cesta i teretni promet iz industrijskih zona Urinja i Bakra;
- Čvor Škurinje: s ovog je čvorišta najkraća veza do zapadnog dijela gradskog središta, omogućava vezu na novi lučki terminal na Zagrebačkoj obali, te njime vodi glavni prilazni put autobusa međugradskih linija do novog autobusnog kolodvora na zapadnoj Žabici;

- Čvor Rujevica: na ovaj se čvor povezuje rekonstruirana trasa Vukovarske ulice, te je namijenjen povezivanju područja Podmurvica, Turnića i Krnjeva, preko njega se omogućava veza sa centralnom zonom gospodarenja otpadom na Marišćini;
- Čvor Diračje: predstavlja prvenstveno vezu gradske autoceste s područjima Zameta, Kantride i drugim rubnim gradskim područjima. Razvidno je da su funkcije čvorišta Diračje i Rujevica vrlo slične, gotovo identične u odnosu na njihovo okruženje;
- Čvor Kozala: planirani čvor namijenjen povezivanju gradskih područja Kozale, Brašćina, Pulca i Drenove s gradskom autocestom;
- Čvor Lenci: ovim se Planom predviđa potreba izgradnje čvorišta na ovoj makrolokaciji, na kojem bi došlo do povezivanja pripadajućeg gradskog područja s gradskom autocestom.

3.2.3.1.7. *Etape razvitka prometnog sustava grada i definiranje programa realizacije*

Etape se definiraju temeljem urgentnih potreba rješavanja prometnog sustava i njegovih pojedinih dijelova, temeljem postizanja određenih ciljeva na razini prometnih sustava, te temeljem uočenih i definiranih elemenata prometne potražnje koja se mora zadovoljiti odgovarajućom prometnom ponudom. Pri tome svaka etapa mora biti dio cjelovitog rješenja i investicijom, u okviru neke etape, treba rješavati dio ukupne potrebne investicije u cjelinu rješenja, te uspostave željenog sustava prometa.

Preduvjet bilo kakvog etapnog pristupa rješavanju prometnih problema je izrada odgovarajućih studijskih rješenja, prostornih planova, idejnih rješenja, te ostale tehničke dokumentacije za izgradnju i uspostavu funkcioniranja sustava. Pri tome je važna izrada odgovarajućih tehnoloških projekata, kako izgrađeno ne bi postalo samo sebi svrha, već kako bi se našlo u sprezi funkcije koja se od njega očekuje.

Etape su definirane na slijedeći način:

- Prva etapa - najurgentniji zahvati u prometni sustav, te
- Druga etapa - preduvjet razvoja prometnog sustava i postizanja elemenata koji vode do željenih ciljeva i konačnih rješenja

Vremensko određenje etapa nije definirano, a ovisit će o spremnosti odvajanja odgovarajućih financijskih sredstava i usmjeravanja u prometnu sferu, kao preduvjet funkcioniranja Grada u cjelini i središta Županije.

A. Prva etapa

Prva etapa predstavlja urgentnu razinu uspostavljanja kontrole nad prometnim sustavom i preduvjeta pravilnog usmjeravanja razvoja.

U Prvoj etapi treba provesti sva potrebna istraživanja, analize i definirati rješenja, te ih provesti kroz odgovarajuće planove, izraditi projekte i započeti s prvim investicionim zahvatima, reorganizacijama, unapređenjima i sl.

Realizacija etape može se postaviti kroz više Programa, a njih provoditi opisanim redoslijedom aktivnosti, respektirajući i mogućnost određenih preklapanja.

Redoslijed Programa nije determiniran redoslijedom kojim se oni ovdje navode, a Programi se mogu, u njihovoj provedbi, međusobno preklapati.

Program A - Program mjera za unaprjeđenje sustava javnog prometa u gradskom središtu:

- dislokacija međugradskog autobusnog kolodvora sa Žabice i izgradnja terminala na novoj lokaciji,
- dislokacija prigradskog autobusnog terminala s Jelačićevog trga,
- uspostavljanje ulice rezervirane isključivo za autobusni promet (žute trake) duž Scarpine, Adamićeve i Trpimirove ulice,
- izgradnja garažne građevine koja će nadomjestiti parkiranje na Rivi, obali i gatovima putničke luke, te Ul. I. Zajca (garaža u sklopu autobusnog terminala na zapadnoj Žabici)
- uspostavljanje dvosmjernog prometa na Rivi i u Ul. I. Zajca uz rekonstrukciju Trga Žabica i Jelačićevog trga, te raskrižja Riva / Zadarska,
- osigurati prednosti autobusa na raskrižjima,
- uspostava minibus linije u zoni šireg gradskog središta.

Program B - Uvođenje brze gradske željeznice u sustav javnog prijevoza:

- izgradnja postaja brze gradske željeznice u fazama koje omogućuju funkcioniranje sustava (prva faza odnosi se na rekonstrukciju postojećih postaja),
- nabava prometnih sredstava brze gradske željeznice,
- Izgradnja parkirališta P & R sustava na lokacijama koje omogućavaju početno uspostavljanje sustava (Sv. Kuzam ili Sv. Ana - Kačjak, Martinkovac ili Kantrida – Zemet, koje su vezane uz brzu gradsku željeznicu), te na svim ostalim perifernim lokacijama vezanih uz autobusni promet: Preluk, Kantrida, Srdoči, Lenci, Škurinje, Orehovica, Martinščica;

- uspostava prve linije brze gradske željeznice na relaciji Matulji - Rijeka centar – Škrlevo.

Program C - Povećanje broja parkirnih mjesta u gradskom središtu izgradnjom javnih garažnih građevina i pristupnih cesta:

- izgradnja garaže Benčić,
- izgradnja garaže Gomila,
- izgradnja garaže u Vodovodnoj ulici.

Program D - Rekonstrukcija najugroženijih dionica prometnica:

- rekonstrukcija Ul. Pomerio od raskrižja s Ciottinom ul. do Muzejskog trga (uz rušenje 2 zgrade u Ul. Pomerio),
- rekonstrukcija raskrižja ispred Muzejskog trga,
- izgradnja tunelsko-galerijske veze između Šet. J. Rakovca i Ul. S. Radića,
- rekonstrukcija postojećih raskrižja na Sv. Ani – Kačaku u planirano kružno raskrižje,

Program E - Rekonstrukcije raskrižja:

- manja rekonstrukcija raskrižja Ul. 1. maja / Osječka ul. / Tizianova ul. / Kresnikova ul.,
- rekonstrukcija raskrižja Zvonimirova ul. / Ul. I. Matetića Ronjgova i Ul. Zvonimirova / Ul. R. Benčića.
- rekonstrukcija raskrižja Plumbum.

Program F - Prostorno-funkcionalna reorganizacija linija javnog prometa u gradu Rijeci:

- reorganizacija autobusnih linija temeljena na novim istraživanjima i spoznajama te povezivanja autobusnih i željezničkih linija,

Program G - Izgradnja obilaznice centra grada (tunela), povezivanje s prilaznim prometnicama i izgradnja garažno-parkirnih građevina na tim lokacijama

- izgradnja središnje dionice obilaznice (tunela) od Potoka do Školjića,
- izgradnja prvih faza čvorišta Potok i Školjić,
- izgradnja javne garažne građevine u Ružičevoj ulici.

Program H - Dogradnja gradske autoceste/obilaznice grada Rijeke:

- izgradnja drugog kolnika na dionici od Diračja do Orehovice s izgradnjom čvora Rujevica,
- dogradnja novo planiranih čvorova.

Program I - Izgradnja spojnih cesta između gradske autoceste i lučkih bazena, te gradskog središta

- izgradnja zapadne brze spojne ceste (D403),
- izgradnja istočne brze spojne ceste (D404),
- izgradnja nove prometnice od čvora „Škurinje” do čvora „Potok”.

Program J - Izgradnja planiranih cesta

- izgradnja nove ceste od čvora Rujevica do granice s Općinom Viškovo,
- izgradnja produžetka Nove ceste zapadno od Lenaca i povezivanje sa Srdočima, Rešetarima i Gradom Kastvom,

Program K - Povećanje broja parkirnih mjesta u gradskom stambenim naseljima izgradnjom javnih garažnih građevina:

- izgradnja garaže na Rastočinama,
- izgradnja garaže na Mažuranićevom trgu,
- izgradnja garaže na Srdočima,
- izgradnja garaže na Krimeji.

Osim opisanih programa moguće je iz konačnog rješenja sustava prometa u Gradu Rijeci derivirati i druge programe, razraditi podprograme ili kombinirati programe koji se međusobno nadopunjuju ili dijelom preklapaju.

B. Druga etapa

Programi druge etape jesu:

Program L - Daljnje unaprjeđenje sustava javnog prijevoza:

- napuštanje terminala prigradskog prometa u centru Rijeke,
- uvođenje minibus linija u prigradu,
- rekonstrukcija Zvonimirove ul. od Mlake do Krnjeva i uvođenje rezerviranih traka za autobuse na toj dionici,
- rekonstrukcija Ul. F. Čandeka od raskrižja s Vukovarskom ul. / Ul. Braće Branchetta do raskrižja s Ul. V. Benca i uvođenje žutih traka za javni promet na toj dionici,
- izgradnja parkirališta vezano uz P & R sistem.

Program M - Dogradnja i povezivanje prometne mreže grada i rekonstrukcije prometnica:

- rekonstrukcija Zametske ul. od Krnjeva do raskrižja s Lozičinom ul.,
- rekonstrukcija Ul. I. Čikovića Belog od raskrižja s Ul. B. Vidasa do Čvora Dirače na gradskoj auto-cesti,
- rekonstrukcija dionice Zametske ul. između raskrižja s Ul. B. Vidasa i Lozičine ul.,
- rekonstrukcija dionice Ul. F. Čandeka između raskrižja s Novom cestom / Ul. Krnjevo i raskrižja s Ul. V. Benca,
- rekonstrukcija Ul. A. Barca i Vukovarske od čvora „Rujevica” do čvora „Potok”.

Program N - Dogradnja obilaznice centra grada, povezivanje sa prilaznim prometnicama i izgradnja:

- izgradnja zapadne dionice obilaznice od Mlake do Potoka,
- izgradnja čvorišta „Mlaka” i „Potok”,
- izgradnja javne garaže na osnovnoj lokaciji Mlaka i Potok,
- izgradnja istočne dionice obilaznice gradskog središta od Školjića do Brajdice,
- izgradnja potpunog čvorišta Školjić i Brajdica.

Program O - Dogradnja gradske autoceste, spojnih cesta na obilaznicu i izgradnja garažnih građevina na obodu gradskog središta:

- dogradnja čvora „Škurinje” s izgradnjom nove cestovne veze.

Program P - Nastavak povećanja broja parkirnih mjesta u centru grada izgradnjom javnih garaža:

- garaža u Filipovićevoj ul.,
- garaža na Brajdici.

Program R - Unapređenje sustava regulacije prometa u gradu uvođenjem novih generacija upravljačkih sistema prometa:

- nastavak aktivnosti na rubnim dijelovima najznačajnijih koridora.

C. Prometna politika razvoja prometne infrastrukture za osiguranje cestovnog (individualnog i javnog) prometa

Na razini prometne mreže grada treba postići:

C.1. najveće moguće razlučivanje ingerencija nad izgradnjom i održavanjem cesta na prostoru Grada Rijeke i upravljanje prometom na njima, a postiže se prostorno-prometnom funkcionalnom prekategORIZACIJOM gradske mreže prometnica;

C.2. najveće moguće odvajanje tranzitnog prometa kroz grad od lokalnog prometa na gradskoj mreži prometnica, a postiže se dogradnjom i funkcioniranjem tkzv. zaobilaznice grada tj. gradske auto-ceste u punoj dužini Jušići - Sv. Kuzam (Križišće) i u punom profilu kapacitivne potrebe, uključivši izgradnju čvorišta na njoj;

C.3. smanjenje dolaska većeg broja vozila u užu centar grada, a postiže se:

- izgradnjom tunelske obilaznice centra grada na potezu Mlaka – Potok - Školjić - Brajdica, (respektirajući današnje stanje i prekapacitiranost prometnica i raskrižja u gradskom središtu – svi dani i sati postali su gotovo vršni i potrebnog vremena izgradnje tunela obilaznice centra,
- izgradnjom garažnih građevina i većih parkirališta uz buduća čvorišta obilaznice centra grada,

C.4. osiguranje funkcioniranja luke u 2 riječka lučka bazena koja se u neposrednom dodiru sa gradom, a postiže se izgradnjom prometnica-državnih cesta, od čvorova na gradskoj auto-cesti do bazena;

C.5. funkcioniranje gradske auto-ceste i u funkciji ishodišno-odredišnog i lokalnog prometa na većim udaljenostima duž grada, a postiže se izgradnjom čvorišta na njoj (Rujevica, Lenci, Kozala) i rekonstrukcijom prometnica koje ju spajaju s obilaznicom gradskog središta i širim gradskim prostorom (Vukovarska ul., nova prometnica Škurinje - Potok, Ul. I. Čikovića Belog, Zametska, Račkoga) - obveza Županije i Grada (prema predloženoj promjeni kategorizacije cesta);

C.6. funkcioniranje ostalih glavnih prometnih pravaca na prometnoj mreži grada, a postiže se rekonstrukcijom cesta (Ul. V. Cara Emina, Manzonijska ul., Ul. E. Kumičića, Zvonimirova ul., Ul. F. Čandeka i dr.) i dogradnjom cesta (nova cesta Lenci - Srdoči - Rešetari, nova glavna naseljska cesta kroz Drenovu i dr.);

C.7. funkcioniranje parkiranja u gradu, a postiže se izgradnjom niza većih i manjih javnih garažnih građevina i dovođenjem u vezu cijene parkiranja s cijenom vozne karte u javnom prijevozu;

C.8. optimalnim funkcioniranjem prometa u gradu, a postiže se izradom programa i provedbom prometnih istraživanja, analizama prikupljenih istraživanja, izradama strategija razvoja, prostorne i projektne dokumentacije, stalnim praćenjem i unaprjeđivanjem sustava odvijanja, te kontrolom i upravljanjem prometom;

C.9. uspostavu biciklističkog prometa u gradu, a postiže se razradom trasa biciklističkih prometnica kroz izradu prostorne i projektne dokumentacije i izgradnjom;

C.10. kvalitetniju mrežu pješačkih puteva u funkciji povezivanja pojedinih zona grada, unutarzonskog povezivanja, te ostvarivanje veza sa postajama javnog prometa, razradom trasa pješačkih prometnica, pomičnih traka i stepeništa kroz izradu prostorne i projektne dokumentacije i izgradnjom.

D. Prometna politika razvoja i unapređenja sustava javnog prometa

Na razini razvoja i unapređenja sustava javnog prometa treba osigurati funkcionalnost i *atraktivnost postojećeg javnog prometa* temeljenog na autobusnom prijevozu, a postiže se:

- noveliranjem istraživanja i definiranjem prostorno-funkcionalne reorganizacije linija javnog gradskog prometa, izradom projekata linija, te primjenom u praksi,
- ostvarivanjem prednosti javnog prometa na prometnoj mreži grada (gradnja novog autobusnog kolodvora), osiguranjem rezerviranih žutih traka za autobuse na ulicama: Scarpina, Adamićeva, Trpimirova, Krešimirova i dr. unutar gradskog središta te prometnicama na prilazu središtu grada, osiguranjem pružanja prednosti autobusima na raskrižju i sl.,
- ostvarivanjem zahtijevanih elemenata kvalitetnog javnog prijevoza (frekvencija i intervali kretanja vozila, redovitost, točnost, brzina, udobnost za putnike u vozilu i na postajama, osiguranjem voznog reda koji omogućuje prijelaz s jednog prometnog sredstva na drugo i s jedne linije na drugu, sigurnost i dr.),
- prilagođavanjem prometnog sredstva prometnoj potražnji putnika (primjena minibusa, standardnih i zglobnih autobusima na linijama koja prometnom potražnjom opravdavaju primjenu određenog prometnog sredstva, te koji odgovaraju konfiguraciji terena i značajkama prometnica po kojima se promet odvija).

Unaprjeđenje sustava javnog prijevoza uvođenjem minibusa i drugih alternativnih vrsta prijevoza, zahtijevat će:

- izradu projekata linija, te uspostavljanjem minibus linija,
- izradu prometno-građevinskog projekta i izgradnjom uspinjače na Trsat.

Unaprjeđenje sustava javnog prijevoza uvođenjem lakog tračničkog sustava (brze gradske željeznice) unutar grada i šireg gravitacionog područja i osiguranjem atraktivnosti takvog načina prijevoza, zahtijevat će:

- istraživanje i definiranje linija i postaja, izradu projekata linija, te izgradnju postaja brze gradske željeznice,
- nabavku prijevoznih sredstava i organiziranje funkcioniranja linija brze gradske željeznice na pripremljenoj prometnoj infrastrukturi (postojeće pruge uz potrebne rekonstrukcije i dogradnje),
- definiranje atraktivnog voznog reda uz osiguranje kvalitete (frekvencija i interval slijeda kompozicija, redovitost, točnost, brzina, udobnost za putnike u vozilu i na postajama, osiguranjem voznog reda koji omogućuje prijelaz s jednog prometnog sredstva na drugo i s jedne linije na drugu, sigurnost i dr.),
- tarifnu politiku (cijena karte javnog prijevoza dovodi se u vezu s cijenom benzina u individualnom prijevozu i cijenom parkiranja) s osiguranjem prijelaznih karata između svih vrsta javnog prijevoza (jedinstvena karta).

Jedinstven sustav javnog prijevoza zahtijevat će izradu novih ili doradu postojećih prostornih planova, kao i izradu projektne dokumentacije terminala, prometnih i drugih površina u funkciji javnog prijevoza, te njihovu izgradnju.

3.2.3.2. Telekomunikacijska mreža

A. Telekomunikacije

Nepokretna telekomunikacijska mreža ima relativno malo potrebe za prostorom. Osim koridora za mrežu spojnih vodova, potrebno je osigurati i odgovarajuće građevinske objekte.

Novi komutacijski kapaciteti gradit će se u pravilu kao udaljeni pretplatnički stupnjevi za koncentracije od 500 do 2000 pretplatnika, spojene u pravilu svjetlovodnim prijenosnim sistemima na jednu od četiri postojeće pristupne centrale, čime će se točka digitalizacije sasvim približiti korisnicima, otvoriti mogućnost njihova pristupa novim i budućim uslugama, te svesti na najmanju moguću mjeru ugradnju novih telekomunikacijskih kabela s bakrenim vodičima.

Veće građevine u koje se postavlja komutacijska i prijenosna oprema u Rijeci su već izgrađene. Magistralna kanalizacija za međusobno povezivanje dviju tranzitnih centrala i četiri pristupne centrale također je izgrađena. U bliskoj budućnosti planira se izgradnja manjih tipskih objekata (čvrstih ili montažnih) za smještaj opreme digitalnih udaljenih pretplatničkih stupnjeva. Već sada su u planu novi udaljeni pretplatnički stupnjevi Starci, Gornji Zamet, Pećine i Sušačka draga. Također obzirom na planirane nove sadržaje u prostoru može se očekivati izgradnja novih udaljenih pretplatničkih stupnjeva na Kostabeli, na području Brašćine – Lukovići i Pilepići. Izgradnja distributivne telekomunikacijske kanalizacije predstavlja prvi korak pružanja novih usluga i cilj je izgraditi distributivnu kanalizaciju (DTK) do svih objekata na području Rijeke. U prostornom smislu telekomunikacijska kanalizacija je vezana uz ostalu infrastrukturu,

poglavito uz cestovnu mrežu i ne narušava postojeće stanje, osim tijekom izgradnje. U ekološkom je smislu čista i sigurna, a za proizvodnju ne koristi deficitarne sirovine. Nova DTK planira se izgraditi duž gotovo svih planiranih prometnica.

U planiranju novih prostora potrebno je predvidjeti i prostor za postavljanje telefonskih govornica koje se svojim oblikovanjem uklapaju u javni prostor, a neophodna su infrastruktura svih budućih javnih prostora. One trebaju biti planirane kao dio sustava urbane opreme, posebno uz nadstrešnice na stajalištima javnog gradskog prijevoza. Prigodom izgradnje novih naselja potrebno je planirati prostor za barem 2 telefonske govornice na 1000 stanovnika, a na užem području grada planirati jednu govornicu na 200 stanovnika.

B. Mobilne komunikacije

Kapacitet digitalnih centrala za mobilnu telefoniju je zadovoljavajući bilo u pogledu NMT ili GSM priključaka. Zahtjevima za instalacijom novih priključaka može se odmah udovoljiti.

Pokrivenost signalom čitavog područja rješava se ugradnjom planiranih baznih postaja. Mikrolokacije za postavljanje baznih stanica utvrđuju se nakon svih potrebnih mjerenja, te u dogovoru s vlasnicima zemljišta ili objekata i Odjelom gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem.

Na području grada postoji radio-prijemno središte i 2 RR koridora: Kozala - Učka i Kozala – Zidine (otok Krk).

Članovi Udruge pokretnih komunikacija Hrvatske (UPKH), kao koncesionari izgrađuju i upravljaju infrastrukturom telekomunikacijskih mreža u NMT sustavu i u sustavu globalne pokretne mreže GSM. U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreže prema planiranom povećanju broja korisnika i uvođenje novih usluga.

Planira se uvođenje novih mreža i sustava pokretnih komunikacija sljedeće generacije (UMTS i sustavi sljedećih generacija).

U svrhu omogućavanja kvalitetnog pokrivanja signalom područja obuhvata plana, uz osiguravanje dovoljnog kapaciteta i raspoloživosti usluga koje će se temeljiti na postojećim i novim mrežama i sustavima pokretnih komunikacija, potrebno je u budućnosti omogućiti izgradnju i postavljanje i dodatnih osnovnih postaja.

3.2.3.3. Pošta

Postojeći poštanski uredi nastaviti će raditi na postojećoj makro lokaciji (ista gradska četvrt), uz eventualnu promjenu mikro lokacije unutar gradske četvrti.

Na osnovu plana namjene površina što utječe na strukturu korisnika te predviđenog plana rasta kako broja tako i gustoće stanovništva po pojedinim gradskim četvrtima, potrebno je otvoriti po jedan poštanski ured (CO4103) u gradskim područjima Torpedo, Rujevica, Grpci, Gornji Zamet i Lukovići. Oni se planiraju u sklopu objekta javne namjene unutar navedenih zona.

3.2.4. Prikaz komunalne infrastrukturne mreže

3.2.4.1. Vodoopskrba

3.2.4.1.1. Temeljne postavke razvoja do 2020. g.

Izrazita recesija gotovo ukupnog gospodarstva i drastični pad standarda u posljednjem desetljeću prošlog stoljeća, s naznakama oporavka u prvim godinama ovog tisućljeća, uzrok su vrlo opreznih i suzdržljivih prognoza za plansko razdoblje do 2020. godine. Čitav je plan percepcija mogućnosti prostora, što istovremeno ne znači njegovu nužnu realizaciju do 2020. godine.

A. Vrsta i broj potrošača te normativi potrošnje

Podatak R.J. „Vodovod” za 1995. g. pokazuje da je prosječna dnevna potrošnja stanovnika iznosila 180 l/dan. Prema njemačkim standardima (ATV-propisi A-118), koji su korišteni i u „Studiji kanalizacijskih sustava riječkog područja (prihvaćena 1998. god.) za grad Rijeku predviđena je norma od 250 l/st./dan. Ova je norma, radi minimalnih varijacija tijekom godine, uzeta i kao najveća količina za izračun dnevne potrošnje ($q_{\max}^{\text{dn}}$).

Tablica 133. Prognoza broja korisnika sustava vodoopskrbe – gradsko stanovništvo

Popis 1981.	Popis 1991.	Izračun na bazi popisa iz 1991. za 1996.	Popis 2001.	Prognoza za 2020.	
				na bazi 1996.	na bazi 2001.
155.709	162.705	163.742	147.780*	196.700	163.742

* Prema novoj popisnoj metodologiji koja u stalno stanovništvo ne ubraja osobe odsutne iz mjesta stalnog boravka godinu i duže (osobe na privremenom radu u inozemstvu).

Potrošnja drugih kategorija potrošača unutar gradskih područja, prikazana je sljedećim tablicama.

Tablica 134. Prognoza korisnika sustava vodoopskrbe - trgovačko-uslužni i javni i društveni sadržaji

Vrsta potrošača		Broj		Q_{max}^{dn} l/dan/potr.
		2000.	2020.	
bolnice/kreveti/		1.350	2.000	350
hoteli/kreveti/raznih kategorija		700	2.700	400
ugostiteljstvo/obroci/restorani, kafei		18.777	23.000	20
Zaposleni	u trgovini, ugostiteljstvu, uslužnim, javnim i društvenim djelatnostima	33.714	50.462	30
	u proizvodnoj, komunalnoj i servisnoj djelatnosti	14.493	29.783	80

Tablica 135. Prognoza korisnika sustava vodoopskrbe - veća sportska područja i građevine

Sportski centri, prostorne cjeline i gradska područja	Petrošnja			
	2000.		2020.	
	m ³ /god.	l/dan	m ³ /god.	l/dan
atletsko-nogometni stadion „Kantrida”	25.000		30.000	
bazenski kompleks „Kantrida”, postojeći otvoreni, planirani bazeni (zatvoreni, skokovi, dječji)	36.000 -		40.000 60.000	
Ukupno PC 2 /SRC „Kantrida”/	61.000	167.123	130.000	356.164
postojeće nogometno igralište „Lučki Radnik”	5.000			
novi gradski stadion „Ruževica” s pomoćnim terenima			45.000	
polivalentna dvorana			12.000	
UKUPNO PC 6 /SRC „Ruževica”/	5.000	13.700	57.000	156.164
Nogometni stadion „Orijet”	5.600	15.342	7.500	20.548
polivalentna „Dvorana mladosti”	3.600	9.863	4.500	12.329
Sportski centar u sklopu Sveučilišnog kampusa	0	0		
Ukupno PC 3	9.200	25.205	12.000	32.877
Sportsko područje „Dinko Lukarić”	1.500	4.110	1.500	4.110
				549.315

B. Veći industrijski i privredni potrošači

U ovoj kategoriji potrošnje, zbog drastičnog pada u ratnim i poratnim godinama, predviđa se povratak na nekadašnju proizvodnju. Bez obzira na preseljenje pojedinih pogona iz grada u „Privrednu zonu” Kukuljanovo ili gašenje proizvodnje drugih („Torpedo”, „R. Benčić”, „Vulkan”, „Tvornica papira”, itd.), vjerujemo da će se brodogradnja („3. maj”) kao i lučka djelatnost vratiti do 2020. godine na nekadašnji nivo proizvodnje (i time povezane potrošnje). Isto tako je za pretpostaviti da će opravak za sobom povući špediterska i osiguravajuća društva te neizbježno malo i srednje obrtništvo, a da će na mjestu navedenih ugašenih firmi proraditi novi programi. S ovakvim temeljnim postavkama razvoja do 2020. g. izrađen je ovaj plan potreba vode, što u usporedbi s raspoloživim količinama pokazuje da je planiranu potrošnju moguće zadovoljiti iz postojećih izvora uz uvjet njihove zaštite od zagađenja. Ono bi, naime, imalo katastrofalne posljedice ne samo za grad Rijeku već i širu okolicu.

Tablica 136. Prognoza potrošnje vode u gospodarstvu grada 2020. godine

1 god. $\approx$ 300 R.d.

Veći industrijski i privredni potrošači		Prostorna cjelina	Fakturirano 2000. god.		Planirano za 2020. god.	
			m ³ /god.	l/dan	m ³ /god	l/dan
1.	„Luka”	Gradsko središte	274.074	913.580	400.000	1.333.333
2.	„VIR”		71.614	238.713	85.000	283.333
3.	H.Ž.vuča vlakova		15.561	51.870	30.000	100.000

4.	Ex „Tvornica papira”		32	107	15.000	50.000
5.	G.P. „Konstruktor”	Škurinje	1.318	4.393	1.750	5.833
6.	„Autotrolej”		13.180	43.933	17.500	58.333
7.	Ex „Rikard Benčić”	Gradsko središte	32.491	108.303	35.000	116.667
8.	„Transadria”		19.785	65.950	25.000	83.333
9.	H.T. TKC – Rijeka		6.007	20.023	8.300	27.666
10.	„Jadrolinija”		14.500	48.333	15.000	50.000
11.	ex „Croatialine”		14.553	48.510	18.000	60.000
12.	„3. maj”	Podmurvice-Preluk	15.463	51.543	16.000	53.333
13.	„INA-Mlaka”		82.789	275.963	173.000	576.667
14.	Ex „Torpedo”		590.858	1.969.527	260.000	866.667
15.	„Viktor Lenac”	Sušačko područje	29.106	97.020	100.000	333.333
16.	„Istravino export”		182.630	608.767	300.000	1.000.000
17.	Ex „Vulkan”		93.040	310.133	115.000	383.333
18.	Ex „Tvornica papira”	Škurinje	14.753	49.177	40.000	133.333
	UKUPNO		1.665	5.550	22.000	73.333
			1.473.419	4.911.395	1.676.550	5.588.500

Neki industrijski pogoni, osim vode iz gradskog vodovoda, za hlađenje postrojenja koriste ili su koristili vlastite izvore (sanitarno neispravne vode).

- „INA-Mlaka”bunari u krugu pogona,
- ex „Torpedo”izvor „Pod Jelšun” („Pioppi”) pred ulazom u tvornički krug,
- ex „Tvornica papira”bunari „Marganovo” i izvor „Tvornica papira” na desnoj obali Rječine.

Tablica 137. Prognoza potrošnje vode korisnika po prostornim cjelinama 2020 godine

		prostorne cjeline	bolnice	hoteli	ugostiteljstvo	Javne, društvene, uslužne djelatnosti.	Proizvodnja, komunalno- servisna djelatnosti	veći industrijski pogoni	veći sportski centri	UKUPNO
		Stanov- nici	broj kreveta	broj kreveta	broj obroka	zaposleni				
		250 l/dan/sta n.	350 l/dan/ krevet	400 l/dan/ krevet	20 l/obrok/ dan	30 l/dan /zap.	80 l/dan /zap	l/dan	l/dan	l/dan
1	Gradsko središte	33.329	800	875	6.520	24.900	10.805		-	
		8.332.250	280.000	350.000	130.400	747.000	864.400	2.163.498		12.867.548
2	Podmurvice- Preluk-	47.995	150	1.000	3.300	6.240	7.315			
		11.998.750	52.500	400.000	66.000	187.200	585.200	1.776.667	356.164	15.422.481
3	Sušačko područje	34.400	1.050	825	4.300	3.080	1.165			
		8.600.000	367.500	330.000	86.000	92.400	93.200	1.516.666	32.877	11.118.643
4	Kozala-Pulac	2.473	-	-	920	350	35	-		
		618.250			18.400	10.500	2.800		4.110	654.060
5	Martinkovac- Drnjevići	13.430	-	-	1.220	2.210	3.300	-	-	
		3.357.500			24.400	66.300	264.000			3.712.200
6	Pehlin	6.649	-	-	1.400	2.960	25	-		
		1.669.750			28.000	88.800	2.000		156.164	1.944.714
7	Škurinje	13.120	-	-	700	1.530	1.000		-	
		3.280.000			14.000	45.900	80.000	131.666		3.551.566
8	Drenova	8.281	-	-	560	400	10	-	-	
		2.070.250			11.200	12.000	800			2.094.250
9	Sv. Katarina	84	-	-	90	10	-	-	-	
		21.000			1.800	300				23.100
10	Orehovica- Pašac	2.036	-	-	560	310	1.015	-	-	
		509.000			11.200	9.300	81.200			610.700

11	Sušačka draga-Sveti Kuzam	1.915	-	-	430	110	30	-	-	
		478.750			8.600	3.300	2.400			493.050
	UKUPNO	163.742	2.000	2.700	20.000	42.100	24.700			
		40,935.500	700.000	1,080.000	400.000	1,263.000	1,976.000	5,588.500	549.315	52,492.315

C. Izračun potrebnih količina za vodoopsrbu

Planirana (neto) potrošnja za grad Rijeku u 2020. godini, prema prethodno iskazanim potrebama, iznosila bi:

$$Q_{\text{netto}} = 52,492.315 \text{ l/dan} \cong 52.500 \text{ m}^3/\text{dan}$$

Od 1998. godine su gubici na čitavom vodovodu ispod 20%, pa se takvi planiraju i za razdoblje do 2020. godine, što bi značilo da za postošnju grada Rijeke (bez količina za održavanje objekata vodoopskrbe tj. pranje vodosprema i ispiranje cjevovoda treba osigurati:

$$Q_{\text{brutto}}_{\text{dn}} = 65.625 \text{ m}^3/\text{dan}, \text{ što iznosi godišnje:}$$

$$Q_{\text{netto}}_{\text{god.}} = 19,162.500 \text{ m}^3/\text{god}$$

$$Q_{\text{brutto}}_{\text{god}} = 23,953.125 \text{ m}^3/\text{god}$$

Usporedbom s prodanom vodom u gradu Rijeci 1990. godine kao godine najveće prodaje, dobivamo slijedeće:

$$Q_{\text{netto}}_{\text{god}} = 17,781.890 \text{ m}^3 \dots\dots\dots 1990. \text{ godine}$$

$$Q_{\text{netto}}_{\text{god}} = 19,162.500 \text{ m}^3 \dots\dots\dots \text{planirano za 2020. god.}$$

$$\Delta Q_{\text{netto}}_{\text{god}} = + 1,380.610 \text{ m}^3 (+7,8\%) \dots\dots \text{povećanje prodaje}$$

3.2.4.1.2. Mogućnost korištenja novih izvora pitke vode

Na riječkom području nema površinskih akumulacija koje služe za vodoopskrbu. Zbog nestalnosti izvora Rječine (presušuju 1-3 mj/god), Skupština Općine Rijeke je 1969. g. donijela odluku o gradnji akumulacije „Zoretići” (16,500.00 m³) s uređajem za kondicioniranje. Ista je trebala biti namijenjena elektroopskrbi i vodoopskrbi. Ova druga bi osiguravala potrebne količine vode za duže razdoblje i opskrbno područje od Crikvenice do Opatije uključujući i otok Krk.

Izgradnji brane na lokaciji između sela Kukuljani i Zoretići (s potapanjem prvoga!), nije se zbog pomanjkanja novca i neriješenih problema oko preseljenja pedesetak domaćinstava, nikada pristupilo.

Kasnije je predložena varijanta akumulacije „Kukuljani” s istoimenom branom između sela Kukuljani i izvora Rječine bez njegovog potapanja. Sam izvor Rječine bi bio potopljen 15 m ali bi akumulacija bila iste zapremnine, manje površine, veće dubine i bolje kvalitete vode. Umjesto spomenutih varijanti površinske akumulacije, danas se vrše hidrološka ispitivanja za zahvat glavnih vodenih tokova iznad Jelenja i Podkilavca, kojim bi se zahvatile nezagađene vode podzemlja.

U tijeku su hidrogeološki radovi od kojih se očekuje da utvrde:

- kolike su količine koje se mogu zahvatiti?
- kolika je kvaliteta vode koju će se zahvatiti?
- kakav će utjecaj imati vodozahvat na Grobniku na izdašnost obalnih izvora posebno onih koji se koriste za vodoopskrbu („Zvir I.”, „Zvir II”, „Martinšćica”, „Perilo”, „Dobra” I, „Dobrica”) kao i na one koje koristi industrija („Cerovica”-“3.Maj”, „Pod Jelšun”-“Torpedo”, „Bunari na Mlaci-Ina”, „Marganovo” i „Tvornica papira”).

Izvorište „Marganovo”, koje se nalazi na desnoj obali Rječine u krugu nekadašnje „Tvornice papira”, 50 m uzvodno od glavnog riječkog izvora „ZVIR I”, s aspekta izdašnosti od 180-200 l/s i kvalitete vode, najbliže je uključivanju u vodoopskrbu. Rekaptažom iz 1986. godine nekoliko je bunara reducirano na dva međusobno spojena čija je voda korištena kao tehnološka za ex tvornicu papira.

Iako se izvor prihranjuje iz istog vodonosnika kao i „ZVIR I”, pokazuje prisustvo veće količine klorida koji se povećavaju s porastom razine podzemne vode, što iziskuje detaljnija istraživanja prije eksploatacije za piće.

Redovito ispitivanje kvalitete i izdašnosti danas zapuštenih i zagađenih izvora II. kategorije kao „Cerovica”, „Pod Jelšun” i „Mlaka” prvi je korak na putu za njihovo eventualno korištenje barem kao rezervnih izvora vode za piće. Njihova ukupna najmanja izdašnost od oko 350 l/s može opravdati i vrlo velika ulaganja u njihovu sanaciju i izgradnju neophodnih uređaja za kondicioniranje.

Program povezivanja riječkog i krčkog vodovoda djelomično već ulazi u realizaciju. Iako se ne radi o novim izvorima učinak će na raspoložive količine pitke vode biti isti. Tim se programima potrebe za tehnološkom vodom INE-

Urinj u budućnosti planiraju podmiriti vodom iz Tribaljskog jezera, a vodoopskrbi se ostavljaju na raspolaganju sanitarno ispravne količine koje su se dosad kupovale iz vodovoda. One će se djelomično prodavati vodovodu „Ponikve” za potrebe sjevernog dijela Krka (do Malinske) a djelomično upotrijebiti za vodoopskrbu na drugom mjestu.

3.2.4.1.3. Dimenzioniranje mreže i vodospreme

A.1. Opskrbna mreža

Pored redovite (stalne) opskrbe potrošača u satima maksimalne potrošnje (ljetno između 13-14 sati) mreža mora omogućiti i dodatnu protupožarnu protoku što je za riječko područje regulirano „Odlukom o vodoopskrbi” donesenom od Skupštine općine Rijeke 11. i 25. lipnja 1992. godine. U smislu te Odluke, vodovodna mreža u naseljima mora biti opskrbljena protupožarnim hidrantima ϕ 80 mm na međusobnom razmaku do 120 m, a za gašenje požara predviđa se istovremeni rad 2 hidranata kapaciteta 6,7 l/s (400 l/min) po svakome, u trajanju od najmanje 2 sata.

$$q_{pp} = 2 \times 6,7 = 13,4 \text{ l/s} \dots \dots \dots \text{protupožarna protoka}$$

Mjerodavna protoka (q_{mj}) za dimenzioniranje cjevovoda je zbroj protupožarne (q_{pp}) i redovne u najjače opterećenom satu (q_{max}^{sat}). Iz ovog proizlazi da najmanji profil cjevovoda i za minimalne protoke redovne potrošnje, zbog protupožarne sigurnosti ne smije biti manji od ϕ 100 mm (bolje ϕ 125 mm).

Minimalna količina vode za gašenje jednog požara dobivena na bazi dvosatnog rada dvaju hidranata mora biti pohranjena u svakoj vodospremi kao pričuva.

$$V_{pp} = 2 \times 6,7 \times 2 \times 3.600 = 96.480 \text{ l} \approx 100 \text{ m}^3 \text{ (bolje } 150 \text{ m}^3\text{)}.$$

Za industrijske i slične građevine, količinu vode za gašenje požara određuje prema namjeni objekta tijelo uprave nadležno za poslove zaštite od požara. Štoviše, veći industrijski pogoni imaju zasebnu protupožarnu mrežu i vodospremu namijenjenu u tu svrhu.

A.2. Vodospreme

Osim matematičke metode za određivanje u obzir i vrijeme njenog punjenja, moguće je za potrebe planiranja odrediti zapremninu aproksimativno na potrebne zapremnine (idejni i izvedbeni projekti), koji osim podataka o stalnoj potrošnji (stanovništvo, industrija i ostali) uzima bazi najveće dnevne potrošnje (s uključenim gubicima mreže) i protupožarne pričuve.

$$V = 0,5 Q_{max}^{dn} + V_{pp}$$

A.3. Planirani zahvati na vodoopskrbnom sustavu u Rijeci

U sljedećem razvojnem razdoblju, potrebne građevine vodoopskrbnog sustava grada Rijeke prikazane su u tablici broj 138.

Tablica 138. Planirani zahvati na vodoopskrbnom sustavu „Rijeka” na području grada

Objekti (naziv)		Napomena
A. - Vodospreme (V.S.)		
1.	„Zvir II“ (10.000 m ³ , $\nabla^{83/78}$)	Kozala – tri livade
2.	„Pulac II“ (200 m ³ , $\nabla^{374.7/370.7}$)	Pulac – iznad postojeće
3.	„Pašac II“ (150 m ³ , $\nabla^{250/246}$)	Pašac – iznad postojeće
4.	„Strmica“ – nova (1.500 m ³ , $\nabla^{204.5/199}$)	Strmica – pored postojeće (5.000 m ³)
5.	„Strmica“ – vodotoranj (500 m ³ , $\nabla^{238/233}$)	Strmica – opskrba najviše zone
6.	„Kantrida“ (1.000 m ³ , $\nabla^{81/87}$)	Izgradnja nove na mjestu postojeće 470 m ³
7.	„Podbreg II“ (2.500 m ³ , $\nabla^{439/434}$)	G. Drenova – uz postojeću, za opskrbu Saršona
8.	„Škurinje II“ (250 m ³ , $\nabla^{300/296}$)	Škurinje, iznad postojeće za opskrbu visoke zone
B. – Prekidne komore (P.K.)		
1.	„Preluk“ (50 m ³ , $\nabla^{65/62}$)	Opskrba Preluke iz V.S. „Brgudi“ preko cjevovoda u Ljubljanskoj cesti
2.	„Dražice“ (50 m ³ , $\nabla^{190/187}$)	Opskrba Martinkovca iz V.S. „Srdoči“
3.	„P.K.-1“ (50 m ³ , $\nabla^{122/119.5}$)	Opskrba gornje zone Marčeljeve Drage vodom iz V.S. „Brgudi“
4.	„P.K.-2“ (50 m ³ , $\nabla^{122/119.5}$)	opskrba gornje zone Turnja vodom iz V.S. „Brgudi“
C. – crpne stanice (C.S.)		

1.	„Kozala“ ∇^{144}	nova u izgradnji (uz postojeću) prepumpava u V.S. „Streljana“
2.	„Pulac I“ ∇^{334}	u zasunskoj komori V.S. „Pulac I“ 1.200 m ³ – prepumpava u V.S. „Pulac II“
3.	„Škurinje“ ∇^{255}	uz postojeću V.S. „Škurinje“ 1.500 m ³ – prepumpava u novu V.S. „Škurinje II“ 250 m ³
4.	„Streljana II“ ∇^{277}	nova uz postojeću na Streljani
D. – tlačni cjevovodi (novi)		
1.	C.S. „Martinščica“ – V.S. „Pećine”	
2.	C.S. „Koozala“ (nova) – V.S. „Streljana II”	
3.	V.S. i C.S. „Pulac I“ – V.S. „Pulac II”	
4.	C.S. „Škurinje“ – V.S. „Škurinje II”	
E. – opskrbeni cjevovodi i mreže		
1.	transportni i opskrbeni cjevovod V.S. „Brgudi“ – Ljubljanska cesta – naselje Pavlovac (donja zona)	
2.	nova mreža naselja Pavlovac – niska zona iz V.S. „Brgudi“ a visoka iz V.S. „Živica“ – Opatija	
3.	nova mreža naselja Turanj – donja zona iz V.S. „Kantrida“ a gornja zona iz V.S. „Brgudi“	
4.	nova mreža najviše zone na Strmici vezane na budući vodotoranj	
5.	nova mreža Sveučilišnog kampusa i KBC-a na Trsatu	
6.	nova mreža na platou Preluke vezana na V.S. „Kantrida“ i alternativno na V.S. „Brgudi“ preko P.K. „Preluk“ i novoplaniranog cjevovoda u Ljubljanskoj cesti	
7.	nova mreža stambenog bloka Rujevica (iznad Pravnog fakulteta) vezane na V.S. „Rujevica“ (2.300 m ³ , $\nabla^{190/185}$) i V.S. „Hosti“ (5.000 m ³ , $\nabla^{239/234}$)	
8.	nova mreža u budućem poslovno – trgovačkom i stambenom području naselju Rujevica	
9.	proširenje mreže na Drenovi i Martinkovcu	
10.	nova mreža za visoku zonu stambenog područja Škurinjsko plase vezana za V.S. „Škurinje II“ (250 m ³ , $\nabla^{300/296}$)	
11.	opskrbeni cjevovod V.S. „Podbreg II“ – Saršoni (izvan granica GUP-a)	
12.	hidrantski cjevovodi u tunelima III. koridora cesta D.C. 403. i 404.	
13.	nova opskrbeni mreža Zagrebačkog pristaništa i terminala na Brajdici (interna mreža luke)	
14.	rekonstrukcija svih postojećih cjevovoda $\phi < 100$ mm prema programu R.J. Vodovod	
15.	zamjena azbestno-cementnih cjevovoda radi neprikladnosti materijala	
F. – ostalo		
1.	izgradnja još 2 bunara u crpilištu „Martinščica“	
2.	nove građevine baždarnice i radionice u Škurinjama	
3.	nastavak vodoistražnih radova u zaleđu Rijeke (Jelenje i Podkilavac)	
4.	povezivanje svih novih vitalnih objekata vodoopskrbe na postojeći upravljački centar u Zviru, kao i postojećih koji to još nisu	

3.2.4.2. Odvodnja otpadnih voda

A.1. Sanitarne otpadne vode

Osim industrijskih otpadnih voda iz procesa proizvodnje, one obuhvaćaju otpadne vode stanovništva, bolnica, hotela i svih vrsti ugostiteljstva, još i zaposlene u trgovini, ugostiteljstvu, uslužnim djelatnostima, obrazovanju, zdravstvu, upravi i proizvodnim, komunalnim i servisnim djelatnostima. U kanalizacijsku mrežu dopijeva čitava ili veći dio potrošnje stanovništva i čitava potrošnja svih ostalih gore navedenih.

Tome su posebno pridodane otpadne vode većih sportskih centara. One su kod nogometnih igrališta i bazena znatno manje od kupljenih jer se najveći dio troši na polijevanje travnjaka (nogomet) ili izmjenu vode (bazeni) koja se direktno ispušta u more. Karakteristika ovih otpadnih voda je vremenska koncentracija ulaska u mrežu (trajanje natjecanja- utakmice + 30' $\approx$ 2 sata).

Tablica 139. *Projekcija količina sanitarnih otpadnih voda stanovništva i privrede u razdoblju 2020. – 2040. godine*

		godina	2020.	2030.	2040.
1.	Stanovništvo	broj stanovnika	128.270	136.285	138.163
	količina otpadne vode – spec.	l/stan./d	142	131	123
	količina otpadne vode - dnevna	m ³ /d	18.214	17.853	16.994
2.	Privreda	broj ES	19.272	22.978	23.068
	količina otpadne vode – spec.	l/ES/d	197	194	190
	količina otpadne vode - dnevna	m ³ /d	3.804	4.458	4.374
1.+2.	SVEUKUPNO	broj ES	147.542	159.263	161.231
	količina otpadne vode – spec.	l/ES/d	339	325	313
	količina otpadne vode - dnevna	m³/d	22.018	22.311	21.369

A.2. Otpadne vode privrednih subjekata

Pretpostavka je da će se do 2020. g. svi privredni subjekti priključiti na mrežu gradske kanalizacije i njome svoje vode odvoditi na centralni uređaj za pročišćavanje.

Posebno treba naglasiti da industrijske otpadne vode nije moguće izravno uvoditi u gradski sustav sanitarne odvodnje bez prethodnog (internog) tretmana kojim se one dovode do kvalitete za prijem u isti, što je propisano „Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda” (N.N. 80/13).

A.3. Račun mjerodavnih količina oborinskih voda

Obzirom na veličinu i složenost sustava odvodnje, preporuča se proračun mjerodavnih količina oborinskih voda i dimenzioniranje sustava odvodnje vršiti matematičkim modelom.

Za proračun je potrebno poznavati karakteristike oborina na slivnom području (ITP krivulje i projektni pljusкови) te karakteristike slivnih površina, kao i utvrditi odgovarajući povratni period.

Izbor povratnog perioda P temelji se na ekonomskoj analizi uspoređivanja štete nastalih plavljenjem i troškova izgradnje oborinske kanalizacije za oborinu određenog perioda ponavljanja. Pozitivni period ponavljanja P je onaj kod kojeg su troškovi izgradnje jednaki ili manji od šteta nastalih dotičnom kišom, za slučaj da kanalizacija nije izgrađena. Princip koji određuje da je ulaganje društveno opravdano jest da je ukupna dobit veća od ukupnih troškova. Uobičajene vrijednosti povratnih perioda za razne vrste građevinskih područja prikazane su u tablici 140.

Tablica 140. *Uobičajeni povratni periodi prema vrsti građevinskog područja*

<i>Vrsta građevinskog područja</i>	<i>Povratni period (P) (godina)</i>
Ruralna područja	1
Gradska područja	2
Gradska središta, industrijska i poslovna područja	5
Važni dijelovi/sadržaji grada (muzeji, povijesni spomenici, visoka i skupa tehnologija, arhivi i sl.)	10

Glavna proračunska karakteristika slivnih površina je koeficijent otjecanja C koji predstavlja odnos maksimalne količine otekline vode i prosječne veličine pale vode u vremenskom intervalu (t) na dati sliv. Ovaj koeficijent nije konstantan niti u periodu kiše niti u svim periodima godine. Njegova veličina ovisi o klimatskim karakteristikama područja, karakteristikama slivne površine, kao i o infiltraciji, gubicima na raslinju i u depresijama, evapotranspiraciji itd. Općenito, što je kišni period duži, to je veći i koeficijent otjecanja. Dakle, porastom vremena koncentracije i povratnog perioda trebalo bi povećati koeficijent otjecanja.

U slučajevima različitih vrsta površina u slivnom području proračunava se srednji koeficijent C_{sr} :

$$C_{sr} = \frac{C_1 A_1 + C_2 A_2 + \dots + C_n A_n}{A_1 + A_2 + \dots + A_n}$$

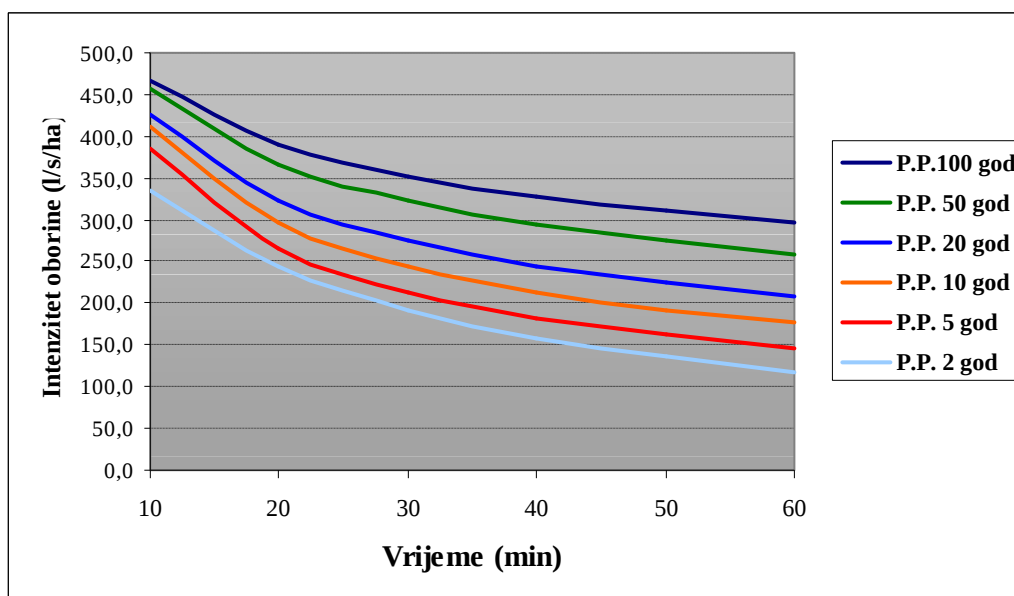
$C_1, C_2, \dots, C_n$ koeficijent otjecanja različitih površina
 $A_1, A_2, \dots, A_n$ pripadajuće površine

Za područje grada Rijeke i područja obuhvaćena sustavom odvodnje, korišteni su koeficijenti C, prikazani u tablici 141.

Tablica 141. Orijentacijski i mjerodavni koeficijenti otjecanja za grad Rijeku i područja u sustavu odvodnje

Karakteristike područja	Orijentacijski C	Područje	Mjerodavni C
Područja ureda, trgovina i sl. stari gusti dio grada predgrađe	0,7 – 0,95 0,5 – 0,7	uže gradsko središte, šire gradsko središte	0,8 – 0,9 0,5 – 0,6
Područja stanovanja gusta stambena izgradnja gusta izgradnja obiteljskih kuća	0,6 – 0,8 0,4 – 0,6	Škurinje, Pehlin, Kantrida, Sušak – višetambena izgradnja	0,1 – 0,5
- rijetka izgradnja obiteljskih kuća	0,3 – 0,5	Drenova, Viškovo, Jelenje i Čavle	0,05 – 0,2
Industrijska područja područja rjeđe izgradnje područja guste izgradnje	0,3 – 0,7 0,6 – 0,9		
Parkovi, groblja i slično	0,10 – 0,25		
Željeznički kolodvori	0,20 – 0,40		
Neizgrađene površine	0,05 – 0,30		

ITP krivulje i numeričke vrijednosti – novelirano Idejnim projektom uređenja Škurinjskog potoka (Građevinski fakultet Rijeka 2002. g.)

VRIJEME	POVRATNI PERIOD (GOD)					
	2god	5 god	10 god	20 god	50 god	100 god
10 min	335,6	384,9	411,4	424,8	457,5	465,8
20 min	245,1	265,1	296,6	322,4	367,0	390,9
30 min	192,4	213,1	245,0	274,3	322,6	352,8
40 min	158,6	182,6	213,9	244,6	294,4	328,1

50 min	135,2	161,9	192,5	223,8	274,2	310,1
60 min	118,0	146,8	176,6	208,2	258,8	296,1

Postojeći, uglavnom mješoviti sustav odvodnje, pokazuje se u najnižim i najosjetljivijim dijelovima grada (centar) potkapacitiran bez obzira na rasterećenje (Mlaka, Željeznička stanica, Jadranski trg, Titov trg i hotel Jadran). Širenjem grada u zaleđe taj sustav prima sve više sanitarnih ali i mnogostruko većih količina oborinskih voda što opterećuje postojeću mrežu.

Osnovna koncepcija buduće izgradnje nameće postupan prijelaz na razdjelni sustav odvodnje:

- za zone izvan centra gdje još nema kanalske mreže odmah, s odvodnjom oborinske vode u more (Kantrida, Martinkovac i Rubeši, Škurinje i Drenova) ili u Rječinu (Grobinština, Svilno, Pašac i Orehovica odnosno Brašćine i Pulac),
- u ostalim dijelovima grada, osim strogog centra koji ostaje na postojećem mješovitom sustavu, treba graditi novu paralelnu mrežu (sanitarnu ili oborinsku) ovisno o stanju i kapacitetu postojeće mješovite, što će definirati projektna dokumentacija za svako slivno područje posebno.

A.4. Ukupno opterećenje mreže i centralnog uređaja za pročišćavanje, projekcija 2020. – 2040. godina

U sljedećoj tablici prikazane su količine komunalne otpadne vode u sustavu UPOV-a Rijeka u periodu 2020. – 2040. godine.

Tablica 142. Prikaz količine komunalne otpadne vode u sustavu UPOV-a Rijeka – suho razdoblje

		2020.	2030.	2040.
Rijeka	stan.	128.270	136.285	138.163
količina otpadne vode – spec.	l/stan./d	142	131	123
količina otpadne vode – ukupna	m ³ /god	6.648.234	6.516.467	6.202.828
Kastav	stan.	13.947	14.952	15.618
količina otpadne vode – spec.	l/stan./d	115	112	110
količina otpadne vode – ukupna	m ³ /god	585.425	611.238	627.063
Viškovo	stan.	17.435	18.647	18.889
količina otpadne vode – spec.	l/stan./d	136	125	116
količina otpadne vode – ukupna	m ³ /god	865.473	850.769	799.760
Jelenje	stan.	5.157	5.453	5.647
količina otpadne vode – spec.	l/stan./d	135	124	115
količina otpadne vode – ukupna	m ³ /god	254.111	246.803	237.033
Čavle	stan.	7.252	8.030	9.012
količina otpadne vode – spec.	l/stan./d	127	119	112
količina otpadne vode – ukupna	m ³ /god	336.166	348.783	368.411
Ukupno kućanstva	stan.	172.061	183.367	187.329
količina otpadne vode – spec.	l/stan./d	138	128	120
količina otpadne vode – ukupna	m ³ /god	8.689.410	8.574.060	8.235.094
Privreda				
godišnje otpadne vode	m ³ /god	1.706.180	2.203.954	2.434.536
opterećenje	ES	22.933	29.623	32.722
Ukupno otpadne vode - sušno razdoblje	m³/god	10.395.590	10.778.014	10.669.630
	m³/d	28.481	29.529	29.232
	l/s	330	342	338
Ukupno biološko opterećenje	ES	194.994	212.990	220.051

B. Rekonstrukcija, dogradnja i proširenje sustava odvodnje „Rijeka”

Izgradnja građevina javne odvodnje (gravitacioni i tlačni kanali, crpne stanice, R.G-e) nije pratila razvoj grada, pa je sustavom obuhvaćeno približno 65% korisnika unutar grada (vodoopskrba ima 100% pokrivenost). Također, od centralnog uređaja za pročišćavanje izveden je nepotpun I. stupanj čišćenja (mehanički predtretman bez obrade mulja).

Od kapitalnih objekata koje tek treba izgraditi (u potpunosti ili dovršiti) navodimo slijedeće:

Tablica 143. Planirani zahvati na sustavu odvodnje

<i>Građevina/zahvat</i>	<i>Napomena</i>
<i>Rekonstrukcija postojećeg mješovitog sustava</i>	
- rekonstrukcija postojećeg sustava na lokacijama onečišćenja plaža na području 3.maj - Preluk	Izgradnja 3 retencijska bazena i 3 kišna preljeva uz postojeće crpne stanice te novih rasteretnih kolektora s ispuštima u obalno more
- rekonstrukcija Škurinjskog kolektora	Rekonstrukcija škurinjskog kolektora koja uključuje sanaciju oštećenja pokrovne ploče i kinete u duljini cca 2,2 km
- rekonstrukcija postojećeg mješovitog sustava na području Trsat - Pećine	Izgradnja 1 retencijskog bazena i 2 kišna preljeva, rekonstrukcija i razdvajanje postojećeg mješovitog sustava na dionicama na kojima su mješoviti kolektori u lošem stanju i dotrajali
- povezivanje na kanalizacijski sustav područja koja do sada nisu povezana	Povezivanje na sustav javne odvodnje područja: - u Uvali Martinšćica - u Vodovodnoj ulici - sjeverno od terminala Brajdica - u Scarpinoj i Veslarskoj ulici - kod željezničkog kolodvora - od žabice do kazališta
- rješavanje prodora mora u kolektorski sustav	Rješavanje prodora mora u kolektorski sustav na području autobusni kolodvor Žabica – glavna tržnica
- rješavanje prodora koncentriranih tokova podzemnih voda u kolektorski sustav	Rješavanje prodora koncentriranih tokova podzemnih voda u kolektorski sustav u užem centru grada
- izgradnja novih rasteretnih kolektora sa separatorima i ispuštima u more	Izgradnja 4 separatora s pripadajućim rasteretnim kolektorima i ispuštima
- izgradnja novih suvremenih retencija u obalnoj zoni od Preluka do Martinšćice	Izgradnja ukupno 15 retencijskih bazena pojedinačnog korisnog volumena do 2.500 m ³
- rekonstrukcija postojećih kišnih preljeva	Rekonstrukcija ukupno 15 postojećih kišnih preljeva na postojećem mješovitom sustavu odvodnje
- izgradnja novih kišnih preljeva	Izgradnja ukupno 15 novih kišnih preljeva
- izgradnja novih fekalnih kolektora kroz postojeći mješoviti sustav	Izgradnja tranzitnih fekalnih kolektora za transport fekalnih otpadnih voda iz rubnih fekalnih dijelova sustava direktno na UPOV
<i>Proširenje kanalizacijskog sustava</i>	
- proširenje kanalizacijskog sustava na područjima na kojima nema izgrađenog sustava javne odvodnje	Izgradnja nove fekalne kanalizacijske mreže na područjima: - Kantrida - Zamet - Gornji Zamet - Srdoči - Grbci - Pehlin - Turnić - Tibljaši - Škurinje - Gornja i Donja Drenova - Banderovo - Brašćine - Pulac - Trsat - Sušačka Draga

C. Izgradnja novog uređaja za pročišćavanje

Postojeći uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) koji se nalazi na lokaciji Delta projektiran je 1989. godine, a izgrađen 1994. godine. U projektu su bile predviđene dvije faze izgradnje:

- Prva faza obuhvaćala je izgradnju grubih rešetki, pužne crpne stanice (u dva stupnja), finih rešetki, mjernog kanala, aeracijski pjeskolov i mastolov te dozažni sifonski bazen s podmorskim ispustom.
- U drugoj fazi, koja nikad nije izgrađena, bili su predviđeni sustav za doziranje kemikalija za koagulaciju, taložnik, zgušnjivač mulja, dehidracija i kondicioniranje mulja te silos za mulj.

Uređaj je projektiran za maksimalno biološko opterećenje od 540.000 ES. Sa stajališta hidrauličkog opterećenja, kapacitet uređaja je 3.000 l/s maksimalnog kišnog protoka te 1.500 l/s maksimalnog sušnog protoka.

Otpadna voda dolazi kolektorom najprije u građevinu s temeljnim ispustom, u kojoj su ugrađene ručne zapornice. Od tuda otpadna voda gravitacijski teče na dva para automatskih grubih rešetki. Iza grubih rešetki je 1. stupanj pužne crpne stanice s dvije pužne crpke kapaciteta 1.000 l/s i dvije pužne crpke kapaciteta 500 l/s, koje crpe otpadnu vodu s – 2m na +4 m. 2. stupanj pužne crpne stanice je identičan prvom stupnju i crpi otpadnu vodu s +4 na +8 m. Ovime su oba stupnja pokrivena.

Otpadna vode teče iz crpne stanice na tri paralelne linije automatske fine rešetke. Otpad s rešetki se kompaktira i odlaže u kontejner. Svaka fina rešetka ima svoju ručnu zapornicu. Jedna fina rešetka već je bila zamijenjena s novom. Nakon rešetki otpadna voda teče kroz dva mjerna kanala koja su Venturi tipa, širine 1,6 m.

Aeracijski pjeskolov i mastolov sastoji se od dva paralelna pjeskolova od kojih svaki ima po dvije paralelne linije.

Pjeskolovi su opremljeni mosnim zgrtačem za pijesak. Pročišćena otpadna voda prelijeva se iz pjeskolova u prelivnu građevinu, a nakon toga u dozažni sifonski bazen.

Iz dozažnog bazena, pročišćena otpadna voda se ispušta u podmorski ispust promjera 1.100 mm koji se sastoji od kopnene dionice duljine 152 m i podmorske dionice duljine 500 m.

Na kraju podmorske dionice nalazi se difuzorska dionica promjera 700 mm i ukupne duljine 48 m. Ispuštanje se vrši na ukupno 11 difuzorskih otvora promjera 350 mm na dubini mora 40,2 m. Difuzor je podignut od morskog dna 2 m.

Na UPOV Rijeka ugrađen je uređaj za prijem sadržaja septičkih jama. Pored zgrade uređaja je upravna zgrada ViK-a i garaže za komunalna vozila. Pristup uređaju je preko željezničkog jednokolosječnog mosta, koji omogućava samo jednosmjerni promet vozilima.

S obzirom da je projektirani kapacitet uređaja 540.000 ES, te 3.000 l/s maksimalnog kišnog protoka (1.500 l/s maksimalnog sušnog dotoka) onda je jasno, da je postojeći uređaj predimenzioniran za 3 do 5 puta.

Grube i fine rešetke te crpna stanica smješteni su u zatvorenom objektu, ali se otpadni zrak ne pročišćava.

Problem predstavlja i odvajanje pijeska i masti izdvojenih u objektu pjeskolova-mastolova. Ovisno od vremenskim uvjetima i smjeru vjetera, uređaj je izvor neugodnih mirisa.

Monitoring stanja mora koji je uspostavljen u zadnjih nekoliko godina pokazuje da UPOV ostvaruje projektirani učinak predtretmana otpadnih voda.

S obzirom na veličinu aglomeracije Rijeka od cca. 220.000 ES na kraju planskog razdoblja, potrebno je izgraditi uređaj minimalno II. stupnja pročišćavanja.

Za razliku od postojećeg UPOV-a koji je smješten uz samu morsk obalu, na najatraktivnijem dijelu Delte, lokacija novog UPOV-a Rijeka predviđena je sjeveroistočnije od postojećeg UPOV-a, uz desnu obalu Rječine.

Ta lokacija je, zbog blizine kontejnerskog terminala, s aspekta budućeg razvoja, zapravo najmanje interesantan dio područja Delte. UPOV Rijeka izgrađen na toj lokaciji predstavljat će vizualnu i zvučnu barijeru između kontejnerskog terminala i budućih atraktivnih sadržaja na Delti.

Drugi stupanj čišćenja podrazumijeva biološke postupke u kojima se koristi aktivnost mikroorganizama-najčešće bakterija, ili je to kemijski postupak koji objedinjuje i obradu mulja.

Ukupna površina potrebna za smještaj uređaja na Delti, iznosi oko 2,2 ha.

Druga moguća inačica je preseljenje uređaja na novu, alternativnu lokaciju u cijelosti (tehnološki, eksploatacijski i financijski najbolje rješenje) ili djelomično, tj. gradnja sljedećih stupnjeva pročišćavanja (tehnološki, eksploatacijski i financijski nepovoljnije rješenje).

Učinak uređaja za pročišćavanja otpadnih voda, po važećim hrvatskim standardima, ocjenjuje se prema stanju prijemnika (mora) na mjestu ispusta. Prema toj ocjeni se određuje potreba izgradnje daljnjih faza u čišćenju efluenta. Za aglomeraciju Rijeka potrebno je izgraditi minimalno uređaj II. stupnja pročišćavanja.

Prema „Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda” (Narodne novine“, broj 80/13, 43/14, 27/15 i 3/16) određene su granične vrijednosti pojedinih pokazatelja onečišćenja efluenta prije ispuštanja u recipijent (more) iz uređaja II. stupnja pročišćavanja.

Tablica 144. Granične vrijednosti emisija komunalnih otpadnih voda pročišćenih na uređaju II. stupnja pročišćavanja

Pokazatelji	Granična vrijednost	Najmanji postotak smanjenja opterećenja
BPK ₅ pri 20°C	25 mg O ₂ /l	70
KPK _{Cr}	125 mg O ₂ /l	75
Suspendirane tvari	35 mg/l	90

3.2.4.3. Regulacijski i zaštitni sustavi

3.2.4.3.1. Površine za održavanje i poboljšanje vodnog režima

Do donošenja akta o utvrđivanju granica uređenog i neuređenog inundacijskog pojasa odnosno granica vodnog dobra na području ovog Plana, u svrhu održavanja i poboljšanja vodnog režima određuju se površine kao u nastavku:

- za redovno tehničko i gospodarsko održavanje otvorenih vodotoka i drugih voda, provođenje obrane od poplava i drugih oblika zaštite od štetnog djelovanja voda, sukladno odredbama Zakona o vodama određuje se zemljište uz vodotoke čija granica je određena crtom na udaljenosti 20 m od vanjske nožice nasipa odnosno 6 m od vanjskog ruba regulacijsko – zaštitne vodne građevine koja nije nasip (obala i obaloutvrda);
- za regulaciju otvorenih vodotoka, gradnju regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina te retenciju poplavnih voda određuje se zemljište uz vodotoke čija granica je određena granicama zemljišta rezerviranog za građenje regulacijskih i zaštitnih građevina, prirodnih i umjetnih retencija odnosno crtom na udaljenosti do 20 m od crte korita vodotoka;
- za redovno tehničko održavanje i rekonstrukciju natkrivenih vodotoka u provođenja zaštite od štetnog djelovanja voda određuje se zemljište iznad natkrivenih vodotoka čija granica je određena crtom na udaljenosti 2 m od svake strane kanala.

Površine za održavanje i poboljšanje vodnog režima glavnih vodotoka na području Plana prikazane su šematski na kartografskom prikazu 4.1.1.

3.2.4.3.2. Zahvati uređenja vodotoka i voda

Gradnja, tehničko i gospodarsko održavanje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, tehničko i gospodarsko održavanje vodotoka i vodnog dobra te drugi radovi kojima se omogućuje kontrolirani i neškodljivi protok voda provodit će se sukladno planu upravljanja vodnim područjem, prema programu građenja regulacijskih i zaštitnih građevina i programu uređenja vodotoka i drugih voda.

Na području Plana predviđaju se zahvati za zaštitu od štetnog djelovanja voda kako slijedi.

A. Rječina

Teče u ukupnoj dužini od 19,1 km sa širinom korita od nekoliko metara do nekoliko desetaka metara (ušće). Korito je regulirano u najdonjem toku dok je u srednjem i gornjem prirodno. Zbog bujičnog karaktera vodotoka, građene su brane i obaloutvrde. S istim ciljem se ovim Planom omogućava:

- izgradnja retencione pregrade ispod naselja Pašac;
- izgradnja nadsvođenog odteretnog kanala između korita Rječine i Mrtvog kanala (skretanje dijela poplavnog vala);
- rekonstrukcije obalnih zidova u donjem koritu od izlaska iz kanjona do ulaza u „Autotrolej” (posebno lijeve obale);
- redovito održavanje korita u koju svrhu je predviđena pristupna rampa u Ružičevoj ulici.

B. Javor (Mlinski potok)

Nastaje spajanjem Draškog i Briškog potoka u Draškoj dolini i kroz vodocrpilište u Martinšćici odvodi njihove vode u more. Oba su vodotoka povremena i neregulirana. Korito Javora je u svom donjem toku regulirano 60-tih godina 20. st., ali povremeno plavi. Regulacijom Javora je manji dio starog korita (s povremenim izvorima) napušten a u regulirano novo korito spojen kao pritoka. Potok Javor nije samo kolektor za višak podzemnih voda i izvora, već djeluje i kao njihov dren a kako su u njegovo korito priključeni preljevi bunara iz vodocrpilišta, njegovo je djelovanje reverzibilno. Zbog toga, kao i evidentiranih zona poniranja u koritu Javora (uzvodno od izvedene regulacije) i Briškog potoka, očito je da su mogućnosti štetnog djelovanja na vodocrpilište u Martinšćici mnogostruke. Izgradnja istočnog kraka auto-ceste kroz Drašku dolinu inicirala je između ostalog i regulaciju Draškog i Briškog potoka.

Ovim Planom omogućava se regulacija oba potoka na 100 - godišnji povratni period $Q_{100} = 14 \text{ m}^3/\text{s}$. Korito Draškog potoka treba regulirati u čitavoj dužini s minimalnim odstupanjima od starog toka. Briški potok će se regulirati uglavnom postojećim koritom, ali samo na dijelovima gdje to zahtjeva sigurnost objekata zaobilaznice i evidentiranih poniranja.

C. Škurinjski potok / kolektor

Izvor mu je ispod naselja Tibljaši i teče dnom Škurinjske Drage paralelno sa Škurinjskom cestom, Osječkom ulicom i ulicom Potok. Tu se razdvaja u dva rukavca: jedan koji prolazi Završnikovom i Cambierijevom ulicom, a drugi koji je položen Ulicom N. Cara i N. Tesle. Pred željezničkim kolodvorom se spajaju u jedinstveni vodotok $\varnothing 200 \times 400 \text{ cm}$ koji na zapadnom dijelu Budipeštanskog pristaništa utječe u more.

Ukupna dužina Škurinjskog potoka je oko 5 km. Nadsvođeni dio od „Parkova” d.o.o. (2 760 m) do mora je u funkciji kolektora za sve vrste otpadnih voda, dok je gornji dio uglavnom neregulirano otvoreno korito. Kako je nadsvođeni dio korita-kolektora ograničenog kapaciteta $Q_{\max} = 2,2 \text{ m/s}$ (procjena) i u nepoznatom građevinskom stanju, projektne provjere (iz 2002. g.) pokazuju da bi mogao zadovoljiti (uz redovno održavanje) velike vode samo za 20 godišnji povratni period.

Da bi se organizirala sigurnost od poplava za 100 god. povratni period ovim Planom omogućava se izgradnja triju pregrada:

- R1 na stacionaži 4+233,3 s krunom $\nabla 212,00 \text{ m.n.m.}$,
- R2 na stacionaži 3+975,3 s krunom $\nabla 199,50 \text{ m.n.m.}$,
- R3 na stacionaži 2+760,0 s krunom pregrade prema kružnom toku ceste (u projektiranju),
- kontrola zatvorenog dijela (kolektora) u čitavoj dužini do mora.

Postojeće i planirane građevine regulacijskog i zaštitnog sustava prikazane su na kartografskom prikazu 4.1.1.

D. Nadsvođeni vodotoci

Od nekadašnjih izvora na obali, kasnije nadsvođenih zbog nasipavanja mora i izgradnje luke, najveće štete i zastoji u prometu registrirani su na području Mlake i željezničkog kolodvora. Tu se kod obilnijih oborina slijeva voda iz Zvonimirove ulice i svih poprečnih ulica (vodolovke ne uspiju primiti vodu s kolnika), a odvodni profili nadsvođenih izvora, kamo bi trebala preljevati voda iz R.G-a kolektora, premalog su kapaciteta.

S ciljem otklanjanja ovakvog stanja, ovim Planom utvrđuje se potreba provedbe kontrola i zahvata kako slijedi:

- kontrola odvoda izvora Mlake ispod cestovnog i željezničkog nasipa (radi vjerojatnosti urušavanja i oštećenja),
- sanacija, kontrola stanja i kapaciteta natkrivenog korita potoka Brajda i Škurinjskog kolektora u zoni željezničkog kolodvora povećanje profila zatvorenog korita izvora Mlačice-Potpinja na raskrižju s glavnim kolektorom u Krešimirovoj ulici.

3.2.4.4. Energetski sustav

3.2.4.4.1. Elektroenergetika

A. Proizvodnja

Za potrebe dugoročnog razvoja, ovim se planom u potpunosti prihvaćaju postavke Prostornog plana Primorsko-goranske županije i Prostornog plana uređenja grada Rijeke a kojima se potvrđuje neophodnost dovršenja projekta H.E. „Rijeka”, što znači izgradnju „gornje stepenice” sustava ili slijedeće kapitalne građevine:

- akumulacija „Kukuljani” ($6,200.000 \text{ m}^3 \nabla 324,75 \text{ m.n.m.}$);
- dovodni tunel ($\phi 3,3 \text{ m l} \cong 4,733 \text{ m}$) do H.E. „Valiči”;
- H.E. „Valiči” snage 18,15 MW uz istoimenu akumulaciju;
- odvodni tunel (kanal) od strojarnice do jezera;
- priključak (110 V nadzemni vod) HE „Valiči” – T.S. „Rijeka” 110/35 V.

A.1. Kratkoročni i srednjoročni planovi

- Strojarnica:

- zamjena sustava turbinske regulacije i nadzora agregata;
- zamjena sustava vođenja strojnarnice;
- zamjena generatora;
- zamjena turbinskih radnih kola.
- brana „Valići”
 - uvođenje modernog sustava hidromehaničke opreme,
 - generalni remont hidromehaničke opreme svakih 10 godina (posljednji obavljen 2002. g.).
- T.S. 110/35 kV „Rijeka”
 - dovršenje revitalizacije 35 kV postrojenja koji napaja distribucijski sustav većeg dijela Rijeke;
 - rekonstrukcija 110 kV postrojenja;
 - zamjena sustava vođenja čitave T.S.

B. Distribucija

Prema energetske razradama predviđena je na području grada Rijeke izgradnja tri TS 110/10(20) kV: TS Sušak, TS Turnić i TS Zamet. Kroz provedbene urbanističke planove za sve tri TS 110/10(20) kV osigurane su lokacije. Izgradnja TS 110/10(20) kV planirana je od istoka prema zapadu.

Dinamika izgradnje trafostanica 110/10(20) kV u gradu Rijeci, prema dugoročnom planu razvoja Hrvatske elektroprivrede, s karakterističnim podacima (po prosječnim godinama, instaliranim snagama, petogodišnjim prirastom i očekivanim vršnim opterećenjima) prikazana je u tablici 146.

Tablica 146. Dinamika izgradnje trafostanica s instaliranom snagom i vršnim opterećenjima

TS 110/x kV		P _{inst} (MVA)			Petogodišnji prirast /godina/ vršno opterećenje		
			3,3%	2,8%	2,5%	2%	2%
		2000.	2005.	2010.	2015.	2020.	2030.
Pehlin	3x40	75	30	30	42,6	47,1	57,4
Rijeka	2x40+ 31,5	40	40	40	45,3	50	60,9
Sušak	2x40	40	52,9	45	50,9	56,2	68,5
Turnić	2x40		50	50	56,6	62,5	76,1
Zamet	2x40			40	45,3	50	60,9
Ukupno Rijeka (MVA)		155	172,9	205	240,7	265,8	323,8
Ukupno Rijeka (MW)		150,2	167,5	198,6	233,2	257,6	313,8

Buduća 10(20) kV mreža će se razvijati ovisno o potrebama konzuma. Lokacije trafostanica i trase 10(20) kV vodova osiguravat će se kroz planove užeg područja. U skladu s usvojenim razvojnim planovima (prijelaz na direktnu transformaciju 110/20 kV) postojeće 10/0,4 kV trafostanice će se rekonstruirati za 20/0,4 kV naponski nivo, a 10 kV kabeli zamijeniti, po postojećim trasama, kabelima 10(20) kV.

C. Javna rasvjeta

Prema sadašnjem stanju javne rasvjete i postavljenim ciljevima, daljnja se izgradnja usmjerava usmjerava na:

- izgradnju na onim javnim površinama na kojima je još nema a očito je da je potrebna;
- izgradnju na svim novoplaniranim cestama, tunelima tkzv. 3. koridora i pješačkim komunikacijama;
- tipizacija javne rasvjete kod izgradnje nove i rekonstrukcije dotrajale ili neadekvatne.

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti rasvjeti pješačkih ulica i područja koja je, u odnosu na rasvjetu ulica, atipična po tipu i dimenzijama rasvjetnih tijela, stvaranju mogućnosti za postavljanje prigodne rasvjete, kao i stvaranju uvjeta i pretpostavki za dekorativnu rasvjetu posebno vrijednih građevina javnog značaja.

U smislu navedenog, u sljedećem razdoblju bit će značajno razvijati javnu rasvjetu pješačkih područja Stari grad, povijesne jezgre Trsata, područja Benčić, te proširenja pješačkih zona: ulica Dolac s nastavkom prema Zagradu, Krešimirova ulica, Fiumara i Sjeverna Delta-parkovne površine i obale, kazališna četvrt s područjem Rive i druge površine koje će se razvijati sa značajnim udjelom pješačkih površina i prostora.

3.2.4.4.2. Plinoopskrba i opskrba toplinskom energijom

3.2.4.4.2.1. Plinoopskrba

Vlada Republike Hrvatske je u sklopu *Strategije energetskeg razvitka*, pokrenula nacionalni energetske program Plincro s ciljem omogućavanja povećane primjene plina u strukturi potrošnje energije, te stvaranja pretpostavki za širenje plinske mreže na područjima na kojima ona već postoji, a osobito na područjima koja do sada nisu plinificirana.

Županijski zavod za održivi razvoj, prostorno planiranje i zaštitu okoliša pokrenuo je aktivnosti na regionalnom planiranju razvoja energetike, u čijem je sklopu Studija i idejni projekt opskrbe prirodnim plinom Primorsko-goranske županije.

Prostornim planom Primorsko-goranske županije, usvojena je trasa međunarodnog transportnog plinovoda Italija-Hrvatska. Na trasi kopnenog dijela magistralnog plinovoda određene su mjerno redukcijske stanice (MRS) kao mjesta priključka županijske mreže plinovoda. Također je predviđena alternativna trasa magistralnog plinovoda, koja je vezana i uz mogućnost dobave ukapljenog prirodnog plina, a čini je podmorska dionica Plomin-Omišalj i kopnena Omišalj - Delnice - Republika Slovenija (dijelom prolazi unutar granica grada Rijeke). Plinifikacija prirodnim plinom grada Rijeke omogućit će se iz mjerno redukcijskih stanica MRS Rijeka-zapad, na području općine Viškovo i MRS Rijeka-istok na području grada Bakra (Kukuljanovo).

Temeljem Studije i idejnog projekta opskrbe prirodnim plinom Primorsko-goranske županije za ukupnu plinifikaciju grada Rijeke potrebno je dodatnih 128 km plinovoda niskog tlaka, 52 km srednjeg tlaka i 53 km plinovoda visokog tlaka. Također, za ukupnu plinifikaciju potrebno je izgraditi još 21 redukcijsku stanicu različitih kapaciteta od 500 do 5.000 m³/h.

Ukupna potencijalna godišnja potrošnja prirodnog plina za grad Rijeku do 2020. godine u domaćinstvima iznosi 47,4 milijuna m³, u uslužnom sektoru 9,95 milijuna m³ i industriji 7,9 milijuna m³, odnosno ukupno 65,25 milijuna m³. Potencijalna satna potrošnja prirodnog plina za ukupnu mrežu grada Rijeke iznosi oko 90.000 m³/h. U kartografskom prikazu prikazan je položaj budućih RS-a i trasa visokotlačnog plinovoda. Točan položaj budućih RS-a i trase visokotlačnog plinovoda potrebno je utvrditi detaljnim projektima. Buduća trasa opskrbenog niskotlačnog plinovoda (izlaz iz MRS-a) nije prikazana, ali je potvrđena plinifikacija cijelog grada. Potrebno je omogućiti korištenje plina svim potencijalnim korisnicima, što znači da će se opskrbom mreža širiti ulicama do svih postojećih i planiranih potrošača. Za redukcijsku stanicu potrebno je osigurati prostor površine oko 200 m².

3.2.4.4.2.2. Opskrba toplinskom energijom

U postojećem toplifikacijskom sustavu grada Rijeke postoje mogućnosti povećanja energetske učinkovitosti. U cilju mjerenog povećanja potrebno je izvršiti sljedeće:

- priključenje novih potrošača na postojeće neiskorištene kapacitete;
- povećati iskorištenje otpadne topline dimnih plinova (ugradnjom utilizatora) na kotlovskim jedinicama loženim plinom;
- poboljšati sustav automatske regulacije, čime se povećava stupanj djelovanja, a time i ušteda goriva i smanjenje štetnih emisija;
- zamjena postojećih plamenika novim plamenicima modularajuće regulacije i „low Nox” izvedbe, te korištenje novih tehnologija ložišta, pripreme potrošne tople vode i iskorištenja otpadne topline;
- omogućiti mjerenje i regulaciju potrošnje toplinske energije kod svakog potrošača, izrađivati studije i pilot projekte mogućnosti izgradnje i primjene malih termoenergetskih objekata za opskrbu toplinskom i električnom energijom koji bi radili na principu kogeneracije;
- supstitucija lož-ulja s miješanim (prirodnim) plinom.

3.2.4.4.2.3. Proizvodnja naftnih derivata

Procjenjuje se da bi 2010. godine INA-Maziva Rijeka na lokaciji Mlaka prerađivala oko 400.000 t godišnje atmosferskog ostatka što bi rezultiralo slijedećim proizvodima: bazna ulja (78.000 t), motorna industrijska ulja (23.600 t), bitumeni (17.9000 t), parafin (17.000 t).

Proizvodnja na lokaciji Mlaka neodvojiva je od ekoloških utjecaja i posljedica po okoliš. S obzirom da su proizvodni pogoni u neposrednom okruženju stambenih područja, potrebna je stalna tehničko-tehnološka obnova i podvrgavanje proizvodnje održavanju strogih ekoloških standarda kakvoće zraka. Planirane zahvate unutar pogona INA Maziva Rijekamoguće je svrstati u tri osnovne grupe: modernizacija tehnologije, off site projekti i ekološki projekti.

Planirani zahvati prikazani su tablično.

Tablica 147. Plan ulaganja u proizvodne pogone INA-Maziva Rijeka u razdoblju od 2001. - 2010. godine

u mil. kn

	Opis	2001.	2002.	2003..	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
1.	Zamjena peći na postrojenju Vakumska destilacija (Pipe Still)	2000	500								
2.	Centralno vođenje procesa			2000							
3.	Revitalizacija opreme	1047	1600	1600	1600	2153	1600	1600	1600	1600	1600

4.	Reinžinjering proizvodnje baznih ulja			2000	2000	2000	2000	2000			
5.	Zamjena peći na deasfaltaciji i Ferrofiningu				1500	1500					
6.	Katalizator za brighstock parafin					1500					
7.	Polimerni bitumen			1000	1000						
8.	Finalizacija parafina			1500							
	UKUPNO	3047	2100	8100	6100	7153	3600	3600	1600	1600	1600
9.	Proizvodnja ambalaže i puniona motornih ulja	400	375								
10.	Izgradnja Turbogeneratorskog postrojenja		1715	1800	485						
11.	Automatizirani blending ulja			1500	4125	2500					
	UKUPNO	400	2090	3300	4610	2500					

3.2.5. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina i građevina

Područja posebnih uvjeta korištenja, uređenja i zaštite na ukupnom području obuhvata, utvrđena su Prostornim planom uređenja grada Rijeke („Službene novine“ 31/03 i 26/05.) kojim je provedeno razgraničenje *površina prirodnih izvora za osnovnu namjenu*, *površina posebnih uvjeta korištenja*, unutar kojih je provedeno razgraničenje *područja prirodne baštine* (zaštićeni krajolik, park-šuma, spomenik prirodne arhitekture) i *područja kulturne baštine* (arheološko područje, povijesna graditeljska cjelina, povijesni sklop i građevina, memorijalna baština i etnološka baština) i površine posebnih ograničenja u korištenju.

Ovim Planom, uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina i građevina, u cijelosti su usredotočeni na:

- A. područje građevinskog područja naselja,
- B. građevinsko područje za izdvojenu namjenu,
- C. rubne i kontaktne površine navedenih područja prema površinama koje nisu namijenjene gradnji.

Unutar opisanih površina, ovim Planom utvrđuju se uvjeti korištenja, uređenja i zaštite:

3.2.5.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite dijelova prirode i javnih zelenih površina,

3.2.5.2. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite povijesnih sklopova i građevina,

3.2.5.3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite krajobraza.

3.2.5.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite dijelova prirode i javnih zelenih površina

3.2.5.1.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite dijelova prirode

Osim vrijednih dijelova prirodnog ambijenta koji su već upisani u upisnik zaštićenih dijelova prirode, te predloženih za upis uvrštenjem u Prostorni plan Primorsko-goranske županije, ovim Planom, u skladu s distribucijom gradskih funkcija, namjenom površina i drugih čimbenika od utjecaja na namjenu i uređenje prostora unutar građevinskog područja naselja, štite se i sljedeći dijelovi prirode kao vrijednosti od gradskog značenja:

Tablica 148. Vrijedni dijelovi prirode gradskog značaja, predloženi za zaštitu

Kategorija zaštite	Vrijedni dijelovi prirode gradskog značaja, predloženi za zaštitu
Posebni rezervat – šumske vegetacije	Na lokalitetu Dolac, u blizini Trsatske gradine, nalazi se preko 100 godina stara sastojina maklena i hrasta medunca koja u vidu amfiteatra okružuje igralište. To je jedinstven relikv prirodnog šuma koji je potrebno štiti.
Obuhvat zaštite	Razgraničenje rezervata prema građevinskom području i području izvan njega, potrebno je utvrditi zasebnim elaboratom zaštite, a u sklopu provođenja postupka zaštite.
Spomenik parkovne arhitekture - javni parkovi	Vidov park – površine 2,900 m ² , nastao duž sjeverne strane Šetališta XIII divizije 30-ih godina 20. st., zasnovan i razvijen prema projektu arh. Zlatka Prikrila kao terasasti park, a u kontekstu razvoja parkovne mreže tadašnjeg Sušaka.

	Park Augusta Cesarca – površine 4,400 m ² , nastao duž južne strane Šetališta XIII divizije 30-ih godina 20. st. (ex Wilsonov park), radi pozicije zasnovan i razvijen kao park-vidikovac na Brajdicu (jedinstvena aleja palmi radi koje je nazivan i „Kairo“) i Riječki zaljev, ostaje značajnim do danas, zbog blizine već izgrađenog portala ceste D-404 i planirane transformacije Sjeverne Brajdice.
	Park I. Lole Ribara
	Park Vidikovac – Projektiran i izveden 30-ih godina 20. st.. Značajan radi uspješnog korištenja šire površine vodospreme kao javne parkovne površine, pri čemu je komunalna infrastrukturna građevina dodatno obilježena transparentnom strukturom vidikovca kao isključivo urbanog elementa.
<i>Obuhvat zaštite</i>	Načelno određen kartografskim prikazom <i>Korištenje i namjena prostora</i> ovoga Plana.
<i>Spomenik parkovne arhitekture – - perivoji javnih građevina</i>	Pomorski i povijesni muzej – nadahnut francuskim pristupom, perivoj ex Guvernerove palače izveden 1896. godine, čini jedinstvo s građevinom koje se, unatoč višekratnim pokušajima obnove, nije uspjelo do kraja održati, te je neophodna obnova perivoja.
	KBC Rijeka –Izvorno perivoj Pomorske akademije, zasnovan 1857. godine na čak 2,5 ha i nekoliko terasa, posjeduje bogatstvo vrsta i ugođaja koji traže ne samo odgovarajuće održavanje nego i obnovu u rasponu od obnove koncepcije kompleksa do perivoja.
	Sušačka hrvatska gimnazija – od izvedbe 1893. godine do danas, perivoj je izgubio dio izvorno zasađenih vrsta, ali njegovo značenje ostaje trajno jer je proizašao iz koncepcije uspostave ravnopravnog odnosa perivoja i građevine.
<i>Obuhvat zaštite</i>	Načelno određen kartografskim prikazom <i>Korištenje i namjena prostora</i> ovoga Plana.

Na vrijednim dijelovima prirode gradskog značaja, predlaženim za zaštitu, dopušteni su oni zahvati i radnje kojima se ne mijenjaju svojstva zbog kojih su predloženi za zaštitu, odnosno ocijenjeni od značaja za Grad Rijeku.

U cilju obnove površina predloženih za zaštitu, ovim se Planom daju sljedeći uvjeti uređenja i zaštite:

A. Ovim Planom kao osnovna razine zaštite vrijednih dijelova prirode gradskog značaja određuje se njihovo redovito održavanje, unutar kojeg se isključuju bilo kakvi zahvati prorjeđivanja sječom, uklanjanjem zatečenih biljnih vrsta, sadnjom novih (osim u slučaju zamjenske sadnje istom vrstom), izvedbom novih javnih i/ili prometnih površina, ukapanjem infrastrukture i sl.

B.1. Uređenje površine koja je predložena za zaštitu kao poseban rezervat šumske vegetacije, potrebno je provesti temeljem stručne i znanstvene obrade užeg i šireg područja rezervata, s ciljem utvrđivanja granica područja rezervata koje se štiti, kao i granica pojasa oko rezervata koji ima funkciju šireg zaštitnog područja, neovisno o njegovom položaju prema građevinskom području. Elaboratom zaštite potrebno je utvrditi detaljne uvjete uređenja i mjere zaštite.

Provedba uređenja i mjera zaštite dozvoljava se neposrednom provedbom ovoga Plana, a u dijelu površine u kojem se rezervat prostire i unutar građevinskog područja, mjere zaštite predstavljaju sastavni dio urbanih pravila utvrđenih ovim Planom.

B.2. Uređenje površine koja je predložena za zaštitu kao spomenik parkovne arhitekture potrebno je provesti temeljem stručne i znanstvene obrade ukupne raspoložive dokumentacije, s ciljem utvrđivanja izvornog izgleda, prostornog obuhvata, florealnog sastava i razine opremljenosti perivoja. Temeljem rezultata obrade potrebno je utvrditi metodu obnove i izraditi projekt obnove.

B.3. Obnova perivoja KBC-a Rijeka ujedno uključuje i obnovu prostorne koncepcije (u okvirima u kojima je to moguće) kompleksa koja se temelji na akropolskom odnosu glavne građevine (Akademije) u odnosu na južni glavni ulaz i druge (izvorne) građevine kompleksa smještene uza nj, te perivoju kao sastavnom kompozicionom elementu kompleksa, njegovog pristupa i kretanja njime. U tom cilju potrebno je minimalno ukloniti interni razvod postojeće infrastrukture, a prometnu organizaciju kompleksa preusmjeriti na komunikacijske pravce u začetnom dijelu kompleksa.

B.4. Perivoj Sušačke hrvatske gimnazije također je primjer koncepcije jedinstva odnosa građevine i perivoja pred njom. Osim uz zadržavanje ovog odnosa, obnovu perivoja potrebno je usmjeriti prema obnovi izvornog biljnog sastava koji je uslijed različitih povijesnih okolnosti postupno reduciran. Eventualne nove zahvate u prostoru, usmjerene na podizanje nastavnog i prostornog standarda, planirati na rubnim začetnim površinama i na način kojim se neće ugroziti postojeći volumen građevine i njegov odnos prema okolnom prostoru i sadržajima.

C. Perivoje javnih građevina moguće je koristiti kao javne površine, poštujući ograničenja koja proizlaze iz njihove osnovne namjene.

D. Eventualnim zahvatima u prostoru javnih građevina nije dozvoljeno smanjivanje perivojne površine, čak i kada je ista veća od prostornog pokazatelja danog ovim Planom.

E. U cilju zaštite spomenika parkovne arhitekture i uspostave što kompaktnijeg eko-sustava grada, u skladu s prostornim mogućnostima potrebno je težiti povećanju ukupne parkovne površine, kao i povezivanju s drugim javnim zelenim površinama, te oavakav pristup ugraditi u prostorna rješenja prostornih planova užeg područja.

F. Urbana oprema parkova i perivoja treba biti izvorna odnosno izrađena po uzoru na izvornu, a ako izvornu opremu nije moguće rekonstruirati, tada je potrebno postaviti primarno urbanu opremu dizajniranu bez pseudostilskih reminiscencija ili obilježja i izrađenu od suvremenih materijala.

G. Unutar parka, ukoliko izvorna parkovna koncepcija omogućuje, dozvoljena je gradnja manjih ograđenih dječjih igrališta, sanitarnih čvorova, te postava fontana, paviljona, odmorišta i drugih elemenata parkovne i urbane opreme. Komunalne građevine (uključujući i trafostanicu, ali isključivo u funkciji korištenja parka), locirati podzemno ili rubno prema javnoj ili drugoj sličnoj površini, kako se ne bi umanjile parkovne i utilitarne vrijednosti.

H. Površine parkovnog zelenila postojećih građevina javne i društvene namjene, kao i površine koje je, primjenom prostornih pokazatelja ovoga Plana, potrebno urediti kao parkovno zelenilo, ovim se Planom uvjetuje urediti ne kao disperzirane nego kao kompaktne površine perivojnog karaktera i s mogućnošću javnog korištenja.

I. Na izradu projekta obnove spomenika parkovne arhitekture primjenjuju se zakonske odredbe kojima se regulira projektiranje na kulturnom dobru.

Provođenjem prethodno opisanog postupka dozvoljena je obnova spomenika parkovne arhitekture i drugih vrijednih dijelova prirode predloženih za zaštitu neposrednom provedbom ovoga Plana.

3.2.5.1.2. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite javnih zelena površina

3.2.5.1.2.1. Javni park (Z1)

A. Javni parkovi planirani su prema *teritorijalnom principu*, što znači da je u svakom gradskom području, koje ima prostorne uvjete, ovim Planom predviđena barem jedna, odnosno više jedinstvenih parkovnih površina.

B.1. Ovim Planom zadržani su postojeći parkovi koji su ocijenjeni kao urbana i hortikulturna vrijednost, tj. Park Nikole Hosta, park Mlaka, Park Crvenog križa, Park Jože Vlahovića, Park heroja, Vidov park, Park Augusta Cesarca, park Borik, kao veći parkovi, te Kazališni park, Park Ive Lole Ribara, te park pred grobljem Kozala, kao manji parkovi.

Tablica 149. Mreža javnih parkova

Oznaka PC/ stanovnika	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Ukupno m ² / m ² /st. PC	Lokacija
PC-1/ 32.000	Z1-1	27,500	3,68	145.1116/ 4,53	Park Nikole Hosta
	Z1-2	2,670			Kazališni park
	Z1-3	40,820			Planirani park Delta
	Z1-4	4,470			Planirani park Pomerio
	Z1-5	7,240			Park Kozala (groblje)
	Z1-6	5,995			Planirani park
	Z1-7	39,198			Park Mlaka
	Z1-8	12,885			Planirani park
PC-2/ 49.000	Z1-9	25,535	4,04	268,950/ 5,49	Planirani park
	Z1-10	28,369			Park Crvenog križa
	Z1-11	23,350			Planirani park (uz O.Š. Turnić)
	Z1-12	14,020			Planirani park (uz dj. vrtić Gardelin)
	Z1-13	25,160			Park Jože Vlahovića
	Z1-14	46,130			Turnić
	Z1-15	16,235			Planirani park
	Z1-16	7,260			Planirani park
	Z1-17	6,750			Planirani park
	Z1-18	30,650			Planirani park
	Z1-19	31,620			Planirani park
	Z1-20	0			Planirani park, 12,500 m ²
PC-3/ 32.000	Z1-21	1,610	3,67	172,980/ 5,40	Park I.L. Ribara
	Z1-22	13,150			Trsatski park-južni dio

	Z1-23	12,680			Planirani park (Rošićevo)
	Z1-24	31,410			Planirani park
	Z1-25	0			Planirani park, 10.000 m ²
	Z1-26	17,300			Planirani park
	Z1-27	0			Planirani park, 19,285 m ²
	Z1-28	37,525			Park heroja
	Z1-29	3,485			Planirani park
	Z1-30	12,400			Naselje Vulkan
	Z1-31	12,590			Planirani park
	Z1-32	2,895			Vidov park
	Z1-33	4,400			Park Augusta Cesarca
	Z1-34	6.840			Park Borik
PC-4/ 6.000	Z1-35	0	1,20	30,000/ 5,00	Planirani park, 12,000 m ²
	Z1-36	0			Planirani park, 13,000 m ²
	Z1-37	0			Planirani park, 5,000 m ²
PC-5/ 15.200	Z1-38	9,465	2,2	90,995/ 5,99	Planirani park
	Z1-39	16,365			Planirani park
	Z1-40	14,015			Planirani park
	Z1-41	27,900			Planirani park
	Z1-42	12,560			Planirani park
	Z1-43	10,690			Planirani park
PC-6/ 10.050	Z1-44	11,095	2,01	59,770/ 5,95	Planirani park
	Z1-45	30,075			Planirani park
	Z1-46	0			Planirani park, 18,600 m ²
PC-7/ 11.800	Z1-47	0	0,98	30,280/ 2,57	Planirani park, 18,600 m ²
	Z1-48	8,030			Planirani park
	Z1-49	3,650			Planirani park
PC-8/ 10.300	Z1-50	0	1,02	35.636/ 3,46	Planirani park, 13,000 m ²
	Z1-51	7.231			Planirani park
	Z1-52	15,405			Planirani park
PC-10/ 2.200	Z1-53	5,985	0,22	10.215/ 4,64	Planirani park
	Z1-54	4,230			Planirani park
PC-11/ 1.850	Z1-55	4,170	0,07	4,170/ 2,25	Planirani park
160.000	55	84,20 ha	1,95	848.107/ 5,30	

B.2. Izvan građevinskog područja naselja, ali u neposrednom kontaktnom području s njime, nalaze se parkovno uređene površine: Park Katinke Mitel (Škurinje), Park Sv. Križa (Gornja Vežica) i Park Nike Katunara (Pećine) koji se i dalje zadržavaju u mreži javnog zelenila.

B.3. Osim navedenih, ovim Planom štite se i sve druge javne zelene površine uređene kao parkovno zelenilo. Za sve parkovne površine ovim Planom određuju se mjere stalnog uređenja i održavanja, te se isključuje prenamjena i dijela površine.

C. Nove parkovne površine planirane su prema normativu od najmanje 3 m²/stanovniku gradskog područja, a tamo gdje prostorni uvjeti dopuštaju, osigurano je 5 m² i više po stanovniku. Veličina najmanjeg novoplaniranog javnog parka (usp. tablica 149.) iznosi oko 3500 m².

Površine postojećih i planiranih parkova ovim se Planom promatraju kao dio jedinstvenog sustava zelenih površina grada, koje su međusobno povezane postojećim i planiranim drvodredima, alejama, šetalištima, te se nadovezuju na zelene površine izvan građevinskog područja. Projektiranje i uređenje novih parkovnih i drugih zelenih površina mora početi od ove premise.

Osim parkovnih površina utvrđenih ovim Planom, prilikom izrade prostornog plana užeg područja planirati nove parkovne površine primjenom normativa iz ovoga Plana, a u planiranju parkovnih i drugih javnih zelenih površina primijeniti koncepciju sustava i prožimanja različite tipologije izgradnje i zelenih površina. Unutar koncepcije sustava nastojati javne zelene površine povezati (drevoredima, alejama i sl.) sa zelenim površinama izvan područja obuhvata.

U urbano konsolidiranim područjima i tamo gdje nije moguće planirati veću parkovnu površinu u opsegu spomenutog normativa, a u svrhu oplemenjivanja dijelova grada zelenilom, moguće je planirati i manje površine kao što su odmorista, vrtovi, opremljeni urbanom opremom predviđenom za kraće zadržavanje građana.

D. Postojeće i planirane parkovne površine potrebno je održavati, projektirati i uređivati tako da oblikovnim obilježjima, hortikulturnim rješenjem, opremom i sadržajima zadovolje potrebe građana za odmorom, rekreacijom i

kvalitetnijim uspostavljanjem socijalnih veza, a u tom smislu parkovima je potrebno osigurati pristupačnost, preglednost i sigurnost, opremiti prikladnom parkovnom i urbanom opremom.

Povijesni parkovi: park Mlaka, Park Nikole Hosta i Park heroja, koji imaju kulturno-povijesnu, dendrološku i umjetničku vrijednost, a koji su Odlukom o donošenju Prostornog plana uređenja grada Rijeke predloženi za zaštitu kao spomenik parkovne arhitekture, kao i postojeći parkovi koji su ovim Planom ocijenjeni kao urbana i hortikultura vrijednost, u održavanju, a posebno u obnovi zahtijevaju znastveno-stručni pristup.

E. Ovim Planom, novi glavni gradski park planiran je u gradskom središtu na Sjevernoj Delti, a drugi gradski park na spoju gradskih područja Pehlin i Rujevica, odnosno spoju budućeg višestambenog naselja Rujevica i Sekundarnog gradskog središta. Oba planirana parka posjeduju specifičan značaj po svom položaju, oblikovanju i stvaranju novog gradskog lica i novih pejzažnih doživljaja grada.

F. Unutar parka dozvoljena je gradnja manjih ograđenih dječjih igrališta, sanitarnih čvorova, te postava fontana, paviljona, odmorišta i drugih elemenata parkovne i urbane opreme, te gradnja komunalnih građevina i trafostanica isključivo u funkciji korištenja parka. Komunalne građevine, gdje god je moguće, locirati rubno prema javnoj ili drugoj sličnoj površini, kako se ne bi umanjile parkovne i utilitarne vrijednosti parkovne površine.

G. Ukoliko topografski, konfiguracijski, geotehnički, hidrotehnički, prostorno-prometni i drugi odnosi dozvoljavaju, ovim Planom dozvoljeno je korištenje podzemlja parka za smještaj i gradnju javne garažne građevine, pod uvjetom da se smještajem iste ne umanjuju prostorne, kompozicione, pejzažne, hortikulture i druge vrijednosti parkovne površine iznad nje, te da debljina nadsloja garaže iznosi barem 1,5-2,5 m kako svojim visinskim smještajem garaža ne bi utjecala na redukciju izbora biljnih vrsta u projektiranju parkovne površine.

Iznimno, za navedene potrebe ne može se koristiti podzemlje parkova zaštićenih kao spomenik parkovne arhitekture.

H. Projektiranje novih parkovnih površina provodi se neposrednom ili posrednom provedbom ovoga Plana, a u skladu s Planom procedura. Za projekt novog glavnog gradskog parka na Sjevernoj Delti, te gradskog parka na Rujevici, ovim se Planom predlaže provedba javnog natječaja.

3.2.5.1.2.2. Dječje igralište (Z2)

Dječja igrališta planiraju se prema *teritorijalnom principu*, tj. u svakom gradskom području koje ima prostorne uvjete ovim Planom uvjetuje se uređenje potrebnog broja igrališta.

Područje grada Rijeke nedovoljno je pokriveno dječjim igralištima za uzrast od 7-15 godina, a pojedini dijelovi grada općenito nisu pokriveni igralištima. Ovim Planom, dječja igrališta su planirana unutar svakog gradskog područja. Sva postojeća i planirana dječja igrališta, radi preglednosti prikaza, nisu prikazana u kartografskom prikazu „*Korištenje i namjena prostora*“ ovoga Plana nego je potreban broj i veličina dječjih igrališta za uzrast od 0-6 godina i od 7-15 godina određen za svako gradsko područje i dimenzioniran prema smjernicama za dimenzioniranje dječjih igrališta iz Prostornog plana uređenja grada Rijeke, prikazan u tablici broj 150.

Potreban broj i veličina dječjih igrališta od 0-3 godine nisu dani ovim Planom nego se njihovo dimenzioniranje mora provesti kod izrade svakog prostornog plana užeg područja.

Tablica 150. Prostorni pokazatelji za dimenzioniranje dječjih igrališta po gradskim područjima

Potrebna dječja igrališta po prostornim zonama											
Prostorni pokazatelji						Do 3 g.		3 - 6 g.		7 - 15g.	
PC	prostorna zona (PZ)	površina PZ (ha)	planirani broj stanovnika	planirani broj djece do 6 godina	planirani broj djece 7-15 godina	površina igrališta 0.15 m ² /st.	broj igrališta p=50 m ²	površina igrališta 0.45 m ² /st.	broj igrališta p=500 m ²	površina igrališta 25 m ² /dijete	broj igrališta p=500 m ²
PC 1	Centar	148.34	15000	725	1440	2700.00	54	8100.00	16	31250.00	63
	Školjić	16.74	1200	50	110	180.00	4	540.00	1	2750.00	6
	Belveder-Kozala	47.17	7800	315	625	1170.00	23	3510.00	7	15500.00	31
	Mlaka	35.28	2800	115	250	420.00	8	1260.00	3	6125.00	12
	Plase-Banderovo	27.22	2200	90	155	330.00	7	990.00	2	4250.00	9
	Ukupno PC 1:	274.78	29000	1295	2580	4800.00	96	14400.00	29	59875.00	121
PC 2	Podmurvice	54.99	9500	380	665	1425.00	29	4275.00	9	16500.00	33
	Krnjevo-Turnić	88.86	14800	600	1185	2220.00	44	6660.00	13	29500.00	59
	Torpedo	38.20	1000	40	90	150.00	3	450.00	1	2125.00	4
	Zamet	88.65	9300	380	745	1395.00	28	4185.00	8	18375.00	37
	Kantrida	59.51	3800	160	305	570.00	11	1710.00	3	7250.00	15
	Marčeljeva Draga	43.84	2100	85	150	315.00	6	945.00	2	3375.00	7
	Turanj-Kostabela	67.95	2500	100	200	375.00	8	1125.00	2	1000.00	2
	Pavlovac	7.53	250	10	30	40.50	1	121.50	0	250.00	1
	Ukupno PC 2:	449.55	43250	1755	3370	6490.50	130	19471.50	38	78375.00	158

PC	Bulevard	30.18	2600	105	210	390.00	8	1170.00	2	5125.00	10
3	Trsat	26.15	900	40	90	135.00	3	405.00	1	2125.00	4
	Strmica	43.99	2000	80	160	300.00	6	900.00	2	1500.00	3
	S.Kampus-S.Bolnica	61.28	900	40	90	135.00	3	405.00	1	1375.00	3
	Krimeja-Vojak	36.46	6000	240	480	900.00	18	2700.00	5	11625.00	23
	Gornja Vežica	41.98	7000	280	490	1050.00	21	3150.00	6	12000.00	24
	Podvežica	65.91	8500	340	680	1275.00	26	3825.00	8	16625.00	33
	Pećine	42.32	3100	125	220	465.00	9	1395.00	3	5250.00	11
	Ukupno PC 3:	348.27	31000	1250	2420	4650.00	93	13950.00	28	55625.00	111
PC	Lukovići	32.05	2400	100	290	360.00	7	1080.00	2	1250.00	3
4	Brašćine	75.30	2600	40	290	390.00	8	1170.00	2	3500.00	7
	Pulac	34.08	1000	105	100	150.00	3	450.00	1	1125.00	2
	Ukupno PC 4:	141.43	6000	245	680	900.00	18	2700.00	5	5875.00	12
PC	Srdoči	94.91	5000	225	450	840.00	17	2520.00	5	10250.00	21
5	Martinkovac	56.56	2500	100	240	375.00	8	1125.00	2	1875.00	4
	Grpci-Pilepići	112.54	5500	220	605	825.00	17	2475.00	5	14125.00	28
	Gornji Zamet	59.98	1700	70	190	255.00	5	765.00	2	4250.00	9
	Ukupno PC 5:	323.98	14700	615	1485	2295.00	46	6885.00	14	30500.00	62
PC	Pehlin	137.26	5900	250	620	930.00	19	2790.00	6	11250.00	23
6	Rujevica	47.88	3600	145	470	540.00	11	1620.00	3	4250.00	9
	Posl. Centar Rujevica	40.95	500	20	75	75.00	2	225.00	1	1625.00	3
	Ukupno PC 6:	226.11	10000	415	1165	1545.00	31	4635.00	10	17125.00	35
PC	Tibljaši	23.83	500	20	55	75.00	2	225.00	1	1375.00	3
7	Škurinje	42.32	6200	250	430	930.00	19	2790.00	6	10125.00	20
	Rastočine	41.83	5100	205	410	765.00	15	2295.00	5	10000.00	20
	Ukupno PC 7:	107.98	11800	475	895	1770.00	35	5310.00	12	21500.00	43
PC	Gornja Drenova	141.24	4300	175	430	645.00	13	1935.00	4	4125.00	8
8	Donja Drenova	91.88	6000	240	540	900.00	18	2700.00	5	12500.00	25
	Ukupno PC 8:	233.13	10300	415	970	1545.00	31	4635.00	9	16625.00	33
PC	Grohovo	8.53	100	5	20	15.00	0	45.00	0	250.00	1
9-	Pašac	15.12	500	20	50	75.00	2	225.00	1	1000.00	2
10	Orehovica	16.87	600	25	55	90.00	2	270.00	1	1250.00	2
	Svilno	46.97	1000	40	90	150.00	3	450.00	1	1875.00	4
	Ukupno PC 9 i 10:	87.49	2200	90	215	330.00	7	990.00	3	4375.00	9
PC	Sv.Kuzam	17.70	250	10	30	37.50	1	112.50	0	625.00	1
11	Sušačka Draga	59.94	1500	65	145	225.00	5	675.00	1	3125.00	6
	Ukupno PC 11:	77.63	1750	75	175	262.50	5	787.50	1	3750.00	7
		2270.37	160.000	6630	13955	24588.00	492	73764.00	149	293625.00	591

3.2.5.1.2.3. Odmorište i vrt (Z3)

A. Odmorište i vrt planiraju se prema *teritorijalnom principu*, tj. u svakom gradskom području koje ima prostorne uvjete, ovim Planom uvjetuje se uređenje potrebnog broja površina.

B. Ovim Planom kao odmorište planira se uređenje zelene površine od 100-3000 m², namijenjene odmoru i rekreaciji gravitirajućeg stanovništva i igri djece. U onim gradskim područjima gdje nije moguće osigurati veću parkovnu površinu te u urbano konsolidiranim područjima potrebno je planirati sustav odmorišta prema normativu od 1 odmorišta na svakih 500 stanovnika.

Površina odmorišta i vrta ovim je Planom planirana zajedno s javnim parkom kao sustav javnih zelenih površina unutar pojedinačnog gradskog područja i grada. Prilikom izrade prostornog plana užeg područja, tamo gdje nije moguće osigurati kompaktnu parkovnu površinu sukladno normativu, te u urbano konsolidiranim područjima, potrebno je planirati više takvih odmorišta.

C. Unutar odmorišta dozvoljena je gradnja manjeg dječjih igrališta veličine do 300 m² (u najvećim odmorištima) i postava parkovne opreme (fontana, paviljona u funkciji vidikovaca i sl).

E. Vrt je vid odmorišta koji karakterizira parterna, estetski uređena hortikultura površina, zasađena uglavnom grmolikim biljnim vrstama, cvjetnim gredicama i/ili travom, sa ili bez urbane opreme. Njihov broj, veličina i raspored nije uvjetovan ovim Planom, ali ga je potrebno predvidjeti prostornim planom užeg područja. U vrtu nije dozvoljeno postavljanje sprava za djecu i rekreaciju odraslih. Njihov broj, veličina i raspored nije uvjetovan ovim Planom.

F. Unutar odmorišta i vrta nije dozvoljena postava montažnih objekata, pokretnih ugostiteljskih radnji i sl. Iznimno, uz veća odmorišta moguća je postava pokretne prodavaonice sandviča, slatkiša, sladoleda, po mogućnosti na kontaktnom

području odmorišta i uređene pješačke javne površine (ulice, trga i sl.). Oblikovanje ovakvih objekata poželjno je ujednačiti na području cijeloga grada.

Ukoliko topografski, konfiguracijski, geotehnički, hidrotehnički, prostorno-prometni i drugi odnosi dozvoljavaju, ovim Planom dozvoljeno je korištenje odmorišta, vrta za smještaj i gradnju javne garažne građevine, pod uvjetom da se smještajem iste ne umanjuju prostorne, kompozicione, pejzažne, hortikulture i druge vrijednosti uređene površine iznad nje, te da debljina nadsloja garaže iznosi barem 1,5-2,5 m kako svojim visinskim smještajem garaža ne bi utjecala na redukciju izbora biljnih vrsta u projektiranju površine odmorišta odnosno vrta.

Tablica 151. Mreža odmorišta

Oznaka PC	Planska oznaka	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Lokacija
PC-1	Z3-1	1.140	0,23	Park Vinka Frančiškovića
	Z3-2	1,955		Žrtava fašizma
	Z3-3	2,400		Planirano odmorište
	Z3-4	3,805		Planirano odmorište
PC-2	Z3-5	3,780	0,53	Planirano odmorište
	Z3-6	9,305		Planirano odmorište
	Z3-7	5,690		Planirano odmorište
	Z3-8	6,980		Planirano odmorište
	Z3-9	7,220		Planirano odmorište
	Z3-10	2,580		Planirano odmorište
PC-3	Z3-11	1.910	0,97	Planirano odmorište
	Z3-12	1,600		Postojeće-Pariz
	Z3-13	1,220		Bobijev park
	Z3-14	8,325		Trsatsko svetište
	Z3-15	2,235		Planirano odmorište
	Z3-16	4,460		Planirano odmorište
	Z3-17	3,520		Planirano odmorište
	Z3-18	9,360		Planirano odmorište
	Z3-19	8,470		Planirano odmorište
	Z3-20	3,265		Planirano odmorište
	Z3-21	1,215		Postojeće
PC-5	Z3-22	20,580	1,02	Planirano odmorište
	Z3-23	10,075		Planirano odmorište
	Z3-24	3,115		Planirano odmorište
	Z3-25	8,470		Planirano odmorište
PC-6	Z3-26	5,440	0,25	Planirano odmorište
	Z3-27	1.980		Planirano odmorište
PC-7	Z3-28	6,370	0,39	Planirano odmorište
	Z3-29	5,832		Planirano odmorište
PC-8	Z3-30	4,255	0,11	Planirano odmorište
PC-10	Z3-31	1,425	0,03	Planirano odmorište
Ukupno	31	15,79 ha	0,36	

G. Na područjima za koja nije predviđena izrada prostornog plana užeg područja, odmorište i vrt moguće je neposrednom provedbom ovoga Plana interpolirati u slobodnim, a neuređenim površinama, u cilju postizanja ekološkog, zdravstvenog, rekreativnog i svakog drugog učinka unutar tog dijela gradskog područja.

Na uređenje i korištenje površina odmorišta primjenjuju se istovjetni uvjeti koji se odnose na uređenja i zaštitu javnog parka.

3.2.5.1.2.4. Drvoredi i šetališta

Posebnu vrijednost u fizionomiji grada posjeduju drvoredi. S jedne strane aktivno pridonose poboljšanju estetskog izgleda i doživljaja urbanog prostora, a s druge strane je znatna njihova uloga u ublažavanju buke i zagađenja zraka, stvaranjem boljih uvjeta gradske mikroklimе, ljetne sjene, održavanju ravnoteže flore i faune lokalnog područja.

Prostornim planom grada Rijeke valorizirani su svi postojeći gradski drvoredi i predloženi za zaštitu.

Postojeći gradski drvoredi, uključujući i povijesne, evidentirani su u tablici 152. ovog Plana. Oni se štite i obnavljaju u skladu s uvjetima koji se odnose na povijesne parkove i uz obaveznu suglasnost nadležne službe zaštite za svaku intervenciju u prostoru.

Osim zaštite postojećih, potrebno je podizati nove drvorede unutar postojećih i novih prometnica, šetnica, uspona, uz pješačke putove, odnosno drvorede koristiti u povezivanju građevina javne i društvene namjene, kao npr. vrtiće, škole, vjerske i kulturne ustanove, različitih djelova grada međusobno, kao i javnih zelenih površina unutar građevinskog područja sa zelenim površinama izvan njega.

Postojeće drvorede potrebno je trajno održavati, a bolesno i na drugi način oštećeno stablo ukloniti i zamijeniti sadnicom iste vrste.

Za sadnju drvoreda prednost se daje sljedećim vrstama: crnika, koprivić, maklen, judino drvo, crni jasen. Ovisno o vrsti tla odnosno podloge, za sadnju drvoreda mogu se koristiti: lipa, crni orah, sofora, divlji kesten, platana, japanska kalina, višnja, a u specifičnim ambijentalnim uvjetima i pinija, čempres obični, tisa. Uopće, izbor vrste treba prilagoditi stupnju ugroženosti pojedinih poteza tj. odabrati one vrste koje su otpornije na registrirano zagađenje i koje se radijusom korijenja mogu prilagoditi raspoloživom prostoru.

U gradskim drvodredima ne dozvoljava se sadnja topola radi alergoloških učinaka ove vrste.

Sadnjom različitih, ali ambijentalno prepoznatljivih i dojmljivih vrsta, drvorede je moguće i potrebno koristiti i kao motiv u postizanju individualnosti i prepoznatljivosti pojedinih ulica i/ili gradskih područja.

U nisko konsolidiranim područjima s izraženom konfiguracijom terena, (na pr. Turanj, Rujevica, Pulac, Gornja Drenova, Strmica i dr.), obavezno u planovima užeg područja planirati transvezale, poprečne poteze zelenila, javna stubišta s odmorištima oplemenjena visokim zelenilom, koja spajaju najniže i najviše točke (npr. prometnice, javne i društvene sadržaje, parkove, rekreacijska područja ili s.).

Sve parkirališne i ostale slobodne površine oplemeniti sadnjom stablašica.

Tablica 152. Gradski drvoredi

Povijesni gradski drvoredi:	Križanićeva; Titov trg; A.K. Miošića; Ribarska; Fiumara; Krešimirova; Cindrićeva; Jelačićev trg; N. Cara; Bulevard Oslobođenja; I.G. Kovačića; Trg Braće Mažuranić; Školjić;
Gradski drvoredi stari do 25 g.	Vodovodna; Trg Republike Hrvatske; Verdijeva; Wenzelova; Strossmayerova; Krnjevo; Vidovićeva cesta; Medovićeva; Kršinićeva; Nova cesta; Simonettieva; Ložićina; Becićeva; Baredice; Hegedušićeva; Crnčićeva; Lupisova; M. Čurbega; I.M. Ronjgova; M. Krleža; G. Krkleca; Srdoči 59-66; M. Balote; I. Milčetića; Bok;
Gradski drvoredi stari 25-50 g.	Adamićeva; Riva boduli; I. Zajca; Riva; Zagrebačka; Delta uz Rječinu; Pavlinski trg; N.Tesle; N.Cara; I. maja; V.C. Emina; J. Završnika; M. Butkovića; Cambierieva; Zvonimirova; M. Barača; Vukovarska; Cavtatska; A. Barca; Tizianova; Omladinska; Kozala; A. Kovačića; Brajšina; Šetalište VI. Nazora; Kalvarija; Baštijanov; Volčičev trg; P. Kobeka; A. Mamića; Rastočine; Šetalište XIII divizije; J. P. Kamova; Radnička; Tihovac; V. Grozdanića; F. Matkovića; D. Gervaisa; Kvaternikova; Kumičićeva; D. Godine; S. Krautzeka; N. Katunara; D. Šćitara; Put V. V. Poleta; Mihanovićeva; J. Rakovca; Gajeva; F. Belulovića; R. Petrovića; Z. Kučića; Braće Stipčić; T. Strižića; M. Franelića; S. Frankovića; Braće Hlača; R. Mihić; Kučina; Žminjska; I.L. Ribara; 22 .lipnja; P. Budicina; S. Vukelića; Drežnička; Škurinjska cesta-spomenik i okretište; Osječka; Lipa; Bihačka; V.Š. Paje; Podmurvice; Podpinjol; Čandekova; A.R. Španca; Šibenska; Turnić; Krčka; V.Benca; E.Kovačića; Pehlin-Minakovo; Pehlin-zdrastvena stanica; Pulska; Istarska; Liburnijska; V. Bratonje; Bujska; Preluk; A. Pilepića; B. Vidasa; Obitelji Sušan; Braće Bačić; S. Tomašića; Zametska; Draga Tijani; Draga Brig;
Drvoredi na parkiralištima:	F. Belulovića k.br. 6, 8-12; Z. Kučića k.br. 3,9-13,14,29-31, 35, 37, 39, 41, 43; Braće Stipčić k.br. 27,29-31,37,41; Krimeja-Rošićevo; Marohnićeva k.br.4; Delta; Cvjetna; Porečka k.br.94; Kresnikova; B. Markovića k.br.4-22 i 1-15; V. Babić k.br.2-10; M.Špilera k.br.1-7; A. Benusija k.br.4-6; Bribirska k.br.3-10; Dubrovačka k.br.1,2; R.Benčića; G.Duela; Karasova k.br.3-7; G.Carabino k.br.3-5; Ivekovićeva k.br.1-6; Meštovićeva; Udatnog; A. Barca k.br. 3A-3D,5-13, 14-20; A.K. Rika k.br.2-4a,5-15; D. Cesarića k.br.3.,6.; Bujska k.br.20-24; Pionirska; E. Jardasa k.br.18-24; Braće Monjac k.br.12; P. Jurčića k.br. 4, 6, 4-7, 14, 24; Braće Fućak k.br. 4, 5a, Cirila Kosovela k.br. 1-5, 9-11, 24-30; Ludvetov breg k.br.16;20-30;

3.2.5.2. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite povijesnih sklopova i građevina

Generalni urbanistički plan uvažava sva zaštićena i registrirana (trajno ili preventivno) kulturna dobra, sukladno tabelarnom prikazu broj 154. obrazloženja Prostornog plana uređenja grada Rijeke. Također, u provedbi ovoga Plana, uvažavat će se zaštita i registracija graditeljskih cjelina, povijesnih sklopova i građevina, memorijalne, arheološke i etnološke baštine koje nisu navedene u narečenoj tablici, a koja je provedena temeljem važeće zakonske regulative.

Ovim Planom određuju se povijesni sklopovi i građevine, navedeni u tablici 153, koji nisu registrirani i zaštićeni kao kulturno dobro, a čija je arhitektonska, urbanistička i ambijentalna vrijednost od značaja za postojeći i planirani urbani karakter pojedinih gradskih područja.

Zaštitom povijesnog sklopa i građevine, osim izgrađenog dijela obuhvaćene su otvorene površine (čestice) koje sklopu odnosno građevini pripadaju, odnosno koje bitno utječu na održanje spomeničke vrijednosti građevine i pripadajućeg ambijenta.

Zaštita, uređenje i korištenje navedenih sklopova i građevina temelji se na primjeni slijedećih kriterija:

- očuvanju sklopova i građevina kao struktura koje pokazuju nastanak i razvoj koncepcije gradskih područja, kao i razinu realizacije urbanističkih, estetskih i drugih vrijednosti unutar gradskog prostora,
- stručnoj valorizaciji kulturno-povijesne, umjetničke, ambijentalne i arhitektonsko-urbanističke vrijednosti građevina, cjelina i prostora graditeljskog nasljeđa,
- sanaciji i održavanju graditeljskih cjelina i građevina koje su izgrađene sukladno izvornom urbanističkom ili arhitektonskom konceptu,
- sprječavanju rekonstrukcije kojom se mijenja izvorna urbana i arhitektonska zamisao,
- očuvanjem postojećih krovista odnosno petog pročelja grada,
- održavanjem i uređenjem neizgrađenih javnih površina sukladno autentičnim elementima,
- gradnjom i uređenjem prostora temeljem planskih postavki prostornih planova užeg područja,
- praćenjem i kontrolom stanja u prostoru i praćenjem stanja građevina,
- određenjem mjera zaštite uređenja i korištenja pojedinačnih sklopova i građevina prilikom izrade prostornih planova užeg područja.

Svaku povijesnu graditeljsku cjelinu, povijesni sklop i građevinu navedenu u tablici 153 potrebno je konzervatorski detaljno istražiti, valorizirati i odrediti mjere zaštite u svrhu daljnjeg urbanističkog planiranja ili revalorizacije područja prilikom izrade prostornog plana užeg područja ili u sklopu neposredne provedbe ovoga Plana, a sukladno Planu procedura utvrđenim ovim Planom. U smislu prethodno navedenog, prilikom izrade prostornog plana uređenja užeg područja, moguće je odrediti i druge sklopove i građevine koje unutar područja obuhvata imaju posebno značenje za Grad, te za njih odrediti mjere zaštite i uvjete korištenja.

Također, potrebno je provoditi trajno ažuriranje raspoložive konzervatorske dokumentacije kako bi ista poslužila kao osnova za što kvalitetniju provedbu ovoga Plana unutar područja pod zaštitom, odnosno kroz izradu prostornih planova užeg područja, te u svrhu provođenja daljnje registracije i preventivne zaštite sklopova i građevina kao kulturnog dobra.

Pod zahvatom na povijesnoj graditeljskoj cjelini, povijesnom sklopu i građevini od značaja za grad, u smislu ove Odluke, razumijeva se restauracija, sanacija, rekonstrukcija (u postojećim gabaritima ili s dogradnjom i nadogradnjom), adaptacija, promjena namjene, uklanjanje trošne građevine koja je u neposrednom dodiru sa zaštićenom cjelinom ili građevine unutar zaštićene zone ako ista nije od konzervatorskog interesa, kao i gradnja građevina u zaštićenim zonama.

Prije poduzimanja radova na navedenim građevinama Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Rijeci propisuje uvjete za izradu arhitektonske i urbanističke dokumentacije, a istu verificiraju navedeni Odjel i stručne službe grada Rijeke.

Ovim se Planom posebno štite oni sklopovi i građevine graditeljskog nasljeđa, nastali unutar bilo kojeg gradskog područja, koji nisu registrirani i zaštićeni kao kulturno dobro, a koji posjeduju izražena stilska obilježja, urbanu, arhitektonsku i oblikovnu kvalitetu razdoblja historicizma, secesije (1900.-1918.), Moderne arhitekture (1918.-1945.), te poslijeratne arhitekture nastale do zaključno 1974. godine te je za svaki zahvat na građevinama tog tipa potrebno mišljenje stručne službe grada Rijeke.

Na građevinama nastalim u razdoblju historicizma, secesije i Moderne arhitekture nisu dozvoljeni zahvati kojima se mijenjaju izvorni gabariti građevine, osim ako je takav zahvat odobren od strane Uprave za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorskog odjela u Rijeci te zahvati kojima se intervenira u dimenzije i formate pročelja u cijelosti i/ili otvora na njima, dogradnje, nadogradnje i gradnje krovova nesukladnih građevini. Također, na građevinama nije dozvoljeno ostakljenje lođa, gradnja nadstrešnica nad ulazima i otvorima na pročelju, promjena materijala i tehnike obrade pročelja i materijala vanjske stolarije, purifikacija stilskih obilježja kao i unošenje neprimjerenih elemenata arhitektonskog izraza, uporaba arhitektonskog izraza primorskog sloga i sl.

Prilikom zahvata interpolacije potrebno je vrednovati postojeće prostorne, ambijentalne, volumenske i oblikovne odnose unutar zaštićenog područja temeljem kojih se u postupku planiranja/projektiranja određuje tipologija i morfologija gradnje, dimenzije zahvata, najveći dozvoljeni broja etaža, volumenska raščlamba građevine, izbor materijala, utjecaj na karakter ulice/trga ili druge javne površine te utjecaj na identitet pojedinog područja kao kulturnog dobra.

Sanacija ravnog krova na građevinama nastalim u razdoblju Moderne arhitekture, način gradnje dodatne etaže u pravilu nije dozvoljena. Iznimno, ukoliko je riječ o zahvatu na građevini niže razine valorizacije, a kojim se poštuju i drugi uvjeti gradnje i uređenja (visine i visinski odnosi s okolinom, komunikacija – stepenište, lift i sl.) utvrđeni ovim Planom odnosno posebnim propisima, tada se isti zahvat može odobriti.

Prilikom zahvata interpolacije kroz rekonstrukciju postojeće građevine potrebno je očuvati dijelove građevine koji istu određuju kao građevinu od značaja za grad.

Građevina koja se nalazi unutar zaštićenog područja ali ne posjeduje značaj za grad, može se ukloniti ili planirati za uklanjanje, a ovisno o vrijednosti povijesne matrice, vizura na druge građevine ili dijelove prirode te karakter ambijenta, na istom mjestu planirati novu građevinu.

Ovim se Planom posebno naglašava zaštita građevina ali i povijesnih sklopova/cjelina nastalih i u razdoblju od 1945. do 1974. (tj. do donošenja prvog Generalnog urbanističkog plana). Unutar ovog razdoblja nastao je vrijedan fond građevina i cjelina kompleksnih naselja poslijeratne moderne arhitekture koje se ovim Planom štite od svih neprimjerenih zahvata poput zahvata kojima se intervenira u dimenzije i formate pročelja u cijelosti i/ili otvora na njima, tipologiju zaštite fasadnih otvora (grilje, roletne i sl.), dogradnje, nadogradnje i gradnje krovova nesukladnih građevini, ostakljenje lođa, gradnja nadstrešnica nad ulazima i otvorima na pročelju,

Na navedenim građevinama i područjima dozvoljena je sanacija građevina, promjena materijala i načina obrade pročelja u cilju poboljšanja termoizolacijskih osobina građevine, ali uz zadržavanje ili rekonstrukciju izvorne kolorističke obrade pročelja.

Rekonstrukcije kojima se povećava razvijena površina građevine dozvoljena je samo ukoliko se istom ne remete osnovne kvalitete građevine tj. urbanistička i arhitektonsko-oblikovna pojavnost iste.

Tablica 153. Pregled povijesnih cjelina, sklopova i građevina od značaja za grad Rijeku

Gradsko područje		Povijesna graditeljska cjelina	Približna valorizacija
PC –1, PC-2, PC-3		Građevine i površine gradskog područja Centar, Mlaka, Plase-Banderovo, Belveder-Kozala, Pećine, smještene između granica registrirane cjeline i granice gradskih područja, evidentirane i valorizirane konzervatorskim elaboratima i detaljnim planovima uređenja.	
PC -11	Sveti Kuzam	Stara jezgra	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Povijesni sklop i građevina - javne građevine	
PC-1	Centar	Podzid u Ul. žrtava fašizma, od ex Guvernerove palače do Grohovčeve ulice	Arhitekt.-urbanistička vrijednost
		Stubište između Ul. F. la Guardia i Ul. I. Filipovića	Arhitekt.-urbanistička vrijednost
	Kozala - Belveder	Zgrada MO	Arhitekt.-urbanistička vrijednost
	Plase-Banderovo	kompleks Medicinskog fakulteta	Arhitekt.-urbanistička vrijednost
		Ex Jelačićeve vojarnje u Vukovarskoj ul.	Definirana arhitektura
	Mlaka	Svjetionik	Arhitekt.-urbanistička vrijednost
Upravna zgrada INA		Definirana arhitektura	
PC-2	Podmurvice	Ex Bendiktinski samostan s crkvom Sv. Josipa	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Crkva Marije Pomoćnice	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
	Krnjevo-Turnić	Osnovna škola Turnić	Definirana arhitektura
		Crkva svetog Nikole s trgom	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
	Torpedo	Upravna zgrada, vila Whitehead	Definirana arhitektura
		Proizvodne hale ex tvornice Torpedo	Definirana arhitektura – do potpune valorizacije kompleksa
		Željeznička remiza u Ul. M. Barača	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Ex hotel emigranata u Ul. M. Barača	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Osnovna škola San Niccolo	Definirana arhitektura
	Zamet	Crkva Srca Isusova s trgom	Definirana arhitektura
	Kantrida	Bolnica Kantrida	Definirana arhitektura – do potpune valorizacije kompleksa
		Dom Mirka Čurbega	Definirana arhitektura
PC-3	Krimeja-Vojak	Crkva sv. Đorđa	Definirana arhitektura
	Sušačka bolnica	Glavna bolnička zgrada	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
	Podvežica	Crkva sv. Terezije od djeteta Isusa	Definirana arhitektura
	Pećine	Osnovna škola Pećine	Definirana arhitektura
		Kupalište hotela „Park”	Definirana arhitektura
PC-4	Lukovići	Osnovna škola Kozala	Definirana arhitektura
PC-8	Donja Drenova	Kompleks crkve Gospe Karmelske s nekadašnjom osnovnom školom i trgom	Arhitektonsko-urbanistička vrijednost
	Gornja Drenova	Crkva svetog Jurja	Definirana arhitektura
PC-11	Sušačka draga	Crkve svetog Antona i Jakova	Definirana arhitektura
		Povijesni sklop i građevina - Stambene građevine	
PC-1	Kozala - Belveder	Villini - sklop stambenih kuća između Baštijanove i Ulice M. Oreškovića (Brajšina)	Definirana arhitektura

		Višestambeni korpusi izgrađeni u razdoblju i s obilježjima secesije i Moderne arhitekture	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
PC-2	Podmurvice	Ex radničko naselje R.O.M.S.A./između ulica G. Duella, R. Picovicha, E. Kovačića i Čandekove/	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Stambeni tornjevi arh. Emilija	Definirana arhitektura
		Višestambene građevine iz razdoblja Moderne uz Vukovarsku i Bribirsku ulicu	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
	Krmjevo-Turnić	Ex radničko naselje „Toretta”	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Dom za psihički bolesne odrasle osobe Turnić	Definirana arhitektura
		Naselje Turnić (u granicama plana iz 1958.)	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
	Torpedo	Ex radničko naselje San Nicolo	Definirana arhitektura
		Višestambene građevine između remize i ex Torpeda	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Stambene građevine kompleksa ex Whitehead (Whitehead, Radio, Hoyos)	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
	Zamet	Sklop višestambenih građevina između Ul. B. Vidasa i željezničke pruge	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
PC-3	Kantrida, M. draga, Kostabela, Preluk	Stambene vile izgrađene u razdoblju i s obilježjima Moderne arhitekture	Definirana arhitektura – do potpune valorizacije
	Bulevard	Okućnice stambenih građevina s perivojnim obilježjima	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
	Krimeja-Vojak	Stambene vile izgrađene do 1945. u Mihanovićevoj, Radničkoj, Kontuševoj, Krimeja, Tihovac i drugim ulicama	Definirana arhitektura
		Stambene kuće i urban. regulacija ex naselja Dexa	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Stambeno naselje Vojak	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
	Podvežica	Stambene vile izgrađene do 1945. u Kvaternikovo, D. Gervaisa, Kumičićevoj, i drugim ulicama	Definirana arhitektura – do potpune valorizacije
		Naselje Ogranak (uz Ul. D. Gervaisa)	Definirana arhitektura
		Sklop višestambenih građevina na završetku Ul. D. Gervaisa (ex naselje Vulkan)	Definirana arhitektura
	Pećine	Vile uz Šetalište XIII divizije i Ulicu J.P. Kamova	Definirana arhitektura
		Višestambeni korpusi izgrađeni u razdoblju i s obilježjima Moderne arhitekture	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
PC-7	Rastočine	Višestambene građevine uz Ul. J.P. Kamova	Arhitekt.- urbanistička vrijednost
		Ex radničko naselje nizova kuća tkzv. Cento celle	Definirana arhitektura
		Višestambeni korpusi izgrađeni u razdoblju i s obilježjima secesije i Moderne arhitekture	Arhitekt.- urbanistička vrijednost

3.2.5.3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite krajobraza

U zatečenom urbanom pejzažu neki dijelovi urbanog prostora (bez obzira da li su nastali planski ili nisu), posjeduju kompozicijsku vrijednost te ih je nužno, bez obzira na arhitektonsku vrijednost pojedinačnih građevina, očuvati, unapređivati i zaštititi. Radi očuvanja, obrade i unaprjeđenja krajobraza, kompozicijskih, panoramskih i vizurnih odnosa unutar urbane strukture Grada, ovim se Planom posebno vrednuju i štite krajobrazne vrijednosti, točke i potezi kompozicijskih, panoramskih i vizurnih vrijednosti kako je navedeno u tablici 154.

Na dijelovima prirode određenim kao krajobrazna vrijednost od značaja za grad Rijeku, dozvoljeni su zahvati koji ih ne oštećuju i kojima se ne mijenjaju svojstva zbog kojih su ocijenjeni kao krajobrazna vrijednost.

Prostornim planom užeg područja mogu se štititi i druge krajobrazne vrijednosti (šume, stijene, biotopi, vizure i slično) te točke i potezi kompozicijskih, panoramskih i vizurnih vrijednosti od značenja za područje obuhvata odnosno gradsko područje u kojem se nalaze. Prilikom izrade prostornog plana užeg područja potrebno je propisati mjere za zadržavanje kvalitete prirodnog krajobraza te mjere za unapređenje stanja područja kultiviranog krajobraza.

Ovim Planom posebno se naglašava krajobrazna vrijednost kontaktnih površina negrađevnog i građevinskog područja, posebno u situaciji kada negrađevinsko područje, radi svojih prirodnih vrijednosti, ne posjeduje odgovarajuću razinu zaštite (posebni rezrvat, park-šuma, zaštićeni krajolik i sl.). Zatečeno stanje ukazuje na postojanje degradacijskih procesa kojima se preobražavaju kontaktne površine negrađevinskog područja u „priručna” odlagališta otpada, vrtove nastale neprimjerenim ograđivanjem suhozidima i sl. čime se potire prirodna komponenta koja je trebala biti sačuvana upravo izostankom svake građevne aktivnosti.

Iz navedenih razloga, ovim se Planom utvrđuje mogućnost uređenja negrađevnog područja na način da se u kontaktnom pojasu prema građevnom području naselja kao i prema građevinskom području za izdvojenu namjenu, širine do 100 m, mogu uređivati zatečene površine kao:

- javne parkovne površine,
- površine za rekreaciju (dječja igrališta i sl.) uvažavajući normativ 100 m² rekreacijske površine/10000 m² kontaktne površine (bez mogućnosti kumulativne koncentracije na jednoj lokaciji),
- zaštitne zelene površine,

- površine za provođenje ekoloških i drugih aktivnosti usmjerenih na ozelenjavanje, pošumljavanje ili održavanje i unaprjeđenje postojećih biljnih i životinjskih vrsta.

Već zatečene parkovne površine, moguće je održavati i širiti.

Prilikom uređenja kontaktnih površina kao javne parkovne površine, težiti stvaranju ambijenta park-šume na način oplemenjavanja postojećeg šumskog ili drugog biljnog ambijenta, te minimalnom opremanju urbanom i parkovnom opremom, bez mogućnosti postavljanja naprava ili objekata za pružanje ugostiteljskih, zabavnih i sličnih sadržaja kao i drugih zahvata koji nisu imanentni površini izvan građevinskog područja naselja.

Uređenje kontaktnih površina moguće je neposrednom provedbom ovoga Plana.

Tablica 154. *Krajobrazna vrijednost, točke i potezi kompozicijskih, panoramskih i vizurnih vrijednosti*

<i>Krajobrazna vrijednost</i>	
<i>A. Kultivirani krajobraz</i>	Park Katice Mitel Katinke
	Park Nike Katunara (Plumbum)
	Kontaktno područje građevinskog i negrađevnog područja
<i>B. Vrijedni dijelovi naselja - Točke i potezi kompozicijskih, panoramskih i vizurnih vrijednosti</i>	
<i>B.1. Kompleksne vizure unutar gradskog središta</i>	
- vizure u pravcu Ulice Riva na istok i zapad, poprečno na lučki akvatorij i u pravcu sjever-jug; - vizure unutar kazališnog bloka na akvatorij luke i vizure koje se moraju otvoriti prema Delti i Barošu; - vizure s Muzejskog trga prema luci, te istočnim gradskim predjelima; - vizure s Delte na pročelja Fiumare i Kačićeva šetališta, kanjon Rječine, Bulevard, Trsatski brijeg i Kozalu; - vizura s Delte preko Ulice podhumskih žrtava na sušački Neboder; - vizure s Titovog trga duž Rječine i Mrtvog kanala do luke Baroš; - vizure i vizurni pravci s Rujevice na zaljev i sušačko gradsko područje, - vizure i vizurni pravci s Trsata na gradsko središte, - vizure na gradsko središte duž ceste od Orehovice do Banskih vrata i Ulicom Račkoga.	
<i>B.2. Kompozicijske vrijednosti</i>	
- Prodor kanjona Rječine u gradsko središte, odnos lijeve i desne brdske mase uz njega s postojećom izgradnjom na njoj, karakterom stijene rubnih dijelova kanjona i odnos stijenske mase i zelenog pokrova; - kompozicijski odnosi nastali stupnjevanom izgradnjom hrpta Trsatskog brijega počevši od Gradine i stare jezgre, preko Parka heroja kao zelene cezure do, uključivo, stambenih tornjeva Vojaka (u ulicama Nike Katunara i Drage Šćitara), kao bitne kompozicijske horizontale istočnog urbanog horizonta; - zona Bulevarda s bitno eksponiranim građevinama javne namjene; - kompozicijski odnos Trsatske gradine i neizgrađenih (zelenih i stjenjskih masiva) Bošketa i Banskih vrata; - kompozicijski odnos stambenih tornjeva duž Belulovićeve ulice (Gornja Vežica) i zelenih padina do Martinšćice; - zelena zaravan Katarine, kao bitna kompozicijska protuteža zaravnima Trsata i Strmice, a na kojoj se potencijalnom izgradnjom ne smije se ugroziti vizurni i visinski odnos prema Gradini; - vertikala zvonika crkve Svetog Romualda i svih svetih u odnosu na visine građevina Kozale i Belvedera (nažalost djelomično nepovratno uništena izgradnjom stambenih tornjeva u Ulici Vj. Novaka i A. Kovačića); - parkovna struktura Parka Nikole Hosta; - ulična os i blokovska izgradnja uz Ulicu Nikole Cara (s potencijalnim nastavkom u dolinu Škurinja); - predio urbanih vila sjeverno i južno od Kresnikove ulice (Potok), ta ulični nizovi uz Ulicu 1. Maja; - Ulična os južnog dijela Vukovarske ulice, te ulične osi Čandekove i sjevernog dijela Vukovarske ulice od raskrižja istoimenih ulica (na zapad i sjever) s pripadajućim vizurama; - Avenijalni karakter Krešimirove i Zvonimirove ulice s pripadajućom izgradnjom i vizurama; - predio urbanih vila sjeverno od Šetališta Vladimira Nazora i uz njega te urbane vile Pečina, Kantride i Kostabele.	

3.2.5.4. **Zaštitne zelene površine (Z)**

Zaštitne zelene površine na području obuhvata posjeduju isključivo ulogu zaštitnog, po mogućnosti doista ozelenjenog, tampona između područja različite, često i inkompatibilne urbane namjene (zaštita izvorišta, površine uz gradsku auto-cestu i sl.).

Sve zaštitne površine potrebno je ozeleniti i omogućiti dostupnost. Izbor biljnih vrsta i razinu dostupnosti uskladiti s karakterom namjene područja prema kojem se površina uspostavlja kao zaštitna. Primjerice, unutar zaštitne zelene površine u arealu izvorišta ne dozvoljava se sadnja vrsta čiji rast i/ili održavanje zahtijeva gnojenje. Zaštitne zelene površine uz prometne građevine ozeleniti sadnjom stabla čime se ujedno provodi i zaštita od buke. U oba primjera, unutar zaštitnih zelenih površina moguće je i potrebno urediti i pješačke površine, ali u minimalnom opsegu.

Unutar zaštitne zelene površine dozvoljava se uređivanje putova, staza, biciklističkih staza uz šetnice, javne rasvjete, paviljona, manjih komunalnih građevina, rekreativnih sadržaja uz suglasnost nadležnih tijela na čijoj su funkciji zaštite

ove površine (ceste, vode, sanitarna zaštita i sl.), tako da njihova ukupna površina ne prelazi 5% površine zaštitnog zelenila.

Gradnja na površinama zaštitnog zelenila ne dozvoljava se na klizištima, strminama, vodocrpilištima i uz vodotoke osim građevina koje služe zaštiti kao što su potporni zidovi, nasipi, retencije, ograde i sl.

U postojećim zaštitnim zelenim površinama dozvoljava se zadržavanje postojećih osobito vrijednih građevina i uređenih površina.

Uređenje zaštitne zelene površine moguće je neposrednom provedbom ovoga Plana.

Tablica 155. Pregled zaštitnih zelenih površina na području obuhvata Plana

Prostorna cjelina (PC)	Površina (m ²)	Od površine PC (%)	Napomena
PC-1	63,695	1,62	Površine iznad izvorišta „Zvir”
PC-2	34,815	0,52	Površine pretežito uz gradsku auto-cestu
PC-3	22,220	0,47	Pretežito površine prema Dragi i cesti D-404
PC-5	6,599	0,43	Pretežito rubne sjeverne površine
PC-8	39,090	1,04	Pretežito rubna područja PC
<i>Ukupno</i>	<i>16,64 ha</i>	<i>0,41</i>	

Sve još očuvane prirodne i zasađene površine i potezi po padinama, koji su bili u funkciji zaštitnih zelenih površina i površina namijenjenih za evakuaciju građana, uklapaju se u gradske šetnice uspostavom povezanih pješačkih staza te njihovim uređenjem i održavanjem.

3.2.6. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite

3.2.6.1. Uređenje zemljišta

Ovim Planom određuju se sljedeće posebne mjere uređenja zemljišta:

- pošumljavanje,
- ozelenjavanje,
- oblikovanje zemljišta uz infrastrukturne koridore
- Preparcelacija i komasacija,

kako je prikazano na kartografskom prikazu broj 4.2. ovoga Plana.

A. Pošumljavanje

Pošumljavanje je mjera uređenja koja se provodi prvenstveno na zemljištu izvan građevinskog područja, a u cilju sprječavanja daljnje degradacije i erozije tla, te podizanja kvalitete ambijenta i eko-sustava u cjelini. U pošumljavanju koristiti se u najvećoj mogućoj mjeri vrstama koje inače tvore klimatogenu zonu šireg riječkog područja: hrast, crnika, maklen, lipa, crni grab, kao i alepski bor, brucijski bor, čempres i sl.

Ovim Planom mjera pošumljavanja predviđena je za područje padine zaravni Pehlina i Rujevice u dolinu Škurinja.

Pošumljavanje se kao mjera uređenja zemljišta može predvidjeti prostornim planom užeg područja.

B. Ozelenjavanje

Ozelenjavanje je mjera uređenja koja se provodi na zemljištu izvan građevinskog područja, ali i unutar građevinskog područja na kontaktnim površinama različitih namjena, a u cilju postizanja ambijentalnih, estetskih i drugih vrijednosti, posebno nakon provedenog zahvata u prostoru. Ozelenjavanje pretpostavlja postojanje ili izvedbu plodne podloge za uspješan rast biljnih vrsta, a provodi se sadnjom vrsta u rasponu od cvijeća do stablašica.

Ozelenjavanje se kao mjera uređenja zemljišta mora predvidjeti neposrednom provedbom ovoga Plana kao i posrednom provedbom, tj. prostornim planom užeg područja.

C. Oblikovanje zemljišta uz infrastrukturne koridore

Oblikovanje zemljišta uz infrastrukturne koridore obuhvaća zahvate u prostoru kojima se unutar samog infrastrukturnog koridora, nakon izgradnje prometne i/ili infrastrukturne građevine preostali prostor koridora uređuje na urbano prihvatljiv način.

Pod zahvatima uređenja zemljišta uz infrastrukturne koridore podrazumijevaju se sljedeći zahvati:

- obavezno uklanjanje privremenih građevina za potrebe gradilišta,
- obavezno uklanjanje građevnog materijala preostalog nakon gradnje, strojeva i opreme, ograda, infrastrukturnih priključaka i instalacija za potrebe gradilišta i gradnje, goriva i ulja potrebnih za rad strojeva i dr.,
- obavezno uklanjanje krupnog građevinskog otpada i njegovo deponiranje na ovim Planom utvrđene površine, te zbrinjavanje otpadnih ulja i drugih kemikalija preostalih nakon gradnje,

- nasipavanje dijela površina radi uspostavljanja optimalnih visinskih i nivelacionih odnosa građevina unutar koridora s okolnim područjem,
- izvedba potpornih i obložnih zidova, drenaže i odvodnje terena, ograda i ograda za zaštitu od buke i slični zahvati,
- ozelenjavanje površina i uređenje pristupa koridoru odnosno građevini (kada je to neophodno radi održavanja, kontrole i sl.),
- izvedba drugih zahvata uređenja (stepeništa, prolazi, vidikovci, umjetničke instalacije, postava reklamnih površina i naprava ukoliko se istima ne ometa sigurno i nesmetano korištenje infrastrukturne građevine), bilo kao jedinih bilo u kombinaciji s drugim zahvatima.

U oblikovanju zemljišta uz infrastrukturne koridore potrebno je voditi računa o postizanju jedinstvenog prostornog i/ili pejzažnog odnosa s građevinama i površinama koje graniče s infrastrukturnim koridorom te se u tom smislu ne dozvoljava izvedba:

- neprekinutih usjeka ukoliko je njihova visina veća od 3 m,
- osiguranja usjeka samo mrežom,
- usjeka bez mjera ozelenjavanja,
- izvedba infrastrukturne (primarno prometne) građevine kao otvorene građevine svugdje gdje se ista mogla izvesti kao natkrivena odnosno ukopana.

Ozelenjavanje zemljišta uz infrastrukturne koridore potrebno je provoditi na svim slobodnim površinama, a u izboru biljnih vrsta (cvijeće, grmovi, stablašice) voditi računa o sigurnosti infrastrukturne građevine kao i o uklapanju biljnih vrsta u šire područje zahvata.

Zahvat oblikovanja zemljišta uz infrastrukturne koridore moguć je neposrednom provedbom ovoga Plana.

D. Preparcelacija i komasacija

Uređenje zemljišta, koristeći se mogućnošću *preparcelacije*, predstavlja trajnu mjeru koja se primjenjuje kontinuirano, a na način neposredne i posredne provedbe Prostornog plana uređenja grada Rijeke i ovoga Plana.

Prilikom izrade prostornog plana uređenja užeg područja, temeljeći urbanističko rješenje kao i rješenje prometne i komunalne infrastrukture, na urbanim pravilima i drugim odredbama Prostornog plana uređenja grada Rijeke i ovoga Plana, a imajući u vidu aktualno stanje vlasništva koje se odražava u velikom broju usitnjenih i oblikom nepravilnih zemljišnih čestica koje *per se* ne mogu predstavljati dovoljnu i samostojeću planersku osnovu, neophodno je potrebno primjenjivati instrument preparcelacije kao način uspostavljanja optimalnih prostornih odnosa i pretpostavke uređenja i pripreme zemljišta za gradnju novih sadržaja i funkcija u prostoru.

Mora se međutim, naglasiti da se procesom povrata nekretnina na nekim područjima grada stvorila drugačija vlasnička osnova, podloga koje su veće čestice i vlasnički kompaktnije površine koje samim time mogu pogodovati primjeni ambicioznijih urbanističkih rješenja, te pojednostavniti daljnje procese pripreme i uređenja, unutar koje preparcelacija ostaje neupitnom potrebom.

Preparcelacija građevinskog zemljišta dozvoljava se i neposrednom provedbom ovoga Plana, a u skladu s urbanim pravilima i drugim odredbama koje sadrže prostorne pokazatelje i druge mjere neophodne za neposrednu provedbu.

Uređenje zemljišta koristeći se mogućnošću *komasacije*, primarno ovisi o zakonskoj legislativi, te će se po donošenju iste i primjenjivati i to na područjima posredne provedbe ovoga Plana.

3.2.6.2. Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja

3.2.6.2.1. Područja, cjeline i dijelovi ugrožena okoliša

Ugroženi okoliš je stanje okoliša na određenom području nastalo onečišćavanjem većih razmjera (zagađenje okoliša) za koji se, na temelju zakona, propisuju posebne mjere (planovi sanacije) radi uspostavljanja prijašnjeg stanja ili novog stanja određenog dijela okoliša, oporavka prirodne zajednice ili obnove prirodnog izvora radi poboljšanja kakvoće življenja.

Područja, cjeline i dijelovi ugrožena okoliša prikazani su na kartografskom prikazu 4.3.

Radi posebnog interesa stanovništva ovim Planom razmotrena je ugroženost okoliša svjetlosnim zagađenjem i djelovanjem elektromagnetskih polja, te područja „toplinskih otoka“ odnosno područja koja uzrokuju povećanje ljetne temperature okoliša.

Područja, cjeline i dijelovi okoliša za koje postoji opravdana sumnja da su zagađena, ali sumnja nije potvrđena ispitivanjima, u smislu ovog plana treba smatrati sumnjivim.

A. Zagađeno tlo i podzemlje

U smislu ovoga Plana zagađenim tлом i podzemljem treba smatrati površine tla i podzemlja zagađene tvarima opasnim za vode te tla dječjih igrališta, javnih zelenih površina i površina za sport i rekreaciju onečišćena tvarima štetnim za zdravlje. Za ocjenu opasnih zagađivala i njihovih koncentracija u tlu vodnog okoliša treba primijeniti mjerila iz propisa za utvrđivanje zdravstvene ispravnosti vode za piće, i propisa o zaštiti voda.

Na području plana sumnjiva tla su osobito:

- tla ispod starih podzemnih i nadzemnih spremnika naftnih derivata,
- tla na područjima starih i postojećih industrijskih zona,
- tla oko cesta i željezničkih pruga,
- tla starih transformatorskih stanica,
- tla na područjima vojarni, vojnih skladišta i vojnih vježbališta,
- tla na područjima bez sustava nepropusne javne kanalizacije i na područjima sa starom odnosno propusnom kanalizacijom,
- tla onečišćena taloženjem štetnih tvari iz onečišćenog zraka,
- tla „divljih“ odlagališta, odlagališta industrijskog otpada u gospodarskim zonama, gradilišta i sl.,
- tla dječjih igrališta, javnih zelenih površina onečišćena tvarima štetnim za zdravlje.

Tla oko cesta sumnjiva su zbog mogućeg zagađenja onečišćenim zrakom, onečišćenim oborinskim vodama ili odlaganjem otpada. Tla oko željezničke pruge sumnjiva su zbog mogućeg zagađenja uljima i mastima, ispiranjem sanitarija te kemikalijama za zaštitu pragova i za uništavanje korova. Na vodonosnim i vodozaštitnim područjima sumnjiva su tla oko svih zahvata protivnih mjerama ograničenja i zaštite utvrđenim Pravilnikom o utvrđivanju zone sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, broj 66/11 i 47/13) i Odlukom o sanitarnoj zaštiti izvorišta vode za piće na riječkom području. U tlima starih transformatorskih stanica mogu se naći dielektrične tekućine sa PCB-om koje su u tlo dospjele bilo održavanjem ili curenjem iz transformatora i kondenzatora. Tla vojarni, vojnih skladišta i vježbališta mogu biti onečišćena ugljikovodicima, sredstvima za održavanje, konzerviranje i čišćenje tehničke opreme, oružja i oruđa, ostacima barutne gareži, itd. Napuštena skladišta mogu sadržavati opasne vrste otpada.

Poznato je da su na području plana zagađena slijedeća tla i podzemlje:

- tlo ispod kotlovnice „Kozala“ zagađeno je ispuštanjem ugljikovodika (ulje za loženje) iz propusnih cjevovoda kotlovnice; unatoč poduzetim mjerama i proteka vremena još uvijek nije sanirano u mjeri koja bi u cijelosti otklonila opasnost od onečišćenja vode izvorišta,
- tlo rafinerije na Mlaci zagađeno je ispuštanjem ugljikovodika (različitih derivata nafte) iz rafinerijskih spremnika i kanalizacije; unatoč poduzetih mjera onečišćenje se ispire u more,
- dijelovi tla lijeve obale Rječine uz Ružićevu ulicu zagađeno je ugljikovodicima,
- tla parka na Mlaci i parka uz prugu Rijeka-Zagreb, u blizini lokacije bivše tvornice Vulkan, zagađena su teškim metalima unesenim taloženjem onečišćenja iz zraka.

Tla dječjih igrališta i javnih zelenih površina onečišćena su obavljanjem nužde kućnih ljubimaca.

Na području grada nema službenog odlagališta otpada niti napuštenog odlagališta otpada, ali je uočeno oko četrdeset lokacija otpadom onečišćenog tla. Najveće količine otpada nalaze se na lokacijama Grohova cesta (2800 m³), Bodulovo (3000 m³) i Drenovski put – Mihačeva Draga (120 m³). Ocjenjuje se da na ostalim lokacijama odložene količine otpada ne ugrožavaju okoliš već se mogu kategorizirati kao komunalni nered.

Stvarne granice područja zagađenog tla i podzemlja, vrste i sadržaj onečišćujućih tvari (zagađivala) utvrđuju se ispitivanjem a prikazuju geokemijskom kartom.

B. Onečišćene površinske vode i sedimenti

Ugroženim površinskim vodama treba smatrati površinske vode, uključivo vode mora, zagađene opasnim tvarima, vode čija kakvoća je lošija od II. kategorije te vode mora za kupanje koje ne zadovoljavaju mjerila iz Uredbe o standardima kakvoće mora na plažama (NN 33/96).

Na području plana stanje površinskih voda je kako slijedi:

- vode Rječine nisu ugrožene,
- ne ispituju se, ali su sumnjive vode bujičnih vodotoka na istočnom dijelu grada (Orehovica, Draški, Briški, Javor i Mlinski), jer su pod utjecajem otpadnih voda građevina koje još nisu priključene na kanalizaciju i starih onečišćenja tla i podzemlja iz razdoblja prije izgradnje kolektora,
- vode Škurinjskog potoka na otkrivenom dijelu su sumnjive radi utjecaja onečišćenja tla otpadnim vodama,
- vode Škurinjskog potoka na donjem, natkrivenom dijelu, su zagađene (V. vrsta), jer se ovaj dio vodotoka koristi kao kolektor za otpadne vode okolnih stambenih zgrada i industrijskih djelatnosti,
- ugrožene su vode mora pod utjecajem onečišćenja s kopna i to na području od Kantride do Luke Rijeka (III. kategorija voda) i na području Luke Rijeka (IV. kategorija voda),
- najčešće i najduže nepovoljno za kupanje je more na plažama na području Kantride, posebno u akvatoriju rekreacijskog centra 3. Maj, te na plažama/kupalištima Hotel Jadran i Sablićevo na području Pečina.

Procjenjuje se da su na području plana onečišćeni sedimenti u akvatorijima luka, sidrišta i privezišta, ispusta obalnih i podmorskih ispusta otpadnih voda

C. Područja onečišćenog zraka

U smislu ovoga Plana i sukladno propisima zaštite zraka, područja ugroženog zraka su područja onečišćenog zraka, koji može biti umjereno onečišćen (II. kategorija kakvoće) ili prekomjerno onečišćen (III. kategorija kakvoće).

Temeljem rezultata ispitivanja kakvoće zraka u područnoj mreži, onečišćeni zrak je na širem području gradskog središta i području utjecaja rafinerije nafte na Mlaci, na kojima je utvrđena II. kategorija kakvoće zraka uz povremene pojave zraka III. kategorije.

D. Područja ugrožena bukom

Područja ugrožena bukom, u smislu ovoga Plana, su područja na kojima postojeća razina buke u vanjskom prostoru, ovisno o namjeni, prekoračuje razine štetne po zdravlje.

Buka štetna po zdravlje je svaki zvuk koji prekoračuje najviše dopuštene razine utvrđene posebnim provedbenim propisom s obzirom na vrijeme i mjesto nastanka u sredini u kojoj ljudi rade i borave. Važeći je Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04).

Za potrebe ovoga Plana područja ugrožena bukom određena su temeljem proračuna i procjena iz stručne podloge: GUP grada Rijeke – Zaštita od buke na području grada Rijeke, IGH d.d., Zavod za zgradarstvo, Zagreb, srpanj 2004.

Područja izrazito ugrožena bukom su:

- zona bolnice KBC Rijeka, zbog nepovoljnog smještaja i izloženosti buke industrijske zone i prometa,
- rekreacijska zona Grčevo na Pećinama, od buke brodogradilišta,
- stambena zona zapadne Pećine i Bulevard, od buke kontejnerskog terminala,
- stambene zone uz obilaznicu,
- centar grada, stambene zone Pećine, Vežica, Vukovarska ulica i Mlaka, od buke cestovnog prometa.

Područja s pojačanom bukom su stambene zone Vežica, Trsat, Kozala i Belveder, te Kantrida i Krnjevo, od buke iz industrijskih zona te stambene zone uz značajnije gradske prometnice

Za izradu akcijskih planova za smanjenje buke granice područja ugroženih bukom treba utvrditi na karti buke izrađenoj primjenom metoda za modeliranje širenja buke.

E. Područja svjetlosnog zagađenja

U smislu ovoga Plana treba razlikovati svjetlosno zagađenje atmosfere iznad naselja i svjetlosno zagađenje površina i građevina unutar naselja.

Svjetlosno zagađenje atmosfere je pojava koja nastaje emitiranjem svjetlosti iz rasvjetnih tijela za vanjsku rasvjetu neposredno ili posredno u atmosferu, što ima za posljedicu promjene u noćnom izgledu područja, zbunjivanje flore i faune, povećanu potrošnju energije, ugrožavanje prirodne ravnoteže na zaštićenim područjima prirode i onemogućavanje istraživačke, znanstvene i edukativne djelatnosti astronomskih observatorija.

Svjetlosnim zagađenjem urbanog okoliša treba smatrati svako neželjeno osvijetljavanje susjednog posjeda ili zasljepljivanje vozača i pješaka nametljivim i blještavim svjetlom emitiranim s nepravilno usmjerenog i nezasjenjenog rasvjetnog tijela.

Na području Plana, osim neodgovarajuće javne rasvjete, glavni izvor svjetlosnog zagađenja je neodgovarajuća vanjska rasvjeta poslovnih prostora.

Od objekata posebno osjetljivih na svjetlosno zagađenje na području Plana smještena je zvjezdarnica (brdo Sv. Križ).

F. „Toplinski otoci“

„Toplinski otoci“ su područja povišene ljetne temperature okoliša. Nastaju u gusto izgrađenim dijelovima naselja, na mjestima gdje površine urbanih struktura (asfaltirane ili betonske ceste, otvorena parkirališta, zgrade i dr.) manje reflektiraju nego li akumuliraju solarno zračenje i na mjestima na kojima je odvođenje isijane topline (pasivno hlađenje površina) usporeno i manje intenzivno.

Na području Plana problem „toplinskih otoka“ najizraženiji je na području gradskog središta.

G. Izloženost djelovanju elektromagnetskog polja

Područja u okolici uređaja, postrojenja i građevina koji su izvor elektromagnetskih polja ili sadrže izvore elektromagnetskih polja izložena su utjecaju elektromagnetskih polja. Područjima ugroženim djelovanjem elektromagnetskih polja treba smatrati područja na kojima su prekoračene propisane granične veličine elektromagnetskih polja.

Uobičajeni stacionarni izvori niskofrekvencijskog elektromagnetskog polja su transformatorske stanice, elektroenergetski vodovi, postrojenja električne vuče, uređaji za magnetsko – rezonancijsku tomografiju ili spektroskopiju, akceleratori, postrojenja za elektrolizu ili galvanizaciju i sl.

Izvori koji stvaraju elektromagnetsko polje frekvencije od 100 kHz do uključivo 300 GHz su izvori visokofrekvencijskog elektromagnetskog polja. Uobičajeni stacionarni izvori ove vrste su nepokretne radijske postaje odnosno radijske postaje koje rade kao odašiljač te osnovne postaje u telekomunikacijskoj mreži.

3.2.6.2.2. *Redosljed i uvjeti sanacije područja ugrožena okoliša*

Sanaciju područja ugrožena okoliša treba provoditi temeljem programa sanacije koje je odobrilo nadležno tijelo. Izdavanje dozvola za zahvate na području ugrožena okoliša treba uvjetovati sanacijom postojećih zahvata koji su glavni uzročnici zagađenja okoliša.

A. Sanacija zagađenog tla i podzemlja

Prednost u provođenju sanacije zagađenog tla i podzemlja treba dati područjima na kojima zagađenje može ugroziti zdravlje ljudi i druge dijelove okoliša. Takvima treba smatrati:

- zagađenja tla koja ugrožavaju zdravlje ljudi radi mogućnosti unošenja u organizam zagađene prašine i drugih tvari štetnih za zdravlje, uključivo tla dječjih igrališta i javnih zelenih površina,
- zagađenja tla vodonosnih područja i vodozaštitnih područja I., II. i III. zone zaštite izvora vode za piće tvarima koje su opasne za zdravstvenu ispravnost vode za piće,
- zagađenja tla vodnog okoliša površinskih voda i mora tvarima koje su opasne za vode/more odnosno tvarima kojima se ugrožava ekološka funkcija i/ili planirana namjena voda,
- zagađenja tla koja ugrožavaju prenamjenu tla u svrhe koje ne trpe zagađeno tlo.

Zahvate sanacije zagađenja tla treba provoditi uz uvažavanje slijedećih uvjeta:

- područja zagađenog tla koja ugrožavaju vode za piće sanirati do postizanja prirodnog stanja tla,
- područja zagađenog tla koja ugrožavaju ostale vode i more sanirati do postizanja stanja u kojem onečišćenje neće ugroziti planiranu kategoriju kakvoće vode/mora odnosno njihovo korištenje u planiranu svrhu,
- područja zagađenog tla za koja se predviđa prenamjena sanirati do postizanja stanja da se može koristiti u planiranu svrhu.

Na području plana prednost treba dati sanaciji tla na području rafinerije na Mlaci, tla na područjima bez sustava javne kanalizacije i na područjima sa starom odnosno propusnom kanalizacijom koja se nalaze na istočnom dijelu grada odnosno na području II. zone vodozaštite, te sanaciji tla dječjih igrališta.

Sanacijske mjere treba provoditi sukladno mjerama zaštite voda.

B. Sanacija kopnenih voda, mora i sedimenta

Prednost u sanaciji kopnenih voda imaju podzemne i površinske vode koje se koriste za vodoopskrbu stanovništva. Sanacija se treba provoditi usklađivanjem postojećih zahvata sa propisanim mjerama vodozaštite.

Površinske vode treba sanirati dok se ne postigne njihova planirana kakvoća.

Prednost u provođenju sanacije mora trebaju imati dijelovi obalnog mora koji se koriste ili su namijenjeni za kupanje. Ostalo područje mora pod utjecajem onečišćenja s kopna treba sanirati do postizanja II. vrste vode.

Od zagađenih sedimenata najprije treba sanirati sedimente u akvatoriju brodogradilišta, u petrolejskoj luci na Mlaci te u okolici obalnih industrijskih ispusta otpadnih voda.

Sanacijske mjere treba provoditi sukladno Planu provedbenih mjera za zaštitu voda donesenim sukladno Državnom planu za zaštitu voda (NN 8/99) i Planu upravljanja voda, kao i planovima izgradnje i održavanja objekata komunalne infrastrukture sukladno propisima o komunalnom gospodarstvu.

C. Sanacija područja onečišćenog zraka

Mjere za smanjivanje onečišćavanja zraka treba poduzimati dok se ne postigne planirana a zatim najbolja moguća kakvoća zraka.

Prednost u provođenju sanacijskih mjera treba dati mjerama kojima će se na području grada iznad rafinerije nafte spriječiti pojave III. kategorije kakvoće zraka, smanjiti onečišćavanje zraka neugodnim mirisima i spriječiti prekomjerno onečišćavanje zraka u nepovoljnim atmosferskim uvjetima.

U područjima II. kategorije kakvoće zraka treba provoditi mjere sukladno pripadajućim planovima mjera za smanjivanje onečišćenja zraka. U područjima III. kategorije kakvoće zraka treba provoditi mjere sukladno pripadajućim sanacijskim programima.

Mjere koje treba provoditi na utjecajnom području rafinerije na Mlaci utvrđene su Programom mjera za smanjivanje onečišćavanja zraka na utjecajnom području rafinerije INA dd - Maziva Rijeka (SN PGŽ 10/2000).

D. Sanacija područja ugroženih bukom

Na područjima koja su ugrožena bukom treba provoditi mjere otklanjanja i smanjivanja ambijentalne buke na dopuštenu razinu. Mjere se provode sve dok se ne postignu razine ambijentalne buke koje su niže od propisanih graničnih razina.

Otklanjanje i smanjivanje buke na dopuštenu razinu treba se provoditi sljedećim redoslijedom mjera:

- otklanjanjem i/ili smanjenjem buke na izvoru,
- spriječavanjem širenja buke (barijerama) i
- zvučnom izolacijom građevina.

Prednost u sanaciji imaju sredine u kojima ljudi rade i borave, koje su osjetljivije na buku i koje su više opterećene bukom. Na području Plana to su: područje KBC Rijeka, područja utjecaja obilaznice, lučkog kontejnerskog terminala i brodogradilišta u Martinšćici.

Na područjima ugroženim bukom treba provoditi mjere sukladno pripadajućim akcijskim planovima za smanjenje buke.

Početak izrade karata buke i akcijskih planova za područje grada sukladno novima propisima o zaštiti od buke predviđa se nakon njihova donošenja.

Predviđa se izrada karata buke osobito za:

d) glavne koridore i građevine cestovnog prometa:

- koridor gradske autoceste,
- primarni prometni koridor,
- sekundarni prometni koridor,
- putnički terminal (Zapadna Žabica),
- privremeni kamionski terminal „Srdoči“,

e) glavne koridore i građevine željezničkog prometa:

- dio pruge Zagreb Gk - Rijeka,
- dio pruge –Rijeka – Šapjane - DG,
- putnički kolodvor Rijeka,
- ranžirni kolodvor Rijeka,
- željeznička pruga od značaja za lokalni promet: Rijeka Brajdica – Rijeka s pripadajućim kolodvorima,

f) građevinska područja:

- oznake I3-1 (Brodogradilište „3.maj“),
- oznake IS-23, LN-3 i GP-7 (kontejnerski terminal Brajdica),
- građevinska područja gospodarske namjene (proizvodne, poslovne-komunalno-servisne te poslovne-pretežito trgovačke),

te druge građevine za koje se, temeljem Ocjene stanja u prostoru, utvrdi potreba izrade takve stručne podloge.

Predviđa se izrada stručne podloge i donošenje općeg akta kojim će se odrediti ulice, dijelovi ulica i naselja, trgovima i druge lokacije namijenjene održavanju javnih skupova i organiziranju razonode, zabavnih i športskih priredbi kada postoji mogućnost prekoračenja dopuštenih razina buke.

E. Sanacija svjetlosnog zagađenja

Treba izraditi programe sanacije za neodgovarajuću:

- vanjsku rasvjetu poslovnih prostora,
- rasvjetu državnih cesta,
- javnu uličnu rasvjetu,
- dekorativnu rasvjetu građevina i površina,
- svijetleće reklamne panoe.

Prednost treba dati sanaciji svjetlosnog zagađenja područja u okolici nepravilno osvijetljenih poslovnih prostora i zaštiti Zvezdarnice na brdu Sv. Križ.

F. Sanacija „toplinskih otoka“

Prednost treba dati sanaciji „toplinskih otoka“ na području gradskog središta.

Programima sanacije treba predvidjeti mjere kojima će se postići smanjenje ljetne temperature zraka kao što su:

- smanjenje izgrađenih površina i građevina izloženih solarnom zračenju,
- povećanje prirodnog hlađenja okoliša,
- smanjenje unosa antropogene topline,
- poboljšanje toplinskih svojstava površina.

G. Smanjenje izloženosti djelovanju elektromagnetskog polja

Prednost treba dati sanaciji izvora elektromagnetskog polja na područjima povećane osjetljivosti:

- područja namijenjena stanovanju,
- područja namijenjena gradnji škola, ustanova predškolskog odgoja, rodilišta, bolnica, smještajnih turističkih objekata, dječjih igrališta i sl.

3.2.6.3. Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite

3.2.6.3.1. Područja obvezne izrade prostornih planova užeg područja

Granice područja obvezne izrade prostornih planova užeg područja prikazane su na kartografskom prikazu 4.4.

3.2.6.4. Planiranje u zaštićenom obalnom području mora

Zaštićeno obalno područje obuhvaća pojas kopna u širini 1000 m od obalne crte i pojas mora u širini od 300 m od obalne crte; navedeno područje ucrtano je na Hrvatskoj osnovnoj karti i predstavlja zonu posebnog režima disponiranja prostorom unutar kojeg je, pored niza drugih kriterija, potrebno primijeniti i sljedeće:

- očuvati i sanirati ugrožena područja prirodnih, kulturno-povijesnih i tradicijskih vrijednosti obalnog i zaobalnog krajolika te poticati prirodnu obnovu šuma i autohtone vegetacije,
- odrediti mjere zaštite okoliša na kopnu i u moru te osobito zaštititi resurse pitke vode,
- osigurati slobodan pristup obali, prolaz uz obalu te javni interes u korištenju, pomorskog dobra,
- očuvati nenaseљene otoke i otočiće prvenstveno za poljoprivredne djelatnosti, rekreaciju, organizirano posjećivanje, istraživanje i bez formiranja građevinskih područja,
- uvjetovati razvitak infrastrukture zaštitom i očuvanjem vrijednosti krajolika,
- ograničiti međusobno povezivanje i dužobalno proširenje postojećih građevinskih područja, odnosno nova građevinska područja planirati izvan površina koje su u naravi šume.
- sanirati napuštena eksploatacijska polja mineralnih sirovina i proizvodna područja prvenstveno pejzažnom rekultivacijom ili ugostiteljsko-turističkom i sportsko-rekreacijskom namjenom.

3.3.7. Način i uvjeti gradnje - Urbana pravila

Način i uvjeti gradnje definiraju se sustavom *urbanih pravila* koja predstavljaju osnovni normativno-korektivni sustav urbanističkih i arhitektonskih uvjeta i smjernica ovog Plana. Urbana pravila proizlaze iz slojevite analize prostora obuhvata GUP-a na podlozi prostorne strukture utvrđene već *Prostornim planom uređenja grada Rijeke*, temeljem koje se područje obuhvata Plana dijeli na sljedeći način:

- A. Površine za razvoj i uređenje naselja,
- B. Površine izvan naselja za izdvojene namjene,
- C. Poljoprivredne i šumske površine,
- D. Vodne površine,

a dalje se razrađuje na 11 *Prostornih cjelina* i 24 građevinska područja.

Urbana pravila, kao korektivno-regulatorni sustav *općih pravila* (kojima se daje generalna planirana fizionomija određenog prostornog segmenta), te *detaljnih pravila*, koja prvenstveno sadrže potrebne prostorne pokazatelje i urbanističke i arhitektonske normative smještaja i gradnje, a ukupno proizašlih iz vizije razvoja pojedinog gradskog područja i/ili njegovog dijela, određuju se za područje *Površina za razvoj i uređenje naselja-građevinskog područja naselja*, kao i za *građevinsko područje za izdvojenu namjenu*.

Područja *Poljoprivrednih i šumskih površina* kao i *Vodnih površina*, u cijelosti su već definirana Prostornim planom uređenja Grada Rijeke.

Urbanim se pravilima unutar građevinskog područja naselja definira gradnja obiteljskih, višeobiteljskih i višestambenih građevina; stambeno-poslovnih i poslovno-stambenih građevina, zatim građevina javne i društvene namjene, gospodarske i sportsko-rekreacijske namjene. Dio poslovnih građevina unutar područja mješovite namjene gradi

se prema normativima za višestambene građevine, dok se dio građevina gospodarske poslovne namjene gradi prema posebnim pravilima.

Urbana pravila dijelom svog sadržaja korespondiraju ne samo s urbanističko-arhitektonskim kontekstom, nego i s kulturnom i prirodnom baštinom, a uvažavaju i specifične lokalne uvjete, stupanj konsolidacije i strukturu područja kao posljedice oblika korištenja i načina gradnje.

Pod *lokalnim uvjetima* kao urbanističkom, arhitektonskom i oblikovno-ekspresivnom korektivu pojedinog urbanog pravila, podrazumijevamo uvjete koji proizlaze iz morfološko-tipoloških osobina susjednih građevina, specifičnih topografskih uvjeta, uličnog poteza, odnosno *ukupnog tipološkog, programskog i funkcionalnog konteksta* dijela građevinskog područja ili naselja. Lokalni uvjeti predeterminirani su i vizurama sa i prema promatranom području, valorizacijom istaknutih dijelova prirodne i kulturne baštine kao i prostorima koji u *'kolektivnoj memoriji grada'* zauzimaju istaknuto mjesto, 'landmark' ili simbol određenog vremena, ljudi, povijesti i zbivanja. Također, pod lokalnim uvjetima potrebno je akceptirati veličinu i izgrađenost okolnih parcela, tip gradnje te visinu, površinu i katnost okolnih građevina, kao i opremljenost komunalnom infrastrukturom i komunalnom opremom.

Temeljem posebnosti lokalnih uvjeta moguće je predvidjeti odstupanje od planski propisanog urbanog pravila koje se temelji na pojedinoj zoni i njime ponekad nije moguće akceptirati sve specifičnosti pojedine lokacije.

U svrhu konačnog definiranja urbanih pravila za gradnju u pojedinim gradskim područjima i/ili njihovim dijelovima ali i Plana procedura, neophodno je kao polazište definirati stupnjeve *konsolidacije* (dovršenosti, uređenosti, opremljenosti) prostora i to na način da na prehodno definiranoj teritorijalnoj matrici (11 Prostornih cjelina i 24 građevinska područja naselja) osnovni razlikovni kriterij bude:

- morfološka ujednačenost,
- namjenska kompaktnost,
- prometna i infrastrukturna opremljenost,

kao i pokrivenost prostornim planom užeg područja, koji nije u suprotnosti s ovim Planom.

Temeljem ovako postavljenih kriterija, razlikujemo tri stupnja konsolidacije gradskih područja ili njihovih dijelova:

- visokokonsolidirano područje,
- konsolidirano područje i
- niskokonsolidirano područje.

Stupanj konsolidacije osnovni je i primarni razlikovni kriterij pri analizi područja obuhvata ovog Plana unutar građevinskog područja naselja i ne odnosi se na građevinska područja za izdvojenu namjenu.

Načelno se stupnjevi visoke konsolidiranosti i konsolidiranosti nekog područja očituju kroz postojanje i dosljedno provođenje planskih dokumenata i mehanizama kontrole planiranih procesa u prostoru.

U slučaju visokokonsolidiranih područja, riječ je o realiziranim detaljnim planovima, a u slučaju konsolidiranih područja urbanim pravilima kao sastavnici Plana oblika intervencija Prijedloga GUP-a.

Niskokonsolidirana područja su prepoznatljive praznine u strukturi grada, zone izuzete i preskočene planskim širenjem gradske ili prigradske urbane matrice, ali i područja tkzv. 'divlje gradnje' i naglašene potrebe za temeljnom planskom rekonstrukcijom i transformacijom, mogućom prije svega putem detaljnih prostornih analiza (analiza prostornog, ekonomskog, vlasničkog i drugog potencijala), provedbom urbanističko-arhitektonskih natječaja i u konačnici izradom planova užeg područja.

Sustavnim analizama područja Površina za razvoj i uređenje naselja, odnosno građevinskog područja naselja, GUP prepoznaje 19 tipova urbanih pravila istog ili sličnog statusa proizašlog unutar analize postojećeg stanja, stanja konsolidacije, morfološke i tipološke ujednačenosti kao i potrebnih zahvata u prostoru kojima se žele postići planski postavljeni ciljevi.

Prostorni pokazatelji raspodijeljeni su po gradskim područjima označenim posebnim šifranikom s 4 znamenke od kojih:

- prva znamenka definira *stanje konsolidacije* (1-visokokonsolidirano, 2-konsolidirano, 3-niskokonsolidirano),
- druga znamenka označava *broj građevinskog područja naselja* (1-24),
- treća broj *urbanog pravila* (1-19),
- a četvrta znamenka specifičnu podzону (tj. smještaj unutar ukupnog gradskog područja) unutar jednog urbanog pravila.

Na temelju morfoloških i funkcionalnih razlika postojećeg stanja, unutar grada izdvojeno je 119 podzona kao osnovni raster za disperziju *Urbanih pravila, Plana procedura te Uvjeta korištenja i Načina gradnje*.

Urbana pravila (definirana kartografskim prikazom br. 4.7. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora-Urbana pravila) primjenjuju se sukladno kartografskom prikazu br. 4.4. Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite-Plan procedura na dvojak način:

- neposrednom provedbom ovoga Plana,
- kao uvjeti i smjernice za izradu prostornog plana užeg područja.

Tablica 156. Oznake i

nazivi područja urbanih pravila

Visokokonsolidirana područja		Konsolidirana područja		Niskokonsolidirana područja	
Oznaka	Područje urbanog pravila	Oznaka	Područje urbanog pravila	Oznaka	Područje urbanog pravila
1. Povijesne gradske cjeline		5. Prostorno izdvojena gradska područja pretežito obiteljske gradnje		13. Osobito vrijedni prostori pretežito obiteljske i višeobiteljske gradnje	
1-4-1.1.	Stari grad	2-21-5.1.	Grohovo	3-2-13.1.	Turanj
1-9-1.2.	Trsat	2-22-5.2.	Pašac	3-3-13.2.	Marčeljeva Draga
1-19-1.3.	Sv. Kuzam	2-24-5.3.	Svilno	3-17-13.3.	Braščine-Pulac
2. Gradsko središte		2-23-5.4.	Orehovica	3-9-13.4.	Strmica
1-4-2.1.	Rijeka	2-18-5.5.	Draga	3-16-13.5.	Gornja Drenova
1-7-2.2.	Sušak	2-20-5.6.	Sveti Kuzam	3-15-13.6.	Bok
3. Osobito vrijedni predjeli pretežito višeobiteljske izgradnje		6. Područja obiteljske i višeobiteljske izgradnje		3-9-13.7.	Istravino
1-4-3.1.	Belveder	2-12-6.1.	Tibljaši	3-9-13.8.	Kačjak
1-9-3.2.	Bulevard	2-15-6.2.	Donja Drenova	3-10-13.9.	Trampi
1-8-3.3.	Pećine	2-10-6.3.	Srdoči	14. Podgrađena područja za novu regulaciju i rekonstrukciju	
1-2-3.4.	Kostabela	2-10-6.4.	Gornji Zamet	3-10-14.1.	Grpci-Pilepići
1-2-3.5.	Bivio	2-11-6.5.	Pehlin	3-13-14.2.	Škurinje
1-3-3.6.	Razbojna	2-10-6.6.	Pilepići-Gornji Zamet	3-4-14.3.	Kozala
1-3-3.7.	Dražica	2-3-6.7.	Diračje	3-13-14.4.	Lipa
1-3-3.8.	Istarska	2-3-6.8.	Kantrida	3-15-14.5.	Drenova-Ivana Žorža
1-3-3.9.	Podkoludricu	2-9-6.9.	Vežica	15. Područja unutar gradskog centra predviđena za transformaciju i rekonstrukciju	
4. Dovršena područja pretežito višestambene izgradnje		2-12-6.10.	Škurinje	3-4-15.1.	Štranga
1-3-4.1.	Pilepićeva ulica	2-12-6.11.	Bođulovo	3-4-15.2.	Rikard Benčić
1-10-4.2.	Srdoči	7. Područja obiteljske gradnje:		3-4-15.3.	Beli Kamik
1-10-4.3.	Martinkovac	2-9-7.1.	Strmica jug	3-4-15.4.	Blok Ciottina
1-3-4.4.	Marčeljeva Draga	2-9-7.2.	Strmica sjever	3-4-15.5.	Autobusni kolodvor
1-3-4.5.	Knjevo	2-9-7.3.	Bošket	16. Kompleksi za rekonstrukciju	
1-12-4.6.	Škurinje	2-9-7.4.	G.Vežica	3-6-16.1.	Školjić
1-15-4.7.	Donja Drenova	2-9-7.5.	Dukićevo naselje	3-7-16.2.	Sjeverna Brajdica
1-15-4.8.	Donja Drenova-groblje	8. Prostorno izdvojena područja obiteljske i višeobiteljske gradnje		17. Područja širenja višestambene i višeobiteljske gradnje	
1-15-4.9.	Donja Drenova- centar	2-3-8.1.	Kantrida	3-10-17.1.	Lukovići
1-14-4.10.	Rastočine	2-3-8.2.	Marčeljeva draga	3-17-17.2.	Škurinje
1-4-4.11.	Kozala	2-3-8.3.	Pavlovac	3-12-17.3.	Sv. Katarina
1-9-4.12.	Gornja Vežica	2-10-8.4.	Martinkovac	18. Potezi urbaniteta	
1-9-4.13.	Pećine-Podvežica	9. Područja mješovite gradnje		3-3-18.1.	Zvonimirova ulica
1-9-4.14.	Vežica centar	2-9-9.1.	Gornja Vežica	3-3-18.2.	Liburnijska ulica
1-3-4.15.	Kantrida	2-9-9.2.	Podvežica	3-4-18.3.	Mlaka- centar
1-3-4.16.	Kantrida II	2-9-9.3.	Krimeja	19. Područja izvan sustava konsolidacije Gradski projekti	
1-11-4.17.	Drnjevići	2-4-9.4.	Kozala	4-5-19.1.	Delta
		2-4-9.5.	Kozala-Centar	4-9-19.2.	Sveučilišni kampus
		2-4-9.6.	Kantrida	4-10-19.3.	Sekundarno gradsko središte Rujevica
		2-3-9.7.	Donji Zamet	4-10-19.4.	Stambeno područje Rujevica
		2-3-9.8.	Zamet-centar	4-10-19.5.	Sportsko područje Rujevica
		2-3-9.9.	Diračje	4-3-19.6.	Torpedo
		2-3-9.10.	Zamet	4-0-19.7.	Preluka
		2-3-9.11.	Knjevo		
		2-3-9.12.	Turnić		
		2-3-9.13.	Podmurvice		
		2-3-9.14.	Mlaka		
		2-10-9.15.	Srdoči - centar		
		2-3-9.16.	Banderovo		
		2-10-9.17.	Gornji Zamet- centar		
		2-10-9.18.	Martinkovac		
		10. Područja višeobiteljske gradnje			
		2-4-10.1.	Potok		
		11. Područja planski građenog socijalnog stanovanja			
		2-3-11.1.	Podmurvice		
		2-3-11.2.	Kantrida		
		2-13-11.3.	*Cento celle		
		12. Kompleksi jedne namjene			
		2-4-12.1.	Bolnica		
		2-3-12.2.	Dom umirovljenika		
		2-3-12.3.	Plase		
		2-17-12.4.	Pulac		
		2-17-12.5.	Sv. Katarina		

Unutar svih urbanih pravila posebno se izdvajaju područja i potezi definirani kao Potezi urbaniteta i zone Mikrocentara.

Potezi urbaniteta predstavljaju ekstenziju urbanotvornih sadržaja, linearno ili točkasto, dominantno uz glavne gradske prometnice. Na tim je područjima moguće, a temeljem detaljnijih prostornih analiza, primijeniti i drukčije arhitektonsko-urbanističke parametre od onih koji prevladavaju unutar konkretnog urbanog pravila.

Dimenzionalno i površinski, ovim Planom, ukoliko nije drugačije određeno, potez urbaniteta određen je kao pojas uz glavnu gradsku cestu, širine 100 m od njezine osi.

Unutar poteza urbaniteta osobito je pozornost potrebno obratiti kvalitetnom oblikovanju (gdje god je moguće treba težiti raspisu arhitektonsko-urbanističkog natječaja), moguće 'landmarku', formiranju siluete ulice ili naselja kao i planiranju sadržaja koji funkcijom prerastaju neposredno okružje. Glede namjene, unutar poteza urbaniteta potrebno je preferirati mješovitu-pretežito poslovnu namjenu ili neke druge urbanotvorne eksteritorijalne programe. Potezi urbaniteta utvrđeni su na kartografskom prikazu br. 4.6. Oblici korištenja i način gradnje-Način gradnje, a sukladno detaljnijim prostornim analizama moguće ih je predvidjeti i na nekim drugim lokacijama.

Mikrocentri predstavljaju područja koncentracije centralnih sadržaja pojedinog gradskog područja, te su u tom smislu gotovo ravnomjerno disperzirani unutar ukupnog gradskog područja. Mikrocentri su planirani kao odgovor na naglašenu koncentraciju funkcija unutar šireg gradskog središta, čime ne samo da je onemogućeno normalno funkcioniranje pregrupiranih sadržaja već se vremenski i prostorno odlaže lociranje dijela funkcija unutar pretežito stambenih područja, koja tako ostaju bez najosnovnijih javnih i društvenih sadržaja.

Osim u funkcijskom, mikrocentri su značajni i u fizionomskom smislu te se, kao primarno prepoznatljivi dijelovi gradskih područja, moraju planirati kao pješačke zone na koje su orijentirani javni i društveni sadržaji poput biblioteka i kino dvorana, tržnice, manji trgovački centri, ugostiteljski sadržaji i drugi sadržaji kojima se unaprjeđuje osnovna funkcija stanovanja. Područja mikrocentara imaju značajnu ulogu i u rješavanju problema parkirališnih prostora koji se trebaju locirati upravo u takvim zonama kao rasterećenje čitavog promatranog područja, a barem 50% od potrebnih parkirališnih mjesta potrebno je riješiti garažiranjem. Izgradnji mikrocentara moguće je pristupiti putem plana užeg područja. Zone mikrocentara utvrđene su na kartografskom prikazu br. 4.5. Oblici korištenja i način gradnje-Oblici korištenja, a sukladno detaljnijim prostornim analizama moguće ih je predvidjeti i na nekim drugim lokacijama.

Urbana pravila primarno se utvrđuju za područja stambene (S) i mješovite (M1 i M2) namjene a izdvojenim urbanističko-arhitektonskim normativima planski se usmjeravaju i područja sljedeće namjene:

- *Gradevine javnih i društvenih djelatnosti* – s obzirom na značenje za ukupnu društvenu zajednicu,
- *Gradevine gospodarske namjene* – s obzirom na njihovo lociranje prvenstveno unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu,
- *Parkovi i drugo gradsko zelenilo* - s obzirom na specifičnu ulogu u eko-sustavu grada,
- *Gradska groblja* - s obzirom na specifičnu funkciju,

dok se, obzirom na ukupnu važnost koju predstavljaju za gradski razvoj u cijelosti, područja utvrđena kao Gradski projekti definiraju posebnim urbanim pravilom (broj 19).

3.2.7.1. Plan procedura

Način, metodologija i dinamika disponiranja prostorom utvrđuje se sustavno razrađenim kartografskim prikazom br. 4.4. *Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite-Plan procedura*. Takav način pristupa dijelom je definiran već Prostornim planom uređenja Grada Rijeke, a ovim Planom razrađuje se i nadograđuje prethodni koncept i obveze preuzete iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja.

A. Posrednom provedbom

ovog Plana 'pokrivena' su primarno područja proceduralno određena i definirana već Prostornim planom uređenja, dakle *dio građevinskih područja za izdvojenu namjenu*. Ista su dobila takav status obzirom da se Generalni urbanistički plan i Prostorni plan uređenja grada Rijeke u specifičnom riječkom slučaju gotovo u cijelosti preklapaju u zonama obuhvata (izuzetak je u obimu morskog područja), a navedena područja bilo je primjereno obuhvatiti sadržajnim i koncepcijskim slogom Prostornog plana uređenja grada Rijeke.

Također, posrednom provedbom ovoga Plana obrađena su i *dijelovi građevinskih područja naselja* za koja je potrebno izraditi planove užeg područja..

Budući da Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) ne predviđa Detaljne planove uređenja kao dokumente prostornog uređenja, ovim se Planom planira provedba postojećih Detaljnih planova, sve do stavljanja istih van snage, nakon čega se primijenjuje plan višeg reda (ovaj Plan).

Prostorni planovi užeg područja izrađuju se i za spomenički valorizirane povijesne gradske cjeline, bez obzira na stupanj njihove konsolidacije (npr. područje gradskog središta ocijenjeno je s aspekta spomeničke valorizacije i dovršenosti urbane matrice visokokonsolidiranim, iako je realno stanje takvo da zahtijeva više pojedinačnih zahvata rekonsrukcije, sanacije i obnove).

Na područjima *posredne provedbe* ovog Plana gradnji svih građevina javne i društvene namjene također je potrebno pristupiti putem izrade plana užeg područja.

Posredan pristup planiranju *mikrocentara* putem planova užeg područja definiran je sustavom *Urbanih pravila* za svako pojedinačno područje.

U dijelu područja obuhvaćenih posrednom provedbom ovog Plana, a osobito u *niskokonsolidiranim* zonama, sukladno normativima *Urbanih pravila*, poželjno je prije izrade plana užeg područja pristupiti izradi prostornih studija, stručnih radionica i arhitektonsko-urbanističkih natječajja.

Obuhvat *posredne provedbe* Plana razvidan je iz grafičkog prikaza br. 4.4. *Plan procedura*.

A.1. Urbanistički planovi uređenja

Ovim Planom određuje se, sukladno kartografskom prikazu broj 4.4. *Plan procedura*, obveza izrade urbanističkog plana uređenja za gradska područja odnosno građevinska područja naselja, sistematiziranih u *Tablici 156A*.

Tablica 156A . Urbanistički planovi uređenja unutar građevinskih područja naselja

<i>Prostorna cjelina</i>	<i>Građevinsko područje</i>	<i>Oznaka plana</i>	<i>Radni naziv</i>	<i>Službeni list - odluka o donošenju (stanje 11.2016.)</i>	<i>Približni obuhvat (ha)</i>
PC-1	GP-4 (dio)	U 27	UPU KBC Rijeka	/	9.25
	GP-4 (dio)	U 36	UPU Beretich	/	1.07
	GP-4 (dio), K1-2	U 46	UPU Školjić, Vodovodna	/	11.73
	GP-5 (dio)	U 109	UPU gradskog područja Delta	/	13.31
	GP-7 (dio)	U 51	UPU Sjeverna Brajdica	/	9.85
PC-2	GP-2	U 4	UPU Turanj-Kostabela	/	50.97
	GP-1 (dio)	U 2	UPU Pavlovac	/	2.59
	GP-3 (dio)	U 3	UPU Bivio	/	2.32
	GP-3 (dio)	U 44	UPU Bolnice Kantrida	/	3.22
	GP-3 (dio)	U 19	UPU Stepčica	/	4.19
	GP-3 (dio)	U 20	UPU Donje Krnjevo	/	3.02
PC-3	GP-9 (dio)	U 56	UPU Kačjak	/	3.54
	GP-9 (dio), K2-14	U 58	UPU Trgovačko područje Sušak	/	5.24
PC-4	GP-17, R2-14	U 12	UPU područja Lukovići-Brašćine-Pulac	SNPGŽ 22/07	138.68
PC-6	GP-11 (dio)	U 21	UPU područja Pehlin	SNPGŽ 10/00, 9/01, 31/03 pt. i 21/12	127.19
	GP-11 (dio)	U 90	UPU stambenog područja Rujevica	/	45.96
PC-8	GP-15 (dio)	U 81	UPU mikrocentra Donja Drenova	/	106.74
	GP-16	U 15	UPU gradskog područja Gornja Drenova	SNPGŽ 21/10	140.79
PC-10	GP-23 (dio)	U 110	UPU mikrocentra Orehovica	/	63.54
PC-11	GP-18 (dio)	U 67	UPU mikrocentra Draga	/	19.04
UKUPNO			20		762.24

Za navedena područja može se pristupiti izradi jednog ili više urbanističkih planova uređenja, ako to iziskuju razvojne potrebe i prostorne mogućnosti.

Ovim Planom, sukladno kartografskom prikazu broj 4.4. *Plan procedura*, urbanističke planove uređenja potrebno je izraditi za građevinska područja izvan naselja za izdvojenu namjenu, sistematiziranih u *Tablici 156B*.

Tablica 156B . Urbanistički planovi uređenja izdvojenih građevinskih područja izvan naselja

<i>Prostorna cjelina</i>	<i>Građevinsko područje</i>	<i>Oznaka plana</i>	<i>Radni naziv</i>	<i>Službeni list - odluka o</i>	<i>Približni obuhvat (ha)</i>
--------------------------	-----------------------------	---------------------	--------------------	---------------------------------	-------------------------------

				<i>donošenju (stanje 11.2016.)</i>	
PC-1	I4-1	U 6	UPU Mlaka	/	11.13
	IS-23	U 50	UPU Brajdica	/	19.08
	IS-9 (dio)	U 111	UPU dijela pomorskog putničkog terminala	/	3.37
PC-2	LN-2, LS-5	U 10	UPU luke Kantrida	/	4.4
	K2-7	U 23	UPU Torpedo	/	11.95
	K3-9	U 22	UPU Pod Jelšun	/	4.31
	T1-1	U 107	UPU Ugostiteljsko- turističko područje Preluk	prema županijskom planu	6.31
PC-4	R2-7	U 7	UPU rekreacijskog područja Grbei	/	5.71
PC-5	K2-1	U 93	UPU sekundarnog gradskog središta Rujevica	/	17.39
	K2-2	U 95	UPU sekundarnog gradskog središta Rujevica	/	24.79
	R1-4	U 96	UPU sportskog područja Rujevica	SNGR 11/16	24.46
PC-8	R2-12	U 14	UPU Skudarevo	/	11.08
PC-10	R2-17	U 17	UPU rekreacijskog područja Draga	/	29.28
UKUPNO			12		173,26

A.2. Detaljni planovi uređenja

Za građevinska područja izvan naselja za izdvojenu namjenu, za koja je već izrađen prostorni plan užeg područja razine detaljnog plana uređenja ovim se planom određuje potreba provedba postojećeg detaljnog plana uređenja, sukladno kartografskom prikazu broj 4.4. *Plan procedura*, sistematiziranih u *Tablici 156C*.

Tablica 156C . Detaljni planovi uređenja izdvojenih građevinskih područja izvan naselja

<i>Prostorna cjelina</i>	<i>Građevinsko područje</i>	<i>Oznaka plana</i>	<i>Radni naziv</i>	<i>Službeni list - odluka o donošenju (stanje 11.2016.)</i>	<i>Približni obuhvat (ha)</i>
PC-1	IS-9 (dio)	D 39	DPU pomorskog putničkog terminala	SNPGŽ 5/03	17.37
	G-5	D 82	UP Centralno gradsko groblje Drenova	SNPGŽ 29/86, 4/89, 19/93 i 10/99 7/93 i 10/99	45.46
PC-3	K2-9	D 64	DPU područja poslovno-trgovačkog centra na Pećinama	SNPGŽ 30/02 i 28/06	3.84
PC-5	K2-4 (dio)	D 72	DPU radne zone R-11 (trgovačko područje Rastočine)	SNPGŽ 26/00	1.79
	K2-5 (dio)	D 75	DPU dijela komunalno-servisne zone Škurinje (trgovačko područje Škurinjska Draga)	SNPGŽ 10/02	0.44
	K1-1	D 87	DPU trgovačkog i uslužnog područja - radna zona Bodulovo	SNPGŽ 20/04	9.43
PC-7	K2-11, K2-12	D 83	DPU dijela radne zone R9 na Škurinjama - trgovačko područje Škurinjsko Plase	SNPGŽ 6/01 i 6/05	20.5
UKUPNO			5		98.83

Za dijelove građevinskih područja naselja, za koja je već izrađen prostorni plan užeg područja razine detaljnog plana uređenja ovim se planom određuje potreba provedba postojećeg detaljnog plana uređenja, sukladno kartografskom prikazu broj 4.4. *Plan procedura*, sistematiziranih u *Tablici 156D*.

Tablica 156D . Detaljni planovi uređenja unutar građevinskih područja naselja

Prostorna cjelina	Građevinsko područje	Oznaka plana	Radni naziv	Službeni list - odluka o donošenju (stanje 11.2016.)	Približni obuhvat (ha)
PC-1	GP-4 (dio)	D 28	DPU područja Potok	SNPGŽ 6/00	9.77
	GP-4 (dio)	D 29	DPU područja Benčić	SNPGŽ 36/06	3.62
	GP-4 (dio), IS-9 (dio)	D 32	DPU zemaljskog putničkog terminala "Zapadna Žabica"	SNPGŽ '44/07	5.65
	GP-4 (dio)	D 33	DPU područja Brajda	SNPGŽ 14/99	17.92
	GP-4 (dio)	D 35	DPU područja Zagrad	SNPGŽ 10/99 i 36/06	8.75
	GP-4 (dio)	D 42	DPU Stari grad	SNPGŽ 26/08	9.96
	GP-4 (dio)	D 69	DPU zone ulaza u groblje Kozala	SNPGŽ 19/00	2.86
	GP-5 (dio)	D 43	DPU središnjeg gradskog parka Delta	SNPGŽ '6/12	4.38
PC-2	GP-3 (dio)	D 7	DPU naselja Diračje	SNPGŽ 15/00	16.92
	GP-3 (dio)	D 15	DPU dijela područja Zapadni Zamet	SNPGŽ 30/02	22.34
	GP-3 (dio)	D 19	DPU središta područja Krnjevo	SNPGŽ 19/02 i 13/08	12.92
PC-3	GP-8, LN-3, R2-18, LS-3, LS-4	D 52	DPU gradskog područja Pećine	SNPGŽ 13/09	50.65
	GP-9 (dio)	D 54	DPU povijesne jezgre Trsat	SNPGŽ '19/03 i 36/06	10.23
	GP-9 (dio)	D 57	DPU područja Sveučilišnog kampusa i Kliničkog bolničkog centra na Trsatu	SNPGŽ 29/05	43.25
	R2-15, GP-6 (dio), GP-9 (dio)	D 55	DPU područja stambenog naselja Trsat	SNPGŽ 29/09	40.92
PC-5	GP-10 (dio)	D 100	DPU centra Gornji Zamet	SNPGŽ 23/99, 26/99 ispr. i 9/01	12.63
	GP-10 (dio)	D 104	DPU dijela naselja Srdoči	SNPGŽ 2/01 i 26/08	20.38
	GP-10 (dio)	D 105	DPU trgovačkog područja Martinkovac	SNPGŽ 41/08	8.99
	GP-10 (dio)	D 106	DPU stambenog područja Martinkovac	SNPGŽ 18/09 i 51/13	56.05
PC-6	GP-11 (dio)	D 92	DPU dijela stambenog područja Minakovo	SNPGŽ 44/09	2.63
	GP-12 (dio)	D 85	DPU dijela područja Škurinjska Draga	SNPGŽ '15/03	7.79
	GP-12 (dio)	D 86	DPU stambenog područja Škurinjsko Plase	SNPGŽ 6/05	18.2
	GP-13 (dio)	D 70	DPU dijela stambenog područja Rastočine	SNPGŽ '21/10 i 25/10	1.94
PC-8	GP-15 (dio)	D 77	DPU stambenog područja Drenova-Bok	SNGR 12/15	4.44
	GP-15 (dio)	D 80	DPU središta područja Drenova	SNPGŽ 26/02	7.8
UKUPNO			26		400.99

B. Neposrednom provedbom

ovog Plana obuhvaćena su područja unutar građevinskog područja naselja za koje je utvrđeno da dosadašnjim i postojećim prostorno-planskim dokumentima nisu kvalitetno valorizirana, normirana i planski determinirana. Dio

detaljnih planova ocjenjuje se 'konzumiranim', dio je u većem ili manjem obujmu neusklađen s društvenim procesima koji su se odvijali nakon osamostaljenja Hrvatske a reflektiraju se na raspolaganjem i upravljanjem prostorom u cijelosti.

Osim gradnje i uređenja *obiteljskih i višeobiteljskih građevina*, na područjima *neposredne provedbe* ovog Plana gradnji svih građevina javne i društvene namjene također se pristupa neposredno, korištenjem ovdje danih uvjeta i smjernica.

Područja *neposredne provedbe* Plana razvidna su iz grafičkog prikaza br. 4.4. Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite-*Plan procedura*.

U dijelu područja obuhvaćenih neposrednom provedbom ovog Plana, a osobito u *konsolidiranim* zonama i na način koji nije u koliziji s ovim Planom dopuštenim sustavom urbanih pravila, potrebno je pristupiti izradi *prostornih studija* kojima će se detaljnije analizirati sljedeći zahvati u prostoru:

- sustav postaja brze gradske željeznice,
- javne garaže u naseljenim područjima,
- alternativni oblici javnog prijevoza (vučnice, žičare i slično),
- turističko područje Preluk,
- građevinsko područje Turnja,
- šira pješačka zona Sušaka od Trsata preko Sveučilišnog kampusa do područja Istravina,
- *Potez urbaniteta* od '3. maja' do Mlake,
- područje kanjona Rječine od Tvornice papira do Delte,
- generalno akcentiranje javnog gradskog prostora u fragmentu ili potezu-prije svega pješačkih zona, trgova, parkova, svih oblika zelenila; te pronalaženje metoda njihovog prioritetnog uređenja nauštrb prometa i parkiranja.

Zahjev za izradom *prostornih studija* predstavlja prenosnicu između planski propisanog generalnog promatranja prostora i sagledavanja stvarnih (i neodgodivih) problema u gradskom tkivu koje nije moguće riješiti samo propisanim procedurama kroz planove užeg područja. Riječ je o temama koje nisu monofunkcionalne, manjeg opsega i 'za poznatog korisnika' kao što je slučaj s većim dijelom detaljnih planova; a istovremeno su preslojevit da bi se prepustile neposrednoj provedbi Plana. Ove zahvate nije moguće riješiti fragmentirano već jedino sustavno i referentno u odnosu na grad u cijelosti. Stoga prostorne studije predstavljaju proceduralnu nadgradnju planske zakonske osnove, logični metodologijski *by-pass* između neposredne provedbe GUP-a i prostornih planova užeg područja, a ujedno i temelj za daljnje kvalitetno kontinuirano disponiranje prostorom.

3.2.7.2. Uvjeti smještaja i gradnje unutar građevinskog područja naselja

3.2.7.2.1. Opći i zajednički uvjeti smještaja i gradnje unutar stambene namjene S

A. Opći uvjeti za smještaj i gradnju obiteljskih i višeobiteljskih građevina

Na građevinskom području, u neposrednoj i posrednoj provedbi ovoga Plana, za gradnju odnosno rekonstrukciju građevina primjenjuju se sljedeći opći i zajednički urbanističko-arhitektonski uvjeti.

Građevina se može graditi i na građevnoj čestici čija je površina manja od površine određene ovim Planom, ukoliko razlika u površini nije veća od 5% (ili 10% u području predviđenom za izradu plana užeg područja), i uz uvjet poštovanja navedenih vrijednosti koeficijenta izgrađenosti i iskoristivosti građevne čestice.

U konsolidiranim i visokonsolidiranim područjima moguća je interpolacija obiteljske i višeobiteljske građevine na građevinskoj čestici ne manjoj od 400 m², a prema drugim normativima ovog Plana, u niskokonsolidiranim područjima na kojima je predviđena izrada plana užeg područja moguće je planirati interpolaciju obiteljske ili višeobiteljske građevine na građevinskoj čestici ne manjoj od 600 m².

Dozvoljena visina građevine mjeri se od najniže kote poravnatog terena do gornjeg ruba krovnog vijenca.

Nagib krova iznosi najviše 23 stupnja.

Podrumom se smatra etaža bez vanjskog pristupa koja je najmanje jednom polovicom volumena i sa svim stranicama, ukopana u teren.

Suteren je etaža koja ima vanjski pristup i najviše je s tri strane djelomično ili potpuno ukopana u teren.

Kad se najviša etaža izvodi kao stambeno potkrovlje, visina nadozida ne smije prelaziti 90 cm s krovštem u malom nagibu do najviše 23 stupnja.

Tavanske je prostore moguće prenamijeniti u stambena potkrovlja sukladno uvjetima za gradnju i rekonstrukciju građevina, kao i prema lokalnim uvjetima i propisima za rješavanje prometa u mirovanju.

Vanjsko stubište koje se projektira i izvodi u funkciji pristupa etaži građevine iznad etaže prizemlja, mora biti smješteno unutar gradivog dijela građevne čestice i obračunava se u bruto razvijenu površinu građevine.

Na građevinskoj čestici može se planirati i izgradnja pomoćne građevine za smještaj vozila, spremanje ogrijeva i druge sadržaje radi poboljšanja osnovne namjene objekta, visine najviše 1 etaže s tim da je površina pomoćne građevine uključena u ukupno dozvoljenu bruto razvijenu površinu na čestici.

Pomoćnu građevinu poželjno je graditi unutar gradivog dijela građevne čestice, iznimke od ove preporuke definirane su urbanim pravilima ili planovima užeg područja.

Izuzetno, pomoćna građevina garaže smije se graditi i izvan gradivog dijela građevne čestice, ako to proizlazi iz lokalnih uvjeta (nagib terena), te ako je razlika između nivelacijske kote građevine i nivelacijske kote pristupne ceste veća od 12% mjereno od mjesta priključenja građevne čestice na pristupnu cestu do građevnog pravca. Gradnja pomoćne građevine garaže izvodi se u razini pristupne ceste na najmanjoj udaljenosti od 3 m od regulacijskog pravca, a najveća dozvoljena visina garaže iznosi 3,0 m. Suterenski dio garaže dozvoljeno je urediti i koristiti kao pomoćnu građevinu tipa spremišta i slično.

Pomoćna građevina garaže planira se s najviše 20 m² BRP-a za jedno parkirno mjesto, a najveći dozvoljeni broj parkirnih mjesta iznosi 8. Iznimno, a sukladno detaljnijim prostornim analizama, može ih biti i više.

Kod višeobiteljskih građevina moguće je predvidjeti i garažiranje u podrumu koje može biti i izvan gradivog dijela građevne čestice.

Koeficijent iskorištenosti nadzemno (kin) odnosi se na omjer ukupnog izgrađenog nadzemnog dijela bruto razvijene površine građevine spram površine građevinske čestice. U obračun *kin*-a i *kis*-a ne ubrajaju se podzemni dijelovi građevine kada se iste koriste kao: parkirališno-garažne površine, drvarnice, odlagališta, kotlovnice, infrastrukturne sklopove i slične instalacijske ili funkcionalne sklopove.

Na područjima obiteljske i višeobiteljske gradnje moguće je planirati do najviše dvije djelomično ili potpuno ukopane etaže, pod uvjetom poštivanja svih drugih normativa za gradnju propisanih ovim Planom.

Pomoćna građevina ne smije umanjiti kvalitetu stanovanja u stambenoj građevini na čestici na kojoj se gradi, kao i na susjednoj građevinskoj čestici, osobito u pogledu osunčanja stambene građevine, buke i drugih uvjeta života i rada.

Nije dozvoljena prenamjena pomoćne građevine-garaže u stambeni ili poslovni prostor.

Na oblikovanje pomoćnih građevina primjenjuju se uvjeti oblikovanja osnovne građevine.

U djelu grada predviđenom za izradu planova užeg područja, moguće je pomoćnu građevinu planirati i prema specifičnostima lokalnih uvjeta, uz odstupanja ne veća od 30% od ovdje definiranih.

Najmanja površina osnovne građevine na građevnoj čestici ne može biti manja od 60 m².

Prilikom rekonstrukcije građevine čija je udaljenost do ruba građevne čestice i regulacijske linije manja od udaljenosti propisane ovim Planom, pomoćnu građevinu potrebno je izvesti u skladu s odredbama ovoga Plana.

Građevna čestica obiteljske i višeobiteljske građevine može imati isključivo jedan kolni prilaz na javnu prometnu površinu.

Na građevnoj čestici potrebno je osigurati broj parkirnih mjesta prema normativima ovoga Plana.

Ukoliko se etažiranjem povećava broj stambenih jedinica ili se poveća površina stana u odnosu na graničnu vrijednost prema kojoj se određuje broj parkirališnih mjesta na građevnoj čestici, također je potrebno zadovoljiti parkirališne normative ovog Plana.

U slučaju da parkirališno-garažna mjesta zbog objektivnog razloga nije moguće riješiti na građevinskoj čestici, uvjeti i način realizacije nedostajućih parkirnih mjesta i obveze koje iz toga proizlaze, rješavat će se temeljem općeg akta Grada Rijeke, u protivnom rekonstrukcija nije moguća.

Na građevnoj čestici nije dozvoljeno parkiranje kamiona, autobusa i građevinskih strojeva već je iste potrebno parkirati na posebno određenim površinama koje će biti utvrđene posebnim studijama i planovima užeg područja.

Ukoliko drugačije nije riješeno, najmanja širina kolnog pristupnog puta iznosi 4,5 m, a njegova najveća dužina 50 m.

U stambenoj građevini smještenoj unutar područja stambene namjene, isključivo u etaži prizemlja, odnosno etaži koja ima neposredan pristup javnoj prometnoj površini, moguće je do 20% ukupno bruto razvijene površine, ali ne više od 100 m², koristiti kao poslovni prostor trgovine robe svakodnevne potrošnje, obavljanje obrta i pružanje usluga kao i ugostiteljsku djelatnost, uz uvjet da se na čestici osigura manevarski prostor za dostavu i parkirna mjesta prema normativima ovoga Plana. Prostornim planom užeg područja moguće je dodatno ograničiti ili proširiti mogućnosti korištenja.

Unutar stambene namjene moguće je i izvan sustava Mreže društvenih djelatnosti planirati socijalne i predškolske programe ali uz obvezu poštivanja svih posebnih propisa za neku djelatnost i sigurnosnih uvjeta koje neki program zahtijeva (na pr. protupožarnih i evakuacijskih), parkirališnih normativa, te uz obveznu suglasnost svih drugih korisnika konkretne građevine, kao i korisnika građevina na susjednim katastarskim česticama.

Potpuno ukopane građevine i uređaja individualne odvodnje otpadnih voda dozvoljeno je postavljati i izvan gradivog dijela građevne čestice, kao i spremnike plinske kotlovnice kada je to neophodno radi zadovoljavanja tehničkih uvjeta postave spremnika.

Ograde s ulične strane mogu se graditi od kamena, opeke (u situacijama rekonstrukcije postojećih), betona, metala, u skladu s lokalnim uvjetima i do najviše 1,8 m visine. Ograde prema susjednim građevinskim česticama izvode se iz navedenih materijala, ali i kao zelene ograde-živice, u visini do 1,8 metra. Ograda se može izvesti kao puna u visini do najviše 1.0 m.

Od svih tipologija gradnje predviđenih ovim Planom, jedino obiteljske i višeobiteljske građevine mogu se graditi kao građevine u nizu, sukladno drugim odredbama ovog Plana.

Oblici korištenja i Način gradnje utvrđeni kartografskim prikazima 4.5. i 4.6. ne odnose se na građevinske čestice već na zone i to u pretežitom obimu.

Detaljni uvjeti za gradnju obiteljskih i višeobiteljskih građevina utvrđuju se sukladno *Urbanim pravilima* za svako pojedinačno područje.

B. Opći i zajednički uvjeti smještaja i gradnje višestambenih građevina

Prostorni pokazatelji (koeficijenti izgrađenosti i iskoristivosti, (Gig i Kis), utvrđeni su za svako pojedinačno područje urbanog pravila, odnosno pripadajuću im zonu.

Koeficijent iskorištenosti nadzemno (kin) odnosi se samo na omjer ukupnog izgrađenog nadzemnog dijela BRP-a spram površine građevinske čestice.

U podzemnim djelovima višestambene, stambeno-poslovne, poslovno-stambene i druge gospodarske građevine unutar građevinskog područja naselja moguće je planirati jedino parkirališno-garažne površine, drvarnice, skladišta, kotlovnice, infrastrukturne sklopove i slične servisno-funkcionalne sadržaje. Neovisno o načinu izračuna građevinske (bruto) površine zgrade sukladno posebnom propisu, građevinska bruto površina podzemnih dijelova građevine, u smislu ovog Plana, ne ulazi u obračun koeficijenta izgrađenosti nadzemno (kin) i koeficijenta iskorištenosti (kis).

Najmanja dozvoljena površina građevinske čestice za višestambenu građevinu utvrđuje se za svako područje posebno prema uvdje datim urbanim pravilima, ili sukladno uvjetima iz plana užeg područja proizašlog iz lokalnih uvjeta.

Višestambene građevine smiju imati katnost koja odgovara visini do 21 metara, odnosno 25 m za građevine mješovite-pretežito poslovne namjene.

Ukoliko se višestambene građevine planiraju kao stambeni tornjevi, najveća dozvoljena katnost iznosi 10 nadzemnih etaža, ukupne visine do 30 metara, ili 35 metara ako je riječ o poslovnoj građevini mješovite namjene.

Stambeni tornjevi planiraju se sukladno grafičkom prikazu br. 4.6. *Način gradnje* kao ekstenzija postojeće tipologije, (prepoznate kao ambijentalna vrijednost) prepoznatljive i već formirane silhuete grada. Stambeni tornjevi mogu se, sukladno detaljnijim prostornim analizama, planirati na *potezima urbaniteta* i unutar područja *mikrocentara*.

Stambeni tornjevi, viši od navedenih parametara, ovim se Planom definiraju kao *neboderi* i mogu se kao akcenti uklopiti u postojeću ili planiranu urbanu matricu, a temeljem prostornih studija i analiza kao podloge plana užeg područja.

Na postojećim višestambenim građevinama nije moguće planirati rekonstrukciju u cilju dogradnje dodatne etaže i promjene izvornog arhitektonskog sklopa. Potkrovlja višestambenih građevina moguće je rekonstruirati i prenamijeniti u stambene prostore jedino ako se time ne mijenjaju vanjski gabariti građevine i ne narušava izvorni arhitektonski sklop građevine. U svrhu kvalitetnog projektiranja tavanjskih stanova moguće je planirati i krovne prozore, po mogućnosti ne s ulične strane i tako da njihova vertikalna projekcija ne prelazi više od 10% površine krova. Prenamjene tavana na građevinama u zaštićenim područjima i na kulturnom dobru projektirati i provoditi sukladno uvjetima službe zaštite.

Prigodom prenamjene tavana u stambene prostore obvezno je na građevinskoj čestici osigurati broj parkirnih mjesta prema odredbama i predloženim procedurama ovog Plana.

U slučaju da potreban broj parkirališno-garažnih mjesta zbog objektivnog razloga nije moguće riješiti na građevinskoj čestici, uvjeti i način realizacije nedostajućih parkirnih mjesta i obveze koje iz toga proizlaze, rješavat će se temeljem *općeg akta Grada Rijeke*, u protivnom rekonstrukcija nije moguća.

Ukoliko se etažiranjem povećava broj stambenih jedinica ili se poveća površina stana u odnosu na graničnu vrijednost prema kojoj se određuje broj parkirališnih mjesta na građevnoj čestici, na isti je način potrebno zadovoljiti parkirališne normative ovog Plana.

Unutar višestambenih građevina koje se nalaze u prostoru mješovite namjene, kao prostor javne namjene, prostor za rad i lokale može se koristiti samo podrumski prostor, suteran, prizemlje, visoko prizemlje i prvi kat. Iznimno, etaže više od prvog kata smiju se koristiti jedino kao odvjetački i slični uredi, prostori tihog obrta ili umjetnički atelieri-sadržaji koji ne privlače veći broj korisnika i namjernika. Na etažama višim od prvog kata nije moguće planirati dječje vrtiće, zabavišta i igraonice za djecu, i sl. Osim s ovim Planom, svaku prenamjenu stambenog u poslovni prostor unutar područja mješovite namjene potrebno je regulirati i izmjenom međuvlasničkih ugovora stanara.

Neposrednom provedbom ovoga Plana dozvoljena je prenamjena samostalnih uporabnih cjelina u postojećim zgradama bez povećanja njihovog ukupnog broja.

Nije dozvoljena prenamjena pomoćne građevine-garaže u stambeni ili poslovni prostor.

Broj podrumskih etaža višestambenih građevina utvrđen je pojedinim urbanim pravilom; prostornim planom užeg područja može se utvrditi i drukčiji broj.

Na uličnom pročelju višestambene i poslovne građevine i to osobito u zaštićenim područjima, na građevine nije dozvoljeno postavljanje antena, satelitskih antena, klima uređaja, solarnih kolektora i drugih naprava i uređaja koje narušavaju estetsku vrijednost građevine ili prostornog konteksta. Iste je potrebno projektirati i izvoditi kao integralni dio termotehničkih i drugih sustava građevine, a postava potrebnih uređaja i naprava dozvoljava se na krovu građevine.

U oblikovanju građevine, potrebno je težiti modernom i suvremenom arhitektonskom izrazu s potpunim odmakom od 'tranzicijske' arhitekture koja je u posljednjih desetak godina preplavila sva gradska područja. Oblikovni izraz poželjno je postaviti na temeljima najkvalitetnijih primjera arhitekture modernog i suvremenog izraza šireg mediteranskog makroprostora, a u promicanju i poticanju arhitektonske kvalitete građevina primjenjivati instituciju javnog natječaja u najvećem mogućem opsegu a osobito u zoni gradskog centra.

Unutar zaštićenih gradskih područja, a u reduciranom obujmu i u preostalim gradskim područjima, potrebno je poticati razvijanje posebnih oblika komunalnog reda primjenom sustava mjera zaštite privatnosti, zaštite od buke, zaštite

od svjetla, gospodarenja otpadom putem 'eko-otoka', načina korištenja tavana i drvarnica, režima rada ugostiteljskih objekata i drugih poslovnih sadržaja i građevina, kao i načina uređivanja pročelja, prozora i balkona.

Oblici korištenja i Način gradnje utvrđeni kartografskim prikazima 4.5. i 4.6. ne odnose se na građevinske čestice već na zone i to u pretežitom obimu.

Detaljni uvjeti za gradnju višestambenih građevina utvrđuju se prema *Urbanim pravilima* za svako pojedinačno područje.

C. Opći i zajednički uvjeti rekonstrukcije, dogradnje, nadogradnje, zamjene i pojedinačne interpolacije

Rekonstrukciju obiteljskih i višeobiteljskih građevina treba planirati sukladno ovdje danim normativima i urbanim pravilima za novu gradnju ili u skladu s važećim prostornim planom užeg područja. U zaštićenim područjima potrebno je ishoditi i mišljenju nadležne službe spomeničke i kulturne baštine.

Rekonstruirati je moguće i građevine smještene na građevnim česticama manjim od propisanih ovim Planom, ali uz poštivanje svih ostalih ovdje datih normativa. Također, moguće je prema drugim parametrima Plana rekonstruirati i građevine koje se nalaze na manjim udaljenostima od propisanih u odnosu na među sa susjednim građevinskim česticama te spram regulacijskog pravca.

Kod rekonstrukcije stambene građevine bez promjene namjene, dozvoljeno je rekonstruirati i građevine bez propisanog priključka na javnu prometnu površinu te zadržati postojeći broj parkirališnih mjesta ako se pritom ne povećava broj stambenih jedinica.

U slučaju da su neki zatečeni parametri veći od navedenih, moguće je zadržavanje postojećih veličina pri rekonstrukciji i zamjenskoj gradnji, ali bez njihova povećavanja.

Rekonstrukcija višestambenih građevina dozvoljena je sukladno urbanim pravilima za gradnju novih građevina. Rekonstruirati je dozvoljeno i građevine iz stavka 1. ovoga članka smještene na građevnim česticama manjim od dozvoljenih te građevine koje se nalaze na manjim udaljenostima od granice građevne čestice i od regulacijskog pravca, pod uvjetom poštivanja svih ostalih ovim Planom datih normativa.

3.2.7.2.2.. *Uvjeti smještaja i gradnje unutar mješovite namjene M1 (pretežito stambene) i M2 (pretežito poslovne)*

A. *Stambeno-poslovna građevina* unutar mješovite namjene M1 ili M2 (a iznimno unutar namjene S ili neke druge namjene), pretpostavlja izgradnju građevine unutar koje se za stambenu namjenu koristi pretežit dio bruto razvijene površine (BRP), dok je ostatak površine namijenjen drugom sadržaju, prvenstveno poslovnom. U cilju zaštite funkcioniranja ovakvog tipa građevine, ovim Planom utvrđuju se sljedeći *preporučeni* odnosi namjena:

- najviše 66 % BRP stambena namjena, najmanje 33 % BRP poslovna namjena.

Najveća dozvoljena visina stambeno-poslovne građevine iznosi kako slijedi:

- do 21 m visine, u tipologiji i oblikovanju poput višestambene građevine,
- do 30 m visine, u tipologiju i oblikovanju poslovno-stambenog tornja,
- preko 30 m visine, u tipologiji i oblikovanju visoke zgrade (nebodera).

Najmanja površina građevne čestice za gradnju stambeno-poslovne građevine iznosi 2000 m².

Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti građevne čestice (kig) varira od 0,25 % do 0,75, ovisno o karakteru smještaja građevine unutar područja namjene i lokalnim uvjetima.

Najveći dozvoljeni koeficijent iskorištenosti nadzemno (kin) varira prema tipologiji gradnje:

- za višestambenu tipologiju od 1,5 do 4,5,
- za toranjsku gradnju od 2,5 do 7,5,
- za nebodersku gradnju 3,0 do 10 (što se preciznije utvrđuje prostornim planom užeg područja).

Na građevnoj čestici potrebno je osigurati broj parkirališnih mjesta za zaposlenike, stanare i korisnike, sukladno normativima utvrđenim ovim Planom, pristup i manipulativne površine za vozila opskrbe i komunalnog servisa te druge površine ovisno o karakteru namjene. Otvorene parkirne površine potrebno je ozeleniti sadnjom stablašica na način sadnje najmanje 1 stabla/4PM.

Parkirna mjesta mogu se graditi i u obliku podzemne garaže.

Podzemna garaža može se izvesti u cijelosti u dimenzijama građevne čestice, ukoliko se takvom gradnjom ne remete konstruktivna, statička, instalacijska i druga svojstva susjednih građevina, javnih i drugih površina, te ako se gradnjom ne utječe na već izvedenu razinu uređenja zemljišta, ne mijenja zatečena konfiguracija terena (na način konačno zaravnatog tla), ne proizvode novi i neprihvatljivi visinski odnosi i sl. Ukoliko se podzemna garaža izvodi kao ukopana unutar čestice, ali je radi zatečenih konfiguracijskih odnosa razina čestice u odnosu na nivelacionu kotu javne prometne površine podignuta za više od 2,5 m, tada se podzemna garaža može graditi samo unutar građivog dijela građevne čestice, a preostale površine iskoristiti za oblikovanje čestice prema susjednim česticama i građevinama.

Najmanja udaljenost građevinskog pravca do ruba čestice iznosi 4 m, a prema regulacijskom pravcu 6 m. Međutim, ovisno o morfologiji gradnje, građevina se može planirati kao samostojeća, ugrađena ili polugrađena. Ukoliko se izvodi kao samostojeća tada se prema susjednim građevinama mora postići udaljenost od najmanje $\frac{1}{2}$ visine +4 m.

Ukoliko se građevina smješta unutar izgrađene strukture definiranog uličnog građevnog pravca, tada se građevinski pravac nove građevine može uskladiti s građevnim pravcem izgrađene strukture. Usklađenje građevinskog pravca nije dozvoljeno ukoliko je ulica planirana za rekonstrukciju u svrhu povećanja broja prometnih trakova, povećanja širine, interpolacije ugibališta, sadnje drvoređa i sl., a kojom se udaljenost između građevinskog pravca i ruba kolne površine smanjuje na manje od 4 m.

Neposrednom provedbom ovoga Plana dozvoljena je rekonstrukcija građevine stambeno-poslovne namjene u svrhu održavanja građevine, poboljšanja tehničko-tehnološke opremljenosti, gradnje nedostajućih instalacija i uređaja, uređenja građevne čestice za smještaj vozila, prometnih i manipulativnih površina, hortikulturno uređenje i slično.

Prilikom rekonstrukcije vrijede svi drugi uvjeti kao i za planiranje nove građevine.

Izuzetno, ukoliko se poslovno-stambena građevina planira unutar zaštićenog područja povijesno-graditeljske cjeline, tada je moguće prostornim planom užeg područja uvjete gradnje prilagoditi morfologiji te cjeline, a u skladu s lokalnim uvjetima i uvjetima zaštite.

U području mješovite namjene može se izvesti i građevina isključivo poslovne namjene, ali samo unutar područja koja su urbanim pravilima ovoga Plana određena kao potezi urbaniteta ili mikrocentara.

B. *Poslovno-stambena građevina* unutar mješovite namjene-pretežito poslovne M2 (a iznimno i unutar drugih namjena), pretpostavlja izgradnju građevine unutar koje se za poslovnu namjenu koristi pretežit dio bruto razvijene površine (BRP), dok je ostatak površine namijenjen drugom sadržaju, prvenstveno stambenom. U cilju zaštite funkcioniranja ovakvog tipa građevine, ovim Planom utvrđuju se sljedeći *preporučeni* odnosi namjena:

- najviše 66 % BRP poslovna namjena, najmanje 33 % BRP stambena namjena,
- najmanje 40 % BRP poslovna namjena, najviše 40% BRP stambena namjena, 20 % druga namjena (javna i društvena, hotelska i sl.)

NAPOMENA: Unutar površine mješovite namjene M2 locirane neposredno uz građevinsko područje izvan naselja za izvojenju, proizvodnu namjenu, moguće je odstupiti od preporučenih odnosa poslovne i stambene namjene, a u korist poslovne namjene.

Najveća dozvoljena visina građevina mješovite namjene-pretežito poslovna iznosi kako slijedi:

- do 21 m visine, u tipologiji i oblikovanju poput višestambene građevine,
- do 30 m visine, u tipologiju i oblikovanju poslovno-stambenog tornja,
- preko 30 m visine, u tipologiji i oblikovanju visoke zgrade (nebodera).

Površina građevne čestice ne propisuje se ovim Planom.

Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti građevne čestice (kig) varira od 0,25 % do 0,75, ovisno o karakteru smještaja građevine unutar područja namjene.

Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti nadzemno (kin) varira prema tipologiji gradnje:

- za višestambenu tipologiju od 1,5 do 4,5,
- za toranjku gradnju od 2,5 do 7,5,
- za nebodersku gradnju 3,0 do 10 (što se preciznije utvrđuje prostornim planom užeg područja).

Na građevnoj čestici potrebno je osigurati broj parkirališnih mjesta za zaposlenike, stanare i korisnike, sukladno normativima utvrđenim ovim Planom, pristup i manipulativne površine za vozila opskrbe i komunalnog servisa te druge površine ovisno o karakteru namjene. Otvorene parkirne površine potrebno je ozeleniti sadnjom stablašica na način sadnje najmanje 1 stabla/4PM.

Parkirna mjesta mogu se graditi i u obliku podzemne garaže.

Podzemna garaža može se izvesti u cijelosti u dimenzijama građevne čestice, ukoliko se takvom gradnjom ne remete konstruktivna, statička, instalacijska i druga svojstva susjednih građevina, javnih i drugih površina, te ako se gradnjom ne utječe na već izvedenu razinu uređenja zemljišta, ne mijenja zatečena konfiguracija terena (na način konačno zaravnatog tla), ne proizvode novi i neprihvatljivi visinski odnosi i sl. Ukoliko se podzemna garaža izvodi kao ukopana unutar čestice, ali je radi zatečenih konfiguracijskih odnosa razina čestice u odnosu na nivelacionu kotu javne prometne površine podignuta za više od 2,5 m, tada se podzemna garaža može graditi samo unutar gradivog dijela građevne čestice, a preostale površine iskoristiti za oblikovanje čestice prema susjednim česticama i građevinama.

Najmanja udaljenost građevinskog pravca do ruba čestice iznosi 4 m, a prema regulacijskom pravcu 6 m. Međutim, ovisno o morfologiji gradnje, građevina se može planirati kao samostojeća, ugrađena ili polugrađena. Ukoliko se izvodi kao samostojeća tada se prema susjednim građevinama mora postići udaljenost od najmanje $\frac{1}{2}$ visine +4 m.

Ukoliko se građevina smješta unutar izgrađene strukture definiranog uličnog građevnog pravca, tada se građevinski pravac nove građevine, može uskladiti s građevnim pravcem izgrađene strukture. Usklađenje građevinskog pravca nije dozvoljeno ukoliko je ulica planirana za rekonstrukciju u svrhu povećanja broja prometnih trakova, povećanja širine, interpolacije ugibališta, sadnje drvoređa i sl., a kojom se udaljenost između građevinskog pravca i ruba kolne površine smanjuje na manje od 4 m.

Poslovno-stambena građevina ne može imati stambeni sadržaj u prizemlju.

Kada prostorni uvjeti na čestici dopuštaju, poslovno-stambena građevina može se izvesti na način odvajanja stambenog od poslovnog sadržaja i stvaranja cjelina koje imaju odvojene ulaze, komunikacije i instalacije.

Neposrednom provedbom ovoga Plana dozvoljena je rekonstrukcija građevine mješovite namjene u svrhu održavanja građevine, poboljšanja tehničko-tehnološke opremljenosti, gradnje nedostajućih instalacija i uređaja, uređenja građevne čestice za smještaj vozila, prometnih i manipulativnih površina, hortikulturno uređenje i slično.

Pod rekonstrukcijom se, u smislu ovoga Plana, podrazumijeva i povećanje bruto razvijene površine do 15 % u odnosu na zatečenu površinu, ali pod uvjetom da je to u suglasju s ostalim odredbama ovoga Plana.

Prilikom rekonstrukcije vrijede svi drugi uvjeti kao i za planiranje nove građevine.

Izuzetno, ukoliko se poslovno-stambena građevina planira unutar zaštićenog područja povijesno-graditeljske cjeline, tada je moguće prostornim planom užeg područja uvjete gradnje prilagoditi morfologiji te cjeline, a u skladu s uvjetima zaštite.

Prethodno navedni uvjeti ne odnose se na područja označena kao gradski projekti.

C. Opći i zajednički uvjeti gradnje građevina unutar područja Mikrocentara

Mikrocentri, kao područja koncentracije centralnih sadržaja pojedinog gradskog područja, obuhvaćaju poslovne, trgovačke, javne i društvene te stambene sadržaje. U planiranju sadržaja primjenjuju se konkretna urbana pravila za svaku pojedinačnu grupu sadržaja.

Osim u funkcijskom, *mikrocentri* su značajni i u fizionomskom smislu te se moraju planirati kao pješačke zone na koje su orijentirani sadržaji mikrocentra.

Barem 50% od potrebnih parkirališnih mjesta potrebno je riješiti garažiranjem, od čega je moguće odstupiti ako to proizlazi iz detaljnije analize šireg prostora kroz plan užeg područja.

Zone mikrocentara utvrđene su na kartografskom prikazu br. 4.5. Oblici korištenja i način gradnje-*Oblici korištenja* a sukladno detaljnijim prostornim analizama moguće ih je predvidjeti i na nekim drugim lokacijama.

Na područjima posredne provedbe ovoga Plana utvrđenih kartografskim prikazom br. 4.4, površinu i namjenu građevnih čestica potrebno je utvrditi prostornim planom užeg područja. Građevni pravac novih građevina može se poklopiti s regulacijskim pravcem ulice/prometnice odnosno javne površine uopće. Uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca.

Ukoliko se građevni pravac novih građevina poklapa s regulacijskim pravcem ulice/prometnice, tada najmanja udaljenost građevnog pravca od kolne površine iznosi 6 m. Unutar navedene površine potrebno je planirati drvodred (najmanje 2 m širine) i pješački hodnik (najmanje 4 m širine).

Završna etaža građevine može se uvući u odnosu na pročelje građevine (set back storey), a površinu koristiti kao terasu, krovni vrt, bazen i sl. Ovisno o tipologiji krova, dozvoljava se potkrovlje najviše visine od 1 etaže.

Mikrocentar treba planirati s naglašenom javnom pješačkom površinom: ulicom i/ili trgov. Najmanja širina glavne pješačke ulice iznosi 12 m. Unutar mikrocentra pješačku površinu i/ili trg potrebno je planirati za potrebe manifestacija, javnih okupljanja i sl., a proporcionalno broju korisnika unutar gravitacijskog područja, kao i karakteru sadržaja unutar mikrocentra. Javnu pješačku površinu potrebno je planirati tako da se manifestacije mogu odvijati autonomno, tj. ne remeteći aktivnosti u okolnom prostoru i ne isključujući ga iz uporabe.

Dozvoljava se povezivanje planiranih građevina iznad i ispod slobodnog profila pješačkih i prometnih površina.

Gdje god je moguće, potrebno je planirati produžetak mikrocentra na javnu parkovnu površinu.

Broj prometnih traka i posljedično tome širina prometnica dimenzionira se u skladu s odredbama ovoga Plana o dimenzioniranju prometnica. Ipak, najmanja širina dvosmjerne prometnice ne može biti manja od 6 m.

Unutar područja mikrocentra dozvoljena je gradnja podzemne garaže u podzemlju jedne ili više građevnih čestica, odnosno bloka kao cjeline. Broj etaža nije ograničen. Broj parkirnih mjesta u podzemnim garažama dimenzionira se na potrebe sadržaja unutar mikrocentra, a temeljem normativa iz ovoga Plana.

Tablica 157. Sistematizacija urbanih pravila broj 5-12 za Mikrocentre

Područje urbanog pravila		Status zone	koeficijent izgrađenosti (Gig)	
			koeficijent iskoristivosti (Kis)	
			Ostali prostorni pokazatelji	
5. Prostorno izdvojena gradska područja pretežito obiteljske gradnje				
2-23-5.4.	Orehovica	mikrocentar	0,35	
2-18-5.5.	Draga		1	
			planom užeg područja	
6. Područja obiteljske i višeobiteljske izgradnje				
2-15-6.2.	Donja Drenova	mikrocentar	0,35	
			1,2	

2-11-6.5.	Pehlin		planom užeg područja
9. Područja mješovite gradnje			
2-9-9.1.	Gornja Vežica	mikrocentar	0,35
			1,5
			planom užeg područja
2-3-9.8.	Zamet-centar	mikrocentar	0,35;
			1,5
			planom užeg područja
2-3-9.17.	Gornji Zamet- centar		

3.2.7.2.3. Uvjeti smještaja i gradnje unutar javne i društvene namjene D

Ovim Planom utvrđuju se uvjeti smještaja i gradnje građevina javne i društvene namjene, kako slijedi:

3.2.7.2.3.1.	upravna i pravosudna	(D1);
3.2.7.2.3.2.	socijalna	(D2);
3.2.7.2.3.3.	zdravstvena	(D3);
3.2.7.2.3.4.	predškolska	(D4);
3.2.7.2.3.5.	osnovnoškolska	(D5);
3.2.7.2.3.6.	srednjoškolska	(D6);
3.2.7.2.3.7.	visoko učilište	(D7);
3.2.7.2.3.8.	kultura	(D8);
3.2.7.2.3.9.	vjerska	(D9);

Opći uvjeti smještaja i gradnje građevina javnih i društvenih djelatnosti:

A. Građevine javne i društvene namjene planiraju se i grade unutar građevinskog područja naselja, na površinama unutar mreže utvrđene ovim Planom, a danim u tablicama 107. – 115. Izuzetno, građevine javne i društvene namjene mogu se graditi unutar građevinskog područja naselja (a iznimno i unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu) i izvan površina utvrđenih ovim Planom, ali pod uvjetom da se poštuju normativi za dimenzioniranje mreže utvrđeni ovim Planom, odnosno važećom regulativom.

Izuzetak čine sportske i rekreativne građevine koje se, osim na površinama unutar građevinskog područja naselja utvrđenim ovim Planom, mogu graditi i unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu.

B. Na površinama i u građevinama javne i društvene namjene mogu se planirati i graditi građevine i površine za sadržaje koji upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja u tim građevinama.

C. Gradnja građevina javne i društvene djelatnosti moguća je neposrednom provedbom temeljem uvjeta utvrđenih ovim Planom, odnosno temeljem prostornog plana užeg područja, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*. Iznimno, gradnja vjerske građevine planske oznake D9-31 na Srdočima moguća je neposredno.

D. Neposrednom provedbom ovoga Plana dozvoljena je rekonstrukcija građevine javne i društvene namjene u svrhu održavanja građevine, poboljšanja uvjeta, gradnje instalacija i uređaja za provođenje mjera zaštite okoliša, uređenja građevne čestice za smještaj vozila, prometnih i manipulativnih površina, gradnja prometnog priključka, hortikulturno uređenje i slično.

Pod rekonstrukcijom se, u smislu ovoga Plana, podrazumijeva i povećanje bruto razvijene površine do 15%, pod uvjetom da je to u suglasju s ostalim odredbama ove Odluke.

Ukoliko se pak predviđeni zahvat rekonstrukcije odnosi na jedinstveni sklop koji građevina javne i društvene namjene čini s pratećim sadržajima (poput npr. sportske dvorane), tada je rekonstrukcijom moguće predvidjeti povećanje bruto razvijene površine do 25%.

E. Udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice određuje se na sljedeći način. U dužini čestice javne i društvene namjene potrebno je uspostaviti primjerenu širinu pješačkog hodnika od barem 4 m, a ukoliko između građevinskog pravca i regulacijskog pravca nema pojasa zelenila, tada i drvored ili zeleni pojas u širini od barem 2 m. Budući da najmanja širina pristupne prometnice iznosi 6 m, udaljenost regulacijskog pravca od osi prometnice iznosi najmanje 7-9 m, odnosno ista se povećava s povećanjem širine prometnice. (Pod pristupnom prometnicom ne podrazumijeva se prometni priključak između čestice javne namjene i prometnice na koju se ista kolno vezuje.)

F. Ukoliko se građevina javne i društvene namjene planira na građevnoj čestici izražene konfiguracije, a prostorne analize ukazuju na nepovoljne mikroprostorne i volumenske odnose građevine, ostatka čestice i drugih građevina mikrocentra odnosno susjednih građevina i prostora (izraženi potporni ili obložni zidovi, «mrtva» pročelja građevine, visina građevine manja ili jednaka razlici visina unutar čestice) tada se gradnja na čestici može planirati na način da se na razini javne prometne ili pješačke površine građevina izgradi dijelom unutar cjelokupnog gradivog dijela građevne čestice, u visini jedne etaže (najveće visine 4,5 m), a nad izgrađenom etažom u veličini propisanog koeficijenta izgrađenosti i pod uvjetom da se najmanje 20% površine uredi kao javna pješačka površina. Prostornim planom užeg područja (mikrocentra) mogu se utvrditi još detaljniji prostorni pokazatelji, a ovisno o uvjetima pojedinačne lokacije.

G. Neizgrađene površine lokacije javne i društvene namjene potrebno je urediti kao parkovnu površinu i, gdje god je moguće, istu učiniti pristupačnom javnosti.

H. Ukoliko se lokacija određena ovim Planom za gradnju građevine javne i društvene namjene ne realizira, moguće je na toj lokaciji planirati građevinu druge javne i društvene namjene, a pod uvjetom da se programom gradnje uklapa u prostorne uvjete planirane lokacije. Također, sadržaj javne i društvene namjene moguće je planirati i unutar građevinskog područja naselja na lokaciji koja nije određena ovim Planom, te se u tom slučaju primjenjuju urbana pravila područja i uvjeti gradnje pojedine vrste javne i društvene namjene.

Posebni uvjeti smještaja i gradnje građevina javnih i društvenih djelatnosti:

Prostorni pokazatelji za gradnju građevine javne i društvene djelatnosti dani se u tablici 158. *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, a primjenjuju se prilikom posredne i neposredne provedbe ovoga Plana, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*

Prostorni pokazatelji za gradnju građevine javne i društvene djelatnosti primjenjuju se na površini utvrđenoj ovim Planom u tablicama 107.-115., odnosno na pojedinačnu česticu građevine javne i društvene djelatnosti, a u skladu s površinom potrebnom za planiranje postavljenog programa. Prilikom posredne provedbe ovoga Plana, izradom prostornog plana užeg područja, odnosno prilikom neposredne provedbe ovoga Plana putem stručne podloge za izdavanje lokacijske dozvole, unutar obrade cjeline područja može se odstupiti od preporučene vrijednosti prostornih pokazatelja za pojedinačnu građevinu odnosno njoj pripadajuću česticu, ali se isti moraju primijeniti na razini ukupnog područja obuhvata.

Druga odstupanja od uvjeta gradnje građevine javne i društvene namjene, koja su dana u tablici 158., moguća su unutar područja gradskog projekta, mikrocentra i poteza urbaniteta, u skladu s ovim posebnim uvjetima i urbanim pravilom za pojedino područje.

Građevinu javne i društvene namjene moguće je planirati samo uz ulicu/prometnicu odnosno pješačku ulicu najmanje širine 12 m, te javni trg dimenzioniran na ukupnu potrebu mikrocentra, odnosno građevine koje su smještene uza nj.

Najmanja udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca dana je u tablici 158.

Građevina javne i društvene namjene može se graditi na građevnom pravcu koji je ujedno i regulacijski pravac javne prometne površine samo ukoliko se ista planira kao pješačka (ulica, trg, stepenište), ili je dio planiranog mikrocentra. Uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca.

Dozvoljava se povezivanje planiranih građevina iznad i ispod slobodnog profila pješačkih i kolnih površina.

Ukoliko je građevina javne i društvene namjene locirana unutar dijela grada koji ima svojstva kulturnog dobra ili unutar područja gradskog središta odnosno mikrocentra, a za istu temeljem posebnih uvjeta nije potrebna otvorena površina, gradivi dio može se planirati u cijeloj površini građevne čestice. Ukoliko se uz javnu površinu locira građevina javne i društvene namjene koja, radi karaktera namjene temeljem posebnih uvjeta unutar čestice treba imati slobodne površine, tada se na građevinskom pravcu trebaju smjestiti sadržaji kojima najbolje odgovara dodir s javnom površinom (školska dvorana, upravni sadržaj i sl.)

Parkirna mjesta za potrebe građevine javne i društvene namjene potrebno je dimenzionirati temeljem odredbi ovoga Plana te ih smjestiti unutar građevne čestice kao parkiranje na površini odnosno unutar garažne građevine.

Ukoliko se rješenje parkirnih potreba planira u garaži, tada se ista planira kao podzemna garaža u dimenzijama građevine ili unutar cjelokupne površine gradivog dijela građevne čestice (a iznimno i izvan nje, ali u dijelu površine između gradivog dijela građevne čestice i čestice javne površine), ukoliko se takvom gradnjom ne remete konstruktivna, statička, instalacijska i druga svojstva susjednih građevina, javnih i drugih površina, te ako se gradnjom ne utječe na već izvedenu razinu uređenja zemljišta, ne mijenja zatečena konfiguracija terena (u smislu konačno zaravnatog tla), ne proizvode novi i neprihvatljivi visinski odnosi i sl. Potpuno ukopana garaža ne uzima se u obračun koeficijenta iskorištenosti.

- Podzemna garaža može se izvesti i ispod javne pješačke i/ili prometne površine te parkovne površine, uz osiguranje dovoljnog nadsloja (barem 1,5-2,5 m) za sadnju parka. Podzemna garaža koja se izvodi ispod javne površine ima javni karakter.
- Ukoliko se uz javnu površinu planira gradnja i/ili rekonstrukcija građevine javne i društvene namjene koja je po svom karakteru veliki generator posjetitelja u kratkom vremenskom razdoblju (sportska dvorana, glazbeno-scenska namjena i sl.), tada je obvezno planirati odgovarajuću javnu površinu pred građevinom te za toliku površinu povećati ukupnu pješačku ili drugu površinu mikrocentra odnosno lokacije. Površina u m², za koju se povećava postojeća ili planirana javna površina, iznosi najmanje ½ planiranog kapaciteta građevine javne namjene.

Tablica 158. Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene

Prostorni pokazatelj	D1	D2,D3	D4	D5	D6	D7(*)	D8 (*)	D9(*)
Površina građevne čestice (m ²)	Temeljem postavljenog programa, odnosno tablica 107.-115.ovoga Plana							
Najveći koeficijent izgrađenost (kig)	0,35	0,35	0,3	0,35	0,35	0,35	0,8	0,35
Najveći koeficijent iskoristivosti (kis)	2,1	1,75	0,6	1,0	1,2	1,75	4	1,4
Najveći dozvoljeni koeficijent mase (km)	7	6	-	3,5	4	7	16	4
Najmanja udaljenost građevine do ruba građevinske čestice (m)	6	6	6	6 **	10	10	10	10
Najmanja udaljenost građevnog pravca od regulacijskog (m)	6	10	10	10	10	10	10	10
Udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice (m)	Temeljem općih uvjeta							
Najveća dozvoljena katnost	PPUP		2	3	PPUP			
Najveća dozvoljena visina građevine (m)	PPUP		4,5 (8)	8 (11)	PPUP			
Ozeleniti i hortikulturno urediti (% čestice)	30	30	70	30	40	30	10	30
Parkiranje	Unutar čestice, odnosno površine ili u skladu s posebnim uvjetima							

Napomene:

PPUP – prostorni plan užeg područja, odnosno stručna podloga za lokacijsku dozvolu ako je gradnja dozvoljena neposrednom provedbom

* Prostorni pokazatelji mogu se detaljnije razraditi i korigirati do najviše 10% prigodom izrade plana užeg područja za svaku izdvojenu tipologiju gradnje

** najmanji razmak građevine od susjednih građevina iznosi 12 m,

3.2.7.2.3.1. Upravne i pravosudne građevine (D1)

U planiranju građevine upravne i pravosudne namjene, primjenjuju se *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, dani u tablici 158., kao i opći i posebni uvjeti utvrđeni ovim Planom. U planiranju građevine zatvora moguće je primijeniti i druge (i drugačije uvjete) ukoliko specifičnost projektnog programa to zahtijeva.

Ukoliko je riječ o planiranju zahvata na postojećoj građevini koja se nalazi na građevnoj čestici čija izgrađenost prelazi vrijednost najvećeg dozvoljenog koeficijenta izgrađenosti, tada se u planiranju trebaju poštovati najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti i mase, kao i svi drugi posebni uvjeti gradnje.

3.2.7.2.3.2. Socijalne građevine (D2)

U planiranju socijalne građevine, primjenjuju se *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, dani u tablici 158., kao i opći i posebni uvjeti utvrđeni ovim Planom.

Navedeni uvjeti mogu se detaljnije razraditi i korigirati do najviše 10% prigodom izrade plana užeg područja.

3.2.7.2.3.3. Zdravstvene građevine (D3)

A. Građevine primarne zdravstvene zaštite, te drugih građevina zdravstvene zaštite (s izuzetkom bolničkih) planiraju se primjenom *Prostornih pokazatelja za gradnju građevina javne i društvene namjene*, danih u tablici 158., kao i općih i posebnih uvjeta utvrđenih ovim Planom, ako se zdravstvena građevina planira kao samostalna građevna i programska cjelina, odnosno u skladu s urbanim pravilom područja na kojem se planira gradnja poslovno-stambene građevine, ako se zdravstveni sadržaj pojavljuje u kombinaciji s drugim sadržajem, u skladu s normativima koji se primjenjuju za pojedinu vrstu građevina, odnosno temeljem uvjeta utvrđenih prostornim planom užeg područja.

B. Ovim Planom daju se sljedeći uvjeti gradnje bolničkih građevina odnosno površina:

<i>Prostorni pokazatelj</i>	<i>D3 –2 (Rijeka)</i>	<i>D3-16 (Sušak)</i>	<i>D3 –15 Kantrida</i>
Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig)	0,35	0,45	0,35
Najveći dozvoljeni koeficijent iskorištenosti (kis)	1,75	2,10	1,40
Najveći dozvoljeni koeficijent mase (km)	6,00	8,50	5,00
Najmanja površina parkovnog zelenila (%)	0,3	0,25	0,30

C. Ovim Planom predlaže se postizanje minimalnog normativa od 70 m²/bolničkom ležaju. Normativ kojem treba težiti, uzimajući u obzir rang kliničke bolnice, iznosi 80-100 m²/bolničkom ležaju.

- Na području bolničke namjene, prilikom izrade prostornog plana užeg područja za cjelinu područja, može se odstupiti od preporučene vrijednosti prostornih pokazatelja za pojedinačnu građevinu, ali se isti moraju primijeniti na razini ukupnog područja,
- Unutar čestice odnosno površine zdravstvene namjene riješiti parkirne i druge prometne potrebe prema parkirnim normativima ovog Plana,
- Ovim je Planom kao alternativna lokacija Dječjoj bolnici (u slučaju zadržavanja iste u bolničkom sustavu) određena površina unutar GP-3, oznake D3-15,
- Gradnju i uređenje građevina kliničke bolnice provoditi temeljem prostornog plana užeg područja.

3.2.7.2.3.4. Predškolske građevine (D4)

Detaljni uvjeti gradnje predškolske građevine dani se u tablici 158. *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, a primjenjuju se prilikom izrade prostornog plana užeg područja, odnosno prilikom neposredne provedbe, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*.

Vrijednosti prostornih i urbanističkih pokazatelja za lokacije, iskazane u tablici broj 110, mogu odstupati do 25%, osobito u gusto naseljenim odnosno u već formiranim gradskim područjima, gdje nije moguće zadovoljiti tražene normative u cijelosti.

Prostorni razmještaj i površina za gradnju predškolskih ustanova prikazana je na kartografskom prikazu br. 1 „Korištenje i namjena prostora“, a mreža predškolskih ustanova, s podacima za dimenzioniranje svake pojedinačne lokacije, iskazana je u tablici broj 110.

Građevinu za predškolski odgoj dozvoljeno je graditi kao samostojeću prizemnu građevinu, namijenjenu isključivo smještaju djece predškolskog odgoja. Udaljenost od mjesta stanovanja do dječjih jaslaca je oko 500 m, a do dječjeg vrtića oko 1000 m. Nije moguće planirati vrtiće kapaciteta većeg od 12 grupnih jedinica.

Veličina građevne čestice određena je prema standardu od 40 m²/djetetu, ali tako da ni najmanja novoplanirana ustanova ne bude smještena na površini manjoj od 2000 m². Za građevine kapaciteta 100 mjesta i više, veličina građevne čestice može se odrediti primjenom normativa od (najmanje) 35 m²/djetetu, a na vrlo strmom terenu ili kada se čestica oslanja na postojeću zelenu površinu, veličina građevne čestice može se dimenzionirati s minimalno 25 m²/djetetu.

Vanjski prostori trebaju imati ozelenjene i igralištima organizirane površine.

Veličina zajedničkog igrališta određuje se za dječje jaslce s najmanje 15 m²/djetetu jasličke dobi, a za dječji vrtić s najmanje 20 m². U sklopu zajedničkog igrališta oblikuju se grupna igrališta od 60-130 m² po grupnoj jedinici. Veličina prostora za sprave treba biti 4,5 m² po djetetu;

Sve vanjske površine, osim gospodarskog prilaza i parkirališta treba oblikovati da služe za igru djece i treba ih zaštititi ogradom visine najmanje 1,8 m, po mogućnosti obostrano ozelenjene;

Lokacija i orijentacija dječjih jaslaca i vrtića na čestici treba omogućiti skladne odnose funkcionalnih sklopova zgrade i površina za igralište, površina za igru i rasonodu, gospodarskih i zelenih površina. Ulaz ne smije biti izložen jakom vjetru i zapusima. Prostorije za djecu smjestiti na jug (prihvaća se i otklon do 15 stupnjeva.)

Do donošenja pedagoškog standarda, građevinu predškolske ustanove planirati i projektirati prema „Normativima za planiranje, programiranje, projektiranje, izgradnju i opremanje dječjih jaslaca i dječjih vrtića, „Prosvjetni vjesnik“ br.4-

5, Zagreb, 1977. g. a igrališta prema „Normativima s uputama o programiranju, projektiranju, izgradnji i opremanju prostora za tjelesni odgoj u dječjim jaslama i vrtićima, osnovnim školama i srednjim školama“, „Prosvjetni vjesnik“ br. 4, Zagreb, 1976.g.

3.2.7.2.3.5. Osnovnoškolske građevine (D5)

Detaljni uvjeti gradnje osnovnoškolske građevine dani se u tablici 158. *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, a primjenjuju se prilikom izrade prostornog plana užeg područja, odnosno prilikom neposredne provedbe, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*.

Prostorni razmještaj i površina za gradnju građevine osnovne škole prikazana je na kartografskom prikazu br.1 „Korištenje i namjena prostora“, a mreža osnovnih škola, s podacima za dimenzioniranje svake pojedinačne lokacije, iskazana je u tablici broj 111.

Građevinu osnovne škole potrebno je graditi kao samostojeću građevinu, namijenjenu odgoju i obrazovanju.

Građevna čestica škole treba biti smještena tako da omogući siguran prilaz učenika do škole, te u tom smislu ni na koji način ometan prometnicama visokog intenziteta.

Veličina građevne čestice određuje se prema prostorno-pedagoškom normativu od 30-50 m²/učeniku. Za školsku građevinu kapaciteta do 300 učenika, moguće je građevinu dimenzionirati primjenom normativa od najmanje 40 m²/učeniku, a za građevinu kapaciteta iznad 300 učenika s najmanje 30 m²/učeniku.

Građevinu osnovne škole potrebno je tako smjestiti da se omogući dodatno korištenje oko 20-30% površine čestice za moguću dogradnju radi povećanja kapaciteta ili promjene pedagoških zahtjeva i standarda.

Učionički trakt školske građevine potrebno je odmaknuti najmanje 10 m od regulacijskog pravca prometnice, pravilno orijentirati i uspostaviti funkcionalnu vezu s ostalim prostorima i sadržajima škole.

Osim školske građevine, potrebno je urediti vanjske prostore:

- školsko vježbalište za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture (TZK), bez obzira na veličinu škole;
- školsko dvorište s parkovno uređenom površinom za odmor i rekreaciju (u pravilu ispred učionica, a dio parka uz prometnicu zagrađiti visokim drvećem radi zaštita od prašine i buke),
- školski vrt i prostore za razrednu nastavu na otvorenom,
- pješački prilazni put, školski trg, gospodarsko dvorište,
- parkiralište za automobile (1 PM/učionici) i školski autobus.

Do donošenja prostorno-pedagoškog standarda za osnovne škole:

- veličinu dvorane za TZK, te
- veličinu i vrstu sportskih igrališta planirati

u skladu s kapacitetom škole i njezinom značenju unutar gradskog područja koje joj gravitira, a prema „Pravilniku o prostornim standardima, normativima te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže sportskih objekata“ (Narodne novine br. 38/91.) te prema uputama koje je izdao Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu „Osnovne škole – Upute za programiranje, planiranje i projektiranje“, Zagreb 1995.godine;

- školski vrt planirati prema sljedećim preporukama:
 - kapacitet škole do 300 učenika – 8m²/učeniku (samo učenici V-VIII razreda),
 - kapacitet škole iznad 300 učenika – 6m²/učeniku (samo učenici V-VIII razreda),
- školsko dvorište planirati prema sljedećim preporukama:
 - kapacitet škole do 300 učenika – 5m²/učeniku,
 - kapacitet škole iznad 300 učenika – 3m²/učeniku.

Na površini planiranoj za gradnju osnovne škole većoj od 1,5 ha osim dvorana i vanjskih igrališta uputno je planirati školski plivački bazen, naročito u gradskim područjima udaljenim od morske obale.

Unutar površine namijenjene osnovnoj školi nije moguće planirati trajne ili montažne ugostiteljske prostore, trgovine i sl.

Vrijednosti prostornih i urbanističkih pokazatelja za lokacije, iskazane u tablici broj 111, mogu odstupati do 25%, osobito u gusto naseljenim odnosno u već formiranim gradskim područjima, gdje nije moguće zadovoljiti tražene normative u cijelosti.

3.2.7.2.3.6. Srednjoškolske građevine (D6)

Detaljni uvjeti gradnje srednjoškolske građevine dani se u tablici 158. *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, a primjenjuju se prilikom izrade prostornog plana užeg područja, odnosno prilikom neposredne provedbe, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*. Prilikom izrade prostornog plana

užeg područja za cjelinu područja, može se odstupiti od preporučene vrijednosti prostornih pokazatelja za pojedinačnu građevinu, ali se isti moraju primijeniti na razini ukupnog područja.

Prostorni razmještaj i površina za gradnju građevine srednje škole prikazana je na kartografskom prikazu br.1 „Korištenje i namjena prostora“, a mreža škola, s podacima za dimenzioniranje svake pojedinačne lokacije iskazana je u tablici broj 112.

Građevinu srednje škole potrebno je graditi kao samostojeću građevinu, namijenjenu obrazovanju.

Građevna čestica škole treba biti smještena tako da omogući siguran prilaz učenika do škole, te u tom smislu ni na koji način ometan prometnicama visokog intenziteta.

Veličina građevne čestice određuje se prema prostorno-pedagoškom normativu od 30-50 m²/učeniku. Za školsku građevinu kapaciteta do 300 učenika, moguće je građevinu dimenzionirati primjenom normativa od najmanje 40 m²/učeniku, a za građevinu kapaciteta iznad 300 učenika s najmanje 30 m²/učeniku.

Do donošenja prostorno-pedagoškog standarda za srednje škole:

- lokaciju i građevinu škole planirati primjenom sljedećih normativa:
- 20-25 m² površine građevne čestice po učeniku za postojeće lokacije;
- 30-50 m² površine građevne čestice po učeniku za nove lokacije;
- Bruto površina građevine iznosi najmanje 6 m²/učeniku,

Veličinu dvorane za TZK, te veličinu i vrstu sportskih igrališta planirati u skladu s kapacitetom škole i njezinom značenju unutar gradskog područja, a prema „Pravilniku o prostornim standardima, normativima te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže sportskih objekata“ (Narodne novine br. 38/91.).

Na građevnoj čestici, osim površine za školsku građevinu, potrebno je urediti vanjske športske terene, površine za odmor i rekreaciju, zelene površine, parkiralište i dr.

Unutar čestice riješiti parkirne i druge prometne potrebe prema odredbama ovoga Plana.

3.2.7.2.3.7. Visoko učilište (D7)

A. Detaljni uvjeti gradnje građevine visokog učilišta dani se u tablici 158. *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, a primjenjuju se prilikom izrade prostornog plana užeg područja, odnosno prilikom neposredne provedbe, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*.

Prostorni razmještaj i površina za gradnju građevine visokog učilišta prikazana je na kartografskom prikazu br. 1 „Korištenje i namjena prostora“, a mreža, s podacima za dimenzioniranje svake pojedinačne lokacije, iskazana je u tablici broj 113.

B. Građevinu građevine visokog učilišta potrebno je graditi kao samostojeću građevinu, namijenjenu obrazovanju.

Na građevnoj čestici odnosno površini, osim građevine visokog učilišta, potrebno je urediti vanjske športske terene, površine za odmor i rekreaciju, zelene površine, parkiralište i dr.

Unutar čestice riješiti parkirne i druge prometne potrebe prema odredbama ovoga Plana.

Unutar površine namijenjene visokom učilištu nije moguće planirati trajne ili montažne ugostiteljske prostore, trgovine i sl., s izuzetkom područja Sveučilišnog kampusa.

C. Lokacije i građevine visokog školstva planirati primjenom sljedećih kriterija:

- Najmanje 6 m²/studentu za potrebe odvijanja društveno-humanističkog studija,
- Najmanje 15 m²/studentu za potrebe odvijanja tehničkog studija,
- Najmanje 2.5 m²/studentu za sportske sadržaje.

Navedene uvjete moguće je detaljnije razraditi i u obimu do najviše 10% korigirati planom užeg područja, i to pojedinačno za svaku tipologiju gradnje (studij, stanovanje, sport i dr.).

D. Veličinu sportske dvorane kao i veličinu i vrstu sportskih igrališta planirati u skladu s kapacitetom škole i njezinom značenju unutar gradskog područja koje joj gravitira, a prema „Pravilniku o prostornim standardima, normativima te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže sportskih objekata“ (Narodne novine br. 38/91.).

E. Prilikom izrade prostornog plana užeg područja za cjelinu Sveučilišnog kampusa, može se odstupiti od preporučene vrijednosti najvećih dozvoljenih prostornih pokazatelja za pojedinačnu građevinu odnosno njoj pripadajuću česticu, ali je potrebno ostati u okvirima propisanih vrijednosti na razini ukupnog promatranog područja Sveučilišnog kampusa.

3.2.7.2.3.8. Građevine za kulturu (D8)

A. Detaljni uvjeti gradnje građevine za kulturu dani se u tablici 158. *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, a primjenjuju se prilikom izrade prostornog plana užeg područja, odnosno prilikom neposredne provedbe, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*.

Gradnja novih građevina moguća je temeljem prostornog plana užeg područja a za gradnju unutar GP-4 obavezan je raspis javnog arhitektonskog natječaja.

B. Prigodom planiranja ovih građevina, osigurati potreban broj parkirališnih mjesta unutar čestice i/ili građevine. Izuzetno, parkirna mjesta mogu se planirati i na javnom parkiralištu/garaži, ukoliko isto nije udaljeno više od 200 m od građevne čestice, a pod uvjetom da se tim brojem ne umanjuje potreban kapacitet javnog parkirališta/garaže. Smještaj vozila opskrbe, servisa i sl. mora se riješiti unutar čestice. Izuzetak čine građevine medija za koje se parkiranje treba riješiti unutar građevne čestice.

C. Lokaciju i građevinu kulture planirati primjenom dimenzionalnih kriterija koji su propisani za svaku pojedinačnu vrstu odnosno namjenu.

D. Za centralnu građevinu Gradske knjižnice Rijeka obavezno provesti javni arhitektonsko-urbanistički natječaj. Prostorni program Gradske knjižnice Rijeka potrebno je utvrditi temeljem zakonskih odredbi i prostornih mogućnosti lokacije.

E. Prostor namijenjen kulturnom programu (D8) na Kostabeli, sjeverno od Opatijske ceste, unikatan je projekt i program. Može se planirati samo temeljem plana užeg područja i to prema sljedećim uvjetima:

- tipološki treba preferirati paviljonsku izgradnju modernog arhitektonskog izraza; morfološki, koloristički i vizualno uklopivu u jedan od najvrijednijih gradskih prostornih resursa;
- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig) iznosi 0,25;
- najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti (kis) iznosi 0,5;
- najveći dozvoljeni koeficijent mase (km) iznosi 2;
- ostali prostorni pokazatelji jednaki kao kod obiteljske gradnje.

Način korištenja planiranog paviljona ne smije imati dnevne programe koji će privlačiti veći broj konzumenata, riječ je o kulturnoj ustanovi ili instituciji zatvorenijeg tipa za posebne edukacijsko-izložbene programe.

Odabrani sadržaji moraju kvalitetom i važnošću prerasti lokalni značaj, kako u programu i načinu rada, tako i u odabiru ukupnog arhitektonskog rješenja građevine za koje je potrebno provesti urbanističko-arhitektonski natječaj.

F. Ovaj Plan ne može potvrditi postojeću lokaciju građevine elektroničkih medija. Daljnji razvoj potrebno je provoditi na novim, prostorno istaknutim i urbanotvornim lokacijama (sekundarno gradsko središte Rujevica, potezi urbaniteta, šire gradsko središte i sl.), na kojima će nove građevine zadovoljiti funkcionalnim potrebama te biti kvalitetno estetski oblikovane.

G. Građevine medija planiraju se primjenom urbanih pravila područja na kojem se planira gradnja, a koja se odnose na poslovne (ako se građevina medija planira kao samostalna građevna i programska cjelina), odnosno poslovno-stambene građevine (ako se pojavljuje u kombinaciji s drugim sadržajem), u skladu s posebnim uvjetima i normativima koji se primjenjuju za pojedinu vrstu građevine, odnosno temeljem uvjeta utvrđenih prostornim planom užeg područja.

Gradnju građevina provoditi temeljem prostornog plana užeg područja.

3.2.7.2.3.9. Vjerske građevine (D9)

A. Detaljni uvjeti gradnje vjerske građevine dani se u tablici 158. *Prostorni pokazatelji za gradnju građevina javne i društvene namjene* ovoga Plana, a primjenjuju se prilikom izrade prostornog plana užeg područja, odnosno prilikom neposredne provedbe, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*.

B. Prilikom izrade prostornog plana užeg područja, vjersku građevinu promatrati kao dio centralnih sadržaja gradskog područja, odnosno njegovog centralnog područja.

C. Prilikom izrade prostornog plana užeg područja, ukoliko se vjerska građevina nalazi unutar središta gradskog područja, može se odstupiti od preporučene vrijednosti najvećih dozvoljenih koeficijenata za pojedinačnu građevinu odnosno njoj pripadajuću česticu najviše do 10%, ali je potrebno ostati u okvirima preporučenih vrijednosti na razini koeficijenta mase i ukupnog promatranog područja središta.

D. Unutar građevne čestice nužno je osigurati javni prostor za okupljanje vjernika najmanje veličine 50% u odnosu na izgrađeni sakralni dio. Preostali dio građevinske čestice mora se hortikulturno urediti uz osiguranje parkirnih potreba. Ukoliko prostorne mogućnosti čestice odnosno planirane površene omogućuje, slobodnu površine čestice/površine hortikulturno urediti kao javni park, a unutarnje komunikacije planirati kao javne.

E. Unutar čestice građevine riješiti parkirne i druge prometne potrebe prema odredbama ovoga Plana. Iznimno, ukoliko se vjerska građevina nalazi unutar središta gradskog područja, tada se izvan građevne čestice, u okviru javnog parkirališta,

ukoliko isto nije udaljeno više od 100 m od građevne čestice sakralne građevine, mogu riješiti parkirne potrebe vanjskih korisnika vjerske građevine (vjernici, posjetitelji i dr.).

3.2.7.2.4. *Uvjeti smještaja i gradnje unutar gospodarske namjene*

3.2.7.2.4.1. Poslovna namjena-pretežito uslužna K1, pretežito trgovačka K2 i komunalno-servisna K3

Generalnim urbanističkim planom utvrđuju se i unutar građevinskog područja naselja površine za gospodarsku namjenu, ali isključivo poslovnu (pretežito uslužnu K1, pretežito trgovačku K2 i komunalno-servisnu K3), te ugostiteljsko-turističku namjenu (T1- hotel). Ovo je posebno važno u kontekstu opredjeljenja temeljem kojeg je određene površine potrebno planski usmjeriti prema centralnim ili drugim sadržajima potrebnim pojedinom gradskom području za njegovu daljnje profiliranje, bez obzira da li se takav razvoj dogodio ili ne.

Prilikom izrade prostornog plana užeg područja ili prilikom neposredne provedbe Plana potrebno je poštovati sljedeće uvjete:

- Veličina građevne čestice za gradnju poslovne odnosno gospodarske građevine, ne smije biti manja od 2000 m², odnosno 1000 m² na područjima oznake K3-2 (Komunalno-servisno područje Draga), K3-3 (Komunalno-servisno područje Pod Ohrušvom) i K3-8 (Komunalno-servisno područje Mihačeva draga);
- Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig) građevne čestice iznosi 0.35, odnosno 0.50 na područjima oznake K3-2 (Komunalno-servisno područje Draga), K3-3 (Komunalno-servisno područje Pod Ohrušvom) i K3-8 (Komunalno-servisno područje Mihačeva draga);
- Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti nadzemno (kin) 1.05, odnosno 1.50 na područjima oznake K3-2 (Komunalno-servisno područje Draga), K3-3 (Komunalno-servisno područje Pod Ohrušvom) i K3-8 (Komunalno-servisno područje Mihačeva draga);
- Najveći dozvoljeni koeficijent mase građevine iznosi 3,5, odnosno 0.60 na područjima oznake K3-2 (Komunalno-servisno područje Draga), K3-3 (Komunalno-servisno područje Pod Ohrušvom) i K3-8 (Komunalno-servisno područje Mihačeva draga).

Koeficijentom mase građevine utvrđeno je koliko je dopušteno planirati kubičnih metara građevine u odnosu na 1 m² građevinske čestice.

Preporučena dozvoljena udaljenost od građevinskog pravca do ruba čestice i regulacijske linije iznosi 10 m; za podzemni dio građevine 4,0 m. Izuzetno, ukoliko se trgovačka građevina smješta unutar izgrađene strukture definiranog uličnog građevnog pravca, tada se građevinski pravac nove građevine može uskladiti s građevnim pravcem izgrađene strukture. Usklađenje građevinskog pravca nije dozvoljeno ukoliko je ulica planirana za rekonstrukciju u svrhu povećanja broja prometnih trakova, povećanja širine, interpolacije ugibališta, sadnje drvoreda i sl., a kojom se udaljenost između građevinskog pravca i ruba kolne površine smanjuje na manje od 4 m.

Prilikom rekonstrukcije građevine u svrhu povećanja bruto razvijene površine, kada je ista smještena uz prometnicu na udaljenosti manjoj od 6 m od regulacijskog pravca, potrebno je izvršiti i prostorno usklađenje udaljenosti.

Najmanja dozvoljena udaljenost gospodarske građevine do stambene građevine iznosi 15 m, a do građevine javne i društvene namjene 25 m.

Na građevnoj čestici potrebno je osigurati broj parkirališnih mjesta za zaposlenike i korisnike, sukladno ovom Planu, pristup vozilima za opskrbu, manipulativne površine za vozila opskrbe i komunalnog servisa te druge površine ovisno o karakteru namjene.

Otvorene parkirne površine potrebno je ozeleniti sadnjom stablašica na način sadnje najmanje 1 stabla/4PM.

Izuzetno, ukoliko se gospodarska – pretežito trgovačka građevina planira unutar zaštićenog područja povijesno-graditeljske cjeline, tada je moguće prostornim planom užeg područja uvjete gradnje prilagoditi morfologiji te cjeline, a u skladu s uvjetima zaštite.

Detaljniji (a ovisno o lokacijskim uvjetima i drugačiji) uvjeti uređenja i korištenja građevina i površina gospodarske namjene vrijede unutar područja mikrocentra gdje se primjenjuju drukčiji parametri od prethodno navedenih, sve sukladno ovim Planom definiranim Urbanim pravilima.

3.2.7.2.4.2. Ugostiteljsko-turistička namjena-hotel T1

Za gradnju i uređenje hotela unutar građevinskog područja naselja, kao i za rekonstrukciju i prenamjenu stambene građevine u hotel vrijede odredbe Plana koje se odnose na gradnju poslovno-stambene građevine, osim u djelu koji se odnosi na omjere namjena.

Međutim, prilikom gradnje građevina i uređenja površina na području T1-5 koje je ovim Planom utvrđeno kao područje ugostiteljsko-turističke namjene, potrebno je poštovati sljedeće uvjete gradnje:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti građevne čestice (kig) iznosi 0,35,
- najveći dozvoljeni koeficijent iskorištenosti (kis) građevne čestice iznosi 1,50,
- najveći dozvoljeni koeficijent mase građevine (km) iznosi 4,5,
- najveća dozvoljena visina hotelske građevine iznosi 27,0 m,

- najmanje 40% površine građevne čestice potrebno je urediti kao zelenu površinu u koju površinu ulazi i površina ozelenjenih krovova,
- najmanja dozvoljena udaljenost građevnog od regulacijskog pravca i ruba građevne čestice iznosi 10,0 m,
- najmanja dozvoljena udaljenost građevine iz stavka 1. ovoga članka od stambene građevine iznosi 15,0 m.

Prilikom privođenja područja dječje bolnice na Kantridi planiranoj ugostiteljsko- turističkoj namjeni, potrebno se je pridržavati sljedećih smjernica kod izrade prostornog plana užeg područja:

- potrebno je zaštititi izvorno parkovni karakter prostora (obavezno zadržavanje gustog, visokog zelenog pojasa uz Istarsku ulicu, uz granice područja i prema moru te između zgrada) uz obaveznu izradu krajobraznog projekta uređenja,
- očuvati prirodni izgled obale i plaže,
- svaku eventualnu gradnju / rekonstrukciju / uklanjanje građevina potrebno je vršiti prema konzervatorskim smjernicama i uvjetima,
- parkirališta treba planirati podzemno, ispod zgrade Poliklinike,
- istaknuti memoriju na povijest kompleksa (kontinuitet namjene od gotovo 100 godina),
- preporuča se djelomično zadržavanje postojeće namjene (npr. za dječju fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu) i planiranje zdravstveno-turističke djelatnosti.

3.2.7.2.5. *Uvjeti smještaja, gradnje i uređenja unutar sportsko-rekreacijske namjene R*

Opći uvjeti:

A. Građevine sporta i rekreacije planiraju se i grade unutar *građevinskog područja naselja na površinama utvrđenim za šport (R1) i rekreaciju (R2)*, utvrđenim ovim Planom, a danim u tablici 118 (a,b i c), zatim na *površinama osnovnih i srednjih škola te visokoškolskih ustanova*, utvrđenim ovim Planom, a danim u tablici 111., 112. i 113., kao i na drugim površinama unutar građevinskog područja naselja.

B. Na površinama i u građevinama javne i društvene namjene mogu se planirati i sadržaji koji upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja u tim građevinama.

C. Gradnja građevine sporta i rekreacije moguća je neposrednom provedbom, temeljem uvjeta utvrđenih ovim Planom, odnosno temeljem prostornog plana užeg područja, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*.

Neposrednom provedbom ovoga Plana dozvoljena je rekonstrukcija građevine sporta i rekreacije u svrhu održavanja građevine, poboljšanja uvjeta, gradnje instalacija i uređaja za provođenje mjera zaštite okoliša, uređenja građevne čestice za smještaj vozila, prometnih i manipulativnih površina, gradnja prometnog priključka, hortikulturno uređenje i slično.

Pod rekonstrukcijom se, u smislu ovoga Plana, podrazumijeva i povećanje bruto razvijene površine do 15%, pod uvjetom da je to u suglasju s ostalim odredbama ove Odluke. Izuzetno, neposrednom provedbom ovoga Plana može se provesti i rekonstrukcija građevine u većem postotku od navedenog, ali samo ako se zahvat planira u sklopu površine školske namjene (osnovna, srednja visoka), i pod uvjetom da je zahvat u suglasju s ostalim odredbama ove Odluke.

3.2.7.2.5.1. *Uvjeti smještaja i gradnje sportskih građevina unutar namjene šport-R1*

Opći uvjeti smještaja i gradnje sportskih građevina unutar namjene šport-R1

Unutar građevinskog područja naselja, gradnja i uređenje pojedinačne sportske građevine, poput sportske dvorane, bazena, stadiona, igrališta, trim kabineta i slično, planira se ili u obliku samostalne građevine ili kao sastavni dio druge građevine, u pravilu školske namjene. Iste građevine, odnosno sadržaji mogu se planirati odnosno koristiti i za rekreativne potrebe građana.

Osim sportskog sadržaja, unutar površine planirane za smještaj sportske građevine te pojedinačne sportske građevine unutar građevinskog područja naselja, moguće je predvidjeti i drugi srodan sadržaj koji podržava osnovnu namjenu: poslovni, trgovački, uslužni, ugostiteljski i sl., a koji je potreban za korektno odvijanje sportskog sadržaja u građevini kako za natjecatelje tako i za publiku odnosno korisnike. Ukupna bruto razvijena površina takvih sadržaja unutar građevinskog područja za sport ne može biti veća od površine sportskih sadržaja.

Prigodom planiranja građevine potrebno je osigurati prometni pristup te parkirna mjesta. Potreban broj parkirališnih mjesta osigurati unutar čestice i/ili građevine, odnosno područja i površine planirane za šport i rekreaciju.

Izuzetno, parkirna mjesta za sportsku građevinu koja se planiraju unutar građevinskog područja za sport, mogu se planirati i izvan građevne čestice buduće sportske građevine, unutar postojeće građevine ili kao zasebna građevina (u radijusu gravitacije do 600 m) ili u sklopu građevine pomoćnog sadržaja. Prilikom planiranja takve građevine, u dijelu površine građevne čestice prema javnoj prometnoj, pješačkoj i zelenoj površini, podzemni dio građevine moguće je planirati i izvan gradivog dijela građevne čestice. Ukoliko potreban broj potrebnih parkirnih mjesta nije moguće planirati isključivo unutar građevne čestice sportske građevine, dozvoljava se planiranje nedostajućih parkirnih mjesta unutar javne

površine (trg, pješačka ulica, park i sl.) u obliku garažne građevine, u skladu s drugim uvjetima i odredbama ovoga Plana, ali pod uvjetom da se tim brojem ne umanjuje broj potrebnih mjesta za druge planirane namjene u prostoru.

Parkirna mjesta koja je potrebno osigurati za građevinu pomoćnog sadržaja moraju biti osigurana unutar građevne čestice.

Posebni uvjeti smještaja i gradnje športskih građevina unutar namjene šport-R1

A. *Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti, najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti i najveći dozvoljeni koeficijent mase* primjenjuje se na planiranje zatvorenih sportskih građevina (dvorana, bazen, streljana i sl.), stadiona (osim koeficijenta mase) i drugih građevina unutar površine ili građevinskog područja, a ne primjenjuje se na sportske površine koje se planiraju kao trajno otvorene poput: sportskog igrališta, otvorenog bazena, staze za sportsko natjecanja (trčanje, biciklizam, i sl.) i dr. Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti primjenjuje se u planiranju građevne čestice sportske građevine, ali, ukoliko nije drugačije propisano, unutar površine planirane za sport građevna čestica sportske namjene može biti u cijelosti izgrađena pod uvjetom da građevinsko područje ne prijeđe dozvoljeni koeficijent izgrađenosti.

A.1. Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti:

Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti iznosi kako slijedi:

- kada se sportska građevina gradi kao samostojeća građevina unutar građevinskog područja naselja, najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti građevne čestice iznosi 0,40. Izuzetno, najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti može biti veći pod uvjetom da građevinsko područje sportske namjene ne prijeđe dozvoljeni koeficijent izgrađenosti od 0,70;
- kada se građevina gradi kao sastavni dio morfologije mikrocentra gradskog područja, najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti iznosi 0,80 uz poštovanje svih drugih uvjeta funkcioniranja građevine (pristup, parkiranje, sigurnosni uvjeti i sl.);
- kada se sportska građevina gradi u sklopu čestice ili površine školske građevine (osnove, srednje, visoke škole), u skladu s dozvoljenim koeficijentom za školsku namjenu;

A.2. Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti građevne čestice iznosi kako slijedi:

- kada se sportska građevina gradi kao samostalna unutar građevinskog područja naselja *najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti* građevne čestice iznosi 1,2. Izuzetno, najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti može biti veći pod uvjetom da građevinsko područje sportske namjene ne prijeđe dozvoljeni koeficijent iskoristivosti od 1,2;
- kada se sportska građevina gradi kao sastavni dio morfologije mikrocentra gradskog područja, moguće je odstupiti od naznačenog koeficijenta i do 50%, poštujući sve druge uvjete funkcioniranja građevine (pristup, parkiranje, odmak od susjednih građevina, sigurnosni uvjeti i sl.);
- kada se sportska građevina gradi u sklopu čestice školske građevine (osnove, srednje, visoke škole), u skladu s dozvoljenim koeficijentom za školsku namjenu.

A.3. Najveći dozvoljeni koeficijent mase iznosi kako slijedi:

- kada se sportska građevina gradi kao samostalna unutar građevinskog područja naselja *najveći dozvoljeni koeficijent mase* iznosi 4,0. izuzetno, kada se sportska građevina gradi kao sastavni dio morfologije centra gradskog područja, *najveći dozvoljeni koeficijent mase* iznosi 8, poštujući sve druge uvjete funkcioniranja građevine;
- kada se sportska građevina gradi u sklopu čestice školske građevine (osnovne, srednje, visoke škole), u skladu s dozvoljenim koeficijentom za školsku namjenu.

A.4. Najmanja udaljenost građevine do ruba građevne čestice iznosi kako slijedi:

- kada se sportska građevina gradi kao samostalna unutar građevinskog područja naselja, udaljenost do granice čestice prema javnoj prometnoj površini iznosi najmanje 10 m, a do ruba čestice 6,0 m;
- kada se sportska građevina gradi u sklopu čestice školske građevine u skladu s uvjetima za školsku namjenu;
- kada se sportska građevina gradi kao sastavni dio morfologije centra gradskog područja, moguće je građevinski pravac postaviti na regulacijskom pravcu, poštujući sve druge uvjete funkcioniranja građevine,
- izuzetno, prilikom gradnje zamjenske građevine moguće je zadržati zatečenu udaljenost građevine prema javnoj prometnoj površini i do ruba građevne čestice ako je ista manja od ovdje propisane,
- unutar područja sportske namjene pojedinačne građevine mogu se planirati i na rubu pripadajuće građevne čestice, osim prema području druge namjene.

A.5. Najmanji dozvoljeni dio građevne čestice koje je potrebno ozeleniti i hortikulturno urediti iznosi kako slijedi:

- kada se sportska građevina gradi kao samostalna unutar građevinskog područja naselja najmanje 30% građevne čestice je potrebno organizirati kao javnu zelenu površinu, u što se računaju i površine ozelenjenih krovova, kada

su isti uređeni kao javno dostupni dijelovi pješačke površine. Izuzetno, ozelenjeni dio građevne čestice može iznositi i manje pod uvjetom da najmanje 20 % građevinskog područja sportske namjene bude ozelenjeno.

Otvorene sportske površine dozvoljeno je natkriti privremenim konstrukcijama.

Prilikom planiranja građevinskog područja i površine utvrđene za sportsku namjenu, unutar iste potrebno je planirati sportski trg, a isti dimenzionirati na očekivani broj posjetitelja. Sportski trg planirati tako da postane sastavni dio morfologije javnih gradskih površina. Gradnjom je potrebno osigurati kontinuitet pješačkih komunikacija te ostvariti funkcionalno povezivanje sportskog trga sa postojećim pješačkim površinama, kako bi se izbjeglo stvaranje izdvojenih (izoliranih) površina unutar naselja.

Prilikom gradnje građevina na površinama sportske namjene posebno obratiti pozornost na oblikovanje pročelja orijentiranog na pješačku i javnu prometnu površinu, na način da se umanje negativni efekti poput odbijeska reflektivnih površina i stvaranja toplinskih otoka.

3.2.7.2.5.2. Uvjeti smještaja, gradnje i uređenja rekreacijskih površina unutar namjene R2

A. Unutar područja namjene rekreacija (R2) moguća je gradnja i uređenje otvorenih rekreativnih površina za potrebe građana jednog ili više gradskih područja i to za sljedeće aktivnosti: odbojku, košarku, rukomet, tenis, stolni tenis, boćanje, trim staza, biciklističkih staza, karting staza i slično.

Pod rekreativnom površinom podrazumijeva se uređenje površine:

- igrališta za odvijanje sportske igre, jednog ili više njih, u dimenzijama propisanim za pojedinu sportsku disciplinu (nogomet, rukomet, košarka, odbojka, tenis, atletika, boćanje i sl.),
- staze za održavanje sportske discipline, jedne ili više njih, u dimenzijama i s uvjetima propisanim za pojedinu sportsku disciplinu (trčanje, hodanje, karting, i sl.),
- druge rekreativne površine za potrebe korisnika (igralište za djecu, penjalište, sunčalište i dr.).

Rekreativnu površinu dozvoljeno je opremiti svom opremom potrebnom za odvijanje sportske discipline, gledalištem te prostorom za odlaganje sportske opreme, potrebe igrača i sl. Prilikom planiranja gledališta, gdje god je moguće iskoristiti zatečenu konfiguraciju terena, te isto izvesti primjenom prirodnih materijala. Prostor za odlaganje sportske opreme, potrebe igrača i sl. planirati kao manju građevinu koja može opslužiti više sportskih sadržaja odnosno površina.

Osim sadržaja za rekreaciju, dozvoljena je gradnja i uređenje parkirališta, prometnica, objekata i uređaja komunalne infrastrukture, te gradnja i uređenje manje ugostiteljske građevine, kao prateće rekreacijskom sadržaju, čija najveća dozvoljena bruto razvijena površina iznosi do 400 m² na 5.000 m² rekreacijske površine.

Za potrebe pomoćnih prostora, svlačionica i odlagališta moguće je planirati površinu koja ne prelazi 10% od površine uređene za rekreacijsku aktivnost.

Najmanje 40% građevinskog područja namijenjenog za rekreaciju potrebno je planirati kao zelenu površinu unutar koje je potrebno u najvećoj mogućoj mjeri očuvati autohtone biljne vrste, odnosno istu urediti kao jedinstveno koncipiranu parkovnu površinu.

Gradnja građevina i uređenje površina za rekreaciju unutar građevinskog područja naselja moguća je neposredno ili temeljem prostornog plana užeg područja, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*.

3.2.7.2.6. Uvjeti gradnje i uređenja javnih zelenih površina

3.2.7.2.6.1. Javni park (Z1)

Uvjeti uređenja i gradnje javnih parkova daju se kako slijedi.

Detaljna raspodjela javnih parkova po prostornim cjelinama i zonama dana je u poglavlju 3.2.5.1.2.1. Javni park (Z1), te se ista ima koristiti u posrednoj i neposrednoj provedbi ovoga Plana. Površine dane u tablici 149. Mreža javnih parkova, orijentacione su te se iste mogu prilagoditi konkretnim uvjetima prilikom izrade prostornog plana užeg područja, odnosno neposredne provedbe ovoga Plana. Osim navedenih, ovim Planom štite se i sve druge javne zelene površine uređene kao parkovno zelenilo. Za sve parkovne površine ovim Planom određuju se mjere stalnog uređenja i održavanja, te se isključuje prenamjena i dijela površine.

Ovim Planom kao glavni gradski parkovi određuju se: Park Nikole Hosta, Park Mlaka, Park heroja, te planirani parkovi na Sjevernoj Delti i Pehlinu. Ostali parkovi tretiraju se kao parkovi gradskog područja.

Projektiranje novih parkovnih površina provodi se neposrednom ili posrednom provedbom ovoga Plana, a u skladu s Planom procedura. Za projekt novog glavnog gradskog parka na Sjevernoj Delti, te gradskog parka na Rujevici, ovim se Planom predlaže provedba javnog natječaja.

Unutar gradskih područja, u kojima javna zelena površina nije utvrđena u grafičkom dijelu ovoga Plana, ali je potrebna površina utvrđena tekstualnim dijelom ovoga Plana, položaj, razmještaj i izgled javne zelene površine određuje se prostornim planom užeg područja.

Javne zelene površine moguće je prostornim planom užeg područja planirati i unutar područja druge namjene, kao i unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu, posebno ukoliko prostorni, ekološki, komunikacijski i drugi uvjeti opravdavaju takvo rješenje.

Posrednom i neposrednom provedbom ovoga Plana moguće je provoditi prenamjenu javne zelene površine iz jedne u drugu kategoriju (npr. iz Z1 u Z2 i sl.), ukoliko prostorni, ekološki, komunikacijski i drugi razlozi takvu potrebu opravdavaju. Prilikom prenamjene potrebno je voditi računa o zadržavanju međuodnosa vrsta javnih zelenih površina postavljenih ovih Planom.

Nove parkovne površine planirane su prema normativu od najmanje 3 m²/stanovniku gradskog područja, a tamo gdje prostorni uvjeti dopuštaju, osigurano je 5 m² i više po stanovniku. Veličina najmanjeg novoplaniranog javnog parka iznosi oko 3500 m².

Nove parkovne površine potrebno je planirati kao parkovne cjeline unutar jedinstvenog parkovnog sustava grada, pri čemu je potrebno poštovati načelo planiranja što veće i kompaktnije zelene površine nauštrb većeg broja usitnjenih površina. Ukoliko ovim Planom nije drugačije određeno, parkove je potrebno planirati prema broju stanovnika gradskog područja kako slijedi:

- za gradsko područje od 1-3 000 stanovnika: najmanje jedan park površine 0,3 ha;
- za gradsko područje od 3-5 000 stanovnika: najmanje jedan park površine 0,5 ha;
- za gradsko područje od 5-10 000 stanovnika najmanje jedan park površine 1 ha;
- za gradsko područje od 10-15 000 stanovnika najmanje jedan park površine 2 ha;
- za područje od preko 15 000 stanovnika najmanje jedan park površine 3 ha.

U urbano konsolidiranim područjima i tamo gdje nije moguće osigurati veću parkovnu površinu prema spomenutim normativima, potrebno je planirati više manjih javnih parkova i odmorišta, tj. parkovno uređenih zelenih površina za odmor stanovništva i igru djece, integriranih u sustav javnih zelenih površina.

Postojeće i planirane parkovne površine potrebno je održavati, projektirati i uređivati tako da oblikovnim obilježjima, hortikulturnim rješenjem, opremom i sadržajima zadovolje potrebe građana za odmorom, rekreacijom i kvalitetnijim uspostavljanjem socijalnih veza, a u tom smislu parkovima je potrebno osigurati pristupačnost, preglednost i sigurnost, opremiti prikladnom parkovnom i urbanom opremom.

Na javnim zelenim površinama nije moguće planirati gradnju građevina osim onih predviđenih ovim Planom. Iznimno, unutar parkovnih površina većih od 3 ha moguće je planirati i manje (komplementarne) ugostiteljske sadržaje površine do 200 m² BRP-a. Projektiranje ovakvih zahvata provesti putem natječaja sukladno propozicijama nadležne službe zaštite spomeničke i kulturne baštine.

Unutar parkova dozvoljena je gradnja manjih ograđenih dječjih igrališta, sanitarnih čvorova, fontana, paviljona, odmorišta i sličnih objekata, postava spomen obilježja koje će se svojim oblikovnim karakteristikama uklopiti u okolinu, te komunalnih građevina koje su u funkciji korištenja parka ali ne na vegetacijom oblikovanim prostorima, na način da njihova ukupna površina ne prelazi 10% ukupne površine parka.

Komunalne građevine i urbanu opremu poput telefonskih govornica, city-lightova i dr., gdje god je moguće, locirati rubno prema javnoj ili drugoj sličnoj površini, kako se ne bi umanjile parkovne i utilitarne vrijednosti parkovne površine. Unutar površine javnog parka nije dozvoljeno vođenje zračnih infrastrukturnih vodova te postavljanje objekata i uređaja fiksne i mobilne telefonije.

Građevine koje se nalaze unutar postojećih parkova, ukoliko je njihova namjena dozvoljena unutar javne zelene površine, dozvoljeno je obnavljati i rekonstruirati u postojećim gabaritima bez povećanja bruto-razvijene površine.

U svrhu odvijanja odabranih manifestacija unutar parka, moguće je postavljati privremene montažne konstrukcije.

Park se planira u pretežitom dijelu sadnjom visokog zelenila (do 70%) a u manjem obujmu sadnjom niskog raslinja i travnatih površina. Izbor biljnih vrsta mora biti usklađen sa zatečenim autohtonom vrstama užeg i šireg podneblja i onim egzotama koje uspjevaju u ovom podneblju.

Ulaze i glavne šetnice parka potrebno je osvijetliti javnom rasvjetom.

Prostore za rekreaciju potrebno je decentno inkorporirati u zelenilo. Isključuje se svaki oblik postavljanja umjetnih podnih obloga osim prirodnog tla, šljunka i zelenila. Rekreacijske površine pozicionirati tako da ne budu u koliziji s glavnim pješačkim komunikacijama.

Unutar parkova nije moguće ni trajno ni privremeno locirati sadržaje i programe koji bukom, zauzećem prostora i načinom funkcioniranja ometaju osnovnu funkciju prostora, a moguće je planirati sadržaje i programe na otvorenom kojima je područje djelovanja priroda, zdrav život, životinje i zaštita okoliša na pr. izložbe cvijeća, izložbe pasa i sl.

Javni park moguće je planirati i kao tematski park (na pr. botanički vrt, sportski park, memorijalni park i sl.). Ukoliko tematski park nameće potrebu planiranja obimnijih površina i sadržaja (pr. sportski park i sl.), tada se takvi sadržaji mogu planirati na najviše 1/3 planirane površine parka.

Svaki novoplanirani park treba biti spojen na javnu prometnu površinu. Na svakih 500 m² novoplanirane parkovne površine potrebno je osigurati jedno parkirno mjesto. Ukoliko topografski, kofiguracijski, geotehnički, hidrotehnički, prostorno-prometni i drugi odnosi dozvoljavaju, ovim Planom dozvoljeno je korištenje podzemlja parka za smještaj i gradnju javne garažne građevine, pod uvjetom da se smještajem iste ne umanjuju prostorne, kompozicione, pejzažne,

hortikulture i druge vrijednosti parkovne površine iznad nje, te da debljina nadsloja garaže iznosi barem 1,5-2,5 m kako svojim visinskim smještajem garaža ne bi utjecala na redukciju izbora biljnih vrsta u projektiranju parkovne površine.

Iznimno, za navedene potrebe ne može se koristiti podzemlje parkova zaštićenih kao spomenik parkovne arhitekture.

Postojeće javne parkove nije dozvoljeno prenamijeniti. Iznimno, dozvoljava se prenamjena parka gradskog područja u tematski park. Uređenje i mogući sadržaji odredit će se javnim urbanističko-krajobrazno-arhitektonskim natječajem.

Površine namijenjene parkovnoj namjeni moguće je do konačnog privođenja planskoj namjeni nesmetano koristiti kao voćnjake, povrtnjake i cvjetnjake.

Parkove je moguće planirati i kao tkzv. 'ambijentalne parkove' u najširem spektru urbanih sadržaja, sukladno detaljnijim prostornim analizama i lokalnim uvjetima svake pojedinačne lokacije.

Parkovne površine ne smiju biti zatvorene i nepristupačne građanima osim dijela u kojem se štite pojedine biljne ili iznimno-životinjske vrste.

S izuzetkom interventnih vozila, onemogućiti svako kretanje motornih vozila parkovnom površinom. U dijelu pješačkih šetnica moguće je voditi biciklističke staze, ali je iste potrebno odvojiti od pješačkih putova. U dijelovima parka potrebno je izdvojiti područja za životinje čije kretanje treba regulirati posebnim režimom.

Javni park moguće je neposrednom provedbom ovoga Plana planirati i urediti i na negrađevinskom području, a unutar pojasa od 100 m duž granice građevinskog područja naselja odnosno građevinskog područja za izdvojenu namjenu. Ukoliko se javni park uređuje na negrađevinskom području, potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri očuvati zatečeni sastav biljnih vrsta, posebno stablašica. Prilikom planiranja javnog parka na negrađevinskom području, osim krajobraznog zahvata dozvoljeno je planirati samo one zahvate koji su na negrađevnom području inače dozvoljeni (komunalno i infrastrukturno opremanje, postava parkovne i urbane opreme i sl.)

3.2.7.2.6.2. Dječje igralište (Z2)

Detaljna raspodjela dječjih igrališta po prostornim cjelinama i zonama dana je u poglavlju 3.2.5.1.2.2. *Dječje igralište (Z2)*, te se ista ima koristiti u posrednoj i neposrednoj provedbi ovoga Plana. Potreban broj i veličina igrališta za djecu do 3 godine starosti dani ovima Planom, orijentacioni su te se njihovo točnije i konkretnim uvjetima prilagođeno dimenzioniranje mora planirati prilikom izrade prostornog plana užeg područja, a temeljem uvjeta za dimenzioniranje dječjih igrališta sadržanih u tablici 159.

Temeljem istih uvjeta potrebno je planirati broj i veličinu dječjih igrališta i u onim dijelovima odnosno cjelinama gradskog područja na kojima se gradnja i uređenje provodi neposrednom provedbom ovoga Plana.

Najmanja površina novoplaniranog dječjeg igrališta za djecu do 3 godine starosti iznosi 50 m², a za uzrast od 3-6 godina iznosi 250 m². Iznimno, u već izgrađenim gradskim područjima, površina dječjeg igrališta za uzrast 3-6 godina može biti i manja, ali ne manja od 150 m².

Dječje igralište za uzrast od 3-6 godina mora biti ograđeno čvrstom niskom ogradom visine najmanje 80 cm.

Površina dječjeg igrališta za igru loptom mora biti ograđena transparentnom ogradom visine 3 m.

Podne površine ispod dječjih sprava moraju biti od elastičnih materijala.

Najmanje 30% površine dječjeg igrališta mora biti zasađeno niskim i visokim zelenilom.

Dječja igrališta potrebno je planirati prema sljedećim uvjetima za planiranje i dimenzioniranje:

Tablica 159. Uvjeti za dimenzioniranje dječjih igrališta

	do 3 god.	od 3 do 6 god.	od 7 do 15 god.
Ukupna površina	0,15 m ² /stanovniku	0,45 m ² / stanovniku	25 m ² / korisniku
Površina igrališta	najmanje 50 m ²	najmanje 250 m ²	približno 500 m ²
Poželjan radijus gravitacije	100 m	150 - 200 m	500 - 600 m

Dječje igralište moguće je neposrednom provedbom ovoga Plana planirati i urediti i na negrađevinskom području, a unutar pojasa od 100 m duž granice građevinskog područja naselja odnosno građevinskog područja za izdvojenu namjenu. Ukoliko se dječje igralište uređuje na negrađevinskom području, potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri očuvati zatečeni sastav biljnih vrsta, posebno stablašica, a dozvoljeno je planirati samo one zahvate koji su na negrađevnom području inače dozvoljeni (komunalno i infrastrukturno opremanje, postava parkovne i urbane opreme i sl.).

3.2.7.2.6.3. Odmorište i vrt (Z3)

Detaljna raspodjela odmorišta po prostornim cjelinama i zonama dana je u poglavlju 3.2.5.1.2.3. *Odmorišta i vrt (Z3)*, te se ista ima koristiti u posrednoj i neposrednoj provedbi ovoga Plana. Površine dane u tablici 151. *Mreža odmorišta*, orijentacione su te se iste mogu prilagoditi konkretnim uvjetima prilikom izrade prostornog plana užeg područja, odnosno neposredne provedbe ovoga Plana. Osim navedenih, ovim Planom štite se i sve druge javne zelene površine uređene ili

prostornim planom užeg područja planirane kao odmorište. Za sve površine odmorišta ovim Planom određuju se mjere stalnog uređenja i održavanja, te se isključuje prenamjena i dijela površine.

Ovim Planom kao odmorište planira se uređenje zelene površine od 100-3000 m², namijenjene odmoru i rekreaciji gravitirajućeg stanovništva i igri djece. U onim gradskim područjima gdje nije moguće osigurati veću parkovnu površinu te u urbano konsolidiranim područjima potrebno je planirati sustav odmorišta prema normativu od 1 odmorišta na svakih 500 stanovnika.

Na uređenje i korištenje površina odmorišta primjenjuju se istovjetni uvjeti koji se odnose na uređenje i zaštitu javnog parka.

Unutar odmorišta dozvoljena je gradnja manjeg dječjih igrališta veličine do 300 m² (u najvećim odmorištima) i postava parkovne opreme (fontana, paviljona u funkciji vidikovaca i sl.).

Unutar odmorišta i vrta nije dozvoljena postava montažnih objekata, pokretnih ugostiteljskih radnji i sl. Iznimno, uz veća odmorišta moguća je postava pokretne prodavaonice sandviča, slatkiša, sladoleda, po mogućnosti na kontaktnom području odmorišta i uređene pješačke javne površine (ulice, trga i sl.). Oblikovanje ovakvih objekata poželjno je ujednačiti na području cijeloga grada.

Na područjima za koja urbanim pravilima ovoga Plana nije predviđena izrada prostornog plana užeg područja, odmorište i vrt moguće je neposrednom provedbom ovoga Plana interpolirati u slobodnim, a neuređenim površinama, u cilju postizanja ekološkog, zdravstvenog, rekreativnog i svakog drugog učinka unutar tog dijela gradskog područja.

Neposrednom provedbom ovoga Plana, odmorište je moguće planirati i urediti i na negrađevinskom području, a unutar pojasa od 100 m duž granice građevinskog područja naselja odnosno građevinskog područja za izdvojenu namjenu. Prilikom planiranja i uređenja odmorišta na negrađevinskom području, potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri očuvati zatečeni sastav biljnih vrsta, posebno stablašica, a osim krajobraznog uređenja moguće je provesti samo one zahvate koji su na negrađevnom području inače dozvoljeni (komunalno i infrastrukturno opremanje, postava parkovne i urbane opreme i sl.).

3.2.7.2.6.4. Zaštitno zelenilo (Z)

Unutar zaštitnih zelenih površina dozvoljava se uređenje putova, pješačkih i biciklističkih staza, javne rasvjete te postava i uređenje sprava za rekreaciju i vježbanje.

Drvoredi i šetališta

Postojeći gradski drvoredi, uključujući i povijesne, evidentirani su u tablici 152. *Gradski drvoredi* ovoga Plana. Oni se štite i obnavljaju u skladu s uvjetima koji se odnose na povijesne parkove.

Osim zaštite postojećih, potrebno je podizati nove drvorede unutar postojećih i novih prometnica, šetnica, uspona, uz pješačke putove, odnosno drvorede koristiti u povezivanju građevina javne i društvene namjene, kao npr. vrtića, škola, vjerske i kulturne ustanove, različitih djelova grada međusobno, kao i javnih zelenih površina unutar građevinskog područja sa zelenim površinama izvan njega.

U nisko konsolidiranim područjima s izraženom konfiguracijom terena, (na pr. Turan, Rujevica, Pulac, Gornja Drenova, Strmica i dr.), obavezno u planovima užeg područja planirati transvezale, poprečne poteze zelenila, javna stubišta s odmorištima oplemenjena visokim zelenilom, koja spajaju najniže i najviše točke (npr. prometnice, javne i društvene sadržaje, parkove, rekreacijska područja i sl.). Najmanja širina zelenih koridora iznosi 5 m.

Drvored saditi unutar kontinuiranog i otvorenog zemljanog pojasa najmanje širine 1,5 m, s međuprostorom između stabala ispunjenim živicom ili perforiranim opločnikom. Ukoliko se između stabala ne izvodi kontinuirani zemljani pojas, tada stabla saditi unutar kružne površine najmanjeg promjera 100 cm, odnosno kvadratične površine jednake dužine osnove.

Stabla drvoreda uz prometnicu saditi na osnovi udaljenosti od približno 1,0 m od kolne površine. Ovisno o vrsti, te širini krošnje, navedenu udaljenost potrebno je i povećati. Izbor vrste treba prilagoditi stupnju ugroženosti pojedinih poteza tj. odabrati one vrste koje su otpornije na registrirano zagađenje i koje se radijusom korijenja mogu prilagoditi raspoloživom prostoru.

Također, sve parkirališne i ostale slobodne površine oplemeniti sadnjom stablašica. Planirati barem 1 stablo na svaka 4 parkirališna mjesta.

Površine unutar drvoreda moguće je koristiti za postavu urbane opreme poput klupe, oglasnog stupa, reklamnog uređaja (tip city-light i sl.), javne rasvjete i sl., a izbjegavati parkiranje osim na površinama koje se primarno uređuju kao takve.

3.2.7.3. Uvjeti smještaja i gradnje unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu

3.2.7.3.1. Uvjeti smještaja i gradnje unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu -gospodarska namjena

3.2.7.3.1.1. Proizvodna i poslovna namjena (planske oznake I i K)

Ovim Planom potvrđuju se uvjeti smještaja i gradnje građevina i uređenja površina proizvodne i poslovne namjene unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu, koji su utvrđeni Prostornim planom uređenja grada Rijeke kako slijedi:

- Najmanja udaljenost građevine do ruba građevne čestice, kada se ista gradi kao samostojeća, iznosi polovicu njezine visine, ali ne manje od 4,0 m;
- Najmanja udaljenost građevnog pravca do regulacijskog pravca iznosi 10 m;
- Najmanje 30% površine građevne čestice odnosno građevinskog područja proizvodne, a najmanje 25% površine građevne čestice odnosno građevinskog područja poslovne namjene potrebno je urediti kao pejzažno ili zaštitno zelenilo;
- Na česticama odnosno građevinskom području proizvodne namjene, koje graniči s građevinskim područjem naselja, nužno je osigurati tampon visokog zaštitnog zelenila najmanje širine 10 m, dok je površinu kojom se odjeljuje građevna čestica, odnosno građevinsko područje poslovne namjene od građevinskog područja naselja, potrebno urediti kao jedinstvenu cjelinu u funkciji zaštitnog zelenila;
- Otvorene parkirne površine potrebno je ozeleniti sadnjom stablašica na način sadnje najmanje 1 stabla/4PM;
- Do građevne čestice za gradnju gospodarske građevine mora biti osigurana prometnica dimenzionirana prema odredbama ovoga Plana. Na čestici je potrebno osigurati broj parkirnih mjesta za korisnike i zaposlene prema normativima ovoga Plana, manevarske površine za vozila uključena u tehničko-tehnološki proces, vozila opskrbe i komunalnog servisa te druge površine od značenja za djelatnost;
- Izuzetno, unutar Sekundarnog gradskog središta Rujevica, kao i onih građevinskih područja značajnog stupnja zatečene izgradnje koju nije moguće ukloniti radi uvjeta zaštite kulturnog dobra i/ili prirodnih vrijednosti, vlasničkih, infrastrukturnih i drugih prostornih uvjeta i odnosa, moguće je parkirne potrebe riješiti planiranjem javnog parkirališta i garaže i izvan građevne čestice gospodarske namjene;
- Udaljenost građevine gospodarske namjene smještene na građevinskom području za izdvojenu namjenu od građevine stambene namjene smještene unutar građevinskog područja naselja iznosi najmanje 50 m, te javne i društvene namjene smještene unutar građevinskog područja naselja najmanje 75 m. Izuzetno, unutar Sekundarnog gradskog središta Rujevica, kao i unutar građevinskih područja za izdvojenu namjenu smještenih uz poteze urbaniteta, odnosno površine (mikro)centra moguće je odstupiti od navedenih udaljenosti.

Navedeni uvjeti smještaja i gradnje te način korištenja građevina poslovne namjene primjenjuju se i na planiranje građevina unutar površina poslovne namjene utvrđenih ovim Planom. Izuzetno, na smještaj građevina unutar površina poslovne namjene utvrđenim ovim Planom, ne primjenjuju se uvjeti udaljenosti poslovne građevine do stambene i građevine javne i društvene namjene.

U cilju neposredne provedbe na područjima oznake I1-1 (Industrijsko područje Podvežica), I1-6 (Industrijsko područje Prezina) i I1-7 (Industrijsko područje Svilno), uz poštovanja prethodno navedenih, ovim Planom utvrđuju se sljedeći uvjeti smještaja i gradnje građevina proizvodne namjene:

- najmanja dozvoljena površina građevne čestice iznosi 1000 m²,
- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig) građevne čestice iznosi 0,5,
- najveći dozvoljeni koeficijent iskorištenosti (kis) građevne čestice iznosi 1,5,
- najveći dozvoljeni koeficijent mase građevine (km) iznosi 5,0,
- najveća dozvoljena visina proizvodne građevine iznosi 20,0 m, a na području oznake I1-7 (Industrijsko područje Svilno) najveća dozvoljena visina poslovnog tornja iznosi 35,0 m.

Uvjeti gradnje građevina

Gradnji građevine *proizvodne namjene* može se pristupiti temeljem prostornog plana užeg područja, a sukladno kartografskom prikazu 4.4. *Područje i dijelovi primjene planskih mjera zaštite – Plan procedura.*

Prilikom izrade prostornog plana užeg područja za građevinsko područje za izdvojenu - proizvodnu namjenu, smjernice gradnje građevina utvrđene Prostornim planom uređenja grada Rijeke, ovim se Planom potvrđuju kao uvjeti gradnje građevina, odnosno građevinskog područja, a od utvrđenih vrijednosti prostornih pokazatelja moguće je odstupiti do 20%.

Izuzetno, u građevinskom području unutar kojeg je evidentirano i zaštićeno kulturno dobro, a izgrađenost odstupa od vrijednosti prostornih pokazatelja određenih ovim Planom, prilikom daljnjeg planiranja moguće je od istih odstupiti na način da se planiranim prostornim rješenjem i građevinama ne povećava zatečena izgrađenost i iskoristivost građevnih čestica odnosno građevinskog područja u cijelosti, niti povećava koeficijent mase proizašao iz postojećeg stanja.

Gradnji građevine *poslovne namjene* može se pristupiti temeljem prostornog plana užeg područja, a sukladno kartografskom prikazu 4.4. *Područje i dijelovi primjene planskih mjera zaštite – Plan procedura.*

Prilikom izrade prostornog plana užeg područja za građevinsko područje za izdvojenu, poslovnu namjenu, smjernice gradnje građevina, odnosno građevinskog područja, utvrđene Prostornim planom uređenja grada Rijeke, ovim se Planom potvrđuju kao uvjeti gradnje građevina, a od utvrđenih vrijednosti prostornih pokazatelja moguće je odstupiti do 20%.

Ovim Planom povećava se koeficijent mase za građevine koji za područje trgovačke namjene iznosi 5, za trgovačko područje Zvonimirova i Pećine iznosi 7, a za Sekundarno gradsko središte Rujevica iznosi 9.

Izuzetno, u građevinskom području unutar kojeg je evidentirano i zaštićeno kulturno dobro, a izgrađenost odstupa od vrijednosti prostornih pokazatelja određenih ovim Planom, prilikom daljnjeg planiranja moguće je od istih odstupiti na način da se planiranim prostornim rješenjem i građevinama ne povećava zatečena izgrađenost i iskoristivost građevnih čestica odnosno građevinskog područja u cijelosti, niti povećava koeficijent mase proizašao iz postojećeg stanja.

Osim ovih uvjeta gradnje, na gradnju građevine poslovne namjene primjenjuju se i uvjeti sadržani u urbanom pravilu za pojedino gradsko područje.

C. Neposrednom provedbom ovoga Plana moguća je rekonstrukcija postojeće građevine ugostiteljsko-turističke namjene u svrhu održavanja građevine, poboljšanja tehničko-tehnološke opremljenosti, gradnje nedostajućih instalacija i uređaja, uređenje građevne čestice za smještaj vozila, prometnih i manipulativnih površina, hortikulturno uređenje i sl. Pod rekonstrukcijom se, u smislu ovoga Plana, podrazumijeva i povećanje bruto razvijene površine do 15 % u odnosu na zatečenu površinu, ali pod uvjetom da je to u suglasju s ostalim odredbama ovoga Plana.

3.2.7.3.1.2. Ugostiteljsko-turistička namjena

A. Ovim Planom potvrđuju se uvjeti smještaja i gradnje građevina ugostiteljsko-turističke namjene unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu, koji su utvrđeni Prostornim planom uređenja grada Rijeke, a koje je potrebno poštovati prilikom izrade prostornog plana užeg područja za građevinsko područje za izdvojenu namjenu, kako slijedi:

- Najmanja udaljenost građevine do ruba građevne čestice iznosi polovicu njezine visine, ali ne manje od 6,0 m;
- Najmanja udaljenost građevnog pravca do regulacijskog pravca iznosi 10 m;
- Najmanje 40% površine građevne čestice odnosno građevinskog područja potrebno je urediti kao kao parkovni nasad i prirodno zelenilo i to kao jedinstvenu cjelinu u funkciji zaštitnog zelenila kojom se odjeljuje građevna čestica, odnosno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke namjene od građevinskog područja naselja;
- Unutar građevne čestice, odnosno građevinskog područja, potrebno je osigurati parkirališna mjesta za korisnike i zaposlene prema normativima ovoga Plana, manipulativne površine za vozila opskrbe i komunalnog servisa te druge površine od značenja za djelatnost;
- Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti građevne čestice odnosno građevinskog područja iznosi 0,3;
- Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti građevne čestice iznosi 0,8;
- Najveći dozvoljeni koeficijent mase građevine iznosi 6;
- Vrijednost iskazanih koeficijenata može odstupati do +20%;
- Drugi uvjeti gradnje utvrđeni pozitivnim zakonskim propisima.

Neposrednom provedbom ovoga Plana moguća je rekonstrukcija postojeće građevine ugostiteljsko-turističke namjene u svrhu održavanja građevine, poboljšanja tehničko-tehnološke opremljenosti, gradnje nedostajućih instalacija i uređaja, uređenje građevne čestice za smještaj vozila, prometnih i manipulativnih površina, hortikulturno uređenje i sl. Pod rekonstrukcijom se, u smislu ovoga Plana, podrazumijeva i povećanje bruto razvijene površine do 15 % u odnosu na zatečenu površinu, ali pod uvjetom da je to u suglasju s ostalim odredbama ovoga Plana.

3.2.7.3.1.3. Luka nautičkog turizma (LN), ribarske luke (LR) i luke u funkciji brodogradilišta (LB)

Na području namjene *luka nautičkog turizma (LN)*, dozvoljava se gradnja i uređenje pomorske građevine koja u poslovnom, prostornom, građevinskom i funkcionalnom pogledu čini cjelinu ili koja u okviru šire cjeline ima izdvojeni dio i udovoljava uvjetima za potrebe nautičkog turizma i turista-nautičara, a u skladu s pozitivnim zakonskim propisima.

Unutar luke nautičkog turizma moguće je razvijati i sadržaje ugostiteljske, trgovačke, uslužne i sportsko-rekreacijske namjene.

Unutar područja LN najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti građevinske čestice (kig) iznosi 0,3; a najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti građevinske čestice (kis) iznosi 0,6. Najveća dopuštena katnost iznosi 2 nadzemne etaže. Ovdje dani koeficijenti smjernica su koje je moguće korigirati (do 20%) prigodom izrade plana užeg područja i ne

primjenjuju se za luku nautičkog turizma, marinu Baroš (LN-4) za koju se uvjeti gradnje utvrđuju neposrednom provedbom ovog Plana.

Unutar ribarske luke (LR) moguće je planirati sve sadržaje u funkciji trgovine i pretovara ribe, zajedno sa pratećim poslovnim i uredskim programima. Parametri izgrađenosti i iskoristivosti u kopnenom dijelu ribarske luke utvrđuju se sukladno planu užeg područja koji se izrađuje za područje tvornice Torpedo.

Ribarska luka mora udovoljiti uvjetima sigurnosti plovila, te imati opremu i uređaje za održavanje sigurnosti, zaštite od požara, zaštitu okoliša, sanitarne prostorije te prostorije za odlaganje opreme i održavanje luke.

Luke u funkciji brodogradilišta (LB) planiraju se prema posebnim propisima za pripadajuću djelatnost odnosno prema parametrima za industrijsku namjenu čiji je sastavni dio.

3.2.7.3.1.4. Luka nautičkog turizma marina Baroš (LN-4)

Luka nautičkog turizma, marina Baroš (LN-4) planira se kao složena građevina, sklop više međusobno funkcionalno i tehnološki povezanih građevina lučke podgradnje i nadgradnje te lučke opreme, označene na kartogramu 5. Prilog lokacijskih uvjeta luke nautičkog turizma - marine Baroš (LN-4).

Uvjeti gradnje neposrednom provedbom ovog Plana utvrđuju se kako slijedi:

1. vrsta radova:

Planira se rekonstrukcija postojeće luke Baroš u cilju privođenja planiranoj namjeni luke nautičkog turizma, što uključuje građevinske i druge radove na građevinama lučke podgradnje i nadgradnje te lučke opreme.

Na postojećim građevinama lučke nadgradnje dozvoljava se izvedba građevinskih i drugih radova radi očuvanja temeljnih zahtjeva za građevinu i građevinskih radova sukladno podtočki A. za prenamjenu u sadržaje luke nautičkog turizma.

Izgradnja novih građevina lučke nadgradnje dozvoljava se na Ružićevom gatu (L3) i na Sušačkom lukobranu (L4).

Postojeće građevine lučke podgradnje potrebno je sačuvati i prenamijeniti za privez nautičkih plovila. Dozvoljava se izvedba građevinskih i drugih radova radi očuvanja temeljnih zahtjeva za građevinu, izvedba zahvata rekonstrukcije zbog prilagodbe građevina novoj namjeni, dogradnja Sušačkog lukobrana (L4) i dogradnja vertikalne komunikacije na lukobranu, izgradnja konzolne konstrukcije za prilaz plovilima i slične namjene, privezivanje ili sidrenje pomorskih objekata, rekonstrukcija / izgradnja infrastrukture i uređenje parternih površina.

Građevinu povijesnog zaokretnog mosta, pripadajuću strojarnicu i uređaje potrebno je sačuvati uz sanaciju izvornih ostataka i mogućnost obnove.

Novi zahvati na lučkoj podgradnji dozvoljavaju se za izgradnju crpke za opskrbu plovila gorivom, za izgradnju odnosno sidrenje gatova za privez i drugih pomorskih objekata u funkciji luke i izgradnju infrastrukture.

Na pojedinačnim građevinama lučke podgradnje i nadgradnje te na lučkoj opremi određuju se vrste radova kako slijedi:

A. Građevine lučke nadgradnje:

postojeće građevine:

1. lučko skladište 40 – zapadni i središnji dio: prenamjena i rekonstrukcija, uključujući moguću dogradnju vanjskog stubišta do razine prizemlja, otvorenih i natkrivenih terasa te nadogradnju uvučene pete etaže, pročelja i konstruktivni sustav sačuvan u izvornom stanju potrebno je sanirati / obnoviti uz zahvate nužne za prilagodbu novoj namjeni,
- 1.a lučko skladište 40 – istočni dio: prenamjena i rekonstrukcija, uključujući moguću dogradnju srušenih (nedostajućih) i/ili novih dijelova građevine, dogradnju vanjskog stubišta, otvorenih i natkrivenih terasa te nadogradnju uvučene pete etaže,
2. zgrada carinarnice: prenamjena i rekonstrukcija uz mogućnost dogradnje,
3. lučko skladište 41: prenamjena i rekonstrukcija ili uklanjanje te izgradnja zamjenske ili nove građevine nova gradnja:
4. građevine smještene na Ružićevom gatu (L3)
5. građevine smještene na Sušačkom lukobranu (L4)

B. Građevine lučke podgradnje:

postojeće građevine:

- L1 Senjsko pristanište: prenamjena i uređenje partera
- L2 Vinodolsko pristanište: prenamjena i uređenje partera
- L3 Ružićev gat: prenamjena i uređenje partera
- L4 Sušački lukobran: prenamjena, uređenje partera i slijedeći zahvati rekonstrukcije:
- L4.a dogradnja lukobrana
- L4.k dogradnja vertikalne komunikacije (stubište, dizalo, rampa)
- L5 gat Sušačkog lukobrana: prenamjena i uređenje partera
- M zaokretni most s građevinom strojarnice: sanacija i obnova nova gradnja / sidrenje:
- LG gatovi za prirez plovila i slični pomorski objekti

CG crpka za opskrbu plovila gorivom

C. Lučka oprema:

postojeća:

d dizalice: sanacija uz mogućnost preseljenja unutar iste luke i mogućnost prenamjene i povećanja površine upravljačke kućice

b bitve: sanacija

v vitlo: sanacija uz mogućnost preseljenja unutar iste luke

nova lučka oprema potrebna u luci nautičkog turizma:

naprave za privez, priključni ormarići, oprema za signalizaciju, oznake i drugo te oprema crpne stanice za opskrbu plovila gorivom.

2. lokacija zahvata u prostoru:

Zahvat u prostoru se locira na površini lučkog područja luke nautičkog turizma, marine Baroš (LN-4) koja je određena kartografskim prikazima plana i uključuje kopneni i morski dio luke.

3. namjena građevine s brojem funkcionalnih jedinica:

Luka je namijenjena za pružanje usluge smještaja i iznajmljivanja plovila te pratećim djelatnostima spojivim s osnovnom namjenom.

Najniža dozvoljena kategorija marine je 4 sidra.

Ukupni kapacitet luke nautičkog turizma iznosi 500 vezova, od toga 350 vezova unutar zaštićenog akvatorija.

Broj vezova u luci se, u okviru najvećeg i najmanjeg dozvoljenog broja, određuje kao ekvivalent u odnosu na veličinu standardnog veza za plovilo duljine 12 m.

Maksimalna dozvoljena površina morskog dijela luke jednaka je postojećoj površini mora u obuhvatu luke.

Odlaganje plovila na kopnu nije dozvoljeno.

Sadržaji osnovne namjene dozvoljeni na kopnenom dijelu luke su: recepcija, kontrola, uprava, ugostiteljski sadržaji, parkirališta/garaže, sanitarije, garderobe, spremišta, radionice i servisi u funkciji održavanja i usluživanja plovila i drugi sadržaji propisani i potrebni za određenu kategoriju marine.

Dozvoljeni su prateći sadržaji: ugostiteljski, trgovački, uslužni, poslovni, kulturni, zabavni, sportsko-rekreacijski, crpka za opskrbu plovila gorivom i drugi kompatibilni sadržaji kojima se podiže razina usluge.

Na prostoru luke se planiraju pješačke površine. Obvezno je uspostaviti obalnu šetnicu Senjskim i Vinodolskim pristaništem te duž krune zida Sušačkog lukobrana i ravnog krova građevina koje se planiraju graditi u podnožju istoga te osigurati režim njenog stalnog javnog korištenja.

4. veličina građevine:

Veličina luke određena je grafički, površinom luke nautičkog turizma - marine Baroš (LN-4) prikazanom kartografskim prikazima Plana.

Veličina građevina lučke nadgradnje, na kopnenom dijelu luke, određuje se prema sljedećim uvjetima:

a) Najveća dozvoljena izgrađena površina pod građevinom i najveća dozvoljena građevinska (bruto) površina građevina određuje se u odnosu na površinu kopnenog dijela luke prema slijedećim koeficijentima:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig) iznosi 0,3,

- najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti (kis) iznosi 0,7,

b) Najveći dozvoljeni broj etaža građevine određuje se kako slijedi:

- za građevinu oznake 1. i 1.a iznosi pet (5) etaža: suteran, prizemlje, prvi, drugi i treći kat

- za građevinu oznake 2. iznosi tri (3) etaže: prizemlje, prvi i drugi kat,

- za građevinu oznake 3. iznosi tri (3) etaže: suteran, prizemlje i kat,

- za građevinu oznake 4. iznosi dvije (2) etaže: prizemlje i kat,

- za građevinu oznake 5. iznosi jednu (1) etažu: prizemlje,

Treći kat građevine oznake 1. i 1.a, dozvoljava se izgraditi uvučen za najmanje 5,0 m u odnosu na jugozapadno i sjeveroistočno pročelje drugog kata, građevinske (bruto) površine najviše 50% od izgrađene površine pod građevinom. Pri tome je postojeće dijelove građevine dozvoljeno zadržati (kućice dizala i sl.).

Broj potpuno ukopanih etaža se ne određuje.

c) Najveća dozvoljena visina građevine određuje se kako slijedi:

- za građevinu oznake 1. i 1.a je postojeća, za izgradnju trećeg kata dodatno 3,5m,

- za građevinu oznake 2. je postojeća

- za građevinu oznake 3. iznosi 8,0 m,

- za građevinu oznake 4. iznosi 8,0 m,

- za građevinu oznake 5. jednaka je visini krune postojećeg parapetnog zida Sušačkog lukobrana.

Na građevinama oznake 2., 3., 4. i 5. iznad najveće dozvoljene visine građevine dozvoljena je izgradnja atike ili ograde krova, najveće visine 1,0 m.

Veličinu postojećih građevina lučke podgradnje je dozvoljeno izmijeniti u obimu nužnom za osiguranje stabilnosti konstruktivnih dijelova, za osiguranje manipulacije plovilima koja uključuje dizanja i spuštanje plovila u more (dizalica,

travelift i slično) s promjenom postojeće obale na najviše 30 m dužine, za dogradnju Sušačkog lukobrana te izgradnju konzolne konstrukcije za prilaz plovilima i slične namjene.

Površina gatova i sličnih pomorskih objekata koji se grade ili sidre na morskoj površini određuje se sukladno broju vezova u moru.

5. uvjeti za oblikovanje građevine:

Postojeći visokovrijedan povijesni sklop prostorne cjeline luke Baroš, unutar koje je uspostavljen sklad izgrađenih struktura na kopnenom i morskom dijelu luke, kao i prema okruženju, potrebno je pri planiranoj prenamjeni i rekonstrukciji oblikovati na način da se postojeće povijesne, ambijentalne i arhitektonsko-urbanističke vrijednosti prostora ne umanje.

Složena građevina luke treba i nakon planiranih zahvata činiti oblikovnu cjelinu usklađenih gabarita te je kod oblikovanja svih prostornih dijelova luke (građevine lučke nadgradnje, građevine lučke podgradnje, kolne, pješačke i operativne površine, oprema, zelenilo) potrebno primijeniti jednako vrijedna načela oblikovanja, pri čemu treba voditi računa o odnosu prema cjelini i okruženju.

Za rekonstrukciju cjeline luke Baroš, koja se ovim Planom štiti kao posebna urbana vrijednost od interesa za grad Rijeku, utvrđuju se sljedeći uvjeti oblikovanja:

- za građevine lučke nadgradnje:
- potrebno je u cjelini sačuvati odmjerenost utilitarne lučke arhitekture a unošenje neprimjerenih elemenata drugog arhitektonskog izraza kao ni uporaba tzv. primorskog sloga i slično nije dozvoljena,
- postojeće građevine oznake 1., 1.a i 2. je pri rekonstrukciji potrebno oblikovati u izvornom arhitektonskom slogu, dok se nadogradnje kao lagane konstrukcije i dograđene dijelove dozvoljava oblikovati u suvremenom decentnom izričaju, usklađene s osnovnom građevinom,
- nove građevine je u arhitektonsko-urbanističkom oblikovanju potrebno tipološki i morfološki prilagoditi zatečenoj strukturi,
- prilikom oblikovanja novih građevina potrebno je primjenjivati suvremeni arhitektonski izraz usklađen s povijesnim građevinama i mediteranskim podnebljem,
- dozvoljena je izvedba prohodnog i neprohodnog ravnog krova s ostakljenim dijelovima krovne plohe, koji je dozvoljeno urediti kao terasu, krovni vrt, bazen i slično,
- krovovi novih građevina trebaju biti ravni, u pravilu uređeni kao aktivne vanjske površine u funkciji namjene građevine ili kao javna površina,
- na građevini oznake 5. potrebno je izvesti ravan prohodan krov, dio kontinuirane pješačke površine duž parapetnog zida Sušačkog lukobrana, ograđen jednostavnom zaštitnom ogradom,
- građevinu višeetažne garaže potrebno je oblikovati korištenjem korita sa zelenilom, zelenih zidova i sličnih struktura, a na sjevernom pročelju potrebno je osigurati zvučnu i svjetlosnu barijeru prema susjednim stambenim građevinama.
- za građevine lučke podgradnje:
- postojeći obalni zidovi izgrađeni kamenom saniraju se i rekonstruiraju na izvorni način, koristeći kamene blokove koji su prema dimenzijama, obradi, svojstvima, boji i strukturi kamena te načinu slaganja istovjetni postojećima,
- obalni zid se na strani prema luci obvezno izvodi s vertikalnom plohom i s kamenom poklopnicom kao postojeći, gdje se izvedba pokosa ne dozvoljava,
- postojeće bitve za privez potrebno je sačuvati i sanirati,
- konzolne konstrukcije za prilaz plovilima i slične namjene potrebno je izvesti od kvalitetnih materijala prema zahtjevima funkcije te primijeniti najmanje invazivan način ugradnje na postojeći obalni zid.

6. oblik i veličina građevne čestice i/ili obuhvata zahvata u prostoru:

Građevna čestica luke definirana se unutar područja određenog granicom lučkog područja i uključuje kopnenu i morsku površinu.

Granica razgraničenja kopnenog i morskog dijela luke, od početne točke na Senjskom pristaništu do kraja zapadne obale postojećeg gata na završetku Sušačkog lukobrana čini postojeća obalna crta a u nastavku se određuje obalnom crtom dograđenih građevina lučke podgradnje i kopnenog dijela crpke za opskrbu plovila gorivom.

Dopušta se korekcija postojeće obalne crte u obimu nužnom za osiguranje stabilnosti konstruktivnih dijelova obale kao i za zahvate potrebne za manipulaciju plovilima (dizalica, travelift i slično).

7. smještaj jedne ili više građevina na građevnoj čestici i/ili unutar obuhvata zahvata u prostoru:

Nadzemni dio građevine se smješta na udaljenosti najmanje 6,0 m od javne prometne površine a od drugih granica građevne čestice najmanje pola visine, iznimno se rekonstrukcija postojećih građevina dozvoljava na postojećoj udaljenosti.

Najmanja udaljenost nadzemnih dijelova građevina od ruba obale se određuje kako slijedi:

- za građevine oznake 1., 1.a, 2. i 3. se određuje postojeća udaljenost, na udaljenosti najmanje 12,0 m od ruba obale dozvoljeno je graditi terase u razini prizemlja i vanjsko stubište za povezivanje razine prizemlja na razinu pristaništa,
- građevinu oznake 4. je dozvoljeno graditi na udaljenosti najmanje 6,0 m od ruba obale,
- građevinu oznake 5 je dozvoljeno graditi na udaljenosti najmanje 15,0 m od ruba obale.

Smještaj novih građevina lučke podgradnje i dogradnje Sušačkog lukobrana se dozvoljava sukladno rezultatima maritimne studije koja sadrži navigacijska i meteorološko-oceanografska obilježja mora na lokaciji, tehničko-tehnološka obilježja obale i plovnih objekata koji će uplovljavati, mjere maritimne sigurnosti tijekom manevriranja i boravka plovila na mjestu priveza te postupanje u izvanrednim okolnostima.

Na dograđenom dijelu lukobrana se planira smještaj crpke za opskrbu plovila gorivom.

8. uvjeti za uređenje građevne čestice, osobito zelenih i parkirališnih površina:

Neizgrađeni dio građevne čestice potrebno je urediti kao pješačku, kolnu, parkirališnu, manipulativnu i zelenu površinu.

Uz pješačku površinu duž Senjskog i Vinodolskog pristaništa se obvezno sadi drvored a širina zelenog pojasa ili mjesta za sadnju iznosi najmanje 1,5 m. Sadnja drvoreda nije dozvoljena duž Sušačkog lukobrana.

Potrebno je osigurati parkirališni prostor sukladno kategorizaciji marine, a broj parkirališnih mjesta treba odrediti sukladno posebnom propisu, u odnosu na broj vezova u moru u svakoj fazi izgradnje. Broj parkirališnih mjesta ne može biti manji od 50 % od broja vezova u moru.

Otvorena parkirališta je dozvoljeno natkriti pergolom s penjačicom ili je na najmanje 4 parkirališna mjesta potrebno posaditi jedno stablo.

Najveća dozvoljena površina jednog otvorenog parkirališta iznosi 2.000 m².

Biciklističke staze potrebno je urediti izdvojene iz pješačke površine.

Obvezno je omogućiti prolaz vatrogasnih i drugih interventnih vozila najmanje širine 3,0 m odnosno sukladno posebnom propisu.

Obvezno je unutar luke osigurati slobodan pješački pristup do mora i kontinuiranu šetnicu širine najmanje 5 m; Senjskim i Vinodolskim pristaništem te duž krune zida Sušačkog lukobrana i ravnog krova građevina oznake 5. Vertikalna komunikacija za povezivanje na razinu krune zida izvodi se kao stubište i dizalo ili rampa.

Područje luke nautičkog turizma nije dozvoljeno ograđivati.

Iznimno, ogradu je dozvoljeno postaviti na granici luke nautičkog turizma prema površinama mješovite – pretežito poslovne namjene (M2) na Delti, kao i unutar područja luke nautičkog turizma radi odvajanja javnih površina od površina namijenjenih korisnicima i sadržajima luke, na ulazima na gatove, na početku Sušačkog lukobrana, na servisnim radnim i sličnim površinama.

Granični zid (nekadašnja državna granica) potrebno je sanirati i adekvatno obilježiti.

Duž Vinodolskog pristaništa obvezno se uz šetnicu sadi drvored te sukladno prostornim mogućnostima i duž Senjskog pristaništa, a širina mjesta za sadnju iznosi najmanje 1,5 m. Sadnja drvoreda nije dozvoljena duž Sušačkog lukobrana.

Pri hortikulturnom uređenju potrebno je koristiti autohtone vrste, pretežno stablašice pogodne za mikroklimu na lokaciji luke.

Pješačke površine se opremaju urbanom opremom; klupama, košarama za otpatke, javnom rasvjetom i drugim.

Površine obrađene granitnom kockom, kamenim pločama i blokovima potrebno je sačuvati i obnoviti.

Tračnice dizalice i željeznice potrebno je uklopiti u uređenje partera.

9. uvjeti za nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad osoba smanjene pokretljivosti:

Potrebno je omogućiti pristupačnost prostora i funkcija osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti najmanje u mjeri i na način određen važećim propisima.

Planira se propisani broj pristupačnih parkirališnih mjesta unutar parkirališnog prostora, pristupačna pješačka površina te pristupačni prostori ulaza, komunikacija, sanitarija i prijema u građevinama namijenjenim prihvatu gostiju.

10. način i uvjeti priključenja građevne čestice, odnosno građevine na prometnu površinu i drugu infrastrukturu:

Priključenje luke na prometnu površinu dozvoljava se neposredno s postojeće javne gradske prometnice.

Priključenje luke na telekomunikacije, vodoopskrbu, odvodnju i elektroopskrbu dozvoljava se priključivanjem na postojeću mrežu u skladu s posebnim uvjetima nadležnih tijela.

11. mjere (način) sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš i prirodu:

Pri rekonstrukciji luke potrebno je osigurati mjere zaštite okoliša i prirode, uključujući zaštitu mora od zagađenja, sukladno uvjetima koji se utvrđuju u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš i u postupku ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Za pranje plovila potrebno je predvidjeti posebno mjesto – pralište, s kojeg će se tehnološke vode od pranja odvoditi prema odgovarajućem uređaju za pročišćavanje do propisane kakvoće prije ispuštanja u recipient. Obvezno je postavljanje kontrolnog okna za uzimanje uzoraka pročišćenih otpadnih voda neposredno nakon uređaja, a prije ispuštanja.

Otpadna ulja se moraju skladištiti u posebnim tankovima postavljenim unutar ograđene površine opremljene zatvorenim sustavom odvodnje.

Imisija buke koja bi nastala u luci ne smije prelaziti dopuštene razine buke određene člankom 267. GUP-a.

U cilju zaštite od svjetlosnog onečišćenja biljnog i životinjskog svijeta i njihovih staništa, za vanjsku rasvjetu se dozvoljava korištenje ekološke rasvjete, tj. sustava uređaja projektiranih na način da omogućavaju najviše standarde zaštite okoliša i najviše sigurnosne standarde, uz upotrebu ekološki prihvatljivih i zasjenjenih svjetiljki. Svjetiljke je

potrebno postaviti na način da ne dolazi do štetnih isijavanja svjetlosti prema nebu, susjednim građevinama i površinama. U sustavu vanjske rasvjete, moraju se primjenjivati svjetiljke koje daju isti svjetlosni učinak uz manju potrošnju energije, uzimajući u obzir najučinkovitije raspoložive tehnike i tehnologije.

Preporuča se korištenje obnovljivih izvora energije, prvenstveno korištenje energija sunca i mora te recikliranje vode.

12. ostali uvjeti od utjecaja na zahvat u prostoru:

Morskim dijelom luke obvezno je osigurati nesmetan prolaz plovilima do sportske luke Mrtvi kanal (LS-2), širine plovnog puta najmanje 8 m.

Građevinu oznake 4. na Ružićevom gatu potrebno je konceptijski i funkcionalno definirati obzirom na njen značaj u povezivanju na buduće uređenje Delte.

Dozvoljena je prenamjena upravljačkih kućica dizalica u ugostiteljsku ili drugu primjerenu namjenu spojivu s osnovnom namjenom luke, uz mogućnost povećanja površine natkrivanjem ili zatvaranjem dijela platforme, koristeći metal, drvo i staklo.

Ugostiteljske sadržaje, trgovine, zabavne i druge prostore slične djelatnosti potrebno je graditi uz šetališta uz obalu i uz ulicu.

Dvoetažnu reprezentativnu dvoranu unutar građevine oznake 1. (ex. Carinarnice) s galerijom i staklenim krovom treba u cijelosti obnoviti u izvornim gabaritima i izgledu te odrediti primjerenu namjenu (npr. višenamjenski prostor za kulturne i prigodne događaje, recepcija marine i sl.).

13. dijelovi složene građevine za koje se izdaju građevinske dozvole u slučaju etapnog građenja i/ili dijelovi građevine za koje se izdaju građevinske dozvole u slučaju faznog građenja građevine:

Planira se mogućnost etapnog i/ili faznog građenja, pri čemu je obveza da kapacitete vezova prate odgovarajući sadržaji na kopnu.

14. posebni uvjeti:

Svi zahvati provode se sukladno posebnim uvjetima utvrđenim od strane Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Rijeci te drugih javnopravnih tijela kad je to propisano posebnim propisom.

15. uvjeti važni za provedbu zahvata u prostoru (obveza uklanjanja postojećih građevina, sanacija terena građevne čestice, obveza ispitivanja tla, kompenzacijski uvjeti i dr.):

Obvezno je projekte temeljiti na stručnim podlogama i arhivskoj dokumentaciji.

Za zahvat rekonstrukcije luke Baroš potrebno je izraditi odgovarajuću geodetsku i batimetrijsku podlogu, analizu vjetrovalne klime i deformacije valova, geotehničko ispitivanje i maritimnu studiju.

3.2.7.3.2. Uvjeti smještaja i gradnje unutar građevinskog područja za izdvojenu-sportsko-rekreacijsku namjenu

3.2.7.3.2.1. Šport (R1)

Osim sportskog sadržaja, unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu i površine planirane za smještaj sportske građevine te pojedinačne sportske građevine unutar građevinskog područja naselja, moguće je predvidjeti i drugi srodan sadržaj koji podržava osnovnu namjenu: poslovni, trgovački, uslužni, ugostiteljski i sl., a koji je potreban za korektno odvijanje sportskog sadržaja u građevini kako za natjecatelje tako i za publiku odnosno korisnike.

Prigodom planiranja građevine potrebno je osigurati prometni pristup te parkirna mjesta. Potreban broj parkirališnih mjesta osigurati unutar čestice i/ili građevine, odnosno područja i površine planirane za šport i rekreaciju.

Izuzetno, parkirna mjesta za sportsku građevinu koja se planiraju unutar građevinskog područja za sport, utvrđenog Prostornim planom uređenja grada Rijeke, mogu se planirati i izvan građevne čestice buduće sportske građevine kao zasebna građevina ili u sklopu građevine pomoćnog sadržaja, ali u gravitacijskom radijusu od 300 metara. Prilikom planiranja takve građevine, u dijelu površine građevne čestice prema javnoj prometnoj, pješačkoj i zelenoj površini. podzemni dio građevine moguće planirati i izvan gradivog dijela građevne čestice.

Ovim se Planom daju sljedeći uvjeti gradnje sportske građevine i uređenja čestice, koje se mogu detaljnije razraditi i normativno postaviti planom užeg područja:

A. Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti građevne čestice iznosi kako slijedi:

- kada se građevina gradi unutar izdvojenog građevinskog područja za sport i rekreaciju smije iznositi 0.40, no dozvoljava se dvostruko povećanje koeficijenta izgrađenosti pojedinačne čestice sportske građevine, ali u tom slučaju, izgrađenost ukupnog građevinskog područja ne smije prelaziti postavljenu vrijednost 0.40.

B. Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti građevne čestice iznosi kako slijedi:

- kada se sportska građevina gradi kao samostalna unutar izdvojene površine sporta, *najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti* građevne čestice iznosi 1.2;

- unutar izdvojenog građevinskog područja sporta, dozvoljava se dvostruko povećanje koeficijenta izgrađenosti pojedinačne čestice sportske građevine, ali u tom slučaju, izgrađenost ukupnog građevinskog područja ne smije prelaziti postavljenu vrijednost 1.2.
- C. Najveći dozvoljeni koeficijent mase iznosi kako slijedi:
- kada se građevina gradi kao samostalna namjena unutar izdvojenog građevinskog područja sporta, 4.0.
- D. Najmanja udaljenost građevine do ruba građevne čestice iznosi kako slijedi:
- kada se građevina gradi kao samostalna namjena unutar izdvojenog građevinskog područja sporta udaljenost do granice čestice prema javnoj prometnoj površini iznosi najmanje 10 m, a do ruba čestica 6,0 m.
- E. Na području namijenjenom rekreaciji, dozvoljena je gradnja i uređenje manje ugostiteljske građevine, kao prateće rekreacijskom sadržaju, čija najveća dozvoljena bruto razvijena površina iznosi 100 m² na 5.000 m² rekreacijske površine.

3.2.7.3.2.2. Rekreacija (R2)

Građevinsko područje za izdvojenu namjenu – rekreaciju (R2), namijenjeno je gradnji i uređenju rekreativnih površina poglavito za potrebe građana jednog i/ili više gradskih područja: otvorenog igrališta za odbojku, košarku, rukomet, tenis, stolni-tenis, boćanje i slično, trim staza, biciklističke staze, karting staze i slično. Ove građevine nije dozvoljeno natkrivati, osim primjenom laganih i privremenih gotovih konstrukcija.

Područje rekreacije koje obuhvaća morskou obalu, namijenjeno je gradnji građevina i uređenju površina za potrebe rekreacije na moru: plaže, utvrđice za privez, sunčališta, šetnice, trim staze, igrališta za sportove loptom, smještaju objekata za pružanje ugostiteljske usluge, plažnih rekvizita, akvagona i drugih naprava za rekreaciju i drugih sadržaja.

Osim sadržaja za rekreaciju, unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu-rekreacija, dozvoljena je gradnja i uređenje parkirališta, prometnica, objekata i uređaja komunalne infrastrukture, te gradnja i uređenje manje ugostiteljske građevine, kao prateće rekreacijskom sadržaju, čija najveća dozvoljena bruto razvijena površina iznosi 100 m² na 5.000 m² rekreacijske površine.

Putem plana užeg područja moguće je predvidjeti i gradnju pomoćnih prostora, svlačionica i spremišta, ali najviše do 10% od površine uređene za rekreativne aktivnosti.

Cjelinu građevinskog područja za izdvojenu namjenu oznake R2-17, rekreacijsko područje Draga, potrebno je urediti podizanjem i uređenjem javnih parkovnih i zelenih površina koje istovremeno djeluju ekološki kako u kontekstu obližnjeg zaštićenog staništa tako i u kontekstu ublažavanja utjecaja gradske auto-ceste. Unutar područja R2-17 Draga iznimno je moguće planirati višenamjensku sportsku dvoranu.

Gradnja građevina i uređenje površina unutar izdvojenog građevinskog područja rekreacije moguća je neposrednom provedbom Prostornog plana ili temeljem prostornog plana užeg područja, sukladno grafičkom prikazu br. 4.4. *Plan procedura*.

3.2.7.3.2.3. Kupalište (R3)

Dio građevinskih područja za izdvojenu namjenu – rekreacija (R2), oznake R2-1, R2-2, R2-3, R2-9 i R2-1, utvrđena Prostornim planom uređenja grada Rijeke na samom obalnom rubu, ovim je Planom potvrđen u temeljnoj rekreativnoj namjeni, ali s namjenom kupališta, oznake R3.

Unutar površine kupališta, ovim se Planom dozvoljavaju zahvati uređenja obalnog pojasa u svrhu rekreacije nasipavanjem mora, povezivanjem više kupališta/plaža u kontinuirani plažni pojas i uređenjem pristupa plažama, kao i smještaj građevine pratećih sadržaja (ugostiteljstvo, trgovina, pohrana i najam plažne opreme i sl.), gradnja i postava plažne rekreativne opreme (akvagon, tobogan, sprave za rekreaciju na moru i sl.), izgradnja obalne utvrđice za privez čamaca i sl.

Kao površina za rekreaciju na moru, namijenjena kupanju i športovima na moru, određuje se pojas u širini od 300 m od obalnog ruba.

Također, za površine *kupališta (R3)*, parkirna mjesta mogu se planirati i na javnoj površini odnosno parkiralištu/garaži izvan planirane površine, ali pod uvjetom da se potrebnim brojem mjesta ne umanjuje potreban kapacitet parkirališta/garaže za javne potrebe.

Osim sadržaja za rekreaciju, unutar građevinskog područja kupališta dozvoljena je gradnja i uređenje parkirališta, prometnice, objekata i uređaja komunalne infrastrukture, osim uređaja i objekata mobilne telefonije. Izuzetno, ukoliko unutar građevinskog područja kupališta nije moguće riješiti parkirališnu površinu, istu je moguće riješiti unutar kontaktnog građevinskog područja, a između parkirne površine i područja kupališta planirati izravne pješačke veze, prikladne i iza kretanje osoba s posebnim potrebama.

Unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu-kupalište dozvoljena je gradnja građevine (jedne ili više njih) čija ukupna površina ne prelazi 5 % površine građevinskog područja (*najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti 0.1*), visine do 4,5 m. Gradnja i uređenje manje ugostiteljske građevine, kao prateće rekreacijskom sadržaju, moguća je na način da najveća dozvoljena bruto razvijena površina iznosi 100 m² na 5.000 m² rekreacijske površine. Prostornim planom

užeg područja, odnosno općim aktom grada Rijeke, mogu su utvrditi uvjeti za postavu montažnih objekata čija je namjena u skladu s odredbama ovoga Plana.

Opseg i vrstu zahvata, te uvjete gradnje građevina i uređenja površine građevinskog područja kupališta potrebno je odrediti izradom prostornog plana užeg područja.

3.2.7.3.2.4. Sportska luka (LS)

Na području namjene „sportska luka (LS)”, dozvoljava se gradnja i uređenje pomorske građevine koja u prostornom, građevinskom i funkcionalnom pogledu čini cjelinu ili koja u okviru šire cjeline ima izdvojeni dio i udovoljava uvjetima za potrebe smještaja plovila domicilnog stanovništva.

Sportska luka mora udovoljiti uvjetima sigurnosti plovila, te imati opremu i uređaje za održavanje sigurnosti, zaštite od požara, zaštitu okoliša, sanitarne prostorije te prostorije za odlaganje opreme i održavanje luke.

Unutar područja LS-4 Grčevo najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti građevinske čestice (kig) iznosi 0,3; a najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti građevinske čestice (kis) iznosi 0,6. Najveća dopuštena katnost iznosi 2 nadzemne etaže. Unutar sportske luke Mrtvi kanal (LS-2) parametri za gradnju bit će određeni tek po izradi prostornog plana užeg područja za Deltu.

Površina građevinskog područja sportske luke u dijelu površine na moru, orijentacione su i mogu se prostornim planom užeg područja mijenjati u apsolutnoj površini (do 50%), obliku i posljedično tome i kapacitetu, a sve u skladu s pokazateljima dobivenim izradom Procjene utjecaja na okoliš, odnosno drugom stručnom podlogom.

Gradnji građevina i uređenju površina pristupa se temeljem prostornog plana užeg područja.

3.2.7.4. Uvjeti smještaja i gradnje izvan građevinskog područja naselja

Način disponiranja područjem obuhvata Plana izvan građevinskog područja naselja u cjelosti je definiran poglavljem 3.2.2. Građenje i korištenje površina izvan građevinskog područja naselja Prostornog plana uređenja Grada Rijeke (SN br. 31/03 i 26/05).

DETALJNA PRAVILA ZA GRADNJU-URBANA PRAVILA

3.2.8. Visokokonsolidirana područja - urbana pravila

Izuzev dijela područja izgrađenih temeljem planova užeg područja (nakadašnjih provedbenih urbanističkih planova, detaljnih planova ili urbanističkih planova uređenja), visokokonsolidiranim područjima možemo smatrati dijelove grada ili gradskih područja koji su uglavnom *planski, programski, tipološki, morfološki i sadržajno, prometno i infrastrukturno dovršeni* u okvirima prepoznatljivih gradskih cjelina poput dijelova gradskog središta, reprezentativnih poteza višestambenih vila na Pećinama, Belvederu, Bulevardu i Biviu te novijih cjelina Krnjeva ili Škurinja.

U visokokonsolidiranim područjima prioritetna je kvalitetna zaštita, uređenje i sanacija postojeće situacije uz planske intervencije u manjem obujmu (interpolacija, rekonstrukcija), prije svega u svrhu kvalitetne nadogradnje osnovne funkcije ukupnog konteksta promatranih zona, uređenja javnih površina, opremanje urbanom opremom te ukupnim održavanjem područja. Tavanske je prostore moguće prenamijeniti u stambeni prostor, sukladno drugim odredbama ovog Plana.

Podjela visokokonsolidiranog gradskog područja na izdvojena područja za koja se primjenjuju različiti oblici korištenja i način gradnje, tj. urbana pravila, prikazana je u tablici 156.

3.2.8.1. Povijesne gradske cjeline, urbano pravilo broj 1

(1-4-1.1 Stari Grad, 1-9-1.2 Trsat, 1-19-1.3 Sv.Kuzam)

OPĆA PRAVILA u zoni stambene S, mješovite-pretežito stambene M1 i mješovite-pretežito poslovne M2 namjene:

- zaštita, održavanje, sanacija, rekonstrukcija i uređivanje postojećih povijesnih cjelina sukladno povijesno-ambijentalnoj valorizaciji nadležne službe zaštite spomeničke i kulturne baštine i temeljem planova užeg područja;
- sustavno obnavljanje dijelova konstrukcije građevina i pročelja po mogućnosti u cjelini uličnih poteza i/ili oblikovnih cjelina, izbjegavajući, koliko je to moguće, parcijalne zahvate na pojedinačnim građevinama;
- izbjegavanje gradnje novih građevina, osim interpolacija ukoliko detaljne analize prostornih mogućnosti i konzervatorska elaboracija vrijednosti postojećih građevina, omogućuju takav zahvat;
- sprječavanje dogradnje i nadogradnje višestambenih građevina osim ako ista ne proizlazi iz prostornog plana užeg područja na nivou mikro i makrolokacije;
- postojeće obiteljske i višeobiteljske građevine smiju se u svrhu održavanja rekonstruirati prema uvjetima iz točke 3.2.9.2. (urbano pravilo br. 6);

- očuvanje raznolikosti namjena i barem postojećeg omjera stambenih i poslovnih sadržaja. Osim planerskim i potrebno je različitim drugim mjerama stimulirati stanovanje u gradskom središtu;
- tavana se je prostore moguće prenamijeniti u stambene prostore sukladno odredbama važećih planova užeg područja uz obvezno zadovoljavanje parkirališnih normi ovog Plana i bez zahvata koji povećavaju visinu ili vanjski volumen građevine;
- ukoliko se etažiranjem povećava broj stambenih jedinica, također je potrebno zadovoljiti parkirališne normative ovog Plana;
- prigodom rekonstrukcije težiti uporabi autentičnih građevnih materijala, uzoraka, boja, tekstura i gradivih elemenata vanjske i unutarnje stolarije;
- zaštita i čuvanje postojećih javnih površina (trgova, pješačkih površina, ulica, pješačkih prolaza, parkova i lučkih gatova i sl.) od svakog oblika privremenog korištenja za neprimjerene namjene kojom se narušava funkcioniranje i autohtona vrijednost cjeline;
- na uličnom pročelju građevine nije dozvoljeno postavljanje antena, satelitskih antena, klima uređaja, solarnih kolektora, neprimjerenih reklama i drugih naprava i uređaja koje narušavaju estetsku vrijednost građevine ili prostornog konteksta;
- postojeće javne zelene površine ne mogu se prenamjenjivati za gradnju.
- u planiranju povijesnih cjelina neophodno je njegovati stručno-znanstveni pristup. Dokumentiranje slojevitosti povijesnog razvoja, urbane matrice, vrijednosti graditeljskog nasljeđa, javnih površina i opreme, predstavlja polazište i korektiv planerskog rada.
- iz prethodnih razloga, za ova područja ne mogu se utvrditi detaljni prostorni pokazatelji. Ipak, prilikom planiranja novih građevina, potrebno je voditi računa da se postojećim i novim građevinama omogući dovoljno osunčanja, nesmetan pristup, odgovarajuća orijentacija, ne remete odnosi vizura, očuva integritet građevina sa svojom kulturnom dobrom, te održe ili postignu i drugi uvjeti kojima će se osigurati nesmetano korištenje građevina, privatnih i javnih površina.
- u planiranju Staroga grada, budući da je ponavljanje povijesne matrice neprovedivo, svakako je potrebno uspostaviti urbanističku matricu koja će u njoj imati svoje uporište. U planiranju novih građevina potrebno je analizirati odnose masa i volumena kao i simulirati siluetu uličnog tkiva koja, uvažavajući konfiguracijske osobine područja, treba pokazivati stupnjevanje visina, ali i ostati u okvirima visina određenih siluetom obodnih ulica Staroga grada. Posebno je važno da volumeni planiranih građevina ne negiraju povijesnu istaknutost volumena kupole katedrale Svetog vida, kao ni zvonike kao visinske akcente starogradskeg tkiva.
- u planiranju Trsata i Svetog Kuzma valja poticati održavanje stambene funkcije kao nosivog sadržaja povijesnih jezgri. U tom smislu proistječe potreba rješenja adekvatnog stupnja pristupačnosti građevinama i smještaja vozila, a koje su u opreci s potrebom uređenja povijesne jezgre kao pješačke zone. Zahvati preparcelacije i /ili komasacije manje aktivnih ili čak i neadekvatno korištenih površina s drugim mjerama i rješenjima predstavljat će legitimni sastavni dio urbanističkih rješenja ovih područja.
- osobito pozornost obratiti kvalitetnom postavljanju, oblikovanju i opremanju pješačkih puteva i javnih prostora;
- stroga regulacija režima prometa na način da se onemogući protok vozilima kroz zaštićeni prostor, uz izuzetak za interventna vozila;
- akceptirajući realnu nemogućnost rješavanja problema parkiranja u promatranom području u neposrednoj se blizini povijesne jezgre Trsata, a unutar područja Trsat-Strmica planira izgradnja garaže čiji će se konačni kapacitet kao i definitivna pozicija utvrditi prostornim planom užeg područja;
- zaštita i uređenje javnih pješačkih površina, poželjno temeljem urbanističko-arhitektonskog natječaja;
- održavanje postojeće urbane matrice bez proglašavanja novim ulicama;

3.2.8.2. Gradsko središte-urbano pravilo broj 2

(1-4-2.1 Rijeka, 1-7-2.2 Sušak)

OPĆA PRAVILA u zoni stambene S, mješovite-pretežito stambene M1 i pretežito poslovne M2 namjene:

- očuvanje mjerila, tipologije i morfologije gradnje i parcelacije uz isključivanje neprimjerenih sadržaja i programa;
- zadržavanje postojeće urbane matrice bez cijepanja blokova i formiranih uličnih fasada novim ulicama uz zadržavanje raznolikosti visina građevina unutar mikrocijelina koje posjeduju ambijentalnu vrijednost;
- lučke gatove kao urbanističku i povijesnu kvalitetu u prostoru grada treba osobito štiti od neprimjerenih programa i manifestacija, te ih intaktno u izvornom obliku namijeniti prioritetno šetnji i odmoru građana, a sukladno tome planirati ozelenjavanje i odabrati kvalitetnu urbanu opremu. Manifestacije i programi, a sukladno njima i postava privremenih naprava i opreme na lučkim gatovima, trebaju biti dominantno u funkciji mora i pomorstva;
- lučke gatove treba izuzeti od neprimjerenog zauzeća i zbog sigurnosnih razloga, kao površinu za evakuaciju građana u slučaju elementarnih nepogoda. Također, za potrebe pristajanja brodova potrebno je osigurati manipulativne prostore;

- na uličnom pročelju građevine nije dozvoljeno postavljanje antena, satelitskih antena, klima uređaja, solarnih kolektora, neprimjerenih reklama i drugih naprava i uređaja koje narušavaju estetsku vrijednost građevine ili prostornog konteksta;
- na trgovima, javnim prostorima, pješačkim ulicama, parkovima i lučkim gatovima ne dozvoljava se postava neprimjereno oblikovanih montažnih građevina za potrebe odvijanja povremenih i prigodnih manifestacija. Za odabir i vrstu urbane opreme koja se postavlja na javne površine u svrhu različitih manifestacija i programa poželjno je raspisati javni natječaj;
- trajno postavljena urbana oprema proizlazi iz planova užeg područja, nije moguće postavljati je u fragmentima urbanih poteza već jedino na nivou cjeline ulice, trga i kompaktnih urbanih poteza;
- za gradnju uz važnije prometnice i na istaknutijim mjestima poželjna je provedba javnog arhitektonsko-urbanističkog natječaja ili implementacija ovdje navedenih urbanih pravila putem plana užeg područja;
- novoplanirane se javne garaže trebaju planirati obodno u odnosu na promatranu zaštićenu prostornu cjelinu;
- u dijelovima užeg centra poželjno je preregulirati promet na način da se isti može u potpunosti ili parcijalno zabraniti ili preusmjeriti, sve u svrhu unaprjeđenja kvalitete pješačkih puteva i javnog prostora;
- ograničenje prometa zabranom prolaza kroz najužu gradsku jezgru i općenito destimuliranje prometa osobnim automobilima u centru;
- kao prostor javne namjene, prostor za rad i lokale smije se koristiti samo podrumski prostor, suteran, prizemlje, visoko prizemlje i prvi kat.

DETALJNA PRAVILA za interpolacije stambenih ili poslovnih građevina u zoni mješovite namjene-pretežito stambene M1 i pretežito poslovne M2 namjene:

- u skladu s odredbama Prostornog plana uređenja grada Rijeke, nove građevine i sadržaje planirati s povišenjem postojeće visine na apsolutnu visinu od barem 2,5 m.n.m, te u odnosu na nju projektirati sve prometne i infrastrukturne površine;
- novoplanirane građevine planirati kao samostojeće, poluugrađene i ugrađene;
- građevni pravac novih građevina može se poklopiti s regulacijskim pravcem ulice/prometnice odnosno javne površine uopće. Uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca.
- stambene građevine grade se kao višestambene, stambeno-poslovne te poslovno-stambene građevine unutar mješovite namjene. Na čestici (više)stambene namjene potrebno je osigurati najmanje 8 m²/ležaju površine privatnog ili poluprivatnog otvorenog prostora (balkoni, lođe, dvorišta, svjetlici, utility i sl.).
- najmanja udaljenost građevnog pravca novoplaniranih građevina od kolne površine iznosi 6 m. (Unutar navedene potrebno je planirati drvored najmanje širine 2m i pješački hodnik). Od ove udaljenosti može se odstupiti prilikom planiranja interpolacija unutar postojećih blokova. Međutim i u takvim situacijama, svuda gdje je moguće, nastojati postići u zoni prizemlja širinu pješačkih hodnika od barem 3,0 m.
- na građevnom pravcu uvjetuje se smještaj najmanje 2/3 pročelja građevine.
- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti čestice iznosi do 0,8 uglovne iznimno i do 1,0.
- Međutim, koeficijent izgrađenosti pojedinačne čestice treba se uskladiti s koeficijentom izgrađenosti šireg područja koji ne bi trebao prelaziti 0,35, s dozvoljenim odstupanjem, ovisno o karakteru pojedinačne cjeline, od 10%;
- najveći dozvoljeni koeficijent iskorištenosti pojedinačne čestice treba se uskladiti s koeficijentom izgrađenosti šireg područja koji ne bi trebao prelaziti 2,1;
- visinu građevine uskladiti s uličnim potezom;
- ne dozvoljava se planiranje stambenih ili poslovnih tornjeva.
- završna etaža građevine može se uvući u odnosu na pročelje građevine (*set back storey*), a površinu koristiti kao terasu, krovni vrt, bazen i sl. Ovisno o tipologiji krova, dozvoljava se potkrovlje najviše visine od 1 etaže;
- širina prometnog traka i posljedično tome širina prometnica dimenzionira se u skladu s odredbama ovoga Plana o dimenzioniranju prometnica. Ipak, najmanja širina dvosmjerne prometnice ne može biti manja od 6 m;
- prilikom planiranja, a posebno projektiranja građevina, potrebno je provjeriti stupanj insolacije unutar uličnog presjeka u ekvinociju i solsticiju;
- najmanja širina pješačke ulice i šetališta iznosi 12 m. Ukoliko se uz obalno šetalište locira i prometnica, tada se između građevine i prometnice mora osigurati širina pješačkog hodnika od najmanje 6 m.
- unutar područja, gdje god prometni uvjeti i uvjeti na česti omogućuju, dozvoljena je gradnja podzemne garaže u podzemlju jedne ili više građevnih čestica novoplaniranih građevina, odnosno bloka kao cjeline. Broj etaža nije ograničen. Broj parkirnih mjesta u podzemnoj garaži dimenzionira se na potrebe građevine nagrađenoj čestici, a temeljem normativa iz ovoga Plana;
- parkiranje na površini, za razliku od garaža, ima javni karakter;
- ispod javne površine i javnog parka moguće je planirati i izgradnju parkirališta, ali na način da se u površini garaže projektira i izvede dovoljan nadsloj za sadnju i uspješan rast parkovnog zelenila;
- građevine se smiju rekonstruirati jedino uz uvjet očuvanja izvornog arhitektonskog oblika. Ne dozvoljava se nekritička sanacija građevina podizanjem krovišta ili nadogradnjom ravnih krovova;

- ravni krov može se sanirati izvedbom krova nagiba do 6 stupnjeva skrivenog u vijencu građevine, uz uvjet očuvanja izvornog arhitektonskog oblikovanja građevine;
- neizgrađene površine primarno uređivati kao površine parkova i odmorišta.

3.2.8.3. Osobito vrijedni predjeli pretežito višeobiteljske izgradnje-urbano pravilo broj 3

(1-4-3.1 Belveder, 1-9-3.2 Bulevard, 1-8-3.3 Pećine, 1-2-3.4 Kostabela, 1-2-3.5. Bivio, 1-3-3.6 Razbojna, 1-3-3.7 Dražica, 1-3-3.8 Istarska, 1-3-3.9 Podkoludricu)

OPĆA PRAVILA u zoni stambene namjene S:

- održavanje, interpolacije i manji zahvati sanacije građevina;
- adekvatna valorizacija, zaštita i uređivanje područja grada promatranog kroz prizmu zaštite prirodnih cjelina, graditeljskog nasljeđa urbanih vila mahom iz razdoblja prve polovice XX. stoljeća s parkovnim vrtovima i perivojima u sklopu okućnice;
- gradnji nove građevine moguće je pristupiti jedino temeljem planova užeg područja, osim ako je riječ o pojedinačnoj interpolaciji, a prilikom zahvata na zaštićenoj građevini poštujući uvjete nadležnog tijela zaštite spomeničke i kulturne baštine,
- obzirom da je riječ o mahom 'konzumiranim' prostorima, prioritetno je težiti pronalaženju parkirališno-garažnih prostora, uređenju javnog prostora i pješačkih puteva-sve sukladno kontekstu i ukupnoj valorizaciji prostora;
- planiranje nove građevine moguće je jedino uz građevinski pravac ulice;
- zaštićene i adekvatno valorizirane građevine ne mogu se rušiti za gradnju zamjenskih objekata;
- kao oblikovni element u planiranju i dimenzioniranu prometnica svakako koristiti element autohtonog drvoreda u skladu s okolnim zelenilom;
- prenamjena postojećih stambenih u proizvodno-servisne sadržaje isključuje se iz ove zone;
- interpolacije novih građevina u tipološki i morfološki zaokruženim cjelinama potrebno je planirati uz uvažavanje lokalnih uvjeta i u svim segmentima arhitektonsko-urbanističkog oblikovanja prilagoditi zatečenoj matrici, sve uz suglasnost nadležne službe zaštite;
- nije moguće graditi u i ispod parkova i javnih zelenih površina-osim iznimno na području urbanog pravila 1-9-3.2. Bulevard i to prema planu užeg područja;
- ne dozvoljava se gradnja građevina gospodarske namjene osim onih za dnevnu opskrbu, osobne usluge (odvjetnički uredi, liječničke ordinacije i sl.), i manje uredske prostore;
- za zahvate prenamjene tavana i etažiranja stanova također je potrebnih ishodi mišljenje nadležnog tijela zaštite spomeničke i kulturne baštine;
- poteze drvoreda kao i pojedinačna kvalitetna stabla obavezno valorizirati i zaštititi;
- nova je gradnja moguća samo uz izravan pristup na javnu prometnu površinu;
- u građevinama obuhvaćenim spomeničkom zaštitom (veći dio što kao izdvojene građevine što kao cjelina) nije moguće-prenamjeniti prizemne etaže iz garažnog i stambenog u poslovni prostor.

DETALJNA PRAVILA

za gradnju višeobiteljske građevine u zoni stambene namjene S i mješovite namjene, sistematizirana su u sljedećoj tablici:

Tablica 160. Sistematizacija urbanog pravila broj 3

<i>Prostorni pokazatelji</i>	<i>samostojeća građevina</i>	<i>*</i>
<i>najmanja površina novoformirane građevinske čestice (m²)</i>	900	
<i>najveći koeficijent izgrađenosti (kig)</i>	0,25	0,1
<i>najveći koeficijent iskoristivosti građevne čestice (kis)</i>	0,6	0,5
<i>najveća moguća bruto razvijena površina (m²)</i>	600, 400 1-3-3.6 Razbojna, 1-3-3.7 Dražica, 1-3-3.8 Istarska, 1-3-3.9 Podkoludricu	600
<i>najmanja udaljenost građevine od granice susjedne građevinske čestice (m)</i>	5 m	
<i>udaljenost građevnog pravca od regulacijskog (m)</i>	5 m	
<i>najveća dozvoljena katnost</i>	Po(Su)+3 Po(Su)+2 1-3-3.6 Razbojna, 1-3- 3.7 Dražica, 1-3-3.8	1 etaža

	Istarska, 1-3-3.9 Podkoludricu	
<i>najveća dozvoljena visina građevine (m)</i>	10 m, 7 m 1-3-3.6 Razbojna, 1-3- 3.7 Dražica, 1-3-3.8 Istarska, 1-3-3.9 Podkoludricu	
<i>najveći dozvoljeni broj stanova</i>	6, 3 1-3-3.6 Razbojna, 1-3- 3.7 Dražica, 1-3-3.8 Istarska, 1-3-3.9 Podkoludricu	
<i>ozeleniti i hortikulturno urediti (% čestice)</i>	najmanje 40%	građevina mora biti decentno uklopljena u prirodu, pejzaž i vizure;
<i>napomena</i>	prije pristupa projektu potrebno je valorizirati i zaštititi zatečeno zelenilo	
<i>parkiranje</i>	unutar čestice prema normativima ovog Plana	

* sukladno detaljnim prostornim analizama a prema planu užeg područja i lokalnim uvjetima moguće je unutar područja ovog urbanog pravila pristupiti i gradnji dvojnih i građevina u nizu

Prigodom planiranja **Poteza urbaniteta** u ovim je područjima potrebno razmišljati prije svega o valorizaciji i zaštiti poteza drvoreda. Urbanost se ovdje očituje prije svega u pristupu javnom zelenom prostoru, kvalitetnom odabiru urbane opreme, primjerenom i decentnom postavljanju reklamnih panoa kao i kvalitetnom dimenzioniranju pješačkih i, po mogućnosti, biciklističkih puteva. Urbanost ovih poteza u pravilu je samo perceptivnog karaktera, za razliku od funkcionalne i tipološke urbanosti drugih gradskih poteza urbaniteta.

3.2.8.4. Dvršena područja pretežite višestambene izgradnje-urbano pravilo broj 4

(1-3-4.1 Pilepićeva ulica, 1-10-4.2 Srdoči, 1-10-4.3 Martinkovac, 1-3-4.4 Marčeljeva Draga, 1-3-4.5 Krnjevo, 1-12-4.6 Škurinje, 1-15-4.7 Donja Drenova, 1-15-4.8 Donja Drenova-groblje, 1-15-4.9. Donja Drenova centar, 1-14-4.10 Rastočine, 1-4-4.11 Kozala, 1-9-4.12 Gornja Vežica, 1-9-4.13 Pećine-Podvežica, 1-9-4.14 Vežica centar, 1-3-4.15 Kantrida, 1-3-4.16 Kantrida II, 1-11-4.17 Drnjevići)

OPĆA PRAVILA u zoni stambene namjene S i mješovite namjene M1 i M2:

- održavanje i manji zahvati sanacije građevina;
- zaštita i uređivanje urbanističkih cjelina naselja pretežito višestambene izgradnje;
- poboljšanje kvalitete stanovanja i uvjeta života implementacijom novih sadržaja sukladno planovima po kojima su naselja ili njihovi dijelovi izgrađeni, a primarno: parkova, parkirališta, igrališta i javnih sadržaja u smislu rasterećenja gradskog centra;
- adicija parkirališnih i garažnih prostora kao primarni cilj poboljšanja kvalitete stanovanja uz obvezu čuvanja gradskog zelenila;
- zatečene višeeobiteljske i obiteljske građevine smiju se u svrhu održavanja jedino rekonstruirati i to prema uvjetima iz točke 3.2.9.2. (urbano pravilo br. 6);
- održavanje postojeće urbane matrice, čuvanje trgova, parkova i drugih javnih prostora;
- ova se područja smatraju dovršenim i u cijelosti izgrađenim, moguće su tek eventualne interpolacije nove gradnje;
- moguće interpolacije novih građevina u tipološki i morfološki zaokruženim cjelinama potrebno je planirati prema lokalnim uvjetima i u svim segmentima arhitektonsko-urbanističkog oblikovanja prilagoditi zatečenoj matrici;
- očuvanje autohtone tipologije i morfologije kao i elemenata identiteta naselja;
- ukoliko isto proizlazi iz planova užeg područja: gradnja, rekonstrukcija, dogradnja, nadogradnja i gradnja zamjenskih građevina uz obvezu poštivanja urbane matrice i, ako postoji, tipologije izvornog urbanističkog rješenja;
- povećane potrebe parkiranja rješavati unutar postojećih parkirnih površina planiranjem nove etaže ako isto nije protivno uvjetima stanovanja, zaštiti zelenila i ako ne kolidira s lokalnim uvjetima;
- nije moguće planirati gradnju na postojećim kvalitetnim zelenim površinama kao i na površinama uređenim za potrebe rekreacije ali je u podzemnim etažama istih moguće planirati garaže sukladno detaljnijim analizama i planom užeg područja;
- građevine se smiju rekonstruirati jedino uz uvjet očuvanja izvornog arhitektonskog oblika;
- ravni krov može se sanirati izvedbom krova nagiba do 6 stupnjeva skrivenog u vijencu građevine, uz uvjet očuvanja izvornog arhitektonskog oblikovanja građevine;

DETALJNA PRAVILA

Za interpolaciju višestambene građevine, u zoni stambene i mješovite namjene-pretežito stambene M1sistematizirana su u sljedećoj tablici:

Tablica 161. Sistematizacija urbanog pravila broj 4

Prostorni pokazatelji		višestambena građevina
najmanja površina novoformirane građevinske čestice (m ²)		2000
najmanji profil pristupne prometnice (m)		12 m ili trg
najveći koeficijent izgrađenosti (kig)		0,5
najveći koeficijent iskoristivosti nadzemno (kin)		2 - 3,5
najmanja udaljenost građevine od granice susjedne građevinske čestice (m)		h/2
najveća dozvoljena katnost		5 nadzemnih etaža
najveća dozvoljena visina građevine (m)		21
ozeleniti i hortikulturno urediti (% čestice)		najmanje 30%
napomena	prije projektiranja potrebno je valorizirati i zaštititi zatečeno zelenilo	
parkiranje	Unutar građevne čestice; najmanje 30% PM u podrumskim ili suterenskim etažama.	

- u okviru stambene i mješovite namjene, isključivo u etaži prizemlja moguće je planirati i ove prateće sadržaje: trgovine robe dnevne potrošnje, obavljanje obrta, ugostiteljstvo, područna odijeljenja dječjih vrtića i jaslica, djelatnost primarne zdravstvene zaštite, djelatnost političkih, društvenih i kulturnih organizacija, djelatnost banke, pošte i slične, djelatnost sporta i rekreacije u manjim dvoranama.

Za građevine locirane na **Potezima urbaniteta** potrebno je preferirati mješovitu-pretežito poslovnu namjenu unutar koje se dopušta i primjena većih parametara od ovdje datih, sve prema lokalnim uvjetima i detaljnim analizama prostora.

Za planiranje gradnje (ako se pojavi mogućnost interpolacije građevine) na potezima urbaniteta poželjno je raspisati javni arhitektonsko-urbanistički natječaj.

3.2.9. Konsolidirana područja – urbana pravila

Konsolidirana gradska područja većim su dijelom tipološki, funkcionalno, prometno i infrastrukturno zaokružene cjeline. Na ovim su područjima moguća progušćavanja i modifikacije kako osnovne urbane matrice gradnjom novih građevina, tako i prometnog sustava te sustava infrastrukture prije svega **neposrednom** provedbom urbanih pravila utvrđenih ovim Planom. Područja su tipološki i morfološki neujednačena. Potrebne su i intervencije u nezadovoljavajućim prostornim segmentima već dovršenih dijelova na način da se podigne opća kvaliteta prostora i načina njegova korištenja.

Postojeća planska dokumentacija nedostatna je i nezadovoljavajuća, pa je uočene nedostatke nužno korigirati kako bi se parcijalne pogreške ispravile i stvorio cjelovit i dovršen sustav ekspanziranjem prepoznatih vrijednosti i/ili rekonstrukcijom postojeće urbane matrice.

Podjela konsolidiranog gradskog područja na izdvojena područja za koja se primjenjuju različiti oblici korištenja i način gradnje, tj. urbana pravila, prikazana je u tablici 156.

3.2.9.1. Prostorno izdvojena gradska područja pretežito obiteljske gradnje-urbano pravilo broj 5

(2-21-5.1. Grohovo, 2-22-5.2. Pašac, 2-24-5.3. Svilno, 2-23-5.4. Orehovica, 2-18-5.5. Draga, 2-20-5.6. Sveti Kuzam)

Ova područja, u djelu koji se odnosi na planiranje obiteljske i višeobiteljske gradnje unutar područja stambene namjene, u cijelosti su definirana uvjetima gradnje Prostornog Plana uređenja Grada Rijeke, i to za građevinska područja oznaka GP-21 (Grohovo), GP-22 (Pašac), GP-24 (Svilno), GP-23 (Orehovica), GP-18 (Draga), i GP-19, GP-20 (Sveti Kuzam), sve sukladno grafičkom prikazu broj 3.4. *Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite-Plan procedura Prostornog plana uređenja grada Rijeke* kako slijedi:

- Najmanja dozvoljena površina građevne čestice za gradnju samostojeće građevine iznosi 400 m², za gradnju dvojne i završne građevine niza iznosi 300 m², a za gradnju građevine u nizu iznosi 250 m².
- Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig) iznosi: za samostojeću građevinu 0,4, za dvojnu i završnu građevinu niza 0,45, a za građevinu u nizu 0,5,
- Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti (kis) iznosi: za samostojeću građevinu 0,8, za dvojnu i za građevinu u nizu 1,0.
- Za građevnu česticu za gradnju samostojeće građevine, čija površina prelazi 600 m², za građevnu česticu za gradnju dvojne i završne građevine, čija površina prelazi 450 m², te za građevnu česticu za gradnju građevine u nizu, čija površina prelazi 375 m², primjenjuju se koeficijenti u vrijednosti koja odgovara navedenim površinama.
- Najveća moguća bruto razvijena površina građevine/građevina na građevnoj čestici (BRP) iznosi 400 m².

- Najveća dozvoljena katnost građevine iznosi podrum ili suteran plus dvije etaže, s tim da prigodom gradnje posljednje etaže (ako se planira kao stambeno potkrovlje), visina nadozida ne smije biti veća od 90 cm, s krovštem u nagibu do najviše 23 stupnja.
- Najveća dozvoljena visina građevine, mjerena od niže kote konačno zaravnatog terena do gornjeg ruba krovnog vijenca iznosi za obiteljske građevine 8,0 m, a za višeobiteljske 10,0 m.
- Najmanja dozvoljena širina građevne čestice duž građevnog pravca iznosi: za samostojeću građevinu 14 m, za dvojnu i završnu građevinu niza 12 m, a za građevinu u nizu 6 m.
- U obiteljskoj građevini mogu se planirati najviše 2 stana, a u višeobiteljskoj građevini 3 stana.
- Najmanja dozvoljena udaljenost gradivog dijela građevne čestice od ruba građevne čestice te udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca iznosi 4,0 m, a najmanja dozvoljena udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice iznosi 4,6 m. Izuzetno, kod građevine koja je izgrađena prije donošenja ovoga Plana, tolerira se manja udaljenost građevine od ruba građevne čestice, ali ne manje od 3,0 metra.
- Najmanje 30 % čestice potrebno je ozeleniti i hortikulturno urediti.
- Izgradnja u nizu mora biti usklađena s morfologijom područja, tj. prilagođena zatečenoj situaciji na čestici i lokalnim uvjetima promatranog uličnog poteza i naselja.
- Najmanja širina kolnog pristupnog puta iznosi 4,5 m, a njegova najveća dužina 50 m. Čestica može imati samo jedan kolni pristup.

Rekonstrukcija, dogradnja, nadogradnja, zamjena i pojedinačna interpolacija

Prigodom planiranja rekonstrukcije potrebno je uvažiti sve prethodno date normative.

Postojeće građevine koje u bilo kojem segmentu ovdje datih normativa izlaze iz propisanih okvira, rekonstrukcijom se zadržavaju u postojećem stanju, ali se ne smiju povećavati.

Ukoliko zatečena izgrađenost građevinske čestice prelazi propisani koeficijent izgrađenosti (0,4, 0,45 i 0,50) isti se rekonstrukcijom ne može povećavati, a zahvat u prostoru potrebno je uskladiti s koeficijentom iskoristivosti određenim ovim Planom.

Prigodom rekonstrukcije moguće je zadržati zatečenu udaljenost građevine od ruba građevne čestice ako je ista manja od ovdje propisane, osim kada karakter građevine i zahvata na njoj omogućuju povećanje udaljenosti sukladno ovdje propisanim uvjetima.

3.2.9.2. Područja obiteljske i višeobiteljske izgradnje-urbano pravilo broj 6

(2-12-6.1. Tibljaši, 2-15-6.2. Donja Drenova, 2-10-6.3. Srdoči, 2-10-6.4. Gornji Zamet, 2-11-6.5. Pehlin, 2-10-6.6. Pilepići Gornji Zamet, 2-3-6.7. Dirače, 2-3-6.8. Kantrida, 2-9-6.9. Vežica, 2-12-6.10. Škurinje, 2-12-6.11. Bodulovo)

Ova područja, u dijelu koji se odnosi na planiranje obiteljske i višeobiteljske gradnje unutar područja stambene namjene, u cijelosti su definirana uvjetima gradnje Prostornog Plana uređenja Grada Rijeke, i to za građevinska područja oznaka GP-12 (Škurinje-Tibljaši), GP-15 (Donja Drenova), i dijela GP-10 (Martinkovac-Srdoči-Grpci-Pilepići-Gornji Zamet), sve sukladno grafičkom prikazu broj 3.4. Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite-Plan procedura Prostornog plana uređenja grada Rijeke.

- Najmanja dozvoljena površina građevne čestice za gradnju samostojeće građevine iznosi 600 m², za gradnju dvojne i završne građevine niza iznosi 400 m², a za građevinu u nizu iznosi 300 m².
- Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig) iznosi: za samostojeću građevinu 0,3, za dvojnu i završnu građevinu niza 0,4, a za građevinu u nizu 0,45.
- Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti (kis) iznosi: za samostojeću građevinu 0,8, za dvojnu i za građevinu u nizu 1,0.
- Za građevnu česticu za gradnju samostojeće građevine, čija površina prelazi 800 m², za građevnu česticu za gradnju dvojne i završne građevine, čija površina prelazi 600 m², te za građevnu česticu za gradnju građevine u nizu, čija površina prelazi 450 m², primjenjuju se koeficijenti u vrijednosti koja odgovara navedenim površinama.
- Najveća moguća bruto razvijena površina građevine/građevina na građevnoj čestici (BRP) iznosi 400 m².
- Najveća dozvoljena katnost građevine iznosi podrum ili suteran plus tri etaže s tim da prigodom gradnje posljednje etaže (ako se izvodi kao stambeno potkrovlje) visina nadozida ne smije biti veća od 90 cm s krovštem u nagibu do najviše 23 stupnja.
- Najveća dozvoljena visina građevine, mjerena od najniže kote konačno zaravnatog terena do gornjeg ruba krovnog vijenca, iznosi 8,0 m za obiteljske građevine, a 10,0 m za višeobiteljske građevine.
- Najmanja dozvoljena širina građevne čestice duž građevnog pravca iznosi: za samostojeću građevinu 14 m, za dvojnu i završnu građevinu niza 12 m, a za građevinu u nizu 8 m.
- Najveći dozvoljeni broj stanova za obiteljsku građevinu iznosi 2 stana.
- U višeobiteljskoj građevini mogu se planirati najviše 4 stana.
- Najmanja dozvoljena udaljenost gradivog dijela građevne čestice od ruba građevne čestice iznosi 4,0 m, najmanja dozvoljena udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca iznosi 6,0 m, a najmanja dozvoljena udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice iznosi 4,6 m.

- Najmanje 35 % čestice potrebno je ozeleniti i hortikulturno urediti.
- Izgradnja u nizu mora biti usklađena s morfologijom područja, tj. prilagođeni zatečenoj situaciji na čestici i lokalnim uvjetima promatranog uličnog poteza i naselja.
- Najmanja širina kolnog pristupnog puta iznosi 4,5 m, a njegova najveća dužina 50 m. Čestica može imati samo jedan kolni pristup.
- Izuzetno od ovog pravila, na području podzona 2-10-6.4. Gornji Zamet i 2-10-6.6. Pilepići Gornji Zamet, umjesto koeficijenta iskoristivosti (kis), primjenjuje se koeficijent iskoristivosti nadzemno (kin).

Rekonstrukcija, dogradnja, nadogradnja, zamjena i pojedinačna interpolacija

Prigodom planiranja rekonstrukcije potrebno je uvažiti sve prethodno date normative.

Postojeće građevine koje u bilo kojem segmentu ovdje datih normativa izlaze iz propisanih okvira, rekonstrukcijom se zadržavaju u postojećem stanju ali se ne smiju i povećavati.

Ukoliko zatečena izgrađenost građevinske čestice prelazi propisani koeficijent izgrađenosti (0,3, 0,4 i 0,45) isti se rekonstrukcijom ne može povećavati, a zahvat u prostoru potrebno je uskladiti s koeficijentom iskoristivosti određenim ovim Planom.

Prigodom rekonstrukcije moguće je zadržati zatečenu udaljenost građevine od ruba građevne čestice ako je ista manja od ovdje propisane, osim kada karakter građevine i zahvata na njoj omogućuju povećanje udaljenosti. Ako je zatečena udaljenost građevine od ruba građevne čestice manja od propisane, ista se zadržava ali se rekonstrukcijom ne smije smanjivati.

Za područje podzone urbanog pravila broj 2-11-6.5 Pehlin označeno na karti 4.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora-*Način gradnje* kao **Potez urbaniteta** potrebno je preferirati mješovitu-pretežito poslovnu namjenu unutar koje se primjenjuju isti normativi kao za ovdje navedene zone mikrocentra.

Potez urbaniteta može se na ovom području istaknuti i kvalitetnim hortikulturnim rješenjem.

Za planiranje gradnje na **potezima urbaniteta** poželjno je raspisati javni arhitektonsko-urbanistički natječaj.

3.2.9.3. Područja obiteljske gradnje-urbano pravilo broj 7

(2-9-7.1 Strmica jug, 2-9-7.2 Strmica sjever, 2-9-7.3 Bošket, 2-9-7.4. Gornja Vežica, 2-9-7.5. Dukićevo naselje)

OPĆA PRAVILA:

- dovršenje naselja sanacijama, rekonstrukcijama i interpolacijama na preostalim neizgrađenim parcelama;
- očuvanje postojeće slike naselja relativno homogenih tipoloških i morfoloških osobina;
- adicija i upotpunjenje sustava prometnica, pješačkih puteva, javnog prijevoza i biciklističkih staza, uz istovremenu dimenzionalnu rekonstrukciju potrebnih dionica, odnosno sustava;
- osiguravanje prostora kako za gradnju, tako i rekonstrukciju ulica te komunalne infrastrukture;
- akcentiranje javnih prostora, parkova i sportsko-rekreacijskih površina;
- osigurati usklađenost planiranih zahvata u prostoru u s okolnim prostorom u pogledu dimenzija-osobito visinom, tipologijom i morfologijom.

DETALJNA PRAVILA za gradnju *samostojećih obiteljskih građevina* u zoni stambene i mješovite-pretežito stambene M1 namjene dana su u tablici u sklopu urbanog pravila 8.

Dio Ulice Slavka Krautzeka u potezu prema Podvežici, unutar područja obuhvata ovog urbanog pravila definira se (grafički prikaz br. 4.6. *Način gradnje*) kao **potez urbaniteta** unutar kojeg je potrebno u zoni mješovite namjene-pretežito stambene M1 primijeniti i slijedeća detaljna pravila na nivou zone:

Dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (Kig) iznosi 0,35;

Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti (Kis) iznosi 2;

Ostali arhitektonsko-urbanistički parametri za gradnju mikrocentra utvrđuju se studijom ili planom užeg područja.

Transformaciju ovog poteza potrebno je tipološki, programski, funkcionalno i morfološki uskladiti s realizacijom Sveučilišnog kampusa.

3.2.9.4 Prostorno izdvojena područja obiteljske i višeobiteljske gradnje-urbano pravilo broj 8

(2-3-8.1. Kantrida, 2-3-8.2. Marčeljeva draga, 2-3-8.3. Pavlovac, 2-10-8.4. Martinkovac)

Ova područja-u djelu koji se odnosi na planiranje obiteljske i višeobiteljske gradnje, u zoni stambene namjene, u cjelosti su definirana uvjetima gradnje Prostornog plana uređenja Grada Rijeke, i to za dio građevinskog područja oznake GP-3 (Marčeljeva Draga-Kantrida-Zamet-Krnjevo-Turnić-Podmurvice), sukladno grafičkom prikazu broj 3.4. Područja i djelovi primjene planskih mjera zaštite-Plan procedura Prostornog plana uređenja grada Rijeke. Ovim Planom je, uz manje preinake, predviđena i ekstenzija ovog urbanog pravila na područja podzona oznake 2-3-8.3. Pavlovac, i 2-10-8.4. Martinkovac.

OPĆA PRAVILA:

- sanacija, uređenje, obnova, dovršenje i gradnja pretežito stambenih građevina;
- osiguranje prostora za gradnju nove i širenje postojeće ulične mreže do zadovoljavajućih normi, prije svega za pješake;
- osiguravanje prostora za koridore komunalne infrastrukture;
- akcentiranje javnih prostora, parkova i sportsko-rekreacijskih površina;

DETALJNA PRAVILA u zoni stambene namjene S i mješovite namjene:

Najmanja dozvoljena površina građevne čestice za gradnju samostojeće građevine iznosi 900 m², za dvojnu i završnu građevinu niza iznosi 600 m², a za građevinu u nizu iznosi 400 m².

- Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig) iznosi: za samostojeću građevinu 0,25, za dvojnu i završnu građevinu niza 0,3, a za građevinu u nizu 0,4.
- Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti (kis) iznosi: za samostojeću građevinu 0,6, za dvojnu građevinu i za građevinu u nizu 0,8.
- Za građevnu česticu za gradnju samostojeće građevine, čija površina prelazi 1000 m², za građevnu česticu za gradnju dvojne i završne građevine, čija površina prelazi 700 m², te za građevnu česticu za gradnju građevine u nizu, čija površina prelazi 500 m², primjenjuju se koeficijenti u vrijednosti koja odgovara navedenim površinama.
- Najveća moguća bruto razvijena površina građevine/građevina na građevnoj čestici (BRP) iznosi 500 m².
- Najveća dozvoljena katnost građevine iznosi podrum ili suteran plus tri etaže s tim da prigodom gradnje posljednje etaže visina nadozida ne smije biti veća od 90 cm s krovštem u nagibu do najviše 23 stupnja.
- Najveća dozvoljena visina građevine mjerena od niže kote konačno zaravnatog terena do gornjeg ruba krovnog vijenca, iznosi 8,0 m za obiteljske građevine, a 10,0 m za višeobiteljske građevine.
- Najmanja dozvoljena širina građevne čestice duž građevnog pravca iznosi: za samostojeću građevinu 18 m, za dvojnu i završnu građevinu niza 14 m, a za građevinu u nizu 12 m.
- Najveći dozvoljeni broj stanova za obiteljsku građevinu iznosi 2 stana.
- U višeobiteljskoj građevini može se planirati najviše 6 stanova.
- Najmanja dozvoljena udaljenost gradivog dijela građevne čestice do ruba građevne čestice iznosi 5,0 m, najmanja dozvoljena udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca iznosi 6,0 m, a najmanja dozvoljena udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice iznosi 5,0 m.
- Najmanje 40% građevne čestice potrebno je hortikulturno urediti.
- Pomoćnu građevinu dozvoljeno je graditi isključivo unutar gradivog dijela građevne čestice.

Rekonstrukcija, dogradnja, nadogradnja, zamjena i pojedinačna interpolacija

Prigodom planiranja rekonstrukcije potrebno je uvažiti sve prethodno date normative.

Postojeće građevine koje u bilo kojem segmentu ovdje datih normativa izlaze iz propisanih okvira, rekonstrukcijom se zadržavaju u postojećem stanju ali se ne smiju i povećavati;

Ukoliko zatečena izgrađenost građevinske čestice prelazi propisani koeficijent izgrađenosti (0,25, 0,3 i 0,4) isti se rekonstrukcijom ne može povećavati, a zahvat u prostoru potrebno je uskladiti s koeficijentom iskoristivosti određenim ovim Planom.

Prigodom rekonstrukcije moguće je zadržati zatečenu udaljenost građevine od ruba građevne čestice ukoliko je ista manja od ovdje propisane, osim kada karakter građevine i zahvata na njoj omogućuju povećanje udaljenosti sukladno ovdje datim uvjetima. Ako je zatečena udaljenost građevine od ruba građevne čestice manja od propisane, ista se zadržava ali se rekonstrukcijom ne smije smanjivati.

DETALJNA PRAVILA

za gradnju obiteljskih (ob) i višeobiteljskih (vob) građevina u zoni stambene namjene sistematizirana su u sljedećoj tablici:

Tablica 162. Sistematizacija urbanih pravila broj 7 i 8

Prostorni pokazatelj	Urbano pravilo	samostojeća građevina	dvojna građevina	Iznimke/napomena
najmanja površina novoformirane građevne čestice (m ²)	7	600*	-	800+600+400 za 2-3-8.3 (Pavlovac) i 2-10-8.4. (Martinkovac)
	8	900**	600	
najmanja dozvoljena širina građevne čestice duž građevnog pravca (m)	7	14	-	16+14 za 2-3-8.3 (Pavlovac) i 2-10-8.4. (Martinkovac)
	8	18	14	
najveći koeficijent izgrađenosti (kig)	7	0,3	-	
	8	0,25	0,4	

najveći koeficijent iskoristivosti (kis)	7	0,6	-	
	8	0,6	1,0	
najveća moguća bruto razvijena površina (m²)	7	300	-	
	8	500		
najmanja udaljenost građevine od granice susjedne građevinske čestice (m)	7	4	-	5 za 2-3-8.3 (Pavlovac) i 2-10-8.4. (Martinkovac)
	8	4		
udaljenost građevnog pravca od regulacijskog (m)	7	4	-	
	8	6		
udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice (m)	7	4,6	-	
	8			
najveća dozvoljena katnost	7	Po(Su)+2	-	2-3-8.3 (Pavlovac) Po (Su)+2
	8	Po(Su)+3		
najveća dozvoljena visina građevine (m)	7	8	-	7 - za područje 2-9-7.3 Bošket
	8	8(ob),10 (vob)		8 za (vob) 2-3-8.3 (Pavlovac)
najveći dozvoljeni broj stanova	7	2	-	
	8	2 (ob), 6 (vob)		
ozeleniti i hortikulturno urediti (% čestice)	7	najmanje 30%	-	potrebno je valorizirati i zaštititi zatečeno zelenilo
	8	najmanje 40%		
parkiranje	7	unutar čestice prema normativima ovoga Plana		
	8			

* za građevnu česticu površine veće od 600 m², primjenjuju se koeficijenti u vrijednosti koja odgovara navedenim površinama

** Za građevnu česticu za gradnju samostojeće građevine, čija površina prelazi 800 m², za građevnu česticu za gradnju dvojne i završne građevine, čija površina prelazi 600 m², primjenjuju se koeficijenti u vrijednosti koja odgovara navedenim površinama. Izgradnja u nizu mora biti usklađena s morfologijom područja, tj. prilagođeni zatečenoj situaciji na građevinskoj čestici i lokalnim uvjetima promatranog uličnog poteza i naselja.

Prigodom planiranja **Poteza urbaniteta** u ovim je područjima potrebno razmišljati prije svega o valorizaciji i zaštiti poteza drvoreda. Urbanost se ovdje očituje prije svega u pristupu javnom zelenom prostoru, kvalitetnom odabiru urbane opreme, primjerenom i decentnom postavljanju reklamnih panoa kao i kvalitetnom dimenzioniranju pješačkih i, po mogućnosti, biciklističkih puteva. Urbanost ovih poteza u pravilu je samo perceptivnog karaktera, za razliku od funkcionalne i tipološke urbanosti drugih gradskih poteza urbaniteta.

Za sve zahvate na potezima urbaniteta (prije svega odabir i način postave reklamnih panoa i druge urbane opreme) poželjno je imati podlogu u raspisu javnog arhitektonsko-urbanističkog natječaja

3.2.9.5. Područja mješovite gradnje-urbano pravilo broj 9

(2-9-9.1. Gornja Vežica, 2-9-9.2. Podvežica, 2-9-9.3. Krimeja, 2-4-9.4. Kozala, 2-4-9.5. Kozala-Centar, 2-4-9.6. Kantrida, 2-3-9.7. Donji Zamet, 2-3-9.8. Zamet centar, 2-3-9.9. Diračje, 2-3-9.10. Zamet, 2-3-9.11. Krnjevo, 2-3-9.12. Turnić, 2-3-9.13. Podmurvice, 2-3-9.14. Mlaka, 2-10-9.15. Srdoči-centar, 2-4-10.1. Banderovo, 2-10-9.17 Gornji Zamet- centar, 2-10-9.18. Martinkovac)

3.2.9.5 a) višestambena izgradnja

3.2.9.5 b) obiteljska i višeobiteljska gradnja

OPĆA PRAVILA:

- urbana obnova i dovršenje naselja gradnjom novih građevina na preostalom neizgrađenom području interpolacijama, rekonstrukcijama i gradnjom zamjenskih građevina;
- adicija parkirališnih i garažnih prostora kao primarni cilj poboljšanja kvalitete stanovanja uz obvezu čuvanja gradskog zelenila;
- težiti morfološkom i tipološkom ujednačavanju uličnih poteza, zona i dijelova naselja;
- adicija parkovnih, rekreativnih i igrališnih prostora u najvećem mogućem obujmu;
- očuvanje morfološke cjelovitosti naselja-definiranih urbanih poteza, izdvojenih građevina, trgova i parkova;
- težiti preparcelaciji i planskim mjerama *preusmjeravati iz oblikovno neuravnotežene u područje pretežite višestambene izgradnje*;
- postojeće obiteljske i višeobiteljske građevine locirane u prevladavajućem kontekstu višestambenih građevina smiju se rekonstruirati prema ovdje utvrđenom urbanom pravilu na način da građevinski pravac rekonstruirane građevine bude na udaljenosti ne manjoj od h/2 najbliže višestambene građevine; ako to nije moguće građevina se smije rekonstruirati samo u postojećim gabaritima;
- podizanje urbanog standarda naselja rekonstrukcijom postojeće i gradnjom nove ulične mreže i komunalne infrastrukture;

- *Distinkcija tipologija obiteljske i višeobiteljske izgradnje definirana je kartografskim prikazom br. 4.6. Način gradnje.*

3.2.9.5. a)-višestambena izgradnja

OPĆA PRAVILA :

- višestambenom se građevinom smatra gradnja građevine katnosti manje ili jednake od 5 nadzemnih etaža a iznimno prema drugim odredbama ovog Plana moguće je planirati i veću katnost;
- dovršenje postojećih i gradnja novih naselja omogućavanjem preparcelacije i po potrebi *urbane komasacije* u cilju postizanja prostornih preduvjeta za uobičajeni urbani raster traženih sadržaja i programa;
- afirmacija javnog prostora uz obavezno definiranje *poteza urbaniteta, mikrocentara* i ulica s drvoredima;
- iznimno, očuvanje elemenata identiteta naselja ispravnom valorizacijom postojećih izgrađenih poteza, trgova, ulica i parkova;

DETALJNA PRAVILA:

daju se kao uvjeti koje treba poštivati prigodom interpolacije višestambene građevine u zoni stambene i mješovite namjene, a sistematizirana su u sljedećoj tablici:

Tablica 163. Sistematizacija urbanog pravila broj 9a

Prostorni pokazatelj		višestambena građevina
najmanji profil pristupne prometnice (m)		9
najmanja površina novoformirane građevinske parcele (m ²)		2000*
najveći koeficijent izgrađenosti (kig)		0,5
najveći koeficijent iskoristivosti (kis)		2
najmanja udaljenost građevine od granice susjedne građevinske čestice (m)		h/2
najveća dozvoljena katnost		Po(Su)+5
najveća dozvoljena visina građevine (m)		21
ozeleniti i hortikulturno urediti (% čestice)		najmanje 30%
napomena	U planiranju i projektiranju potrebno je valorizirati i zaštititi zatečeno zelenilo	
parkiranje	unutar čestice, a najmanje 30 % parkirnih mjesta potrebno je planirati u podrumskim i suterenskim garažama	

- u okviru stambene i mješovite namjene isključivo u etaži prizemlja moguće je planirati i ove prateće sadržaje: trgovine robe dnevne potrošnje, obavljanje obrta, ugostiteljstvo, područna odjeljenja dječjih vrtića i jaslica, djelatnost primarne zdravstvene zaštite, djelatnost političkih, društvenih i kulturnih organizacija, djelatnost banke, pošte i slične, djelatnost sporta i rekreacije u manjim dvoranama.
- * Iznimno, u području podzone 2-3-9.7. *Donji Zamet* ovog urbanog pravila moguće je višestambenu građevinu planirati i na građevnoj čestici površine 1500 m².

3.2.9.5. b)-obiteljska i višeobiteljska gradnja

OPĆA PRAVILA:

- obnova, dovršenje i gradnja, jedino kao pojedinačna interpolacija u formiranim enklavama i potezima, stambenih građevina obiteljskog i višeobiteljskog tipa;
- osiguranje prostora za gradnju nove i širenje postojeće ulične mreže radi dimenzionalne rekonstrukcije, prije svega za pješake;
- osiguravanje prostora za koridore komunalne infrastrukture;
- dogradnja parkirališnih prostora;
- prepoznavanje i sanacija najeklatantnijih primjera divlje i neprimjerene gradnje te onemogućavanje njihova daljnjeg širenja.

DETALJNA PRAVILA:

Primjenjuju se pravila jednaka onima utvrđenim ovim Planom definiranim urbanim pravilom br. 6 za Područja obiteljske i višeobiteljske izgradnje, preuzetim u osnovi iz Prostorog plana uređenja Grada Rijeke.

3.2.9.6. Područja višeobiteljske gradnje-urbano pravilo broj 10

(2-4-10.1 Potok)

OPĆA PRAVILA:

- sanacija i urbana obnova građevina i dijelova područja urbanog pravila;
- progušćenje prometne mreže i mreže pješačkih puteva, mreže javnog prijevoza i biciklističkih staza;
- obvezna adicija parkirališnih prostora;
 - urbana obnova, rekonstrukcija i uređivanje građevina sukladno uvjetima ovoga Plana odnosno službe zaštite;
 - interpolacije novih građevina u tipološki i morfološki zaokruženim cjelinama potrebno je projektirati prema lokalnim uvjetima i u svim segmentima arhitektonsko-urbanističkog oblikovanja prilagoditi zatečenoj matrici, sve uz suglasnost nadležne službe zaštite spomničkog i kulturnog naslijeđa gdje je potrebno;
- težiti prioritetno planiranju parkovnih i općenito zelenih površina;
- problem parkiranja rješavati unutar građevinskih čestica a nikako ne nauštrb javnih zelenih i drugih površina;
- ne dozvoljava se gradnja građevina gospodarske namjene osim onih za dnevnu opskrbu, osobne usluge (odvjetnički uredi, liječničke ordinacije i sl.), i manje uredske prostore;
- unutar područja ovog urbanog pravila moguće je u okviru građevne čestice planirati izgradnju garaža u nizu do najviše 3, i to jedino na regulacijskom pravcu građevine; spremišta je moguće planirati izvan građivog dijela građevinske čestice i to do najviše 5 m² po stanaru.

DETALJNA PRAVILA

za gradnju višeobiteljske građevine u zoni stambene namjene S i mješovite M1, sistematizirana su u sljedećoj tablici:

Tablica 164. Sistematizacija urbanog pravila broj 10

<i>arhitektonsko – urbanistički normativi</i>	<i>samostojeća građevina</i>
<i>najmanja površina novoformirane građevinske čestice (m²)</i>	800
<i>Najmanja dozvoljena širina građevne čestice duž građevnog pravca (m)</i>	14
<i>najveći koeficijent izgrađenosti (kig)</i>	0,3
<i>najveći koeficijent iskoristivosti (kis)</i>	0,8
<i>najveća moguća bruto razvijena površina (m²)</i>	600
<i>najmanja udaljenost građevine do ruba građevinske čestice (m)</i>	4
<i>udaljenost građevnog pravca od regulacijskog (m)</i>	5
<i>udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice (m)</i>	6
<i>najveća dozvoljena katnost</i>	Po(Su)+3
<i>najveća dozvoljena visina građevine (m)</i>	10
<i>najveći dozvoljeni broj stanova</i>	6
<i>ozeleniti i hortikulturno urediti (% čestice)</i>	najmanje 30%
<i>parkiranje</i>	unutar čestice, a prema odredbama ovog Plana

* prema lokalnim uvjetima iznimno je moguće planirati i dvojne građevine

3.2.9.7. Područja planski građenog socijalnog stanovanja-urbano pravilo broj 11

(2-3-11.1 Podmurvice, 2-3-11.2. Kantrida, 2-13-11.3 ‘Cento celle’)

OPĆA PRAVILA:

- adekvatna valorizacija, zaštita i uređivanje gradskog predjela promatranog kroz prizmu zaštite graditeljskog naslijeđa funkcionalnih radničkih naselja izgrađenih mahom unutar prve polovice XX. stoljeća ;
- ova se područja smatraju dovršenim i urbano formiranim na način koji isključuje svaki oblik nove gradnje izuzev dijela unutar područja urbanog pravila 2-13-11.3. ‘Cento celle’ uz Osječku ulicu predviđenog za temeljitu rekonstrukciju;
- zatečene višeobiteljske i obiteljske građevine smiju se u svrhu održavanja jedino rekonstruirati i to prema uvjetima iz točke 3.2.9.2. (urbano pravilo br. 6);
- unutar podzone obuhvata urbanog pravila 2-3-11.3. ‘Cento celle’ težiti morfološkom, tipološkom i funkcionalnom ujednačavanju na način da se manji nedovršeni dijelovi planski usmjeravaju prema obiteljskom tipu stanovanja koji prevladava unutar mikrolokacije. Izuzetak predstavlja rekonstrukcija uz zapadni rub područja planirana za mješovitu-pretežito poslovnu namjenu;

- za zahvat rekonstrukcije građevina potrebno je zatražiti mišljenje tijela nadležnog za zaštitu graditeljskog nasljeđa;
- zahvate rekonstrukcije građevina, a posebno sanacije pročelja poželjno je planirati odjednom na više građevina unutar kompaktnih cjelina s aspekta očuvanja i obnove zajedničkih vizura ili formiranih uličnih poteza;
- prenamjena postojećih stambenih građevina u poslovnu namjenu i proizvodno-servisne sadržaje, kao i gradnja nove gospodarske građevine nisu dozvoljene unutar područja ovog urbanog pravila. Izuzetno, unutar postojećih građevina, najviše 10 % bruto razvijene površine može se prenamijeniti za poslovnu namjenu kao što je: dnevna opskrba, osobne usluge (odvjetnički ured, liječnička ordinacija i sl.), ali uz uvjet zadovoljenja prometnih, sigurnosnih i drugih uvjeta;
- nije dozvoljena prenamjena pomoćne građevine u stambeni i poslovni prostor;
- unutar promatranih poteza težiti formiranju kvalitetnih pješačkih komunikacija i nogostupa na postojećim prometnicama;
- eventualne praznine u prostoru prioritetno planirati kao moguće parkovne oaze ili igrališta za djecu;
- zatečene prostore parkovnog ili zaštitnog zelenila nije moguće prenamjenjivati ili koristiti za potrebe rekonstrukcije postojeće građevine;
- poteze drvoreda kao i pojedinačna kvalitetna stabla obavezno valorizirati i zaštititi, te kao oblikovni element u planiranju i dimenzioniranju prometnica svakako koristiti element autohtonog drvoreda u skladu s okolnim zelenilom;
- parkirališna mjesta nije moguće rješavati nauštrb javnih prostora zelenila, sporta ili rekreacije;
- prigodom rekonstrukcije valja težiti uporabi autentičnih građevnih materijala, uzoraka, boja, tekstura i gradivih elemenata vanjske i unutarnje stolarije;
- ukoliko se detaljnijim prostornim analizama pokaže da je to moguće-interpolacije novih građevina u tipološki i morfološki zaokruženim cjelinama potrebno je planirati prema lokalnim uvjetima i u svim segmentima arhitektonsko-urbanističkog oblikovanja prilagoditi zatečenoj matrici, sve uz suglasnost nadležne službe zaštite;
- nova je gradnja moguća samo uz izravan pristup na javni put.

DETALJNA PRAVILA za rekonstrukciju dijela podzone urbanog pravila 2-3-11.3 Cento Celle unutar mješovite namjene-pretežito poslovne M2:

- dozvoljena je gradnja pretežito samostojećih stambeno-poslovnih građevina, a iznimno je moguće planirati i poluugrađene i ugrađene građevine;
- najmanja površina novoformirane građevinske čestice prilikom nove izgradnje samostojeće građevine iznosi 1000 m²;
- najveća izgrađenost čestice (koeficijent izgrađenosti) smije iznositi 0,75;
- najveći koeficijent iskoristivosti čestice (kis) smije iznositi 4;
- najveća dozvoljena katnost iznosi 4 nadzemne etaže;
- najmanja udaljenost samostojeće građevine od granice susjednih građevinskih čestica iznosi h/2;
- parkirališne potrebe treba riješiti u okviru građevne čestice prema normativima ovog Plana., od čega je najmanje 50% potrebno riješiti u podrumskim ili suterenskim etažama.
- 30 % čestice potrebno je ozeleniti i hortikulturno urediti-uz ulični potez težiti formiranju drvoreda i primjerenom dimenzioniranju pješačkih puteva;
- obzirom na atraktivnost lokacije potrebno je postići najkvalitetnija oblikovna rješenja modernog arhitektonskog izraza.

3.2.9.8. Kompleksi jedne namjene-urbano pravilo broj 12

(2-4-12.1. Bolnica, 2-3-12.2. Dom umirovljenika, 2-3-12.3. Plase, 2-17-12.4. Pulac, 2-17-12.5. Sv.Katarina)

Ovi se prostori planiraju, projektiraju i rekonstruiraju prema normativima osnovne namjene a ovdje su dana samo opća pravila kao smjernice kvalitetnog inkorporiranja u tkivo grada ili kao naputak prigodom izrade plana užeg područja:

OPĆA PRAVILA:

- raspolaganje promatranim prostorom potrebno je konstantno usklađivati s važećom planskom dokumentacijom Grada;
- planiranje, zaštita, čuvanje, uređenje i obnova kompleksa kao cjeline u oblikovnom, sadržajnom i funkcionalnom smislu;

- sukladno temeljnoj funkciji, očuvanje izvornog oblika građevina s vizurama kompleksa i poticanjem eventualnog širenja spomeničke zaštite pojedinih vrijednih građevina kao i cjelina;
- vrijedne građevine i komplekse spomenički valorizirati i zaštititi te svaki zahvat u prostoru u koji su takve građevine uključene, obavezno koordinirati s nadležnom službom zaštite i stručnom planerskom službom Grada;
- rekonstrukcija, dogradnja i nadogradnja moguća jedino uz poštivanje osnovnih normativa javne i društvene namjene;
- zatečene višeobiteljske i obiteljske građevine smiju se u svrhu održavanja jedino rekonstruirati i to prema uvjetima iz točke 3.2.9.2. (urbano pravilo br. 6);
- svaka nova gradnja moguća je jedino prema normativima osnovne namjene a provedbom planova užeg područja koji poželjno proizlaze iz arhitektonsko-urbanističkog natječaja, i to u funkciji poboljšanja osnovne funkcije uz očuvanje osnovnog arhitektonsko-urbanističkog koncepta;
- parkirališne potrebe rješavati prema zadanim normativima; parkirališna se mjesta lociraju u pravilu u okolnom prostoru građevina a unutar kompleksa, ali ne nauštrb uređenih javnih i zelenih površina.

Rekonstrukcija, dogradnja, nadogradnja, zamjena i pojedinačna interpolacija moguća je u funkciji osnovne namjene i ne nauštrb uređenih javnih i zelenih površina.

Detaljna pravila utvrđuju se prema normativima za gradnju građevina javne i društvene namjene.

3.2.10. *Niskokonsolidirana područja – urbana pravila*

Područja autarhične, tkzv. 'divlje gradnje', zajedno s neizgrađenim i područjima 'preskočenim' u širenju prepoznatljivog urbanog tkiva, posjeduju potencijal koji, uz pravilne planske odluke, može generirati novi urbani razvitak. Za takva područja, ovim Planom dana su urbana pravila koja sadrže podjednako i smjernice razvoja i uvjete uređenja, sve u cilju njihova uklapanja u cjelinu urbanog sustava, a planiranje tih područja je u pravilu **posredno**, tj. izradom prostornih planova užeg područja.

Sukladno specifičnoj valorizaciji, dio promatranih područja (osobito Gradski projekti) zahtijeva izradu *posebnih prostornih studija*, provedbu (poželjno i međunarodnih) *arhitektonsko-urbanističkih natječaja* a za najistaknutije i najvrjednije dijelove novoplaniranog gradskog waterfronta poželjno je organizirati i workshopove kako zbog kvalitetne pripreme za prije opisanu proceduru, tako i u smjeru animiranja ukupne javnosti za teme i programe razvojnog značenja za razdoblje od sljedećih 20 godina.

Podjela konsolidiranog gradskog područja na izdvojena područja za koja se primjenjuju različiti oblici korištenja i način gradnje, tj. urbana pravila, prikazana je u tablici 156.

3.2.10.1. **Osobito vrijedni prostori pretežito obiteljske i višeobiteljske gradnje-urbano pravilo broj 13**

(3-2-13.1. Turanj, 3-3-13.2. Marčeljeva Draga, 3-17-13.3. Brašćine-Pulac, 3-9-13.4. Strmica, 3-16-13.5. Gornja Drenova, 3-15-13.6. Bok, 3-9-13.7. Istravino, 3-9-13.8. Kačjak, 3-10-13.9. Trampi)

OPĆA PRAVILA:

- potencijalno najvrijednije gradske prostore za rezidencijalnu gradnju planirati kao zone reprezentativne obiteljske i višeobiteljske gradnje najvišeg standarda stanovanja primjerene prostorne organizacije sukladno inkorporirane u urbanu matricu grada;
- odgovarajućom planski propisanom procedurom težiti oblikovnim rješenjima najveće kvalitete u skladu s autohtonim prirodnim vrijednostima a primjerenog modernog arhitektonskog izraza;
- planirana rješenja moraju se uskladiti s osnovnom koncepcijom disperzije tipoloških i morfoloških rješenja, isto kao i unutrašnje i vanjske fasade naselja;
- sukladno ciljanom standardu stanovanja potrebno je planirati i dimenzionirati sve prometnice, biciklističke staze i pješačke puteve kao i komplementarne sadržaje stanovanja-osobito javne prostore, parkove i građevine javnih i društvenih djelatnosti;
- adekvatna valorizacija prostora, zaštita i uređivanje područja grada promatranog kroz prizmu zaštite prirodnih cjelina zaštitnog zelenila i potencijalnih prostornih resursa na prestižnim lokacijama. Sukladno opredjeljenju o organskom prožimanju arhitekture i prirode potrebno je planirati prodore zelenila kroz naselje kao i kontaktne zone građevina i okolnog prostora koji je u pojedinim djelovima iznimne krajobrazne osobitosti;
- prije provedbe mogućih arhitektonsko-urbanističkih natječaja kao osnovi za izradu planova užeg područja, u predmetnim je zonama za neizgrađene dijelove građevinskog područja poželjno izraditi detaljnije prostorne studije (obvezno za područja Turnja i Braščina), kao najboljem mehanizmu i jamcu u dobivanju arhitektonsko-urbanističkih rješenja najvišeg standarda;
- ukoliko se prostornim studijama dođe do takvog zaključka a sve u svrhu dobivanja cjelovitog planerskog rješenja-područje plana užeg područja (a koje je u ovom slučaju negdje gdje već utvrđeno *Planom procedura PPUGR*), moguće je i korigirati tako da se njime obuhvati i susjedno građevinsko područje, kao i prostor izvan njega;

- u dijelu podzone 3-9-13.4. Strmica granično s područjem Sveučilišnog kampusa a sukladno detaljnijim prostornim analizama moguće je predvidjeti i zonu višestambene izgradnje;
- postojeće zelenilo, šume, poteze drvoreda kao i pojedinačna kvalitetna stabla obavezno valorizirati i zaštititi;
- na promatranom je području važno u smislu estetsko oblikovne komponente šireg prostora kao i očuvanja kvalitetnih gradskih vizura razlučiti područja različitih tipologija, što će se također utvrditi kroz planove užeg područja;
- na području podzone urbanog pravila 3-9-13.7. –Bok, moguće je sukladno specifičnim topografskim uvjetima, planirati i kaskadnu tipologiju za višeoiteljske građevine;
- unutar područja podzone 3-9-13.4. Strmica u sklopu izrade plana užeg područja potrebno je predvidjeti gradnju garaže koju će moći koristiti i stanovnici susjednih gradskih područja i posjetioci trsatskog svetišta;
- ukoliko se isto potvrdi detaljnim prostornim analizama, unutar područja podzone 3-16-13.5. Gornja Drenova moguće je u manjem obimu (ali ne više od 5 % ukupne površine) planirati i višestambene građevine (do najviše katnosti prizemlje ili suteran i 5 nadzemnih etaža) i to primarno u rubnim neizgrađenim područjima te unutar područja mikrocentra, kao funkcionalnu ili akcentualnu nadogradnju postojećeg prevladavajućeg tipološkog korpusa obiteljske i višeoiteljske gradnje. Višestambene građevine mogu varirati u tipologiji, a sukladno specifičnim topografskim uvjetima mikro i makroprostora, mogu biti i kaskadnog tipa;
- unutar područja podzone 3-9-13.4. Strmica moguće je u sklopu višeoiteljske građevine planirati i manje obiteljske hotele sa do najviše 4 smještajne jedinice, sukladno odredbama ovog Plana;
- prioritetno za područja Turnja, Gornje Drenove i Braščina, potrebno je izraditi prostorne studije koje će na nivou zone postaviti normative izgrađenosti, iskoristivosti, te definirati disperziju i vrstu zelenila te javnih i društvenih djelatnosti. Rezultati tako koncipiranih studija poslužiti će kao uvjet za izradu plana užeg područja;

DETALJNA PRAVILA

za obiteljsku i višeoiteljsku izgradnju u zoni stambene S i mješovite namjene-pretežito stambene M1 sistematizirana su u sljedećoj tablici:

Tablica 165. Sistematizacija urbanih pravila broj 13

Prostorni pokazatelj	samostojeća građevina	dvojna građevina	građevina u nizu
najmanja površina novoformirane građevinske čestice (m ²)	900	600	400
najmanja dozvoljena širina građevne čestice duž građevnog pravca (m)	20	16	14
	14 *	10 *	8 *
najveći koeficijent izgrađenosti (kig)	0,25	0,3	0,4
najveći koeficijent iskoristivosti (kis)	0,6****	0,8****	0,8****
najveća moguća bruto razvijena površina (m ²)	600		
	400 3-9-13.7 Istravino		
	250 3-9-13.8 Kačjak		
najmanja udaljenost građevine do ruba građevinske čestice (m)	5		
udaljenost građevnog pravca od regulacijskog (m)	6		
udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice (m)	5		
najveća dozvoljena katnost	Po(Su)+3		
	Po(Su)+2*		
najveća dozvoljena visina građevine (m)	8 (ob), 10 (vob)		
	7 *		
najveći dozvoljeni broj stanova	2 (ob), 4 (vob)**	4	
	8 ***		
ozeleniti i hortikulturno urediti (% čestice)	najmanje 40 %		
napomena	U planiranju i projektiranju potrebno je valorizirati i zaštititi zatečeno zelenilo		
Parkiranje	unutar čestice a prema normativima ovog Plana		
* 3-9-13.7. Istravino, 3-9-13.8. Kačjak			
** 3-9-13.4. Strmica, 3-9-13.7 Istravino, 3-9-13.8 Kačjak			
*** 3-2-13.1 Turanj, 3-3-13.2 Marčeljeva draga, 3-17-13.3 Brašćine-Pulac, 3-15-13.6 Bok			

**** 3-15-13.6. Bok, 3-10-13.9. Trampi; u istim vrijednostima primjenjuje se kin umjesto kis-a

OPĆA PRAVILA za gradnju *višestambenih građevina*, daju se kao smjernice za izradu plana užeg područja:

- unutar podzone 3-9-13.4. Strmica, višestambene građevine pozicioniraju se uz planiranu Sveučilišnu aleju kao tipološka prenosnica između gradnje višeobiteljskog tipa sa zapadne strane i Sveučilišnog kampusa na istoku;
 - građevine se trebaju planirati tako da formiraju fasadu ulice koja ne smije biti barijera pa treba preferirati samostojeću tipologiju umjerene katnosti;
 - tipologija građevina treba biti spoj višeobiteljske građevine i urbane vile, tlocrta koji će omogućiti orijentaciju stanova prema kvalitetnim vizurama, kako prema onim morskim tako i prema onim u zaleđu.
- Detaljniji uvjeti smještaja i građenja višestambenih građevina unutar Gornje Drenove, Braščina-Lukovića-Pulca i Strmice utvrdit će se planom užeg područja.

Prigodom planiranja **Poteza urbaniteta** u ovim je područjima potrebno razmišljati prije svega o valorizaciji i zaštiti poteza drvoreda. Urbanost se ovdje očituje prije svega u pristupu javnom zelenom prostoru, kvalitetnom odabiru urbane opreme, primjerenom i decentnom postavljanju reklamnih panoa kao i kvalitetnom dimenzioniranju pješačkih i, po mogućnosti, biciklističkih puteva. Urbanost ovih poteza u pravilu je samo perceptivnog karaktera, za razliku od funkcionalne i tipološke urbanosti drugih gradskih poteza urbaniteta.

3.2.10.2. Podgrađena područja za novu regulaciju i rekonstrukciju-urbano pravilo broj 14

(3-10-14.1. Grpci-Pilepići, 3-10-14.2. Škurinje, 3-4-14.3. Kozala, 3-13-14.4. Lipa, 3.15.14.5. Drenova-Ivana Žorža)

OPĆA PRAVILA:

- slojevita rekonstrukcija i transformacija promatranih područja u smjeru kvalitetnijih rješenja stanovanja te gospodarenja javnim prostorima;
- revalorizacija tipološki, morfološki i funkcionalno substandardnog područja gradskog tkiva te postupna izmjena postojeće urbane matrice u smjeru morfološke i tipološke transformacije zatečenog stanja;
- podizanje razine stanovanja (kao prevladavajuće namjene) sanacijom, dogradnjom i transformacijom postojeće urbane matrice područja *preparcelacijom i potencijalno komasacijom* i osiguravanjem prostora za progušćenje prometne mreže i drugih urbanotvornih sadržaja;
- prioritetno progušćenje prometne i komunalne infrastrukturne mreže, te izmjena režima i načina korištenja prometnica kao rezultat prioritetne sustavne analize postojećeg stanja;
- primjereno redimenzioniranje sustava postojećih prometnica zajedno s kvalitetnim intervencijama u sustavu javnog prijevoza i gradnjom potrebnih parkirališnih prostora;
- dimenzioniranje planiranih prometnica zajedno s (dvostranim) nogostupima, pratećim zelenilom i biciklističkim stazama, sukladno slojevitoj transformaciji čitavog područja;
- ukoliko se planira prenamjena postojeće tipologije u višestembenu, ista je moguća preparcelacijom i urbanom komasacijom tako da najmanja površina građevinske čestice smije iznositi 2000 m² a uz poštivanje drugih odredbi ovog Plana;
- pri rekonstrukciji područja ili njegovog dijela, osim rješenja prometnog sustava, planerske prioritete predstavljaju i rješenja primjerene distribucije javnih i društvenih sadržaja, parkovnog zelenila i sl.;
- promatrane je zone potrebno dodatno valorizirati te ako se ustanovi potreba pojedine građevine i izdvojeno spomenički zaštititi;
- u prikladnom opsegu moguća je i rekonstrukcija vrijednijih građevina, u skladu s valorizacijom i uvjetima nadležne službe zaštite, (prije svih unutar područja 3-13-14.2. Škurinje i 3-4-14.3. Kozala);
- unutar označenog područja problemi se ne smiju rješavati parcijalno već jedino u cijelosti od Grada propisanim metodama-prostornim studijama, urbanističkim natječajima ili planovima užeg područja (razvidno iz prikaza br. 4.4. *Plan procedura*)-osim interpolacijama pretežito izgrađenih područja prema ovdje datim uvjetima, uz omogućavanje pravovremenog uključivanja ukupne javnosti u proces izrade najkvalitetnijih rješenja;
- za gradnju unutar promatrane zonu, po mogućnosti u cijelom području a osobito na *potezima urbaniteta* poželjno je provesti javni arhitektonsko-urbanistički natječaj i temeljem njega kasnije pristupiti izadi plana užeg područja:

DETALJNA PRAVILA za gradnju obiteljske i višeobiteljske građevine u zoni stambene i mješovite-pretežito stambene M1 namjene sistematizirana su u sljedećoj tablici:

Tablica 166. Sistematizacija urbanih pravila broj 14

Prostorni pokazatelj	samostojeća građevina	dvojna građevina	građevina u nizu	višestambena građevina
najmanja površina novoformirane građevinske čestice (m ²)	600*	400*	250*	2000

<i>najmanja dozvoljena širina građevne čestice duž građevnog pravca (m)</i>	14	12	10	12 m (**) ili trg
<i>najveći koeficijent izgrađenosti (kig)</i>	0,4	0,45	0,5	0,5
<i>najveći koeficijent iskoristivosti (kis)</i>	0,8	1	1	2
<i>najveća moguća bruto razvijena površina (m²)</i>	400			
<i>najmanja udaljenost građevine do ruba građevinske čestice (m)</i>	4	4	4	h/2
<i>udaljenost građevnog pravca od regulacijskog (m)</i>	4	4	4	
<i>udaljenost regulacijskog pravca od osi pristupne prometnice (m)</i>	4,6	4,6	4,6	
<i>najveća dozvoljena katnost</i>	Po(Su)+3	Po(Su)+3	Po(Su)+3	5 etaža****
<i>najveća dozvoljena visina građevine (m)</i>	8 (ob), 10 (vob)	8 (ob), 10 (vob)	8 (ob), 10 (vob)	21
<i>najveći dozvoljeni broj stanova</i>	4 (vob), 2 (ob)	4	4	
<i>ozeleniti i hortikulturno urediti (% čestice)</i>	najmanje 40 %	najmanje 30%	najmanje 30%	najmanje 30%
<i>parkiranje</i>	Unutar građevne čestice. (***)			

* za građevnu česticu čija površina prelazi 600 m², 400 m² odnosno 250 m², primjenjuju se koeficijenti u vrijednosti koja odgovara navedenim površinama

** najmanji profil pristupne prometnice (m)

*** na čestici višestambene građevine najmanje 30% PM riješiti u podrumskim ili suterenskim etažama

**** prostornim planom užeg područja moguće je utvrditi veću dozvoljenu katnost.

DETALJNA PRAVILA koja se primjenjuju kao smjernice koje treba poštivati prigodom izrade plana užeg područja potrebnog za gradnju višestambene građevine u zoni stambene i mješovite namjene identične su onima iz poglavlja 3.2.9.5. a)-višestambena izgradnja.

3.2.10.3. Zone unutar gradskog centra predviđene za transformaciju i rekonstrukciju-urbano pravilo broj 15

(3-4-15.1. Štranga, 3-4-15.2. Rikard Benčić, 3-4-15.3. Beli Kamik, 3-4-15.4. Blok Ciottina, 3-4-15.5. Autobusni kolodvor))

OPĆA PRAVILA:

- prvenstveno zbog fizičkog stanja većine građevina i površina, zone se mogu ocijeniti kao tipološki, morfološki i funkcionalno substandardno područje šireg gradskog središta koje, u nekim zonama u cijelosti, a u nekim djelomično, zahtijeva revalorizaciju prostornih vrijednosti, transformaciju zatečene matrice i rekonstrukciju zqtečenih struktura;
- u primjeru Zapadne Žabice riječ je o infrastrukturnoj građevini kojom se treba poslužiti za ekstenziju centralnih gradskih sadržaja u pravcu zapada, ali ujedno također u funkciji ekstenzije centralnih gradskih sadržaja duž morske obale;
- u dijelu u kojem je predviđena temeljita morfološka rekonstrukcija, nove se tipologije moraju uklopiti u matricu šireg konteksta;
- u predmetnim je područjima pored osnovne namjene potrebno preferirati i druge sadržaje komplemetarne osnovnoj namjeni: poslovne, trgovačke, ugostiteljsko-turističke sadržaje i sl. U tom smislu, prilikom planiranja autobusnog terminala iste je potrebno locirati tako da se njima oživi ulična struktura, te da mogu funkcionirati i neovisno o samom terminalu;
- važno je osigurati pristupe i prohodnost zona kao i njihovu interakciju s obodnim zonama gradskog središta. U tom smislu, u dijelu koji ne narušava temeljnu koncepciju projekta, poželjno je slijediti postavljeni raster ulica uz omogućavanje ostvarivanja što većeg broja kvalitetnih vizura (unutar urbane strukture odnosno prema moru), a zbog specifične topografije grada, pažljivo treba planirati i tzv. 'petu fasadu' planiranih zahvata;
- osobito je važno kvalitetno definirati tranzitne komunikacije gradskog značenja koje prolaze ovim prostorima, kao i veze sa gradskim centrom;
- osim partnernih i/ili podzemnih, kao pješačku komunikaciju i prostornu atrakciju treba planirati nadzemne, tople i hladne, tkzv. 'sky ways' komunikacije;
- glavni prometni pristup autobusnom terminalu i planiranom pomorskom terminalu na De Franceschijevom gatu, treba planirati s južne strane s novoplanirane gradske prometnice, dok se pristup luci nautičkog turizma može planirati obodno s više pravaca tj. preko Delte i gradskog središta, vodeći računa o prostornim i drugim ograničenjima;

- unutar obaju područja potrebno je planirati i izvesti garažne građevine. U primjeru autobusnog terminala, garažana građevina ujedno ima značaj javne garaže, a radi uvjeta lokacije istu je moguće planirati kao nadzemnu. Ukoliko se garaža izvodi kao nadzemna, tada nije dozvoljeno orijentirati je pročeljem na Krešimirovu ulicu, uz koju se očekuje formiranje glavnog pročelja budućeg autobusnog terminala;
- osim zone Štrange, oznake 3-4-15.1, sve druge zone nalaze se unutar područja šireg gradskog središta koje je zaštićeno kao graditeljska cjelina. Ipak, s aspekta spomeničke valorizacije, osim već provedene registracije i zaštite pojedinačnih građevina, ova je područja potrebno dodatno ispitati, građevine i površine valorizirati te pokrenuti postupak preventivne zaštite odnosno registracije kulturnog dobra;
- zaštita, održavanje, sanacija i uređivanje postojećih povijesnih struktura, posebno onih koje posjeduju barem lokalni značaj, treba biti integrativni čimbenik planiranih intervencija, a u skladu s valorizacijom nadležne službe zaštite. Unutar tih zahvata potrebno je podizanje razine stanovanja (kao prevladavajuće namjene) sanacijom i dogradnjom građevina kao i transformacijom i preparcelacijom, po potrebi i urbanom komasacijom postojeće urbane matrice, uz osiguravanje prostora za progušćenje prometne mreže i adiciju drugih urbanotvornih sadržaja;
- moguća je adicija kvalitetnih komplementarnih javnih sadržaja gradskog centra poput trgovačkih i poslovnih prostora za kulturu: muzeja, kina, galerija i sl.;
- sukladno detaljnijim prostornim analizama, u ovim je zonama planirane sadržaje moguće planirati i kao izdvojene građevine odnosno površine mješovite namjene M1 i M2;
- zadržavanje i manje izmjene postojeće urbane matrice gradskog centra bez cijepanja blokova i formiranih uličnih fasada novim ulicama uz poželjno zadržavanje raznolikosti visina objekata tamo gdje ista predstavlja autohtonu vrijednost u povijesnom i urbanističko-arhitektonskom razvoju građevine i/ili cjeline;
- prigodom rekonstrukcije valja težiti uporabi autentičnih građevinskih materijala, uzoraka, boja, tekstura i gradivih elemenata vanjske i unutarnje stolarije;
- sukladno lokalnim uvjetima mikro i makrolokacije, težiti formiranju blokovske tipologije zgrada pretežito stambene i mješovite namjene;
- unutar područja obuhvata podzone 3-4-15.2. Rikard Benčić a sukladno detaljnim analizama prostora moguće planirati i vertikalne akcente u prostoru veće katnosti (do nadzemnih 10 etaža);
- akcentirati, zaštititi i unaprijediti u funkcionalnom, estetskom i ambijentalnom smislu javne površine, posebno fragmente vrijednog zelenila i pješačke puteve;
- u manjem je obimu moguća i rekonstrukcija vrijednijih građevina unutar postojećih gabarita-valoriziranih zajedno s nadležnom službom zaštite, ako se analizom prostora zaključi mogućnost uklapanja u željene sadržaje;
- gradnja i rekonstrukcija stambenih, stambeno-poslovnih i poslovno-stambenih građevina prema provodi se uvjetima iz točke 3.2.8.2. (urbano pravilo br. 2);
- osobitu pozornost treba obratiti planiranoj namjeni koja se mora uklopiti u okružje gradskog centra, te tipologiji i oblikovanju namjeni koja mora korespondirati sa zatečenom morfologijom mikro i makroprostora;
- najveća dozvoljena katnost utvrdit će se izradom prostornih planova užeg područja, prema lokalnim uvjetima, a sagledavajući i druge kriterije poput: prostorno-prometnih, vizurnih (slika grada), mikroklimatskih, mikro-ambijentalnih i dr.;
- transformaciju podzone 3-4-15.1. Štranga treba planirati u smjeru rekonstrukcije područja iz prigradskog u tipološko i funkcionalno gradski prostor, sukladno iznimno kvalitetnoj poziciji;
- podzonu 3-4-15.2. Rikard Benčić potrebno je planirati sukladno već provedenim arhitektonsko-urbanističkim natjecanjima i planovima užeg područja;
- rekonstrukciju podzone 3-4-15.4. Blok Ciottina potrebno je usmjeriti u kompleks mješovite namjene s osobitom pažnjom na kvalitetno sagledavanje konteksta gradskog centra i lokalnih uvjeta-u smislu poštivanja mjerila, morfologije i graditeljskog nasljeđa;
- rješavanje parkirnih mjesta planirati gradnjom podzemnih garaža javnog karaktera odnosno unutar čestica građevina gdje god je to moguće. Prigodom planiranja poslovnih građevina, potrebno je najmanje 50 % potrebnih parkirnih mjesta planirati garažiranjem u etažama podruma i prizemlja;

Za građevine locirane na **Potezima urbaniteta** potrebno je preferirati mješovitu-pretežito poslovnu namjenu primjerenog arhitektonskog oblikovanja unutar koje se dopušta i primjena drukčijih od ovdje datih, sve prema lokalnim uvjetima. Na preostalom je građevinskim česticama planirane građevine potrebno visinski i morfološki uskladiti s uličnim potezom.

Rekonstrukcija, dogradnja, nadogradnja, zamjena i interpolacija

Zatečene je građevine do primjene konačnoj namjeni moguće rekonstruirati jedino u okviru postojećih gabarita, osim ako nije riječ o vrijednim građevinama koje je proceduralno opisanim planerskim rješenjima moguće nadograđivati i tako preoblikovane uklopiti u nova rješenja, što se može utvrditi samo planovima užeg područja. U takvim slučajevima potrebno je provesti posebnu spomeničku valorizaciju od strane nadležne službe zaštite spomeničke i kulturne baštine.

3.2.10.4. Kompleksi za rekonstrukciju-urbano pravilo broj 16

(3-6-16.1. Školjić, 3-7-16.2. Sjeverna Brajdica)

OPĆA PRAVILA:

- zona Školjić, oznake 3-6-16.1, nalazi se unutar područja šireg gradskog središta koje je zaštićeno kao graditeljska cjelina. Ipak, s aspekta spomeničke valorizacije, osim već provedene registracije i zaštite pojedinačnih građevina, potrebno je područje dodatno ispitati, građevine i površine valorizirati te pokrenuti postupak preventivne zaštite odnosno registracije kulturnog dobra;
- moguća slojevita tipološka i funkcionalna rekonstrukcija, prenamjena i transformacija promatranih područja, uz istovremenu transformaciju postojeće odnosno planiranje nove urbane matrice, a u cilju stvaranja kvalitetnih dijelova gradskog središta mješovite namjene, mahom stambene i poslovne, uključivo sve komplementarne sadržaje gradskog centra (trgovina, tržnica, ugostiteljstvo i dr.);
- rekonstrukciju Sjeverne Brajdice treba provoditi u postupku integralnog planiranja s područjem Delte anticipirajući procese koje će transformacija navedenih zona inicirati dugoročno desiti i u dijelu Brajdice gdje je danas lociran kontejnerski terminal. Također, Sjevernu Brajdicu planirati kao nastavak waterfronta Delte, ali ujedno i kao dio urbanog 'waterfronta' Sušaka, a morfološki i topološki tako da se omogućiti međusobna integracija (postojećih i novih) prostora bez barijera;
- u kontekstu prethodnog, omogućiti ekstenziju poteza zelenila s područja Sušaka prema priobalju;
- prigodom rekonstrukcije Sjeverne Brajdice potrebno je akceptirati alternativnu lokaciju CUPOV-a u slučaju njegova dislociranja s Delte;
- unutar označenog područja problemi se ne smiju rješavati parcijalno već jedino u cijelosti od Grada propisanim metodama (prostornim studijama, natječajima ili planovima užeg područja), uz aktivno uključivanje svih zainteresiranih čimbenika u proces izrade prostorno-planskih dokumenata;
- pored standardnih sadržaja mješovite namjene od mogućih novih sadržaja ovdje je moguće planirati muzejsko-galerijske, glazbeno-scenske građevine, trgovine i manje specijalizirane prodajne centre, zabavne sadržaje (klubove i prostore za zabavu), garaže i slično. U čitavoj je zoni moguće predvidjeti i širi spektar sadržaja i programa vezanih za more i pomorstvo;
- prostore i programe mesne industrije i Tvornice papira nužno je dugoročno dislocirati i funkcionalno transformirati na način da se u najvećem obimu zadrži oblikovna cjelovitost kompleksa uz prethodno dopuštene manje zahvate rekonstrukcije samo u svrhu nužnog održavanja građevina;
- širi prostor Tvornice papira treba sustavno programski i funkcionalno prenamjeniti u kompleks pretežito javnih i kulturnih sadržaja i tako prenamjenjenu cjelinu kvalitetno integrirati i s gradskim centrom i novim Waterfrontom,
- poželjno je izbjeći prenamjenu koja bi navedene komplekse usitnila u funkcionalno-namjenski i oblikovno različite cjeline već treba težiti namjenama koje će po mogućnosti objediniti ukupan raspoloživi prostor;
- temeljita morfološka rekonstrukcija mora se uklopiti u matricu konteksta. Prostor sjeverne Brajdice treba tipološki usmjeravati ekstenziji bloka gradskog centra a prostor Školjića može se tipološki nadograditi nad najkvalitetnijim arhitektonskim i urbanističkim fragmentima Vodovodne ulice;
- osobitu pažnju prigodom planiranja novih sadržaja potrebno je obratiti kontekstu mikro i makroprostora, vizurama sa i prema zoni kao i stanovitom povijesnom značaju koje ovi prostori imaju u kolektivnoj memoriji građana. U smislu prethodnog, treba planirati i željenu siluetu novoplaniranih zona, a zbog specifične topografije grada, pažljivo treba planirati i tkzv. 'petu fasadu' planiranih zahvata;
- unutar gabarita prethodno opisanog konteksta limitirana je i katnost planirane rekonstrukcije uz isključivanje vertikalnih akcenta u predmetnim zonama;
- revalorizacija, postupna preregulacija i dogradnja prometne mreže i postojećeg prometnog, a u svrhu preuzimanja novog izvorno-ciljnog prometa koje će se pojavljivati kroz postupnu transformaciju zone. Na području Školjića osobitu pozornost treba obratiti kvalitetnom uklapanju planiranog prometnog čvora u urbanu matricu grada;
- potrebno je omogućiti prodore zelenila sa Sušaka prema priobalju i uklopiti ih u planirana rješenja. Sve ulice planirati s drvoredima.
- obje zone planirati kao naglašeno pješačka područja te stoga u dogradnji mreže prometnica osobitu pažnju posvetiti planiranju i dimenzioniranju površina za pješake unutar prometnica, pješačkih ulica, trgova, javnih površina i dr. U dijelovima uz Rječinu, osobitu je pažnju potrebno obratiti kvalitetnom planiranju pješačkih šetnica, drvoreda i odmorišta uza samu obalu;
- na prostoru Školjića treba stvoriti prostorne preduvjete za uspješno inkorporiranje planiranih žičara prema Trsatu i Kozali u postojeću urbanu matricu. Rješenje prometnog koncepta kao i odabira samih oblikovno-tehničkih komponenti potrebno je dobiti javnim natječajem uz aktivno sudjelovanje službe zaštite;

DETALJNA PRAVILA:

Područja Školjića i Sjeverne Brajdice potrebno je razvijati kao područje mješovite namjene sljedećeg odnosa namjena:

- približno 40 % stambenog sadržaja,
- približno 30 % poslovnog sadržaja uključujući i trgovinu,

- približno 30% ostalih sadržaja (hoteli, kultura, zabava i sl.).

Ovisno o konkretnim uvjetima unutar područja urbanog pravila, stambeni sadržaj može se planirati i do 60%, a poslovni i ostali sadržaji do 40%.

Do izrade planova užeg područja unutar zona ovih urbanih pravila moguća je samo rekonstrukcija građevina unutar postojećih gabarita.

A. Za područje 3-7-16.2. *Školjić*, primjenjuju se slijedeći prostorni pokazatelji:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti Gig ne smije prelaziti 0.35,
- najveći dozvoljeni Koeficijent iskorištenosti Kis 1,75,
- najveći dozvoljeni koeficijent mase 5,5.

Visina planirane izgradnje nije određena ovim Planom. Međutim, ovim se Planom za područje Školjića ne dozvoljava gradnja građevina tipologije tornja ili nebodera, a za odabir visine preporučuje usklađenje visine novih građevina s visinom povijesne strukture i s mogućnostima rješenja parkirnih potreba područja.

Ostali prostorni pokazatelji određuju se kako slijedi:

- U skladu s odredbama Prostornog plana uređenja grada Rijeke, površinu Školjića potrebno je za novi javni sadržaj planirati s povišenjem postojeće visine na apsolutnu visinu od barem 2,5 m.n.m, te u odnosu na nju projektirati sve prometne i infrastrukturne površine;
- Površina čestica i izgradnja unutar njih ne utvrđuje se ovim Planom. S obzirom na visoko učešće povijesne parcelacije i naslijeđenih struktura, istu je potrebno podržati i u budućem urbanističkom planiranju tj. analizirati je kao polazište u postavljajnu urbanističkog rješenja područja;
- Građevni pravac novih građevina može se poklopiti s regulacijskim pravcem ulice/prometnice odnosno javne površine uopće. Uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca.

Posebnu pažnju posvetiti planiranju građevina uz riječnu obalu. Gradnja na obalnom zidu istovremeno je i atraktivna i tehnički zahtjevnja s obzirom na vrijeme izgradnje obalnih zidova.

Završna etaža građevine može se uvući u odnosu na pročelje građevine (*set back storey*), a površinu koristiti kao terasu, krovni vrt, bazen i sl.

Unutar područja obuhvata dozvoljena je gradnja podzemne garaže u podzemlju jedne ili više građevnih čestica, odnosno bloka kao cjeline. Broj etaža nije ograničen. Broj parkirnih mjesta u podzemnim garažama dimenzionira se na potrebe sadržaja unutar zone, a temeljem normativa iz ovoga Plana.

B. Za područje 3-7-16.2. *Sjeverna Brajdica* primjenjuju se detaljna pravila iz urbanog pravila za područje Južne Delte (4-9-19.1);

Za planiranje svih zahvata unutar područja Sjeverne Brajdice uključujući i *Potez urbaniteta* uz planiranu prometnicu D-404 potrebno je provesti javni arhitektonsko-urbanistički natječaj;

3.2.10.5. Područja širenja višestambene i višeobiteljske gradnje-urbano pravilo broj 17

(3-17-17.1. Lukovići, 3-12-17.2. Škurinje, 3-17-17.3. Sv. Katarina)

OPĆA PRAVILA:

- djelove potencijalno najvrijednijeg gradskog prostora za reprezentativnu stanogradnju planirati kao zone višestambenih zgrada najvišeg standarda stanovanja;
- građevine koje se tipološki razlikuju od planirane morfologije moguće je rekonstruirati samo u postojećim gabaritima;
- adekvatna valorizacija prostora, zaštita i uređivanje područja grada promatranog kroz prizmu zaštite prirodnih cjelina zaštitnog zelenila i potencijalnih prostornih resursa na prestižnim lokacijama;
- osobito na području podzone urbanog pravila br. 3-17-17.1. Lukovići, a u manjem obimu i na ostalim, važno je osigurati organsko prožimanje grada i iznimno vrijednih prirodnih resursa tj. zaštićenih zelenih površina koji ga oplahuju, kako s aspekta međusobne interakcije tako i s aspekta osiguravanja kvalitetnih vizura prema priobalju i kanjonu Rječine u zaleđu;
- težiti najkvalitetnijem rješavanju prometa u mirovanju, javnih prostora i pješačkih puteva;
- preporuča se izrada prostornih studija kao podloga za izradu planova užeg područja kao jedinog mehanizma i jamca u dobivanju arhitektonsko-urbanističkih rješenja najvišeg standarda;
- na neizgrađenim potezima osigurati prostor za uličnu mrežu širokog profila s drvoredima i biciklističkim stazama;
- poteze kvalitetnog zelenila, drvoreda kao i pojedinačna kvalitetna stabla obavezno valorizirati i zaštititi;
- na promatranom je području važno, u smislu estetsko oblikovne komponente šireg prostora kao i očuvanja kvalitetnih gradskih vizura, razlučiti područja različitih tipologija i katnosti;

- osobitu pozornost obratiti planiranju javnih i zelenih površina, kao i mogućih sadržaja mikrocentra unutar kojeg treba locirati komplementarne sadržaje: širok spektar programa poput javnih i društvenih sadržaja, sportsko-rekreativnih sadržaja, manjih trgovina i ugostiteljskih objekata. Javne programe preferirati koncentrirano u zonama mikrocentra uz očuvanje monofunkcionalnosti stanovanja u pretežitom dijelu zone;
- unutar podzona 3-17-17.1 Lukovići i 3-12-17.2. Škurinje preferirati pretežitu tipologiju samostojećeg tipa, a unutar podzone 3-17-17.3. Sv. Katarina slobodnostojeću ili gradnju u nizu koja može biti i višeobiteljskog tipa-osobito s aspekta broja stanova koji ovdje može biti i do 8;
- nove građevine nije moguće planirati tako da predstavljaju fizičku barijeru, kako s aspekta vizura tako i u pogledu omogućavanja kvalitetnog strujanja zraka;
- zbog specifičnih topografskih uvjeta pažljivo treba osmisliti vizure sa lokacije, kao i one prema lokaciji;
- odabir tipologije gradnje i katnosti treba biti sukladan ovdje propisanim uvjetima korištenja i načinom gradnje;
- pored javnih prostora i zelenila, sustavno planirati adiciju parkirališnih i garažnih prostora kao temeljni uvjet osiguravanja i postizanja željene kvalitete stanovanja uz obvezu čuvanja gradskog zelenila;
- parkiranje se ne smije planirati nauštrb javnih površina i kvalitetnog zelenila;
- parkove je potrebno planirati na način da se preferiraju veće i kompaktnije zelene površine nauštrb većeg broja usitnjenih;
- iznimnu važnost treba obratiti i planiranju tzv 'poprečnih' (smjer sjever-jug) pješačkih puteva i komunikacija prema susjednim gradskim područjima i prirodnim resursima a iz dijelova naselja moguće je u cjelosti isključiti promet motornih vozila nauštrb pješaka i biciklista;
- za realizaciju planiranih područja moguće je planirati preparcelaciju i po potrebi urbanu komasaciju u cilju postizanja prostornih preduvjeta za uobičajeni urbani raster traženih sadržaja i mjerila;
- u svrhu temeljitog funkcionalnog, pejzažnog i morfološkog objedinjavanja promatranih područja moguće je u zonu obuhvata planova užeg područja obuhvatiti i djelove izvan građevinskog područja naselja.

DETALJNA PRAVILA za planiranje naselja višestambenog tipa, ovdje se ne daju na nivou parcele već samo i jedino na nivou zone, i to kako slijedi:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti Gig iznosi 0,35;
- najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti Kis smije iznositi 1,2;
- građevinu je moguće planirati samo uz ulicu minimalne širine 12 m ili trg;
- najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti (kis) na čestici unutar podzone 3-17-17.3. Sveta Katarina do 0,8;
- maksimalna visina građevine iznosi podrum ili suteran plus nadzemnih 5 etaža (PoP4) do 18 m visine; a unutar podzone 3-17-17.3. Sveta Katarina do PoP2.;
- tek po izradi detaljnijih prostornih studija moguće je prihvatiti i veću katnost od ovdje propisane;
- najmanje 30 % parcele potrebno je hortikulturno urediti;
- parkirališne potrebe treba riješiti u okviru građevne čestice prema normativima ovog Plana., od čega je min. 30% potrebno riješiti u podrumskim ili suteranskim etažama u okviru građevne čestice. Na području podzone 3-17-17.3. Sveta Katarina nije potrebno planirati podzemne garaže već promet u mirovanju (zajedno s ukupnom koncepcijom) treba prilagoditi prvonaagrađenom rješenju dobivenom u sklopu međunarodnog natječaja EUROPLAN 7 ;
- u okviru stambene i mješovite namjene te u opsegu od najviše 5% bruto razvijene površine, isključivo u etaži prizemlja moguće je planirati i ove prateće sadržaje: trgovine robe dnevne potrošnje, ugostiteljstvo, tihi obrt, djelatnost političkih, društvenih i kulturnih organizacija, djelatnost banke,pošte i slične. Od ovog se pravila isključuje zona 3-17-17.3. Sv. Katarina unutar koje se stambene jedinice planiraju monofunkcionalno.

Prostor prometnog čvora na ulazu sa zaobilaznice u Lukoviće nalazi se unutar **Poteza urbaniteta** pa treba težiti takvim rješenjima koji će dostići željenu tipološku, funkcionalnu i oblikovnu razinu naselja koje se odredbama ovog Plana usmjerava u najreprezentativniji gradski ansambl višestambenog stanovanja.

Za planiranje gradnje na potezima urbaniteta poželjno je raspisati javni arhitektonsko-urbanistički natječaj i temeljem njega pristupiti izradi plana užeg područja.

Za područja označena na karti 4.5 *Oblici korištenja* kao zone **mikrocentara** potrebno je u zoni mješovite namjene primijeniti slijedeća detaljna pravila:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (Gig) iznosi: 0,35;
- najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti (Kis) iznosi: 1,4.
- najveća dozvoljena katnost građevine utvrđuje se prema lokalnim uvjetima.

Ostali detaljni arhitektonsko-urbanistički parametri za gradnju **mikrocentra** utvrđuju se planom užeg područja.

Rekonstrukcija, dogradnja, nadogradnja:

Osim standardne rekonstrukcije građevina u ovim područjima moguće je planirati i tipološku rekonstrukciju kojom se obiteljske i višeobiteljske građevine transformiraju u višestambene.

3.2.10.6. Potezi urbaniteta-urbano pravilo broj 18

(3-3-18.1. Zvonimirova ulica, 3-3-18.2. Liburnijska ulica, 3-4-18.3. Mlaka centar)

OPĆA PRAVILA:

- uklanjanje (dugoročno ili kratkoročno) industrijskih postrojenja i priprema zemljišta za temeljitu rekonstrukciju i transformaciju, kao i revalorizacija podgrađenog, morfološki, vizualno i programski substandardnog područja, koje je zbog svoje specifične pozicije bilo 'preskočeno' urbanim razvojem a novim planovima uključeno je u tzv. *Poteze urbaniteta*. U tom smislu moguća je i izmjena dijela postojeće urbane matrice, zatečene namjene kao i tipologije i morfologije;
- linearna ekstenzija gradskog centra u funkcionalnom i tipološkom obliku te akcentiranje zapadnog pristupa gradu primjerenom arhitekturom s mogućnošću planiranja nebodera;
- sukladno kontekstu, područje planirati kao zonu pretežito javne i poslovne namjene dok se stanovanje može desiti kao nadogradnja primarnih sadržaja;
- primjena primjerenih ekoloških standarda u svrhu uklanjanja svih vrsta nepovoljnih utjecaja uzrokovanih dugotrajnim postojanjem teške industije u krajnje neprimjerenom prostoru;
- primjereno lokaciji, težiti najkvalitetnijim oblikovno-tipološkim rješenjima;
- podizanje razine stanovanja temeljitom rekonstrukcijom i transformacijom postojeće matrice naselja i građevina preparcelacijom i urbanom komasacijom, kao i osiguravanjem prostora za progušćenje prometne mreže, ekstenziju pješačkih puteva, planiranje javnih i drugih urbanotvornih sadržaja;
- planiranje stambeno-poslovnih sadržaja komplementarnih također rekonstruiranoj zoni zoni Torpeda koja će se razvijati kao sekundarni gradski izlaz na more s pretežito komercijalnim, javnim i trgovačkim sadržajima;
- u manjem obimu a u dijelu zone obuhvata neposredno uz Zvonimirovu ulicu moguće je planirati i sadržaje javne namjene: osobito kina, kazališta, biblioteke, čitaonica i slično, kao i hotele i ugostiteljske kapacitete;
- u djelu uz uz Zvonimirovu ulicu osobito, ali i u drugim djelovima ovog Poteza urbaniteta osobito je važno čuvati u najvećem obimu južnu vizuru prema Kvarneru kao jednu od temeljnih gradskih vizura;
- gradnja se planira na način da se nikako ne smije formirati longitudinalna betonska barijera između postojećeg naselja i mora već treba omogućiti oblikovnu, vizualnu i programsku spregnutost s obalnim prostorom (ali i zaleđem!) koji će se sasvim sigurno dugoročno prenamijeniti u gradu primjerene sadržaje;
- unutar područja obuhvata a sukladno detaljnim analizama prostora moguće planirati i vertiklane akcente u prostoru veće katnosti (više od 10 etaža);
- kao akcenti u prostoru, osim samih građevina, mogu se planirati i poprečne (nadzemne i podzemne) pješačke komunikacije postojećeg i planiranog dijela naselja;
- osobitu pozornost treba obratiti javnim i zelenim površinama, za očekivati je da će se one razvijati u zaleđu novoformiranih uličnih fronti koju je potrebno morfološki uravnotežiti sa izgrađenim potezom uz sjevernu stranu Zvonimirove ulice;
- u svrhu omogućavanja korektnog dimenzioniranja planiranih sadržaja potrebno je proširiti glavnu prometnicu;
- osobitu pozornost obratiti kvalitetnom inkorporiranju planiranih postaja gradske željeznice u novoplanirane sadržaje;
- javne površine, isto kao i izgrađeni dijelovi zone, ne smiju stvarati barijeru u planski determiniranom dugoročno osmišljenom izlazu grada na morsku obalu;
- zatečeno zelenilo treba dodatno valorizirati i u najvećem mogućem obimu sačuvati i uklopiti u planirane sadržaje, te ga dograditi novim parkovnim zelenilom, drvoredima uz rekonstruirane prometnice i unutar pješačkih površina i sl.;
- osobitu pozornost treba obratiti izboru urbane opreme;
- unutar označenog područja problemi se ne smiju rješavati parcijalno već jedino u cijelosti od Grada propisanim metodama (natječajima ili planovima užeg područja), uz omogućavanje kvalitetnog uključivanja ukupne javnosti u proces izrade prostorno-planskih dokumenata;
- za promatranu zonu, po mogućnosti u cijelom području obuhvata a obavezno za područje 3-4-18.3. Mlaka centar potrebno je provesti arhitektonsko-urbanistički natječaj i temeljem njega kasnije pristupiti izadi plana užeg područja;
- ukoliko se cjelovitim programsko-tipološkim rješenjem pokaže prihvatljivim moguće je planirati i uklanjanje djela građevina koje se nalaze sa sjeverne strane prometne prometnice.

DETALJNA PRAVILA gradnje ovdje se ne daju na nivou parcele već samo i jedino na nivou zone, i to kako slijedi:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti Gig iznosi 0,35;
- najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti Kis smije biti u rasponu od 1-2;
- građevinu je moguće planirati samo uz ulicu minimalne širine 12 m ili trg;
- najmanja udaljenost građevinskog od regulacijskog pravca iznosi 6 metara;
- maksimalna visina građevine iznosi 8 nadzemnih etaža (PoP7) a detaljnijim se prostornim analizama može prihvatiti i viša katnost;

- najmanje 30 % parcele potrebno je hortikulturno urediti;
- unutar ovog područja min. 50 % parkirališnih potreba potrebno je zadovoljiti garažiranjem unutar građevinske čestice;
- u okviru poslovnih građevina a u obimu od najviše 5% brutto razvijene površine, isključivo u etaži prizemlja i prvog kata ako ima izravan cestovni pristup, moguće je planirati i ove prateće sadržaje: trgovine robe dnevne potrošnje, ugostiteljstvo, tihi obrt, djelatnost političkih, društvenih i kulturnih organizacija, djelatnost banke, pošte i slične;
- .

3.2.10.7. Gradski projekti-urbano pravilo broj 19

- 4-5-19.1. Delta, lice grada prema moru (tkzv. gradski waterfront),
- 4-9-19.2. Sveučilišni kampus na Trsatu,
- 4-10-19.3. Sekundarno gradsko središte Rujevica,
- 4-10-19.4. Stambeno područje Rujevica,
- 4-10-19.5. Sportsko područje Rujevica,
- 4-3-19.6. Torpedo- kao dovršetak novog obalnog waterfronta,
- 4-0-19.7. Ugostiteljsko-turističko područje Preluk,
- 4-3-19.8. Tehnološko-poslovno područje Mlaka.

OPĆA PRAVILA:

Područja ovim Planom definirana kao *Gradski projekti* predstavljaju područja na kojima se događa bitan konceptijski pomak u prostornoj i urbanističkoj organizaciji grada, te stoga svojim prostornim, sadržajnim i lokacijskim potencijalom trebaju postati zamašnjaci gradskog razvoja, prepoznatljiv gradski 'landmark' i generirati urbanu preobrazbu ukupnog makroprostora (osobito Delta i Rujevica). Kategorija *Gradski projekt*, zasebni je segment kako unutar grafičkih prikaza *Oblika korištenja i načina gradnje*, tako i u prikazu *Plana procedura* naglašavajući tako potrebu zaštite od svekolike devastacije i plansko usmjeravanje kroz uobičajene mehanizme arhitektonsko-urbanističke struke (obvezni javni, po mogućnosti međunarodni urbanističko-arhitektonski natječaji) dolaska do konačnog, za grad i građane najkvalitetnijeg rješenja.

Unutar ovih područja problemi se *ne smiju rješavati parcijalno* već jedino u cijelosti od Grada propisanim metodama (studijama i radionicama, /međunarodnim/ natječajima i planovima užeg područja), uz omogućavanje pravovremenog i kvalitetnog sudjelovanja ukupne javnosti u planerskom procesu.

Potrebno je osmišljanje nove prostorne strukture i urbane matrice, sve unutar zacrtane morfologije i tipologije izgradnje. Planski iskorak očekuje se i u primjeni novih modela distinkcije javnog i privatnog na odabranom uzorku s intencijom da kvalitetom navedenog i očekivanom namjenom transformirani sadržaj i program prerastu lokalne okvire. Potrebna je izmjena pretežitog dijela postojeće urbane matrice i morfologije, zatečene namjene i tipologije. Planeri ne smiju biti opterećeni zatečenim rasterom, tipologijama i poviješću, već ono što je unutar zatečenog vrijedno, valorizirati i uklopiti u novopredložene programe i rješenja.

U svakoj od navedenih zona potrebno je planirati obilježja tkzv. 'memorije prostora', na nivou mikro i makroprostora. U zoni «Torpedo», kao kompaktnom području koje ujedno predstavlja završno područje rekonstrukcije obalnog poteza grada od Delte, preko riječke luke, pa time to područje postaje i završetkom riječkog waterfronta i svojevrsna protuteža waterfrontu Delte, primjereno je kvalitetno uključivanje teme nastanka, proizvodnje i korištenja torpeda u istoimenom kompleksu koji se ovim Planom transformira u splet sadržaja koji predstavljaju izlaz zapadnog dijela grada na morsku obalu. Na sličan način treba valorizirati 'memoriju prostora' područja Delte, Sveučilišnog kampusa i Preluke. Za razliku od njih, područje Rujevice ne posjeduje povijesnu slojevitost.

U zonama koje su svojim položajem planirane za transformaciju u gradski waterfront, moguće je predvidjeti i širi spektar (danas nedostajućih) sadržaja i programa vezanih za more i pomorstvo poput akvarija, marina, pomorskog i muzeja iseljeništa, i sl.

Poželjno je izbjeći prenamjenu koja bi navedene komplekse usitnila u funkcionalno-namjenski i oblikovno različite sadržaje, treba težiti namjenama koje će po mogućnosti objediniti ukupan raspoloživi prostor. Zbog specifične topografije grada, pažljivo treba planirati i tzv. 'petu fasadu' planiranih zahvata.

Potrebna je gradnja nove ulične mreže, mreže javnih prostora i komunalne infrastrukture u svrhu formiranja novih gradskih sadržaja eksteritorijalne važnosti.

Obzirom na kronični nedostatak takvih prostora na nivou grada, u područjima obuhvata Gradskih projekata osobito pažnju treba obratiti planiranju i oblikovanju javnih prostora i pješačkih puteva, parkovima i gradskom zelenilu.

S aspekta urbane pretrpanosti velike većine gradskih prostora ovdje je potrebno primijeniti drukčije parametre koeficijenta izgrađenosti na nivou čitave zone.

3.2.10.7.1. Delta, lice grada prema moru (tkzv. gradski waterfront) (4-5-19.1)

S obližnjom Brajdicom, predstavlja najvažniji prostorni resurs središta Grada, te jedan od najistaknutijih prostora grada uopće. Kao takav iziskuje dodatnu valorizaciju i zaštitu unutar planskih mjera, osobito u segmentu Plana procedura kojim se u osnovi regulira način planiranja lokacije koja je desetljećima bila predmetom različitih studija, analiza i projekata. Većina istih nije polučila odgovarajuće rezultate, što zbog dvojbenih planerskih konceptijskih rješenja, što zbog nesprenosti ukupnih društvenih faktora za snažniji programski i tipološki iskorak u prostoru koji je predmet opće pozornosti. Stav ovoga Plana jest da Deltu treba planirati kao većim dijelom rahlo izgrađen prostor, protkan prije svega parkovnim zelenilom, šetalištima i odmorištima. Unutar tako koncipirane cjeline, nazvane zbog navedenog u slobodnoj interpretaciji i 'slobodni prostor Delte', moguće je planirati i javne sadržaje u širem spektru i obimu, trgovačko-ugostiteljske i poslovne, maritimne i zabavne sadržaje, sve u svrhu formiranja čitave zone kao novog gradskog izlaza na more.

U tom smislu predlažu se sljedeći uvjeti gradnje i uređenja Delte:

Deltu se planerski promatra u dva segmenta:

- A. Sjeverna Delta, koja obuhvaća površinu od Titovog trga do planirane ceste D-404 ukupne površine oko 4 ha,
- B. Južna Delta, koja obuhvaća površinu od planirane ceste D-404 do mora u ukupnoj površini oko 12 ha, čemu treba dodati i površinu mješovite namjene na Senjskom pristaništu površine oko 1ha.

A. Sjeverna Delta

U cijelosti se izuzima iz gradnje i ovim Planom potvrđuje koncepcija Prostornog plana uređenja grada Rijeke, te se područje Sjeverne Delte planira kao javni park – centralni gradski park. Važnost planiranog parka očituje se u:

- očuvanju izvornog karaktera Delte kao naplavnog, neizgrađenog (povijesno uglavnom poljoprivredno korištenog) područja prema kojemu se se, nakon proboja novog korita Rječine u drugoj polovici 19 st., postupno formirala gradska pročelja tadašnjeg „waterfronta”,
- očuvanju slojevitosti povijesne memorije izravno vezane za ovo područje odnosno koncentrirano obilježene na njemu,
- doprinosu mikroklimatskim uvjetima unutar gradskog središta,
- doprinosu u stvaranju mikrouravnih i mikroambijentalnih kvaliteta.

OPĆA PRAVILA za planiranje centralnog gradskog parka na području Sjeverne Delte:

- obvezan je raspis javnog-po mogućnosti i međunarodnog, pejzažno-arhitektonskog natječaja;
- planersko rješenje mora akceptirati glavne pješačke puteve šireg konteksta i adekvatno valorizirati vodotok Rječine i Mrtvog kanala s pripadajućim pješačkim putovima, vizurama na gradska pročelja uz vodu i vizurama s njih na prostor parka. Rubove parka prema Rječini i Mrtvom kanalu svakako planirati kao šetalište koje se po obje obale vodotoka nastavlja do mora;
- svojim oblikovnim osobinama, odgovarajućom urbanom opremom, rasvjetom i sadržajima, ovaj prostor treba zadovoljiti rekreacijske, edukativne, ekološke i estetske potrebe grada;
- park se planira u pretežitom djelu sadnjom visokog zelenila, a u manjem obujmu niskog raslinja i travnatih površina. Izbor biljnih vrsta treba biti usklađen sa zatečenim autohtonim vrstama užeg i šireg podneblja, iskustvom u održavanju parkovnog zelenila u riječkom podneblju uključujući i egzote, a u skladu s očekivanjima da park postane prostorom svakodnevnog korištenja građana, da svojim biljnim sastavom odražava i osobine godišnjih doba i uspostavi atraktivnu vizuru iz postojećih i planiranih gradskih dijelova;
- unutar parka, a u svrhu odvijanja odabranih manifestacija, moguće je postavljati privremene montažne konstrukcije za čije je oblikovno i konstrukcijsko rješenje na prostoru Delte poželjno raspisati javni natječaj. Osim odabranih javnih manifestacija, unutar parka moguće je planirati sadržaje i programe na otvorenom kojima je područje djelovanja priroda, zdrav život, životinje i zaštita okoliša-npr. izložbe cvijeća, izložbe pasa i sl.;
- prostore za rekreaciju, posebno djece, potrebno je decentno inkorporirati u zelenilo, isključuje se svaki oblik postavljanja umjetnih podnih obloga osim prirodnog tla, šljunka i zelenila. Rekreacijske površine pozicionirati tako da ne budu u koliziji s glavnim pješačkim komunikacijama;
- u dijelovima parka potrebno je izdvojiti područja za životinje čije kretanje treba regulirati posebnim režimom;
- u svrhu korištenja parka moguća je iznimno gradnja građevina za zadovoljenje higijensko-sanitarnog standarda, paviljona i odmorišta, komunalnih građevina i trafostanica. Komunalne građevine poput crpnih stanica i sl. izvesti kao ukopane. Trafostanice se dozvoljavaju samo izuzetno, a u tom slučaju ne mogu biti ugrađene tipizirane građevine, nego iste moraju biti oblikovane kao dio urbane opreme parka;
- Na području Delte, ali i u nekim manjim gradskim parkovima, moguće je posebnim dozvolama regulirati pokretne prodavaonice sandviča ili slatkiša. Oblikovanje ovakvih objekata poželjno je odabrati putem posebnog natječaja i unificirati na nivou cijelog grada. Ukoliko se natječajnim rješenjem parka pokaže mogućim, dozvoljava se postava i trajnih paviljona ugoditeljske namjene, ali bez mogućnosti smještaja u centralnom području parka;
- unutar parka moguće je planirati postavu spomen obilježja koja će se svojim oblikovnim karakteristikama uklopiti u okolinu;

- s izuzetkom interventnih vozila i vozila komunalnog servisa, onemogućiti svako kretanje motornih vozila parkovnim površinama. U djelu pješačkih šetnica potrebno je označiti biciklističke staze i separirati ih od pješačkih puteva;
- telefonske govornice smiju se pozicionirati neposredno uz ulazno-izlazni prostor.

DETALJNA PRAVILA:

- U skladu s odredbama Prostornog plana uređenja grada Rijeke, površinu Sjeverne Delte potrebno je za novi javni sadržaj planirati s povišenjem postojeće visine na apsolutnu visinu od barem 2,5 m.n.m, te u odnosu na nju projektirati sve prometne i infrastrukturne površine;
- dionica prometnice tkzv. «Istočnog izlaza» ne može se uklopiti u rješenje parkovne površine;
- ako je takvo rješenje proizašlo iz analize cjelovitog kompleksa Gradskog waterfronta, ispod parka moguće je planirati i izgradnju parkirališta, ali na način da se u površini garaže projektira i izvede dovoljan nadsloj za sadnju i uspješan rast parkovnog zelenila. Garažnu građevinu locirati u perimetru ceste D-404, kako bi se zadržala integralna površina parka, bez prometnih perforacija.

B. Južna Delta

OPĆA PRAVILA:

Područje Južne Delte potrebno je razvijati kao područje mješovite namjene, sljedećeg preporučenog odnosa:

- približno 40 % stambenog sadržaja,
- približno 30 % poslovnog sadržaja uključujući i trgovinu,
- približno 30% ostalih sadržaja (hoteli, kultura, zabava i sl.).

Prigodom obračunavanja i definiranja svih normativa za uređenje i gradnju prostora Delte, kao polazište treba akceptirati činjenicu da Delta i područje mješovite namjene-pretežito poslovne M2 na Senjskom pristaništu čine jednu jedinstvenu obračunsku površinu.

Navedeni odnos namjena potrebno je razraditi kroz namjenu površina, tj. urbanističko rješenje tako da pojedinačne građevine ili blokovi mogu sadržavati samo jednu ili više namjena. Međutim, princip korištenja mješovite namjene treba biti razrađen tako da su nosive funkcije prostora, uključujući i stambenu, vidljive na strateškim lokacijama kako bi iste sudjelovale i doprinosile stvaranju atmosfere samog područja.

Poslovni sadržaj može se pojaviti u modulima, raspoređenim u više etaža, kao i u malim, nemodularnim površinama, smještenim pretežito u nižim etažama, posebno u situacijama kada se poslovni prostor integrira s prodajnim prostorom u prizemlju. Iako u gradskom središtu postoje značajne površine poslovnog prostora koji se nudi na tržištu, poslovni prostor na Delti svakako će posjedovati dodatnu atraktivnost radi položaja unutar strukture waterfronta, rješenja parkirnih potreba, ali i modularne organizacije, fleksibilne za korištenje. Također, poslovni sadržaj na Delti treba biti integriran i sa stanovanjem (penthouse), te kao takav može biti zanimljiv širem krugu poslovnih ljudi i njihovih potreba.

Stambeni sadržaj, odnosno stanovi za stalno stanovanje neophodan su sadržaj za održavanje stalnog života u području. Stanovi moraju biti projektirani u većem rasponu površina i mikrolokacija. S obzirom na eksponiranost područja, najprivlačniji će biti stanovi u najneposrednijoj vizurnoj vezi s obalom i morem. Također, prostranije lođe i terase, posebno terase završne etaže, unutarnja dvorišta, kao i uvođenje *utility* prostorija, zajedničkih termotehničkih sustava za grijanje i hlađenje, dodatno će povećati atraktivnost stambenih jedinica, a bez bojazni za degradacijom estetike i općeg stanja građevine tijekom njezine buduće eksploatacije. Da bi se ovakva očekivanja postigla, trebalo bi težiti ispunjenju norme od barem 8 m²/ležaju površine privatnog ili poluprivatnog otvorenog prostora (balkoni, lođe, utility i sl.).

Trgovina unutar područja ne može se temeljiti na tipologiji shopping malla, nego obavezno i isključivo na manjim specijaliziranim trgovinama, u pravilu smještenim u prizemlju, iznimno s prostornom ekstenzijom do prvog kata.

Ugostiteljstvo, osim na tradicionalnim *kafićima*, mora se temeljiti i na restorantskoj ponudi, a potrebno je razviti i hotelski smještaj. Pružanje ugostiteljske usluge na brodu, po uzoru na nekadašnje otočne trabakule koji su se vezivali u mrtvom kanalu s atraktivnom gastronomskom ponudom, može biti dodatnom atrakcijom waterfronta.

Javna i društvena namjena reprezentirana je dominantno programom gradnje gradske koncertne dvorane koja po svojim prostornim i akustičkim svojstvima, a uz neophodnu fleksibilnost, treba postati mjestom održavanja širokog raspona glazbeno-scenskih događaja, skupova različitih vrsta i sl. Svakako da galerijski, kabaretski i slični programi temeljeni na privatnoj inicijativi trebaju upotpuniti kulturno-zabavnu ponudu zone.

Javni prostori i površine, u organizaciji Južne Delte moraju se tretirati ravnopravno sa svim drugim programima i potrebama, jer će oni izravno utjecati na privlačnost područja. Osim onih uz obale Mrtvog kanala i Rječine, koji će dominirati kao šetnice, potrebne su aksijalno postavljene aleje i trгови koji će uspostaviti vizurne i komunikacijske odnose s cjelinom urbaniteta s istočne i, posebno, zapadne strane, te tako ovaj prostor učiniti izrazitim područjem urbane kvalitete. U područje obuhvata tijekom planerskog procesa svakako treba uključiti i Brajdicu koja s Deltom predstavlja nedjeljivu cjelinu.

Isključuje se svaka mogućnost neposredne provedbe bilo koje odredbe ovog Plana. Uvjet i prvi korak pretkonceptije svakog projekta je verifikacija izradom prostornih i feasibility studija a preporuča se i organizacija stručnih radionica

kojima bi se za predmetnu problematiku animirala i ukupna javnost. Predložena procedura rezultirala bi propozicijama za raspis, po mogućnosti međunarodnog, arhitektonsko-urbanističkog natječaja. Ovom prigodom valja naglasiti da se Delta nikako ne smije rješavati parcijalno već jedino kao cjeloviti prostor, s mogućim uključenjem u obuhvat natječaja bazena Baroš, a u kasnijoj fazi (i ako predmet mogućeg posebnog natječaja) i područje Sjeverne Brajdice. Nakon provedbe natječaja treba pristupiti izradi jednog ili više prostornih planova užeg područja.

Lokacija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda neodvojiva je od tretmana ukupnog urbaniteta Delte. Stoga je njegovu lokaciju potrebno tretirati na tehnološki način koji neće biti u koliziji s gradskim karakterom namjene i oblikovanja prostora do razine oblikovanja i uređenja javnih površina, kako je već razmatrano u t. 3.2.4.2.

Za izgradnju novog UPOV-a Rijeka razmatrane su različite mikrolokacije između kojih je, temeljem analize s više različitih kriterija, najpovoljnijom ocijenjena lokacija sjeveroistočno od postojećeg uređaja (Tehnoekonomska analiza UPOV-a grada Rijeke – Studija izvedivosti“ (Hidro consult d.o.o. Rijeka i Hidroinženiring d.o.o. Ljubljana, ožujak 2012. god.). Odabrana lokacija za smještaj novog uređaja nalazi se sjeveroistočno od postojećeg UPOV-a, uz desnu obalu Rječine, nasuprot kontejnerskom terminalu Brajdica.

Ta lokacija je, zbog blizine kontejnerskog terminala, s aspekta budućeg razvoja, zapravo najmanje interesantan dio područja Delte. K tomu, UPOV Rijeka izgrađen na toj lokaciji predstavljat će vizualnu i zvučnu barijeru između kontejnerskog terminala i budućih atraktivnih sadržaja na Delti.

DETALJNA PRAVILA:

Da bi se sve navedeno postiglo, daju se sljedeći prostorni pokazatelji gradnje građevina i uređenja površina, svedeni na površinu zone:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti Gig ne smije prelaziti 0.35,
- najveći dozvoljeni Koeficijent iskorištenosti Kis 2,1,
- najveći dozvoljeni koeficijent mase 7.

Visina planirane izgradnje nije određena ovim Planom. Međutim, ovim se Planom za područje Delte ne dozvoljava gradnja građevina tipologije tornja ili nebodera, a za odabir visine preporučuje usklađenje visine novih građevina s visinom blokova kazališne četvrti.

Izuzetno, unutar područja komunalno-servisne namjene oznake K3-6, tkzv. UPOV-a, moguće je planirati toranjku građevinu, visine do 30 m, kao landmark Delte.

Ostali prostorni pokazatelji određuju se kako slijedi:

- U skladu s odredbama Prostornog plana uređenja grada Rijeke, površinu Sjeverne Delte potrebno je za novi javni sadržaj planirati s povišenjem postojeće visine na apsolutnu visinu od barem 2,5 m.n.m, te u odnosu na nju projektirati sve prometne i infrastrukturne površine;
- Površina čestica i izgradnja unutar njih ne utvrđuje se ovim Planom.
- Građevni pravac novih građevina može se poklopiti s regulacijskim pravcem ulice/prometnice odnosno javne površine uopće. Uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca.
- Trgovine, restorane, kulturne, zabavne i druge sadržaje potrebno je smjestiti u glavne ulice, pješačke ulice i šetališta (uz obalu).
- Na čestici (više)stambene namjene potrebno je osigurati najmanje 8 m²/ležaju površine privatnog ili poluprivatnog otvorenog prostora (balkoni, lođe, dvorišta, svjetlići, utility i sl.).
- Na glavnim ulicama zone, najmanja udaljenost građevnog pravca od kolne površine iznosi 6 m. Unutar te širine potrebno je planirati drvodred i pješački hodnik. Pod glavnim ulicama podrazumijevaju se ulice na kojima se regulacijski i građevinski pravac poklapaju, odnosno unutar kojih se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj najmanje 2/3 pročelja građevine.
- Na sporednim ulicama najmanja udaljenost građevnog pravca od kolne površine iznosi 3 m. Pod sporednim ulicama podrazumijevaju se ulice na kojima regulacijski pravac ne predstavlja ujedno i građevinski pravac ili se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj manje od 40% pročelja građevine.
- Širina prometnog traka i posljedično tome širina prometnica dimenzionira se u skladu s odredbama ovoga Plana o dimenzioniranju prometnica
- Najmanja širina obalnog šetališta iznosi 6 m.
- Završna etaža građevine može se uvući u odnosu na pročelje građevine (*set back storey*), a površinu koristiti kao terasu, krovni vrt, bazen i sl. Ovisno o tipologiji krova, dozvoljava se potkrovlje najviše visine od 2 etaže, ali pod uvjetom da je krajnja etaža galerijskog tipa.
- Prilikom projektiranja građevina, potrebno je provjeriti stupanj insolacije unutar uličnog presjeka u ekvinociju i solsticiju.
- Unutar područja obuhvata dozvoljena je gradnja podzemne garaže u podzemlju jedne ili više građevnih čestica, odnosno bloka kao cjeline. Broj etaža nije ograničen. Broj parkirnih mjesta u podzemnim garažama dimenzionira se na potrebe sadržaja unutar zone, a temeljem normativa iz ovoga Plana.
- Parkiranje na površini, za razliku od garaža, ima javni karakter.

- Unutar područja, za potrebe manifestacija, javnih okupljanja i sl., potrebno je planirati barem jedan javni trg. Javni trg mora se koristiti isključivo kao pješačka površina, a promet, ukoliko je neophodno, voditi obodno. Javni trg potrebno je planirati tako da se manifestacije mogu odvijati autonomno, tj. ne remeteći aktivnosti u okolnom prostoru i ne isključujući ga iz uporabe.

Za izgradnju novog UPOV-a potrebna je površina od 2,2 ha, te je unutar te površine potrebno smjestiti građevine uređaja u skladu sa slijedećim uvjetima:

- najveća dozvoljena površina građevne čestice iznosi 22.000 m²,
- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti (kig) građevne čestice za gradnju komunalno- servisne građevine iznosi 0,50,
- najveći dozvoljeni koeficijent iskorištenosti (kis) građevne čestice za komunalno-servisnu građevinu iznosi 1,5,
- najveći dozvoljeni koeficijent mase građevine (km) iznosi 4,0,
- najveća dozvoljena visina građevine iznosi 14,5 m,
- na građevnoj čestici može se graditi jedna ili više građevina,
- najmanja dozvoljena udaljenost građevine od ruba građevne čestice iznosi 1/2 visine građevine + 2,0 m,
- uz zapadni i istočni rub građevne čestice potrebno je zasaditi drvored sa zelenim pojasom širine najmanje 3,0 m,
- građevinu komunalno servisne namjene potrebno je oblikovati tako da se arhitektonski i urbano uklopi u urbanističko-arhitektonsko rješenje za uređenje područja Delte i luke Baroš. Radi boljeg uklapanja na krovu i/ili iznad krova komunalno-servisne građevine mogu se graditi građevine i uređivati površine za javno korištenje sa osiguranim pristupom s javne površine,
- građevnu česticu dozvoljeno je ograditi prema javnim površinama. Ogradu građevne čestice potrebno je funkcionalno i oblikovno osmisliti projektnom dokumentacijom tako da se uklopi u posebno vrijedan okoliš središta grada
- trafostanicu je potrebno graditi kao ugradbenu trafostanicu
- za parkiranje vozila potrebno je osigurati 1 parkirališno mjesto na 1 zaposlenu osobu.

3.2.10.7.2. Sveučilišni kampus na Trsatu (s Kliničkim bolničkim centrom) (4-9-19.2).

Sveučilišni kampus specifičan je funkcionalni sklop visokog učilišta koji je ocijenjen visokourbanim ne samo u svijetlu sadržaja, već i kroz spektar sociološko-urbane transformacije sušačkog dijela Rijeke koju takav sadržaj svojim razvojem unosi.

Unutar područja namijenjenog izgradnji Kampusa planira se koncentrirana gradnja visokoškolskih građevina za odvijanje nastave, znanstveni i istraživački rad, građevina za smještaj studenata i nastavnika, građevine za kulturne, sportske i uopće društvene potrebe studenata, Sveučilišne knjižnice, prometnica, parkirališta i garaža i komunalne infrastrukture.

Stambeni sadržaj (osim studentskog) može se planirati na rubnom području Kampusa, ali isključivo građevinama višestambene tipologije.

Unutar područja Kampusa pojedinačne građevine mogu se planirati kao prostorni akcenti najveće dozvoljene visine do 30 m. Lociranje takvih građevina preferira se po rubu Sveučilišne avenije, tj. prometnice koja dijeli područje Kampusa od stambenog područja Trsat.

Zbog uspostavljanja urbane i arhitektonske kvalitete rješenja potrebno je urbanističko-arhitektonsko rješenje tražiti putem natječaja za cjelinu i svaku značajnu građevinu pojedinačno.

Prostorni pokazatelji gradnje Sveučilišnog kampusu dani su u točki koja obrađuje javnu i društvenu namjenu.

Klinički bolnički centar jest vrhunska zdravstvena i bolnička ustanova (među)županijskog značaja, a u dijelu svoje djelatnosti i državnog značaja. Okupljanje na jednom lokalitetu imperativ je ne samo medicinske skrbi nego i nastavne aktivnosti (nastavna baza medicinskog fakulteta) i ekonomije liječenja.

Unutar područja Kliničkog bolničkog centra pojedinačne građevine mogu se planirati kao prostorni akcenti najveće dozvoljene visine do 30 m.

Osim složene nastavne funkcije i medicinske funkcije, prostori i sadržaji kampusu i kliničke bolnice traže i kvalitetna rješenja prometnog povezivanja što će se bitno odraziti na transformaciju prometne mreže i u dimenzionalnom i u smislu regulacije prometnih režima i trasa javnog prijevoza.

Prostorni pokazatelji gradnje Sveučilišnog Kampusu i Kliničke bolnice dani su u točki koja obrađuje javnu i društvenu namjenu, te se na ovom mjestu daju pravila prostorne organizacije.

- površina čestica i izgradnja unutar njih ne utvrđuje se ovim Planom.
- građevinu unutar Sveučilišnog kampusu moguće je planirati samo uz ulicu minimalne širine 12 m ili trg;
- građevni pravac novih građevina može se poklopiti s regulacijskim pravcem ulice samo ukoliko se ulica planira kao pješačka. Uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca.
- dozvoljava se povezivanje planiranih građevina ispod i iznad slobodnog profila pješačkih površina;
- trgovine, restorane, kulturne, zabavne i druge sadržaje Kampusu potrebno je smjestiti uz glavne i pješačke ulice;

- na glavnim ulicama koje ujedno imaju ulogu prometnice, najmanja udaljenost građevnog pravca od regulacionog pravca iznosi 6 m. Pod glavnim ulicama podrazumijevaju se ulice unutar kojih se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj najmanje 2/3 pročelja građevine;
- unutar čestice glavne ulice/prometnice, potrebno je planirati drvored (najmanje 2 m širine) i pješački hodnik (najmanje 4 m širine). Iznimno, unutar izgrađenih dijelova područja, dimenzioniranje drvoreda odnosno pješačkog hodnika prilagoditi prostornim mogućnostima;
- unutar poprečnog presjeka novih ulica/prometnica moguće je planirati parkirališta, postaje javnog prijevoza, stupove javne rasvjete, urbanu opremu i sl.;
- unutar područja Kampusu i Kliničkog bolničkog centra potrebno je, temeljem normativa iz ovoga Plana, planirati potreban broj parkirnih mjesta. U svrhu rješavanja parkirnih potreba, dozvoljena je gradnja jedne ili više podzemnih garaža. Broj etaža nije ograničen. Ukoliko radi konfiguracije terena dio podzemne garaže ne može biti ukopan, tada vidljivi dijelovi ne mogu biti smješteni uz građevinski pravac;
- garažne građevine mogu se graditi i ispod pješačkih površina, a ispod parkovnih površina pod uvjetom osiguranja dovoljne debljine nadsloja (barem 1,5-2,5 m) za nesmetano hortikulturno oblikovanje površine parka;
- unutar područja Kampusu, za potrebe manifestacija, javnih okupljanja i sl., potrebno je planirati barem jedan javni trg, površine ne manje od 5,000 m². Javni trg mora se koristiti isključivo kao pješačka površina, a promet, ukoliko je neophodno, voditi obodno. Javni trg potrebno je planirati tako da se manifestacije mogu odvijati autonomno, tj. ne remeteći aktivnosti u okolnom prostoru i ne isključujući ga iz uporabe.

Rekonstrukcija postojećih građevina

Postojeće građevine stambene namjene smještene unutar područja namijenjenog smještaju Sveučilišnog kampusu i Kliničkog bolničkog centra, mogu se prostornim planom užeg područja zadržati, ukoliko se time ne remeti koncepcija korištenja površina za sveučilišnu i bolničku namjenu, kao i predvidjeti za rekonstrukciju. Prigodom planiranja rekonstrukcije postojećih građevina čije se zadržavanje planira prostornim planom užeg područja potrebno je uvažiti sve normative za novu gradnju.

Pod rekonstrukcijom građevina unutar ovog područja urbanog pravila moguće je planirati i tipološku rekonstrukciju kojom se obiteljske građevine transformiraju u višeobiteljske, uz poštovanje svih drugih uvjeta ovoga Plana.

Rekonstrukciju obiteljskih građevina u višeobiteljske moguće je planirati korištenjem prostornih pokazatelja urbanog pravila 3-9-13.4 Strmica, Kampusu pridruženog poteza urbaniteta.

3.2.10.7.3. Sekundarno gradsko središte Rujevica, (4-10-19.3.)

Detaljne prostorne, prometne, urbo-ekonomske i druge analize promatranog područja upućuju na potrebu razvijanja novog gradskog središta koje će prostorno:

- moći udovoljiti potrebama smještaja novih sadržaja;
- omogućiti stvaranje novog mjerila prostora;
- osigurati dobru prometnu pristupačnost;
- biti locirano relativno blizu tradicionalnog gradskog središta.

Iz ovih razloga područje Rujevice ima neospornu vrijednost. U daljnoj fazi neophodno je pristupiti izradi prostornih studija i provedbi urbanističkog natječaja kojim će se osmisliti ovo područje.

Iako je trgovački sadržaj neprijeporan u sadržajnom određenju područja, izuzetno je važno u sadržajnom i prostornom rješavanju područja izbjeći njegov daljnji razvoj nizanjem lokacija trgovačkih centara niske visine i katnosti, s razvijenim površinskim parkiranjem, jer takvo prostorno rješenje ne sadrži i ne podupire onu prostornu koherentnost kakvu lokacija zaslužuje u širem kontekstu. Štoviše, vrlo je važno stvoriti kompaktne prostore urbane organizacije i arhitektonskog izraza koji će uvažiti autoritete prostora poput amfiteatralne ekspozicije prema moru i suncu, vizurne prodore i odnose prema ostalim sadržajima šireg područja (građevine športa, stanovanja, zelene prodore, pješačke površine trgova, stepeništa i sl.), pravilno trasiranje prometnica koje neće težiti pejzažnom ekspresionizmu, nego uklapanju u čvrstu urbanu formu kao njen sastavni dio. Svakako je potrebno ocijeniti potrebu i lociranje „landmarka” u obliku poslovnog (ih) tornj(ev)a vivine do i preko 30 m, gradiranja katnosti i sličnih načina poticanja urbanog izraza i novog mjerila u izrazito drugačijem okružju grada. Postojeće, primarno stambene građevine, ne mogu uvjetovati urbanističko rješenje područja, te stoga i ne mogu imperativno biti sačuvane u zatečenom obliku.

Osim trgovačkih i poslovnih sadržaja, sekundarno gradsko središte treba sadržavati i javne i društvene sadržaje, bilo kao samostalne građevine bilo uklopljene u građevine drugih namjena, javne zelen površine, pješačke trgove i površine uopće.

Konačno, veoma je važno planirati i stvoriti ambijente koji će postati privlačnom destinacijom unutar grada uopće te stvoriti tipološku, morfološku i funkcionalnu slojevitost kojom se novi gradski centar neprijeporno mora odlikovati. Također, novoplanirani koncept mora ostvariti visokovrijedno urbano i arhitektonsko rješenje, kako s aspekta mikroprostora tako i s aspekta specifične topografske eksponiranosti kvarnerskim vizurama.

Isključuje se svaka mogućnost neposredne provedbe bilo koje odredbe Plana. Prvi korak pretkonceptije svakog projekta na ovom prostoru je izrada prostornih i feasibility studija kao okosnice stvaranja prostornog i ujedno natječajnog programa temeljem kojeg će uslijediti raspis, po mogućnosti međunarodnog, arhitektonsko-urbanističkog natječaja. Ovom prigodom valja naglasiti da se Rujevica ne smije rješavati parcijalno već jedino kao cjeloviti prostor u interakciji sa svim novoplaniranim sadržajima u njenom zaleđu. Nakon provedbe natječaja treba pristupiti izradi jednog ili više prostornih planova užeg područja.

DETALJNA PRAVILA:

Kao višefunkcionalni prostor sekundarnog gradskog centra mješovite namjene, područje se ne uvjetuje prostornim pokazateljima na razini čestice, nego se isti određuju na razini zone kako slijedi:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti Gig 0.35,
- najveći dozvoljeni Koeficijent iskorištenosti 2,1,
- najveći dozvoljeni koeficijent mase 9.

Visina planirane izgradnje nije određena ovim Planom. Međutim, ovim se Planom za ovo područje dozvoljava gradnja građevina tipologije tornja ili nebodera, a smještaj takvih građevina treba polaziti od vizurnih odnosa unutar područja sekundarnog gradskog središta, vizura na nj i uloge tornjeva kao «landmarka» šireg prostora.

Ostali prostorni pokazatelji određuju se kako slijedi:

- površina čestica i gradivi dio građevne čestice ne utvrđuje se ovim Planom, nego prostornim planom užeg područja temeljem odredbi ovoga Plana.
- građevni pravac novih građevina može se poklopiti s regulacijskim pravcem ulice/prometnice odnosno javne površine uopće. Uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca.
- trgovine, restorane, kulturne, zabavne i druge sadržaje potrebno je smjestiti uz glavne i pješačke ulice.
- na glavnim ulicama sekundarnog gradskog središta, najmanja udaljenost građevnog pravca od kolne površine iznosi 6 m. Unutar te širine potrebno je planirati drvodred i pješački hodnik. Pod glavnim ulicama podrazumijevaju se ulice na kojima se regulacijski i građevinski pravac mogu poklapati, odnosno unutar kojih se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj najmanje 2/3 pročelja građevine.
- na sporednim ulicama najmanja udaljenost građevnog pravca od kolne površine iznosi 3 m. Pod sporednim ulicama podrazumijevaju se ulice na kojima regulacijski pravac ne predstavlja ujedno i građevinski pravac ili se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj manje od 40% pročelja građevine, ali je u tim ulicama omogućen izravan prometni priključak građevne čestice odnosno građevine za osobna vozila, vozila javnog i komunalnog servisa na javnu prometnu površinu čija nivelaciona kota odgovara nivelacionoj koti građevine.
- na ostalim ulicama/prometnicama udaljenost građevinskog pravca od regulacijskog pravca iznosi najmanje 10 m.
- unutar poprečnog presjeka novih ulica/prometnica moguće je planirati parkirališta, postaje javnog prijevoza, stupove javne rasvjete, urbanu opremu i sl.
- širina prometnog traka i posljedično tome širina prometnica dimenzionira se u skladu s odredbama ovoga Plana o dimenzioniranju prometnica. Ipak, najmanja kolna širina glavne prometnice odgovara širini tri prometna traka, dok kolna širina ostalih prometnica ne može biti manja od 6 m. Izuzetak čine kolno-pristupni putovi čija će se funkcija odrediti detaljnom razradom sekundarnog gradskog središta.
- unutar sekundarnog gradskog središta potrebno je planirati jednu pješačku ulicu ili više njih koji tvore pješačku zonu. Najmanja širina pješačke ulice iznosi 12 m. Najmanja širina stepeništa na glavnim pješačkim prometnicama kao i onima položenim između glavnih prometnica, iznosi 4 m.
- dozvoljava se povezivanje planiranih građevina preko slobodnog profila pješačkih površina.
- vođenje pješaka javnim površinama, kao i pristup svim građevinama i sadržajima područja planirati bez barijera.
- završna etaža građevine može se uvući u odnosu na pročelje građevine, a površinu koristiti kao terasu, krovni vrt, bazen i sl. Ovisno o tipologiji krova, u potkrovnoj etaži moguća je izvedba galerije. Prilikom projektiranja građevina, potrebno je provjeriti stupanj insolacije unutar uličnog presjeka u ekvinociju i solsticiju.
- unutar područja obuhvata dozvoljena je gradnja podzemne garaže. Broj etaža nije ograničen. Broj parkirnih mjesta u podzemnim garažama dimenzionira se na potrebe sadržaja unutar zone, a temeljem normativa iz ovoga Plana. Ukoliko radi kofiguracije terena dio podzemne garaže ne može biti ukopan, tada vidljivi dijelovi ne mogu biti smješteni uz građevinski pravac, tj. postati dijelom uličnog pročelja glavne ili pješačke ulice.
- parkiranje na površini, za razliku od garaža, ima javni karakter.
- unutar područja, za potrebe manifestacija, javnih okupljanja i sl., potrebno je planirati barem jedan javni trg, površine ne manje od 5,000 m². Javni trg mora se koristiti isključivo kao pješačka površina, a promet, ukoliko je neophodno, voditi obodno. Javni trg potrebno je planirati tako da se manifestacije mogu odvijati autonomno, tj. ne remeteći aktivnosti u okolnom prostoru i ne isključujući ga iz uporabe.

- unutar područja potrebno je planirati barem 20% površina u funkciji parkova i odmorišta. Najmanja parkovna površina ne može biti manja od 7.500 m², a najmanja površina odmorišta ne manja od 3.000 m².
- unutar poprečnog profila svih ulica/prometnica sekundarnog gradskog središta potrebno je planirati drvored.
- unutar područja sekundarnog gradskog središta potrebno je osigurati zamjenske građevine za postojeće stambene građevine koje će biti potrebno ukloniti.

Rekonstrukcija postojećih građevina

O mogućem inkorporiranju postojećih građevina stambene namjene smještenih unutar područja Sekundarnog gradskog središta Rujevica biti će posvećana dodatna pozornost prigodom izrade natječajnog programa i kasnije tijekom natječaja kad će biti definitivno utvrđena njihova (ne)mogućnost uklapanja u nove programe.

3.2.10.7.4. Stambeno područje Rujevica, (4-10-19.4.)

Nastavno na sekundarni gradski centar nalazi se relativno prostrano, a pretežito neizgrađeno gradsko područje Rujevica. Komunikacijski odnosi prema sekundarnom gradskom centru, sportskom području Rujevica i već izgrađenim dijelovima Podmurvica, ali i blizina gradskog središta, potiču vrijednost ove lokacije kao posljednjeg prostora prikladnog za višestambenu izgradnju. Izuzetna pejsažna izloženost ove lokacije, koja se u topografiji grada podjednako kvalitetno otvara prema moru i amfitetaru Riječkog zaljeva kao i prema drugim gradskim područjima (primjerice Sekundarnom gradskom središtu Rujevica, Pehlinu, Podmurvicama, a vizurno i prema Drenovi, Škurinjama ali i Trsatu), nameće potrebu (us)postavljanja ne samo kvalitetnog urbanističkog rješenja nego i ekspresivne arhitekture kojom će se naglasiti značenje ukupnog opisanog područja unutar grada i šire.

U kontekstu navedenog, u tipološkom smislu, stanovanje se treba temeljiti na građevinama više katnosti uključujući i lociranje „landmarka” u obliku tornj(ev)a, gradiranju katnosti ovisno o gradaciji ambijenata, komunikacija, vizura i sl. Postojeće građevine ne mogu uvjetovati urbanističko rješenje područja niti mogu imperativno biti sačuvane u zatečenom obliku.

Osim opisanih, posebna vrijednost ovog stambenog područja mora se ogledati u njegovoj upotpunjenosti i odgovarajućoj dimenzioniranosti javnih i društvenih sadržaja, te javnih zelenih i pješačkih površina uopće, a u odnosu na pretpostavljeni broj stanovnika. Postizanje i održavanje ovog odnosa prvi je imperativ za postizanje kvalitete života unutar područja. Drugi imperativ ogleda se u nužnosti kvalitetnog prometnog rješenja s posebnim naglaskom na rješenje parkirališta. S obzirom na odnos planirane tipologije, gustoće gradnje i stanovanja, moguće je i opravdano parkirne potrebe rješavati u sklopu podzemnih garaža u supstrukciji stambenih građevina i /ili javnih površina.

Stoga se i za ovo područje provedba (programskog) urbanističkog natječaja čini prikladnim rješenjem u traženju kvalitetnog obrasca prostornog uređenja, dok je ono obvezatno za arhitektonsko rješenje građevina.

OPĆA PRAVILA:

- gradsko područje planirati za reprezentativnu stanogradnju tipologije *višestambenih* zgrada najvišeg standarda stanovanja;
- adekvatno valorizirati i u urbanističko rješenje uklopiti zatečenu kvalitetu prostora (vizure, temeljne prostorne odnose prema susjednim prostornim jedinicama i sl.),
- osigurati prometne i infrastrukturne preduvjete za razvijanje planiranih sadržaja;
- u realizaciju novog urbanističkog rješenja područja planirati preparcelaciju i po potrebi urbanu komasaciju u cilju postizanja prostornih preduvjeta za uobičajeni urbani raster traženih sadržaja i mjerila;
- na promatranom području, u smislu estetsko oblikovne komponente šireg prostora kao i očuvanja kvalitetnih gradskih vizura, razlučiti područja različitih tipologija i katnosti te planiranu gradnju kvalitetno pozicionirati-kako s aspekta međusobne interakcije tako i s aspekta osiguravanja kvalitetnih vizura prema priobalju i zaleđu;
- unutar područja ne mogu se planirati obiteljske i višeobiteljske građevine. Izuzetak predstavljaju jedino postojeće legalno izgrađene građevine ukoliko se iste uklapaju u ukupno urbanističko rješenje,
- težiti najkvalitetnijem rješavanju prometa u mirovanju, javnih prostora i pješačkih puteva;
- planirati uličnu mrežu širokog profila s drvoredima i biciklističkim stazama;
- osobitu pozornost obratiti pozicioniranju javnih i zelenih površina, kao i javnih sadržaja među kojima se ističu: širok spektar programa javne i društvene namjene, manjih trgovina i ugostiteljskih objekata. Javne programe preferirati koncentrirano u središnjim zonama uz očuvanje monofunkcionalnosti stanovanja u pretežitom dijelu zone;
- odabir tipologije gradnje i katnosti treba biti sukladan ovdje propisanim uvjetima korištenja i načinom gradnje;
- iznimnu važnost treba obratiti i planiranju tzv ‘poprečnih’ pješačkih puteva i komunikacija prema susjednim gradskim područjima i prirodnim resursima a iz dijelova naselja moguće je u cjelosti isključiti promet motornih vozila nauštrb pješaka i biciklista;
- u svrhu temeljitog funkcionalnog, pejzažnog i morfološkog objedinjavanja promatranih područja moguće je u zonu obuhvata planova užeg područja obuhvatiti i djelove izvan građevinskog područja naselja.

DETALJNA PRAVILA, tj. prostorni pokazatelji daju se na razini područja namjene, kako slijedi:

- najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti Gig 0.35,
- najveći dozvoljeni Koeficijent iskorištenosti 2,1
- najveći dozvoljeni koeficijent mase 7.

Visina planirane izgradnje nije određena ovim Planom, već se ista posredno regulira primjenom koeficijenta mase. S obzirom na višestambeni karakter preporučuje se da visina građevina iznosi podrum ili suteran plus 5 etaža (Po+P+4), tj. ne više od 18 m visine. Iznad ove visine odnosno katnosti može se planirati završna etaža građevine, ali isključivo kao uvučena u odnosu na pročelje građevine (set back storey), a površinu koristiti kao terasu, krovni vrt, bazen i sl. (Neovisno o tipologiji krova, završna etaža ne može imati visinu veću od 1 visine etaže.)

Ovim se Planom za ovo područje dozvoljava gradnja građevina tipologije tornja ili nebodera, a smještaj takvih građevina treba polaziti od vizurnih odnosa unutar samog područja, vizura na nj i uloge tornjeva kao «landmarka» šireg prostora. U cilju izbjegavanja dominacije tipologije stambenog tornja, ovim se Planom dozvoljava da gradivi dio namijenjen izgradnji tornja može iznositi najviše 10 % od ukupne površine gradivog dijela područja.

Ostali prostorni pokazatelji određuju se kako slijedi:

- površina čestica i gradivi dio građevne čestice ne utvrđuje se ovim Planom, nego prostornim planom užeg područja temeljem odredbi ovoga Plana.
- građevinu je moguće planirati samo uz ulicu minimalne širine 12 m ili trg.
- građevni pravac novih građevina može se poklopiti s regulacijskim pravcem javne prometne površine samo ukoliko se ista planira kao pješačka (ulica, trg, stepenište). Uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca. Dozvoljava se povezivanje planiranih građevina iznad i ispod slobodnog profila pješačkih površina.
- trgovine, restorane, kulturne, zabavne i druge sadržaje potrebno je smjestiti uz glavne i pješačke ulice.
- na glavnim ulicama koje ujedno imaju ulogu prometnice, najmanja udaljenost građevnog pravca od regulacionog pravca iznosi 10 m. Pod glavnim ulicama podrazumijevaju se ulice unutar se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj najmanje 2/3 pročelja građevine.
- unutar čestice glavne prometnice potrebno je planirati drvored (najmanje 1,5 m širine) i pješački hodnik širine najmanje 2,5 m.
- na sporednim ulicama najmanja udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca iznosi 6 m. Pod sporednim ulicama podrazumijevaju se ulice unutar kojih se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj manje od 40% pročelja građevine, ali je u tim ulicama omogućen izravan prometni priključak građevne čestice odnosno građevine za osobna vozila, vozila javnog i komunalnog servisa na javnu prometnu površinu čija nivelaciona kota odgovara nivelacionoj koti građevine.
- unutar čestice sporedne prometnice potrebno je planirati pješački hodnik širine najmanje 2,5 m.
- unutar poprečnog presjeka novih ulica/prometnica moguće je planirati parkirališta, postaje javnog prijevoza, stupove javne rasvjete, urbanu opremu i sl.
- parkirališna mjesta potrebno je teba riješiti prema normativima ovog Plana, a u okviru građevne čestice. Najmanje 40% parkiranih mjesta potrebno je riješiti podzemno.
- podzemne etaže građevine namijenjene parkiranju za potrebe građevine mogu se izvesti u cijelosti u dimenzijama građevne čestice, ukoliko se takvom gradnjom ne remete konstruktivna, statička, instalacijska i druga svojstva susjednih građevina, javnih i drugih površina, te ako se gradnjom ne utječe na već izvedenu razinu uređenja zemljišta, ne mijenja zatečena konfiguracija terena (u smislu konačno zaravnatog tla), ne proizvode novi i neprihvatljivi visinski odnosi i sl.
- ukoliko se podzemna garaža izvodi kao ukopana unutar čestice, ali je radi zatečenih konfiguracijskih odnosa razina čestice u odnosu na nivelacionu kotu javne prometne površine podignuta za više od 2,5 m, tada se podzemna garaža može graditi samo unutar gradivog dijela građevne čestice, a preostale površine iskoristiti za oblikovanje čestice prema susjednim česticama i građevinama.
- parkirališna mjesta smještena na površini građevne čestice potrebno je projektirati na najmanjoj udaljenosti od 1,5 m od pročelja građevine.
- slobodnu površinu čestice potrebno je hortikulturno urediti. Ukoliko se garaža izvodi kao ukopana unutar gabarita čestice ili njezinog gradivog dijela, potrebno je iznad podzemne garaže planirati barem 1,5 m nadsloja unutar kojeg je moguće izvesti hortikulturno uređenje slobodne površine čestice.
- unutar građevina mješovite namjene i isključivo u etaži prizemlja moguće je planirati prateće sadržaje: trgovine robe dnevne potrošnje, ugostiteljstvo, tihi obrt, javne i društvene sadržaje, djelatnost političkih, društvenih i kulturnih organizacija, djelatnost banke, pošte i slične.
- unutar područja obuhvata dozvoljena je gradnja javne podzemne garaže. Broj etaža nije ograničen. Broj parkiranih mjesta dimenzionira se temeljem normativa iz ovoga Plana. Ukoliko radi konfiguracije terena dio podzemne garaže ne može biti ukopan, tada vidljivi dijelovi ne mogu biti smješteni uz građevinski pravac, tj. postati dijelom uličnog pročelja glavne ili pješačke ulice.
- unutar područja, za potrebe manifestacija, javnih okupljanja i sl., potrebno je planirati barem jedan javni trg, površine ne manje od 3,000 m². Javni trg mora se koristiti isključivo kao pješačka površina, a promet, ukoliko je

neophodno, voditi obodno. Javni trg potrebno je planirati tako da se manifestacije mogu odvijati autonomno, tj. ne remeteći aktivnosti u okolnom prostoru i ne isključujući ga iz uporabe.

- unutar područja potrebno je planirati barem 20% površina u funkciji parkova i odmorišta. Najmanja parkovna površina ne može biti manja od 5.000 m², a najmanja površina odmorišta ne manja od 3.000 m².
- unutar poprečnog profila svih ulica/prometnica sekundarnog gradskog središta potrebno je planirati drvorede.

Rekonstrukcija postojećih građevina

Prigodom planiranja rekonstrukcije potrebno je uvažiti sve normative za novu gradnju.

Pod rekonstrukcijom građevina unutar ovog područja urbanog pravila moguće je planirati i tipološku rekonstrukciju kojom se obiteljske građevine transformiraju u višeobiteljske, a višeobiteljske u višestambene, uz poštovanje svih drugih uvjeta ovoga Plana.

3.2.10.7.5. Sportsko područje Rujevica, (4-10-19.5.)

Uvjeti za Sportsko područje Rujevica predviđaju izgradnju stadiona, kapaciteta 20-30.000 gledatelja, i centralne sportske dvorane, kapaciteta 5-6.000 gledatelja, s potrebnim terenima i popratnim sadržajima. Izuzetna pejzažna izloženost ove lokacije traži i odgovarajuće oblikovanje, kao i definiranje prostornih i komunikacijskih odnosa s područjem sekundarnog gradskog centra Rujevica, za koji je potrebno provesti arhitektonsko-urbanistički natječaj uz preporuku prethodne izrade prostorne studije.

Prirodni uvjeti lokacije: povišen položaj u odnosu na dominantne urbane strukture, nagib terena, eksponiranost položaja prema Riječkom zaljevu, prisutnost mora i otoka u vizurama, kao i dalekosežnost vizura prema jugu, ali i odnos prema susjednim područjima (stambeno područje Rujevica, Sekundarno gradsko središte Rujevica), moraju naći odraz u urbanoj matrici uređenja i arhitektonskom izrazu koji bi opisane vrijednosti lokacije morali uključiti kao dio vlastite ekspresije.

Osim sportskih građevina temeljem programa iz ovoga Plana, unutar sportskog područja moguća je gradnja građevine sportskog hotela, gradnja prometnih i infrastrukturnih građevina, uređenje parkirnih i pješačkih površina. Unutar sportskih građevina dozvoljava se planiranje i uređenje pratećih sadržaja poput: specijaliziranih trgovina, ugostiteljskih sadržaja, kao i stambenih jedinica za potrebe djelatnika na održavanju građevina odnosno sportskog područja u cijelosti.

Ovim se Planom uvjetuje sve neizgrađene površine hortikulturno urediti kao kompaktne zelene dijelove sportskog područja koji, ujedno, preuzimaju ulogu javnog parka. S obzirom na smještaj i okruženje, javni park može djelomično biti i tematski osmišljen postavom skulptura, spomen-obilježja i drugih elemenata kojima se potencira njegova sportska dimenzija, uključujući staze za hodanje, jogging i slično.

S obzirom na konfiguracijsku izraženost područja, koja se izgradnjom velikih sportskih građevina može dodatno potencirati, potrebno je upravo slobodne površine koristiti za niveliranje konfiguracijskih odnosa i uspostavljanje optimalnih visinskih i komunikacijskih odnosa s područjima na koja se sportsko područje izravno nadovezuje.

Ovim se Planom daju sljedeći uvjeti gradnje sportske građevine i uređenja čestice, koje se mogu detaljnije razraditi i normativno postaviti planom užeg područja.

Najveći dozvoljeni koeficijent izgrađenosti zone Gig ne smije prelaziti 0.35;

Najveći dozvoljeni koeficijent iskoristivosti Kis iznosi 1,2;

Najveći dozvoljeni koeficijent mase iznosi 6.

S obzirom na dimenzije građevina sportske namjene, posebno gradskog stadiona, pred uređenje ove zone postavljaju se dodatni uvjeti koje je potrebno dodatno analizirati i razraditi prostornim planom užeg područja:

- odnos izgrađenih i neizgrađenih površina unutar područja ne bi smio prijeći odnos 2/3:1/3. Pod izgrađenim površinama podrazumijevaju se površine sportskih i drugih pratećih građevina te površine namjenski uređene kao parkirališta, sportski trгови i sl. Pod neizgrađenim površinama podrazumijevaju se slobodne, isključivo hortikulturno uređene površine.
- s obzirom na veliki broj potrebnih parkirnih mjesta, ovim se Planom potencira njihovo rješavanje u više razina, pri čemu se u razdoblju kada se ne održavaju sportske manifestacije za koje je potrebno angažirati ukupan parkirališni kapacitet, parkirne građevine mogu koristiti i za druge namjene (izlaganja, sajmovi i sl.) Ovakvim se pristupom izravno utječe na smanjenje zauzetosti površine.

Ukoliko se parkirna mjesta rješavaju unutar garažne građevine, tada se ista može planirati tako da iznad konačno zaravnate kote terena bude „vidljiva“ u visini najviše jedne etaže. Ovim Planom dozvoljava se i terasasta gradnja garažne građevine.

Hortikulturnim uređenjem obuhvatiti i parkirne površine, u skladu s odredbama ovoga Plana.

Potporne i obložne zidove potrebno je izvesti kaskadno, a kaskade se trebaju planirati na način da se nova konfiguracija može hortikulturno obraditi kao dio sustava parkovnih površina, s vidikovcima, odmorištima i sl. U tom smislu potporne i obložne zidove potrebno je dodatno oblikovati kao dio ukupne arhitektonike područja.

3.2.10.7.6. *Torpedo, - kao dovršetak novog obalnog waterfronta (4-3-19.6)*

Prostor bivše tvornice „Torpedo” drugi je veći mogući izlaz grada na more. Proces kompletne preobrazbe čitave zone potreban je, kako s aspekta prestanka proizvodnog procesa unutar same tvornice, tako i s aspekta stvarnih potreba građana zapadnog dijela grada za izlaskom na morsku površinu-u ovom slučaju u vidu višefunkcionalnog centra.

Planirani centar sadržavat će primjerice sajamske manifestacije vezane za more, ribarsku luku, široki spektar kompatibilnih trgovačkih i uslužnih sadržaja i sl.

Ovim se Planom ukazuje na potrebu dodatne spomeničke valorizacije u smjeru sadržajne i prostorne transformacije cijelog kompleksa. Unutar plana užeg područja potrebno je akcentirati slojevitost i vrijednu povijesnu komponentu proizvodnog procesa torpeda kao specifičnog riječkog izuma kojemu se (tijekom povijesnog razvoja) podredila djelomično i prostorna organizacija.

S obzirom na transformaciju koja se odvija unutar prostorno definiranog kompleksa, ovim se Planom daju sljedeći uvjeti i prostorni pokazatelji:

- površina pojedinačnih čestica i građivi dio građevne čestice ne utvrđuje se ovim Planom, nego prostornim planom užeg područja temeljem odredbi ovoga Plana;
- rekonstrukcijom kompleksa ne može se povećavati zatečeni stupanj izgrađenosti, iskorištenosti i mase građevina kompleksa;
- prostornim planom užeg područja moguće je planirati dimenzionalne i visinske promjene unutar kompleksa, pod uvjetom da sve promjene ostanu unutar vrijednosti zatečenog stanja;
- prostornim planom užeg područja potrebno je valorizirati i povijesnu slojevitost razvoja kompleksa;
- urbanističkim rješenjima kompleksa potrebno je posebno valorizirati pristup obalnom rubu. Ovim Planom nije dozvoljeno smanjivati postojeću širinu uz obalu lučice, štoviše, istu je potrebno povećati u svrhu atrakcije obalnog ruba i njegove prometne uloge unutar kompleksa;
- kompleks je potrebno opremiti javnom rasvjetom i prigodnom urbanom opremom;
- unutar kompleksa potrebno je riješiti smještaj najmanje 1/3 od potrebnih parkirnih mjesta.

3.2.10.7.7. *Ugostiteljsko-turističko područje Preluk, (4-0-19.7.)*

Izuzetna mikrolokacija područja Preluka - točke vrha Kvarnerskog zaljeva, s morfološkom osobitošću strmina nekadašnjeg kamenoloma i početak zaljeva koji se pruža prema opatijskoj rivijeri, predstavlja polazište svih prostornih studija sanacije i rekonstrukcije cijele zone koje je potrebno izraditi prije prostornog plana užeg područja. Preluk je i do sada turistički korišten prostor (kamp, surfanje-zbog endemičnog vjetrova koji puše u zoru i predvečerje), međutim nije ni izdaleka uređen prema pejzažno-urbanističkom značaju i potencijalu ove točke.

Oblikovanje prostora će zahtijevati izuzetno pažljiv odnos prema vizurnoj izloženosti, možda na tragu iznimnog projekta arhitekta Ive Vitića za hotel Panorama koji i jest sastavnim dijelom Preluke, iako decentno uklopljen u pejzažu. Između ostalog, buduće planiranje treba sadržavati i analizu vizualnih utjecaja na krajolik i to u dvostrukom smjeru, s lokacije prema Kvarneru i obratno.

Program gradnje obuhvaća osim smještajnih kapaciteta (hotela) i prateće ugostiteljsko-turističke sadržaje poput gastronomskih punktova, otvorenog i zatvorenog amfiteatra za izvođenje najrazličitijih zabavnih, kulturnih i drugih programa (podjednaka udaljenost od građevinskih područja Rijeke i Voloskog pruža idelane mogućnosti nesmetanog odvijanja različitih programa), sportskih i rekreacijskih sadržaja, šetnice i sl. Zbog slojevitosti ukupnog programa i složenosti zadatka, prirodnih uvjeta i odnosa, te stoga i potencijalnog rješenja, ovim se Planom određuje obavezna provedba arhitektonsko-urbanističkog natječaja.

Obzirom da je za područje Preluke potrebno provesti urbanističko-arhitektonski natječaj, svako novoplanirano rješenje (urbanističko, arhitektonsko, programsko, prometno ili funkcionalno) a za koje Ocjenjivački sud utvrdi da predstavlja kreativni doprinos realizaciji planiranih programa, moći će biti prihvaćeno i ugrađeno u konačni projekt i program. Sugestija planera je da se sve prateće građevine koje će s osnovnom ugostiteljsko-turističko namjenom činiti zajednički arhitektonski ansambl, planiraju prema normativima ovog Plana za poslovno-stambene građevine.

3.2.10.7.8. Tehnološko-poslovno područje Mlaka (4-3-19.8)

Prestankom rada rafinerijskog kompleksa INE na Mlaci, otvorena je mogućnost pokretanja višesmjernih transformacijskih procesa usmjerenih na kreiranje novog funkcijskog profila, te integracije područja u urbani prostor. S obzirom na blizinu područja gradskom središtu, stambenim područjima i lučko-prometnom kompleksu, a uzimajući u obzir razvojne perspektive grada i regije u kontekstu europskih integracija, transformaciju proizvodne funkcije treba usmjeravati prema kreiranju znanstveno-tehnološkog područja koje, međutim, treba podržati i bogatim spektrom sadržaja od interesa za ciljane korisničke skupine ovog područja ali i za građane i turiste. Ovo područje omogućuje i rješavanje prostornih potreba nekih od javnih servisa koji na takvo rješenje još uvijek čekaju (primjerice, Vatrogasna postrojba), a postojanje rafinerijskih građevina i uređaja izvan uporabe već samo po sebi otvara pitanje konstruktivnog pristupa i selekcije u cilju njihove prezentacije za javnost (specifičan tehnički muzej) te na taj način očuvanje memorije na najstarija rafinerijska postrojenja jugo-istočne Europe. Poseban doprinos u budućem razvoju područja dat će brza

gradska željeznica trasa koje je položena duž sjevernog ruba područja, a koja, između ostalog, povezuje gotovo sva područja koja posjeduju značaj gradskih projekata.

Prije gradnje građevina i uređenja površina na ovom području, svakako je potrebno sanirati kontaminirano tlo, ali i valorizirati značaj područja ne samo u odnosu na stupanj očuvanja vrijednosti industrijske arhitekture već i u kontekstu potencijala međudnosa koje su donijeli započeti transformacijski procesi rubnih dijelova (primjerice, izgradnja Zapadnog trgovačkog centra, stanovanje smješteno na rubovima područja i dr.), ali oni planirani, a nerealizirani (primjerice, duž Zvonimirove ulice), kao i s područjem „Torpedo“, gradskog projekta u neposrednom prostornom nastavku, odnos prema željezničkoj pruzi na sjeveru te novoplaniranoj cestovoj poveznici D-403 i nastavku ulice Riva prema Mlaci, kao prometnicama od izuzetnog utjecaja na razvoj područja s obzirom na postizanje kvalitete i dostupnosti područja nakon njihove izgradnje.

Opći uvjeti gradnje unutar tehnološko-poslovnog području Mlaka oznake 4-3-19.8. utvrđeni su točkom 3.2.10.7.8. obrazloženja Tekstualnog dijela Plana.

Detaljni uvjeti gradnje na području iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se kako slijedi:

- najveća dozvoljena gustoća izgrađenosti (Gig) iznosi 0.35,
- najveći dozvoljeni koeficijent iskorištenosti (Kis) iznosi 2,1,
- najveći dozvoljeni koeficijent mase građevine (km) iznosi 9,0,
- dozvoljava se gradnja tornjeva ili nebodera,
- građevni pravac novih građevina može se poklopiti s regulacijskim pravcem ulice/prometnice odnosno javne površine uopće, a uvlačenje prizemne etaže građevine ne smatra se odstupanjem od građevnog pravca,
- unutar područja osmisliti prometnu mrežu odnosno mrežu javnih površina i komunikacija te istu gradirati u odnosu na način korištenja kao prometne odnosno pješačke površine.
- trgovine, restorane, kulturne, zabavne i druge prostore u kojima se obavlja slična djelatnost potrebno je smjestiti uz glavne i pješačke ulice,
- na glavnim ulicama najmanja dozvoljena udaljenost građevnog pravca od ulice/ceste iznosi 6,0 m u kojoj površini je potrebno planirati drvored najmanje dozvoljene širine 2,0 m i pješački hodnik najmanje dozvoljene širine 4,0 m. Pod glavnim ulicama razumijevaju se ulice na kojima se regulacijski i građevinski pravac mogu poklapati, odnosno unutar kojih se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj najmanje 2/3 pročelja građevine,
- na sporednim ulicama najmanja udaljenost građevnog pravca od kolne površine iznosi 3,0 m. Pod sporednim ulicama razumijevaju se ulice na kojima regulacijski pravac ne predstavlja ujedno i građevinski pravac ili se na građevnom pravcu uvjetuje smještaj manje od 40% pročelja građevine, ali je u tim ulicama omogućen izravan prometni priključak građevne čestice odnosno građevine za osobna vozila, vozila javnog i komunalnog servisa na javnu prometnu površinu čija nivelacijska kota odgovara nivelacijskoj koti građevine,
- unutar poprečnog presjeka novoplaniranih ulica moguće je planirati parkirališta, postaje javnog prijevoza, stupove javne rasvjete, urbanu opremu i slično,
- najmanja dozvoljena širina pješačke ulice iznosi 12,0 m, a najmanja dozvoljena širina stepeništa na glavnim pješačkim prometnicama kao i onima položenim između glavnih prometnica iznosi 6,0 m,
- dozvoljava se povezivanje planiranih građevina preko slobodnog profila pješačkih površina,
- posljednju etažu građevine dozvoljeno je uvući u odnosu na pročelje građevine, a površinu koristiti kao terasu, krovni vrt, bazen i sl. Ovisno o tipu krova, u potkrovnoj etaži dozvoljena je izvedba galerije,
- prilikom projektiranja građevina potrebno je provjeriti stupanj insolacije unutar uličnog presjeka u ekvinociju i solsticiju,
- dozvoljava se gradnja podzemne garaže, a broj etaža nije ograničen. Ako radi konfiguracije terena dio podzemne garaže nije ukopan, vidljivi dijelovi garaže ne mogu biti smješteni uz građevinski pravac,
- za potrebe održavanja manifestacija, javnih okupljanja i sl. potrebno je planirati barem jedan javni trg koji se mora koristiti isključivo kao pješačka površina,
- najmanje 20% površine ukupnog područja potrebno je urediti kao park i odmorište,
- unutar poprečnog profila svih ulica potrebno je planirati sadnju drvoreda.

3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina

Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina dan je tablično u privitku ovog elaborata.

3.4. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

3.4.1. Planirana kakvoća okoliša

3.4.2. Predviđanje nepovoljnih utjecaja zahvata u okoliš

3.4.3. Izbor i smještaj zahvata

3.4.4. Opremanje zemljišta neophodnom komunalnom infrastrukturom

- 3.4.5. Mjere ograničenja ispuštanja/odlaganja onečišćujućih tvari**
- 3.4.6. Mjere zabrane i ograničenja zahvata**
- 3.4.7. Rekonstrukcija, premještanje i prekid postojećih zahvata**
- 3.4.8. Uspostava sustava za gospodarenje otpadom**
- 3.4.9. Praćenje održivog razvoja**
- 3.4.10. Praćenje kakvoće okoliša i nepovoljnih utjecaja na okoliš (monitoring)**

Zahvat u okoliš je svako trajno ili privremeno djelovanje čovjeka koje može narušiti ekološku stabilnost ili biološku raznolikost okoliša ili na drugi način može nepovoljno utjecati na okoliš.

Nepovoljni utjecaji zahvata okoliš (pritisci na okoliš) u redovnim prilikama uzrokuju se: otpadom, otpadnim vodama, bukom, emisijama u zrak (prašina, otpadni plinovi i pare, intenzivni i neugodni mirisi), zračenjem i dr.

Nepovoljni utjecaji zahvata u okoliš spriječavat će se mjerama kao što su:

- predviđanje nepovoljnih utjecaja na okoliš,
- izbjegavanje rizičnih zahvata i zahvata koji mogu pogoršati planiranu kakvoću okoliša,
- propisivanje posebnih uvjeta gradnje i korištenja zahvata na vrijednim i osjetljivim dijelovima okoliša,
- opremanje zemljišta komunalnom infrastrukturom,
- mjere ograničenja ispuštanja onečišćujućih tvari u okoliš,
- mjere zabrane i ograničenja zahvata,
- rekonstrukcija, premještanje ili prekid postojećih neprihvatljivih zahvata,
- uspostava organiziranog sustava gospodarenje otpadom,
- praćenje kakvoće okoliša i nepovoljnih utjecaja na okoliš (monitoring).

3.4.1. Planirana kakvoća okoliša

Temeljem posebnih propisa i sukladno odredbama Prostornog plana uređenja grada Rijeke na području grada treba postići kakvoću okoliša kako je predviđeno u nastavku.

A. Tlo

Na području plana treba osigurati zdravstveno ispravno tlo dječjih igrališta i parkova. Ostalo tlo može biti umjereno onečišćeno.

U smislu ovih mjera umjereno onečišćeno tlo je tlo koje je onečišćeno u mjeri da nije ugroženo zdravlje ljudi, proizvodnja zdravstveno ispravne hrane, korištenje i planirana namjena prostora i drugi vrijedni i osjetljivi dijelovi okoliša.

B. Zrak

Što je prije moguće na cijelom području Plana treba postići najbolju kakvoću zraka, odnosno I. kategoriju kakvoće zraka.

Najbolju kategoriju kakvoće zraka treba postići najprije na područjima namjena posebno osjetljivih na kakvoću zraka (zone športsko – rekreacijske namjene na otvorenom prostoru, područja stambene i pretežito stambene namjene, područja javnih i društvenih namjena isl.)

Na kraju planskog razdoblja na području užeg gradskog središta i na području utjecaja rafinerije na Mlaci postići najbolju moguću, a najmanje II. kategoriju kakvoće zraka (umjereno onečišćen zrak).

Za utvrđivanje kategorije kakvoće zraka treba koristiti mjerila utvrđena odredbama Zakona o zaštiti zraka te granične (GV) i tolerantne vrijednosti (TV) za pojedine onečišćujuće tvari koje se utvrđuju posebnim provedbenim propisom. Važeća je Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 117/2012)

C. Vode i more

Sukladno posebnom propisu (Državnom planu za zaštitu voda NN 8/99) vode I. vrste (državne vode) na području plana moraju biti slijedeće kategorije:

- podzemne vode koje se koriste za piće bez dodatne obrade	I. kategorija,
- ostale podzemne vode	II. kategorija,
- vode mora pod utjecajem onečišćenja s kopna	II. kategorija.

Kategorija voda II. vrste (lokalne vode) na području Plana odredit će se Planom upravljanja vodama. Do njegova donošenja na području Plana treba provoditi mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš kojima se mogu očuvati i/ili postići sljedeće kategorije lokalnih voda:

- potoci na istočnom dijelu grada čije vode mogu utjecati na kakvoću vode za piće koja se kaptira na bunarima u uvali Martinšćica I. kategorija,
- vode Rječine II. kategorija,
- vode ostalih vodotokova II. kategorija.

Za utvrđivanje kategorije kakvoće voda treba koristiti mjerila utvrđena odredbama posebnog provedbenog propisa. Važeća je Uredba o standardu kakvoće voda (NN 73/2013).

Kakvoća voda mora na područjima koja su ovim Planom određena za morske plaže mora biti najmanje II. vrste.

Za utvrđivanje pogodnosti voda mora za kupanje treba koristiti mjerila utvrđena posebnim provedbenim propisom. Važeća je Uredba o kakvoći mora za kupanje (NN 73/2008)

Za kategorizaciju kakvoće voda mora za kupanje treba koristiti mjerila koja je odredio Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije.

D. Buka

Ni na kojem dijelu područja ovog plana ne smiju se uzrokovati razine buke štetne po zdravlje.

U smislu ovih mjera buka štetna po zdravlje je svaki zvuk koji prekoračuje najviše dopuštene razine s obzirom na vrijeme i mjesto nastanka u sredini u kojoj ljudi rade i borave, a koje se utvrđuju posebnim propisom.

Utvrđuje se razgraničenje namjena prostora prema stupnjevima zaštite od buke odnosno najvišim dopuštenim razinama ambijentalne buke kao u tablici 167.

Tablica 167. Razgraničenje namjena prostora prema stupnjevima zaštite od buke odnosno najvišim dopuštenim razinama ambijentalne buke

Zona zaštite od buke	Namjena prostora/površina	Najviše dopuštene ocjenske razine imisije buke (L _R Aeq u dB(A))*	
		dan i večer (L _{day} , L _{evening})	noć (L _{night})
1. zona: namijenjena odmoru, oporavku i liječenju	D2 – socijalna D3 – zdravstvena Veće javne zelene površine (Z1 - javni park, Z2 – igralište, Z3 – odmorište, vrt) Groblje Područja posebnih uvjeta korištenja – kulturno-povjesni lokaliteti	50	40
2. zona: namijenjena samo stanovanju i boravku	S – stambena Ugostiteljsko-turistička (T1 – hotel) Javna i društvena (D4 – predškolska, D5 – školska, D6 – srednjoškolska, D7 – visoko učilište, D8 – kultura, D9 – vjerska) Komunalna luka** Športsko-rekreacijska (R2 – rekreacija, R3 – kupalište) Manje zelene površine unutar prostora gornjih namjena	55	40
3. zona: mješovita - pretežito stambena namjene	M1 – mješovita pretežito stambena Javna i društvena (D1 – upravna) Manje zelene površine unutar prostora gornjih namjena	55	45
4. zona: mješovita, pretežito poslovna namjena	Namjene unutar gradskog središta, osim izdvojenih M2 – mješovita pretežito poslovna Luka turističke namjene (L1 – privezište, L3 – marina) Poslovna (K1 - pretežito uslužna, K2 – pretežito trgovačka, K3 – komunalno-servisna)	65	50

	Športsko - rekreacijska (R1 – šport)		
	Manje zelene površine unutar prostora gornjih namjena		
5. zona:	Proizvodna (I1 – pretežito industrijska, I2 – pretežito zanatska)	Na granici građevne čestice unutar ove zone buka ne smije prelaziti 80 dB(A)	
gospodarska namjena (proizvodnja, industrija, skladišta, servisi)	IS - morska luka otvorena za javni promet (teretna luka, putnička luka)** morska luka posebne namjene (LB – brodogradilišna luka, LR – ribarska luka, LS – sportska luka)	Na vanjskoj granici ove zone buka ne smije prelaziti dopuštene razine zone s kojom graniči	
	Poslovna (K3 – komunalno-servisna)		

* navedene vrijednosti odnose se na ukupnu razinu imisije buke od svih postojećih i planiranih izvora buke zajedno.

** prema prijedlogu načina razvrstavanja morskih luka i površina u funkciji sidrenja i priveza u prostornim planovima, Primorsko – goranska županija, Županijski zavod za održivi razvoj i prostorno planiranje, travanj 2005.

Vrijednosti najviših dopuštenih razina navedene u tablici 167 određene su primjenom Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04).

Nove željezničke pruge i državne ceste u naseljima, koje dodiruju, odnosno presijecaju zone 1., 2., 3. i 4. iz tablice 167, treba projektirati i graditi na način da razina buke na granici koridora prometnice ne prelazi ekvivalentnu razinu buke od 65 dB(A) danju, odnosno 50 dB(A) noću. U slučaju rekonstrukcije ili adaptacije građevina prometne infrastrukture koje stvaraju buku iznad dopuštene razine, građevine prometne infrastrukture treba projektirati, odnosno rekonstruirati ili adaptirati na način da se razina buke smanji na dopuštenu razinu.

U smislu zaštite od buke za granicu ceste određuje se granica cestovnog zemljišta kako je utvrđena propisima o javnim cestama a za granicu željezničke pruge određuje se granica pružnog pojasa kako je utvrđena propisima o sigurnosti željezničkog prometa.

Razine buke sadržaja za šport, rekreaciju i zabavu, buke iz povremenih izvora (impulsna buka) te od radova na otvorenom prostoru i u građevinama ne smiju prijeći najviše dopuštene razine utvrđene posebnim propisom. Važeći je Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04).

3.4.2. *Predviđanje nepovoljnih utjecaja zahvata u okoliš*

Moguće utjecaje zahvata na okoliš, prijedloge rješenja najboljih za okoliš, mjera zaštite okoliša i programa monitoringa za sve namjeravane zahvate treba utvrditi opisom i idejnim rješenjem ili idejnim projektom, stručnom podlogom za izdavanje lokacijske dozvole ili studijom utjecaja na okoliš izradu kojih osigurava nositelj zahvata u svrhu pripreme namjeravanog zahvata u prostoru.

Zahvati za koje treba izraditi stručnu podlogu određuju se Programom mjera županije, a za koje treba provesti procjenu utjecaja na okoliš određuju se Zakonom o zaštiti okoliša, posebnim propisom i Prostornim planom PGŽ.

Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru grada može se odrediti obveza izrade stručne podloge za ocjenu utjecaja i planiranje mjera sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš provedbe rješenja iz prostornog plana užeg područja.

3.4.3. *Izbor i smještaj zahvata*

Kod donošenja ocjene o prihvatljivosti zahvata treba se držati slijedećih načela planiranja zahvata:

- zahvat treba biti planiran tako da što manje onečišćava okoliš, vodeći računa i o racionalnom korištenju prirodnih izvora i energije,
- zahvat koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš treba planirati na lokaciji na dovoljnoj zaštitnoj udaljenosti od namjena osjetljivih na njegove utjecaje,
- za zahvat koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš, kada postoji više rješenja, treba izabrati rješenje koje je bolje za okoliš,
- za zahvat za koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš, prije poduzimanja zahvata treba dokazati da se njime neće ugroziti zdravlje ljudi i planirana kakvoća okoliša,
- zahvate čiji utjecaj na okoliš se ne može predvidjeti i/ili za koje nisu izdana propisana odobrenja treba zabraniti.

Treba izbjegavati rizične zahvate i zahvate koji pojedinačno imaju značajne emisije u okoliš. Kada ih nije moguće izbjeći takvi zahvati ne smiju se smještati na područjima osjetljiva okoliša i unutar građevinskog područja naselja, a građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene za smještaj takvih zahvata trebaju biti na što većoj zaštitnoj udaljenosti od građevinskog područja naselja, a osobito od namjena osjetljivih na kakvoću okoliša.

Zahvate na osjetljivim građevinskim područjima koji nisu zabranjeni posebnim propisima, može se dopustiti uz uvjet primjene posebnih mjera zaštite.

3.4.3.1. Rizični zahvati i zahvati koji mogu pogoršati planiranu kakvoću okoliša

Glede mogućih posljedica po okoliš treba razlikovati:

- rizične (opasne) zahvate,
- zahvate koji pojedinačno imaju značajne emisije u okoliš,
- zahvate koji skupno imaju značajne emisije u okoliš.

Rizični (opasni) zahvati u okoliš su zahvati koji mogu izazvati ekološku nesreću ili izvanredni događaj osobite ugroženosti okoliša. Djelatnosti u kojima se poduzimaju zahvati koji mogu izazvati ekološku nesreću su osobito djelatnosti industrijske prerade i to:

- proizvodnja, obrada i konzerviranje mesa,
- proizvodnja alkoholnih pića i sokova od voća i povrća,
- prerada i proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda,
- prerada drva i proizvodnja predmeta od drva,
- proizvodnja papira i kartona,
- proizvodnja naftnih derivata,
- proizvodnja industrijskih plinova,
- proizvodnja boja, lakova i sličnih premaza, grafičkih boja i kitova,
- proizvodnja farmaceutskih preparata,
- proizvodnja sapuna i deterdženata, sredstava za čišćenje i poliranje,
- proizvodnja ostalih kemijskih proizvoda,
- proizvodnja ambalaže, ploča, listova, cijevi i profila od plastičnih masa,
- proizvodnja stakla,
- proizvodnja nemetala i metalnih proizvoda,
- obrada i presvlačenje metala,
- brodogradnja, popravak i preinaka brodova i čamaca,
- reciklaža metalnih i nemetalnih ostataka i otpada,
- proizvodnja elektromotora, generatora i transformatora,
- proizvodnja motornih vozila,
- proizvodnja akumulatora, primarnih stanica i primarnih baterija.

Zahvatima u okoliš koji pojedinačno imaju značajne emisije u okoliš (pojedinačni/točkasti onečišćivači okoliša) treba smatrati:

- zahvate u okoliš za koje je propisana obvezna provedba procjene utjecaja na okoliš,
- zahvate kod kojih nastaju velike količine neopasnog industrijskog otpada (>150 t/god),
- zahvate kod kojih nastaju velike količine opasnog industrijskog otpada (>200 kg/god),
- zahvate kod kojih nastaju velike količine industrijskih otpadnih voda u prirodni okoliš (>30 m³/dan),
- zahvate kod kojih nastaju velike emisije oksida sumpora (>100 t/god),
- zahvate kod kojih nastaju velike emisije oksida dušika (>30 t/god),
- zahvate koji stvaraju veliku buku (zvučna snaga emisije $L_w/m^2 >65$ dB(A)),
- zahvate sa značajnim pojedinačnim utjecajem na okoliš druge vrste (intenzivni i neugodni mirisi, prašina i druge emisije u zrak, vibracije, zračenje, blještavo svjetlo, toplinsko zračenje i sl.).

Zahvati u okoliš koji zajedno imaju značajne emisije u okoliš (skupni/plošni onečišćivači okoliša) su skupovi pojedinačnih zahvata u okoliš koji nisu obuhvaćeni pojedinačnim onečišćivačima okoliša, koji izdvojeno imaju relativno male emisije u okoliš ali zajedno mogu biti značajni onečišćivači okoliša na nekom području.

Značajni skupni onečišćivači okoliša na području plana su:

- kućanstva te prostori poslovne, javne i društvene namjene,
- cestovni promet motornih vozila na javnim cestama sa PGDP > 5000 vozila.

Treba izbjegavati rizične zahvate i zahvate koji pojedinačno imaju značajne emisije u okoliš.

Kada ih nije moguće izbjeći takvi zahvati ne smiju se smještati unutar građevinskog područja naselja, a građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene za smještaj takvih zahvata trebaju biti na što većoj zaštitnoj udaljenosti od građevinskog područja naselja.

3.4.3.2. Osjetljiva građevinska područja

Osjetljiva građevinska područja su područja koja su posebno osjetljiva na zahvate u okoliš, područja koja su posebno osjetljiva na kakvoću okoliša, te područja u blizini takvih područja.

Građevinska područja posebno osjetljiva na zahvate u okoliš su područja zaštićenih dijelova prirode, područja zaštićenog krajolika, područja sanitarne zaštite vode za piće, obalna područja uz kopnene vode i more te područja ugrožena okoliša.

Područja i građevine posebno osjetljive na kakvoću okoliša su područja zaštićene graditeljske i arheološke baštine, zaštićene povijesne graditeljskih cjeline, sklopovi i građevine, površine i građevine zaštićene memorijalne i etnološke baštine.

Namjene posebno osjetljive na kakvoću okoliša su stambena, javna i društvena, ugostiteljsko - turistička i sportsko-rekreacijska.

A. Zaštićeni dijelovi prirode i krajolika

Područja zaštićenih dijelova prirode i krajolika opisana su u točki 3.2.5. Plana i prikazana na kartografskom prikazu 4.1. *Područja posebnih uvjeta korištenja i područja posebnih ograničenja u prostoru.*

B. Područja sanitarne zaštite vode za piće

Na području obuhvata Plana nalaze se i temeljem Odluke o sanitarnoj zaštiti izvora vode za piće na riječkom području (SN PGŽ 6/94, 12/94 i 12/95, 6/01 i 14/01) na području obuhvata Plana zaštićeni su:

- izvori I. reda: Zvir 1, Zvir 2, Martinšćica i Marganovo,
- izvori II. reda: priobalni izvori od Preluka do Kantride, Cerovica, Pod Jelšun, bunari u rafineriji, Mlaka, Pod Pinjol, Brajda, Beli Kamik, Dolac Brusić, Školjić, Mesokombinat I i II, izvori Tvornice papira.

Područje obuhvata Plana nalazi se najvećim dijelom na području I – III zone sanitarne zaštite izvora I. reda, nešto manjim dijelom na vodozaštitnom području izvora II. reda (zona djelomičnog ograničenja) a vrlo malim dijelom izvan vodozaštitnih područja.

Granice zona sanitarne zaštite vode za piće prikazane su na kartografskom prikazu 4.1.1. *Područja posebnih uvjeta korištenja i područja posebnih ograničenja u prostoru-vode i more*, a određene su temeljem Hidrogeološke karte područja grada Rijeke - Institut za geološka istraživanja, Zavod za hidrogeologiju i inženjersku geologiju, Zagreb, 2001. i sukladno Odluci o sanitarnoj zaštiti izvora vode za piće na riječkom području (SN PGŽ 6/94, 12/94 i 12/95, 24/96, 6/01 i 14/01).

Za provedbu mjera zaštite izvorišta vode za piće na području ovog Plana mjerodavne su granice koje su ucrtane na kartama koje su sastavni dio važeće odluke o sanitarnoj zaštiti izvora vode za piće i to:

- granice I. zone zaštite i zone zahvata vode unutar vodonosnog područja ucrtane na topografskoj karti mjerila M 1:1.000;
- granice II. zone zaštite ucrtane na topografskoj karti mjerila M 1:5.000;
- granice vodonosnih područja, druge, treće i četvrte zone zaštite i zone djelomičnog ograničenja ucrtane na topografskoj karti mjerila M 1:25.000.

U slučaju dvojbi oko granica zone zaštite provode se dodatna hidrogeološka istraživanja.

C. Osjetljiva obalna područja kopnenih voda

Posebno osjetljivim građevinskim područjima uz kopnene vode treba smatrati građevinska područja vodnog dobra i građevinska područja na kojima se provode mjere zaštite tih voda od onečišćavanja.

Vodno dobro je skup zemljišnih čestica koji obuhvaća vodonosna i napuštena korita površinskih kopnenih voda, uređeni inundacijski pojas, neuređeni inundacijski pojas, otoke koji su nastali ili nastanu u vodonosnom koritu presušivanjem vode njenom diobom na više rukavaca, naplavlivanjem zemljišta ili ljudskim djelovanjem. Vanjsku granicu vodnog dobra (granice uređenog i neuređenog inundacijskog pojasa) odredit će ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo, na prijedlog Hrvatskih voda.

Do donošenja propisa o utvrđivanju tih granica vanjskim granicama vodnog dobra treba smatrati vanjsku granicu zemljišta određenog za gradnju vodnih građevina i retencija, crtu udaljenu 20 m od vanjske nožice nasipa, crtu udaljenu 20 m od ruba obale nereguliranog vodotoka, a na reguliranom vodotoku crtu udaljenu 6m od ruba obale ili obaloutvrde.

Područjima na kojima se provode mjere zaštite voda od onečišćavanja treba smatrati slivna područje tih voda.

D. Osjetljivo obalno područje mora

Posebno osjetljivim građevinskim područjima uz more treba smatrati građevinska područja unutar granica ZOP-a, odnosno pojas kopna u širini 1000 m od obalne crte. Granica ZOP-a prikazana je na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora, te kartografskom prikazu 4.1.1. *Područja posebnih uvjeta korištenja i područja posebnih ograničenja u prostoru-vode i more.*

E. Područja ugroženog okoliša

Područja ugrožena okoliša opisana su u toč. 3.2.6.2. a prikazana su na kartografskom prikazu 4.3.

3.4.4. *Opremanje zemljišta neophodnom komunalnom infrastrukturom*

U svrhu sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš treba sprječavati građenje izvan građevinskog područja i na površinama koje nisu opremljene komunalnom infrastrukturom a osobito sustavom javne odvodnje.

Na sustavu javne odvodnje treba izvesti kapitalne zahvate koji su opisani u točki 3.2.4.2. ovog Plana. Najprije treba izgraditi odnosno dovršiti izgradnju sustava javne odvodnje na području II. zone sanitarne zaštite izvora vode za piće na riječkom području i to na područjima: Draga, Pašac, Orehovica, dio Svilnog, Trsat i Strmica, Brašćine, Pulac i Lukovići.

3.4.5. *Mjere ograničenja ispuštanja/odlaganja onečišćujućih tvari*

Izvori onečišćenja okoliša moraju biti izgrađeni i/ili proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju u okoliš onečišćujuće tvari iznad propisanih graničnih vrijednosti emisije odnosno da ne ispuštaju/unose u okoliš onečišćujuće tvari u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, kakvoću življenja i okoliš.

A. Ograničenja za rizične zahvate i zahvate koji pojedinačno imaju značajne emisije u okoliš

Za rizične zahvate i zahvate koji pojedinačno imaju značajne emisije u okoliš određuje se da moraju primjeniti najbolju raspoloživu tehniku (Best Available Technique – BAT).

Na ostale zahvate u okoliš treba primjeniti ograničenja kao u nastavku.

B. Ograničenje sadržaja onečišćujućih tvari u otpadnim vodama

Određuju se dopuštene koncentracije opasnih i drugih tvari za tehnološke otpadne vode prije njihova ispuštanja u sustav javne odvodnje otpadnih voda, ili u prirodni prijemnik te za otpadne vode, koje se nakon pročišćavanja, ispuštaju iz sustava javne odvodnje otpadnih voda u prirodni prijemnik kako su određene posebnim propisom (Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda, NN 80/2013).

C. Ograničenje ispuštanja otpadnih voda u prirodni prijemnik i sustav javne odvodnje

Određuju se područja i kriteriji za ispuštanje otpadnih voda u prirodni prijemnik kako su određeni posebnim propisom (Državni plan za zaštitu voda), i to kako slijedi:

- zabranjeno je ispuštanje otpadnih voda, neovisno o stupnju čišćenja, u „vrlo osjetljiva područja” (površinske vode I. vrste, podzemne vode, posebno štice područja: izvori vode za piće, posebno vrijedna područja i sl.),
- zabranjeno je ispuštanje u „osjetljiva područja” (vode II. i III. vrste) vrsta otpadne vode koje su lošije od onih koje se postižu nakon III. stupnja čišćenja,
- zabrana ispuštanja u „manje osjetljiva područja” (vode III. IV. i V. vrste) vrsta otpadne vode koje nisu pročišćene do stupnja ovisno o kategoriji vode recipijenta,
- zabranjeno je ispuštanje u sustav javne odvodnje industrijskih otpadnih voda koje ne odgovaraju vrsti utvrđenoj posebnim propisom (Pravilnik o graničnim vrijednostima pokazatelja, opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama),
- zabranjeno je ispuštanje u prirodni prijemnik otpadnih voda iz uređaja za pročišćavanje koje sadrže opasne i druge tvari u koncentracijama većim od propisanih za određenu kategoriju prirodnog prijemnika.

Ovim planom zabranjuje se ispuštanje sanitarnih i tehnoloških otpadnih voda u akvatorij morskih plaža, neovisno o stupnju njihova čišćenja prije ispuštanja.

D. Ograničenje ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora

Sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN 130/2011), zabranjeno je ispuštanje u zrak onečišćujućih tvari iz ispusta stacionarnih izvora iznad graničnih vrijednosti emisija koje su određene posebnim propisima. Vrijednosti strožije od

propisanih mogu se odrediti sanacijskim programom i procjenom utjecaja na okoliš. Kada u nepovoljnim vremenskim uvjetima prijeti opasnost od pojave onečišćenja zraka kritičnih razina može se tražiti i privremeni prekid zahvata.

E. Najveće dopuštene razine emisije buke

Ukupna razina zvuka kojeg izvor buke na području Plana predaje u okolni prostor (emisija buke) ne smije prekoračiti granične vrijednosti određene tehničkim standardima, a na mjestu prijama zvuka ne smije prekoračiti najviše dopuštene razine imisije buke. Najviše dopuštene razine imisije buke u vanjskim prostorima, ovisno o namjeni prostora i vrijeme nastanka, navedene su u poglavlju 3.4.1.

F. Ograničenje odlaganja otpada

Iznimno, omogućava se nasipavanje viška inertnog materijala građevinskog iskopa i njemu sličnog inertnog građevinskog otpada u more na dijelovima obale čije proširenje/uređenje je predviđeno ovim Planom, uz uvjete utvrđene u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Omogućava se korištenje viška inertnog materijala građevinskog iskopa i njemu sličnog inertnog građevinskog otpada za zatrpavanje vrtača i druge oblike uređenja zemljišta uz uvjet ishoda odobrenja tijela gradske uprave nadležnog za prostorno planiranje i zaštitu okoliša. Odobrenje će se izdati temeljem zahtjeva kojem su priloženi izjava o svrsi nasipavanja, izvod iz katastra i dokaz o vlasništvu, plan odlaganja otpada s dokaznicom mjera, plana uređenja zemljišta do privođenja konačnoj svrsi te uvjeti zaštite voda izdani od nadležnog tijela.

3.4.6. *Mjere zabrane i ograničenja zahvata*

A. Ograničenja zahvata u svrhu zaštite tla

Zabranjuje se odlaganje otpada na površinama koje nisu predviđene i uređene za tu namjenu.

Zabranjuje se trajno prekrivanje plodnog tla. Kada to nije moguće izbjeći plodno tlo treba iskopati i iskoristiti na lokaciji zahvata ili na drugim područjima Plana.

B. Ograničenja zahvata u svrhu zaštite zraka

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti zraka (NN 130/2011), ovisno o kakvoći zraka, treba provoditi slijedeća ograničenja zahvata:

- A. U području prve i druge kategorije kakvoće zraka novi zahvat u okoliš ili rekonstrukcija postojećeg izvora onečišćivanja zraka ne smije ugroziti postojeću kategoriju kakvoće zraka.
- B. U području treće kategorije kakvoće zraka ne može se izdati lokacijska, građevinska i uporabna dozvola za novi izvor onečišćivanja zraka niti za rekonstrukciju postojećeg ako se tom gradnjom ne osigurava: zamjena postojećega, nezadovoljavajućega stacionarnog izvora novim, kojim se smanjuje onečišćenost zraka, povišenje razine onečišćenosti zraka u oklici stacionarnog izvora ne prelazi 10 % tolerantne vrijednosti kakvoće zraka (TV), pod uvjetom da je u tijeku provođenje sanacijskog programa za postojeće izvore onečišćivanja.
- C. U području treće kategorije kakvoće zraka može se izdati lokacijska, građevinska i uporabna dozvola za novi izvor onečišćivanja zraka ili za rekonstrukciju postojećeg ako se mjerenjima posebne namjene dokaže da kakvoća zraka više nije treće kategorije.

Novim zahvatom ili rekonstrukcijom postojećeg zahvata ne smiju se niti prekoračiti granične vrijednosti porasta imisijskog opterećenja koje su zadane Prostornim planom Primorsko – goranske županije (SN PGŽ 14/00).

C. Ograničenja zahvata u svrhu zaštite od buke

Sukladno Zakonu o zaštiti od buke (NN 30/2009) i Pravilniku o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04), na području Plana treba provoditi slijedeća ograničenja zahvata:

- na gradilištima izvan zona gospodarske namjene izbjegavati rad s radnim strojevima i bučnim izvan radnog vremena obavljanja djelatnosti koje su osjetljive na buku te dnevnog noćnog odmora stanovnika,
- zvučno oglašavanje zvonima i elektroakustičkim uređajima, osim u iznimnim slučajevima propisanim zakonom, dopustiti u vremenu od 7 do 19 sati,
- korištenje izvora buke koji se povremeno koriste ili se trajno postavljaju na otvorenom prostoru, na zidove i krovove građevine, nepokretne i pokretne objekte ili se koriste na vodi ili u zraku dopuštati uz dokaz o mjerama zaštite kojima se osigurava da buka neće prelaziti dozvoljenu razinu,
- javna događanja kod kojih postoji mogućnost prekoračenja dopuštenih razina buke dopuštati na lokacijama koje će se utvrditi općim aktom Grada Rijeke, a buka izvan tih lokacija ne smije prelaziti propisane najviše dopuštene razine.

U područjima u kojima je postojeća razina rezidualne buke jednaka ili viša od dopuštene, imisija buke koja bi nastala od novoprojektiranih, izgrađenih ili rekonstruiranih odnosno adaptiranih građevina sa pripadnim izvorima buke ne smije prelaziti dopuštene razine umanjene za 5 dB(A).

U područjima u kojima je postojeća razina rezidualne buke niža od dopuštene razine, imisija buke koja bi nastala od novoprojektiranih izgrađenih, rekonstruiranih ili adaptiranih građevina sa pripadnim izvorima buke ne smije povećati postojeće razine buke za više od 1 dB(A).

D. Ograničenje zahvata u svrhu zaštite voda od zagađenja

Na području Plana nisu dopušteni zahvati koji mogu trajno zagađiti vode.

U svrhu zaštite od zagađenja voda nije dopušteno:

- ispuštanje otpadnih voda, neovisno o stupnju čišćenja, u „vrlo osjetljiva područja” (površinske vode I. vrste, podzemne vode, posebno štićena područja: izvori vode za piće, posebno vrijedna područja i sl.),
- ispuštanje u „osjetljiva područja” (vode II. i III. vrste) vrsta otpadne vode koje su lošije od onih koje se postižu nakon III. stupnja čišćenja,
- ispuštanje u „manje osjetljiva područja” (vode III. IV. i V. vrste) vrsta otpadne vode koje nisu pročišćene do stupnja ovisno o kategoriji vode recipijenta,
- ispuštanje u prirodni prijamnik otpadnih voda iz uređaja za pročišćavanje koje sadrže opasne i druge tvari u koncentracijama većim od propisanih za određenu kategoriju prirodnog prijemnika,
- ispuštanje sanitarnih i tehnoloških otpadnih voda u akvatorij morskih plaža, neovisno o stupnju njihova čišćenja prije ispuštanja.

Zahvati koji nisu dopušteni na vodozaštitnim područjima određeni su Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/2011) odnosno Odlukom o sanitarnoj zaštiti izvora vode za piće na riječkom području (SN PGŽ 6/94, 12/94, 12/95, 24/96 i 4/01).

Istim propisima utvrđene su mjere zaštite koje se moraju provoditi kod poduzimanja zahvata koji su dopušteni.

E. Ograničenje zahvata u svrhu zaštite od štetnog djelovanja voda

Na površinama za održavanje i poboljšanje vodnog režima vodotoka (vodno dobro) dopuštena je gradnja vodnih građevina i postavljanje uređaja za uređenje vodotoka i drugih voda, tehničko i gospodarsko održavanje vodotoka, obala, zaštitnih i regulacijskih vodnih građevina, provođenje mjera zaštite od štetnog djelovanja voda i slični zahvati održavanja i poboljšanja vodnog režima. Omogućeno je korištenje javnog vodnog dobra za odmor i rekreaciju uz suglasnost Hrvatskih voda i sukladno općem aktu te u gospodarsku namjenu, sukladno ugovoru o koncesiji.

Površine za održavanje i poboljšanje vodnog režima vodotoka opisane su u toč. 3.2.4.3.1. ovog Plana i prikazane na kartografskom prikazu 4.1.1. *Područja posebnih uvjeta korištenja i područja posebnih ograničenja u prostoru-vode i more.*

Na području Plana nisu dopušteni zahvati kojima se mogu oštetiti regulacijske, zaštitne i druge vodne građevine, pogoršati vodni režim i povećati rizici od poplave i drugih oblika štetnog djelovanja voda.

Temeljem odredbi Zakona o vodama (NN 153/2009) na ovim površinama i građevinama obvezna je provedba mjera ograničenja prava vlasnika i korisnika zemljišta i posebnih mjera održavanja vodnog režima kao u nastavku:

- na nasipima, regulacijskim i zaštitnim vodnim građevinama zabranjeno je kopanje i odlaganje zemlje, pijeska, šljunka, prelaženje i vožnja motornim vozilom (osim na mjestu na kojem je to izričito dopušteno), te obavljanje drugih radnji kojima se može ugroziti sigurnost ili stabilnost tih građevina.
- u uređenom inundacijskom pojasu i na udaljenosti od 20 m od vanjske nožice nasipa odnosno do 6 m od vanjskog ruba regulacijsko – zaštitne vodne građevine koja nije nasip (obala i obaloutvrda) zabranjeno je podizati zgrade, ograde i druge građevine, osim regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, orati zemlju, saditi i sijeći drveće i grmlje, vađenje kamena, gline i ostalih tvari, kopanje i bušenje zdenaca, te druga bušenje tla ako se izvode bez vodopravnih uvjeta.
- u vodotoke, akumulacije, retencije i inundacijskom pojasu zabranjeno je odlaganje zemlje, kamena, otpadnih i drugih tvari, sadnja i sječa drveća i grmlja te obavljanje drugih radnji kojima se može utjecati na održavanje i promjenu toka, vodostaja, količine ili kakvoće vode.
- iznad natkrivenih vodotoka zabranjeno je graditi i/ili dopuštati gradnju osim javnih površina (prometnice, parkovi, trgovi) i to na način da u iznimnim uvjetima voda može proteći i površinski bez značajnijih posljedica.

Iznimno, odstupanje od ovih ograničenja mogu odobriti Hrvatske vode, pod uvjetom da ne dolazi do ugrožavanja stabilnosti vodnih građevina, odnosno pogoršanja postojećeg vodnog režima i ako to nije u suprotnosti s uvjetima korištenja vodnog dobra utvrđenim Zakonom o vodama.

F. Ograničenja zahvata na obalnom području mora

Ograničenja zahvata na obalnom području mora određena su Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13).

G. Ograničenje gradnje stacionarnih izvora elektromagnetskog polja

Uređaji, postrojenja i građevine koji su stacionarni izvor elektromagnetskih polja smiju se graditi i koristiti samo ako ispunjavaju bitne zahtjeve sukladno njihovoj namjeni i u uvjetima primjene ne izlažu ljude elektromagnetskim poljima iznad graničnih razina određenih provedbenim propisom.

Uobičajeni stacionarni izvori elektromagnetskih polja su transformatorske stanice, elektroenergetski vodovi, postrojenja električne vuče, uređaji za magnetsko – rezonancijsku tomografiju ili spektroskopiju, akceleratori, postrojenja za elektrolizu ili galvanizaciju i sl.

Postavljanje novog stacionarnog izvora elektromagnetskog polja može se odobriti uz uvjet da je novi izvor dio planirane elektroenergetske infrastrukture i da su zadovoljeni uvjeti zaštite od elektromagnetskih polja određeni Zakonom o zaštiti od neionizirajućih zračenja (NN 091/2010) i propisima donesenim temeljem njega.

Podrobniji uvjeti za postavljanje, uporabu, rekonstrukciju i provjeravanje stacionarnih izvora elektromagnetskih polja i granične veličine niskofrekvencijskih elektromagnetskih polja propisani su Pravilnikom o ograničenjima jakosti elektromagnetskih polja za radijsku opremu i telekomunikacijsku temelnu opremu (NN 183/04).

U provedbi ovih ograničenja područjima povećane osjetljivosti za elektromagnetska polja treba smatrati:

- postojeća i planirana područja namijenjena stanovanju u kojima se osobe mogu zadržavati 24 sata dnevno,
- postojeća i planirana područja namijenjena izgradnji škola, ustanova predškolskog odgoja, rodilišta, bolnica, smještajnih turističkih objekata te dječjih igrališta,
- lokacija novog izvora treba se određivati temeljem zahtjeva kojem moraju biti priloženi,
- plan prostornog smještaja novog izvora sa označenim očekivanim (proračunatim) razinama elektromagnetskog polja na mjestima gdje se očekuju najviše razine polja (na tri mjesta u području povećane osjetljivosti i na tri mjesta u području profesionalne izloženosti) te,
- mišljenje ovlaštene osobe o udovoljavanju graničnim veličinama elektromagnetskog polja.

Treba provesti mjerenja elektromagnetskog polja koja stvaraju zatečeni izvori. Zatečeni izvor elektromagnetskog polja koji ne udovoljava graničnim razinama mora se rekonstruirati. Zahtjevu za odobrenje rekonstrukcije pored dokumentacije koja se prilaže za nove izvore mora biti priloženo i izvješće o provedenom mjerenju elektromagnetskog polja (postojeće stanje).

U slučaju da se na području koje ne pripada području povećane osjetljivosti a koje je u dosegu zračenja već postojećeg stacionarnog izvora želi planom prostornog uređenja dati namjena koja je povećano osjetljiva na elektromagnetsko polje, potrebno je prethodno mjerenjima utvrditi da li je na tom području zadovoljen uvjet graničnih razina.

Mreža zatečenih i planiranih transformatorskih postrojenja i trasa glavnih elektroenergetskih vodova (dalekovoda) na području Plana prikazana je na kartografskom prikazu 3.2.2. Prometna i infrastrukturna mreža, komunalna infrastrukturna mreža – Elektroenergetika.

Zaštita od elektromagnetskog polja ne odnosi se na objekte unutar granica koridora postojećih zračnih elektroenergetskih vodova koji su izgrađeni nakon donošenja Pravilnika o zaštiti od elektromagnetskih polja (NN 146/2014).

H. Ograničenje postavljanja i uporabe nepokretnih radijskih postaja

Radijska postaja je jedan ili više odašiljača ili prijamnika, ili kombinacija odašiljača i prijamnika, uključujući pripadajuću opremu, koja je na jednom mjestu potrebna za obavljanje radiokomunikacijske službe.

Nepokretna radijska postaja je radijska postaja koja radi kao odašiljač te osnovna postaja u telekomunikacijskoj mreži.

Postavljanje i korištenje nove nepokretne radijske postaje može se odobriti uz uvjet da je dio planirane telekomunikacijske mreže i da su pored uvjeta utvrđenih Zakonom o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 113/12, 80/13, 71/14) zadovoljeni uvjeti zaštite od elektromagnetskih polja određeni Zakonom o zaštiti od neionizirajućih zračenja (NN 91/10) i propisima donesenim temeljem njega.

Uvjeti postavljanja i uporabe nepokretnih radijskih postaja u svrhu zaštite od elektromagnetskih polja, granične vrijednosti veličina elektromagnetskog polja, granične vrijednosti snaga zračenja i sigurnosne udaljenosti od područja povećane osjetljivosti, referentni propisi i norme o ograničavanju jakosti elektromagnetskih polja radijskih frekvencija propisani su Pravilnikom o ograničenjima jakosti elektromagnetskih polja za radijsku opremu i telekomunikacijsku terminalnu opremu (NN 183/04).

Lokacija nepokretne radijske postaje određivat će se temeljem zahtjeva kojem moraju biti priloženi podaci:

- tehnički podaci o postaji,
- zemljovid područja s ucertanim mjestom postavljanja i mjestima na kojima se može očekivati trajniji boravak ljudi (područja povećane osjetljivosti),
- najmanja udaljenost od najniže točke odašiljačke antene, postavljane na najnižoj razini, do područja povećane osjetljivosti,
- tlocrt i bokocrt izvedbe antenskog sustava,
- antenski dijagram zračenja,
- izračun očekivanih vrijednosti veličina elektromagnetskog polja na području povećane osjetljivosti,
- mišljenje ovlaštene osobe o udovoljavanju uvjetu da ne stvara elektromagnetska polja kojima razine prelaze propisane granične vrijednosti.

Nepokretne radijske postaje mogu se na području Plana koristiti uz uvjet da je za njih ishodovana potvrda o sigurnosti koju izdaje Hrvatska agencija za telekomunikacije. Zatečene postaje čije vrijednosti prelaze propisane granične vrijednosti treba rekonstruirati, zamijeniti ili izmjestiti. Zahtjev mora sadržavati sve podatke koji se dostavljaju za odobrenje lokacije za novu postaju.

Sukladno odredbama Pravilnikom o ograničenjima jakosti elektromagnetskih polja za radijsku opremu i telekomunikacijsku terminalnu opremu (NN 183/04), oko nepokretnih radijskih postaja na području Plana treba osigurati propisanu sigurnosnu udaljenost od područja povećane osjetljivosti i to:

Tablica 168. sigurnosne udaljenosti nepokrtenih radijskih postaja

Frekvencijsko područje	Najviša efektivna izračena snaga (W)	Sigurnosna udaljenost (m)
3 kHz – 1 MHz	600	5
1 MHz – 30 MHz	600	15
30 MHz – 70 MHz	100	6
70 MHz – 470 MHz	250	10
470 MHz – 3 GHz	1000	15
3 GHz – 300 GHz	30 000	50

Iznimno od vrijednosti navedenih u Tablici 168, u frekvencijskom području od 87,5 MHz do 108 MHz i za graničnu vrijednost snage zračenja VHF/FM radijskih postaja kojima se odašilje radijski program (1000 W) sigurnosna udaljenost iznosi 25 m.

Mreža postojećih i planiranih osnovnih postaja u telekomunikacijskoj mreži i većih radijskih postaja na području plana prikazana je na kartografskom prikazu 3.2.2. Prometna i infrastrukturna mreža, komunalna infrastrukturna mreža – Telekomunikacije i pošta.

Korištenje brodskog radara u luci treba izbjegavati.

I. Druge mjere zabrane i ograničenja zahvata

Nije dopušteno izvođenje i korištenje javne rasvjete na način da ometa korištenje prostora izvan područja koji se mora osvijetliti.

Na području gradskog središta nisu dopušteni zahvati kojima se povećava efekt „toplinskog otoka”.

3.4.7. **Rekonstrukcija, premještanje i prekid postojećih zahvata**

Poticati će se rekonstrukcije zahvata kojima se smanjuju rizici od tehničko-tehnoloških i ekoloških nesreća, povećava sigurnost na radu i sprječavaju nepovoljni utjecaji na okoliš odnosno osigurava zamjena postojećeg izvora onečišćavanja novim koji manje onečišćava.

Rekonstrukcija zahvata čiji rad nije usklađen sa uvjetima sigurnosti i zaštite okoliša može se dopustiti uz uvjet njegove rekonstrukcije u cilju usklađenja sa tim uvjetima.

Rizične zahvate, zahvate koji pojedinačno imaju značajni utjecaj na okoliš i zahvate koji unatoč poduzetim mjerama sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš na postojećoj lokaciji svoj rad ne uspijevaju uskladiti sa uvjetima sigurnosti i zaštite okoliša treba premjestiti u građevinska područja izvan naselja za izdvojene namjene gdje će takvo usklađenje moći postići.

Zahvate za koje na području plana nije moguće pronaći zamjensku lokaciju treba prekinuti.

Zahvati koji se moraju premjestiti ili prekinuti ne smiju povećavati proizvodni i energetske kapacitet, a rekonstrukcije zahvata izvedene u svrhu povećanja sigurnosti i sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš ne smiju se koristiti kao razlog za odgodu njihova premještanja ili prekida.

Na području obuhvata ovog Plana treba ukloniti benzinsku crpku na Krimeji te postupno zaustaviti rad rafinerijskog pogona na Mlaci.

Izmjestiti treba garažu javnog gradskog prijevoza, pogon galvanizacije na Krimeji, skladište otrova na Velom vrhu, reciklažno dvorište za proizvodni otpad u ulici M. Barača te reciklažno dvorište u Ružičevoj ulici.

Rekonstruirati treba najprije slijedeće zahvate:

- benzinsku crpku na Vežici (rekonstrukcija spremnika goriva),
- kotlovnice na tekuće gorivo na području II. zone sanitarne zaštite izvora vode za piće (prijelaz na plin),
- propusnu mrežu javne odvodnje na području II. zone sanitarne zaštite izvora vode za piće (Trsat, Vežica, Krnjevo),
- CUPOV Delta (izgradnja II. stupnja pročišćavanja),
- interne sustave odvodnje tehnoloških otpadnih voda PIK, Istravinoexport, BI 3. Maj (izgradnja uređaja za prethodno čišćenje otpadnih voda),
- obilaznica (zaštita od buke),
- lučki kontejnerski terminal Brajdica (zaštita od buke, zaštita od svjetlosnog zagađenja).

3.4.8. Uspostava sustava za gospodarenje otpadom

Treba donijeti Plan gospodarenja (komunalnim) otpadom grada Rijeke koji, sukladno Zakonu o otpadu, treba sadržavati osobito: mjere odvojenog skupljanja komunalnog otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, redosljed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.

Mora se osigurati gospodarenje sa svim vrstama i količinama otpada koji nastaju na području Plana.

S kategorijama otpada koje su obuhvaćene Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) treba gospodariti na način utvrđen njime, Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), planovima gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Primorsko – goranske županije i grada.

S ostalim kategorijama otpada (npr. radioaktivni otpad, otpadne vode, otpad životinjskog porijekla itd) treba gospodariti na način utvrđen posebnom regulativom.

Na području obuhvata ovoga Plana, sukladno usvojenom konceptu razvoja sustava gospodarenja otpadom i prostornim mogućnostima, moraju se osigurati uvjeti za odvojeno skupljanje komunalnog otpada a ostali uvjeti moraju se osigurati u sklopu dijela sustava za gospodarenje otpadom za čiju uspostavu je odgovorna Primorsko – goranska županija te sustava za spaljivanje otpada i gospodarenje opasnim otpadom kojeg ustrojava država.

Nositelji zahvata dužni su provesti odvojeno skupljanje svih vrsta i količina otpada kojeg su stvorili na mjestu njegova nastajanja te osigurati njegovu obradu, skladištenje i odlaganje unutar organiziranih sustava gospodarenja otpadom.

Mora se osigurati puna pokrivenost područja organiziranim skupljanjem komunalnog otpada.

3.4.9. Praćenje održivog razvoja

Informacije o vezi okoliša s ekonomskim i socijalnim dimenzijama gospodarskog razvoja temelj su u odlučivanju o politici zaštite okoliša. Dobro vođenje politike i provođenje akcijskih programa ovisi o tome kakva je kakvoća informacija o rezultatima i problemima: odakle dolaze, koliko su značajni, što su im razlozi i kakav uspjeh polučuje politika pri suočavanju s njima. Iako je teško precizno definirati razliku između podataka i informacija, za javnost i za one koji odlučuju o politici, zbog jednostavnosti i preglednosti važno pretvoriti mnoštvo podataka u razumljive informacije, što je izvedivo korištenjem indikatora. (Europe's environment: The Dobris Assessment, EEA, 1995.)

Utvrđuje se potreba uvođenja praćenja održivog razvoja putem standardnih indikatora.

Predviđa se postupna primjena cjelokupnog seta indikatora koji se koriste u EU za praćenje održivosti lokalne zajednice.

U početku predviđa se metodologija za praćenje održivog razvoja kao što je usuglašena u okviru projekta INTERREG IIIC, AAP 2020 (Adriatic Action Plan), u čijoj provedbi sudjeluje Grada Rijeka, što podrazumijeva praćenje ACI (Adriatic Commom Indicators) seta od slijedećih 10 indikatora:

- stanje voda,
- bioraznolikost,
- utjecaj klimatskih promjena i stanje kakvoće zraka,
- korištenje zemljišta,
- lokalna mobilnost,
- gospodarenje otpadom,
- dostupnost javnih površina i usluga,
- stanovništvo, obrazovanje, sigurnost,
- mjesta okupljanja i komuniciranje internetom,
- zapošljavanje i gospodarstvo.

Nositelj aktivnosti praćenja održivog razvoja je Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem. Nositelj aktivnosti organizira i financira skupljanje i obradu podataka koji nisu obuhvaćeni postojećim sustavima.

3.4.10. Praćenje kakvoće okoliša i nepovoljnih utjecaja na okoliš (monitoring)

A. Monitoring tla

Utvrđuje se potreba monitoringa ispuštanja opasnih tvari na površinama za proizvodnju, preradu, skladištenje i transport tvari opasnih po zdravlje ljudi i vode te potreba uspostave monitoringa higijenske i drugih oblika zdravstvene ispravnosti tla na prostorima dječjih igrališta i parkova.

Utvrđuje se potreba godišnjeg razmatranja i donošenja Izvješća o zagađenju tla na području grada.

B. Monitoring zraka

Zahvati za koje je potrebno mjeriti emisije onečišćujućih tvari u atmosferu određeni su Uredbom o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN 21/07, 150/08). Način praćenja (mjerenja) emisija iz stacionarnih izvora, mjerni postupci, način provjere ispravnosti i umjeravanja mjernih uređaja, postupak vrednovanja rezultata, način dostave podataka za potrebe informacijskog sustava o emisijama i način redovitog obavješćivanja javnosti o praćenju emisija propisani su Pravilnikom o praćenju emisija onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora (NN 1/05).

Trajno ispitivanje onečišćenosti zraka treba provoditi na postajama državne i lokalne (županijske i gradske) mreže te na postajama u okolici onečišćivača kada je to određeno aktom o procjeni utjecaja na okoliš i/ili dozvolom izdanom po posebnom propisu. Način praćenja kakvoće zraka i prikupljanja podataka, mjerni postupci, način provjere kakvoće mjerenja i podataka kao i način obrade i prikaza rezultata i drugo propisani su Pravilnikom o praćenju kakvoće zraka (NN 3/12).

Treba osigurati ispitivanje i praćenje emisija u atmosferu slijedećih onečišćujućih tvari:

- pokazatelja kakvoće zraka određenih posebnim propisom,
- onečišćujućih tvari čije praćenje je određeno procjenom utjecaja na okoliš odnosno mjerama zaštite zraka,
- onečišćujućih tvari za koje se provode programi mjera za smanjenje onečišćavanja zraka,
- onečišćujućih tvari za koje se sumnja da uzrokuju pritužbe stanovništva.

Temeljem Uredbe o utvrđivanju lokacija postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka (NN 4/02) predviđa se postavljanje jedne postaje državne mreže za trajno praćenje kakvoće zraka na području gradskog središta i jedne na području stambene namjene, na istočnom dijelu grada. Mjerenja koja će se provoditi na postajama državne mreže određena su Programom mjerenja razine onečišćenosti u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (NN 73/16).

Na području onečišćenog zraka treba uspostaviti lokalnu mrežu za trajno praćenje kakvoće zraka na području grada (gradska mreža). Programima trajnog mjerenja kakvoće zraka na mjernim postajama lokalne mreže u okolici onečišćivača treba obuhvatiti i pokazatelje koji su svojstveni za takvu vrstu izvora onečišćavanja zraka.

Do donošenja drugačijih odluka o lokacijama i programima mjerenja, treba nastaviti ispitivanje kakvoće zraka na postajama područne mreže u ulicama I. Sušnja, F. Čandeka, Krešimirovoj br. 52, F. la Guardia i u Dragi, na postaji za praćenje utjecaja INA MAZIVA u Trogirskoj ulici te na postaji za praćenje utjecaja lučkog terminala za žitarice u Krešimirovoj ulici br. 38. prema postojećim programima mjerenja. Program mjerenja za postaju u Trogirskoj ulici utvrđen je Odlukom o posebnim mjerenjima onečišćenja zraka („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 10/01.). Na postaji za praćenje lučkog terminala ispituje se onečišćenje zraka prašinom.

Utvrdjuje se potreba uspostave sustava za praćenje utjecaja prometa u funkciji provođenja mjera za smanjivanje onečišćavanja zraka u nepovoljnim vremenskim uvjetima.

Lokacije mjernih postaja za mjerenja posebne namjene čije postavljanje je određeno procjenom utjecaja na okoliš i dozvolama za zahvat izdanim prema posebnim propisima treba određivati sukladno posebnim odlukama Gradskog vijeća.

U slučaju opravdane sumnje da je došlo do onečišćenosti zraka takvih razmjera da može narušiti zdravlje ljudi, kakvoću življenja i/ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša i ako to nije zapaženo mjerenjem u područnoj mreži, na ugroženom području moraju se obaviti mjerenja posebne namjene. Kritične razine sumporovog dioksida, dušikovog dioksida i ozona u zraku te posebne mjere zaštite zdravlja ljudi i okoliša koje se pri njihovoj pojavi moraju poduzeti propisani su Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/2012). Utvrdjuje se potreba osiguranja mobilne postaje za ispitivanje onečišćenja zraka u nepovoljnim atmosferskim uvjetima i u slučaju akcidenata sa opasnim tvarima.

Na svim automatskim postajama treba osigurati mjerenje meteoroloških parametara: brzina i smjer vjetra, temperatura i relativna vlažnost zraka.

Sukladno zakonskoj obvezi utvrđuje se potreba godišnjeg utvrđivanja područja kakvoće zraka i donošenja izvješća o kakvoći zraka na području grada.

C. Monitoring voda i onečišćenja morskog dna

Monitoring voda treba provoditi radi osiguranja planirane kakvoće voda i praćenja uspješnosti primjene mjera sprječavanja onečišćavanja voda. Sukladno važećim propisima, obvezno će se provoditi ispitivanja vrste otpadnih voda koje se ispuštaju u prirodni prijemnik i kanalizacijski sustav, kakvoće vode za piće i drugih prirodnih voda te ispitivanja kakvoće mora za kupanje.

Program ispitivanja kakvoća vode za piće (prirodne vode i vode u vodoopskrbnom sustavu) provodit će se na način utvrđen posebnim propisom.

Istraživanje i ispitivanje kakvoće (vrste) voda i mora pod utjecajem onečišćenja s kopna obavljat će se poradi utvrđivanja vrste vode odnosno ocjenjivanja njihove kakvoće i uzroka promjena kakvoće, te utvrđivanja i primjene potrebnih mjera zaštite voda. Ispitivanja i istraživanja voda i mora rade se na osnovi posebnih programa ispitivanja.

Programi ispitivanja kakvoće voda na državnim vodama (nacionalni program ispitivanja), unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru pod utjecajem onečišćenja s kopna kao i praćenje njihovog onečišćenja s kopna (LBS program) provodit će se u opsegu koji, temeljem posebnih međunarodnih ugovora, uz suglasnost Državne uprave za vode i uz mišljenje Ministarstva zaštite prirode i okoliša, utvrde Hrvatske vode. Program ispitivanja kakvoće lokalnih voda provodit će se u opsegu koji se utvrdi se Županijskim planom za zaštitu voda.

Ispitivanje pogodnosti voda mora za kupanje provodit će se na način posebnim propisom. Važeća je Uredba o kakvoći mora za kupanje (NN 073/2008). Ispitivat će se more na područjima plaža, svake godine, za vrijeme trajanja sezone kupanja. Ispitivat će se fizikalne, kemijske i bakteriološke osobine morske vode koje upućuju na potencijalni rizik od zaraznih bolesti njenim korištenjem za rekreaciju ili produkciju hrane. Učestalost ispitivanja neće biti manja od 10 ispitivanja, a prva ispitivanja morat će započeti najkasnije 1. lipnja. U okviru ispitivanja kakvoće mora za kupanje utvrđivat će se izvori zagađenja, određivati prioritete za izgradnju, pratiti izgradnju novih i funkcioniranje postojećih kanalizacijskih sustava te postavljati zahtjevi za saniranje pojedinačnih izvora zagađivanja mora, tamo gdje je to stručno i ekonomski opravdano. Temeljem rezultata ispitivanja pogodnosti mora za kupanje, jednom godišnje provest će se klasifikacija odnosno utvrditi vrste mora za kupanje na svim plažama na području plana.

Predviđa se nastavak ispitivanja voda u okviru programa praćenja onečišćenja koja dolaze s kopna (LBS – Land Based Sources and Activities Program) na ušću Rječine, na ispustima sustava javne odvodnje i industrijskim ispustima.

Utvrđuje se potreba proširenja ispitivanja vrste voda mora pod utjecajem onečišćenja s kopna na akvatorij riječke luke, luku Baroš i Mrtvi kanal te akvatorije rekreacijskih područja Preluk, Kostabela, Kantrida i Pećine.

Treba nastaviti ispitivanja kakvoće mora za kupanje na svim gradski plažama od Preluka do uvale Grčevo, ukupno na najmanje 21 točki.

Utvrđuje se potreba ispitivanja kakvoće, debljine i kretanja sedimenta te kontrole onečišćenja dna mora otpadom u okolici većih obalnih i podmorskih ispusta otpadnih voda, u akvatorijima luka i morskih plaža.

Utvrđuje se potreba razmatranja i donošenja godišnjih izvješća o kakvoći voda i onečišćenju morskog dna na području grada.

Utvrđuje se potreba redovitih mjerenja vodostaja i protoka na većem broju vodomjernih postaja na Rječini te stalnog mjerenja naprezanja konstrukcije i stabiliteta hidroakumulacijske brane Valići i vodospreme Streljana.

D. Monitoring buke

Utvrđuje se potreba uspostave periodičkog monitoringa buke na način kako slijedi:

- stanje buke u prostoru predviđat će se i pratiti izradom Karata buke,
- utjecaj prometne buke ispitivat će se ciklički, u sklopu programa praćenja prometnih opterećenja,
- utjecaj zahvata rekonstrukcije postojećih ili gradnje novih izvora buke na stanje buke u prostoru predviđat će se prije poduzimanja zahvata i nadzirati tijekom korištenja zahvata,
- uspostaviti će se sustav za ispitivanje stanja buke u vanjskim prostorima, najprije u mirnim zonama i u okolici velikih izvora buke,
- provoditi će se sustavno ispitivanje stanovnika o smetanju bukom.

Utvrđuje se potreba trajnog praćenja stanja buke na slijedećim područjima:

- područje KBC (bolnica Rijeka i bolnica Sušak),
- pješačke zone u gradskom središtu: Korzo,
- kulturno-povijesni lokaliteti: Stari grad, Trsatska gradina, Kazalište I. pl. Zajc, Teatro Feniče, HKD Sušak,
- područja stanovanja pod utjecajem brodogradilišta,
- područja stanovanja pod utjecajem lučkog kontejnerskog terminala,
- područja stanovanja u okolici obilaznice,
- područje pod utjecajem lučkih djelatnosti u luci Porto Baroš i putničkoj luci,
- drugim područjima na kojima postoje učestale pritužbe građana na buku.

E. Monitoring izvora elektromagnetskih polja

Na područjima povećane osjetljivosti za elektromagnetska polja korisnici stacionarnih izvora elektromagnetskih polja obvezni su provesti prvo i periodička mjerenja razina elektromagnetskih polja sukladno odredbama Pravilnika o zaštiti od elektromagnetskih polja (NN 146/2014).

3.5. Mjere posebne zaštite

Ovim mjerama određuju se smjernice za planiranje prostora i gradnju u svrhu smanjenja na najmanju moguću mjeru broja, opsega i posljedica katastrofa i većih nesreća, uključivo ratnih djelovanja i terorizma.

Ocjenjuje se da su mogući uzroci većih nesreća i katastrofa na području Plana:

- potres > od 7° MCS,
- poplava vodama Rječine većim od 100 - godišnjih i pucanje hidroakumulacijske brane Valići,
- olujni i orkanski vjetar (vjetar > 8 Bofora),
- požar na područjima I. i II. kategorije ugroženosti,
- tehničko - tehnološke nesreće na prostorima na kojima se postupa sa većim količinama opasnih tvari,
- prometne nesreće u prijevozu većih količina opasnih tvari,
- ratna djelovanja i terorizam.

Pored mjera posebne zaštite od većih nesreća i katastrofa na području Plana treba provoditi i slijedeće mjere posebne zaštite:

- zaštita područja naselja od požara na otvorenom (šumskih požara),
- zaštita od odrona i klizanja tla na područjima aktivnih ili mogućih klizišta i odrona,

- zaštita od olujnih oborina (pljuskova koji se ne mogu skupiti sustavom odvodnje oborinskih voda),
- zaštita od poplavlivanja bujičnim vodama Škurinjskog potoka, potoka Javor i voda natkrivenih vodotoka,
- zaštita od poplavlivanja podzemnim vodama i podizanjem razine mora,
- zaštita od vodnog vala koji bi mogao nastati pucanjem vodospreme Streljana.

3.5.1. Zone i razine ugroženosti od izvanrednih događaja

Razmatraju se događaji čija djelovanja bi mogla uzrokovati rušenje i veće materijalno oštećenje građevina, nastanak i širenje požara te poplavlivanje građevina.

Zone i razine ugroženosti od katastrofa i većih nesreća određuju se temeljem odgovarajuće stručne podloge.

Stručna podloga za utvrđivanje ovih zona je procjena ugroženosti od katastrofa i većih nesreća, koji elaborat mora biti izrađen sukladno Pravilniku o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (NN 30/2014).

Procjena ugroženosti za područje Grada Rijeke još nije izrađena. Do njena donošenja razine ugroženosti područja Plana od većih nesreća i katastrofa određuju se kao u nastavku.

3.5.1.1. Zone i razine ugroženosti od potresa

Stručna podloga za utvrđivanje zona ugroženosti područja Plana od potresa su seizmološke karte, odnosno procjena ugroženosti od katastrofa i većih nesreća.

Područje Plana podložno je izuzetno jakom seizmološkom djelovanju i spada u izraženo epicentralno područje Hrvatske. Na području plana proteže se nekoliko zona seizmičke aktivnosti.

Područje tektonske jedinice Podgrad – Kastav obuhvaća donjokredne naslage između Preluka i Kantride. U odnosu na susjedne tektonske jedinice (Čićarija na jugozapadu i Ilirska Bistrica – Rijeka – Omišalj – Novi Vinodolski na sjeveroistoku) predstavlja relativno stabilnu tektonsku cjelinu. Područje tektonske jedinice Ilirska Bistrica – Rijeka – Omišalj – Novi Vinodolski čini kontinuirani pojas prosječne širine 30 km, pravca pružanja sjeverozapad – jugoistok, u njoj se nalazi cijeli istočni i sjeveroistočni dio područja grada. Ovo je područje pojačane seizmičke aktivnosti sa izrazitom koncentracijom epicentara potresa. S jugozapadne strane graniči s tektonskom jedinicom Podgrad – Kastav, a na sjeveroistočnoj strani nalazi se tektonska jedinica Snježnik – Risnjak -Tuhobić – Burni Bitoraj. Unutar ove tektonske jedinice razlikuje se nekoliko manjih tektonskih cjelina, a polazeći od sjeveroistoka prema jugozapadu to su: sinklinala Klana – Bakar – Novi Vinodolski, antiklinala Marčelji – Drenova – Trsat – Kostrena i sinklinala Škurinje – Kozala i Sušak.

Razgraničenje područja Plana prema seizmičkim karakteristikama tla (stupnju seizmičnosti i koeficijentu seizmičnosti – Kc) prikazano je na kartografskom prikazu 4.1.2. Kartografski prikaz izrađen je temeljem Karte seizmičkog mikrozoniranja područja grada Rijeke (Institut za geološka istraživanja, Zavod za hidrogeologiju i inženjersku geologiju, Zagreb, 2001).

Sukladno Pravilniku o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u seizmičkim područjima (SL SFRJ 31/81, 29/83, 20/88 i NN 52/90) sve urbanističke cjeline, osim obalnog područja na kojima su smješteni brodogradilište, rafinerija i luka, dio područja Brajda – centar, Stari grad i Delta – Brajdica, nalaze se na području I. kategorije tla. Obzirom na položaj ovih stijena i njihovu hidrogeološku ulogu te raspored podzemnih i površinskih voda, utjecaj podzemne vode na seizmičnost moguć je samo u izuzetno deformiranim dijelovima i to u priobalnom dijelu, do nivelete terena najviše + 10 m n.m.

Prema seizmičkim karakteristikama tlo na području Plana je od 7- do 8 + stupnja seizmičnosti MCS ljestvice.

Seizmičko zoniranje područja obuhvata ovoga Plana prikazano je kartografskim prikazom broj 4.1.2., a dane vrijednosti mjerodavne su do izrade nove seizmičke karte Primorsko-goranske županije sukladno članku 342. Odluke o donošenju Prostornog plana Primorsko-goranske županije.

Seizmička opasnost, potrebni parametri i zahtjevi za projektiranje osjetljivih građevina i infrastrukture, moraju se utvrđivati i dodatnim istraživanjima u okviru detaljnije seizmičke rajonizacije (seizmička mikrorajonizacija).

3.5.1.2. Zone i razine ugroženosti od olujnih i orkanskih vjetrova

Olujnim i orkanskim vjetrovima ugroženo je cijelo područje Plana. Stručne podloge za određivanje razine ugroženosti područja Plana olujnim i orkanskim vjetrom su meteorološka podloga i procjena ugroženosti od katastrofa i većih nesreća.

3.5.1.3. Poplavna područja i područje ugroženo pucanjem hidroakumulacijske brane

Stručna podloga za određivanje poplavnih područja je operativni plan obrane od poplava za područje Primorsko – goranske županije odnosno procjena ugroženosti od katastrofa i većih nesreća.

Granice zemljišta ugroženih poplavom vodama Rječine većim od 100-godišnjih te 1000-godišnjim vodama utvrđene su Matematičkim modelom poplavlivanja donjeg toka Rječine, (Tehnički fakultet Rijeka, 2000.) i prikazane su šematski na kartografskom prikazu 4.1.1. Utvrđeno je da se sadašnjim mjerama zaštite poplava vodama većim od 100 - godišnjih ne bi mogla spriječiti. Predviđa se da će 1000-godišnje vode poplaviti područje Ružičeve ulice, Školjić, Delta, kazališna četvrt i svi niži dijelovi Starog grada sa značajnim dijelom Korza, i to vodama visine do 1 m i brzinama bujice do 3 m/s.

Na istom kartografskom prikazu šematski su prikazane procijenjene granice poplavlivanja vodnim valom nastalim pucanjem hidroakumulacijske brane Valići. Prikazane granice treba provjeriti matematičkim modeliranjem. Treba ispitati utjecaj vodnog vala na stabilitet obala, građevina i mostova, odvijanje prometa te oštećenje i funkciju kritične komunalne infrastrukture.

Vodosprema Streljana kritična je radi poluukopane izvedbe i najvećeg kapaciteta (2 x 10 000 m³). Procjenjuje se se da bi vodnim valom nastalim pucanjem vodne komore bilo ugroženo sportsko područje Streljana (R1-5) te komunalno-servisno područje Mihačeva Draga (K3-8).

Porast razine mora uslijed klimatskih promjena predviđa se u visini od 20 do 86 cm. Ocjenjuje se da porast razine mora od 20 cm u pravilu neće imati značajan utjecaj na obalno područje. Određeni negativni utjecaj imat će na obalne ispuste gradskih otpadnih voda. Za očekivati je da povećanje razine mora neće izazvati eroziju obale niti će značajno utjecati na postojeće plaže. Kod porasta razine mora od 86 cm predviđa se značajan utjecaj na kanalizacijske sustave i sve marine, pristane za čamce i pristaništa za veće brodove, kao i na opće uvjete korištenja građevina i površina radi istovremenog podizanja razine podzemnih voda, razine plime i utjecaja valova.

Stoga se ovim Planom traži da se na svim površinama, čija je apsolutna kota niža od 2,50 m.n.m., nova rješenja planiraju s novom nivelacijskom kotom od barem 2,50 m.n.m.

3.5.1.4. Prostori na kojima se može očekivati požar većih razmjera i razine ugroženosti od požara

Stručne podloge za određivanje prostora na kojima se može očekivati požar većih razmjera i razine ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije su kategorizacija građevina i prostora u kategorije ugroženosti od požara i procjena ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije odnosno procjena ugroženosti od katastrofa i većih nesreća.

Razvrstavanje građevina i prostora u kategorije ugroženosti od požara obavlja se obzirom na vrstu zapaljivih tvari, namjenu građevine ili prostora te površinu otvorenog prostora, a temelji se na instaliranom kapacitetu, kapacitetu nadzemnih spremnika ili građevina za zapaljive tvari i broju uposlenih.

Osim građevina ili prostora u kojima se postupa sa zapaljivim tvarima, s obzirom na kriterije utvrđene Pravilnikom o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara (NN 62/94, 32/97 i 110/05) u I. i II. kategoriju ugroženosti pripadaju:

- prostori sa zaštićenom i visokokvalitenom šumom (nacionalni parkovi i sl.) u mediteranskom i submediteranskom području s površinom većom od 800 ha,
- javne i poslovne građevine za okupljanje više od 500 osoba,
- tuneli čija je dužina veća od 1000 m ili čija je ukupna dužina na dužini prometnice od 20 km veća od 2000 m.

Izrađen je Plan zaštite od požara i tehnoloških eksplozija za grad Rijeku (SN PGŽ 41/08) koji između ostalog sadrži procjenu opasnosti od požara šumskih površina, popis prostora na kojima postoji povećana opasnost za nastajanje i širenje požara te prostora na kojima zaštititi od požara treba posvetiti veću pažnju.

Šumske površine na području grada čine manji šumski kompleksi koji su ispresijecani prometnicama. Najveći kompleksi šuma nalaze se na dvije lokacije, i to: na potezu Drenova-Veli vrh-Sv. Katarina, te Gornja Vežica-Martinšćica, a posjedi u privatnom vlasništvu su većim dijelom oko Sušačke Drage. Ove lokacije obrasle su uglavnom kulturama crnog bora, sađenim na lošijim kamenitim terenima prije cca 70-tak godina, osrednjeg uzrasta i zdravstvenog stanja, dok u Sušačkoj Dragi prevladava autohtona vegetacija. Šumski kompleksi u većem dijelu okruženi su stambenim zonama, prometnicama i raznim urbanim sadržajima.

Na području grada nema šumskih površina koje su razvrstane u I. stupanj ugroženosti od požara.

Sa stanovišta zaštite od požara od posebnog interesa su površine obrasle kulturom četinjača (crnog bora), površine obrasle smrekom te površine pod šikarom i makijom, a koje su razvrstane u II stupanj ugroženosti. Šumske površine II. kategorije ugroženosti prekriva 298,04 ha, odnosno 6,7 % površine grada, kojom gospodare Hrvatske šume d.o.o. - Šumarija Rijeka i privatne osobe. Preostali otvoreni prostori grada prekriveni su listopadnim submediteranskim i mediteranskim raslinjem (parkovi i okućnice u rubnom pojasu grada).

Najveća opasnost od izbijanja šumskih požara je na prostoru uz željezničku prugu u Sušačkoj Dragi. Značajnu opasnost za izbijanje šumskih požara predstavljaju poljoprivredne aktivnosti i izletničke navike stanovnika.

Među prostorima gospodarskih djelatnosti i prometnim građevinama najveća opasnost od nastajanja i širenja požara postoji na prostorima Riječke luke, INE - Maziva, BI 3. Maj, Energa, na tunelskim dionicama ceste D 3 (riječka obilaznica) i u željezničkim tunelima.

S obzirom na broj zaposlenih i smještajne uvjete, posebnu pažnju u zaštiti od požara treba posvetiti slijedećim objektima: objekt „TKC Kozala”, podzemne garaže, trgovački centri, robne kuće, objekti KBC na lokaciji rijeka i Sušak, objekti Dječje bolnice Kantrida, objekt HNK Ivana pl. Zajca, Dvorana mladosti, objekti predškolskog odgoja, osnovnih i srednjih škola i sveučilišta, hoteli i hosteli, objekti za smještaj učenika, studenata, samaca i umirovljenika, poslovno – stambeni objekti „Sušački neboder”, „Riječki neboder”, „Teatro Fenice”, „Jadrolinija”, „Konstruktor”, „Krešimirova 60/60a, objekti visine preko 22 m, bez obzira na namjenu.

3.5.1.5. Zone ugroženosti tehničko – tehnološkim nesrećama sa opasnim tvarima

Zone ugroženosti od većih tehničko – tehnoloških nesreća sa opasnim tvarima (doseg izvanlokacijskih posljedica odnosno površina područja koje može biti pogođeno nesrećom) odredit će se Planom intervencija u zaštiti okoliša Grada Rijeke.

A. Prostoru gospodarskih djelatnosti na kojima se mogu očekivati veće tehničko - tehnološke nesreće sa opasnim tvarima

Sukladno Planu intervencija u zaštiti okoliša Primorsko – goranske županije (SN PGŽ 11/04 i 16/04) prostori na kojima se mogu očekivati tehničko – tehnološke nesreće sa vrlo ozbiljnim i katastrofalnim posljedicama (index opasnosti $D > 3$) su pogoni INE - Maziva, INE - Rafinerijska prerada i trgovina (skladište derivata nafte), HŽ – Kolodvor Rijeke, BI 3. Maj i Luke Rijeke.

Ostala mjesta povećane opasnosti odredit će se Planom intervencija u zaštiti okoliša Grada Rijeke.

B. Prometna infrastruktura na kojoj se mogu očekivati prometne nesreće sa većim količinama opasnih tvari

Prometne nesreće sa većim količinama opasnih tvari mogu se očekivati na cestama određenim za prijevoz opasnih tvari (državna cesta D 3 i državna cesta D 8), parkiralištima i pralištima vozila za prijevoz opasnih tvari, glavnim i sabirnim ulicama koje se koriste za snabdijevanje pogona sa velikim količinama opasnih tvari, magistralnim željezničkim prugama i željeznički kolodvorima.

Najopasnija mjesta utvrdit će se Planom intervencija u zaštiti okoliša Grada Rijeke.

C. Prostoru na kojima se mogu očekivati veće nesreće u cjevovodnom transportu i distribuciji opasnih tvari

Nesreće sa najvećim količinama opasnih tvari mogu se očekivati na naftovodu i magistralnom plinovodu.

Ostale veće nesreće sa opasnim tvarima mogu se očekivati na distribucijskom plinovodu (gradskog, miješanog odnosno prirodnog plina), na dionicama sa najvećim promjerom cijevi odnosno najvećom količinom plina između glavnih zapornih ventila.

Najopasnija mjesta utvrdit će se Planom intervencija u zaštiti okoliša Grada Rijeke.

3.5.1.6. Zone ugroženosti od razornih ratnih i terorističkih djelovanja

Stručna podloga za određivanje zona ugroženosti od ratnih i terorističkih razaranja je izvod iz procjene koju izrađuju Ministarstvo obrane i ministarstvo unutarnjih poslova. Zone ugroženosti određene su separatom „Mjere zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti” iz 1991. godine koji se čuva u Uredu državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji, u službi za prostorno uređenje i graditeljstvo.

3.5.2. Mjere posebne zaštite od izvanrednih događaja

Mjere posebne zaštite su mjere kojima treba postići manja izloženost i povredivost građevina razornom djelovanju izvanrednih događaja, a sastoje se iz:

- mjera zaštite od rušenja i mehaničkih oštećenja,
- mjera zaštite od poplave i razornog djelovanja vodnog vala,
- mjere zaštite od požara,
- smjernica za osiguranje provedbe mjera zaštite i spašavanja.

Osnovni standardi i normativi koji su od značaja za provedbu mjera posebne zaštite u ovom Planu propisani su Pravilnikom o o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14).

3.5.2.1. Mjere zaštite od rušenja i mehaničkih oštećenja građevina

Veća rušenja i mehanička oštećenja objekata na području Plana mogu nastati djelovanjem potresa, olujnog i orkaskog vjetera te vodnog vala od pucanja hidroakumulacijske brane Valići.

Zaštita od rušenja i mehaničkih oštećenja treba se provoditi sukladno posebnim propisima i mjerama utvrđenim ovim Planom.

Temeljni propisi kojima je uređena gradnja i posebni uvjeti gradnje kojima se osiguravaju bitni zahtjevi za gradnju su Zakon o gradnji (NN 153/13), tehnički i drugi propisi doneseni temeljem njega, posebni propisi o protupotresnoj gradnji te drugi koji su od utjecaja na bitne zahtjeve za građevinu.

Osnovne smjernice za planiranje prostora i prostorni standardi i normativi koji su od značaja za provedbu ovih mjera propisani su Pravilnikom o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14).

Provedba ovih mjera podrazumijeva:

- izbjegavanje gradnje objekata visokogradnje na područjima intenzivnih deformacija tla (rasjedi, klizišta, nestabilne padine), na područjima uvjetne stabilnosti na područjima Škurinjske drage, doline kod Svilnog i doline na potezu Orehovica – Draga – Vitoševo te na područjima nabačaja i morskog nanosa na obalnom području,
- izradu katastra objekata i komunalne infrastrukture izgrađenih prije 1965. godine odnosno prije početka primjene Pravilnika o privremenim tehničkim propisima za građenje u seizmičkim područjima (samo za građevine niskogradnje) (SL SFRJ 39/64). Izrada takvog katastra za stare gradske jezgre, s informatičkom obradom stanja tih gradskih područja i građevina, uz softverske aplikacije i simulacije posljedica mogućih potresa po danas važećoj seizmičkoj mikrorajonizaciji područja na GIS osnovi, potrebna je iz gospodarskih, komunalnih i sigurnosnih razloga daljnjeg kvalitetnijeg korištenja i življenja u njima,
- izradu popisa i postupno uklanjanje građevina koje je potrebno ukloniti jer njihova sanacija nije moguća ili nije opravdana,
- izradu popisa i postupnu sanaciju građevina i infrastrukture koju je opravdano sanirati odnosno rekonstruirati za osiguranje njene otpornosti na potres sukladno Pravilniku o tehničkim normativima za sanaciju, pojačanje i rekonstrukciju objekata visokogradnje oštećenih potresom te za rekonstrukciju i revitalizaciju objekata visokogradnje (SL SFRJ 31/81, 49/82, 29/83, 20/88, 52/90) i tehničkim normama za projektiranje konstrukcija otpornih na potres,
- izradu popisa i postupnu prenamjenu građevina javne i društvene namjene koje ne posjeduju potrebnu otpornost prema potresima u namjene koje ne služe za boravak ili okupljanje većeg broja ljudi,
- ograničenje visine građevina, minimalnog razmaka između građevina, te primjenu drugih zajedničkih prostornih normativa i standarda propisanih Pravilnikom o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14),
- planiranje građevina otpornih na djelovanje najvećeg predviđivog intenziteta potresa i snage vjetera,
- druge mjere određene planom zaštite i spašavanja za područje Grada Rijeke i uvjetima nadležnih tijela propisanim u postupku ishoda suglasnosti.

Osiguranje bitnih zahtjeva građevina u uvjetima izvanrednog događaja

Provedba mjera osiguranja bitnih zahtjeva za građevinu u uvjetima djelovanja izvanrednog događaja koji može izazvati rušenje ili oštećenje građevine podrazumijeva projektiranje, građenje i uporabu građevina na području Plana na način da predvidivo djelovanje izvanrednog događaja ne prouzroči:

- rušenje građevine ili njezina dijela,
- deformacije nedopuštena stupnja,
- oštećenja građevnog sklopa ili opreme zbog deformacije nosive konstrukcije,
- nerazmjerno velika oštećenja u odnosu na uzrok zbog kojih su nastala,

pri čemu se izdržljivost građevina na najveći predviđivi intenzitet potresa treba postići projektiranjem i gradnjom sukladno seizmičkoj mikrorajonizaciji područja Plana, Pravilniku o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u seizmičkim područjima (SL SFRJ 31/81, 29/83, 20/88 i 52/90) i priznatim tehničkim pravilima koja su vezana uz njegovu primjenu.

Bitni zahtjevi za građevine moraju se osigurati za cijelo vrijeme trajanja građevine, a to se treba osigurati njihovim redovitim održavanjem i rekonstrukcijom. Održavanje betonske konstrukcije mora biti takvo da se tijekom trajanja građevine očuvaju njezina tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i Tehničkim propisom o betonskim konstrukcijama (NN 101/05) te drugi bitni zahtjevi koje građevina mora ispunjavati u skladu s posebnim propisom. Održavanje betonske konstrukcije u svrhu održanja bitnih zahtjeva građevina podrazumijeva osobito:

- redovite preglede betonske konstrukcije, u razmacima i na način određen projektom građevine, Tehničkom propisu za betonske konstrukcije („Narodne novine“ broj 139/09., 14/10., 125/10., 136/12.) i/ili posebnim propisom donesenim u skladu s odredbama Zakona o gradnji,

- izvanredne preglede betonske konstrukcije nakon kakvog izvanrednog događaja ili po zahtjevu inspekcije,
- izvođenje radova kojima se betonska konstrukcija zadržava ili se vraća u stanje određeno projektom građevine i tehničkim propisom o betonskim konstrukcijama odnosno propisom u skladu s kojim je betonska konstrukcija izvedena.

Građevine moraju biti projektirane, građene i održavane da budu izdržljive na djelovanje udara olujnog vjetra.

3.5.2.2. Mjere zaštite od poplave i razornog djelovanja vodnog vala

Na području Plana predviđa se provedba posebnih mjera zaštite od poplave na područjima ugroženim bujičnim vodama Rječine većim od 100 – godišnjih i vodnim valom koji bi mogao nastati pucanjem hidroakumulacijske brane Valići.

Zaštita od poplave treba se provoditi sukladno posebnim propisima i mjerama utvrđenim ovim Planom.

Temeljni propisi kojima je uređena zaštita od poplava su:

- Zakon o vodama (NN 153/09, 130/11, 56/13, 14/14),
- Državni plan obrane od poplava (NN 84/10).

Osnovne smjernice za planiranje prostora i prostorni standardi i normativi koji su od značaja za provedbu ovih mjera propisani su Pravilnikom o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14).

Osnovna zaštita od poplava provodit će se gradnjom regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, tehničkim i gospodarskim održavanjem vodotoka, vodnog dobra i vodnih građevina u skladu s planom upravljanja vodnim područjem odnosno planovima upravljanja vodama. Mjere za uređenje vodotoka i voda na području Plana prikazane su u točki 3.2.4.3. *Regulacijski i zaštitni sustavi.*

Na područjima ugroženim poplavom ovim Planom predviđa se provedba posebnih mjera za ublažavanje potencijalnih posljedica poplava kao u nastavku:

- postupna rekonstrukcija građevina smještenih na području ugroženom djelovanjem poplavnog vala s posebnim naglaskom na rekonstrukciju konstruktivnih dijelova i instalacija, a u skladu s dokumentima prostornog uređenja,
- uklanjanje trošnih građevina i građevina koje su protivne važećim dokumentima prostornog uređenja,
- izgrađenost površine građevina u neposrednom dodiru s tlom svesti na što je moguće manju razinu,
- nove građevine graditi bez podrumskih prostorija, a namjene podrumskih prostorija u postojećim građevinama prenamijeniti u namjene manje osjetljive na poplavu,
- površine u zoni ugroženosti od poplave bujičnim vodama Rječine i vodnim valom od pucanja hidroakumulacijske brane Valići izvesti na način kojim će se omogućiti najbrže otjecanje poplavne vode prema moru a nove građevine projektirati s najnižom nivelacionom kotom na 2,5 m.n.m. i bez podruma, da su otporne na rušenje vodnim valom, da su smještene, oblikovane i dimenzionirane na način da dio objekta ostane nepoplavljen i kod 1000 - godišnjih voda i da poplavna voda može površinski proteći oko njih, bez značajnijih posljedica,
- druge mjere određene planom zaštite i spašavanja za područje Grada Rijeke i uvjetima nadležnih tijela propisanim u postupku ishoda suglasnosti.

Na području ugroženom vodnim valom od pucanja hidroakumulacijske brane Valići treba provoditi i mjere zaštite od rušenja i oštećenja građevina te osigurati bitne zahtjeve građevine u uvjetima izvanrednog događaja sukladno točki 3.5.2.1. *Mjere zaštite od rušenja i mehaničkih oštećenja građevina.*

3.5.2.3. Mjere zaštite od požara i tehničko – tehnoloških nesreća sa ispuštanjem opasnih tvari

A. Mjere zaštite od požara

Zaštita od požara treba se provoditi sukladno posebnim propisima i mjerama utvrđenim ovim Planom.

Temeljni propisi kojima je uređena zaštite od požara i tehnoloških eksplozija (koja nastaju kao posljedica uporabe zapaljivih tekućina i plinova te ostalih gorivih tvari koje sa zrakom mogu stvoriti eksplozivnu smjesu) su:

- Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10),
- Pravilnik o zaštiti šuma od požara (NN 33/14),
- Pravilnik o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova prostora u kategorije ugroženosti od požara (NN 62/94, 32/97 i 110/05),
- Pravilnik o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94 i 55/94 i 142/03),
- Pravilnik o hidrantskoj mreži za gašenje požara (NN 8/06),
- Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95 i 56/10),

- Pravilnik o zapaljivim tekućinama (NN 54/99).

Osnovne smjernice za planiranje prostora i prostorni standardi i normativi koji su od značaja za provedbu ovih mjera propisani su Pravilnikom o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14).

Provedba zaštite od požara i tehnoloških eksplozija za postojeće zahvate predviđa se provedbom mjera za poboljšanje stanja zaštite od požara, najprije na prostorima I. i II. kategorije ugroženosti, sukladno procjeni ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije. Prijedlog mjera treba sadržavati osobito:

- mjere za sanaciju postojećeg stanja,
- razvojne mjere koje bi se provodile na građevinama, građevinskim dijelovima i otvorenom prostoru,
- promjenu namjene građevine ili prostora,
- izvođenje novih instalacija za gašenje požara,
- izgradnju novih izvora i instalacija za opskrbu vodom za gašenje požara.

Mjere zaštite od požara koje treba provoditi kod planiranja novih zahvata su:

- obavljanje tehnoloških procesa u kojima se koriste ili proizvode zapaljive tekućine i plinovi ili eksplozivne tvari dopustiti isključivo u građevinama ili dijelovima građevina koji su odvojeni od drugih proizvodnih i skladišnih dijelova građevine vatrootpornim pregradama koje onemogućavaju širenje požara,
- građevine ili prostore u kojima se proizvode, prerađuju i skladište zapaljive tekućine I. i II. kategorije ugroženosti smjestiti u zone izdvojene namjene izvan područja naselja odnosno na što veću zaštitnu udaljenost od područja u kojima ljudi rade i borave,
- smanjenje broja i koncentracije građevina ili prostora u kojima se proizvode, prerađuju i skladište zapaljive tekućine i plinovi na područjima velike gustoće nastanjenosti,
- građevine i postrojenja za držanje, skladištenje i promet zapaljivih tekućina i plinova te postupanje sa zapaljivim tekućinama i plinovima planirati sukladno Zakonu o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95 i 56/10) i propisima donesenim temeljem njega,
- građevine javne, stambene i poslovne namjene u kojima postoji povećana opasnost nastajanja požara planirati sukladno posebnim uvjetima zaštite od požara koje propisuje ministar unutarnjih poslova u suglasnosti s ministrom nadležnim za graditeljstvo,
- primijena zajedničkih prostornih normativa i standarda propisanih Pravilnikom o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14) koji se odnose na zaštitu od požara (ograničenje visine građevina, osiguranje minimalnog razmaka između građevina, gradnja protupožarnih zidova i sl.),
- planiranje zona zaštite od požara i osiguranje potrebne širine vatrobranog pojasa,
- osiguranje vatrogasnih pristupa, prilaza i površina za rad vatrogasnih vozila sukladno Pravilniku o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94 i 55/94 i 142/03),
- poduzimanje drugih mjera i radnji za otklanjanje uzroka požara, za sprječavanje nastajanja i širenja požara, za otkrivanje i gašenje požara, za utvrđivanje uzroka požara kao i za pružanje pomoći kod otklanjanja posljedica uzrokovanih požarom sukladno Zakonu o zaštiti od požara (NN 92/10) i propisima donesenim temeljem njega te posebnim uvjetima nadležnih tijela.

Pored toga na odgovarajući način treba primijeniti mjere iz točki 3.4. *Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš.*

Određivanje zona zaštite od požara i vatrobranog pojasa

Zona zaštite od požara je područje koje je od drugog područja odijeljeno vatrobranim pojasom odnosno požarnom zaprekom takve vrste i širine da je izbjegnuta ili bitno umanjena opasnost od prijenosa (širenja) požara. Vatrobrani pojasevi mogu biti ulice, parkovi i drugi slobodni prostori na kojima nije dopuštena gradnja, prirodne prepreke (vodotoci, jezera i sl.), interpolirane građevine visokog stupnja vatrootpornosti i sl.

Širina vatrobranog pojasa ovisna je o požarnom opterećenju na granici zona zaštite od požara.

Širine vatrobranih pojasa na području Plana trebaju se određivati sukladno kriterijima u Tablici. 169 Određivanje zona zaštite od požara.

Tablica 169. *Određivanje vatrobranog pojasa*

Požarno opterećenje	GJ/m ²	Red požarne zapreke	Širina vatrobranog pojasa
vrlo visoko	veće od 4	I.	hv1 + hv2 + 20 m
visoko	veće od 2	II.	hv1 + hv2 + 10 m
srednje	1 do 2	III.	hv1 + hv2 + 5 m

nisko	manje od 1	IV.	visina višeg objekta
-------	------------	-----	----------------------

hv – visina vijenca građevine na granici vatrobranog pojasa

Sukladno odredbama Odluke o donošenju Prostornog plana Primorsko – goranske županije (SN PGŽ 14/2000), najmanja širina vatrobranog pojasa koju treba osigurati kod nove gradnje i rekonstrukcije izgrađenih područja na području Plana iznosi $h_{v1} + h_{v2} + 10$ m (požarna zapreka II. reda), neovisno o požarnom opterećenju.

Kada to nije moguće odrediti vatrobranim pojasom, granicom zone zaštite od požara treba smatrati položaj požarnog zida odnosno građevina visokog stupnja vatrootpornosti.

Planiranje vanjske hidrantske mreže

Vanjska hidrantska mreža mora biti izvedena sukladno Pravilniku o hidrantskoj mreži za gašenje požara (NN 8/06) i Pravilniku o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije (NN 35/94 i 110/05).

Vanjska hidrantska mreža mora imati sigurni izvor vode za napajanje takvog kapaciteta da omogući opaskrbu minimalno propisanim protočnim količinama vode koja je potrebna za zaštitu požarnog sektora s najvećim požarnim opterećenjem građevine koja se štiti, u trajanju od najmanje 120 minuta i uz propisani tlak na hidrantu. Protočna količina vode koju treba osigurati ne može biti manja od 600 l/min.

Smjernice za osiguranje najmanjih protočnih količina i tlakova vode za osiguranje zaštite od požara u ovisnosti o specifičnom požarnom opterećenju propisane Pravilnikom o hidrantskoj mreži za gašenje požara (NN 8/06), a u ovisnosti o broju stanovnika i predviđenom računskom broju istovremenih požara propisane su Pravilnikom o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije (NN 35/94 , 110/05 i 28/10).

Vodu za gašenje požara treba osigurati u sustavu opskrbe vodom za piće, sustavima za korištenje tehnološke vode te neposrednim korištenjem prirodnih izvora.

Vodoopskrbna mreža na području ovog Plana dimenzionirana je na protupožarne protoke potrebne za dvosatni rad dva hidranta kapaciteta 6,7 l/s, uz uvjet međusobnog razmaka hidranata do 120 m. Planirano je i da u svakoj vodospremi mora biti pohranjena najmanje količina vode potrebna za dvosatno gašenje požara sa dva hidranta. Planirano je i zadovoljene potreba za gašenje požara u industrijskim pogonima, sukladno količini vode koju prema namjeni objekta određuje tijelo uprave nadležno za poslove zaštite od požara.

Treba ispitati izvodljivost dodatne protupožarne mreže koja bi se primarno napajala vodom iz stalnih obalnih izvora vode II. reda, voda natkrivenih vodotoka i dr., koja voda bi se u redovnim uvjetima koristila ili se već koristi za tehnološke potrebe u gospodarstvu i komunalnim djelatnostima (npr. za pranje javnih površina, za pranje vozila, za zalijevanje javnih zelenih površina itd.).

Osiguranje bitnih zahtjeva građevina u uvjetima izvanrednog događaja

Provedba mjera osiguranja bitnih zahtjeva za građevinu u uvjetima djelovanja izvanrednog događaja podrazumijeva da građevine na području Plana moraju biti projektirane i građene na način da se u slučaju požara:

- očuva nosivost konstrukcije tijekom određenog vremena utvrđena posebnim propisom,
- spriječi širenje vatre i dima unutar građevine,
- spriječi širenje vatre na susjedne građevine,
- omogućiti da osobe mogu neozlijeđene napustiti građevinu, odnosno da se omogući njihovo spašavanje,
- omogućiti zaštita spašavatelja.

Ove mjere zaštite trebaju se provoditi sukladno posebnim propisima o zaštiti od požara koji se odnose na specifične vrste građevine (javna, stambena, poslovna, postrojenje itd.).

Građevine za koje nije potrebno ishoditi posebne uvjete građenja određene su Pravilnikom o građevinama za koje nije potrebno ishoditi posebne uvjete građenja glede zaštite od požara (NN 35/94).

B. Mjere zaštite od tehničko - tehnoloških nesreća sa ispuštanjem opasnih tvari

Osnovna planska mjera zaštite od tehničko – tehnoloških nesreća sa opasnim tvarima je planiranje sigurnosne udaljenosti između lokacije opasnog zahvata i najbližih područja boravka i okupljanja većeg broja ljudi kao što su područja stambene, javne, društvene i sportsko - rekreacijske namjene te trasa javnog prijevoza velikog kapaciteta.

Sigurnosne udaljenosti treba određivati temeljem procjene izvanlokacijskih opasnosti od mogućih nesreća. Sigurnosne udaljenosti moraju biti planirane tako da izvanlokacijske posljedice nesreće ne prelaze mjeru koja je individualno i društveno prihvatljiva. Sigurnosna udaljenost od zahvata sa opasnim plinovitim tvarima mora biti planirana na način da se osigura vrijeme potrebno da se na ugroženom području poduzimu mjere zaštite i spašavanja određene Planom intervencija u zaštiti okoliša grada Rijeke odnosno Planom zaštite i spašavanja za područje grada Rijeke.

Za prve procjene primjenjiva je metoda određivanja sigurnosne udaljenosti korištenjem postojećih tablica sigurnosnih udaljenosti u ovisnosti o vrsti zahvata, a može se koristiti i metoda određivanja sigurnosne udaljenosti u ovisnosti o klasi ranjivosti namjena u okruženju opasnog zahvata.

Za točnije procjene treba primijeniti jedan od dva metodološka pristupa koji se koriste u prostornom planiranju, pristup koji se bazira na procjeni posljedica nesreće (za scenarij najgoreg slučaja) te pristup koji se bazira na procjeni rizika odnosno vjerojatnosti nastanka i mogućih posljedica nesreće.

3.5.2.4. Mjere za osiguranje provedbe zaštite i spašavanje od katastrofa i većih nesreća

Nesreća je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko – tehnoloških ili drugih faktora te ugrožava zdravlje ili život ljudi i/ili životinja, odnosno uzrokuje štetu na materijalnim i/ili drugim dobrima i/ili okolišu.

Nesreće mogu imati razmjere od incidenta, odnosno tehničko – tehnološke nesreće bez izvanlokacijskih posljedica, do razmjera veće nesreće i katastrofe.

Mjerama posebne zaštite u prostornom planiranju treba osigurati prostorne uvjete za:

- učinkovitu evakuaciju, izmještanje, spašavanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge mjere zaštite i spašavanja,
- funkcionalnost kritične komunalne infrastrukture, prometa i komunikacija u izvanrednim uvjetima,
- lokalizacija i ograničavanje dometa nesreće,
- funkcionalnost i brzo obnavljanje građevina u slučaju oštećenja.

Temeljni propis kojim je uređena zaštita od katastrofa i većih nesreća je Zakon o zaštiti i spašavanju (NN 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10), a osnovne smjernice za planiranje prostora i prostorni standardi i normativi koji su od značaja za provedbu ovih mjera propisani su Pravilnikom o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14).

Osnovni prostorno planski zahtjevi za zadovoljenje potreba zaštite i spašavanja od katastrofa i većih nesreća zadovoljeni su organizacijom, utvrđivanjem namjena, uvjeta korištenja i mjera uređenja i zaštite površina određenih Prostornim planom uređenja grada Rijeke te pripadajućim dijelovima ovog Plana.

Posebno se to odnosi na zaštitu šumskog zemljišta, zaštitu izvorišta vode za piće, uređenje vodotoka i voda, gradnju na područjima nestabilnog tla, uvjete smještaja gospodarskih djelatnosti, planiranje gradnje novog gradskog centra, organizaciju novih i konsolidaciju postojećih mikrocentara, planiranje novih prometnica za bolje povezivanje područja, omogućavanje različitih modaliteta putovanja, zaštitu postojećih i obvezu planiranja novih zelenih površina, zaštitu sekundarnih izvora vode za piće, gašenje požara i druge potrebe, prilagodljivost prometa i veza te sustava komunalne infrastrukture izvanrednim uvjetima itd.

A. Resursi, površine i građevine od posebnog značaja za provedbu mjera posebne zaštite

Raspoloživi resursi i površine, prometna i komunalna infrastruktura koji su od državnog, županijskog i gradskog značaja obrađeni su u odgovarajućim dijelovima ovog Plana.

Resursi i površine, prometna i komunalna infrastruktura od posebnog značaja za provedbu mjera posebne zaštite na gradskoj razini odredit će se Planom zaštite i spašavanja za područje grada Rijeke, temeljem procjene ugroženosti ljudi, materijalnih dobara i okoliša od katastrofa i većih nesreća i analize prostornih mogućnosti.

Za provedbu mjera posebne zaštite ovim Planom štite se:

- primarni i pričuveni izvori vode za piće i gašenje požara,
- prvenstveni i pričuveni putovi za intervencije i pružanje pomoći (kopneni, vodeni, zračni),
- prvenstveni i pričuveni evakuacijski putovi,

- površine za pružanje prve pomoći, zbrinjavanje i smještaj ugroženih ljudi, životinja i materijalnih dobara,
- površine i objekti za veterinarsko izmještanje i zbrinjavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla,
- površine za ukop poginulih ljudi, uginulih životinja te namirnica nepodobnih za konzumaciju,
- površine za odlaganje ruševina itd.

Resursi i površine koje će se Planom zaštite i spašavanja za područje grada Rijeke odrediti značajnim za njegovu provedbu ne smiju se koristiti na način koji bi mogao onemogućiti takvu njihovu namjenu.

Smjernice za provedbu zaštite od zarušavanja

Na cijelom području Plana treba provoditi mjere zaštite od zarušavanja pristupa resursima, površinama i građevinama od posebnog značaja za provedbu mjera posebne zaštite te od zarušavanja glavnih i pričnih putova i površina za intervencije, pružanje pomoći i evakuaciju.

U navedenom smislu treba provoditi slijedeće mjere:

- pri planiranju prometnica državnog, županijskog i lokalnog značaja povećati udaljenosti između građevnog i regulacijskog pravca duž dijelova trase prometnica na kojima se može procijeniti opasnost od rušenja ovisno o načinu gradnje (usjeci, nasipi, cestovne građevine i dr.),
- prigodom izrade prostorne koncepcije prostornog plana užeg područja voditi računa o potrebi uspostavljanja prostornih cezura (zelenilo, slobodne površine, igrališta i sl.), odnosno o uspostavi sustava zelenih površina, koridora i puteva sukladno Pravilniku o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14); postojeće zelene površine koje čine glavne koridore za evakuaciju ne smiju se smanjivati,
- prilikom izrade prostornog plana užeg područja pri planiranju višestambenih građevina potrebno je voditi računa o međusobnim udaljenostima građevina u svrhu osiguravanja slobodnih prolaza i površina u slučaju incidentnog događaja,
- ograničiti visine građevina,
- provjeriti mehaničku otpornost i stabilnost građevina uz putove i površine bitne za provedbu mjera zaštite i spašavanja te provesti nužnu sanaciju građevina koje ne zadovoljavaju,
- kod deniveliranih raskrižja cestovno čvorište projektirati na način kojim se omogućuje primjena promjenljivog vođenja prometnih tokova uključivo rješenje za odvijanje prometa samo u jednoj razini,
- prostore izraženih središta gradskih područja potrebno je urediti kao pješačku površinu na kojoj se može omogućiti i sklanjanje ljudi,
- unutar gradskih područja potrebno je planirati cjelovite parkovne površine najmanje površine 0,3 ha unutar kojih se može omogućiti i sklanjanje ljudi. Prilikom izrade prostornih planova užeg područja potrebno je definirati dodatne površine pogodne za sklanjanje ljudi,
- materijal koji je nastao kao posljedica rušenja prilikom incidentne situacije dozvoljeno je odlagati na područjima koje su Prostornim planom uređenja Grada Rijeke predviđene za nasipavanje. Prilikom izrade prostornih planova užeg područja potrebno je definirati dodatne površine na kojima je moguće deponiranje materijala od urušavanja,
- druge mjere određene planom zaštite i spašavanja za područje Grada Rijeke i uvjetima nadležnih tijela propisanim u postupku ishoda suglasnosti.

B. Smjernice za uređenje mreže skloništa

Na području obuhvata ovoga Plana sklanjanje ljudi potrebno je provoditi korištenjem već izgrađenih skloništa ili u za to podesnim prostorima. Prilikom izrade prostornih planova užeg područja postojeća skloništa potrebno je označiti u kartografskim prikazima tih planova.

Sklanjanje ljudi može se provoditi i izradom zaklona u trenutku neposredne opasnosti po ljude ili premještanjem ljudi iz ugroženih područja.

Način provođenja mjera sklanjanja ljudi te lokacije pogodne za premještanje ljudi utvrđeni su Planom zaštite i spašavanja grada Rijeke.

Kod planiranja i gradnje podzemnih, javnih, komunalnih i sličnih građevina potrebno je voditi računa da se te građevine ili njihovi dijelovi mogu prilagoditi za sklanjanje ljudi.

Skloništa se mogu graditi u građevinama od značaja za Republiku Hrvatsku.

Za ugrožena područja potrebno je predvidjeti mjere koje se odnose na redukciju gradnje kao i na namjenu objekata koji se grade u tim područjima.

Prilikom izrade prostornih planova užeg područja, za sva mjesta okupljanja većeg broja ljudi (prometni terminali, sportske dvorane, trgovački centri, turistički objekti i veća proizvodna postrojenja) potrebno je utvrditi obvezu sustava uzbunjivanja sukladno Pravilniku o postupanju uzbunjivanja stanovništva ("Narodne novine" broj 47/06, 110/11 i 10/15) i utvrditi glavne pravce evakuacije izvan zone ugroza.

C. Smjernice za planiranje posebno osjetljive infrastrukture

Posebno osjetljivom infrastrukturom u provedbi mjera posebne zaštite treba smatrati infrastrukturu kojom se osiguravaju:

- opskrba vodom za piće,
- opskrba vodom za gašenje požara,
- opskrba električnom energijom,
- opskrba gorivima (gorivom za motorna vozila, plinom, tekućim i krutim gorivima za potrebe grijanja),
- komunikacije.

Posebno osjetljiva infrastruktura mora se planirati na način da je u što je moguće većoj mjeri zaštićena od mehaničkih oštećenja uzrokovanih potresom, odronima ili klizanjem tla, pa treba:

- izbjegavati postavljanje glavnih cjevovoda i vodova te spremnika energenata na mjestima mogućih odrona i klizanja tla te na području izloženom ruševnom djelovanju vodnog vala od pucanja hidroakumulacijske brane ili većih vodosprema,
- koristiti gipke cijevi i spojeve,
- cjevovode i vodove smještati u zajednički instalacijski tunel i spojiti je sa tunelom elastičnim ili žilavim spojevima,
- podzemne spremnike i cjevovode za transport i distribuciju opremiti indikatorima mjesta oštećenja,
- zaštititi glavne ventile od zarušavanja susjednim objektima,
- izbjegavati postavljanje korisiti nosače i spojeve nadzemnih vodova koji su idržljivi na najveći predvidivi.

Sustavi osjetljive infrastrukture moraju se planirati za funkcioniranje u izvanrednim uvjetima katastrofa i većih nesreća, na način da su na pogođenom području, i u najgorem slučaju, osigurani minimalni uvjeti za pristupačnosti pogođenom području za potrebe intervencije i pružanja pomoći, za preživljavanje po prestanku djelovanja izravne opasnosti i za evakuaciju pogođenog područja.

Moraju se predvidjeti rješenja za uvjete gubitka izvora, oštećenja odnosno nemogućnosti korištenja dijelova sustava i sustava u cjelini odnosno moraju se planirati sekundarni (pričuvni) izvori, prilagodbe sustava te sigurna opskrba građevina od posebnog značaja za zaštitu i spašavanje (zdravstvo, uprava, financije, mediji, i sl).

Posebni uvjeti za planiranje infrastrukture da se zadovolje potrebe provedbe zaštite i spašavanja na području Plana, temeljem procjene ugroženosti za područje grada Rijeke, određuju se operativnim planovima zaštite i spašavanja osoba koje upravljaju posebno osjetljivim infrastrukturnim sustavima, uvažavajući potrebe utvrđene operativnim planovima zaštite i spašavanja pravnih osoba, redovnih službi i djelatnosti, vlasnika i korisnika objekata u kojima se okuplja veći broj ljudi, te druge potrebe utvrđene Planom zaštite i spašavanja za područje grada Rijeke.

Radi smanjenja posljedica od nesreća sa opasnim tvarima (požar, eksplozija, ispuštanje opasnih tvari) koje mogu biti uzrokovane izvanrednim događajima za nove glavne cjevovode za transport i distribuciju plina i nafte i derivata nafte, planirati zaštitne udaljenosti do najbližih građevina u kojima ljudi rade i borave. Stručne podloge za određivanje zaštitnih udaljenosti su plan intervencija u zaštiti okoliša procjeni ugroženosti od katastrofa i većih nesreća te plan zaštite i spašavanja.

E. Smjernice za planiranje mjera posebne zaštite u prostornim planovima užeg područja

Prostorne koncepcije i rješenja moraju se zasnivati na načelima organizacije prostora koja njegovu ugroženost i ranjivost od izvanrednih događaja svode na najmanju moguću mjeru i koja omogućavaju učinkovitu provedbu mjera zaštite i spašavanja ljudi i dobara u katastrofama i većim nesrećama.

Mjere posebne zaštite u prostornim planovima užeg područja određuju se temeljem odgovarajuće stručne podloge, Studije mjera posebne zaštite, koja mora biti izrađena temeljem pripadajućeg izvoda iz procjene ugroženosti i Plana zaštite i spašavanja za područje grada Rijeke.

Sukladno Pravilniku o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14) određuje se sadržaj Studije kao u nastavku:

A. Tekstualni dio:

- analiza stanja i ocjena urbane i fizičke strukture (stambena, društvena, industrijska izgradnja, prometnice, komunalna infrastruktura),
- proračun povredivosti fizičkih struktura (domet ruševina, protupožarne brijere),
- osnovni podaci o sklonišnim objektima (lokacija, oblik, veličina i broj etaža),
- razmještaj i uređenje objekata za zaštitu stanovništva (vrsta, kapacitet, otpornost),
- namjena i način korištenja skloništa u iznimnim uvjetima.

B. Grafički dio:

- točna lokacija svakog skloništa s oznakom vrste i veličine skloništa te oznakom ulaza i izlaza izvan zone rušenja (mreža skloništa),
- potrebni stupanj zaštite za područje plana,
- predviđeni broj stanovnika, radnih mjesta i ljudi koji se mogu zateći u određenom području,
- zona gravitacije za svako sklonište,
- oznaka funkcije skloništa u miru,
- razmještaj vodoopskrbnih objekata i uređaja koji će se koristiti u iznimnim uvjerima,
- uređeni pristupi prirodnim izvoristima vode za gašenje požara,
- grafička provjera primjene zajedničkih prostornih normativa i standarda utvrđenih Pravilnikom o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja NN 30/14, 67/14).